

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑ

ΕΚ ΤΩΝ

ΔΟΚΙΜΩΤΕΡΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΕΖΟΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΩΝ,

Μετὰ σχολίων γραμματικῶν, ἱστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν, καὶ
μετ' ἐπιτόμων φιλολογικῶν καὶ κριτικῶν ἐκθέσεων,

Διηρημένη εἰς τόμους ΠΕΝΤΕ,

Πρὸς χρῆσιν τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήν. Σχολείων καὶ Γυμνασίων.

ὑπὸ Σ. Δ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ καὶ Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΚΤΗ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΟΣ,

Βελτιωμένη καὶ ἐπηυξημένη μετὰ προσθηκῶν τινῶν.

Δαπάνη τῶν τέκνων

ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

Κατ' ἐγκρίσιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας
Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου.

ΤΟΜΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

(Τιμᾶται Δρ. 2).

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦ. ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΑΝΔΡ. ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

Ὅδος Ἑρμοῦ, Πλατεία Συντάγματος, Ἀρ. 1.

1864.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐν Ἀθήναις,
τῇ 18 Δεκεμβρίου
1844.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

Πρὸς τὸν Κύριον Ἀνδρέαν Κορομηλᾶν.

Κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐξεταστικῆς τῶν βιβλίων Ἐπιτροπῆς, ἐγκρί-
νομεν νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα ὡς διδακτικὸν σύγγραμμα
ἡ παρὰ σοῦ ἐκδοθεῖσα πεντάτομος Ἑλληνικὴ Χρηστομάθεια τοῦ Κ.
Ἀ. Ρ. Ραγκαβῆ.

(Τ. Σ.)

Ὁ Ὑπουργὸς

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΛΕΤΤΗΣ.

Μ. ΚΑΛΑΪΦΡΟΝΑΣ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

Πρὸς τοὺς Γυμνασιάρχας, Σχολάρχας καὶ διδασκάλους τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων.

Κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς, συνιστῶμεν ὡς δι-
δακτικὸν βιβλίον τὴν νέαν πεντάτομον Ἑλληνικὴν Χρηστομάθειαν,
ἐκδοθεῖσαν ἐσχάτως παρὰ τοῦ Κυρίου Ἀνδρέου Κορομηλῆ, συλλεγεῖ-
σαν δὲ παρὰ τοῦ Κυρίου Ἀ. Ρ. Ραγκαβῆ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28 Δεκεμβρίου 1844.

(Τ. Σ.)

Ὁ Ὑπουργὸς

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΛΕΤΤΗΣ.

Μ. ΚΑΛΑΪΦΡΟΝΑΣ.

Α'. ΟΜΗΡΟΥ.

Τοῦ πατρὸς τῆς Ἑλληνικῆς ποιήσεως Ὀμήρου ἀμφισβητεῖται καὶ ἡ ἐποχὴ, καὶ ὁ τόπος τῆς γεννήσεως, καὶ αὐτὴ ἡ ὑπαρξίς· διότι πολλοὶ θεωροῦσι τὰς βασιλείας του ὡς μεταγενέστερον ἄθροισμα ἀρχαίων δημοτικῶν ἀσμάτων, ἀπίθανα λέγοντες. Ἐπὶ πόλεις ἀντεποιοῦντο αὐτὸν ὡς πολίτην των, μὲ περισσότερον ὅμως δίκαιον, ὡς φαίνεται, ἡ Χίος ἢ ἡ Σμύρνη. Ἡ κοινοτέρα γνώμη τὸν θέλει ἀκμάσαντα ὀλίγον μετὰ τὰ Τρωϊκά, 907 Π. Χ. Ἐγράφε δὲ δύο μεγάλα ποιήματα, ἕκαστον ἐξ εἰκοτεσσάρων ἀσμάτων, τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδυσσεϊαν, περιγράφων εἰς τὸ μὲν τὴν ἄλωσιν τῆς Τρωάδος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, εἰς τὸ δὲ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Ὀδυσσεύς ἀπὸ Τρωάδος εἰς Ἰθάκην· προσέτι δὲ καὶ τινὰς ὕμνους. Ἀποδίδεται δὲ εἰς αὐτὸν καὶ ἐν κωμικῶν ποιήματι, ἡ Βατραχομουμαχία, καὶ ἄλλα τινὰ, τῶν ὁποίων διεσώθησαν ὀλίγοι μόνον στίχοι.

Σημ. Ἡ διάλεκτος τοῦ Ὀμήρου καὶ ὅλων τῶν ἐποποιῶν εἶναι ἡ παλαιὰ Ἰωνικὴ, διαφέρουσα τῆς νεωτέρας διὰ τῆς ἀφθόνου μίξεως ἰδιωτισμῶν καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν διαλέκτων τῆς Δωρικῆς, Αἰολικῆς καὶ Ἀττικῆς. Ὁ δὲ στίχος τοῦ Ὀμήρου εἶναι ὁ λεγόμενος ἠρωϊκὸς ἐξάμετρος, συγκείμενος ἀπὸ ἐξ πόδας, ὧν οἱ τέσσαρες πρῶτοι δάκτυλοι (-υ) ἢ σπονδαῖοι (--), ὁ πέμπτος ἀφεύκτως δάκτυλος, καὶ ὁ ἕκτος σπονδαῖος ἢ τροχαῖος (-υ). Τέμνεται δὲ ὁ στίχος οὗτος, ἥτοι χρεωστεῖ νὰ ἔχη λήγουσαν λέξεως, ἢ εἰς τὸ μέσον τοῦ γ'. ποδὸς, ἢ εἰς τὸ μέσον τοῦ δ'. ἐνταυτῷ καὶ τοῦ δ'. κατὰ τὸ ἐξῆς σχῆμα:

-υυ -υυ - | υυ -υυ -υυ -υ, ἢ -υυ | υυ -υυ - | υυ -υυ -υ

ΙΛΙΑΔΟΣ Α.

ΠῆΝΙΝ ἄειδε, θεᾶ, Πηληϊάδῳ Ἀχιλλῆος,
 Οὐλομένην, ἣ μυρὶ Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκεν,
 Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἀΐδι προΐαφεν
 Ἡρώων, αὐτοὺς δὲ ἐλώρια τεύχε κύνεσσιν
 Οἰκονοῖσι τε πᾶσι—Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή—

5

¹ Μῆνιν] Ἐπιμονὴν ὀργήν, κάκιωμα. Ἀρχεται δὲ ὁ Ὀμηρὸς οὐκ ἀπ' ἀρχῆς τῆς πολιορκίας τῆς Τρωάδος, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ τελευταίου ἔτους, ὅτε διὰ τῆς διαιρέσεως τῶν Ἑλλήνων ἀρχηγῶν τὰ συμβάντα γίνονται δραματικώτερα.—Ἄειδε] αἰδῶ, ἑτέρα μορφή τοῦ εἶδω—θεᾶ] Ἰννοῦ τὴν μῦθον Καλλιόπην, προστάτριαν τῆς ἐποποιίας.—Πηληϊάδῳ] δῶ διὰ συνίζησεως μετράται, ἴσος δὲ καὶ ἐπρόφερετο ὡς μία μακρὰ συλλαβή. Πηλεὺς ἦν ὁ πατήρ τοῦ Ἀχιλλεύου, βασιλεὺς τῆς Φθίας. Τὸ πατρωνυμικὸν ἔπρεπε νὰ ᾖ Πηλεΐδης, Πηληϊάδης, ἀλλὰ διὰ τὸ μέτρον παρεντίθεται τὸ α. ² Οὐλομένην] ἀντὶ Ὀλομένην, ἐκ τοῦ Ὀλ-λυμν- τὴν χαμένην, τὴν ἐπάρκτον, ἢ, κατὰ τοὺς σχολιασistas, ἐνεργητικῶς, τὴν φθοροποιόν.—Ἀχαιοῖς] Ἀχαιοὶ ἦσαν λαὸς Θεσσαλικὸς, εἰς τῶν κυριωτέρων τῆς τότε Ἑλλάδος. Ἀπ' αὐτοῦ δὲ ὀνομάζετο συνεχῶς ὅλος τοὺς Ἕλληνας, διότι τὸ ὄνομα Ἕλλην δὲν ἦτον τότε ἀκόμη κοινόν. [θε Θεοκ. Α', 3.—Ἐθηκεν] ἔβαλε, δηλ. ἐπέφερε. ³ ἰφθίμους] ἰσχυρά, ἐκ τοῦ ἐπφ. ἰρι, μὲ δύναμιν, καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ ὀνόμ. ἰς, ἰσχύς.—Ἀΐδ] τῷ Ἄδῳ, ἐξ ὀνομαστ. Ἀΐς.—Προΐαφεν] ἐπεμψε πρόωρα, βιαίως. ⁴ Αὐτοῖς] Κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ψυχὰς· ἔννοεῖ τὰ σώματά των.—Ἐλώρια] ἀρπάγματα, σπαράγματα ἐκ τοῦ ἐλεῖν. Ἐκ τούτου τὸ ἡμέτερον λωρία.—Τεύχε] ἔκαμε, ἀναυξήτως. Κ. § 563.—Κύνεσσιν] ἀντὶ κυνῶν. Κ. § 540. ⁵ Οἰκονοῖσι] σαρκοφάγοις ὀνομασιν.—Ἐτελείετο] τελείω, ἰων. ἀντὶ τελῶ. Τούτων γινομένων ἐτελείτο ἡ θέλησις τοῦ Δ.

Ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε

Ἀτρείδης τε, ἄναξ ἀνδρῶν, καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.

Τίς τ' ἄρ' σπῶε θεῶν ἔριδι ξυνέγκει μάχεσθαι;

Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός· ὁ γὰρ, βασιλῆϊ χολωθείς,

Νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὥρσε κακὴν, ὀλέκοντο δὲ λαοί,

10

Οὔνεκα τὸν Χρῶσιν ἠτίμησ' ἀρητήρα

Ἀτρείδης· ὁ γὰρ ἤλθε θαῖς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,

Λυσόμενός τε θυγάτρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,

Στέμμα τ' ἔχων ἐν χερσίν ἐκηβόλου Ἀπόλλωνος

Χρυσῆν ἀνὰ σκήπτρῳ, καὶ ἑλίσσεται πάντας Ἀχαιοῦς,

15

Ἀτρεΐδα δὲ μάλιστα δῶω, κοσμήτορε λαῶν·

Ἀτρεΐδαι τε καὶ ἄλλοι εὐκνήμιδες Ἀχαιοί,

Ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν, Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,

Ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν, εὐδ' οἴκαδ' ἰκέσθαι·

Παῖδα δ' ἐμοὶ λῦσαι τε φίλιν, τὰ τ' ἄποινα δέχεσθαι,

20

Ἀζόμενοι Διὸς υἱὸν ἐκηβόλον Ἀπόλλωνα.

Ἦνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοί,

Αἰδεῖσθαι θ' ἱερὰ, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·

Ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἤνδανε θυμῷ,

Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν·

25

⁶ Ἐξ οὗ] καιροῦ διηγήσου, ὃ μῦθος, ἀρχίσασα ἐκ τοῦ καιροῦ ἐξ οὗ. — Διαστήτην] i-
νερν. ἀόρ. β'. τρίτον πρότ. δοῖκ. ἀνοουζήτως τοῦ Δέσφαμι. ⁷ Ἀτρείδης] Ὁ Ἀγαμέμνων,
βασιλεὺς τῶν Μυκηνηῶν, υἱὸς τοῦ Ἀτρέως. Τὸν ὀνομάζει κατ' ἐξοχὴν ἄνακτα ἀνδρῶν, διότι
ἦτον ὁ γενικὸς καὶ ἀνώτατος ἀρχηγὸς ὅλης τῆς ἐκστρατείας. — Διός] ἐκ τοῦ Διὸς, μετ-
έχων τῆς φύσεως τοῦ Διὸς, υἱός. ⁸ Ἀρ] ἀντὶ Ἀρα ποιητικῶς ἢ πρό συμφώνου. — Σπῶ]
δοῖκ. αἰτιατ. Τὸν Ἀχιλ. καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα. — Συνέγκει] συνέγκει, ἀόρ. α. τοῦ Συνήμι.
Συνέκρουσε. — Μάχεσθαι] ὥστε μ. ⁹ Γίδος] ὁ Ἀπόλλων. Τοῦτο δὲ εἰς τὴν ἐρώτησιν τίς;
ἀπόκρισις τοῦ ποιητοῦ ἢ τῆς Μούσης. — Βασιλῆϊ] τῷ Ἀγαμέμνονι. ¹⁰ Νοῦσον] νόσον. —
Ἄνδ' ἀνὰ, κατὰ. — ὥρσε] ἀόρ. α. τοῦ Ὀρνομι, διήγειρε. — Ὀλέκοντο] ἐκ τοῦ Ὀλέκω, ἀντὶ
Ὀλλομι. ¹¹ Οὔνεκα] Οὐ ἔνεκα, δηλ. τοῦτου ἔνεκα ὅτι. — ἠτίμησ' ἀρητήρα] ἀτίμασε. — Ἀρητήρα]
ἱερὰ ἐκ τοῦ Ἀρᾶσθαι. ¹² Ὁ] οὗτος, ὁ Χρ. — Θαῖς] ταχείας, ἐκ τοῦ θέω. ¹³ Θυγάτρα]
θυγατέρα, τὴν ἰδίαν του θ. — Ἀπερείσι'] ἀντὶ Ἀπειρέσια, ἄπειρα. — Ἀποινα] ἐκ τοῦ α ποι-
νῆ, λύτρα. ¹⁴ Ἐκηβόλου] τοῦ μακρὴν τὰ βέλη ρίπτοντος. Τὸ δὲ στέμμα εἶχεν, ἵνα φαί-
νεται ἔρχόμενος ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ θεοῦ. ¹⁵ Ἀνὰ] ἐπὶ χρ. σκήπτρου, βακτηρίας.
— ἑλίσσεται] ἐλιτάνευε, παρεκάλει. ¹⁶ Ἀτρεΐδα] δοῖκ. Τούς δῶω Ἀτρεΐδας, τὸν Ἀγαμ.
καὶ τὸν Μενέλαον. — Κοσμήτορι] διευθυντῇ, ἡγεμόνα. ¹⁷ Εὐκνήμιδες] οἱ φοροῦντες
ὄραιας κνημίδας, εὐσποιοί. ¹⁸ ἔχοντες] οἱ οὐκ ὄντες. Ἐμυθολογεῖται ὅτι οἱ θεοὶ κατόικουν
τὸν Ὀλυμπον, ὅρος τῆς Θεσσαλίας, διότι ἐκεῖθεν κατέβησαν αἱ ἀρχαῖόταται Ἑλληνικαὶ
φυλαὶ, καὶ μετ' αὐτῶν ἡ θρησκεία. Ἐκ τούτου Ὀλυμπος ὀνομάσθη ἢ ἡ οὐράνιος τῶν θεῶν
κατοικία. ¹⁹ Ἐκπέρσαι] ἐκ τοῦ Πέρθω, παρῶ. Ὁ ἥτυχος ἱερεὺς, ἀδιάφορος εἰς τοῦ
πολέμου τὰ ἔργα, εὐχεται εἰς τοὺς Ἑλλ. ὅλα τὰ καταθύμια, ἀρκεῖ νὰ τῷ ἀποδώσωσι τὴν
θυγατέρα του. — Πριάμοιο] Πριάμος ὁ βασιλεὺς τῆς Τρωάδος. ²⁰ ἄποινα] ὑπένη. Θελήσατε,
συγκατανεύσατε λύτρα. Ἄλλοι γράφουσι λῦσασθε καὶ δέχεσθε. ²¹ Ἀζόμενοι] εὐ-
λαβοῦμενοι, ὑποκείμε. τοῦ ὑπεννοουμένου θελήσατε. Οἱ δὲ σχολιασταὶ τὸ μὲν λῦσαι ἐξ-
αρτῶσιν ἀπὸ τοῦ δοῖεν, τὸ δὲ ἀζόμενοι θεωροῦσιν ὡς κληρικὴν συμφωνοῦσαν μὲ τὸ
Ἀτρεΐδα. ²² Ἦνθ' ἀντὶ. ²³ Αἰδεῖσθαι] (λέγοντες) αἰδεῖσθαι. — Ἀγλαὰ] τὰ λαμπρά, ἐκ
τοῦ Ἀγάλλω. Παρατήρησον δὲ ὅτι εἰς τὴν ποιητικὴν γλῶσσαν δὲν ὑπάκουσι προτακτικὰ
ἄρθρα. — Δέχθαι] ἀντὶ Δεδέχθαι, παρὰ. τοῦ ἀπαρεμφ. ἀναουζήτως. ²⁴ Ἦνδανε] ἤρεσκε
(τούτο), ἐκ τοῦ Ἀνδάνω (ἤτοιαι). — Θυμῷ] ἤρεσκε τῷ Ἀτρ. ἐν τῷ θυμῷ, τῇ ψυχῇ, ἤρεσκε
τῇ ψυχῇ τοῦ Ἀτρ. ²⁵ Κεῖ, ἀφ.] ἀγριῶ; ἀπέπερπε. — Κρατερὸν] σκληρόν. Ἐπὶ μ. ἔτ.]

Μῆ σε, γέρον, κοίλῃσιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κηχεῖω,
 "Ὡν δὴ θύοντ", ἢ ὑπερον αὐτὶς ἰόντα,
 Μῆ νύ τοι οὐ χραίσμῃ σκῆπτρον καὶ στέμμα θεοῖο.
 Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, πρίν μιν καὶ γῆρας ἐπεισὶν
 "Ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ, ἐν Ἀργεῖ, τηλόθι πάτρης,
 Ἰστὸν ἐποικομένην, καὶ ἑμὸν λέγχος ἀντιώσων"
 Ἀλλ' ἴθι, μὴ μ' ἐρήθιζε, σαώτερος ὥς κε νῆμαι.
 "Ὡς ἔφατ'· ἔδδειςεν δ' ὁ γέρον, καὶ ἐπείθετο μύθῳ.

30

Βῆ δ' ἀκείων παρὰ θίνα πολυρλοίστοιο θαλάσσης·
 Πολλὰ δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κίων ἤρῃθ' ὁ γεραίος
 Ἀπόλλωνι ἀνακτι, τὸν ἥκομος τέκε Δηῶ.
 Κλυθί μευ, Ἀργυρότοξ', ὃς Χρῦτῃν ἀμφιβέδῃκας,
 Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἱερὴ ἀνάσσεις,
 Σμινθεῦ, εἴ ποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νῶν ἔρεψα,
 "Ἡ εἰ δὴ ποτέ τοι κατὰ πῖονα μηρί' ἔκῃα
 Ταύρων ἡδ' αἰγῶν, τόδε μοι κρήνην ἐέλδωρ·
 Τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.

35

"Ὡς ἔφατ'· εὐχόμενος τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων·
 Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων, χυόμενος κῆρ,

40

ἐπέτελλεν (ἐνετέλλετο, προσηκτικῶς ἔλεγε) μῦθον (λόγον). Παρατηρ. ὅτι εἰς τὴν ποιητ. γλῶσσαν αἱ προθέσεις διαιροῦνται τῶν συνθέτων ῥημάτων καὶ παρεντίθεται τὸ ἀντικείμενον. ²⁶ Κηχεῖω] ἐκ τοῦ Κηχάνω καὶ Κίχημι, ἐπιτογγάνω, ἀπαντῶ. Κ. § 614 ²⁷ Δη-
 θύνοντα, χρονοτριβοῦντα, ἐκ τοῦ δὴ θῦθ, χρονίως. — Αὐτὶς] αὐτῆς. ²⁸ Μῆ... χραίσμῃ]
 μήπως οὐ βοηθήσῃ (ἐκ τοῦ ἀφρ. χραίσμῳ) σοὶ νύν. ²⁹ Τήνδε] τὴν θυγατέρα σοι. Ὁ Χρύ-
 σης ἦτον ἱερεὺς εἰς ναὺν τοῦ Ἀπόλλωνος οὐ μακρὰν τῆς Τρωάδος. Τὴν δὲ θυγατέρα του
 Χρυσήδα εἶχον συλλαβεῖ αἰχμάλωτον οἱ Ἕλληνες. — Μιν] αὐτήν. — Ἐπεισιν] ἐνεσ. ἀντὶ
 μέλλ., ἐπελεύσεται. Συντάσσει δὲ μετ' αἰτιατ., ὡς εἰ ἐσήμινε κατὰ λάθρ. Συνήθως
 δὲ φέρεται πρὸς δοτ. ³⁰ Ἡμετέρῳ] ἐμῷ, λέγει πληθ. κατὰ βασιλ. ἥθος. — Ἀργεῖ] Ἀργο-
 λίδι, ὅπου ἔκειντο αἱ Μυκῆναι. — Πάτρης] πάτρας, τῆς πατρίδος. ³¹ Ἐποικομένην] Ἐπι-
 ριερχομένην ἢ ἐπιστατούσαν τὰς ὑπαρτίας. — Ἀντιώσων] ἐκ τοῦ Ἀντιῶω, μετέγω, μετὰ
 γεν. καὶ συνήθως ἐπιμελούμαι μετὰ αἰε. ³² Σαώτερος] συγκριτ. τοῦ Σῶος ἀντὶ Σῶος.
 "Ἡ σύγκρισις δὲ ἐννοεῖ, μᾶλλον σῶος ἀφ' ὅ,τι ἤθελες εἶσαι ἂν ἔμεναι. — "Ὡς κε] ὥπως ἂν
 ἀπέλθης, ἐκ τοῦ Νέμαι. ³³ Ἐδδειςεν] διὰ τὸν διπλασιασμόν τοῦ δ. ἰδ. Κ. § 614, δεῖ-
 σαι. Το ν πρὸ συμφώνου διὰ τὸ μέτρον. ³⁴ Βῆ] ἔβη. — Ἀκείων] σιωπῶν. ³⁵ Ἀπάνευθε]
 μακρὰν, παρὰμερα. — Κίων] ἐκ τοῦ Κίω=ῖω, πορεύομαι. — Ἡρῃθ'] ἡγήθη. ³⁷ Μεύ] μου.
 — Χρῦτῃν] Χρῦσα, πόλις τῆς Τρωάδος. — Ἀμφιβέδῃκας, ἀμφιβιβάζω, ἵσταμαι ἐμπρὸς τι-
 νος, προστάτω. ³⁸ Κίλλαν] πολίχινον Τρωϊκόν. — Ζαθέην] θεοτάτην, τὸ ζα ἐπιτατι-
 κόν. — Ἰρι] ἰσχυρῶς. ³⁹ Σμινθεῦ] ἡ ἀπὸ Σμινθῆς, Τρωϊκῆς πόλεως, ὅπου ἐτιμάτο, ἡ ἀπὸ
 τοῦ Σμίνθος, κατὰ διέλεκτον ὁ μῦς, οἷον μυοκτόνε, διότι ἐπίστευον ὅτι ἐξωλοκρεσε ποτε
 τοὺς βλάπτοντας τὴν ἐκεῖ χώραν μῦς, ὅθεν καὶ εἰς τὴν Χρῦσαν Σκόπας, ὁ Πάριος ἀγαλ-
 ματοποιός, ἔγλυψεν Ἀπόλλωνα πατοῦντα μῦν. — Ἐπὶ ν. ἔρ.] ἐπέρεψα (ἐστέγασα, ἐκ τοῦ
 Ἑρέγω, καὶ συνδύχ. ἐπέστεψα) σοὶ τὸν χαρίεντα ναὺν. ⁴⁰ Κατὰ... ἔκῃα] κατέκαυσά σοι
 πῖονα μηρία. ⁴¹ Κρήνην] τέλεσσαν, ἐκ τοῦ Κρηαίνω. — Ἐέλδωρ] ἔλδωρ (ἐκ τοῦ ἔλδω-
 μαι, ἔλδω, κατὰ μετὰθ. ἀντὶ Δίλω, θέλω), ἐπιθυμίαν. ⁴² Τίσειαν] εὐχόμεαι νὰ πληρώ-
 σωσι. — Δαναοί] οἱ περὶ τοῦ Ἁγρος Ἕλληνες, ὅθεν παρ' Ὀμήρῳ καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες.
⁴³ Ὡς] οὕτως. — Φοῖβος] ὁ ξανθός, ἐκ τοῦ Φάοις μὲ τὸ δίγαμμα, διότι ὁ Ἀπόλλων
 παρίστα καὶ τὸν ἥλιον. ⁴⁴ Ὀλ. καρήνων] τῶν κεφαλῶν, κορυφῶν τοῦ (βρους) Ὀλύμπου.
 — Χυόμενος] χολούμενος, θυμόνων. — Ἐκῆρ] κατὰ τὸ κῆρ, τὴν ψυχὴν· δευτέρως δὲ σημαί-
 νει τὴν θανατηφόρον μοῖραν.

Τόξ' ὤμοισιν ἔχων ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην·
Ἐκλαγξαν δ' ἄρ' οἵστοι ἐπ' ὤμων, γωομένοιο
Αὐτοῦ κινηθέντος· ὁ δ' ἦτε νυκτὶ βροχῶς.

Ἔρζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε νεῶν, μετὰ δ' ἰὸν ἔηκεν·
Δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο βιοῖο·

Οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπώχετο καὶ κύνας ἀργούς·
Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἔχεπευκὲς ἐφείς
Βάλλ'· αἰεὶ δὲ πυραὶ νεκῶν καίοντο θαμειαί.

Ἐννήμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ὥχετο κῆλα θεοῖο·
Τῇ δεκάτῃ δ' ἀγορήνδε καλέσσατο λαὸν Ἀχιλλεύς.

Τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
Κήδετο γὰρ Δαναῶν, ὅτι βα θνήσκοντας ὄρατο.

Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἤγεοθεν, ὀμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Τοῖσι δ' ἀνίστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·

Ἄτρείδῃ, νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας οἶω
Ἄψ ἀπονοστήσειν, εἴ κεν θάνατόν γε φύγοιμεν,

Εἰ δὴ ὁμοῦ πόλεμός τε δαμᾶ καὶ λοιμός Ἀχαιοῦς.
Ἄλλ' ἄγε δὴ τίνα μάντιν ἐρείομεν, ἣ ἱερῆα,

Ἦ καὶ ὄνειροπόλον—καὶ γὰρ τ' ὄναρ ἐκ Διὸς ἐστίν—
Ὅς κ' εἴποι, ὅ,τι τόσσον ἐχώσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,

Εἴτ' ἄρ' ὄγ' εὐχολῆς ἐπιμέμφεται, εἴθ' ἐκατόμβης·
Αἴ κέν πως ἀρνῶν κνίσσης αἰγῶν τε τελείων

Βούλεται ἀντιάσας, ἡμῖν ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι.

Ἦτοι ὄγ' ὥς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔρζετο τοῖσι δ' ἀνέστη
Κάλχας Θεστορίδης, οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος·

⁴⁵ Ἀμφηρεφέα] ἐκατέρωθεν σκεπασμένην. ⁴⁵ Ἐκλαγξαν] κλαγγὴν ἀπέτέλεσαν.

⁴⁷ Ἐοικώς] σκυτείνος (ἀπὸ τὸν θυμὸν) ὡς νύξ. Παρατηρητέον τὸ ὕψος τῶν εἰχῶν τούτων. ⁴⁸ Ἀπάνευθε] εἰς ἀπόστασιν τίνα. — Μετὰ... ἔηκεν] μεθῆκεν, ἀφῆκεν ἰὸν, βέλος ἐκ τοῦ ἱμῆι, ὡς καὶ Ὀϊζὺς, ἐκ τοῦ Φέρω, οἶσω. ⁴⁹ Βιοῖο] τοῦ τόξου, ὥς παρὰ τοῦ βίω, τοῦ βιαίως λυγισμένου· ἀλλὰ πιθανώτερον διὰ τοῦ δίγαμμα = ἰός. ⁵⁰ Οὐρῆας] ὀρέας (ὄρεονος, κυρίως τὰς) ἡμίονους. — Ἐπώχετο] ἐκινήθη κατὰ, προσέβλεπε. — Ἀργούς] ἀχρήστους. ⁵¹ Αὐτοῖσι] αὐτοῖς τοῖς ἀνθρώποις. — Ἐχεπευκὲς] ἔχον πύκνης πικρίας, πικρὸν.

⁵² Νεκῶν] νεκρῶν, νεκρὸς. Γνωστὸν ὅτι ἔκαιον τοὺς νεκρούς. — Θαμειαί] πυκναὶ παρὰ τοῦ θαμά. ⁵³ Ἐννήμαρ] ἐπὶ τὸν ἐπὶ ἐννέα ἡμέρας. — Κῆλα] κῆλα (ξύλα, ὅθεν δ καλὸς παρὰ κῆλη), τὰ βέλη. ⁵⁴ Τῇ δεκ.] ἡμέρᾳ ὑπεννοεῖται, ἐκ τοῦ ἐννήμαρ. — Ἀγορήνδε] εἰς συνέλευσιν. — Καλέσσατο] διπλασιαστέον τὸ σ διὰ τὸ μέτρον. ⁵⁵ Τῷ] Αὐτῷ, τῷ Ἀχ. ταῖς φρεσὶν (αὐτοῦ) ἐπέθηκε τοῦτο τὸ καλέσαι. — Λευκώλη] ἡ ἔχουσα λευκοὺς βραχίονας. ⁵⁶ Ρα] δὴ. — Ὀράτο] μέσ. ἀντὶ Ἐώρα. ⁵⁷ Ἠγεοθεν] Ἀφ' ἑ. πρὸς. πληθ. τοῦ πθ. ἀφ' ἑ. τοῦ Ἀ-γείρω. — Ὀμηγερέες] ὁμοῦ ἡθροισμένοι. ⁵⁸ Μετέφη] ὠμίλησε πρὸς. ⁵⁹ Ἄμμε] ἡμεῖς. — Παλιμπλ.] εἰς τὰ ὀπίσω (πρὸς τὴν πατρίδα μιν) πλανηθέντας. — Οἶω] νομίζω. Τὸ μέσον τούτου Οἶωμαι εὐχρηστον παρὰ λογογράφους. ⁶⁰ Ἀψ] ὀπίσω, ἐκ τῆς Ἀπό. ⁶¹ Εἰ δὴ] ἐπειδὴ. Ἐννοεῖ δὲ, δαμαζόμενοι ἀπὸ πολ. καὶ λοιμόν, ἀπρακτοὶ θὰ ἐπιστρέψωμεν, ἀν διαφύγωμεν τὸν θάνατον. ⁶² Ἐρείομεν] ἐρείωμεν, ὑποστ. τοῦ ἐρομαι. ⁶³ Ἐπιμέμφεται] μίμφεται ἡμᾶς οὗτος ἔνεκα εὐχολῆς, ὀργίζεται καθ' ἡμῶν ὅτι ἡμελήσαμεν εὐχὴν τίνα — Ἐκατόμβ.] θυσίαν ἐκατὸν βοῶν. ⁶⁴ Αἴ κεν] εἰάν. — Τελείων] τὴν ἡλικίαν, ἡ ὑγίων.

⁶⁷ Ἀντιάσας] ἴδε στίχ. 3. — Ἠμῖν... ἀμῦναι] ἀπαμῦναι (ἀποτρέψαι) ἡμῖν τὸν λοιγὸν (λοιμόν). ⁶⁸ Ἦτοι] μὲν, καταρκτικὸς φράσεως. — Κατ' ἄρ' ἔρ.] ἄρα καθέζετο. — Τοῖσι] ἐν μέσφ αὐτῶν. ⁶⁹ Θεστορ.] υἱὸς τοῦ Θέστορος. — Οἰωνοτ.] τῶν μάντεων τῶν ἐξηγούντων

Ὅς ἤδη τὰ τ' ἔδοντα, τὰ τ' ἐσσόμενα, πρὸ τ' ἔδοντα.
Καὶ νῆσο' ἠγήσατ' Ἀχαιῶν Ἴλιον εἴσω,
Ἦν διὰ μαντοσύνην, τήν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ὅ σπιν εὐρρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

70

Ὡ Ἀχιλεῦ, κέλευί με, Διὶ φίλε, μυθήσασθαι
Μῆνιν Ἀπόλλωνος ἐκατηβέλετο ἀνακτος.

75

Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο, καί μοι ὁμοσπον,
Ἥ μὲν μοι πρόσφρων ἔπεσιν καὶ χερσὶν ἀρῆξειν.

Ἥ γὰρ οἶσμαι ἄνδρα χολωσέμεν, ὃς μέγα πάντων
Ἀργείων κρατέει, καὶ οἱ πείθονται Ἀχαιοί.

Κρεῖσσων γὰρ βασιλεὺς, ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρη·
Εὐπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτήμαρ καταπέψῃ,

Ἀλλὰ τε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον, ὅφρα τελέσῃ,
Ἐν στήθεσιν ἐοῖσι· σὺ δὲ φράσαι, εἴ με σώσεις.

80

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Θαρσύνσας μάλα, εἰπέ θεοπρόπιον ὅ,τι οἶσθα.

85

Οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα Διὶ φίλον, ὅτ' ἐσὺ, Κάλχχαν,
Εὐχόμενος Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις,

Οὐτίς, ἐμεῦ ζώντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο,
Σοὶ κοίλῃς παρὰ νηυσὶ βαρείας χεῖρας ἐποίσει,

Συμπάντων Δαναῶν· οὐδ' ἦν Ἀγαμέμνονα εἰπῆς,
Ὅς νῦν πολλὸν ἄριστος Ἀχαιῶν εὐχεται εἶναι.

90

Καὶ τότε δὴ θάρσησε, καὶ ἡῦδα μάντις ἀμύμων·
Οὐτ' ἄρ' ὄγ' εὐχολῆς ἐπιμέμφεται, οὐδ' ἐκατόμβης,

Ἀλλ' ἔνεκ' ἀρητήρος, ὃν ἡτίμησ' Ἀγαμέμνων,
Οὐδ' ἀπέλυσε θυγάτρα, καὶ οὐκ ἀπεδέξατ' ἄποινα.

95

Τοῦνεκ' ἄρ' ἄλγε' ἔδωκεν Ἐκχόλος ἡδ' ἔτι δώσει·
Οὐδ' ὄγε πρὶν λοιμοῖο βαρείας κῆρας ἀφίξει,

τὴν πεῖσιν τῶν ὀρνέων. — Ὅχ' ὄχα, ἐξόχως, ὡς ἔ τούτο ἐκ τοῦ "Ε γ ω, ἐλλείπει δὲ τῆς
'Εξ. 70 Τὰ τ' ἰδὼ χρεῖται ἀρβρῶ προτακτικῶ, ἐκτός ἄν, ὑπονοήσῃ τινὸς ῥήματος, θεωρη-
θῇ ὡς ὑποτακτικόν. — Πρὸ τ' ἔδοντα] τὰ προγεγεννημένα πράγματα. 71 Νῆσο'] ναοί. —
εἴσω] εἴσω ἵνα ἐμβῶσιν εἰς τὸ Ἴλιον. Συνασσεύονται δὲ με αἰτιατ. ὡς καὶ ἡ εἰς, ἐξ ἧς περ-
άγεται. 72 Ἦν διὰ μαντ.] διὰ τὴν ἐξην (τὴν ἰδίαν αὐτοῦ) μαντοσύνην, ἱκανότητα τοῦ
μαντεύειν. — Πόρε] πόρ. β'. τοῦ ἀγρ. Πόρω, πορίζω. 73 Ὁ] οὗτος. — Εὐρρ.] καλὴν ἔχων
διάθεσιν. — Ἀγορ.] ἀγορεύω, ἐμὶλῶ ἐν ἀγορᾷ. 74 Ἀχιλεῦ] μὲ ἐν λ διὰ τὸ μέτρον, ὡς καὶ
εἰς τὸν πρῶτον στίχ. — Κέλευί] β'. πρσ. τοῦ ἐν. τῆς ὀρσ. τοῦ Κελεύμαι, κελεύω. — Μυθήσ.]
νὰ ἐξηγήσω, νὰ εἰπῶ τί ἐστὶ. 75 Ἐκατηβελ.] ἐκάς βελλῶ. Τοῦ μακρὰν τοξεύοντος, ἰδ.,
στίχ. 21. 76 Τοιγὰρ] λοιπόν. — Ἐγὼν] ὡρ. ἀντί ἐγω. — Ἐρέμ.] ἐρῶ. — Σύνθεο] πρὶς τοῦ
Συνθέμην. Ἰποστέθητι. 77 Ἥ] Πάντως, ἀπεικτικῶς. 78 Μέγα] Ἐπὶρ. μεγάλως. 79 Οἱ]
Αὐτοί. 80 Κρεῖσσων] ἀνώτερός ἐστι, ὑπερτερεῖ. — Χώσεται] χολωθῇ. — Χέρη] χεῖρον, ἀ-
νώμαλ. Κ. § 350. — 81 Αὐτήμαρ] τὴν αὐτὴν ἡμέραν. — Καταπέψῃ] Χωνεύσῃ, κατασεύλῃ.
82 Μετόπ.] εἰς τὸ μέλλον. — Ἐπει χόλον] φυλάττει τὴν ὀργὴν τῆς. — Ὅφρα τ.] μέχρις ὅτε
κορέσῃ αὐτόν. 83 Ἀπαμειβ.] ἀποκρινόμενος. 84 Θεοπρ.] μάντευμα, ἐκ τοῦ θεῶ, ἔ πρσέπω,
προλέγω. 85 Ἀναφαίνεις] φανεράς ποιεῖς. 86 Οὐ... Οὐκ] ἐπαναλήψῃς τῆς ἀρνήσεως.
— Δερκομένοιο] ἐν ὅσῳ βλέπω, ἐν ὅσῳ χαίρομαι τὸ φῶς μου. 87 Κοίλῃς] κοίλαις. — Βαρεία.]
κακοποιούς. 88 Εἰπῆς] οὕτως ἂν εἰπῆς ὅτι ὁ ἄγ. θέλει σὲ κακοποιήσαι, οὕτως αὐτός.
91 Πολλόν] κατὰ πολὺ. — Εὐχεται] καυχᾶται. 92 Ἠῦδα] ὠμίλει. — Ἀμύμων] ἀμωμος.
93 Τοῦνεκ' τοῦ (ἐκείνου) ἐνεκα. — Ἠδ' καὶ. 94 Κῆρας] βλάβας. Ὁ Οὐλόφιος, διόρθωσ.

Πρίν γ' ἀπὸ πατρὶ φίλῳ δόμεναι ἐλικώπιδα κούρην
Ἀπριάτην, ἀνάποινον, ἄγειν θ' ἱερὴν ἐκατόμβην
Ἔς Χρυσήν· τότε κέν μιν ἱλασσάμενοι πεπύθοιμεν.

100

Ἦτοι ὅγ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔξετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
Ἦρως Ἀτρεΐδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
Ἀγνώμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμυμήλιναι
Πύμπλαντ', ὅσσε δὲ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι εἴκτην.
Κάλχαντα πρῶτιστα κῆκ' ὀσσόμενος προσέειπεν·

105

Μάντι κακῶν, οὐ πώποτε μοι τὸ κρήγυον εἶπες.
Αἰεὶ τοι τὰ κῆκ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι·

Ἐσθλὸν δ' οὐδὲ τί πω εἶπες ἔπος, οὐδ' ἐτέλεσσας.

Καὶ νῦν ἐν Δαναοῖσι θεοπροπέων ἀγορεύεις,

Ὡς δὴ τοῦδ' ἔνεκά σφιν Ἐκινήλος ἄλγεα τεύχει,

110

Οὐκ ἐγὼ κούρης Χρυστίδος ἀγλά' ἅποινα

Οὐκ ἔβαλον δέξασθαι· ἐπεὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν

Οἴκοι ἔχειν· καὶ γάρ ῥα Κλυταίμνηστον προβέβουλα,

Κουριδὴς ἀλόχου· ἐπεὶ οὐ ἔβην ἐστὶ χερσίων,

115

Οὐ δέμας, οὐδὲ φυὴν, οὐτ' ἄρ' φρένας, οὔτε τι ἔργα·

Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐθέλω δόμεναι· πάλιν, εἰ τὸ γ' ἄμεινον·

Βούλομαι ἐγὼ λαὸν σὸν ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι.

Αὐτὰρ ἐμοὶ γέρας αὐτίχ' ἐτοίμασάτ', ὄφρα μὴ οἷος

Ἀργείων ἀγέραςτος· ἔω· ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικεν.

120

Λεύσσετε γὰρ τόγε πάντες, ὃ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλη.

Τὸν δ' ἡμέλειτ' ἔπειτα ποδάρεκς διὸς Ἀχιλλεύς·

Ἀτρεΐδῃ κύδιστε, φιλοκτεανώτατε πάντων,

Πῶς γὰρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί;

Οὐδὲ τί πω ἔδμεν ξυνήϊα κείμενα πολλὰ·

125

Ἀλλὰ τὰ μὲν πολλῶν ἐξ ἐπράθμεν, τὰ δέδασται;

Δαοὺς δ' οὐκ ἐπέοικε παλὶλλογα ταῦτ' ἐπαγείρειν.

σεν οὐτως ἀντὶ Χείρας. ⁹⁸ Ἀπὸ] Ἀποδόμεναι πατρὶ. — Ἐλικώπι.] τὴν στρέφουσιν (ἔχουσιν ζωηρούς) τοὺς ὀφθαλμούς. ⁹⁹ Ἀπριάτην, ἀνάποινον] χωρὶς ὁ πατὴρ τῆς νῆς τὴν ἀγοράσῃ ἢ τὴν δώσῃ λύτρα δι' αὐτήν. Οἱ παλαιοὶ σχολιασταὶ θεωροῦσι ταῦτα ὡς ἐπιρρήματα.

¹⁰⁰ Πεκίθοιμεν] ἀπρ. εὐκτ. τοῦ Πείθω, ἠθέλομεν τὸν πείσειν. ¹⁰¹ Εὐρυκρείων] μέγα ἀρχον.

¹⁰² Ἀγνώμ.] ἀργεῖος. — Μέγ.] ἐπὶ μεγάλως. — Ἀμυμήλ.] παμμέλιναι.

¹⁰³ Ὅσσε] Ὅσσε] Διὶ. εἰ ὀφθαλμοί, ἐκ τοῦ Ὅσσεος ἢ Ὅσσον. — Εἴκτην] εἰσάκτῃ. ¹⁰⁴ Κῆκ' ὀσσόμενος] κακῶς προσβλέψας. ¹⁰⁵ Κρήγυον] ὠφέλιμον ἢ γνήσιον. ¹⁰⁶ Θεοπροπέων] μαντεύων.

¹⁰⁷ Δῆ] τάχα. ¹⁰⁸ Οὐκ ἐγὼ] διότι. ¹⁰⁹ ῥα] ἀρα. — Προβέβ.] προβούλομαι, προκρίνω. ¹¹⁰ Κουρ. ἀλόχου] τῆς συζύγου, τὴν ὁποίαν κορὴν αὐτὴν ἔλαβεν. — Ἐβην] αὐτῆς. — Χερσίων] χερῶν. ¹¹¹ Οὐ δέμας κτλ.] οὐκ ἐστὶ χερῶν κατὰ τὸ δέμας. — Φυήν] ἀνάστημα, ὠραιότης. ¹¹² Ἡ] μᾶλλον σὸν εἶναι ἢ ἀπολέσθαι. ¹¹³ Γέρας] ἄλλο γέρας, βραβεῖον τοῦ πολέμου, ὡς τῷ εἶχε δευτὴ ἡ Χρυσή. ¹¹⁴ Εἰοικε] πρέπει. ¹¹⁵ Λεύσσετε] βλέπετε, πάντες λεύσσετε τόγε γέρας μοι ὃ ἔρχεται ἄλλη, ἀπέρχεται ἄλλαχού.

¹¹⁶ Ποδάρεκς] ὁ ἔχων τοὺς πόδας ἐπαρκούντας εἰς τὸ τρέξιμον, ταχύπους. ¹¹⁷ Κύβ.] ἔνδοξοτάτα. — Φιλοκτ.] ὁ ἀγαπῶν τὰ κτεῖνα (κτέομαι) κτήματα. ¹¹⁸ Ἰδμεν] αἰδμεν. — Συνήϊα] ξυνεῖα, ξυνά, κοινά, αἰολ. τοῖσι τρεπομένοις εἰς υ. ¹¹⁹ Τὰ μὲν] ὅσα μὲν. — Πολλῶν ἐξ] ἐκ πόλεων. — Ἐπράθ.] ἐκ τοῦ Πέρθω, ἐπορθήσαμεν. Δέδασται] ἐμερίσθησαν, ἔκ τοῦ Δαίωμαι. ¹²⁰ Ἐπέοικε] ἐκ τοῦ Ἐποίκω, ἀρμόζει. — Παλὶλλ.] παλίσυλλεκτα· οἱ

Ἄλλὰ σὺ μὲν νῦν τήνδε θεῶ πρόες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Τριπλῇ τετραπλῇ τ' ἀποτίσσωμεν, αἶ κέ ποθι Ζεὺς
Δῶσι πόλιν Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξει.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·

130

Μὴ δ' οὕτως, ἀγαθὸς περ ἔων, θεοεικέλ' Ἀχιλλεῦ,
Κλέπτε νόω· ἐπεὶ οὐ παρελεύσεται, οὐδέ με πείσεις.
Ἦ ἐθέλεις, ὄφρ' αὐτὸς ἔχῃς γέρας, αὐτὰρ ἔμ' αὐτῶς
Ἦσθαι δευόμενον, κέλευαι δέ με τήνδ' ἀποδοῦναι;

135

Ἄλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί,

Ἄρσαντες κατὰ θυμόν, ὅπως ἀντάξιον ἔσται—

Εἰ δέ κε μὴ δώσωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι

Ἦ τεὸν ἢ Αἴαντος ἰὼν γέρας, ἢ Ὀδυσῆος

Ἄξω ἑλών· ὁ δέ κεν κεχολώσεται, ὃν κεν ἔκωμαι.

140

Ἄλλ' ἦτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὐτίς.

Νῦν δ', ἄγε, νῆα μέλαιναν ἐρύσσωμεν εἰς ἅλα ᾗαν,

Ἐς δ' ἐρέτας ἐπιτηδὲς ἀγείρωμεν, ἐς δ' ἐκατόμβην

Θείωμεν, ἂν δ' αὐτὴν Χρυσήδεα καλλιπάρῃον

Βήσωμεν· εἰς δέ τις ἄργος ἀνὴρ βουλὴφόρος ἔστω,

145

Ἦ Αἴας, ἢ Ἰδομενεὺς, ἢ διος Ὀδυσσεύς,

Ἦε σὺ, Πηλεΐδῃ, πάντων ἐκπαγλότεα· ἀνδρῶν,

Ὅφρ' ἡμῖν Ἐκάεργον ἱλάσσεαι ἱερὰ ῥέξας.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς·

Ἦ μοι, ἀναιδείην ἐπιειμένε, κερδαλέοτρον,

Πῶς τίς τοι πρόφρων ἔπεσιν πείθηται Ἀχαιῶν,

150

Ἦ ὁδὸν ἐλθέμεναι, ἢ ἀνδράσιν ἱερὰ μάχεσθαι;

Οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἕνεκ' ἡλυθὼν αἰχμητῶν

Δεῦρο μαχρσόμενος· ἐπεὶ οὐτι μοι αἵτιοί εἰσιν.

Οὐ γὰρ πώποτ' ἐμὰς βούς ἤλασαν, οὐδὲ μὲν ἵππους,

155

Οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ ἐριβόλακι, βωτιανείῃ

λαοὶ νὰ συνάξωσιν αὐτὰ ὀπίσω πάλιν. 128 Ποθί] ποτέ. 129 Δῶσι] δῶ· Τό σι ἐπέκτα-
σις.—Ἐξαλαπ.] ἐκπαρθῆσαι. 130 Κρείων] ἄρχων, βασιλεὺς (ἐκ τοῦ κρατεῖω). 131 Ἀγ...
ἔων] ὅσον, γενναῖος καὶ ἀν' ἡσται.—θεοεικ.] θεῶ ὅμοιος. 132 Κλέπτε νόω] ἀπάτη βουλεύει.
—Παρελεύσεται] νικήσας. 133 Ὅφρ'] ὅπως.—Αὐτῶς] μάλιστα. 134 Ἦσθαι] δευ.] καθήσθαι
στερούμενον. 135 Ἄρσαντες] ἀρμόσαντες. Ὁ στίχος αὗτος δὲν ἔχει ἀποδοσιν. Ἐννοεῖται
δὲ: Εὐ ἔχει ἢ ἄλλο τι ὅμοιον. 136 Τεὸν] σὺν. ἰὼν.] ὑποκ. τοῦ ἔλωμαι. Ὅν κεν] πρὸς
ὃν ἂν. 137 Μεταφ.] μεταφ. καὶ οὕτως; θέλωμεν καὶ πάλιν σκεφθῇ. 138 ᾗαν] θεῖαν, ἐπιθετον τὸ
ὅποιον συνεγῶς ἀποδίδει εἰς τὴν θάλασσαν. 139 Ἐς... ἀγείρ.] ἐσαγείρωμεν δὲ, ἀγείρω-
μεν ἐντὸς αὐτῆς. Ἄν καὶ προστακτ. γράφονται ἰων. διὰ τοῦτο.—Ἐπιτηδὲς] ἐξέπιτηδες.
140 Θείωμεν] θῶμεν.—Ἄν] ἀνὰ, συνδέεται μὲ τὸ βήσωμεν ἀναριθμώμεν. 141 Ἀρχός] ἀρ-
χηγός, ὁδηγός τῆς ἀποστολῆς.—Βουλὴφ.] ὁ δίδων συμβουλὰς. Ὁ ἀνήκων εἰς τὸ συμ-
βούλιον τῶν βουσιλέων. 142 Ἐκπαγλ.] ἐκ τοῦ Ἐκπλήσσω, ἐκπληκτικώτατε, θαυμαστότατε.
143 Ἐκάεργον] τοῦ ὁποίου τὰ ἔργα μακρὰν φθάνουσι, τὸν ἐκπλόον Ἀπόλλωνα.—ἱερὰ
ῥέξας] ἱερουργήσας. 144 Ὑπόδρα ἰδὼν] βλοσυρῶς ἰδὼν, ὑποβλέψας, ἐκ τοῦ Ὑποδέρκομαι.
145 Ἐπειμ.] ἐνδεδυμένε.—Κερδαλ.] ὁ εἰς τὰ κέρδη ἔχων τὰς φρένας. 146 Πρόφρων]
πρόθυμος.—Τοι... ἔπεσιν] τοῖς ἐπεσὶ σου. 147 Ὀδὸν ἐλθ.] νὰ ἔλθωσιν εἰς δεξιὸν, νὰ πη-
γάνωσι πούποτε ὅταν τοὺς στέλλῃς. 148 Αἵτιοί εἰσι] μὲ ἑπταισαν εἰς τι. 149 Βούς] θηλ.,
τὰς ἀγελάδας. 150 Ἐριβόλακι] τῇ ἐχούσῃ μεγάλας βόλῃς, εὐφόρῃ. Φθία δὲ ἡ ἐπαρχία

Καρπὸν ἐδηλήσαντ'· ἐπειτὴ μάλα πολλὰ μεταξὺ
 Οὐρεά τε σκιδέντα, θάλασσά τε ἡγήεσσα·
 Ἄλλὰ σοί, ὦ μέγ' ἀναιδὲς, ἄμ' ἐσπόμειβ', ὄρα σὺ χαίρης,
 Τιμὴν ἀρνύμενοι Μενελάω, σοί τε, κυνῶπα,
 Πρὸς Τρώων — τῶν οὗτε μετατρέπη, οὐδ' ἀλεγίζεις·
 Καὶ δὴ μοι γέρας αὐτὸς ἀφαιρήσεσθαι ἀπειλεῖς,
 Ὡς ἐπὶ πόλλ' ἐμόγησα, δόσαν δέ μοι υἱὲς Ἀχαιῶν.
 Οὐ μὲν σοί ποτε ἴσον ἔχω γέρας, ὅπποτ' Ἀχαιοί·
 Τρώων ἐκπέρσωσ' εὐναϊόμενον πολίεθρον·

160

Ἄλλὰ τὸ μὲν πλεῖον πολυαῖκος πολέμοιο
 Χεῖρες ἐμαὶ διέπουσ'· ἀτὰρ ἦν ποτε δασμὸς ἔγκηται,
 Σοὶ τὸ γέρας πολὺ μεῖζον, ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε
 Ἐρχομαι ἔχων ἐπὶ νῆας, ἐπὶν κεκάμω πολεμίζων.
 Νῦν δ' εἰμι Φθίηνδ', ἐπειτὴ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
 Οἴκαδ' ἔμειν σὺν νηυσὶ κορωνίσιν· οὐδὲ σ' ὅτω
 Ἐνθάδ', ἄτιμος ἔδων, ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύζειν.

165

Τὸν δ' ἤμειβετ' ἔπειτα ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
 Φεῦγε μάλ', εἰ τοι θυμὸς ἐπέσσεται· οὐδὲ σ' ἔγωγε
 Λίσσασμαι εἵνεκ' ἐμεῖο μένειν· παρ' ἔμοιγε καὶ ἄλλοι,
 Οἳ κέ με σιμῆσουσι, μάλιστα δὲ μητίετα Ζεὺς.
 Ἐχθιστος δέ μοί ἐσσι Διοτρεφῶν βασιλῆων·

170

Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη πόλεμοί τε μάχαι τε.
 Εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, θεὸς που σοὶ τόγ' ἔδωκεν.
 Οἴκαδ' ἰὼν σὺν νηυσὶ τε σῆς καὶ σοῖς ἐτάροισιν,
 Μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε· σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω,
 Οὐδ' ὀθομαι κοτέοντος ἀπειλήσω δέ τοι ὄδω·

175

Ὡς ἔμ' ἀφαιρεῖται Χρυσίῃδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
 Τὴν μὲν ἐγὼ σὺν νηὶ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἐτάροισιν

180

τῆς Θεσσαλίας, ἐφ' ἧς ἐβασίλευεν ὁ Ἀχιλλεύς. — Βωτιανέιρην] βοσκούση ἄνδρας, ἐκ τοῦ βῶ, βῶσω καὶ ἀνὴρ. ¹⁶⁰ Ἐπειτὴ] ἐπειδὴ. — Μεταξὺ] Τροίας καὶ Φθίας. ¹⁶⁵ Μέγ' ἀναιδὲς] μεγαλῶς ἀναιδῆ, ἀναιδέστατε. ¹⁶⁸ Ἀρνύμενοι] λαμβάνοντες τιμὴν διὰ σέ, δηλ. πολεμοῦντες ἵνα τιμηθῇς σύ. — Κυνῶπα] σκυλόφθαλμη, ἀναιδῆ. ¹⁶⁹ Πρὸς Τρώων] παρὰ τῶν Τρ. ἀρνύμενοι. — Τῶν] τούτων, οἱ σοὶ ἐσπόμειβα κτλ. — Μετατρέπη] ἐντρέπη. — Ἀλεγίζεις] φροντίζεις, λογαριάζεις. ¹⁷² Ὡς ἐπὶ] Ἐφ' ὧ. Ὅταν ἡ πρόθεσις τίθεται ἔπειτα, ὁ τόνος ἀντιθέσεται. — Δόσαν] ὁ ἔδωσαν. — Υἱέας] υἱεῖς (ἱεῖς) ὄνομαστ. υἱέας, οἱ υἱοί. ¹⁷³ Εὐναϊόμενον] καλῶς κατοικοῦμενον. — Πολίεθρον] πτόλιν, πόλιν. Ὅσαίς οἱ Ἕλληνας κυριεύσασσι πόλιν τινὰ τῶν Τρώων. ¹⁷⁵ Πολυαῖκος] πολυκινήτου, πολυταράχου, ἐκ τοῦ Πολὺ αἶσσω. ¹⁷⁷ Ὀλίγον τε φίλον τε] ὀλίγον μὲν, ἀλλ' ἀρκούμαι εἰς αὐτό. ¹⁷⁸ Κεκάμω] ἀναδπλασιασμέδ ἰωνικός. ¹⁷⁹ ἔμειν] ἔμειναι. — Κορωνίσιν] κυρτοῖς, καμπύλαις. ¹⁸⁰ Οὐκ ὅτω σέ ἀφύζειν (ἀντλίζειν) ἐνθάδε ἄφενος (θησαυρόν) καὶ πλοῦτον ἄτιμος ἔδων, ὅταν μείνης ἄτιμος, ὄνομαστ. ἀντὶ αἰτίας., ὡς καὶ εἰς ἄλλα τινὰ μέρη δ' Ὀμήρος· ἦ, ἐγὼ ἄτιμος ἔδων (ἐγὼν ἄτιμος ὦ) οὐκ ὅτω σέ. ¹⁸¹ Μάλ'] μάλιστα, πολλὰ καλὰ. — Ἐπέσσεται] ἐφορμάται· παρακ. τοῦ Ἐπισύσμαι. ¹⁸² Μητίετα] Αἰολ. κατάληξις ἀντὶ Μητιέτης, ὁ βαθύφρων. Μάλιστα δὲ πάρεστί μοι ὁ μ. Ζ. ¹⁸³ Διοτρεφῶν] ὑπὸ Διὸς θετρυμένον, διότι εἰ βασιλεὺς ἔβλαρύντο ὡς θεοῖν προωρισμένοι νὰ βασιλεύσωσι. ¹⁸⁴ Καρτερός] ἀνδρείος. — Τόγ' τὸ καρτερόν εἶναι. ¹⁸⁵ Σῆς] σοῖς. ¹⁸⁶ Μυρμ.] κατοικοῦντες εἰς σπήλαια. Ἐκαλοῦντο δὲ αὐτῶς οἱ Φθιώται καὶ οἱ Διγνήται. — Σέθεν] σοῦ. ¹⁸⁷ Ὀθομαι] φροντίζω.

Πέμψω, ἐγὼ δὲ κ' ἄγω Βρισηΐδα καλλιπάρηρον
 Αὐτὸς ἰὼν κλισίῃνδε, τὸ σὸν γέρας· ὅφρ' εὖ εἰδῆς, 185
 Ὅσπον φέρτερός εἰμι σίβην, στυγὴν δὲ καὶ ἄλλος
 Ἴσον ἐμοὶ φάσθαι, καὶ ὁμοιωθῆμεναι ἄντην.
 Ὡς φάτο· Πηλεΐωνι δ' ἄχος γένετ', ἐν δὲ οἱ ἦτορ
 Στήθεσσι λασίοισι διάνδιχα μερμήριζεν,
 Ἦ ὅγε φάσανον ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ, 190
 τοὺς μὲν ἀναστήσειεν, ὁ δ' Ἀτρεΐδην ἐναρίζει,
 Ἦὲ χόλον παύσειεν, ἐρητύσειέ τε θυμόν.
 Ἔως ὁ ταυῖ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
 ἔλκετο δ' ἐκ κολεοῦ μέγα ξίφος, ἦλθε δ' Ἀθήνη
 Οὐρανόθεν· πρὸ γὰρ ἦκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη. 195
 Ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε κηδομένη τε·
 Στῇ δ' ὀπιθεν, ξανθὴς δὲ κόμης ἔλε Πηλεΐωνα,
 Ὡφ φαίνομένη τῶν δ' ἄλλων οὔτις ὤρατο.
 Θάμβησεν δ' Ἀχαιεύς, μετὰ δ' ἐτράπετ'· αὐτίκα δ' ἔγνω
 Παλλὰδ' Ἀθηναίην· ὁσυνὴ δὲ οἱ ὅσσε φάνηεν. 200
 Καὶ μιν φωνήσας ἔπεια περὸντα προσήδα·
 Τίπτ' αὐτ', αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, εἰλήλουθας;
 Ἦ ἵνα ὕβριν ἴδῃ Ἀγαμέμνωνος Ἀτρεΐδας;
 Ἄλλ' ἐκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τελέεσθαι ὁῶ·
 Ἦς ὑπεροπλήσι τάχ' ἄν ποτε θυμόν ὀλέσση. 205
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 Ἦῖλον ἐγὼ παύσουςα τὸ σὸν μένος, αἶ κε πίθῃαι,
 Οὐρανόθεν· πρὸ δέ μ' ἦκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
 Ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε, κηδομένη τε.
 Ἄλλ' ἄγε, λῆγ' ἐριδος, μηδὲ ξίφος ἔλκεο χειρὶ· 210
 Ἄλλ' ἦτοι ἔπessin μὲν οὐεΐδισον, ὥς ἔσεται περ.
 Ὡδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
 Καὶ ποτέ τοι τρίς τόσσα παρέσσεται ἀγλαὰ δῶρα

484 Κ' ἄγω] ἄγοιμι, ἀπάγοιμι ἄν. — Βρισηΐ] Νέα δοθεῖσα εἰς γέρας εἰς τὸν Ἀχιλλέα.
 485 [Κλισίῃνδε] εἰς τὴν σκηνήν. 487 [ἴσον... φάσθαι] νὰ ἰσηγορήσῃ, νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς ἐμὲ ὡς ἴσος μου. — Ἀντην] ἀπέναντί μου, ἀναφανδόν. 488 Πηλεΐωνι] Πατρωνυμικὸν ὡς τὸ Πηλεΐδῃ. — Ἐν δὲ] εἰς τὸ Στήθεσσι. — Ἥτορ] καρδία. 489 Διάνδιχα] δίχα, ἐκ τοῦ διὰ, ἀνά καὶ δίχα — Μερμήρ] ἐμελέτησε, διηρέθη εἰς διττὴν σκέψιν. 490 Ὅγε] αὐτὸς ὁ ἴσος.
 491 Ἀναστήσειεν] ἀναστήτους ποιήσει. — Ὁ δ'] πάλιν αὐτὸς ὁ Ἀχ. ἀντὶ ἀπλοῦ συνδέσμου. — Ἐναρίζει] φονεύσει. 492 Ἐρητ.] Κρατήσῃ. 493 Ὀρμαινε] ἐσκέπτετο.
 494 Ἦλθε δ'] ὁ Δὲ ἀντὶ τοῦ Δὴ πολλὰν παρ' Ὀμήρῳ. 495 Πρὸ γὰρ... προῆκε, ἔπεμψε. 496 Ἀμφω] τοὺς βισιλείς. 498 Ὡφ] εἰς μόνον αὐτόν. — Ὁρατο] μέσως· ἔδλεπεν αὐτήν. 499 Μετὰ δ' ἔτρ.] μετετράπετο δὲ, ἐγύρισε καὶ ἐκύτταξε. 500 Οἱ] τῆς Ἀθηνᾶς. — Φάνειεν] Αἰολ. γ'. πληρ. πρὸς. τοῦ παθ. ἀορ. ἄ. 501 Περὸντα] περὶ τὰ, διότι φεύγουσι. 502 Τίπτ' αὐτ'] τίποτε (διακτὶ) οὐθις. — Αἰγιόχ] τοῦ ἔχοντος τὴν αἰγίδα. — Τέκος] τέκνον. — Εἰλήλουθας] τὸ ὑ Αἰολ. τρέπεται εἰς ου. 503 [ἴδῃ] β'. πρὸς. τοῦ μέσ. ἀορ. β'. ἀντὶ [ἴδῃς]. 504 Ἐκ τοι ἐρέω] ἐξερέω σοι. 505 Ἦ:] αἶς, τίς [ἴδεις] ἑαυτοῦ. [Ἐπεροπλ.] ὑπερηφάνιαις, ἐκ τοῦ ἱπέρ, ὀπλον. — Θυμόν] τὴν ψυχὴν του. 511 Ὡς ἔσεται περ] πῶς ἔσται (ὑποτιμῶν ἐκδοσιν λήψοντα) ταῦτα.

"Υβριος εἵνεκα τῆςδε· σὺ δ' ἴσχεο, πείθεο δ' ἡμῖν.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·

215

Χρὴ μὲν σφώτερόν γε, θεᾶ, ἔπος εἰρύσασθαι,
καὶ μάλα περ θυμῷ κεχολωμένον· ὧς γὰρ ἄμεινον
Ὅς κε θεοῖς ἐπιπειθῆται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ.

Ἢ, καὶ ἐπ' ἀργυρῇ κώπῃ σχῆθε χεῖρα βραχίαν·

Ἄψ δ' ἐς κουλέον ὥς μέγα ξίφος, οὐδ' ἀπίθῃσιν

220

Μῦθον Ἀθηναίης· ἥ δ' Οὐλύμπόνδε βεβήκει.

Δώματ' ἐς αἰγιόχοιο Διὸς μετὰ δαίμονας ἄλλους.

Πηλεΐδης δ' ἐξαυτίς ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν

Ἀτρεΐδην προσέειπε, καὶ οὕτω λῆγε χόλοιο.

Οἶνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο,

225

οὔτε ποτ' ἐς πόλεμόν ἅμα λαῶν θωρηχθῆναι,

οὔτε λόχονδ' ἱέναι σὺν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν

Τέτληκας θυμῷ· τὸ δέ τοι κῆρ εἴδεται εἶναι.

Ἢ πολὺ λῶϊόν ἐστι, κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν

Δῶρ' ἀποαιρεῖσθαι, ὅστις σέθεν ἀντίον εἴπῃ.

230

Δημοθόρος βασιλεὺς, ἐπεὶ οὐτιδανοῖσιν ἀνάσσεις·

Ἢ γὰρ ἂν, Ἀτρεΐδῃ, νῦν ὕστατα λωβήσαιο.

Ἄλλ' ἐκ τοι ἐρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὄρκον ὀλοῦμαι·

Ναὶ μὰ τὸδε σκῆπτρον, τὸ μὲν οὔποτε φύλλα καὶ ὄζους

235

Φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομῇν ἐν ὄρεσσι λέλαιπον,

οὐδ' ἀναθλήσει· περὶ γὰρ ῥά ἐ χαλκὸς ἔλεψεν

Φύλλα τε καὶ φλοιόν· νῦν αὐτέ μιν υἷες Ἀχαιῶν

Ἐν παλάμῃς φορέουσι δικασπόλοι, οἷτε θέμιστας

Πρὸς Διὸς εἰρύονται· ὁ δέ τοι μέγας ἔσσεται ὄρκος·

Ἢ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἔξεται υἷας Ἀχαιῶν

240

Σύμπαντας· τοῖς δ' οὔτι δυνήσεται ἀχνύμενός περ

Χραιομεῖν, εὖτ' ἂν πολλοὶ ὑπ' Ἑκτορος ἀνδροφόνοιο

Θνήσκοντες πίπτωσι· σὺ δ' ἐνδόθῃ θυμὸν ἀμύξεις,

Χωόμενος, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισας.

Ὅς φάτο Πηλεΐδης· ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ,

245

²¹⁶ Ἰσχεο] κρατήσου. ²¹⁶ Σφώτερον] ὁμῶν τῶν δύο, τῆς Ἥρας καὶ σοῦ — Εἰρύσας] φυλάξαι με, νὰ φυλάξω ἐγώ. ²¹⁹ Ἢ] ἔφη. — Κώπῃ] ἡ τοῦ ξίφους λαβή. — Σχῆθε] ἐπισχευε.

²²⁰ Ἄψ] ὀπίσω. ²²² Μετὰ] πρὸς σημαίνει ἢ μετὰ μὲ αἰτίαν. ²²⁵ Ἀταρτ.] ὕβρις. ²²⁶ Οἶνοβ.] οἶνον βεδαρμένον, μέθυσε. — Κραδίην] κατὰ συνήθη μετάθεσιν ἀντὶ καρδίας. ²²⁷ Λόχον] ἐνέδραν. — Ἀριστ.] τοῖς ἀρίστοις. ²²⁸ Τὸ... εἶναι] τοῦτο φαίνεται σοι εἶναι κῆρ, θάνατος, τὸ θωρηχθῆναι κτλ. ²²⁹ Ἢ] βεβαίως, εἰρων. — Λῶϊόν] κατὰ λῆπτον. ²³⁰ Ὅστις] ἐκείνου ὅστις. — Ἄντ. εἴπῃ] ἀντεπῇ. ²³² Λωβήσαιο] ἤθελες βλάβει αὐτὸν ἐσχάτην φορὰν, ἂν δὲν ἤργας οὐτιδανῶν. ²³³ Ἐπὶ... ὀλοῦμαι] ἐπομοῦμαι. ²³⁵ Τομῇν] τὸ τμηθὲν στέλεχος. ²³⁶ Ἀναθλή.] μέλλον τοῦ ἀναθᾶλλω. — [Ε] αὐτό. — Ἐλεψεν] ἐλέπασεν, ἐξεφλούδισα. ²³⁷ Μιν] αὐτὸ, τὰ σκῆπτρον. ²³⁸ Δικασπόλοι] οἱ τὰς δίκας διευθύνοντες, βασιλεῖς. — Θέμιστας] Δωρ. ἀντὶ θέμιδας, νόμους, τὴν δικαιοσύνην.

²³⁹ Εἰρύονται] ῥύονται, φυλάττουσι. ²⁴⁰ Ποθὴ] πόθος. ²⁴² Εὖτ' ἂν] ὅτε ἂν. ²⁴³ Ἀμύξεις] πληχθήσῃ, ἐκ τοῦ ἀμύσσω, ξίω. ²⁴⁴ Ἐτίσας] ἐτίμησας. ²⁴⁵ Ποτὶ... βάλε] προσέβαλε.

Χρυσείοις ἡλόισι πεπαρμένον, ἔζετο δ' αὐτός·
 Ἀτρεΐδης δ' ἐτέρωθεν ἐμήνιε· τοῖσι δὲ Νέστωρ
 Ἦδυεπὶς ἀνόρουσε, λιγυρὸς Πυλίων ἀγορητής,
 Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή—
 Τῷ δ' ἤδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων 250
 Ἐφθίει, οἳ οἱ πρόσθεν ἅμα τράφεν ἠδ' ἐγένοντο
 Ἐν Πύλῳ ἡγαθέη, μετὰ δὲ τριτάτοισιν ἀνασπεν—
 Ὅ σπιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 ὦ πόποι! ἦ μέγα πένθος Ἀχαιῶα γαῖαν ἰκάνει·
 Ἦ κεν γηθήσαι Πρίαμος, Πριάμοιο τε παῖδες,
 255 Ἄλλοι τε Τρῶες μέγα κεν κεχαροῖατο θυμῷ,
 Εἰ σφῶν τάδε πάντα πυθόατο μαρναμένοισιν,
 Οἳ περὶ μὲν βουλῇ Δαναῶν, περὶ δ' ἐστὲ μάχεσθαι.
 Ἀλλὰ πίθεσθ'· ἄμφορ δὲ νεωτέρῳ ἐστὸν ἐμείο.
 260 Ἦδη γάρ ποτ' ἐγὼ καὶ ἀρείοσιν, ἥπερ ὑμῖν,
 Ἀνδράσιν ὠμίλῃσα, καὶ οὐποτέ μ' οἶγ' ἀθέριζον.
 Οὐ γάρ πω τοίους ἔδον ἀνέρας, οὐδὲ ἴδωμαι,
 Οἷον Πειριθόον τε, Δρύαντά τε, ποιμένα λαῶν,
 Καινέα τ', Ἐξάδιόν τε καὶ ἀντίθεον Πολύφημον
 265 [Θηρῆα τ' Αἰγείδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν].
 Κάρτιστοι δὴ κείνοι ἐπιχθονίων τράφεν ἀνδρῶν·
 Κάρτιστοι μὲν ἔσαν, καὶ καρτίστοις ἐμάχοντο,
 Φηροῖν ὀρεσκόοισι, καὶ ἐκπαγλῶς ἀπόλεσσαν.
 Καὶ μὲν τοῖσιν ἐγὼ μεθομίλειον, ἐκ Πύλου ἐλθὼν,
 270 Τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· καλέσαντο γὰρ αὐτοί·
 Καὶ μαχόμεν κατ' ἔμ' αὐτὸν ἐγὼ κείνοισι δ' ἂν οὔτις
 Τῶν, οἳ νῦν βροτοὶ εἰσιν ἐπιχθόνιοι, μαχέοιτο.
 Καὶ μὲν μευ βουλέων ξύνιον, πείθοντό τε μῦθῳ.
 Ἀλλὰ πίθεσθε καὶ ὑμεῖς· ἐπεὶ πείθεσθαι ἄμεινον.
 275 Μῆτε σύ τόνδ', ἀγαθὸς περ ἐὼν, ἀποαίρεο κούρην,
 Ἀλλ' ἔα, ὥς οἱ πρῶτα δόσαν γέρας υἱεῖς Ἀχαιῶν·

²⁴⁸ Ἀνόρουσε] ἀνορούω, ἐγείρομαι μὲ βίαν. — Λιγυρὸς] γλυκύς, εὐχλωπέος. ²⁵⁰ Μερόπων] τῶν ἐνόντων μεμεριωμένων, διηθρωμένων τήν φωνήν. ²⁵¹ Οἳ ἅμα οἱ. ²⁵² Τριτάτοι-
 σιν] τῶς τρίτοις, τῇ τρίτῃ γενεᾷ. ²⁵⁴ ὦ πόποι! ὦ φεῦ. ²⁵⁵ Ἦ κεν γηθήσαι] βεβαίως
 ἡθελε χορῇ. ²⁵⁷ Σφῶν] γεν. δοῖκή. Περὶ ὑμῶν τῶν δύο. — Μαρν.] Μαχομένων ταῦτα
 πάντα, ἐριζόντων καὶ λεγόντων ταῦτα πάντα. ²⁵⁸ Περὶ] ἐκ κοινού τὸ Ἐξά, Περὶς, εἰςθε
 ἀνώτεροι· ἔντε τῇ βουλῇ καὶ ἐν τῇ μάχεσθαι. ²⁶⁰ Ἀρείοσιν] καλλιητέραις. Ὁ Ἀρίσχερος ἔ-
 γραψεν: Ἡμῖν. ²⁶¹ Ἀθέριζον] ἡπείθουν, ἀπέβριπτον, μετεχειρίζοντο ὡς ὁ σιτολόγος ὁ ριπτῶν
 τοὺς ἀθήρας ἀπὸ τῶν σίτων. ²⁶² ἴδωμαι] ὄψομαι. ^{263, 4} ἤρωες ἀργαῖοτεροι τῶν Τρωϊκῶν.
²⁶⁵ [Ἐπιείκ.] ὅμοιον. Ὁ στίχος λείπει εἰς πολλὰ ἀντίγραφα. ²⁶⁶ Τράφεν] ἐτρέφονταν.
²⁶⁷ Φηροῖν] θηροῖν, διὰ τὴν συγγένειαν τοῦ θ πρὸς τὸ φ. — Ὁρεσκ.] ἐν ὄρει κείνουσι,
 κειμένοις, ὄρειναις. Ἐννεῖ δὲ ἴσως τοὺς Κενταύρους, ἡ καὶ τὰ θηρία τὰ ὁποῖα ἐξωλόθυον
 τότε οἱ ἥρωες. ²⁷⁰ Ἀπίης] τῆς ἀπεχούσης, ἡ κατ' ἄλλους ὄνομα τῆς Πελοποννήσου.
²⁷¹ Κατ' ἐμαυτὸν] κατὰ τὴν ἐμὴν δύναμιν. ²⁷⁵ Μευ βουλέων] τῶν βουλευν μου· αἱ δὲ
 συλλοβαὶ λέγων ὑπ' ἐν κατὰ συνήθειαν. — Σύνιον] ἡχοῦν ἐκ τοῦ Συνίημι. ²⁷⁶ Ἀποαίρεο]
 ἀφαιροῦ.

Μῆτε σὺ, Πηλεΐδῃ, θελ' ἐριζέμεναι βασιλῆϊ
Ἀντιβίην· ἐπεὶ οὐποδ' ὁμοίης ἔμμορε τιμῆς
Σκηπτούχου βασιλεὺς, ᾧ τε Ζεὺς κύδος ἔδωκεν.

Εἰ δὲ σὺ καρτερός ἐσσι, θεὰ δὲ σε γείνατο μήτηρ,
Ἄλλ' ὅγε φέρτερός ἐστιν, ἐπεὶ πλεόνεσσιν ἀνάσσει.
Ἀτρεΐδῃ, σὺ δὲ παῦε τὸν μένος· αὐτὰρ ἔγωγε
Δίσσομ', Ἀχιλλεῖ μεθέμεν χόλον, ὃς μέγα πᾶσιν
Ἔρκος Ἀχαιοῖσιν πέλεται πολέμοιο κακοῖο.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν εἶπες·
Ἄλλ' ὅδ' ἀνὴρ ἐθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων,
Πάντων μὲν κρατέειν ἐθέλει, πάντεσσι δ' ἀνάσσειν,
Πᾶσι δὲ σημαίνειν, ἅ τιν' οὐ πείσσεσθαι οἶω.
Εἰ δὲ μιν αἰχμητὴν ἔθεσαν θεοὶ αἰὲν εὐόντες,
Τούνεκά οἱ προθέουσιν ὄνειδεα μυθήσασθαι;

Τὸν δ' ἄρ' ὑποβλήθηδ' ἠμείβετο διὸς Ἀχιλλεύς·
Ὦ γάρ κεν δειλὸς τε καὶ οὐτιδανὸς καλεοίμην,
Εἰ δὴ σοὶ πᾶν ἔργον ὑπείξομαι, ὅττι κεν εἴπῃς·
Ἄλλοισιν δὴ ταῦτ' ἐπιτέλλω, μὴ γὰρ ἔροισι
Σήμαιν'· σὺ γὰρ ἔγωγ' εἴ σοι πείσσεσθαι οἶω.
Ἄλλο δὲ τοι ἔρῳ, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλῃω σῆτιν·
Χερσὶ μὲν οὕτι ἔγωγε μαχήσομαι εἵνεκα Κούρης,
Οὔτε σοί, οὔτε τῷ ἄλλῳ, ἐπεὶ μ' ἀφέλεσθέ γε δόντας·
Τῶν δ' ἄλλων, ἅ μοι ἐστὶ θεῶν παρὰ νῆϊ μελαίνῃ,
Τῶν οὐκ ἂν τι φέροις ἀνελὼν ἀέκοντος ἐμεῖο.
Εἰ δ', ἄγε μὴν, πείρησαι, ἵνα γινώσῃ καὶ οἶδε·
Αἰψά τοι αἶμα κελαινὸν ἐρώησει περὶ δουρὶ.

Ὡς τῶγ' ἀντιβίοισι μαχεσσαμένῳ ἐπέεσσιν,
Ἀνστήτην λῦσαν δ' ἀγορὴν παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Πηλεΐδης μὲν ἐπὶ κλισίας καὶ νῆας εἴσας
Ἦῖε σύν τε Μενoitιάδῃ καὶ οἷς ἐτάροισιν
Ἀτρεΐδης δ' ἄρα νῆα θεὸν ἄλαδὲ προέρυσσεν,
Ἔς δ' ἐρέτας ἔκρινεν εἰκόσιν, ἔς δ' ἑκατόμβην

²⁷⁸ Ἀντιβίην] ἐξ ἐναντίας. — Ὀμοίης] τὸ ἀρνεῖται ἀνατατόδοτον, ἵνα μὴ προεγίση τὸν Ἀχιλλεῖα, προσθέτω, καὶ σὺ. Πισυν μὲν καὶ ὁ Ἀχιλλεύς βασιλεὺς, ἀλλὰ τὸν Ἀγαμέμνονα δνομάζει ἐξ ὅπως οὕτως, ὡς βασιλεύοντα ὅλων τῶν ἐκστρατευσάντων Ἑλλήνων.

²⁸⁰ Θεῖ] ἦτον δ' Ἀχ. υἱὸς τοῦ Πηλεΐως καὶ τῆς θαλασσίας θεᾶς Θετίδος. ²⁸⁵ Μεθέμεν χόλον] νὰ ἀφήσῃς τὴν ὀργήν σου. — Οἶ] Ἀχιλλεύς. ²⁸⁶ Κατὰ μ.] κατὰ τὸ πρόπον.

²⁸⁷ Περί... ἔμμεναι] ὑπερέχειν. ²⁸⁹ Σημαίνειν] προστατεύειν. — Ἀ τιν' εἰς ἃ οὐ νομίζω πείσσεσθαι με. ²⁹⁰ Ἐθεσαν] κατέστησαν. — Αἰὲν εὐόντες] αἰεὶ ὄντες, αἰώνιοι. ²⁹¹ Προθέουσιν] προτίθενται (ἐκ τοῦ θέω, θέτω) μοιθήσασθαι. ²⁹² Ἰπὸβλ.] ἐπὶ β. διακρίπτων αὐτόν. ²⁹³ Ἰπείξομαι] ὑπαχωρήσω. ²⁹⁸ Κούρης] τῆς Βρισηΐδος. ³⁰² Εἰ δ' εἰ δὲ βούλει φέρειν. — Πείρησαι] πειράσθῃ, δοκίμασε. — Οἶδε] οἱ παρόντες, ὅλοι. ³⁰³ Αἰψά] ταχέως.

— Κελαινόν] μέλαν — Ερώησει] περιβρύσεται. ³⁰⁴ Τῷ γ' οἱ δύο οὗτοι. — Ἀντιβ.] ἀντιπροσέμενοι. ³⁰⁶ Εἴσας] ἴσας κατὰ τὴν κατασκευὴν, ἢ ἰσοστίχους εἰς τὴν παράθεσιν, ³⁰⁹ Ἐκρινε] ἔκλεξε, — Εἰ] ἔτω. — Εἰκόσιν] εἴκοσι, κατὰ τὴν συνήθη αὐξησιν.

- Βῆσε θεῶν ἀνὰ δὲ Χρυσήϊδα καλλιπάρῃον 310
 Εἶσεν ἄγων ἐν δ' ἄρχος ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
 Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὕγρὰ κέλευθα
 Λαοὺς δ' Ἀτρεΐδης ἀπολυμαίνεσθαι ἄνωγεν.
 Οἱ δ' ἀπελυμαίνοντο, καὶ εἰς ἅλα λύματ' ἔβαλλον
 Ἔρδον δ' Ἀπόλλωνι τελεήσας ἐκατόμβας 310
 Ταύρων ἧδ' αἰγῶν παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
 Κνίσσῃ ὅ σφ' ἄνδρ' ἔκινε, ἐλίσσομένη περὶ καπνῷ.
 Ὄς οἱ μὲν τὰ πένοντο κατὰ στρατόν· οὐδ' Ἀγαμέμνων
 Ἀπῆ' ἔριδος, τὴν πρῶτον ἐπηπείλησ' Ἀχιλῆϊ.
 Ἄλλ' ὅγε Ταλθύβιον τε καὶ Εὐρυδάτην προσέειπεν, 320
 Τῷ οἱ ἔσαν κήρυκε καὶ ὄτρυν' ἠεράποντε·
 Ἔργεσθον κλισίῃν Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος·
 Χειρὸς ἐλόντ' ἀγέμεν Βρισηΐδα καλλιπάρῃον·
 Εἰ δέ κε μὴ δώσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι,
 Ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι, τό οἱ καὶ ῥίγιον ἔσται. 325
 Ὄς εἰπὼν προΐει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν.
 Τῷ δ' ἀέκοντε βάτην παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο,
 Μυρμιδόνων δ' ἐπὶ τε κλισίας καὶ νῆας ἰκέσθην.
 Τὸν δ' εὗρον παρὰ τε κλισίῃ καὶ νηϊ μελαίνῃ
 Ἦμενον· οὐδ' ἄρα τῷ γε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς. 330
 Τῷ μὲν ταρβήσαντε καὶ αἰδομένῳ βασιλῆα,
 Στήτην, οὐδὲ τί μιν προσεφώνεον, οὐδ' ἔρεοντο.
 Αὐτὰρ ὁ ἔγνω ἦσιν ἐνὶ φρεσὶ, φώνησέν τε·
 Χαίρετε, κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι ἧδὲ καὶ ἄνδρῶν,
 Ἄσπον ἴτ' οὔτι μοι ὕμεις ἐπαίτιοι, ἀλλ' Ἀγαμέμνων, 335
 Ὅ σφωὶ προΐει Βρισηΐδος εἵνεκα κούρης.
 Ἄλλ' ἄγε, Διογενὲς Πατρόκλεις, ἔξαγε κούρην,
 Καὶ σφωὶν ὅς ἄγειν τῷ δ' αὐτῷ μάρτυροι ἔστων

³¹⁰ Ἀνὰ] ἐπάνω. ³¹¹ Εἶσεν] ἐκάθισε. — Ἐν... ἔβη] ἐνέβη. ³¹² Ἐπέπλεον ὕγρὰ κέλευθα] ἐπλεον ἐπὶ τὰ ὕγρὰ κέλευθα, οὗ τὸ ἐνικόν ἢ κέλευθος, ἐκ τοῦ Ἑλεῖου. ³¹³ Ἀπολυμα.] νά καθαρθῶσιν· διὰ τινων τελευτῶν ἢ λουμάτων καθήροντο μετὰ τὴν θείαν ὀργὴν ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς μαινοῦσα αὐτούς. ³¹⁴ Λύματα] καθάρσια, τὰ ἐκ τῆς καθάρσεως ὕδατα, λούματα. ³¹⁵ Ἔρδον] ἐτέλουν. — Τελεήσας] τελείας. ³¹⁶ Ἀτρυγ.] τῆς μὴ δυναμένης τραῦσθαι, ἀκάρπου. ³¹⁷ Ἰκεν] ἀφίκετο. Ἐλισσ. περὶ καπνῷ] Ἄττ. ἀντί Περί καπνόν, ἢ περιελισσομένη καπνῷ. ³¹⁸ Πένοντο] εἰργάζοντο, διότι οἱ πένητες κυρίως εἰργάζοντο. ³²¹ Ὀτρυνῶ] ταχέως, πρόθυμοι (ἐκ τοῦ Ὀτρύνω). ³²² Κλισίῃν] ἑλλ. τῆς ἐπί. ³²³ Ἀγέμεν] ἀπαρμέφατον ἀντὶ προστακτικῆς, ὡς εἰλέγετο· διατάττω ὑμῖν ἀγέμεν· καὶ παρ' ἡμῖν. Νά φέρετε. ³²⁵ Πλεόν.] μὲ περισσοτέρους ἄνδρας. — Ῥίγιον] χειρότερον, φρικτότερον (ἐκ τοῦ ῥίγος) ³²⁹ Προΐει] τοὺς ἐπεμύσε. ³²⁹ Τὸν] τὸν Ἀχιλλεῖα. ³³⁰ Ἦμενον] καθήμενον. ³³¹ Ταρβ.] φοβηθέντες. ³³² Ἦτιν] ἐλπίς, ἐν ταῖς αὐτοῦ φρεσὶ. Ἐγὼ δὲ διατ' ἦλθον. ³³³ Διὸς ἄγγ.] διότι διηκόνουν καὶ ἐκέρυσσον εἰς τὰς θυσίας. ³³⁵ Ἄσπον] πλησιέστερον (ἄγγιον). — Ἰτ' ἡμεῖς] ὑμεῖς. — Ἐπαίτιοι] παῖσταται. ³³⁶ Ὅ σφ. πρ.] ὅστις ἐπεμύεν ὑμᾶς. ³³⁷ Διογ.] ἐκ Διὸς καταγόμενος, εὐγενής. — Πατρόκλεις] ἐξ ὀνομαστ. Πατροκλῆς. Ἦν δὲ ὁ Πάτροκλος, φίλος ἢ συγγενὴς τοῦ Ἀχιλλεῖος. ³³⁸ Τῷ δ' αὐτῷ] οὗτοι δ' αὐτοί. — Μάρτυροι] ἐξ ὀνομαστ. Μάρτυρος, λωβανομένης ἐκ τῆς γενικῆς.

Πρὸς τε θεῶν μακάρων, πρὸς τε θνητῶν ἀνθρώπων,
 Καὶ πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνέος, εἴποτε δ' αὖτε
 Χρεῖώ ἐμεῖο γένηται ἀεικέα λοιγὸν ἀμύναι
 Τοῖς ἄλλοις· ἥ γὰρ ὄγ' ὀλοῇσι φρεσὶ θύει,
 Οὐδὲ τι οἶδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσω,
 Ὅπως οἱ παρὰ νηυσὶ σόσι μαχέονται Ἀχαιοί.

240

Ὡς φάτο· Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπαίθε' ἐταίρῳ
 Ἐκ δ' ἄγαγε κλισίης Βρισηίδα καλλιπάρηον,
 Δῶκε δ' ἄγειν τῷ δ' αὖτις ἔτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν
 Ἡ δ' ἀέκουσ' ἅμα τοῖσι γυνὴ κίεν.—Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
 Δακρύσας, ἐτάρων ἄφαρ ἔξετο νόσφι λιασθεῖς,
 Θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολὺς, ὁρώων ἐπὶ οἶνοπα πόντον·
 Πολλὰ δὲ μητρί φίλῃ ἤρησατο, χεῖρας ὀρεγνύς·

343

350

Μῆτερ, ἐπεὶ μ' ἔτεκές γε μινυνθάδιόν περ ἔοντα,
 Τιμὴν πέρ μοι ὄφελλεν Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξαι,
 Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· νῦν δ' οὐδέ με τυτθὸν ἔτισεν.
 Ἡ γάρ μ' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀμαμένων
 Ἠτίμησεν· ἐλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀποῦρας.

355

Ὡς φάτο δακρυχέων· τοῦ δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ,
 Ἡμένη ἐν βένθεσσιν ἁλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι.
 Καρπαλίμως δ' ἀνέδυ πολὺς ἁλὸς, ἥντ' ὁμίχλη
 Καὶ ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο δακρυχέοντος,
 Χεῖρι τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·

Τέκνον, τί κλαίεις; τί δὲ σε φρένας ἴκετο πένθος;
 Ἐξάυδα, μὴ κεῖθε νῶφ, ἵνα εἶδομεν ἄμφοι.

Τὴν δὲ βαρυστενάρων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς·
 Οἴσθα· τίη τοι ταῦτ' εἰδυῖη πάντ' ἀγορεύω;

⁵³⁹ Πρὸς] ἐνώπιον, ἐμπρός. ⁵⁴⁰ Πρὸς τοῦ] ἐνώπιον τοῦτου τοῦ. ⁵⁴¹ Αἰεκέα] ὑπερβολικόν, χαλεπόν.—Λοιγὸν] ὄλεθρον, σφαγὴν. ⁵⁴² Τοῖς ἄλλοις] ἡ ἀμύναι τοῖς ἄλλοις, νὰ μακρύνω τὸν ὄλεθρον ἀπὸ τοῦς ἄλλους· καὶ ἂν αὐτῶς ἐννοηθῇ, διακόπτει τὸν λόγον, διότι ἔτις μόνον τὴν ἰδέαν αὐτῆς θέλει ζητηθῇ ἢ βοήθειά του ἐξάπτεται ὁ θυμὸς τοῦ. Ἡ τοῖς ἄλλοις ἐννοητικὸν ἀς διευθυνθῇ πρὸς τοὺς ἄλλους ἔτις ὄχι πρὸς ἐμὲ· καὶ ἐδῶ δὲ χρῆται προτακτικῷ ἄρθρῳ, ἐκτὸς ἂν ἐξηγηθῇ, εἰς τοὺς ἄλλους τούτους. (Ὁρθότερον ὅμως τὸ τοῖς ἄλλοις ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸ Χρεῖώ γένηται· ἂν ποτὲ με χρειασθῶσιν οἱ ἄλλοι· διότι, ὅταν δι' αὐτὸν [τὸν ἀπηνή] βασιλέα], ὅ γ' ὀλοῇσι φρεσὶ θύει κτλπ. Σ. Δ. Β.)—Θύει] ὀρμῇ μὲ φθοροποιὰς φρένας ὁ Ἄγαμ. ⁵⁴³ Ἄμα πρόσσω] νὰ ἰδῇ ἐμπρός καὶ ὀπίσω, νὰ ἐννοήσῃ τῶν πραγμάτων τὰς αἰτίας καὶ τὰ ἀποτελέσματα. ⁵⁴⁵ Οἱ] περιποιητικῶς· νὰ μάχωνται ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ αἰοῦ. ⁵⁴⁸ Κίεν] ἐπορεύετο. ⁵⁴⁹ Ἀφαρ] εὐθύς.—Νόσφι] μακράν.—Λιασθεῖς] χωρισθεῖς. ⁵⁵⁰ Πολὺς] λευκὴς, ἀφρώδους.—Οἶνοπα] μελανόν, ἔχοντα χροῖμα οἴνου. ⁵⁵² Μινυνθάδιον] ὀλιγοχρόνιον (ἐκ τοῦ Μινυθός, βραχύς, ὅθεν τὸ Λατ. minus). ⁵⁵⁵ Περ] δὴ.—Ἐγγυαλ.] παραδίδοι ὡς ἐνέχυρον. Εἰς τὸν Ἀχιλλεὺς ἐπαράπη νὰ ἐκλέξῃ ἡ πολιορκία τῶν ἀτιμῶν ἢ ὀλιγοχρόνιον ἐντιμον, καὶ ἐξελέξατο τὴν δευτέραν. ⁵⁵⁵ Ἐν ὕψι βρέμων, βροντῶν.—Τυτθὸν] εἴσεν] ὀλίγον ἐτίμησε. ⁵⁵⁶ Ἀποῦρας] ἀφαιρέσας, ἀδρ. τοῦ Ἀπαρίσκουαι. ⁵⁵⁸ Βένθεσιν] βυθούς.—Πατρὶ] πατὴρ τῆς Θέτιδος· ἦτον ὁ Νηρεὺς. ⁵⁵⁹ Καρπαλ.] ταχέως, ἐκ τοῦ Ἀρπάξω.—Ἡδ' ὅ] ὥσπερ. ⁵⁶⁰ Πάροιθ'] ἐμπρός. ⁵⁶¹ Κατέρεξεν] ἐχαίρεσεν.—Ἐκ τ' ὀνόμαζεν] Ἐξονόμαζεν τε, προσηγόρευεν αὐτόν. ⁵⁶² Κεῖθε νῶφ] μὴ κρύπτε αὐτὸ ἐν τῇ νῶ σου. ⁵⁶⁵ Οἴσθα] σὺ ὡς θεὰ τὸ ἡξέυρεις.—Τίη

᾽Ωχόμεν' ἐς Θήβην, ἱερὴν πόλιν Ἡετίωνος.
 Τὴν δὲ διεπράβημεν τε, καὶ ἤγομεν ἐνθάδε πάντα.
 Καὶ τὰ μὲν εὖ δάσαντο μετὰ σφίσιν υἱες Ἀχαιῶν.
 Ἐκ δ' ἔλον Ἀτρεΐδῃ Χρυσήϊδα καλλιπάρην.
 Χρῦσης δ' αὖθ', ἱερεὺς ἐκατηβόλου Ἀπόλλωνος, 370
 ἔβλε θεὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
 Λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
 Στέμμα τ' ἔχων ἐν χερσὶν ἐκιβόλου Ἀπόλλωνος,
 Χρυσῆν ἀνὰ σκήπτρῳ, καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιοὺς.
 Ἀτρεΐδα δὲ μάλιστα δῶν, κοσμήτορε λαῶν. 375
 Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ
 Αἰδεῖσθαι θ' ἱερά, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα.
 Ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἤνδανε θυμῷ,
 Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔειπεν.
 Χωόμενος δ' ο' γέρωσιν πάλιν ὄχρετο τοιοῦτο δ' Ἀπόλλων 380
 Εὐξαμένου ἤκουσεν, ἐπεὶ μάλα οἱ φίλος ἦεν.
 Ἦκε δ' ἐπ' Ἀργείοισι κακὸν βέλος· οἱ δὲ νύ λαοὶ
 Θνήσκον ἐπασσύτεροι· τὰ δ' ἐπύχετο κῆλα θεοῖο
 Πάντῃ ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν ἄμμι δὲ μάντις
 Εὖ εἰδώς ἀγόρευε θεοπροπίας Ἐκάτοιο 385
 Αὐτίκ' ἐγὼ πρῶτος κελόμην θεὸν ἰλάσσεσθαι.
 Ἀτρεΐωνα δ' ἔπειτα χόλος λάβεν αἶψα δ' ἀναστάς
 Ἠπειλήσεν μῦθον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστίν.
 Τὴν μὲν γὰρ σὺν νηὶ θεῇ ἐλίκωπες Ἀχαιοὶ
 Ἔς Χρῡσὴν πέμπουσιν, ἄγουσι δὲ δῶρα ἄνακτι 390
 Τὴν δὲ νέον κλισίῃθην ἔθαν κήρυκες ἄγοντες
 Κοῤῃην Βρισηῖος, τήν μοι δόσαν υἱες Ἀχαιῶν.
 Ἀλλὰ σὺ, εἰ δύνασαί γε, περίσχεο παιδὸς ἔθρος·
 Ἐλθοῦς Οὐλυμπόνδε, Δία λίσαι, εἴ ποτε δῆ τι
 Ἦ ἔπει ὦνῃσας κραδίην Διὸς ἦε καὶ ἔργω. 395
 Πολλάκι γάρ σέο πατὴρ ἐνὶ μεγάροισιν ἄκουσα
 Εὐχομένης, ὅτ' ἔφραθα κελαϊνεφεῖ Κρονίωνι

τοι] τι δὴ σοί. 366 Θήβην] πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τὸ νῦν Ἀδραμύτιον.—Ἡετίωνος
 Ἡετίων βασιλεὺς τῆς Θήβης, πατὴρ τῆς Ἀνδρομάχης, γυναικὸς τοῦ Ἑκτορος.

368 Δάσαντο] διενεμήσαντο.—Μετὰ σφίσιν] μεταξύ των. 369 Ἐκ δ' ἔλον] ἐξεχώρισαν.

371 Χαλκοχ.] θωρακοφόρον.

380 Τοιοῦτο] τοῦτο τοῦ ἱερέως. 382 Ἦκε] ἀφῆκε, ἔπεμψε.—Ἀργείοισι] ἀντὶ τοῦ Ἑλλήσι,
 γενικῶς.—Νῦ] νῦν. 383 Ἐπασσύτεροι] Ἐπαλληλοί.—Τὰ δ' ἐπ' αὐτῇ κῆλα] ταῦτα δὲ τὰ κῆλα

(εὐλα, βέλη) τοῦ θεοῦ ἐπύχετο, ἐπέπιπτον. 384 Ἄμμι] ἡμῖν. 385 Ἐκατ.] τοῦ ἐκατηβόλου Ἀ-
 πόλλωνος. 386 Κελόμην] ἐκέλευον. 387 Ἀτρεΐωνα] Πατρωνυμικὸν ἀντὶ Ἀτρεΐδην.—Αἶψα]
 ταχέως. 388 Ἠπειλ. μῦθ.] ἠπειλήσεν εἰπὼν μῦθον. 389 Τὴν μὲν] ταύτην τὴν Χρυσήϊ-
 δα.—Ἐλίκωπες] οἱ ζωηρόφθαλμοι, ἡ οἱ τὰς κόπας ἐλίσσοντες, κινουντες. 390 Ἀνα-
 κτι] τῷ θεῷ Ἀπόλλωνι. 391 Νέον] νεωστί. 392 Περίσχεο] ἀντίσχεο, βοήθησον.—Ἐθρος-
 γεν. τοῦ ἔθρος, τοῦ ἀγαθοῦ, ἀνδρείου. 393 Λίσαι] παρακάλεσε. 394 ὦνῃσας] ὠφέλησας, ἐ]
 χρησίμευσας. 396 Σέο] σοῦ εὐχομένης.—Μεγάρ.] οἴκοις, παλατίῳ. 397 Εὐχομένης] καυ-
 χωμένης.—Οτ' ἔφραθα] ὅτε ἔλεγε· —Κελαϊνεφεῖ] τῷ σκοτεινῷ νέφει ἐγείροντι, ἡ δοτ.

Οἷη ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικέα λογιὸν ἀμῦναι,
 Ὅππότε μιν ξυνδῆσαι Ὀλύμπιοι ἔθελον ἄλλοι,
 Ἥρη τ' ἥδ' ὃς Ποσειδάων καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.
 Ἀλλὰ σὺ τόν γ' ἐλθοῖσα, θεᾶ, ὑπελύσας δεσμῶν,
 Ὄχ' ἑκατόγχειρον καλέσας ἐς μακρόν Ὀλυμπον,
 Ὅν Βριάρεων καλέουσι θεοί, ἄνδρες δέ τε πάντες
 Αἰγαίῳν.—ὁ γὰρ αὐτὲ βίη σὺ πατὴρ ἀμείνων—
 Ὅς ῥα παρὰ Κρονίῳνι καθέζετο, κύδ' ἔχει γαίῳν
 Τὸν καὶ ὑπέδδισαν μάκαρες θεοί, οὐδ' ἐ' ἔδωκαν.
 Τῶν νῦν μιν μνήσασα παρῆξεο, καὶ λαβὴ γούνων,
 Αἶ κέν πως ἐθέλῃσιν ἐπὶ Τρώεσσιν ἀρῆξαι,
 Τοὺς δὲ κατὰ πρύμνας τε καὶ ἄμφ' ἄλα ἔλσαι Ἀχαιοὺς,
 Κτεινομένους, ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆος,
 Γυνὼ δὲ καὶ Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
 Ἦν ἄτην, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν.
 Τὸν δ' ἡμέμβετ' ἔπειτα Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα
 ὦ μοι, τέκνον ἐμόν, τί νύ σ' ἔτρεφον, αἰνὰ τεκοῦσα;
 Αἴ' ὅφρα παρὰ νηυσὶν ἀδάκρυτος καὶ ἀπῆμων
 Ἦσθαι ἐπεὶ νύ τοι αἶσα μίνυνθά περ, οὔτε μάλ' αὖ δὴν
 Νῦν δ' ἄμα τ' ὠκύμορος καὶ οἰζυρὸς περὶ πάντων
 Ἐπλεοῖ τῷ σε κακῇ αἴσῃ τέκον ἐν μεγάροισιν
 Τοῦτο δὲ τοι ἐρέουσα ἔπος Διὶ τερπικεραύνῳ
 Εἴμ' αὐτὴ πρὸς Ὀλυμπον ἀγάννικον, αἶ κε πίθῃται.
 Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισιν,
 Μῆνι' Ἀχαιοῖσιν, πολέμου δ' ἀποπαύσο πάμπαν.
 Ζεὺς γάρ ἐς Ὀκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας
 Χθιζὸς ἔδω μετὰ δαῖτα, θεοὶ δ' ἄμα πάντες ἔποντο
 Δωδεκάτῃ δὲ τοι αὖτις ἐλεύσεται Οὐλυμπόνδε.

ἀποδίδεται εἰς τὸ Ἀμῦναι. ³⁹⁹ Ξυνδῆσαι] αἰνίσσεται μυθολογούμενην συνωμοσίαν τῶν
 θεῶν κατὰ τοῦ Διὸς. ἄμα οὗτος παρέλαβε τὴν ἀρχήν. ⁴⁰² Ὄχ'] ὦκα, ὠκέως, ταχέως. —
 Μακρόν] ὑψηλόν. ⁴⁰³ Βριάρ.] εἰς τῶν γιγάντων, ἔχων δύο ὀνόματα, ὧν τὸ ἐν ἀποδίξει ὁ
 Ὀμήρος εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν θεῶν, τὸ δὲ εἰς τὴν τῶν ἀνθρώπων. ⁴⁰⁴ Οὗ πατρός] τοῦ
 ἑαυτοῦ πατρός, τοῦ οὐρανοῦ. ⁴⁰⁵ Κύδ' ἔχει γαίῳν.] γαυριῶν ἐπὶ τῇ δόξῃ του. ⁴⁰⁶ Γ' πεδδ.]
 ἐροθήθησαν. — Ἦσθαι] ἔδισαν τὸν Δία. ⁴⁰⁷ Λαβὴ γούνων] οἱ ἱκετεύοντες ἐπείανον τὰ γό-
 νηα ἐκείνων τοῦς ἰστούς παρεκάλουν. ⁴⁰⁸ Αἶ κέν πως ἐθ.] ἂν πως θελήσῃ. — Ἐπὶ Τρ.
 ἀρ.] ἐπαρῆσαι Τρ. ἔλσαι] στρυμώσαι. ⁴¹⁰ Ἐπαύρωνται] μετέβωσι τῆς ἀβουλίας τοῦ β.,
 χαράσσι τὸν βασιλῆα των. ⁴¹² Ἦν] τὴν ἐήν, τὴν ἐδικήν του βλάβην, ἢ ἀνοσίαν.
⁴¹⁵ Κατὰ δ. χ.] καταχέουσα δάκρυ. ⁴¹⁶ Αἶν' αὖτις] αἰνῶς, δεινῶς. ⁴¹⁷ Αἶ' ἔπειτα] εἰθε. — Ἀπῆ-
 μων] ἀδελφός. ⁴¹⁸ Ἦσθαι] καθῆσθαι. — Αἶσα] ἡ μοῖρα, ὁ βίος — Μίνυνθα] ἐπὶ Τρ. Ὀλιγογρο-
 νίως. — Δὴν] ἐπὶ Τρ. μακροχρονίως. ⁴¹⁹ Ὀκύμορος] ταχυθάνατος. — Ὀϊζυρὸς] ταλαιπωρος.
 — Περὶ πάντων] ὑπὲρ πάντας. ⁴²⁰ Ἐπλεοῖ] ἐγένου, ἐκ τοῦ Πέλω. — Τῷ] διὰ τοῦτο. — Ἐν
 μεγάρῳ] εἰς τὰ ἐμὰ μέγαρα. ⁴²¹ Ἐρέουσα] ἐροῦσα, μέλλων. — Τερπικεραύνῳ] τῷ ἐπὶ τοῖς
 κερανοῖς τερπομένῳ. ⁴²² Εἴμ'] ἀπειμι. — Ἀγάννικον] τὸν ἄγαν νιφόμενον, χιονίζομενον.
 — Αἶτε] ἔάν. ⁴²³ Μῆνι'] ὀργίζου. ⁴²⁴ Μετ'] πρὸς. — Ἀμύμονας] ἀμύμων. ⁴²⁵ Χθιζὸς]
 χθεςινός, ἀπὸ χθές. — Μετὰ δαῖτα] πρὸς συμπόσιον. ἐν ἄλλοις γρ. Κατά. ⁴²⁶ Δωδ.]
 ἡμέρα. — Τοι] καὶ εἰς τὸν κατωτέρω στίχον τὸ τοι περιποιητικὸς, καὶ ἐκφράζων μᾶλλον
 ἐν αὐτὸν ἀποτελεῖ τὸν λόγον.

Καί τόντ' ἔπειτά τοι εἶμι Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
καί μιν γυνάσσομαι, καί μιν πείσσεσθαι οἶω.

Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπεβήσατο τὸν δ' ἔλιπ' αὐτοῦ
Χωόμενον κατὰ θυμόν, εὐζώνιοιο γυναικὸς,
τὴν ῥα βίη ἀέκοντος ἀπηύρων.—Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἔς Χρῡσὴν ἔκανε, ἄγων ἱερὴν ἑκατόμβην.

430

Οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυθενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
Ἰστία μὲν στείλαντο, θέσαν δ' ἐν νηϊ μελαίνῃ
Ἰστον δ' Ἰστοδόκῃ πέλασαν, προτόνοισιν ὑφέντες,
Καρπαλίμω· τὴν δ' εἰς ὄρμον προέρυσσαν ἐρετμοῖς
Ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδρσαν·
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
Ἐκ δ' ἑκατόμβην βῆσαν ἐκθύλῳ Ἀπόλλωνι·
Ἐκ δὲ Χρυσῆς νηὸς βῆ ποντοπόροιο.

435

τὴν μὲν ἔπειτ' ἐπὶ βωμὸν ἄγων πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Πατρὶ φίλῳ ἐν χερσὶ τίθει, καί μιν προσείπευ·

440

Ὡ Χρῡσῆ, πρό μ' ἔπεμψεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Παῖδά τέ σοι ἀγέμεν, Φοῖβῳ θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
Ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν, ὄφρ' ἱλασόμεσθα ἄνακτα,
Ὅς νῦν Ἀργείοισι πολύστονα κῆδε' ἐφῆκεν.

445

Ὡς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων
Παῖδα φίλῳ τοὶ δ' ὠκα θεῷ κλειτὴν ἑκατόμβην
Ἐξείης ἔστησαν ἐδόμητον περὶ βωμόν·

Χερνύσαντο δ' ἔπειτα, καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.
Τοῖσιν δὲ Χρῡσῆς μεγάλ' εὐχετο, χεῖρας ἀνασχών·

450

Κλυθὶ μευ, Ἀργυρότοξ', ὃς Χρῡσὴν ἀμφιέβηκας,
Κίλλαν τε Ζαθέην, Τενεδοίῳ τε ἱπὶ ἀνάσσεις·
Ἦδῃ μὲν ποτ' ἐμεῦ πάρος ἔκλυες εὐχαμένιοι,
Τίμησας μὲν ἐμέ, μέγα δ' ἵψαο λαὸν Ἀχαιῶν·
Ἦδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήνην ἐέλδωρ·
Ἦδῃ νῦν Δαναοῖσιν ἀεικέα λοιγὸν ἄμυνον.

455

Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.

⁴²⁰ Χαλκοβατὲς] χαλκᾶς ἔχον βάσεις.—Δῶ] δῶμα κατ' ἀποκοπήν. ⁴²⁷ Γυνάσσομαι] θέλω πᾶσιν ἀπὸ τὰ γυναικα. ⁴²⁹ Γυναικὸς] ἑνεκα. ⁴³⁰ Ἀπηύρων] ἀφῆρεσαν, ἐκ τοῦ Ἀπαυρίσκω. ⁴³² Πολυθ.] πολὺ βάθος ἔχοντος. ⁴³³ Στείλαντο] συνέστειλαν.—Θέσαν] εἰς τὰ πλοῖα τοῦ καιροῦ ἐκείνου ἐναπέθετον τὰ ἱστία εἰς τὸ πλοῖον ἀφ' οὗ τὰ ἔκκλειον ⁴³⁴ Ἰστοδόκῃ] ἔβλεον κατὰ τὴν πρυμνήν, εἰς τὸ ὅποιον ἔκλινον καὶ ἐστήριζον τὸν ἱστὸν ἀφ' οὗ ἔραζον.—Πέλασαν] ἐπλησίασαν, ἐστήριξαν.—Προτόνοισιν] σχοινίοις. ⁴³⁵ τὴν δ' τὴν ναῦν.—Προέρυσσαν] ἔσυρον. Ἐν ἄλλοις γρφ. Προέρεσαν. ⁴³⁶ Εὐνὰς] τὰς ἀγκύρας ἐφ' ὧν ἡ ναὺς ἐνῶζεται.—Κατὰ δὲ... κατέδρσαν τὰ πρ., τὰ παλαμάρια. ⁴³⁷ Ῥηγμῖνι] τῷ αἰγιαλῷ, ὅπου ῥήγνυνται τὰ κύματα. ⁴³⁸ Πρό μ' ἔπ.] μὲ προέπεμψε, μὲ ἀπέστειλεν. ⁴³⁹ Τίθει] τὴν κόρην. ⁴⁴⁰ ὠκα] ὠκίως.—Κλειτὴν] ἔνδοξον, λαμπράν. ⁴⁴¹ Ἐξείης] ἐφεξῆς. ⁴⁴² Χερν.] ἐνίσταν τὰς χεῖρας των.—Οὐλοχ.] τὰ ἀγγεῖα ἐξ ὧν ἔχυνον τὰς οὐλὰς, δηλ. χοινοδροκοπανιμένον κριθῆρι, τὸ ὅποιον ἔχυνον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ζώου πρὶν τὸ θυσιάσσωιν.—Ἀνελ.] ἔλαβον εἰς τὰς χεῖράς των. ⁴⁴³ Πάρος] πρότερον.—Ἰψαο] ἐβλάψας, (ἀόρ. τὸ ἵπτομαι, ἐκ τοῦ ἵπος δ' ἀμάγανος). ⁴⁴⁴ Ἰδ. στίχ. 44.—⁴⁴⁵ ἄμυνον] ἀπώτρυνον ἀπὸ των Δαναῶν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὗξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλλοντο,
 Αὔευσαν μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
 Μηροὺς τ' ἐξέταμον, κατὰ τε κνίσσῃ ἐκάλυψαν,
 Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
 Κατὲ δ' ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρων, ἐπὶ δ' αἶθοπα οἶνον
 Λεῖβε· νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχχν' ἐπάσαντο,
 Μίστυλλον τ' ἄρα τάλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
 Ὡπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
 Δαίνυντ', οὐδὲ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἴσης.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 Κούροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέφαντο ποτοῖο·
 Νώμῃσαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
 Οἳ δὲ πανημέριοι μολπῇ θεὸν ἱλάσκοντο,
 Καλὸν αἰδόντες παιήονα, κούροι Ἀχαιῶν,
 Μέλποντες Ἐκάεργον ὃ δὲ φρένα τέρπετ' ἀκούων.
 Ἥμος δ' ἡέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
 Δῇ τότε κοιμήσαντο παρὰ προμνήσια νῆος.
 Ἥμος δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 Καὶ τότε ἔπειτ' ἀνάγοντο μετὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν·
 Τοῖσιν δ' ἔκμενον οὖρον ἴει ἐκάεργος Ἀπόλλων.
 Οἳ δ' ἴστων στήσαντ', ἀνά θ' ἴστια λευκὰ πέτασαν·
 Ἐν δ' ἄνεμος πρῆσεν μέσση ἴστίον, ἀμφὶ δὲ κύμα
 Στείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἔαχε, νῆος ἰούσης·
 Ἥ δ' ἔθεεν κατὰ κύμα, διαπρήσσουσα κέλευθον.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἔκοντο κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν,

⁴⁵⁹ Αὔευσαν] ἔστρεψαν εἰς τὰ ὀπίσω τὸν λαὸν τῶν θυμάτων.— Ἐδειραν] ἔγδαραν.
⁴⁶⁰ Κατὰ τε...] κατεκάλυψαν αὐτοὺς κνίσσῃ. Κνίσσα δὲ ἐδῶ ὄχι ὡς ἄλλοις ἡ ἱσμή τοῦ
 καιομένου, ἀλλὰ τὸ πάχος. ⁴⁶¹ Δίπτυχα] διπλῶς τυλιγμένους εἰς πάχος.— Ὡμοθέτησαν]
 ἐπρόσθεσαν ἄλλα ὠμά κομμάτια ἀπὸ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ ζώου. ⁴⁶² Σχίζῃς] δοτ. σχίζαις.
 — Αἶθοπα] μελανόχρουν. ⁴⁶³ Λεῖβε] ἔχυνε.— Περμπώβ.] σοῖβλαν με πέντε ὀβελοῦς.
⁴⁶⁴ Κατὰ μῆρ' ἐκάη] κατεκάησαν τὰ μῆρά.— Ἐπάσαντο] ἐγάσαντο (ἐκ τοῦ Πατέομαι).
⁴⁶⁵ Μίστυλλον] κατέκταναν εἰς μικρὰ τμήματα. ⁴⁶⁶ Περιφρ.] ἐντέχνως.— Ἐρύσαντο.]
 ἔλκυσαν ἀπὸ τοῦ πύρ. ⁴⁶⁷ Πόνου] τοῦ ψήνειν.— Τετύκοντο] μέσ. ἀορ. ἰων. τοῦ τεύχω,
 κατεσκέυασαν, ἐτοίμασαν.— Δαῖτα] θάσις, ἡ μερίς τοῦ φαγητοῦ, καὶ ἐκ τούτου ἡ εὐωχία.
⁴⁶⁸ Δαίνυντ'] ἐγείνουντο.— Ἐδεύετο] ἦν ἐνδεής.— Εἴσης] ἴσης εἰς ὅλους· δηλ. ἐμοιράσθη
 τὸ γεῦμα ἐξ ἴσου εἰς ὅλους, ὥστε κἀκενὸς ἡ ψυχὴ δὲν ἔμεινε ποθοῦσα τὴν μερίδα τῆς.
⁴⁶⁹ Ἐδητύος] βρώσεως (ἐδομαι).— Ἐξ ἔρον ἔντο] ἐξέβαλον, ἔχασαν τὸν ἔρωτα, τὸν πό-
 θον, δηλ. ἐχέρτασαν· ἔντο δὲ γ'. πληθ. πρὸς. τοῦ μέσ. ἀορ. β'. τοῦ ἱγμῆ. ⁴⁷⁰ Ἐπειρῆψ.]
 ἐγέμισαν ὡς τὰ χεῖλη. ⁴⁷¹ Νώμῃσαν] διένειμον (ἐκ τοῦ νέμω, νωμῶ).— Ἐπαρξ.] ἀρχί-
 σαντες διὰ σπονδῆς.— Δεπ.] τοῖς ποτηρίοις.— ⁴⁷² Παιήονα] παιᾶνα. ⁴⁷³ Μελ. Ἐκ.] ψάλ-
 λοντες τὸν Ἀπόλλ.— Φρένα] κατὰ τὴν φρ. ⁴⁷⁴ Ἥμος] ὅτε.— Ἐπὶ κν. ἦλ.] ἐπῆλθε κνέ-
 φας, σκότος. ⁴⁷⁵ Ἥριγένεια] ἡ τὸ πρῶτ' ἐγνομένη, διότι ἦρ τὸ ἔαρ τοῦ ἔτους καὶ μεταφ.
 ἡ αὐγὴ. ⁴⁷⁶ Μετὰ] πρὸς. ⁴⁷⁷ ἔκμενον] οὖριον, ἀπὸ τοῦ ἴκω, ἱκνέω.— Ἰει] ἐφίει.
⁴⁷⁸ Ἐν... πρῆσεν] ἐνέπρησεν, ἐνεφύσησεν, ἐκ τοῦ Πρήθω. ⁴⁷⁹ Στείρῃ] τῇ τρέπτει.—
 Πορρ.] μελαγόν.— [ἔαχε] ἐβά. ⁴⁸⁰ Διαπρήσ.] διαπερῶσα, διασχίζουσα.

Νῆα μὲν οἴγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν
Ἵψου ἐπὶ ψαμάθοις, ὑπὸ δ' ἔρματα μακρὰ τάνυσσαν·
Αὐτοὶ δ' ἐσκίδναντο κατὰ κλισίας τε νέας τε.— 485

Αὐτὰρ ὁ μήνιε, νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισιν,
Διογενὴς Πηλεὺς υἱός, πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Οὔτε ποτ' εἰς ἀγορὴν πωλέσκετο κυδιάνειραν,
Οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον· ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ,
Αὐτὸν μένων, πothέσκε δ' αὐτὴν τε πτόλεμόν τε. 490

Ἄλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτῃ γένητ' ἤως,
Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὀλύμπῳ ἴσαν θεοὶ αἰὲν ἔόντες
Πάντες ἅμα, Ζεὺς δ' ἦρχε· Θέτις δ' οὐ λήθε· ἐφετμέων
Παιδὸς ἐοῦ, ἀλλ' ἦγ' ἀνεδύσατο κύμα θαλάσσης,
Ἡερίῃ δ' ἀνέθη μέγαν οὐρανὸν, Οὐλύμπόν τε·
Εὖρεν δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἄτερ ἤμενον ἄλλων,
Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδεράδος Οὐλύμποιο. 495

Καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο, καὶ λάβε γούνων
Σκαιῇ· δεξιτερῇ δ' ἄρ' ὑπ' ἀνθερώνομος ἐλοῦσα,
Λισσομένη προσέειπε Δία Κρονίωνα ἀνακτα· 500

Ζεῦ πάτερ, εἶποτε ὅη σε μετ' ἀθανάτοισιν ὄνησα
Ἦ ἔπει, ἦ ἔργῳ, τότε μοι κρήνην ἐέλδωρ·
Τίμησόν μοι υἱόν, ὃς ὠκυμορώτατος ἄλλων
Ἐπλετ'· ἀτάρ νιν νῦν γε ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Ἡτίμησεν· ἐλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.
Ἀλλὰ σύ περ μιν τίσον, Ὀλύμπιε, μῆτις τε Ζεῦ·
Τόφρα δ' ἐπὶ Τρώεσσι τίθει κράτος, ὅφρ' ἂν Ἀχαιοὶ
Υἱὸν ἑμὸν τίσωσιν, ὀφέλλωσιν τέ εἰ τιμῇ. 510

Ὡς φάτο· τὴν δ' οὔτι προσέειπε νεφεληγερέτα Ζεὺς,
Ἀλλ' ἀκείων δὴν ἦστο· Θέτις δ', ὥς ἤψατο γούνων,
Ὡς ἔχετ' ἐμπεφυῖα, καὶ εἶρετο δεῦτερον αὐτῆς·

Νημερτὲς μὲν δὴ μοι ὑπόσχεο καὶ κατάνευσον,
Ἦ ἀποίει· ἐπεὶ οὐ τοι ἐπὶ δέος· ὅφρ' εὖ εἰδῶ, 515

⁴⁸⁶ Ἵψου] ἐπὶ ῥ. ἐφ' ὕψους. — ἔρματα] ξύλινα ἐρείσματα, φαλάγγια. ⁴⁸⁸ Ὁ] οὗτος, εἰς τὸν κατωτ. στίχον, Ἀχιλλεύς.

⁴⁹⁰ [Πωλέσκ.] ἀνεστρέφετο (ἐκ τοῦ Πωλῶ, πωλέσκω). — Κυδιάνειραν] κύδος τοῖς ἀνδράσι παρέχουσαν. ⁴⁹¹ Φθινύθεσκε] ἀντὶ Ἐφθίνυθε (ἐκ τῆς Φθινύθω=φθίνω), ἐφθεϊρε. ⁴⁹² Αὐτῇ] αὐτότῃ. — Πothέσκε] ἐπὶ ποθεῖ. — Αὐτὴν] βοήν τοῦ πολέμου. ⁴⁹³ Ἐκ τοῖο] ἐκ τούτου τοῦ χρόνου. ⁴⁹⁴ Ἰσαν] ἵσταντο. ⁴⁹⁵ Ἡρχε] ἐπροπορεύετο. — Ἐφετμέων] ἐντολῶν (ἐφ-ίμημι). ⁴⁹⁶ Εὖ] ἑαυτῆς. — Ἄνεδ.] ἀναβᾶσα ἐξῆλθεν ἀπὸ τοῦ κύμα. ⁴⁹⁷ Ἡερίῃ] ἐωθινή, πλεονασμὸς τοῦ ε. ⁴⁹⁸ Εὐρύοπα] μεγαλόσθαλον. — Ἄτερ] χωριστά. ⁴⁹⁹ Πολυδεῖρ.] Πολυδεράγος, ἡ ἔχωντος πολλὰς ῥάχας. ⁵⁰¹ Σκαιῇ] τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ. — Ἀνθερώνομος] ὑπὸ τὸν πῶνον ὅπου ἀνθεῖ τὸ γένειον. ⁵⁰³ Μῆτις τε] βουλευτικώτατα. ⁵⁰⁴ Τόφρα] ἐπὶ τοσοῦτον. — Τίθει κράτος] δὸς νίκην. — Ὅφρ' ἕως οὗ. ⁵¹⁰ Ὀφέλλωσιν τέ εἰ] καὶ αὐξήσωσιν αὐτόν. ⁵¹¹ Οὐτί] Οὐδέν. ⁵¹² Ἀκείων] σιωπῶν. — Δὴν] ἐπὶ πολὺ. — Ἥστο] ἐκάθητο. ⁵¹³ Ὡς] οὕτω, καθὼς ἤψατο. — Ἐμπεφύει] ἐμπλέξασα τὰς χεῖρας, ισχυρῶς κρατούσα. ⁵¹⁴ Νημερτὲς] ἀληθὲς, μὴ ἡμαρτημένον. ⁵¹⁵ Ἀποίει] ἀρνήθητι=ἔπει] ἔπεισε.

Ὅσπον ἐγὼ μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτη θεός εἰμι.

Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·

Ἦ δὴ λoίγια ἔργ', ὅτε μ' ἐγχοδοπῆσαι ἐφήσεις

Ἦρῃ, ὅτ' ἂν μ' ἐρέθῃσιν ὀνειδιεῖσις ἐπέεσσιν.

Ἦ δὲ καὶ αὐτως μ' αἰεὶ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν

520

Νεϊκεῖ, καὶ τέ μέ φησι μάχῃ Τρώεσσιν ἀρῆγειν.

Ἄλλὰ σὺ μὲν νῦν αὖτις ἀπόστιχε, μή σε νοήσῃ

Ἦρῃ· ἐμοὶ δὲ κε ταῦτα μελήσεται, ὅφρα τελέσω.

Εἰ δ', ἄγε τοι κεφαλῇ κατανεύσομαι, ὅφρα πεποιθῆς·

Τοῦτο γὰρ ἐξ ἐμέθεν γε μετ' ἀθανάτοισι μέγιστον

525

Τέκμωρ· οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον, οὐδ' ἀπατηλόν,

Οὐδ' ἀτελεύτητον, ὅτι κεν κεφαλῇ κατανεύσω.

Ἦ, καὶ κυανέησιν ἐπ' ὀφροῦσι νεῦσε Κρονίων·

Ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπεβῶσαντο ἄνακτος

Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὀλύμπου.

530

Τῶγ' ὥς βουλευσάντε διέτμαγεν· ἡ μὲν ἔπειτα

Εἰς ἅλα ἄλτο βαθεῖαν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,

Ζεὺς δὲ ἐὼν πρὸς δῶμα· θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἀνέστησαν

Ἐξ ἐδέωγ, σφοῦ πατρός ἐναντίον· οὐδὲ τις ἔτλη

535

Μεῖναι ἐπερχόμενον, ἀλλ' ἀντίοι ἔσταν ἅπαντες.

Ὡς ὁ μὲν ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνῳ· οὐδὲ μιν Ἦρῃ

Ἠγνοῖησεν ἰδοῦς, ὅτι οἱ συμφράσσαστο βουλὰς

Ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.

Αὐτίκα κερτομοῖσι Δία Κρονίωνα προσηύδα·

540

Τίς δ' αὖ τοι, δολομήτα, θεῶν συμφράσσαστο βουλὰς;

Αἰεὶ σοι φίλον ἐστίν, ἐμεῦ ἀπονόσφιν ἐόντα,

Κρυπτάδια φρονέοντα δικαζέμεν· οὐδὲ τί πώ μοι

Πρόφρων τέλῃκας εἰπεῖν ἔπος ὅτι νοήσῃ.

⁵¹⁶ Μετὰ πᾶσι] ἐν ἅπασιν. ⁵¹⁷ Ὀχθήσας] λυπηθεὶς (ὀχθεῖω, ἄχθομαι). ⁵¹⁸ Λοίγια] ἐλέθρια.—Ἐφήσεις] ἐφορήσεις, παροτρύνεις, ἐκ τοῦ Ἐφίημι.—Ἐγχοδ.] ἐγχοδοῖν (ἐχθευθῆναι) πρὸς. ⁵¹⁹ Ἐρέθῃσιν] ἐρεθίζῃ.—Ὀνειδ.] ὀνειδιστικοῖς· τὸ δὲ ὅλον. Ὀλέθρια πράττεις ἔργα ὅτε μὲ παροτρύνεις νὰ διενεχθῇ μετ' ἡν Ἦραν, ἥτις θέλει μὲ ἐρεθίζει μὲ ὀνειδιστικούς λόγους, διότι ἔκαμα χάριν εἰς σέ. ⁵²⁰ Καὶ αὐτως] καὶ χωρὶς λόγον. ⁵²¹ Νεϊκεῖ] φιλονεικεῖ.—Ἀρήγειν] ὅτι βοηθῶ. ⁵²² Ἀπόστιχε] ἀπλῆθε. ⁵²³ Μελήσ.] θέλει εἰσβαλεῖ φροντίς μου. ⁵²⁴ Εἰ δ'] εἰ δὲ θέλεις.—Κατανεύσομαι] νὰ νεύσω μετ' ἡν κεφαλὴν εἰς σημεῖον ἀπαράδату υποσχέσεως. ⁵²⁵ Μετ'] ἐν. ⁵²⁶ Τέκμωρ] τεκμήριον, σημεῖον υποσχέσεως.—Παλινάγρ.] ὀπίσω ἀγρευόμενον, λαμβανόμενον. ⁵²⁷ Ἀτελεύτ.] ἀνεκτέλεστον.—Καταν.] ὑποσχεθῶ κατανεύσας. ⁵²⁸ Ἦ] ἔφη.—Κυαν.] μελαναῖς.—Ἐπ' ὅφρ. νεῦσε] ἐπένευσεν ὀφροῦσι. ⁵²⁹ Ἀμβρόσια] βῆται, ἐκ τῆς ἀμβροσίας.—Χαῖται] κόμη.—Ἐπεβῶ.] ἐκινήθησαν (ἐκ τοῦ ἐπιβῶμαι). ⁵³⁰ Κρατὸς] κεφαλῆς (κράας, κράς).—Ἐλέλιξεν] ἐκλόνησεν. ⁵³¹ Τῶγ'] ὁ Ζεὺς καὶ ἡ Θέτις.—Διέτμαγεν] διετμάγησαν, γ'. πληθ. πρὸς. τοῦ παθ. ἀορ. 6'. τοῦ Διατμήσω, διεχωρίσθησαν. ⁵³² Αἰγλήεντος] λαμπροῦ. ⁵³³ Ἐξ ἐδ.] ἐκ τῶν ἐδρῶν των.—Σφοῦ] τοῦ αὐτῶν. ⁵³⁴ Μεῖναι] νὰ τὸν ὑπομείνῃ, νὰ τὸν προσμενῇ καθήμενος.—Ἀντίοι ἔσταν] ἀνέστησαν πρὸς αὐτόν. ⁵³⁵ Συμφράσσ.] συνωμ(ί)λητε. ⁵³⁶ Ἀργυρόπ.] ἀργυρόπης.—Ἁλίοιο] τοῦ θαλασσίου. ⁵³⁷ Κερτομ.] ὀνειδισμοῖς. ⁵³⁸ Τοι] συμφράσσαστο σοί.—Δολομήτα] δολιόφρων. ⁵³⁹ Ἐμεῦ ἀπον.] μακρὰν ἐμοῦ. ⁵⁴⁰ Κρυπτ.] κεκρυμμένα πράγματα.—Δικάζ.] νὰ ἀπορρατίζῃς. ⁵⁴¹ Τέλῃ.] ὑπερμένειας, συγκατένευσας.

Τὴν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 Ἦρη, μὴ δὴ πάντας ἔμοις ἐπιέλπεο μύθους
 Εἰδῆσειν χαλεποί τοι ἔσονται, ἀλόχῳ περ εἴουση.
 Ἀλλ' ὃν μὲν κ' ἐπιεικὲς ἀκουέμεν, οὔ τις ἔπειτα
 Οὔτε θεῶν πρότερος τόν γ' εἴσεται, οὔτ' ἀνθρώπων
 Ὅν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλοιμι νοῆσαι,
 Μή τι σὺ ταῦτα ἕκαστα διεῖρεο, μηδὲ μετὰλλα.

545

550

Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα βρώπις πότνια Ἦρη
 Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον εἶπες;
 Καὶ λίην σε πάρος γ' οὔτ' εἰρομαι, οὔτε μεταλλῶ.
 Ἀλλὰ μάλ' εὐκηλὸς τὰ φράζειαι, ἅσσ' ἐθέλῃσθα.
 Νῦν δ' αἰνῶς δεῖδοικα κατὰ φρένα, μὴ σε παρείπη
 Ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
 Ἠερίη γὰρ σοί γε παρέζετο, καὶ λάβε γούνων
 Τῇ σ' οἶω κατανεῦσαι ἐτήτυμον, ὥς Ἀχιλῆα
 Τιμῆσῃς, ὀλέσῃς δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.

555

560

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς
 Δαιμονίη, αἰεὶ μὲν οἶσαι, οὐδέ σε λήθω
 Πρῆξαι δ' ἔμπης οὔτι δυνήσεται, ἀλλ' ἀπὸ θυμοῦ
 Μᾶλλον ἔμοι ἔσαι· τὸ δέ τοι καὶ ῥίγιον ἔσται.
 Εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἐστίν, ἔμοι μέλλει φίλον εἶναι.
 Ἀλλ' ἀκούουσα κάθησο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μῦθον
 Μὴ νύ τοι οὐ χραίσμωσιν ὅσοι θεοὶ εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
 Ἄσπον ἰόνθ', ὅτε κέν τοι ἀάπτους χεῖρας ἐφείω.

565

570

575

Ὡς ἔφατ'· ἔδδεδεισεν δὲ βρώπις πότνια Ἦρη
 Καὶ ῥ' ἀκούουσα καθήστο, ἐπιγνάμψασα φίλον κῆρ
 Ὡχθήσαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς θεοὶ Οὐρανίωτες.
 Τοῖσιν δ' Ἠφαιστος κλυτοτέχνης ἦρχ' ἀγορεύειν,
 Μητρὶ φίλῃ ἐπὶ πρᾶ φέρων, λευκωλένῃ Ἦρη
 Ἥ δὴ λoίγια ἔργα τάδ' ἔσσεται, οὐδ' ἔτ' ἀνεκτὰ,
 Εἰ δὴ σφδ' ἔνεκα θυγῶν ἐριδαίνετον ὦδε,
 Ἐν δὲ θεοῖσι κολῶν ἐλαύνετον· οὐδέ τι δαιτὸς
 Ἑσθλῆς ἔσσεται ἥδος, ἐπεὶ τὰ χειρεῖνα νικά.

⁵⁴⁵ Ἐπιέλπε· ἐλπίζει. ⁵⁴⁶ Εἰδῆσειν· μέλλει. τοῦ Εἶδω. — Χαλεποί· ἐπιβλαβεῖς.
⁵⁴⁷ Ἐπιεικὲς· πρέπον. — Οὔ τις· τοῦτων οὔτις. — Ἐπειτα· ἀπλὴ ἀπόδειξις καὶ βεβαιώσις.
⁵⁴⁸ Πρότερος· οὐ. — Εἴσεται· ἄλλος μέλλων τοῦ Εἶδω. ⁵⁴⁹ Νοῆται· σκεπθῆναι.
⁵⁵⁰ Μετὰλλα· πολυπραγμονεῖ. ⁵⁵¹ Βρώπις· ἔχουσα ὀφθαλμοὺς μεγάλους ὡς βοῆς.
⁵⁵² Τόν· τοῦτον. ⁵⁵³ Πάρος· πρότερον. — Εἰρομαι· ἡρώτων. ⁵⁵⁴ Εὐκηλὸς· ἥσυχος. —
 Ἄσσ' ἄττα. ⁵⁵⁵ Αἰνῶς· δεινῶς. — Παρείπη· παραπείσῃ. ⁵⁵⁶ Εὐτήτυμον· ἀληθές, εἰς
 σημείον ἀληθείας. ⁵⁵⁷ Οἶσαι· πάντοτε νομίζει· διότι εἶπεν Ὀΐω. — Λήθω· λανθάνω.
⁵⁵⁸ Πρῆξαι· πράξει. — Ἐμπης· ὁμως. — Ἀπὸ θυμοῦ· μακρὰν τῆς ψυχῆς μου, ἐπαχθῆς.
⁵⁵⁹ Τοῦτο· ὃ λέγεις, ἂν γίνω οὔτω, θέλει μὲ ἀρέσει. ⁵⁶⁰ Ἄσπον· πλησίον. — Ἰόνθ'·
 πρὸς ἐμὲ ἰόντα. — Ὅτε κεν. όταν ἐπιβάλω εἰς σὲ χεῖρας ἀνεγγίκτους, φοβεράς.
⁵⁶¹ Ἐπὶ γν.· κάμψασα, καταστείλασα. ⁵⁶² Κλυτοί· ὁ ἐνδοξος περὶ τὴν τέχνην τὴν
 γαλκευτικὴν. ⁵⁶³ Ἐπίπρᾳ· χάριν, εὐαρέστους λόγους. ⁵⁶⁴ Ἐριδαίνετον· ἐκ τοῦ Ἐριδι-
 νω, ἀντὶ Ἐριζω. ⁵⁶⁵ Ἐσθλῆς· ἡδύς. — Ἐλαύν· διαγείρετε. ⁵⁶⁶ Ἦδος· ἡδονή. Οὔτε νῦν

Μητρί δ' ἐγὼ παράφημι, καὶ αὐτῇ περ νοσοῦσῃ,
 Πατρὶ φίλῳ ἐπὶ ἥρα φέρειν Διὶ, ὅφρα μὴ αὐτὴ
 Νεικείῃσι πατὴρ, σὺν δ' ἡμῖν δαῖτα ταραΐη.
 Εἵπερ γὰρ κ' ἐθέλῃσιν Ὀλύμπιος ἀστεροπητῆς
 Ἐξ ἐδῶν στυφαλίζαι· ὁ γὰρ πολὺ φέρτατός ἐστιν·
 Ἀλλὰ σὺ τὸν γ' ἐπέεσσι καθάπτεσθαι μαλακοῖσιν·
 Αὐτίκ' ἔπειθ' Ἰλαος Ὀλύμπιος ἕσσεται ἡμῖν.

580

Ὡς ἄρ' ἔφη· καὶ ἀναΐξας, δέπας ἀμφικύπελλον
 Μητρί φίλῃ ἐν χειρὶ τίθει, καὶ μιν προσέειπεν·
 Τέτλαθι, μήτερ ἐμῇ, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ,
 Μὴ σε, φίλῃν περ ἐοῦσαν, ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδῶμαι
 Θεινομένην· τότε δ' οὔτι δυνήσομαι, ἀχνύμενός περ,
 Χραιομεῖν ἀργαλέος γὰρ Ὀλύμπιος ἀντιφέρεισθαι.
 Ἦδη γάρ με καὶ ἄλλοι' ἀλεξέμεναι μεμαῶτα
 Ῥίψε, ποδὸς τεταγών, ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίοιο.
 Πᾶν δ' ἡμᾶρ φερόμην, ἅμα δ' ἡελίῳ καταδύντι
 Κάππεσον ἐν Λήμνῳ ὀλίγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνῆεν·
 Ἐνθα με Σίντιες ἄνδρες ἄφαρ κομίσαντο πεσόντα.

585

Ὡς φάτο· μείδιγεν δὲ θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
 Μειδήσασα δὲ παῖδός ἐδέξατο χειρὶ κύπελλον.
 Αὐτὰρ ὁ τοῖς ἄλλοισι θεοῖς ἐνδέξια πᾶσιν
 Ὠνοχόει, γλυκὺ νέκταρ ἀπὸ κρατῆρος ἀφύσσω.
 Ἀσθεστος δ' ἄρ' ἐνώστο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν,
 Ὡς ἴδον Ἥφαιστον διὰ δώματα ποιπνύοντα.

595

Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἡμᾶρ ἐς ἥλιον καταδύντα
 Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἴσης,
 Οὐ μὲν φόρμιγγος περικαλλέος, ἦν ἔχ' Ἀπόλλων,
 Μουσῶν θ', αἱ ᾄδον ἀμειδόμεναι ὅτι καλῇ.

600

γευθῶμεν δυνάμεθα πλέον μεθ' ἡδονῆς. — Ἐπει. . . Νικᾷ] ἐπειδὴ τὸ κακὸν ὑπερισχύει καὶ προχωρεῖ. ⁵⁷⁹ Παράφημι] παραινώ. ⁵⁷⁹ Σύν. . . ταραΐη τὴν δαῖτα ἡμῖν. ⁵⁸⁰ Ἀστεροπητῆς] ὁ τῶν ἀστραπῶν ποιητής. ⁵⁸¹ Στυφαλ.] νὰ μᾶς ἐκσφενδονίσῃ. Ἐλλειπτ. δύναται τοῦτο. ⁵⁸² Καθάπτεσθαι.] πρᾶνναι, ἀπαρέμψ. ἐξαρτώμενον ἐκ νοουμένου τινὸς ῥήμ. ὡς, βούλου. ⁵⁸³ Ἰλαος] Ἰλαος. ⁵⁸⁴ Ἀναΐξας] ἀναστᾶς. — Δέπας] ποτήριον. — Ἀμφικύπ.] ἔχον ἀμφοτέρωθεν κύπελλον, δηλ. κοῖλον ποτήριον, διπλοῦν ποτήριον, ὡς τὰ παρ' ἡμῖν δισκοπότηρα. ⁵⁸⁵ Τέτλαθι] καρτέρησον. — Ἀνάσχεο] ὑπόμεινον. — Κηδομένη] λυπομένη. ⁵⁸⁶ Θεινομένην] τυπτομένην. ⁵⁸⁷ Ἀργαλέος. . . ἀντιφ.] χαλεπὸς ὥστε ἀντιφέρεισθαι αὐτῷ. ⁵⁸⁸ Ἀλεξί.] βοηθησά σοι. — Μεμαῶτα] ἐπιθυμήσαντα, ἐκ τοῦ Μαιόμαι. ⁵⁸⁹ Ῥίψῃ] ῥρίψεν ἐμέ. Θυμωθείς ποτε ὁ Ζεὺς εἶχε ὁσέει τὴν Ἥραν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἥφαιστος τὴν ἔλυσεν, ὁ Ζεὺς τὸν κατεκρήμνισεν ἀπὸ τὸν Ὀλυμπον. — Ποδὸς τέτ.] ἀπὸ τοῦ ποδὸς ἐκτείνας. — Βηλοῦ θεσπ.] ἀπὸ τοῦ θεοῦ κατωφλίου, τοῦ οὐρανοῦ. ⁵⁹⁰ Πᾶν. . . φερόμην] ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπιπτα. ⁵⁹¹ Κάππεσον] κατέπεσον. — Θυμὸς] ψυχὴ. — Ἐνῆεν] ἔνῃν μοι. ⁵⁹² Σίντιες] λαὸς ἐν Λήμνῳ. — Ἄφαρ] ταχέως. — Κομίσαι] με ἐπῆραν καὶ με ἐπεμελήθησαν. ⁵⁹³ Κύπελλον] ἰδ. σιγ. 581. ⁵⁹⁴ Ἐνδέξια] ἐπιδεξιῶς, ἢ ἀπὸ δεξιῶν ἀρξάμενος. ⁵⁹⁵ Ἀφύσσω] ἀντλῶν. ⁵⁹⁶ Ἐνώστο] διηγέρθην (δρυνμαι). — Θεοῖσι] ὥρτο ἐν μακ. θεοῖσι. ⁶⁰⁰ Διὰ δώμα.] διὰ τῶν δωματίων. — Ποιπν.] ὑπηρετοῦντα με σπουδῇ. ⁶⁰¹ Πρόπαν ἡμᾶρ] δι' ὅλης τῆς ἡμέρας. ⁶⁰² Οὐ] ἰδεύετο. ⁶⁰³ Ἀμειδόμεναι] ἐκ διαδοχῆς φέουσai. — Ὅπι] φωνῇ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέου λαμπρὸν φάος ἡελίοιο,
Οἱ μὲν κακχείοντες ἔθαν οἰκόνδε ἕκαστος,
Ἦχι ἐκάστω δῶμα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Ἦχαιστος ποίησεν ἰδυίρσι πραπίδεςσιν.
Ζεὺς δὲ πρὸς δν λέχος ἦι Ὀλύμπιος ἀστεροπητῆς,
Ἔνθα πάρος κοιμᾷθ', ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἰκάνοι.
Ἔνθα καθεὺδ' ἀναβάς· παρὰ δὲ, χρυσόθρονος Ἥρη.

605

610

⁶⁰⁶ Κακχείοντες] κατακείοντες, ἐπιθυμοῦντες κατακείσθαι, νὰ κοιμηθῶσι. ⁶⁰⁷ Ἦχι] ὅπως
— Περικλυτὸς] ἐνδοξος. — Ἀμφιγ.] ὁ περὶ τὰ σκέλη γυλός. ⁶⁰⁸ ἰδυίρσι] ἐμπείροις. —
Πραπίδ.] φρεσίν. ⁶⁰⁹ Ὀν] ἔόν, τὸ ἐδικόν του. ⁶¹¹ Παρὰ δὲ] παρ' αὐτὸν δέ· ἴσως γραπτίον
καί: Παρὰ δ' ἔ.

ΟΜΗΡΟΥ

ΙΛΙΑΔΟΣ Ι.

(Σ. Δ. Β.)

Ἡ βραφύδία αὕτη ἐπιγράφεται Λιταί, διότι προσθεῖαν ἀποστειλάντες οἱ Ἑλ-
ληνες πρὸς τὸν Ἀχιλλέα, τὸν παρεκάλουν (ἐλιτάζοντο) πρὸς συμμαχίαν. Εἶνε
δὲ, κατὰ τὸν Εὐστάθιον, πᾶν ἐναγώνιος, καὶ πολλὴν ἔχουσα δύναμιν δικα-
νικῆς ῥητορείας. Καὶ εἴ περ ποῦ ἀλλοθί, καὶ ἐνταῦθα τὴν ἐν λόγῳ πολιτικῇ
ῥητορικῇ Ὀμηρος ἐπιδείκνυται.

Ως οἱ μὲν Τρῶες φυλακὰς εἶχον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ·
Θεσπεσίη ἔχε φύζα, φόβου κραυέεντος ἑταίρῃ·
Πένθει δ' ἀτλήτῳ βεβολήματο πάντες ἄριστοι.
Ὡς δ' ἄνεμοι δύο πόντον ὀρίνετον ἰχθυόεντα,
Βορέης καὶ Ζέφυρος, τότε Θορήκηθεν ἤητον,
Ἐλθόντ' ἐξαπίνης· ἀμυδὺς δέ τε κύμα κελαινὸν
Κορβύεται· πολλὸν δὲ παρέξ ἅλα φύκος ἔχευαν·
Ὡς ἐδάττετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Ἀτρεΐδης δ' ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος ἦτορ,
Φοῖτα κηρύκεσσι λιγυροβόγοισι κελεύων
Κλήδην εἰς ἀγορὴν κικλήσκειν ἄνδρα ἕκαστον,
Μηδὲ βοᾶν· αὐτὸς δὲ μετὰ πρῶτοισι πονεῖτο.

5

10

¹ Φυλακὰς ἔχον, κατ' ἀνάλυσιν τοῦ Ἐφύλασσαν· διότι οἱ Τρῶες, συνελθάντες αὐτοῦ·
περὶ τὰς ναῦς καὶ τὸ στρατόπεδον, τοὺς εἶχον πολιορκημένους. ² Θεσπεσίη], μεγάλη,
φοδερὰ, ἢ καὶ θεόπεμπτος. — Φύζα], φυγὴ ὑπὸ φόβου. ³ Βεβολήματο], ἰων. καὶ κατ' ἐπέθ.
τοῦ ο ἀντι Ἐβέβληντο. ⁴ Ἀμυδὺς], ἄμα, ὁμοῦ· ψιλοῦται δὲ ὡς Αἰολικόν. ⁵ Κορβύεται],
ὑψοῦται, κορυφοῦται, ὅμοιον τῷ ἀλλαχοῦ Κορύσσεται. — Παρέξ ἅλα.. ἔχευαν], ἐξέχεον
παρὰ τὴν θάλασσαν. ⁶ Κλήδην.. κικλήσκειν, ..μηδὲ βοᾶν] ὀνομαστὶ ἕνα ἕκαστον, ἵνα
μὴ ἐννοήσωσιν οἷτε πολλοὶ τοῦ στρατοῦ, καὶ οἱ παραστρατοπεδεύοντες ἐχθροί.

Ἴζον δ' εἰν ἀγορῇ τετιγότες· ἂν δ' Ἀγαμέμνων
Ἰστατο δακρυχέων, ὥστε κρήνη μελάνυδρος,

Ἦτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει ὕδωρ·

Ἦς ὁ βαρυστενάχων ἔπε' Ἀργείοισι μετηύδα·

15

ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἡδὲ μέδοντες,

Ζεὺς με μέγα Κρονίδης ἄτη ἐνέδησε βαρεῖη·

Σχέτλιος, ὃς πρὶν μὲν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν

Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι·

20

Νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλευσατο, καὶ με κελεύει

Δυσκλέα Ἀργος ἱκέσθαι, ἔπει πολλὴν ὄλεσα λαόν.

Οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενεῖ φίλον εἶναι,

Ὅς δὴ πολλῶν πολλῶν κατέλυσε κάρηνα

Ἦδ' ἔτι καὶ λύσει· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.

25

Ἀλλ' ἄγεθ', ὥς ἂν ἐγὼν εἶπω, πειθώμεθα πάντες·

Φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαίαν·

Οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἰρήσομεν εὐρυάγυιαν.

Ἦς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.

Δὴν δ' ἄνεψ' ἦσαν τετιγότες υἱες Ἀχαιῶν·

30

Ὅψε δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·

Ἀτρεΐδη, σοὶ πρῶτα μαχήσομαι ἀφραδέοντι,

Ἦ θέμις ἐστίν, ἄναξ, ἀγορῇ σὺ δὲ μήτι χολωθῇς.

Ἀλκὴν μὲν μοι πρῶτον ὀνειδίσας ἐν Δαναοῖσιν,

Φᾶς ἔμεν ἀπτόλεμον καὶ ἀνάλκιδα· ταῦτα δὲ πάντα

35

Ἰσας Ἀργείων ἡμὲν νέοι ἡδὲ γέροντες.

Σοὶ δὲ διάνδιχα ὤκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω

Σκήπτρω μὲν τοι ὤκε τετιμῆσθαι περὶ πάντων·

Ἀλκὴν δ' οὗτοι δῶκεν, ὃ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον·

Δαιμόνι, οὕτω που μάλα ἔλπειαι υἱας Ἀχαιῶν

40

Ἀπτολέμους τ' ἔμεναι καὶ ἀνάλκιδας, ὥς ἀγορεύεις·

Εἰ δὲ σοὶ αὐτῷ θυμὸς ἐπέσσεται ὥς τε νέεσθαι,

¹⁵ Τετιγότες], ἀντὶ Τετιγότες, τεθλιμμένοι. ¹⁶ Δνοφερὸν], μέλαν, καθὰ καὶ ἡ κρήνη εἰρηται μελάνυδρος. ¹⁷ ὦ φίλοι], ἀπαράλλακτος ἡ ὁμιλία τοῦ Ἀγαμέμνονος τῇ ἐν τῷ Β. τῇ Ἰλιάδος, σ. 110—118. ¹⁸ Μέγα], μεγάλως (ἀφύκτως) ἐνέδησε. ¹⁹ Σχέτλιος], οἱ γραμματικοί, πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ βλασφημίου, τὸ ἐξηγοῦσιν: ὁ ποιῶν σχετλιάζειν καὶ ἀδμονεῖν τοὺς ἀνθρώπους· ἀλλ' ἡμπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ καὶ ἀπλῶς: σκληρὸς, φοβερός.—Πρὶν] ὅτε ἦσαν ἐν Αὐλίδι οἱ Ἑλληνες, ἴδε Ἰλ. Β, 303. 23—25] Ἀθετοῦνται οἱ τρεῖς οὗτοι στίχοι ὑπὸ τῶν παλαιῶν κριτικῶν· οὐ γὰρ ἀποπειρώμενος ὁ Ἀγαμέμνων, ὥς ἐν τῷ Β', ἀλλ' ἀληθῶς ἡττῶν προτείνει τὴν φυγὴν. ²⁶ Κάρηνα], τὰς ἐπάλξεις ἢ τὰς ἀκροπόλεις· δηλ. κατέστρεψε. ²⁷ Ἀκὴν ἐγένοντο], περιφρ. ἐσιώπησαν. ²⁸ Ἄνεψ], ἐνεοί, ἀφωνοί· ὁ Βατράνος ἔγραψεν Ἄνεψ. ²⁹ Ἀφραδέοντι], κακῶς σχεπομένηφ. ³⁰ Ἦ θέμις], καθὼς εἰθισται ἐν ἐλευθέρων ἀνδρῶν ἐκκλησίᾳ. ³¹ Ὀνειδίσας], ἴδε Ἰλ. Δ, σ. 370 κ. ε. Τὸ δὲ Ἀλκὴν μοι ὀνειδίσας, οὐ κατὰ τὸ Ἠλοπὴν (Δειλίαν κτλ.) ὀνειδίζειν τινί, ὥς κλέπτῃν ἢ δειλόν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ τὴν Ἀλκὴν τινος ὀνειδίζειν, ὃ καὶ ἐρμηνεύει διὰ τοῦ Φᾶς ἔμεν ἀνάλκιδα. ³² Διάνδιχα ὤκε], οὐκ ἀμφοτέρω, ἀλλὰ διερρημένως, βάτερον μόνον. ³³ Περὶ πάντων], περισσώτερον πάντων, ὑπὲρ πάντας. ³⁴ Ἀλκὴν δ' οὗτοι δῶκεν], ἀποδίδει αὐτῷ τὸν αὐτὸν ὀνειδισμόν τοῦ Ἀνάλκιδος, μὲ τὸν ὅποιον εἶχε προσβάλει αὐτὸν ἐκεῖνος. ³⁵ Ὅτε], ἀντὶ τοῦ συνήθους Ὅπερ. ³⁶ Δαιμόνι], θυμάτις, βίλτιστε, εἰρωνικώτερον,

Ἔρχεο· πάροις οὐδὲς, νῆες δὲ τοι ἄγχι θαλάσσης
Ἔστασ', αἵ τοι ἔποντο Μυκήνηθεν μάλα πολλάι.

Ἄλλ' ἄλλοι μενέουσι καρχομόωντες Ἀχαιοί,
Εἰσόκε περ Τροίην διαπέρσομεν. εἰ δὲ καὶ αὐτοί,
Φευγόντων σὺν νηυσὶ φίλῃν ἐς πατρίδα γαῖαν
Νῶϊ δ', ἐγὼ Σθέnelός τε, μαχχσόμεθ' εἰσόκε τέκμωρ
Ἰλίου εὐρωμεν· σὺν γὰρ θεῷ εἰλήλουθμεν.

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπίαχον υἷες Ἀχαιῶν,
Μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο.

Τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετεφώνεεν ἱππότης Νέστωρ·

Τυδείδη, πέρι μὲν πολέμῳ ἔνι καρτερός ἐσσι,
Καὶ βουλῇ μετὰ πάντας οὐμῆλικας ἔπλευ ἄριστος·

Οὗτις τοι τὸν μῦθον ὀνόσσεται, ὅσσοι Ἀχαιοί,
Οὐδὲ πάλιν ἑρέει· ἀτὰρ οὐ τέλος ἔκειο μύθων.

Ἦ μὲν καὶ νέος ἐσσί, ἐμὸς δὲ κε καὶ πάϊς εἴης
Ὀπλότατος γενεῆφιν· ἀτὰρ πεπνυμένα βάζεις

Ἀργείων βασιλῆας, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπες.

Ἄλλ' ἄγ', ἐγὼν, ὃς σεῖο γεραίτερος εὐχομαι εἶναι,

Ἐξείπω, καὶ πάντα διίξομαι· οὐδὲ κέ τίς μοι

Μῦθον ἀτιμήσει, οὐδὲ κρείων Ἀγαμέμνων.

Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος,

Ὅς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου, ὀκρυόεντος.

Ἄλλ' ἦτοι νῦν μὲν περθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,

Δόρπα τ' ἐφοπλισόμεσθα· φυλακτῆρες δὲ ἕκαστοι

Λεξάσθων παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν τεῖχος ἐκτός.

Κούροισιν μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ ἔπειτα,

Ἀτρεΐδῃ, σὺ μὲν ἄρχε· σὺ γὰρ βασιλεύτατός ἐσσι.

Δαίνυ δαῖτα γέρουσιν· ἔοικέ τοι, οὔτοι ἀεικές.

⁴⁵ Ἔρχεο], ἀπέρχου. — Πάρ], παρὰ (ἐνν. ἐστιν). ⁴⁶ Μάλα πολλά], διότι αὐτὸς μόνος ἐκ πάντων τῶν ἄλλων ἀρχηγῶν εἶχεν ἑκατὸν νῆας. ⁴⁷ Ἄλλ' ἄλλοι μενέουσιν], τὸ πλῆθος, οὐ μὲν οἱ ἄλλοι ἀπελεύσονται, ἀλλὰ μενέουσιν. ⁴⁸ Εἰ δὲ καὶ αὐτοί], κατ' ἀποσιώπῃσιν τοῦ αἰσχροῦ, βούλονται φεῦγειν. ⁴⁹ Σὺν θεῷ], μετριάζει τὸ ἀπότομον τῆς μεγαλοφροσύνης τοῦ προτέρου στίχου, ἀνάγων αὐτὴν εἰς τὴν εἰς θεὸν ἐλπίδα. — Εἰλήλουθμεν], ἡλθομεν. ⁵⁰ Ἀγασσάμενοι], ἀγασθέντες, θαυμάσαντες, ἐπιδοκιμάσαντες. ⁵¹ Πέρι. . καρτερός ἐσσι], ὑπέρχεις κατὰ τὴν ἀνδρίαν. — Πολέμῳ ἔνι], κατ' ἀναστρ. ἀντὶ Ἐν πολέμῳ. ⁵² Οὐ δὲ Μέν ἔχει ἀνταποδοτ. τὸν Ἀτάρ. ⁵³ Μετὰ πάντας], ἀντὶ τοῦ συνήθους: Μετὰ πᾶσιν. — Ἐπλευ], ἀντὶ Ἐπλου, ἐπέλου, β', ἐν. πρσ. τοῦ παρατ. τοῦ Πέλουμαι. ⁵⁴ Ὀνόσσεται], μέμψεται, ὀνομαί, τὸ ὅποιον κατωτέρω ἐξέφερε διὰ τοῦ Ἀτιμήσει. ⁵⁵ Πάλιν ἑρέει], τὸ ἀνάπαλιν, τὸ ἐναντίον. — Ἀτὰρ οὐ τ.] οὐ τέλειον λόγον ἐξέφρασε. Διότι δὲν ἀρκεῖ τις ν' ἀποδείξῃ σφαιερὰν τὴν πρότασιν τοῦ ἄλλου, ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ προτείνῃ αὐτὸς ἄλλο τι προτιμότερον. ⁵⁶ Ὀπλότατος γεν.] ὁ νεώτατος: τῷ γένει. ⁵⁷ Ἀργείων βασιλῆας], ἐμφυλίῳ, φρικτῷ. ⁵⁸ Δόρπα], Δείπνα, πλθ. τοῦ Δόρπον, κατὰ τὸ: « Ἄριστα, δείπνα, δόρπα θ' αἰρεῖσθαι εἶτα, α Ἀργύλ. Παλαμῆδ. παρ' Ἀθην. Δ', β'. Ἀντὶ δὲ τοῦ Φυλακτῆρες ὁ Ἀριστάρχος ἀνέγνω Φυλακτῆρας. ⁵⁹ Τεῖχος ἐκτός], πρὸς πλείονα ἀσφάλειαν. ⁶⁰ Κούροισιν], τοῖς νέοις, ἵνα, αὐτῶν ἀπόντων, οἱ γέροντες ἐν ἡσυχίᾳ βουλευσώνται. ⁶¹ Βασιλεύτατος], τῶν λοιπῶν βασιλείων ὑπέρτατος, ὡς παρὰ τοῦ Διὸς λαγῶν τὸ σκήπτρον κτλ. ⁶² Ἐοικέ τοι, οὔτοι ἀεικές], κατὰ παλιλλογίαν.

55

60

65

70

Πλεῖαί τοι οἶνου κλισίαι, τὸν νῆες Ἀχαιῶν
 Ἡμάτιαι Θρήκηθεν ἐπ' εὐρέα πόντον ἄγουσιν·
 Πᾶσά τοι ἐστ' ὑποδεξίη· πολέεσσι δ' ἀνάσσεις.
 Πολλῶν δ' ἀγρομένων, τῷ πείσεαι, ὅς κεν ἀρίστην
 Βουλὴν βουλευῆται· μάλα δὲ χρεῶ πάντας Ἀχαιοὺς 75
 Ἑσθλῆς καὶ πυκινῆς, ὅτι δῆϊοι ἐγγύθι νῶν
 Καίουσιν πυρὰ πολλὰ· τίς ἂν τάδε γηθήσειεν;
 Νῦξ δ' ἥδ' ἤε διαβραΐσει στρατὸν, ἤε σαώσεται.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἦδ' ἐπίθοντο.
 Ἐκ δὲ φυλακτῆρες σὺν τεύχεσιν ἐσσεύοντο, 80
 Ἀμφὶ τε Νεστορίδην Θρασυμήδεα, ποιμένα λαῶν,
 Ἷτις ἄμφ' Ἀσκάλαφον καὶ Ἰάλμενον, υἱὰς Ἄρκτος,
 Ἀμφὶ τε Μηριόνην, Ἀφαρτῆά τε Διήφυρόν τε,
 Ἡδ' ἄμφι Κρείοντος υἱόν, Λυκομήδεα δῖον.
 Ἐπ' ἔσαν ἡγεμόνες φυλάκων, ἑκατὸν δὲ ἐκάστω 85
 Κούροι ἅμα στειῖχον, ὁδολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες·
 Κἀδ δὲ μέσον τάφρου καὶ τείχεος ἕζον ἰόντες·
 Ἐνθα δὲ πῦρ κήαντο, τίθεντο δὲ δόρπον ἕκαστος.
 Ἀτρεΐδης δὲ γέροντας ἀολλέας ἦγεν Ἀχαιῶν
 Ἐς κλισίην, παρὰ δὲ σφι τίθει μενοεικέα δαΐτα. 90
 Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκειμένα χεῖρας ἔαλλον.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 Τοῖς ὁ γέρον πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν,
 Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλὴ·
 Ὅ σφιν εὐφρονέων ἀγορήτατο καὶ μετέειπεν 95
 Ἀτρεΐδῃ κύδιστε, ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
 Ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι· οὐνεκα πολλῶν
 Λαῶν ἐσσι ἀναξ, καὶ τοι Ζεὺς ἐγγυάλισεν
 Σκηπτρόν τ' ἡδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βουλευῆσθαι.
 Τῷ σε γοῇ πέρι μὲν φάσθαι ἔπος, ἧδ' ἐπακούσαι, 100
 Κρηῆναι δὲ καὶ ἄλλω, ὅτ' ἂν τινα θυμὸς ἀνώγῃ
 Εἰπεῖν εἰς ἀγαθόν· σέο δ' ἔξεται, ὅττι κεν ἄρχῃ.
 Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.

⁷⁵ Ἡμάτιαι], καθημέραν. Διότι ὅχι μόνον ἔκπαλαι ἡ Θράκη ἦταν οἰνοφόρος, ὅθεν καὶ ὁ Μαρωνείτης καὶ ὁ Θάσιος οἶνος ἐφημίζοντο· ἀλλὰ καὶ μέρη τινὰ τῆς ἀντιπέραν Θ. αἰ. κῆς χειρσονήσου ἐκαλλιέργουν οἱ Ἕλληνες. ⁷⁶ Ὑποδεξίη], ἀφθονία πρὸς ὑποδεξίωσιν. Σισημείωται δὲ τὸ ἔ. μακρὸν διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ μέτρου, ὅθεν καὶ τινες τῶν ἀρχαίων τὸ ἔγραφον διὰ τοῦ ε. ι. παρβλ. [λ. Α, 205. ⁷⁷ Χρεῶ πάντας], ἐνν. βουλῆς ἐστὶν ἡ ἰκά- νει. ⁷⁸ Τὰ δὲ], ἔλλ. τῆς Δ.Δ. ⁷⁹ Ἐκ... ἐσσεύοντο], ἐξήρχοντο τοῦ τείχεος. ⁸¹ Νεστο- ρίδην], ὁρθῶς ὁ υἱὸς τοῦ εἰσηγησαμένου τὴν βουλὴν κατατάσσεται πρῶτος. ⁸² Καδ... ἔ- ζον], κατὰ ἕζον, ἐκαθίσθησαν. ⁸³ Ἀολλέας ἦγε.], συνήθροισε. ⁸⁴ Φαίνεται], οὐχὶ ἔξο- κει, ἀλλ' Ἀπεφαίνετο, παθητικῶς, ἀνέλαμπε. ⁸⁵ Σκηπτρόν τ' ἡδὲ θέμιστας], τὴν ἐκτελε- στικὴν καὶ τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, ὡς ἤθελεν εἰπεῖν τις τῶν σημερινῶν νομολόγων. 100, 101, 102] Σὲ πρὸ πάντων (πέρι) γοῇ καὶ λέγειν καὶ ἀκούειν ἔ. πράττειν τὸ ἀγα- θόν. ¹⁰³ Σέο δ' ἔξ. κτλ.], εἰς σὲ ἀνεγχεθήσεται, ὅ,τι ἂν προτιμηθῇ ὡς συμπεριώτερον.

Οὐ γάρ τις νόον ἄλλος ἀμείνονα τοῦδε νοήσει,
 Οἷον ἐγὼ νοέω, ἤμιν πάλαι, ἥδ' ἔτι καὶ νῦν, 105
 Ἐξέτι τοῦ, ὅτε, Διογενὲς, Βρισηΐδα κούρην
 Χωομένου Ἀχιλλῆος ἔδης κλισίῃθεν ἀπούρας·
 Οὔτι καθ' ἡμέτερόν γε νόον· μάλα γάρ τοι ἔγωγε
 Πόλλ' ἀπεμυθεόμην· σὺ δέ, σφ' μεγαλήτορι θυμῷ
 Εἴξας, ἄνδρα φέριστον, ὃν ἀθάνατοί περ ἔτισαν, 110
 Ἠτίμησας· ἐλὼν γὰρ ἔχεις γέρας· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
 Φραζώμεσθ', ὥς κέν μιν ἀρессάμενοι πεπύθωμεν
 Δωροῖσιν τ' ἀγανοῖσιν, ἔπεσσι τε μελιχίοισιν.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
 Ὡ γέρον, οὔτι ψεύδος ἑμὰς ἄτας κατέλεξας. 115
 Ἀασάμην, οὐδ' αὐτὸς ἀναίνομαι· ἀντί νυ πολλῶν
 Λαῶν ἐστὶν ἀνὴρ, ὅντε Ζεὺς κῆρι φιλήσῃ·
 Ὡς νῦν τοῦτον ἔτισε, δάμασσε δὲ λαὸν Ἀγαῶν.
 Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην, φρεσὶ λευγαλήσῃ πιθήσας,
 Ἀψ' ἐθέλω ἀρέσαι, δόμνεαί τ' ἀπερείσι' ἄποινα. 120
 Ὑμῖν δ' ἐν πάντεσσι περικλυτὰ δῶρ' ὀνομήνω·
 Ἐπεὶ ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
 Αἶθνας δὲ λέβητας εἰκόσι, δώδεκα δ' ἵππους
 Πηγούς, ἀθλοφόρους, οἱ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
 Οὐ κεν ἀλῆϊος εἴη ἀνὴρ, ὃ τόσσα γένοιτο, 125
 Οὐδὲ κεν ἀκτῆμιον ἐριτίμοιο χρυσοῖο,
 Ὅσσα μοι ἠνείκωντο ἀέθλια μώνυχες ἵπποι.
 Δώσω δ' ἐπὶ γυναικας, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας,
 Λεσβίδας, ἃς, ὅτε Λέσθον εὐκτιμένην ἔλεν αὐτός,
 Ἐξελόμην, αἱ κάλλει ἐνίκων φύλα γυναικῶν. 130
 Τὰς μὲν οἱ δώσω· μετὰ δ' ἔσσεται ἦν τότε ἀπῆρων,

⁴⁰⁶ Ἐξέτι τοῦ], ἐξ ἐκείνου ἐπὶ τοῦ χρόνου, ὅτε. — Διογενὲς], ἐν ἄλλοις γράφεται κατὰ γενικὴν Διογενεὺς=Διογενεὺς, ἀναφερόμενον εἰς τὸ Ἀχιλλῆος. ⁴⁰⁷ Ἐδης ἀπούρας], [ιδιωτισμός, (κοινῶς) τὴν πῆρες καὶ πᾶς. ⁴⁰⁸ Οὔτι καθ' ἡμέτερόν γε νόον], οὐχὶ συναίνουντος ἑμοῦ. ⁴⁰⁹ Ἀπεμυθεόμην], γράφεται καὶ Ἀπεμυθεύομην, ἀπηγόρευον. ⁴¹⁰ Ψεύδος] ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ ψεύδους, κατὰ ψεύδος. — ἄτας], ἀμαρτήματα. ⁴¹¹ Ἀασάμην], ἐσφάλην, ἤμαρτον. Τὸ δὲ α τῆς πρώτης συλλαβῆς ἐνταῦθα μὲν, καθά καὶ ἐν τοῖς πλείστοις, μακρόν· ἐν δὲ στίχῳ 737, τὸ ἀνάπαλιν, βραχὺ μὲν τοῦτο, μακρόν δὲ τὸ μετ' αὐτὸ, διὰ τὸ μέτρον. — Ἀνεί πολλῶν ἐστίν], πολλῶν ἀντάξιός. ⁴¹² Κῆρι φιλήσῃ], ἐκ καρδίας ἀγαπήσῃ.

⁴¹³ Ἐπὶ ἀπύρους τρίποδας], καίνουργεῖς, ἀμεταχειρίστους, ἧ' κατεσκευασμένους οὐχὶ πρὸς χεῖρας, ἀλλὰ πρὸς στολισμὸν τοῦ οἴκου. — Τάλαντα], ἄλλα, καὶ πολλὰ μικρότερα, παρὰ τὰ Ἀττικὰ, καθὼς φαίνεται ἐν τῷ ἐπιταφίῳ τοῦ Πατρόκλου (Ιλ. Ψ, 269), ὅπου εἰς τὸν τέταρτον νικητὴν προτίθενται ὡς ἄθλον α δύο χρυσοῖο τάλαντα ». ⁴¹⁴ Αἶθνας λέβητας], λαμπρούς, γεγανωμένους. ⁴¹⁵ Πηγούς], εὐπαγεῖς, εὐτραφεῖς. — Οἱ αἰθλ. ποσσ. ἄρ.], ἐρμηνεία τοῦ Ἀθλοφόρος. ⁴¹⁶ Ἠνείκωντο], ἠνέγκωντο. ⁴¹⁷ Ἐπὶ γ.] ὁ Ὀμηρὸς μεταχειρίζεται συχνάκις τὰ Ἐπὶ καὶ τὰ Ἐννέα, ἀντὶ τοῦ Πολλά. Γνωστὸν δὲ ὅτι ἄλλως τὸ τίμιον τοῦ Ἐπὶ ἀριθμοῦ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. — Ἀμύμονα], ἄμειπτα. ⁴¹⁸ Λεσβίδας], περίφημοι ἦσαν ἑκαταὶ αἱ Λεσβίδες διὰ τὸ κάλλος των, τοῦ ὁποίου καὶ ἀγὼν ἦγετο τὰ λεγόμενα Καλλιστεῖα, ἐν τῷ τῆς Ἡρας τεμένει. Γνωστὸν δὲ ἐπίσης ὅτι ἔδωκεν αὐτῇ ἐπὶ ἀκολασίᾳ, ὅθεν καὶ ὁ Κωμικὸς Φερεικράτης, τὸν στίχον τοῦτον τοῦ Ὀμήρου παρωδῶν, ἐπιφέρει: « καλὸν γε δῶρον ἐπὶ ἔχειν λαικαστρίας ».

Κούρη Βρισηῖος· ἐπὶ δὲ μέγαν ὄσκον ὁμοῦμαι,
 Μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιδήμεναι ἡδὲ μιγῆναι,
 Ἥ θέμις ἀνθρώπων πέλει, ἀνδρῶν ἡδὲ γυναικῶν.
 Ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δέ κεν αὐτὲ
 "Ἄστυ μέγα Πριάμοιο θεοὶ δώωσ' ἀλαπάξαι,
 Νῆα ἄλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηρσάσθω
 Εἰσελθὼν, ὅτε κεν δατεώμεθα ληῖδ' Ἀχαιοί.
 Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας εἵκοσιν αὐτὸς εἰέσθω,
 Αἶκε μετ' Ἀργεῖην Ἑλένην κάλλιπται ἔωσιν.
 Βί δέ κεν Ἄργος ἰκοίμεθ' Ἀχαιῶν, οὐθαρ ἀρούρης,
 Γαμβρός κέν μοι ἔοι· τίσω δέ μιν ἴσον Ὀρέστη,
 Ὅς μοι τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἐνὶ πολλῇ.
 Τρεῖς δέ μοι εἰσι θυγάτρες ἐνὶ μεγάρῳ εὐπῆκτῳ,
 Χρυσόθεμις καὶ Λαοδίκη καὶ Ἰριάνασσα·
 Τάων ἦν κ' ἐθέλῃσι φίλῃν ἀνάεδιον ἀγέσθω
 Πρὸς οἶκον Πηλῆος· ἐγὼ δ' ἐπὶ μείλια δώσω
 Πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὐπω τις ἔῃ ἐπέδωκε θυγατρὶ.
 Ἑπτὰ δὲ οἱ δώσω εὐναίόμενα πολίεθρα,
 Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε, καὶ Ἰρὴν ποιήσασαν,
 Φηράς τε Ζαθέας, ἡδ' Ἀνθιαν βαθυύλειμον,
 Καλὴν τ' Αἴπειαν καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν.
 Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλὸς νέεται Πύλου ἡμαθόεντος·
 Ἐν δ' ἄνδρες ναῖουσι πολυῤῥήνες, πολυβοῦται,
 Οἳ κέ ε' δωτίνησι, θεὸν ὧς, τιμῆσουσιν,
 Καὶ οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὸς τελέουσι θέμιστας.
 Ταῦτά κέ οἱ τελέσαιμι, μεταλλήξαντι χόλοιο.
 Διμηθῆτω Ἀΐδης τοι ἀμείλιχος ἡδ' ἀδάμαστος·
 Τοῦνεκα καὶ τε βροτοῖσι θεῶν ἔχθιστος ἀπάντων·

135

140

145

150

155

⁴⁵⁵ Τῆς εὐνῆς] τῆς ἐαυτῆς εὐνῆς. ⁴⁵⁷ Νηρσάσθω], σωρευσάτω ἐκ τοῦ Νῆω.
⁴⁶⁰ Μετ' Ἑλένην]. ὡς τῆς Ἑλένης πάσας γυναῖκας ὑπεραγοῦσης ἐπὶ κάλλει. ⁴⁶¹ Ἀρ-
 γοι· Ἀχαιῶν], πρὸς διαστολὴν τοῦ Πελασγικοῦ, τοῦ ἐν Θεσσαλίᾳ. — Οὐθαρ ἀρούρης], τὸ
 παχύτατον, εὐροτότατον, ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ μαστοῦ (οὐθατος). ⁴⁶⁵ Θαλίῃ], περιστοία.
⁴⁶⁸ Λαοδίκη], ἡ παρὰ τοῖς Τραγικοῖς Ἠλέκτρα, ὡς καὶ Ἰριάνασσα ἡ παρ' αὐτοῖς Ἰριγέ-
 νεια, ἧτις καὶ ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι δὲν ἐθυσιάσθω ἐν Αὐλίδι. ⁴⁶⁶ Φίλῃν], φίλων φι-
 λούσαν, σύζυγον ἀγαπητήν. — Ἀνάεδιον], χωρὶς νά δώσῃ αὐτῇ τὰ συνήθως τότε
 διδόμενα παρὰ τοῦ γαμβροῦ εἰς τὸν πενθερὸν Ἐδνα, ἀντὶ τῶν ὁποίων ἔδιδεν αὐτὸς εἰς τὸν
 γαμβρὸν τὰ Μείλια, τὸ παρ' ἡμῖν Τράχωμα. ⁴⁶⁷ Ἐπὶ μείλια], ὁ Ἀρίσταρχος, ἐὰν περὶ
 σουμεν τοῦ Σχολιαστᾶς, ἔγραψεν Ἐπιμείλια, κατὰ τὸ Ἐπιφέρνεια. Ὁρθότερον ὅμως τὸ Ἐ-
 πιδῶσω μείλια, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ἐν τῇ ἐπομένῳ στίχῳ Ἐπέδωκε. ⁴⁶⁹ Καρδαμύ-
 λην], μονὴ οὕτῃ ἡ πόλις ἐκ τῶν ἐπτὰ τούτων διέσωσε 3000 ἡδὲ ἔτη τὸ ὄνομά της. —
 Ἰρην], φιλοῦται, ὡς· διάφορον τοῦ Ἰρή, ἱερά. ⁴⁷¹ Ζαθέας], ἴσως διὰ τοὺς νεοὺς της. ⁴⁷² Αἴ-
 πειαν], κατὰ τινας, ἡ Μεθώνη, κειμένη ἐπὶ λόφῳ, ὅθεν καὶ τὸ ὄνομά της. ⁴⁷³ Νέεται],
 συνήθως τὸ ἐκλαμβάνουσιν ὡς ῥήμα, καὶ τὸ ἐξηγουσὶν· Κατωκῆνται. Ἀλλ' ὁρθότερον νά
 ἐξηγηθῇ ὡς ὄνομα, ἔσχαται (τῶν περὶ τὴν Πύλον). Εὐρήται δὲ γραφόμενον καὶ Κέαται.
⁴⁷⁵ Λιπαρὸς τελέουσι θέμις] πλουσίαις (λαμπροῦς) τελέουσι φόρους. ⁴⁷⁷ Μεταλλήξαντι],
 τὸ διπλοῦν ἅλ διὰ τὸ μέτρον. ⁴⁷⁸ Διμηθῆτω], πρᾶνθῆτω, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν θυμοειδῶν
 καὶ ἀγερῶν ἔπων. ⁴⁷⁹ Βροτ. θ. ἔχθ]. ἀποτροπαιος, ὅθεν καὶ βωμὸς Ἄδου ἐν οὐδεμικῇ
 πόλει· ἴδρυτο πλην εἰ μὴ πον ἐν Πελοποννήσῳ.

Καί μοι ὑποστήτω, ὅσπον βασιλεύτερός εἰμι,
ἢ δ' ὅσπον γενεῇ προγενέστερος εὐχομαι εἶναι.

160

Τὸν δ' ἡμείβεται ἔπειτα Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ
Ἀτρείδῃ κύνιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Δῶρα μὲν οὐκέτ' ὄνοσθ' ἀδοῖς Ἀχιλλεῖ ἄνακτι
Ἄλλ' ἄγετε, κλητοὺς ὀτρύνομεν, οἳ κε τάχιστα
ἔλθωσ' ἐς κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλλεύῳ.

165

Εἰ δ' ἄγε τοὺς ἂν ἐγὼν ἐπιόψομαι· οἳ δὲ πιθέσθων.
Φοῖνιξ μὲν πρῶτιστα, Διὶ φίλος, ἡγησάσθω
Αὐτὰρ ἔπειτα Αἴας τε μέγας, καὶ Διὸς Ὀδυσσεύς·
Κηρύκων δ' Ὀδῖος τε καὶ Εὐρυδάτης ἅμ' ἐπέσθων.
Φέρτε δὲ χερσὶν ὕδωρ, εὐφημῆσαί τε κέλεσθε,
Ὅφρα Διὶ Κρονίδῃ ἀρσόμεθ', αἶψ' ἐλεήσῃ.

170

Ὡς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ἐαδὸτα μῦθον ἔειπεν.

Αὐτίκα κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
Κούροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·

175

Νώμῃσαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ', ἐπιόνθ', ὅσων ἤβеле θυμός,
Ὁρμῶντ' ἐκ κλισίης Ἀγαμέμνωνος Ἀτρείδαο.
Τοῖσι δὲ πόλλ' ἐπέτελλε Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ,
Δευδύλλων ἐς ἕκαστον, Ὀδυσσεὺ δὲ μάλιστα,
Πειρᾶν, ὡς πεπίθαιεν ἀμύμονα Πηλείωνα.

180

Τῷ δὲ βάτην παρὰ θίνα πολυρροίοισι θάλασσης,

Πολλὰ μάλ' εὐχομένο γαῖνόχῳ Ἐννοσιγαίῳ
Ῥηϊδίῳ πεπιθεὶν μεγάλας φρένας Διάκιδας.

Μυρμιδόνων δ' ἐπὶ τε κλισίας καὶ νῆας ἰκέσθην·

185

Τὸν δ' εὗρον φρένα τερπόμενον φόρμιγγι λιγείῃ,

Καλῇ, δαιδαλῇ, ἐπὶ δ' ἀργύρεον ζυγὸν ἦεν·

Τὴν ἄρετ' ἐξ ἐνάρων, πόλιν Ἡετίωνος ὀλέσσας·

Τῇ ὅγε θυμὸν ἔτερπεν, αἶεε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν.

¹⁶⁰ Ὑποστήτω], Ὑποχωρησάτω. — Βασιλεύτερος], πλειόνων βασιλεύων. ¹⁶⁵ Οὐκέτ' ὄνοσθ', οὐ μεμπτά. ¹⁶⁶ Κλητοῦς], ὀνομαζὶ ἐκκληλεγμένους, οὐ κατὰ κληρὸν ἢ πρεσβείον, ἵνα ἐκκληθῶσιν οὕτως οἱ ἀρμοδιώτεροι. ¹⁶⁷ Εἰ δ'], εἰ δὲ βούλεσθε, παρβλ. 262. — Ἐπιόψομαι], ἐπιδεδέσθαι ὀνομάστω. ¹⁶⁸ Φοῖνιξ], τὸν Φοῖνικα ἐκλέγει· πρῶτον, ὡς παιδαγωγὸν τοῦ Ἀχιλλεύου. ¹⁷⁰ Κηρύκων], συναποστέλλονται ἃ κήρυκες, ὡς δημοσίας τῆς πρεσβείας οὐσίας. ¹⁷¹ Φέρτε], κατὰ συγχοπὴν ἀντὶ Φέρετε, ὡς καὶ παρ' ἡμῶν ἐν τῇ συνηθείᾳ. — Εὐφημῆσαι], σιωπῆσαι, καθὼς εἰθιστο ἐν ταῖς σπονδαῖς, ἵνα μὴ λόγον τινὰ ἀπαίσιον εἴπωσι. ¹⁷⁵ Ἐαδὸτα], ἀρεστὸν, μσ. πρκ. τοῦ Ἠδω. ¹⁷⁶ Ἰδε ἰλ. Α, 470, 471. ¹⁷⁹ Πολλ'], πολλὰ, ἐπιρρήματ., κατὰ πολλὰ, ἐπανελημμένως. ¹⁸⁰ Δευδύλλων], διανεύων τοὺς ὤμους, ἐμβλέπων. ¹⁸² Τῷ δὲ βάτην], δοικῶς ὡς ἐπὶ τοῦ Αἴαντος καὶ Ὀδυσσεύος μόνον· διότι οἱ Φοῖνιξ, ἐλθὼν πρὸ ὀλίγου κατὰ τύχην ἀπὸ τοῦ Ἀχιλλεύου, οὐ συνηρθμεῖτο τοῖς πρεσβείοις. Ἡ τῷ δοικῶ ἀντὶ τοῦ πληθυντικοῦ ἐχρήσατο, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις. ¹⁸³ Γαῖνόχῳ Ἐννοσιγαίῳ], τῷ Ποσειδῶνι, ἐπεὶ παρὰ θάλασσαν ἐβάδιζον, ἡ ὡς ἐπικούρει τῶν Ἑλληνῶν. ¹⁸⁷ Ζυγός] ὁ ἄλλως πῆχυς τῆς κιθάρας. Ἐν ἄλλοις δὲ γράφεται οὐδετέρως· ἀργύρεον ζυγόν. ¹⁸⁸ Ἄρετ'], ἤρετο, ἐπῆρε, μσ. ἀόρ. β'. τοῦ Αἰρω. ¹⁸⁹ Κλέα ἀνδρῶν], τὰ ἔθλα (τὰ εὐκλεῆ ἔργα) τῶν παλαιῶν ἡρώων.

Πάτροκλος δὲ οἱ οἶος ἐναντίος ἦστο σιωπῇ, 190
 Δέγμενος Αἰακίδην, ὅποτε λήξειεν αἰδῶν.
 Τῷ δὲ βήτην προτέρω, ἤγειτο δὲ διὸς Ὀδυσσεύς·
 Στὰν δὲ πρόσθ' αὐτοῖο ταφῶν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεύς
 Αὐτῇ σὺν φόρμιγγι, λιπὼν ἔδος, ἐνθα θάασεν.
 Ὡς δ' αὐτως Πάτροκλος, ἐπεὶ ἴδε φῶτας, ἀνέστη. 195
 Τῷ καὶ δεικνύμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
 Χαίρετον ἢ φίλοι ἄνδρες ἰκάνετον ἢ τι μάλα χρεώ·
 Οἱ μοι σκυζομένω περ Ἀχαιῶν φίλτατοί εἰσιν.
 Ὡς ἄρα φωνήσας προτέρω ἄγε διὸς Ἀχιλλεύς.
 Εἶσεν δ' ἐν κλισμοῖσι τάπησί τε πορφυρεῖσιν 200
 Αἶψα δὲ Πάτροκλον προσεφώνεεν, ἐγγὺς ἰόντα·
 Μείζονα δὴ κρητῆρα, Μενoitίου υἱέ, καθίστα·
 Ζωρότερον δὲ κέραιε, δέπας δ' ἐντυνον ἐκάστω.
 Οἱ γὰρ φίλτατοι ἄνδρες ἐμῷ ὑπέασι μελάθρῳ.
 Ὡς φάτο Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἐταίρῳ. 205
 Αὐτὰρ ὅγε κρεῖον μέγα κάβθαλεν ἐν πυρὸς αὐγῇ,
 Ἐν δ' ἄρα νῶτον ἔθηκ' οἷος καὶ πίονος αἰγός,
 Ἐν δὲ σὺς σιάλοιο ῥάχιν τεθαλυῖαν ἀλοιφῇ.
 Τῷ δ' ἔχεν Αὐτομέδων, τάμνεν δ' ἄρα διὸς Ἀχιλλεύς.
 Καὶ τὰ μὲν εὖ μίστυλλε, καὶ ἄμφ' ὀβελοῖσιν ἐπειρεν 210
 Πῦρ δὲ Μενoitιάδης δαῖέν μέγα, ἰσότηος φῶς.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ πῦρ ἐκάη, καὶ φλόξ ἐμαράνθη,
 Ἀθρακίην στορέσας, ὀβελούς ἐφύπερθε τάνυσσεν,
 Πάσσε δ' ἄλῳς θείοιο, κρατευτῶν ἐπαείρας.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὤπτησε, καὶ εἰν ἑλεοῖσιν ἔχευεν, 215
 Πάτροκλος μὲν σῖτον ἑλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ
 Καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἀτὰρ κρέα νειῦμεν Ἀχιλλεύς.
 Αὐτὸς δ' ἀντίον ἔζεν Ὀδυσσεύς θείοιο,
 Τοῖχου τοῦ ἐτέροιο· θεοῖσι δὲ θῦσαι ἀνάγει

190 Δέγμενος], ἀπικδεχόμενος, περιμένων. Ὁ στίχος λαγαρός. 198 Προτέρω], προσω-
 τέρω, προέβησαν, ἐπροχώρησαν. 195 Στάν], ἔσαν, ἔστησαν. — Ταφῶν], ἐκθαμβος γενομέ-
 νος. εἴτε διὰ τὸ ἀπροσδόκητον, νυκτὸς μέσης αὐτῶν ἐλθόντων, εἴτε ὑπὸ χαρᾶς.

194 Αὐτῇ σὺν φ.] τοῦτο οἱ μὲν ἀνάγουσιν εἰς τὸ ἀνόρουσεν, ἀνεπήδησε κρατῶν ἢ τὴν
 φόρμιγγα· οἱ δὲ εἰς τὸ Λιπὼν, ἀφήσας ἅμα τῇ φόρμιγγι καὶ τὸ ἔδος. 195 Ὡς δ' αὐτως],
 ὡσαύτως δέ. 196 Δεικνύμενος], προτείνων τὴν δεξιάν, δεξιούμενος. 197 Ἡ φίλοι ἄνδρες
 ἰκ., ἢ τι μάλα χρ.], εὐστόχως συμπεραίνει ὁ Ἀχιλλεύς ὅτι ἀνάγκη μεγάλη κατεπείγει
 τοὺς Ἕλλ., ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν ἀφήκεν ὁ Ἀγαμ. τοὺς φιλότατας αὐτῷ (τῷ Ἀχιλλεῖ) πα-
 ραγενέσθαι. 198 Σκυζομένῳ περ] καὶ περ ὀργιζομένῳ. 203 Ζωρότερον κέραιε], ζωρότε-
 ρον κίρνα, ὅπερ εὐρηται γραφόμενον καὶ Κέραιρε. 205 Κρεῖον], τὸ κοινῶς πῦρ ἡμῖν κρεα-
 τοσάνιδον. 209 Τῷ δ' ἔχεν], τούτῳ (τῷ Ἀχιλλεῖ) τέμνοντι τὰ κρέατα] εἶπεν (ἰκράτει οὐ-
 τὰ, ὀπηρετῶν) ὁ Αὐτομ. 212 Κατὰ πῦρ ἐκάη], κατεκάη τὸ πῦρ. 214 Θεῖον ὀνομάζει τὸ
 ἄλλας, διότι ἀσχηπτά διατηρεῖ τὰ σώματα. — Κρατευτῶν ἐπαείρας], ἐπάρας τοὺς ὀβελούς
 ἀπὸ τῶν λίθων, ἐφ' ὧν ἐστηρίζοντο πρὸς τὸ σφρέσθαι. 215 Ἐν ἑλεοῖσιν ἔχευεν], ἐξελὼν
 τῶν ὀβελῶν ἐπέθηκε τοῖς τραπέζιοις. Κυριώτατον δὲ καὶ τὸ ἔχευεν ἐπὶ τρυφερῶν καὶ
 καλοφημένων κρεάτων. 216 Σῖτον], ἄρτον.

- Πάτροκλον, ὃν ἑταῖρον· ὁ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυγλᾶς.
 Οἱ δ' ἐπ' ὀνεῖαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱαλλον.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδχτύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 Νεῦσ' Αἴας Φοῖνικι. νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς·
 Πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας, δαΐδεκτ' Ἀχιλλῆα·
 Χαῖρ', Ἀχιλεῦ· δαιτὸς μὲν εἴσης οὐκ ἐπιδευεῖς,
 Ἥμιν ἐνὶ κλισίῃ Ἀγαμέμνωνος Ἀτρεΐδασ,
 Ἥδὲ καὶ ἐνθάδε νῦν· πάρα γὰρ μενοεικέα πολλὰ
 Δαίνυσθ'· ἀλλ' οὐ δαιτὸς ἐπηράτου ἔργα μέμηλεν·
 Ἀλλὰ λίην μέγα πῆμα, διοτρεφέες, εἰσορώωντες
 Δεΐδιμεν· ἐν δαιτὶ δὲ σωσέμεν ἢ ἀπολέσθαι.
 Νῆας εὖσσελμούς, εἰ μὴ σύγε δύσειαι ἀλκὴν.
 Ἐγγὺς γὰρ νηῶν καὶ τείχεος αὖλιν ἔθεντο
 Τρῶες ὑπέρθυμοι, τηλέκλειτοί τ' ἐπίκουροι,
 Κηράμενοι πυρὰ πολλὰ κατὰ σπρατόν, οὐδ' ἔτι φασὶν
 Σχῆσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι.
 Ζεὺς δέ σφι Κρονίδης ἐνδέξια σήματα φαίνων
 Ἀστράπτει· Ἐκτωρ δὲ μέγα σθένει βλεμεαίνων
 Μαίνεται ἐκπάγλως, πίσυνος Διὶ, οὐδὲ τι τίει
 Ἀνέρας οὐδὲ θεούς· κρατερὴ δὲ ἐλύσσα δέδουκεν.
 Ἀράται δὲ τάχιστα φανήμεναι Ἡῶ διάν·
 Στεῦται γὰρ νηῶν ἀποκόψειν ἄκρα κόρυμβα,
 Αὐτάς τ' ἐμπρήσειν μαλεροῦ πυρός· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
 Δηώσειν παρὰ τῆσιν, ὀρινομένους ὑπὸ καπνοῦ.
 Ταῦτ' αἰνῶς δεΐδοικα κατὰ φρένα, μὴ οἱ ἀπειλᾶς
 Ἐκτελέσωσι θεοί· ἡμῖν δὲ δὴ αἰσιμον εἴη
 Φθίσθαι ἐνὶ Τροίῃ, ἐκὰς Ἀργεὺς ἵπποδόσιοι.
 Ἄλλ' ἄνα, εἰ μέμονας γε, καὶ ὀφέ περ, υἱᾶς Ἀχαιῶν
 Τειρομένους ἐρύεσθαι ὑπὸ Τρώων ὀρυμαγδοῦ.
 Αὐτῶ τι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται· οὐδὲ τι μῆχος
 Ῥεχθέντος κακοῦ ἔστ' ἄκος· εὐρεῖν ἄλλα πολὺ πρὶν

250

²²⁰ θυγλᾶς], μέρη τινὰ τῶν κρεάτων, ὡς ἀπαργάς. ²²³ Ὁ Αἴας νεύει τῷ Φοῖνικι, ἵν' ἀρξῇται πρῶτος τῆς ὁμιλίας· ἀλλ' ὁ Ὀδυσσεύς, νοήσας, προαρπάζει τὸν λόγον, καὶ πρωτολογεῖ, ὡς ῥητορικώτερος. ²²⁴ Δαΐδεκτο], προτείνοντας τὴν δεξιὰν προέπειν αὐτῷ. ²²⁵ Εἴσης], εὐαρέστου, διὰ τὴν ἰσομοιρίαν. ²²⁶ Ἥμιν. Ἥδὲ], καὶ, καί. ²²⁷ Πάρα. . . πολλὰ Δαίνυσθ'], πολλὰ παρέσιν ὥστε δαίνυσθαι. ²²⁹ Οὐ δαιτὸς ἔργα μέμηλεν], οὐ μέλει (ἡμῖν) τὰ ἔργα τῆς δαιτὸς, δὲν φροντίζομεν περὶ φαγητοῦ. ²³⁰ Ἐν δαιτῇ], ἐν διαταγῇ, ἐν ἀμειβόλῃ, ἢ, ἢ. ²³¹ Δύσειαι ἀλκὴν], ἐνδυσθῆς (ἀναλάβης) τὴν βοήθειαν. ²³² Αὖλιν ἔθεντο], ἡλίσσαντο, ἐστρατοπέδευσαν. ²³³ Σχῆσεσθ'] ἀντισχεῖν ἡμᾶς αὐτοῖς. ²³⁴ Στεῦται], ἰσताται καυχώμενος.— Ἀκρα κόρυμβα], τὰ ἄλλως· Ἀκροστόλια. Ἐκεῖ γὰρ ἐστῆνεντο συνήθως τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν· ὅθεν ἵνα μὴ συγκατακάσῃ καὶ ταῦτα μετὰ τῶν νεῶν, θὰ τὰ ἀποκόψῃ· Πιθανώτερον ὅμως ἵνα τὰ ἀναβῇ ὡς τρόπαια τῆς νίκης. ²³⁵ Μαλεροῦ πυρός], διὰ μαλ. πυρ. ²³⁶ Παρὰ τῆσιν], παρ' αὐταῖς (ταῖς ναυσὶ). — Ὀρινομένους], ἐρεθιζομένους, τυφομένους, πνιγομένους. ²³⁷ Ἀργεὺς], ἀντὶ τῆς ὁλης Ἑλλάδος, ἀπὸ τῆς ἐπισημοτέρης αὐτῆς πόλεως· ὅθεν ἔ τούς ὅλους Ἑλληνας Ἀργεῖους ὀνομάζει. ²³⁸ Ἄνα], ἐνν. Ἰζασσο, ἀνάσσα.— Εἰ μέμονας], ἐάν προθυμῇ, ὅθεν ἔ τὸ Μένος. ²³⁹ 240 Οὐδέ τι μῆχος κτλ.], οὐκ ἔστι μηχανὴ εὐρεῖν ἄκρος τοῦ κακοῦ ῥεχθέντος, ἐπειδὴν ῥεχθῇ.

Φράζευ, ὅπως Δαναοῖσιν ἀλεξήσεις κακὸν ἥμαρ.
 Ὡ πέπον, ἥ μὲν σοίγε πατὴρ ἐπετέλλετο Πηλεὺς
 Ἕματι τῷ, ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπεν
 Τέκνον ἐμὸν, κάρτος μὲν Ἀθηαίη τε καὶ Ἥρη
 Δώτουσ', αἱ κ' ἐθέλωσι· σὺ δὲ μεγαλήτορα θυμὸν
 Ἰσχεῖν ἐν στήθεσσι· φιλοφροσύνη γὰρ ἀμείνων
 Ληγέμεναι δ' ἔριδος κακομηγάνου, ὅρα σε μᾶλλον
 Τίωσ' Ἀργείων ἡμὲν νέοι ἢ δὲ γέροντες.
 Ὡς ἐπέτελλ' ὁ γέρων· σὺ δὲ λήθεται. ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
 Παύε', ἕα δὲ χόλον θυμολαγέα. σοὶ δ' Ἀγαμέμνων
 Ἀξία δῶρα δίδωσι, μεταλλήξαντι χόλοιο.
 Εἰ δέ, σὺ μὲν μευ ἄκουσον, ἐγὼ δὲ κέ τοι καταλέξω,
 Ὅσσα τοι ἐν κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῶρ' Ἀγαμέμνων·
 Ἑπτ' ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
 Αἰθωνας δὲ λέβητας εἴκοσι, δώδεκα δ' ἵππους
 Πηγούς, ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο·
 Οὐ κεν ἀλγίος εἴη ἀνὴρ, ᾧ τόσσα γένοιτο,
 Οὐδὲ κεν ἀκτῆμων ἐριτίμοιο χρυσοῖο,
 Ὅσος Ἀγαμέμνονος ἵπποι ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
 Δώσει δ' ἐπτα γυναῖκας, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας,
 Λεσθίδας, ἃς, ὅτε Λέσθον εὐκτιμένην ἔλες αὐτός,
 Ἐξέλεθ', αἱ τότε κάλλει ἐνίκων φύλα γυναικῶν.
 Τὰς μὲν τοι δώσει, μετὰ δ' ἔσσεται, ἣν τότε ἀπύρως
 Κούρη Βρισῆος· καὶ ἐπὶ μέγαν ὄρκον ὀμείται,
 Μῆποτε τῆς εὐνῆς ἐπιθήμεναι, ἥδὲ μιγῆναι,
 Ἥ θέμις ἐστίν, ἀναξ, ἥτ' ἀνδρῶν ἦτε γυναικῶν.
 Ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δέ κεν αὐτὲς
 Ἄστου μέγα Πριάμοιο θεοὶ δώσω' ἀλαπάξαι,
 Νῆα ἕλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηήσασθαι,
 Εἰσελθὼν, ὅτε κεν δατεώμεθα ληϊδ' Ἀχαιοί.
 Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας εἴκοσιν αὐτὸς ἐλέσθαι,
 Αἷ κε μετ' Ἀργεῖην Ἑλένην κάλλιστα ἐώσιν.
 Εἰ δέ κεν Ἄργος ἰκοίμεθ' Ἀχαιϊκὸν, οὐδ' ἄρ' ἀρούρης,
 Γαμβρός κεν οἱ ἔοις· τίσει δέ σε ἴσον Ὀρέστη,
 Ὅς οἱ τηλύγετος τρέφεται θαλήῃ ἐνι πολλῇ.
 Τρεῖς δὲ εἰσι θυγατρὲς ἐνὶ μεγάρῳ εὐπλήκτω,
 Χρυσόθεμις καὶ Λαοδίκη καὶ Ἰφιάνασσα·
 Τάων ἦν κ' ἐθέλησθα, φίλῃν ἀνάεδνον ἄγεσθαι
 Πρὸς οἶκον Πηλῆος· ὃ δ' αὖτ' ἐπὶ μείλια δώσει
 Πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὐπω τις εἴη ἐπέδωκε θυγατρὶ.

255

260

265

270

275

280

285

290

²⁵⁵, ²⁵⁶ Σὺ δέ. [Ἰσχεῖν], ἐνν. μέμνησο, ἢ ὅρα, ἥ τι ὅμοιον. ²⁵⁷ Κακομηγάνη], διότι εἶνε
 καὶ ἀγαθὴ ἔρις, ἴδε τὸν Ἡσιόδου. ²⁶² Εἰ δέ], ἐνν. βούλει, παρὸλ. ²⁶³ ²⁶⁵ Ἐν κλισίῃ-
 σιν], ἐν τῇ σκηνῇ των. ²⁷⁹ Νηήσασθαι] ἐνν. ἔξεσις.

Ἑπτὰ δέ τοι δώσει εὐναιόμενα πολίεθρα,
 Καρδαμύλῃν, Ἐνόπῃν τε καὶ Ἴρην ποιήσσαν,
 Φηρέας τε Ζαθέας ἧδ' Ἀνθείαν βαθύλειμον,
 Καλὴν τ' Αἰπείαν καὶ Πηδάσον ἀμπελόεσσαν. 295
 Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλὸς νέεσσι Πύλου ἡμαθόντος·
 Ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι πολὺρῥηνες, πολυβοῦται,
 Οἳ κέ σε δωτίνῃσι, θεὸν ὧς, τιμήσουσιν,
 Καὶ τοι ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέουσι θέμιστας.
 Ταῦτά κέ τοι τελέσειε, μεταλλήξαντι χόλοιο. 300
 Εἰ δέ τοι Ἀτρεΐδης μὲν ἀπήχθετο κηρόβι μᾶλλον,
 Αὐτὸς καὶ τοῦ δῶρα· σὺ δ' ἄλλους περ Παναχαιοὺς
 Τειρομένους ἐλείαιρε κατὰ στρατόν, οἳ σε, θεὸν ὧς,
 Τίσουσ'· ἧ γὰρ κέ σφι μάλα μέγα κῦδος ἄριστο.
 Νῦν γάρ χ' Ἐκτορ' ἔλοις, ἐπεὶ ἂν μάλα τοι σχεδὸν ἔλθοι,
 Λύσσαν ἔχων ὅλην· ἐπεὶ οὐτινὰ φησιν ὁμοῖον 305
 Οἷ ἔμεναι Δαναῶν, οὓς ἐνθάδε νῆες ἔνεικαν.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 Διογενὲς Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 Χρὴ μὲν δὴ τὸν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποποιεῖν,
 Ἥπερ δὴ φρονέω τε, καὶ ὡς τετελεσμένον ἔσται· 310
 Ὡς μὴ μοι τρύζητέ παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος.
 Ἐχθρὸς γάρ μοι κείνος ὅμως Αἰῖδαο πύλησιν,
 Ὃς χ' ἕτερον μὲν κεῖθι ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ εἶπῃ.
 Αὐτὰρ ἐγὼν ἔρέω, ὧς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα· 315
 Οὐτ' ἔμεγ' Ἀτρεΐδῃν Ἀγαμέμνονα πεισέμεν οἶω,
 Οὐτ' ἄλλους Δαναούς· ἐπεὶ οὐκ ἄρα τις χάρις ἦεν
 Μάρνασθαι ὁρίοισιν ἐπ' ἀνδράσι νωλεμὲς αἰεὶ.
 Ἴση μοῖρα μένοντι, καὶ εἰ μάλα τις πολεμίζει·
 Ἐν δὲ ἱὴ τιμῇ ἡμὲν κακὸς ἦδ' ἐκὼ καὶ ἐσθλός· 320
 Κάθ' ἂν ὅμως τ' ἀεργὸς ἀνὴρ, ὃ τε πολλὰ ἐοργῶς.
 Οὐδὲ τί μοι περίκειται, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
 Αἰεὶ ἐμὴν ψυχὴν παραβαλλόμενος πολεμίζειν,
 Ὡς δ' ὄρνις ἀπτῇσι νεοσσοῖσι προφέρεισιν
 Μάστακ', ἐπεὶ κε λάβῃσι, κακῶς δ' ἄρα οἳ πέλει αὐτῇ·

³⁰⁰ Κηρόβι, ἐγκαρδίως. ³⁰⁴ Νῦν γάρ, πρότερον γὰρ ἐκρύπτετο ἐν τῇ τείχει.

³⁰⁹ Ἀπηλεγέως ἀποποιεῖν, ἐλευθέρως, ἀσυστόλως, ἀποτόμως) ἀρνήσασθαι. ³¹⁰ Ἐν ἄλλοις γράφεται Κρανέω. ³¹¹ Τρύζητε, μεμεμρῶζετε, παρενοχλεῖτε πολυλογοῦντες, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν τρυγῶν. ³¹² Γάρ, αἰτιολογία τοῦ ἀπηλεγέως. — Ὁμῶς, ὁμοίως. — Αἰῖδαο πύλησιν, περιφραστικῶς ἀντὶ τῷ ἄδῃ (τῷ θανάτῳ), ἀπὸ τοῦ μέρους τὸ ὅλον· καθὼς καὶ τὸ τοῦ Εὐαγγελίου (Ματθ. ις', 18) » Πύλαι ἁῶς οὐ κατισχύουσιν αὐτῆς (τῆς ἐκκλησίας), « δηλ. ἀθάνατος (αἰωνία) διαμενεῖ. ³¹³ ³¹⁶ Οὔτε τὸν Ἀγαμέμνονα οὔτε τοὺς ἄλλους Δαναοὺς πείσειν ἐμὲ νομίζω. ³¹⁷ Μάρνασθαι, ἐπὶ τῷ μ. ³¹⁸ Μένοντι, ἀργοῦντι, ὑπαινίττεται δὲ τὸν Ἀγαμέμνονα, τὸ ὅποιον ἐκφράζει σαφέστερον κατωτέρω στίχ. 332. ³¹⁹ Ἰῇ, μιᾶ ἢ τῇ αὐτῇ, ὁμοίᾳ. ³²¹ Περίκειται, περισσότερον ἀπέκειται. ³²² Παραβαλλόμενος, ἀφειδῶν, διακινδυνεύων. ³²³ Μάστακα, τροφὴν μεμασσημένην. Ὁ Δούκας λέγει,

- Ὡς καὶ ἐγὼ πολλὰς μὲν αὖπνους νύκτας ἴαυον,
 Ἕματα δ' αἵματόεντα διέπρησσον πολεμιζών,
 Ἄνδράσι μαρνάμενος δάρων ἕνεκα σφετερέων.
 Δώδεκα δὴ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ' ἀνθρώπων,
 Πεζὸς δ' ἑνδεκάφημι κατὰ Τροίην ἐρίθωλον·
 Τάων ἐκ πασέων κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
 Ἐξελόμην, καὶ πάντα φέρων Ἀγαμέμνονι δόσκον
 Ἀτρεΐδῃ· ὁ δ' ὅπισθε μένων παρὰ νηυσὶ θεῆσιν,
 Δεξάμενος, διὰ παῦρα δασάσκετο, πολλὰ δ' ἔχεσκεν.
 Ἄλλα δ' ἀριστήεσσι διδου γέρας καὶ βασιλεῦσιν
 Τοῖσι μὲν ἔμπεδα κείται, ἐμεῦ δ' ἀπὸ μούνου Ἀχαιῶν
 Εἴλετ', ἔχει δ' ἄλογον θυμάρεα· τῇ παριαύων
 Τερπέσθω. τί δὲ δαῖ πολεμιζέμεναι Τρώεσσι
 Ἀργεῖους; τί δὲ λαὸν ἀνήγαγεν ἐνθάδ' ἀγείρας
 Ἀτρεΐδης; ἢ οὐχ' Ἑλένης ἕνεκ' ἠυκόμοιο;
 Ἥ μοῦνοι φιλέουσ' ἄλόγους μερόπων ἀνθρώπων
 Ἀτρεΐδαι; ἐπεὶ ὅστις ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ἐχέφρων,
 Τὴν αὐτοῦ φιλεῖ καὶ κηδεταί· ὥς καὶ ἐγὼ τὴν
 Ἐκ θυμοῦ φίλεον, δουρικτητὴν περ ἐούσαν.
 Νῦν δ' ἐπεὶ ἐκ χειρῶν γέρας εἴλετο, καὶ μ' ἀπάτησεν,
 Μὴ μευ πειράτω, εὖ εἰδότος· οὐδέ με πείσει.
 Ἄλλ', Ὀδυσσεῦ, σὺν σοὶ τε καὶ ἄλλοισιν βασιλεῦσιν
 Φραζέσθω, νήεσσιν ἀλεξέμεναι δῆϊόν πῦρ.
 Ἥ μὲν δὴ μάλα πολλὰ πονήσατο νόσφιν ἐμεῖο,
 Καὶ δὴ τείχος ἔδειμε, καὶ ἤλασε τάφρον ἐπ' αὐτῷ
 Εὐρείαν, μεγάλην, ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξεν·
 Ἄλλ' οὐδ' ὥς δύναται σθένης Ἕκτορος ἀνδροφόνιοι
 Ἰσχειν. ὅφρα δ' ἐγὼ μετ' Ἀχαιοῖσιν πολεμιζών,
 Οὐκ ἐθέλεσκε μάχην ἀπὸ τείχεος ὀρνύμεν Ἕκτωρ,
 Ἄλλ' ὅσον ἐς Σκαϊᾶς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκανεν·
 Ἐνθα ποτ' οἷον ἔμμινε, μόγις δέ μευ ἐκφυγεν ὀρήν.
 Νῦν δ', ἐπεὶ οὐκ ἐθέλω πολεμιζέμεν Ἕκτορι δῖῳ,
 Αὔριον ἱρὰ Διὶ ρέξας καὶ πᾶσι θεοῖσιν,
 Νηήσας εὖ νῆας, ἐπὶν ἄλαδε προσρύσσω,
 Ὅψαι, ἦν ἐθέλῃσθα, καὶ αἶ κέν τοι τὰ μεμήλη,

ὅτι εἰς τὰ ἰωάννινα ὀνομάζεται μέχρι σήμερον Μάσταξ εἶδος ἀκρίδος. ³²⁰ Αἵματόεντα],
 φόνων πλήρη. ³²⁷ Ὀάρων ἕνεκα σφετερέων], διὰ τὰς γυναῖκας αὐτῶν (τῶν ἀνδρῶν).

³³³ Διὰ παῦρα δασ], διαδασάσκετο, κατὰ τῆσιν, διμερίζω. ³⁴¹ Ἐπει], αἰτιολογία
 τῆς ὑπεννοουμένης ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως: Οὐχὶ μόνοι οὗτοι. ³⁴⁵ Εὖ εἰδότος], καλῶς
 γνωρίζοντος αὐτόν. ³⁴⁸ Σὺν σοὶ τε καὶ ἄλλοισιν], τοῦτο ἀναφέρει εἰς τὸν λόγον τοῦ Ἀ-
 γαμέμνον. « Παρ' ἔμαι γε καὶ ἄλλοι », ἰλ. Α, 175. ³⁴⁸ Εὐρεΐαν. Καὶ ἐννοεῖ ὅτι, ἐν ὅτῳ
 ἡμῖν ἐγὼ παρὼν, δὲν εἶχεν ἀνάγκην τάφρου καὶ τείχους. ³⁵⁵ Οὐκ ἐθέλεσκε], κατ' εὐ-
 φῆμ., ἵνα μὴ εἴπῃ Οὐκ ἐτόλμα. ³⁵⁴ Φηγὸν], δύο φηγοὶ ἀναφέρονται περὶ τὴν Τροίαν, ὧν
 ὑπὸ τὴν μίαν μὲν ἦτον βωμὸς τοῦ Διὸς, ὑπὸ τὴν ἑτέραν δὲ ὁ τάφος τοῦ Ἰλίου. ³⁵⁵ Ἐνθα
 οἶον], ἔκει μόγη. ³⁵⁵ 360] πρωθυστερῶς τὰ πλείστα Νῦν δέ, ἐπὶν, μὴ θέλων πολεμή-

Ἡραὶ μάλ' Ἑλλήσποντον ἐπ' ἰχθυόεντα πλεούσας
 Νῆας ἑμὰς, ἐν δ' ἀνδρας ἐρεσσέμεναι μεμαώτας·
 Εἰ δέ κεν εὐπλοίην δώῃ κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,
 Ἡματί κε τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἰκοίμην.
 Ἔστι δέ μοι μάλα πολλὰ, τὰ κάλλιπον ἐνθάδε ἔρρων·
 Ἄλλον δ' ἐνθένδε χρυσὸν καὶ χαλκὸν ἐρυθρόν,
 Ἡδὲ γυναῖκας εὐζώνους, πολὺν τε σίδηρον,
 Ἄξομαι, ἄσπ' ἔλαχόν γε· γέρας δέ μοι, ὅσπερ ἔδωκεν,
 Αὖτις ἐφθορίζων ἔλετο κρείων Ἀγαμέμνων
 Ἀτρεΐδης. — τῷ πάντ' ἀγορεύεμεν, ὥς ἐπιτέλλω,
 Ἀμφαδόν, ὅφρα καὶ ἄλλοι ἐπισκίζωνται Ἀχαιοί,
 Εἴ τίνα που Δαναῶν ἐτι ἔλπεται ἐξαπατήσιν,
 Αἰὲν ἀναιδείην ἐπιειμένος· — οὐδ' ἂν ἔμοιγε
 Τετλαῖν, κύνεός περ ἐὼν, εἰς ὧπα ιδέσθαι·
 Οὐδέ τί οἱ βουλὰς συμφράσσομαι, οὐδὲ μὲν ἔργον.
 Ἐκ γὰρ δὴ μ' ἀπάτησε καὶ ἤλιτεν οὐδ' ἂν ἔτ' αὖτις
 Ἐξαπάφοι· ἐπέσσειν ἄλις δέ οἱ· ἀλλὰ ἔκηλος
 Ἐρρότω· ἐκ γὰρ εὖ φρένας εἴλετο μητίετα Ζεὺς.
 Ἐγθρὰ δέ μοι τοῦ δῶρα, τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ.
 Οὐδ' εἴ μοι δεκάκις τε καὶ εἰκοσάκις τόσα δοίη,
 Ὅσσα τέ οἱ νῦν ἐστί, καὶ εἴ ποθεν ἄλλα γένοιτο·
 Οὐδ' ὅσ' ἐς Ὀρχομενὸν ποτινίσσεται, οὐδ' ὅσα Θήβας
 Αἰγυπτίας, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται·

360

365

370

375

380

σαι, ῥέξας αὐρίον ἱρὰ, προεῤῥσας τὰς ναῦς ἤλαδε, νηῖσω αὐτάς, ὄψαι αὐτάς πλεούσας ἐφ' Ἑλλήσποντον. ³⁶⁰ Ἡραὶ μάλ', ἴλιαν πρῶτ'. ³⁶⁴ Μεμαώτας], προθυμεμένους· ἔν' ἀποδείξει ὅτι καὶ οἱ ὑπ' αὐτὸν Μυρμιδόνες συμμερίζονται τὴν ἀγανάκτησίν του. ³⁶¹ Τὸν ζῖχον τοῦτον προαναφώνησεν εἰς τὸν Σωκράτην πρὸ τριῶν ἡμερῶν τοῦ θανάτου του ἡ φωνή. ³⁶⁴ Ἔστι δέ μοι μάλα πολλὰ], ἔν' ἀποδείξει ὅτι δὲν ἔχει χρειαὶ τῶν δῶρων τοῦ Ἀγαμ. — Ἐρρῶν], ἐλθὼν κατὰ κακὴν μου τύχην, ὦ, μή ποτ' ὤρελον. ³⁶⁸ Πολιδόν], λευκόν, ἐστιλδωμένον, δηλ. κατεργασμένον εἰς ὅπλα. ³⁶⁸ Ἀσσ'], ἄττα, ἄτινα, πάντα τὰ προειρημένα πράγματα. ³⁷⁰ Τῷ]. ὧπερ (Ἀτρεΐδῃ), ἡ, συνδεσμ., ὅθεν, (ἐπὶ) τούτῳ. ³⁷¹ Ἐπισκίζωνται], ἀγανακτῶσιν. ³⁷² [ἴδε ἱλ. Δ, 149. ³⁷³ Κύνεος], ἀναισγυντῆς, κύνος ὁμοίαν ἔχων, καθὼς εἶπεν Ἀλλεαυ. ³⁷⁴ οὐτε συμβουλευθῆσομαι οὐτῷ, οὔτε συνερχώ. ³⁷⁵ Ἐκ. ἡπάτησε], ἐξαπάτησε. ³⁷⁶ Ἐξαπάφοι'], ἐξαπατήσοι, ἐκ τοῦ Ἐξαπαφίσκω. — Ἄλις δέ οἱ], ἐνν. ἔχει ἡ ἐστίν. Ἀρκεῖ αὐτῷ ὅτι τοσοῦτον ἤδη χρόνον μὲ ἐξαπάτα. — Ἐκηλος]. ἀταραχος ὑπ' ἀναισθησίας, τὸ ὅποιον σαφέστερον ἐκφράζει εἰς τὸν ἐπόμενον στίχον. ³⁷⁷ Εὐ], οὐ, αὐτοῦ. ἄλλοι γοῦ. Ἐ, καὶ ἄλλοι: Οἱ. ³⁷⁸ Ἐν Καρὸς αἴσῃ], ὅθεν ἡ παροιμ. Ἐν Καρὸς μοίρῃ· διότι τὰ ἀπὸ τῆς Καρίας ἀνδράποδα ἦσαν εὐτελέστερα. Ἄλλοι ἐξέλαβον τὸ Καρὸς ἄνω. ἀντὶ Κηρὸς, θανάτου, παραβιλλόντες αὐτῷ τὸ « ἴσον γάρ σφιν ἀπὶχθετο κηρὶ μελαίνῃ », ἱλ. Γ. 454. Καὶ ἄλλοι, πολὺ ἀτεπιώτερον, ἔγραψαν Ἐγκαρὸς, ἐννοοῦντες τὸν ἐγκέφαλον (ἐν κάρῃ), τὸν ὅποιον οὔτε ἔτρωγον οὔτε ὠνίμαζον, ὡς ἀποπρόπαιον, οἱ Ἀθηναῖοι. Ἐχει δέ τινα λόγον καὶ ἡ τετάρτη ἐρμηνεία, καθ' ἣν τὸ Κάρ, καρὸς, ἐκλαμβανόμενον ἀντὶ τοῦ ἀποκεκολλημένου τριχίδου (κοινῶς Ἀποκουριδίου), παραβάλλεται πρὸς τὸ Ἄκαρὸς καὶ Ἄκαρι. ³⁸¹ Ἐς Ὀρχομενόν], τὸν Βοιωτικὸν ἢ Μινύειον, διὰ τοὺς θησαυριζομένους ἐκεῖ τὸ πάλαι φόρους ἀπὸ τῶν Θηβῶν, ἐπὶ τῆς περηνίας τοῦ Ἐργίνου, τὸν ὅποιον κατέλυσεν ὁ Ἡρακλῆς, ὅθεν καὶ « Θησαυρόν τε ἀνθρώπων », ὦν ἴσμεν (λέγει ὁ Παισανίας, Θ', 36), Μινύας πρῶτος εἰς ὑποδοχὴν χρημάτων φ. κ. κωδομήσατο. — Ποτινίσσεται], προσέρχεται ὡς δασμὸς, προσοδεύονται. — Θήβας], τὴν ἀμύην τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Θηβῶν μαρτυροῦσιν ἄχρι τούδε τὰ σωζόμενα αὐτῶν ἐρεῖται.

³⁸² Αἰγυπτίας], ὅφ' ἐν κατὰ συνίτησιν προσηνεκτόν τῃ ἰσ.

Ἀπ' ἑκατόμυλοι εἰσι, διηκόσιοι δ' ἄν' ἐκάστην
 Ἄνδρες ἔξοιχνεῦσι σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν
 Οὐδ' εἰ μοι τόσα δοίη, ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε,
 Οὐδέ κεν ὥς ἐτι θυμὸν πείσει Ἀγαμέμνων,
 Πρὶν γ' ἀπὸ πᾶσαν ἐμοὶ δόμεναι θυμαλγέα λώδην.
 Κούρην δ' οὐ γαμέω Ἀγαμέμνωνος Ἀτρεΐδαο·
 Οὐδ' εἰ χρυσεῖη Ἀφροδίτῃ κάλλος ἐρίζοι,
 Ἔργα δ' Ἀθηναίῃ γλαυκῶπιδι ἰσοφαρίζοι,
 Οὐδέ μιν ὥς γαμέω· ὁ δ' Ἀχαιῶν ἄλλον ἐλέσθω,
 Ὅστις οἱ τ' ἐπέοικε, καὶ δὲ βασιλεύτερός ἐστιν.
 Ἦν γὰρ δὴ με σώσει θεοὶ καὶ οἴκαδ' ἵκωμαι,
 Πηλεὺς θῆν μοι ἔπειτα γυναῖκα γαμέσσεταί αὐτός·
 Πολλαὶ Ἀχαιῶδες εἰσὶν ἄν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε,
 Κούραι ἀριστήων, οὔτε πτολίεθρα ῥύονται·
 Τάων ἦν κ' ἐθέλωμι φίλῃν ποιήσομ' ἄκοιτιν.
 Ἔνθα δέ μοι μάλα πολλὸν ἐπέσσυτο θυμὸς ἀγῆνωρ,
 Γήμαντι μνηστῆρ' ἄλοχον, εἰκυῖαν ἄκοιτιν,
 Κτήμασι τέρπεσθαι, τὰ γέρων ἐκτίσαστο Πηλεὺς.
 Οὐ γὰρ ἐμοὶ ψυχῆς ἀντάξιον, οὐδ' ὅσα φατὶν
 Ἴλιον ἐκτίσθαι, εὐναιόμενον πτολίεθρον,
 Τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἔλθειν υἱᾶς Ἀχαιῶν·
 Οὐδ' ὅσα λαῖνος οὐδὸς ἀφῆτορος ἐντὸς ἔεργει,
 Φοίβου Ἀπόλλωνος, Πυθὸς ἔνι πετρῆεσσι.
 Ληϊστοὶ μὲν γάρ τε βόες καὶ ἵπια μῆλα,
 Κτητοὶ δὲ τρίποδες τε καὶ ἵππων ξανθὰ κάρηνα·
 Ἄνδρὸς δὲ ψυχὴ πάλιν ἔλθειν οὔτε λειστή

385

390

395

400

405

³⁸³ Ἐκατόμυλοι], οὐχὶ ὅτι εἶχον ἑκατὸν ἀκριβῶς πύλας, ἀλλὰ τὸ μέγεθος τῆς πό-
 λεως βουλόμενος ἐνδείξασθαι. Πολλαχοῦ γὰρ παρ' αὐτῷ τὸ ἑκατὸν ἀντὶ τοῦ Πολλὰ.

³⁸³ ³⁸⁴ Διηκόσιοι ἄν' ἐκάστην Ἄνδρες ἔξοιχνεῦσιν σὺν ἵππ. ³⁸⁴ 20,000 ἵπποις. Τοῦτο πι-
 στοῦται καὶ ὁ Μωϋσῆς (Ἐξοδ. ΙΔ'). λέγων περὶ τοῦ Φαραὸς ὅτι «Ἐξευσε τὰ ἄρματα αὐ-
 » τοῦ. καὶ ἔλαβεν ἑξακόσια ἄρματα ἐκλεκτά, καὶ πᾶσαν τὴν ἵππον τῶν Αἰγυπτίων καὶ
 « τριατάτας ἐπὶ πάντων ». ³⁸⁵ Τόσκι. ὅσα], ἀποτελοῦσιν ἡ ψ. καὶ ἡ κ. ³⁸⁶ Πείσει:],
 πείσει, εὐκτ., ἄλλοι γρφ. κατὰ μέλλ. Πείσει. ³⁸⁷ Πρὶν ἀποδοῦναι μοι πᾶσαν λώδην,
 πρὶν λάθω παρ' αὐτοῦ ἐκδίκησιν πάσης τῆς γενομένης μοι βλάβης (ἀτιμίας).

³⁸⁹ Κάλλος ἐρίζοι], ἀμιλλᾶται (ἐξισοῦται) κατὰ τὸ κάλλος.
³⁹² Βασιλεύτερος], κύριος μεγαλειτέρου (παρὰ τὸ ἐμὸν) βασιλείου. ³⁹³ Θῆν], πάντως.
 — Γαμέσσεταί], μνηστεύεται ὡς γαμετήν. Ὁ Ἀρίσταρχος ἔγραψε: Γε μάσσεταί.

³⁹⁵ Ἑλλάδα τε Φθίην τε], Ἑλλάς ἐνταῦθα πᾶσα ἡ Θεσσαλία ἡ, καθὼς λέγομεν τῶρα, ἡ
 στερεὰ Ἑλλάς κατὰ τὸ: Ἄν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος· Φθία δὲ, ὡς μέρος τῆς καθόλου
 Ἑλλάδος, τὸ βασιλεῖον τοῦ Πηλεὺς, παρβλ. 447 καὶ 478. ³⁹⁹ Μνηστῆρ'], νόμιμον. —
 Εἰκυῖαν], ἀρμόζουσάν μοι. ⁴⁰¹ Οὐ γὰρ κτλ.], προσποιεῖται ἐνταῦθα φιλοψυχίαν, κατε-
 ρωνευόμενος τοῦ Ἀγαμέμνονος. ⁴⁰² Λαῖνος οὐδὸς], ἀντὶ Ναός, ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον. Ἐν-
 νοεῖ δὲ τὸν τέταρτον ναὸν τῶν Δελφῶν, ὃν ὁ Τροφῶνιος καὶ Ἀγαμήδης λιθινον ἔκτισαν τῷ

1200 πρὸ Χ., ὡπιοις πῦρποληθέντος τῷ 547 πρὸ Χ. (Ὀλυμπ. νή), τὸν πέμπτον ναὸν
 ὠκοδομήσαντο οἱ Ἀμφικτύονες ἀπὸ τῶν ἱερῶν χρημάτων, ὅδε Πaus. Ι', σ.—Ἀφῆτορος], τοῦ
 τοξικοῦ, ἀπὸ τοῦ ἀφίεναι τὰ βέλη. ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ Ληϊστοὶ μὲν. Κτητοὶ δὲ], τὸ μὲν δι' ἄρπα-
 γῆς, τὸ δὲ διὰ νομίμου ἀποκτήσεως. — Ἴπια] παγέα. ⁴⁰⁷ ἵππων κάρηνα], περιφρ. ἀντὶ

ἵπποι, καθὼς καὶ ἡμεῖς κοινῶς λέγομεν: Τόσα κεφάλια ζῶα. ⁴⁰⁸ Πάλιν ἔλθειν], ἐπανελ-
 θεῖν, ὥστε ἵππιν. ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ Οὔμε λείγῃτῃ, οὔθ' ἐλετή], οὔτε διὰ τῆς βίρας, οὔτε οἰκισθελῶς

Οὐδ' ἔλετ', ἐπεὶ ἄρ' κεν ἀμείψεται ἔρκος ὀδόντων.
 Μήτηρ γάρ τέ μέ φησι θεὰ, Θέτις ἀργυρόπεζα, 410
 Διχθαδίας Κῆρας φερέμεν θανάτοιο τέλοσδε.
 Βί μὲν κ' αὖθι μένων Τρώων πόλιν ἀμφιμάχωμαι,
 ὦλετό μὲν μοι νόστος, ἀτὰρ κλέος ἄφθιτον ἔσται·
 Βί δέ κεν οἰκαδ' ἴκωμι φίλῃν ἐς πατρίδα γαῖαν,
 ὦλετό μοι κλέος ἐσθλόν, ἐπὶ δηρὸν δέ μοι αἰὼν 415
 ἔσσεται, οὐδὲ κέ μ' ὦκα τέλος θανάτοιο κιχείη.
 Καὶ δ' ἂν τοῖς ἄλλοισιν ἐγὼ παραμυθησαίμην
 Οἰκαδ' ἀποπλείειν· ἐπεὶ οὐκέτι δῆτε τέκμωρ
 Ἰλίου αἰπείνης· μάλα γὰρ ἔθεν εὐρύσπα Ζεὺς
 Χεῖρα ἐὼν ὑπέρεσχε, τελαρσθήκασι δὲ λαοί. 420
 Ἄλλ' ὑμεῖς μὲν ἰόντες, ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν
 Ἀγγελίην ἀπόφασθε· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων,
 Ὅφρ' ἄλλῃν φράζωνται ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ἀμείνω,
 Ἥ κέ σφιν νῆας τε σὴν καὶ λαὸν Ἀχαιῶν 425
 Νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῆς· ἐπεὶ οὐ σφισιν ἕδε γ' ἐτοίμη,
 Ἦν νῦν ἐφράσσαντο, ἔμευ ἀπομνηνίσαντος.
 Φοῖνιξ δ' αὖθι παρ' ἄμμι μένων κατακοιμηθήτω,
 Ὅφρα μοι ἐν νήεσσι φίλῃν ἐς πατρίδ' ἔπηται
 Δῦριον, ἣν ἐθέλησιν· ἀνάγκη δ' οὔτι μιν ἄξω.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ, 430
 Μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀπέειπεν.
 Ὅφρ' δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἱππηλάτα Φοῖνιξ,
 Δάκρυ' ἀναπρήσας· περὶ γὰρ δῖε νηυσὶν Ἀχαιῶν·
 Εἰ μὲν δὴ νόστον γε μετὰ φρεσὶ, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
 Βάλλεαι, οὐδέ τι πάμπαν ἀμύνειν νηυσὶ θαῆσιν 435
 Πῦρ ἐθέλεις ἀΐδωλον, ἐπεὶ χάλος ἔμπεσε θυμῷ·
 Πῶς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σείο, φίλον τέκος, αὖθι λιποίμην
 Οἷος; σοὶ δέ μ' ἔπεμπε γέρων ἱππηλάτα Πηλεΐς·
 Ἦματι τῷ, ὅτε σ' ἐκ Φθίγης Ἀγαμέμνονι πέμπεν
 Νήπιον, οὐπω εἰδὼθ' ὁμοίου πολέμοιο, 440
 Οὐδ' ἀγορέων, ἵνα τ' ἄνδρες ἀριπρεπέες τελέθουσιν.
 Τοῦνεκά με προέηκε διδασκόμεναι τάδε πάντα,

ληπτή. ⁴¹⁴ Θανάτοιο τέλοσδε], εἰς τέλος θανάτου, εἰς θάνατον. ⁴¹⁵ ἴκωμι], ἄλλοι ἴκοι-

μι καὶ ἄλλοι ἴκωμαι. ⁴¹⁷ Παραμυθησαίμην], παραινέσαιμι. ⁴¹⁸ Δῆτε], εὐρήσετε.

⁴¹⁹ ἔθεν], αὐτῆς, τῆς Ἰλίου. ⁴²² Ἀπόφασθαι], ἀπαρνήθητε ὥς ἐξ ἐμοῦ τὴν ἀγγελίαν. —
 Τὸ γὰρ κτλ.] αἰτιολογεῖ τὸ διατὶ νῦν δώσωσι λόγον τῆς πρεσβείας των εἰς τοὺς ἀριστεῖς
 μάλλον παρὰ τὸν Ἀγαμέμνονα. ⁴²⁵ Ἦδε], αὕτη ἡ βουλὴ. ⁴²⁶ ἀπομνηνίσαντος], ἀμε-
 ταπεινίστως (εἰς ὑπερβολὴν) θυμωθέντος. ⁴²⁷ Κατακοιμ.]], περιτετεύει ἢ πρόθεσις.

⁴²⁸ Ἀναπρήσας], ἀναβαλὼν, ἀνρόον ἀναδούς. ⁴²⁹ αὖθι], αὐτόθι, ἐνταῦθα. ⁴³⁰ Νήπιον],
 νεώτατον. — Εἰδὼτα πολέμοιο], εἰδήμονα. — Ὁμοίου], ὁμοίως ἀμφοτέροις τοῖς πολέμοιοι
 χαλεποῦ, ἢ ἐπίσης ἀδύλου, ὥς καὶ τὸ γῆρας καὶ τὸν θάνατον εἶπεν ὁμοῖον. Σοσημείω-
 ται δὲ τὸ ἵ τῆς παραληγουσῆς ὥς μακρόν. ⁴⁴¹ ὅθεν καὶ Κυδάρειαν μονολεκτικῶς ἀπα-
 καλεῖ ἀλλοῦ τὴν ἀγοράν.

- 'Η δ' Ἄτη σθεναρή τε καὶ ἀρτίπους, οὐνεκα πάσας
 Πολλὸν ὑπεκπροθέει, φθάνει δὲ τε πᾶσαν ἐπ' αἶαν
 Βλάπτουσ' ἀνθρώπους· αἱ δ' ἐξακέονται ὀπίσσω.
 Ὅς μὲν τ' αἰδέσεται κούρας Διὸς ἄσπον ἰούσας,
 Τὸν δὲ μέγ' ὤνισαν, καὶ τ' ἔκλυον εὐξαμένους
 Ὅς δὲ κ' ἀνήνῃται, καὶ τε στερεῶς ἀποείπη, 505
 Λίσσονται δ' ἄρα ταίγε Δία Κρονίωνα κιοῦσαι
 Τῷ Ἄτην ἅμ' ἐπεσθαι, ἵνα βλαφθεὶς ἀποτίσῃ.
 Ἀλλ', Ἀχιλεῦ, πόρε καὶ σὺ Διὸς κούρῃσιν ἐπεσθαι
 Τιμὴν, ἥτ' ἄλλων περ ἐπιγνάμπτε νόον ἐσθλῶν.
 Εἰ μὲν γὰρ μὴ δῶρα φέροι, τὰ δ' ὀπίσθ' ὀνομάζοι 515
 Ἀτρεΐδης, ἀλλ' αἶεν ἐπιζαφελῶς χαλεπαίνειοι,
 Οὐκ ἂν ἔγωγέ σε μῆνιν ἀποβρίψαντα κελοίμην
 Ἀργεΐοισιν ἀμυνέμεναι, χατέουσί περ ἔμπης·
 Νῦν δ' ἅμα τ' αὐτίκα πολλὰ διδοῖ, τὰ δ' ὀπίσθεν ὑπέστη,
 Ἄνδρας δὲ λίσσεσθαι ἐπιπροΐηκεν ἀρίστους 520
 Κρινάμενος κατὰ λαὸν Ἀχαιικόν, οὔτε σοὶ αὐτῷ
 Φίλτατοι Ἀργεῖων τῶν μὴ σύγε μῦθον ἐλέγχῃς,
 Μηδὲ πόδας· πρὶν δ' οὔτι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.
 Οὕτω καὶ τῶν πρόσθεν ἐπευθόμεθα κλέα ἀνδρῶν
 Ἡρώων, ὅτε κέν τιν' ἐπιζάφελος χόλος ἴκοι· 525
 Ἀωρητοὶ τε πέλοντο, παρὰ ῥῆτοί τ' ἐπέεσσιν.
 Μέμνημαι τὸδε ἔργον ἐγὼ πάλαι, οὔτι νέον γε,
 Ὡς ἦν· ἐν δ' ὑμῖν ἐρέω πάντεσσι φίλοισιν.
 Κουρῆτες τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μενεχάρμαι
 Ἀμφὶ πόλιν Καλυδῶνα, καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον· 530
 Αἰτωλοὶ μὲν ἀμυνόμενοι Καλυδῶνος ἐραννῆς
 Κουρῆτες δὲ διαπραθέειν μεμαῶτες Ἄρηι.
 Καὶ γὰρ τοῖσι κακὸν χρυσόθρονος Ἄρτεμις ὥρσεν
 Χωσαμένη, ὅ οἱ οὔτι θαλύσια γουνῶ ἀλώης
 Οἰνεὺς ῥέξ'· ἄλλοι δὲ θεοὶ δαίνυνθ' ἑκατόμβας· 535

ἀλέγουσι κιοῦσαι], ὁ Σχολ. λέγει ὅτι τὸ κιοῦσαι εἶναι ἀντὶ τοῦ κιεῖν, ἢ τὸ ἐρμηνεύει· Φροντίζουσι νὰ βαδίξωσι κατόπιν τῆς Ἀτης, ἵνα ἐπανορθώσωσι τὰ ὑπ' αὐτῆς πραττόμενα δεινά.

Ὁρθότερον νομίζω νὰ συνταχθῇ Μετόπισθε κιοῦσαι, (περὶ τῆς) Ἀτης ἀλέγουσι. 505
 508 'Η δ' Ἄτη.. ἀρτίπους] διότι τὸ κακὸν ἐκτελεῖται ταχύτερον. Δι' ἄλλον δὲ λόγον λέγει ἀλλαχοῦ (Ιλ. Τ. 92) ὅτι τῆς Ἀτης εἶνε ἀπαλοὶ οἱ πόδες, δηλῶν ὅτι τὸ κακὸν ἔρχεται 510
 512 514] Πόρε τὸ ἐπεσθαι τιμὴν ταῖς Διὸς κόραις. 516 'Επιζαφελῶς], ἐπιμόνος.

522 'Ελέγχεις], ἀποδείξῃς ἀνισχύρους, ἀτιμάσῃς. 523 Μηδὲ πόδας], μηδὲ τὴν ἐνθάδε 525
 ἀφῆλιν, τὸ συγκεκρ. ἀντὶ τοῦ ἀφῆρημ. — Πρὶν δ' οὔ τι νεμ. κεχολ., πρὶν (γένηνται ταῦτα), οὐκ ἦν νεμεσσητὸν τὸ κεχολῶσθαι. 526 Ἀωρητοὶ τε.. παρὰ ῥῆτοί τ' ἐπέεσσιν], δῶροις καὶ 530
 ἔπεσι μεταβλητοί. 528 'Εν ὑμῖν], ἐνώπιον ἢ ἐν ἐπηκόῳ ὁμῶν. 529 Κουρῆτες], οἱ κά- 535
 τοικοὶ τῆς ἐν Αἰτωλίᾳ Πλευρώνας. — Αἰτωλοὶ] οἱ κάτοικοι τῆς ἐν Αἰτωλίᾳ Καλυδῶνος.

534 'Ο οἱ], ὅτι (διότι) αὕτῃ τῇ Ἀρτέμει. — Θαλύσια], ἐνν. ἱερὰ ἢ θύματα, τὰ ἐπὶ τῇ 535
 συγχομιᾷ τῶν καρπῶν τελούμενα, τὰ ἄλλως Συγκομιστήρια καὶ παρὰ τοῖς Ἀθῆν. Ἀλφια.
 — Γουνῶ ἀλώης], ἐν τῷ γονιμωτάτῳ τῆς καλλιερρησίμου γῆς.

Οἷη δ' οὐκ ἔρρεξε Διὸς κούρη μεγάλοιο,
 ἥ λάθετο, ἥ οὐκ ἐνόησεν· ἀάσατο δὲ μέγα θυμῷ.
 ἥ δὲ γολωταμένη, δῖον γένος, Ἰοχέαιρα,
 ὤρσεν ἐπὶ χλοῦνῃν σὺν ἄγριον, ἀργιόδοντα,
 ὅς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκεν ἔθων Οἰνῆος ἀλῶν· 540
 Πολλὰ δ' ὄγε προβέλυμα χαμαὶ βάλε δένδρα μακρὰ
 Αὐτῆσιν ῥίττῃσι καὶ αὐτοῖς ἀνθεσι μῆλων.
 Τὸν δ' υἱὸς Οἰνῆος ἀπέκτεινεν Μελέαγρος,
 Πολλέων ἐκ πολλῶν θηρήτορας ἀνδρας ἀγείρας
 Καὶ κύνας· οὐ μὲν γάρ κ' ἐδάμην παύροισι βροτοῖσιν· 545
 Τόσσος ἦν, πολλοὺς δὲ πυρὴς ἐπέβησ' ἀλεγεινῆς.
 ἥ δ' ἀμφ' αὐτῷ θῆκε πολὺν κέλαδον καὶ αὐτῇ,
 Ἀμφὶ σὺός κεφαλῇ καὶ δέσματι λαχνήνῃ,
 Κουρήτων τε μεσηγὺ καὶ Αἰτωλῶν μεγαθύμων.
 Ὅρρα μὲν οὖν Μελέαγρος ἀντήριλος πολέμιζεν, 550
 Τόφρα δὲ Κουρήτεσσι κακῶς ἦν· οὐδ' ἐδύναντο
 Τεῖχος ἔκτοσθεν μῖμνεν, πολέες περ ἑόντας.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ Μελέαγρον ἔδυ χόλος, ὅς τε καὶ ἄλλων
 Οἰδάνει ἐν στήθεσσι νόον, πύκα περ φρονεόντων· 555
 ἥτοι ὁ μητρὶ φίλῃ Ἀλθαίῃ χωόμενος κῆρ,
 Κεῖτο παρὰ μνηστῇ ἀλόχῳ, καλῇ Κλεοπάτρῃ,
 Κούρῃ Μαρπήσσης καλλισφύρου Εὐνήνῃς,
 Ἰδεὼ θ', ὃς κάρτιστος ἐπιχθονίων γένετ' ἀνδρῶν
 Τῶν τότε — καὶ ῥα ἀνακτος ἐναντίον εἴλετο τόξον
 Φοῖβου Ἀπόλλωνος, καλλισφύρου εἵνεκα νόμφης· 560
 Τῇν δὲ τότε ἐν μεγάροισι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
 Ἀλκυόνην καλέεσκον ἐπώνυμον, οὐνεκ' ἄρ' αὐτῆς
 Μήτηρ, ἀλκυόνης πολυπενήθους οἶτον ἔχουσα,
 Κλαῖ', ὅτε μιν ἐκάεργος ἀνῆρπασε Φοῖβος Ἀπόλλων —

537 [H. . η. .] ἀσύνδετον ἐπεξηγηματικόν· ἡ ἐννοήσας ὅτι ἔπρεπεν, ἐπελάθετο ὕστερον ἢ οὐδόλως ἀπ' ἀρχῆς ἐνόησε. Τὸ δὲ ἥ οὐκ, ὅφ' ἐν, ἀντὶ μιᾶς συλλαβῆς, ὡς καὶ ἐν τῷ, ἥ οὐχ ἄλλος (Ιλ. Ε, 349). ⁵³⁸ Δῖον γένος], Διὸς θυγάτηρ. — Ἰοχέαιρα], ἡ Ἀρτεμις, ὡς τοῖς ἰοῖς (βλέπετε) χαίρουσα. ⁵³⁹ ὤρσεν ἐπὶ], κατ' ἀναστροφ. ἀντὶ Ἐπώρσεν, ἐπαφῆκε. — Χλοῦνῃν] τὸ ἐξηγουμένη διαφόρως· τὸ πιθανώτερον φαίνεται Μονόρχης, ἐπὶ Μονιός, ἄγριος.

540 [Εθών], ἔθει (συνήθως) ἐπιφροτῶν, συγνάζων. ⁵⁴¹ Προβέλυμα], πρόβριζα ἢ ἀλλεπάλληλα. ⁵⁴² συνήθως ἀποδίδουσι τὸ Μῆλων εἰς τὸ Ἀνθεσιν· ἀλλ' ἴσως ἀποδοτέον μάλλον εἰς τὸ Δένδρεα. Τὸ δὲ Μῆλων, ἀντὶ ὀπωρικῶν, ἀεροδρῶν ἐν γένει, ὡς ἀπὸ τοῦ ἐκλεπτοτέρου αὐτῶν εἰδους. ⁵⁴⁶ Πυρὴς ἐπέβησ'], ἐφόνευσεν, ὡς ἐκ τοῦ ἐπακολουθεύοντος.

547 Ἀμφ' αὐτῷ] τῷ νεκρῷ τοῦ σὺός, κατὰ τὸ: « Αὐτοὺς δ' ἐλῶρια τεύχε κύνεσσιν », τὸ ὁπῶν ἐξηγεῖ σαφέστερον ὁ ἐπόμενος στίχος. ⁵⁴⁸ Ἀμφὶ σὺός κεφαλῇ καὶ δέσματι], διότι ταῦτα συνέθεντο ἐξελεῖν ὡς ἀριστεῖα τῷ πρώτῳ βαλόντι τὸν σὺν, καὶ λαβὼν οὐτὰ ὁ Μελέαγρος, ἐδωρήσατο τῇ Ἀταλάντῃ. ⁵⁴⁹ Οἰδάνει], μεταβατ., φουσκόνει, ἐπαίρει, παρβλ. 646. — Πύκα φρονεόντων], πυκνῶς φρονούτων, πάνυ φρονίμων, ὅθεν καὶ Πυκνὸν φρένας.

557 Εὐνήνῃς], πατρωνυμ., θυγατρὸς τοῦ Εὐήνου, βασιλέως τῆς Αἰτωλίας. ⁵⁵⁸ Ἰδεω], τοῦ Ἰδα, υἱοῦ τοῦ Ἀφαιρέως ἢ τοῦ Ποσειδῶνος. ⁵⁶⁰ Νόμφῃ], τῆς Μαρπήσσης, τὴν ὁποίαν ἤθελε νῆ τοῦ ἀφαιρέως ὁ Ἀπόλλων. ⁵⁶¹ Τῇν δὲ], τὴν Κλεοπάτραν. ⁵⁶² Ἰδε περὶ τῆς Ἀλκυόνης τὴν Μυθολογ.

- Τῇ ὅγε παρκατέλεκτο, χόλον θυμολυγέα πέσσω, 565
 Ἐξ ἀρέων μητρὸς κεχολωμένος, ἥ ῥα θεοῖσιν
 Πόλλ' ἀχέουσ' ἤρατο κασιγνήτοιο φόνιοι.
 Πολλὰ δὲ καὶ γαῖαν πολυφόρβην χερσὶν ἀλοῖα,
 Κικλήσκουσ' Ἀΐδην καὶ ἐπαινὴν Περσεφόνειαν,
 Πρόχυν καθεζομένη, δεύοντο δὲ δάκρυσι κόλποι, 570
 Παιδὶ δόμεν θάνατον τῆς δ' ἡεροφαίτις Βοριννὺς
 Ἐκλυεν ἐξ Ἑρέβουσιν, ἀμείλιχον ἦτορ ἔχουσα.
 Τῶν δὲ τάχ' ἀμφὶ πύλας θυαδὸς καὶ δοῦπος δῶρει,
 Πύργων βαλλομένων· τὸν δὲ λίσσοντο γέροντες
 Αἰτωλῶν, πέμπον δὲ θεῶν ἱερῆας ἀρίστους 475
 Ἐξελεῖν καὶ ἀμῦναι, ὑποσχόμενοι μέγα δῶρον.
 Ὀππόθι πύδατον πεδίον Καλυδῶνος ἐραννῆς,
 Ἐνθα μιν ἦνωγον τέμενος περικαλλῆς ἐλέσθαι,
 Πεντηκοντόγυον· τὸ μὲν ἦμισυ οἶνοπέδοιο,
 Ἢμισυ δὲ ψιλὴν ἄροσιν πεδίοιο ταμέσθαι. 580
 Πολλὰ δὲ μιν λιτάνευε γέρων ἱππηλάτα Οἰνεύς,
 Οὐδοῦ ἐπεμβεθαῶς ὤψρηφός θαλάμοιο,
 Σείων κολλητὰς σανίδας, γουνούμενος οἶον.
 Πολλὰ δὲ τόνγε κασιγνήται καὶ πότνια μήτηρ
 Ἐλλίσσονθ'· ὃ δὲ μᾶλλον ἀναίνετο· πολλὰ δ' ἐταῖροι, 585
 Οἳ οἱ κεδνότατοι καὶ φίλτατοι ἦσαν ἀπάντων
 Ἀλλ' οὐδ' ὧς τοῦ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον,
 Πρὶν γ' ὅτε δὴ θάλαμος πύκα βάλλετο· τοὶ δ' ἐπὶ πύργων
 Βαῖνον Κουρήτες, καὶ ἐνέπρηθον μέγα ἄστυ.
 Καὶ τότε δὴ Μελέαγχρον εὐζώνος παράκοιτις 590
 Λίσσεται ὀδυρομένη, καὶ οἱ κατέλεξεν ἅπαντα
 Κίδε', ὅς' ἀνθρώποισι πέλει, τῶν ἄστυ ἀλώη·
 Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει,
 Τέκνα δὲ τ' ἄλλοι ἄγρουσι βαθυζώνους τε γυναῖκας.
 Τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἀκούοντας κακὰ ἔργα· 595
 Βῆ δ' ἰέναι, χροὶ δ' ἔντε· εἰδύσετο παμφανόωντα.
 Ὡς ὁ μὲν Αἰτωλοῖσιν ἀπήμυνεν κακὸν ἤμαρ,
 Βίξας φ' θυμῷ· τῷ δ' οὐκέτι δῶρ' ἐτέλεσσαν

565 Τῇ ὅγε], τῇ Κλειοπάτρῃ ὁ Μελέαγχρος. 566 Χόλον πέσσω], διασκεδάζων τὸν θυμὸν
 τε, κοιν. ξεθυμαίνων, ἴδε δ' Α, 82. 567 Κασιγνήτοιο φόνιοι], τὸ Κασιγνήτου ἐπιθετικῶς,
 τοῦ ἀδελφικοῦ, κατὰ τὰ γυναῖκα μαζὸν (Ω, 58)· διότι οἱ φονευθέντες ἀδελφοὶ τῆς Ἀλθίας
 ἦσαν πέντε· ἡ δὲ γενικὴ ἐλλείπει. τῆς προθ. Περὶ ἣ Ἑνεκα. 568 Ἀλοῖα], ἔτυπεν. Οὕτω
 γὰρ ἤρχοντο ταῖς καταχθονίαις θεαῖς. 570 Πρόχυν], εἰς γόνυ. 571 ἡεροφαίτις], ἀφανής.
 572 Ἑρέβουσιν], Ἑρέβους, κατὰ πρόσθεσιν τοῦ φ. ν. 573 Τῶν], τῶν Κερήτων.—Ὁρῶ-
 ρει], ἐκινεῖτο, Ὁρῶμι. 579 Πεντηκοντόγυον], πεντήκοντα πλέθρων. 580 Ὡς ἰέναι],
 ἔδενδρον, πρὸς ἀπορὰν ἐπιτήδειον, ἀρβασίμον παρθλ. Ὀδυσ. Ι. 134. 585 Κολλητὰς σανίδας],
 τὰς θυρὰς (τὰ θυροφύλλα) τοῦ θαλάμου.—Γουνούμενος], ἱκετεύων. 586 Κεδνότατοι], πάσης
 φροντίδος (κῆδους, πολλοῦ λόγου) ἄξιοι. 587 Ἀμαθύνει], κατὰ μικρὸν διαπαντῇ, εἰς κόνιν
 (ἄμαθον) μεταβάλλει, καταναλίσκει. 588 Βίξας φ' θυμῷ] νικηθεὶς· ὑπὸ τῆς αὐτοῦ ἐπιθυ-

Πολλά τε καὶ χαρίεντα, κακὸν δ' ἤμυνε καὶ αὐτῶς.
'Αλλὰ σὺ μὴ τοι ταῦτα νόει φρεσὶ, μηδὲ σε δαίμων 600

'Ενταῦθα τρέψεις, φίλος· κάκιον δέ κεν εἴη,
Νηυσὶν καιομένησιν ἀμυνόμενον· ἀλλ' ἐπὶ δώροις
'Ερχεο· ἴσον γάρ σε θεῶ τίσουσιν Ἀχαιοί.
Εἰ δέ κ' ἄτερ ὤρων πόλεμον φηιστήνορα δῦης,
Οὐκ ἐθ' ὁμῶς τιμῆς ἔσσαι, πόλεμόν περ ἀλαλκῶν. 605

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Φοῖνιξ, ἄττα γεραῖε, διοτρεφές, οὔτι με ταύτης
Χρεῶ τιμῆς— φρονέω δὲ τιτιμῆσθαι Διὸς αἴσῃ—
'Ὁ μ' ἔξει παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, εἰσόκ' αὐτμῇ 610
'Εν στήθεσσι μένη, καὶ μοι φίλα γούνατ' ὀρώρη.
'Αλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν·

Μή μοι σύγχει θυμὸν ὀδυρόμενος καὶ ἀχέων,
'Ατρεΐδῃ ἥρωϊ φέρων χάριν· οὐδὲ τί σε χρὴ
Τὸν φιλέειν, ἵνα μή μοι ἀπέχθῃαι φιλέοντι·
Καλὸν τοι σὺν ἐμοὶ τὸν κῆδειν, ὅς κ' ἐμὲ κῆδῃ. 615

Ἴσον ἐμοὶ βασιλεὺς, καὶ ἥμισυ μείρεο τιμῆς.
Οὔτοι δ' ἀγγελεύουσι, σὺ δ' αὐτόθι λέξεο μίμων
Εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ· ἅμα δ' ἡοὶ φαεινομένηφιν
Φρασσόμεθ', ἥ κε νεώμεθ' ἐφ' ἡμέτερ', ἥ κε μένωμεν.

'Ὁ, καὶ Πατρόκλῳ ὄγ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε σιωπῇ 620
Φοῖνικι στορέσαι πυκινὸν λέχος, ὄφρα τάχιστα
'Εκ κλισίης νόστοιο μεδοίατο. τοῖσι δ' ἄρ' Αἴας
'Αντίθεος Τελαμωνιάδης μετὰ μῦθον ἔειπεν·

Διογενὲς Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἴσμεν· οὐ γάρ μοι δοκεῖ μῦθοιο τελευτῇ 625

Τῇδὲ γ' ὀφ' κρανέεσθαι· ἀπαγγεῖλαι δὲ τάχιστα
Χρὴ μῦθον Δαναοῖσι, καὶ οὐκ ἀγαθὸν περ εἶντα,
Οἳ που νῦν ἔσται ποτιδέγμενοι. αὐτὰρ Ἀχιλλεύς
'Αγριὸν ἐν στήθεσσι θέτο μεγάλητορα θυμόν·

Σχέτλιος, οὐδὲ μετατρέπεται φιλότῃτος ἑταίρων, 630
Τῆς, ἥ μιν παρὰ νηυσὶν ἐτίμεν ἑξοχὸν ἄλλων·

Νηλῆς· καὶ μὲν τίς τε κασιγνήτοιο φονῆος
Ποινὴν ἥ οὐ παιδὸς ἐδέξατο τεθνηῶτος·

μίας· τοῦτο γὰρ ἐνταῦθα σημαίνει ὁ θυμός. 600 Καὶ αὐτῶς]. ἄλλοι γὰρ. Καὶ οὕτως, ἢ χωρὶς
δωρῶν. 600 Ταῦτα], ἄπερ ὁ Μελέαγρος. 601 Ἐνταῦθα]. εἰς τοιαύτην κατάστασιν. 605 Τι-
μῆς], κατὰ κρ. ἐκ τοῦ Τιμῆεις, ἐντιμός. 608 Διὸς αἴσῃ] ἀπορροῖται. 609 Αὐτμῇ], πνοή.
610 Κῆδεϊν] βλάπτειν. 610 Μείρεσ], ἀπολάμβανε, συμμερίζε. 619] Ἐν φ' ἀνωτέρω προεῖ-
πεν ὅτι Πρωϊαίτατα ἀποπλεύσει, ὀφ' ἀφῆναι τὸ πρᾶγμα εἰς σκέψιν, δίδων ἑλπίδα τινὰ εἰς
τοὺς πρέσβεις. — Ἐφ' ἡμέτερ']. ἐνν. δώματα, κοινόν. εἰς τὰ ὅπλα. 620] Ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε]
ἐπένευσε τοῖς ὀφρύσι. 621 622 Ὄφρα.. Ἐκ κλισίης νόστοιο μεδοίατο], ἵνα φροντίσωσιν (ὁ
Ὀδυσσεὺς ἔξ ὁ Αἴας) τῆς ἀπὸ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ ἐπισκοπῆς (ἀναχωρήσειω). 625 Τελευτῇ],
ὁ σκοπός, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐντολῆς μας. 630 Σχέτλιος], σκληρός. — Μετατρέπεται],
φροντίζει. 635 Ποινὴν], ἀντίποινον, ἐξαγερὰν τοῦ φόνου, κατὰ τὴν τότε συνήθειαν.

Καί ῥ' ὁ μὲν ἐν δῆμῳ μένει· αὐτοῦ, πόλλ' ἀπατίσας·
 Τοῦ δέ τ' ἐρητύεται κραδίη καὶ θυμὸς ἀγῆνωρ, 635
 Ποινὴν δεξαμένον· σοὶ δ' ἄλληκτόν τε κακόν τε
 Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι θεοὶ θέσαν· εἵνεκα κούρης
 Οἷης· νῦν δέ τοι ἐπτά παρίσχομεν ἔξοχ' ἀρίστας,
 Ἄλλα τε πόλλ' ἐπὶ τῇσι· σὺ δ' ἔλαον ἐνθεο θυμὸν,
 Αἰδέσσαι δὲ μέλαθρον· ὑπωρόφιοι δέ τοι εἶμεν 640
 Πληθὺς ἐκ Δαναῶν, μέμαμεν δέ τοι ἔξοχον ἄλλων
 Κῆδιστοὶ τ' ἔμεναι καὶ φίλτατοι, ὅσοι Ἀχαιοί.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλεὺς·
 Αἶαν διογενὲς, Τελαμῳνε, κοίρανε λαῶν,
 Πάντα τί μοι κατὰ θυμὸν εἴησας μυθήσασθαι· 645
 Ἀλλὰ μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ, ὅππῃ ἐκείνων
 Μνήσομαι, ὥς μ' ἀσύφηλον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν
 Ἀτρεΐδης, ὥσπερ τιν' ἀτίμητον μετανάστην.
 Ἀλλ' ὑμεῖς ἔρχεσθε, καὶ ἀγγελίην ἀπόφασθε·
 Οὐ γὰρ πρὶν πολέμοιο μεδήσομαι αἱματόεντας, 650
 Πρὶν γ' οἶδν Πριάμοιο δαΐφρονος, Ἐκτορα δῖον,
 Μυρμιδόνων ἐπὶ τε κλισίας καὶ νῆας ἵκεσθαι,
 Κτείνοντ' Ἀργείους, κατὰ τε σμύξαι πυρὶ νῆας.
 Ἀμφὶ δέ τοι τῇ ἐμῇ κλισίῃ καὶ νηὶ μελαίνῃ
 Ἐκτορα, καὶ μεμῶτα, μάχης στήσεσθαι οἶω. 655
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δέ, ἕκαστος ἐλὼν δέπας ἀμφικύπελλον,
 Σπείσαντες, παρὰ νῆας ἴσαν· πάλιν ἤρχε δ' Ὀδυσσεύς.
 Πάτροκλος δ' ἐτάροισιν ἰδὲ δμῳῇσι κέλευσεν,
 Φοῖνικι στορέσαι πυκινὸν λέχος ὅπτι τάχιστα.
 Αἱ δ' ἐπιπειθόμεναι στόρεσαν λέχος, ὥς ἐκέλευσεν, 660
 Κῶεά τε, ῥηγός τε, λίνιοί τε λεπτὸν ἄωτον.
 Ἐνθ' ὁ γέρων κατέλεκτο, καὶ ἦν δῖαν ἔμιμνεν.
 Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς εὐδε μυχῶ κλισίης εὐπήκτου·
 Τῷ δ' ἄρα παρκατέλεκτο γυνή, τὴν Λεσβόθεν ἦγεν,
 Φόρβαντος θυγάτηρ, Διομήδη καλλιπάρης. 665
 Πάτροκλος δ' ἐτέρωθεν ἐλέξατο· παρ δ' ἄρα καὶ τῷ

635 Ὁ μὲν], ἐκεῖνος μὲν, ὁ φονεὺς. 635 Τοῦ δέ], αὐτοῦ δέ, τοῦ συγγενοῦς τοῦ φονεύ-
 θέντος.—Ἐρητύεται], κρατεῖται, πρᾶνεται. 640 Αἰδέσσαι μέλαθρον], αἰδέσθητι τὸν οἶκόν
 σου, ὑπὸ τὴν ὀροφὴν τοῦ οἴκου συνήλθομεν καὶ συνεφάγομεν· γνωστὸν γὰρ ὅτι ἡ ἐστία
 ἀνιέρειτο ἱερὰ, καθὼς καὶ σήμερον θεωρεῖται παρὰ τοῖς Ἀσιανοῖς καὶ τότε Ἀρσίν Ἰδίου.

641 Μέμαμεν], προθυμούμεθα, σεμνυνόμεθα. 642 Κῆδιστοί], οἰκείστατοι, διότι αὐτὸς ἦτον
 θεῖός του. 645 Πάντα τί μοι κτλ.] εἰσὼ (ἐφάνης β'. ἐν. πρσ. τοῦ μσ. ἀορ. τοῦ εἶδω ἢ
 ἔλκω) πάντα μοι (κατὰ) τί κατὰ θυμὸν μυθήσασθαι. 646], παρβλ. 554.—Ἐκείνων], τῶν
 γενομένων μοι ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμν. 647 Ὡς κτλ.], ἐπεξήγησις τοῦ Ἐκείνων.—Ἀσύφηλον],
 ἐπὶ ὕβριστικῶς, ἀτίμως. 648 Ἀτίμητον μετανάστην], ἀτιμὸν ἢ μὴ τελούonta φόρον (τί-
 μιμα) μέτοικον. 649 Ἀγγελίην ἀπόφασθε], ἀπαρνήθητε ἐκ μέρους μου τὴν πρότασιν.

657 Σπείσαντες], διότι μετὰ τὸ δεῖπνον ἐσπεύδον εἰς τοὺς θεοὺς. 658 [δε]; = Ἡδὲ, καὶ,
 661 Λεπτὸν ἄωτον] λεπτότατον λιγὸν σινδόνιον,

Ἴφις ἐύζωνος, τήν οἱ πόρε διὸς Ἀχιλλεύς,
Σκυρόν ἐλὼν αἰπείαν, Ἐνυχὸς πτολίεθρον.

Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίῃσιν ἐν Ἀτρεΐδαιο γέγοντο,
Τοὺς μὲν ἄρα χροστέοισι κυπέλλοις υἷες Ἀχαιῶν
Δειδέχ' αὖ ἄλλοθεν ἄλλος ἀνασταδὼν, ἐκ τ' ἐρέοντο·
Πρῶτος δ' ἐξερέεινεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·

670

Εἶπ' ἄγε μ', ὦ πολυαῖν' Ὀδυσσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν
Ἥ ῥ' ἐθέλει νήεσσιν ἀλεξέμεναι δῆϊον πῦρ,

Ἥ ἀπέειπε, χόλος δ' ἐτ' ἔχει μεγαλήτορα θυμόν·

675

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·

Ἀτρεΐδῃ κῦδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Κεῖνός γ' οὐκ ἐθέλει σθέσσαι χόλον, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
Πυμπλάνεται μένεος· σὲ δ' ἀναινεται ἥδ' ἐσάδωρα.

680

Αὐτόν σε φράζεσθαι ἐν Ἀργείοισιν ἄνωγεν,

Ὅππως κεν νῆάς τε σῆς καὶ λαὸν Ἀχαιῶν

Αὐτὸς δ' ἠπείλχσεν ἅμ' ἥρι φαινομένησιν

Νῆας εὐστέλμους ἅλαδ' ἐλκόμεν ἀμφιελίσσας.

Καὶ δ' ἂν τοῖς ἄλλοισιν ἔφρ' παραμυθήσασθαι,

Οἴκαδ' ἀποπλείειν· ἐπεὶ οὐκέτι δῆτε τέκμωρ

685

Ἰλίου αἰπεινῆς· μάλα γὰρ ἔθεν εὐρύοπα Ζεὺς

Χεῖρα ἔην ὑπερέσχε, τεθαρσῆκαςι δὲ λαοί.

Ὡς ἔφατ'· εἰσὶ καὶ οἷδε τὰδ' εἰπέμεν, οἳ μοι ἔποντο,

Αἴας καὶ κῆρυκε δῶω, πεπνυμένω ἄμφω.

Φοῖνιξ δ' αὖθ' ὁ γέρων κατελέξατο· ὧς γὰρ ἀνώγει,

690

Ὅφρα οἱ ἐν νῆεσσι φίλῃν ἐς πατρίδ' ἔπηται

Αὔριον, ἣν ἐθέλῃσιν ἀνάγκη δ' οὔτι μιν ἄξει.

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκῆν ἐγένοντο σιωπῇ

[Μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀγόρευσεν].

Δὴν δ' ἄνεψ' ἦσαν τετιγότες υἷες Ἀχαιῶν·

695

Ὅφ' ἐδὲ δὴ μετέειπε βοῇν ἀγαθὸς Διομήδης·

Ἀτρεΐδῃ κῦδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,

Μὴ ὄφελος λίσσεσθαι ἀμύμονα Πηλεΐωνα,

Μυρία δῶρα διδούς· ὁ δ' ἀγῆνωρ ἐστὶ καὶ ἄλλως·

Νῦν αὖ μιν πολὺ μᾶλλον ἀγνηορήσιν ἐνῆκας.

700

Ἄλλ' ἤτοι κεῖνον μὲν ἑάσομεν, ἥ κεν ἴησιν,

Ἥ κε μένη· τότε δ' αὖτε μαχήσεται, ὅππότε κέν μιν

Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγῃ, καὶ θεὸς ὄρη.

Ἄλλ' ἄγεθ', ὧς ἂν ἐγὼν εἶπω, πειθώμεθα πάντες·

Νῦν μὲν κοιμήσασθε, τεταρπόμενοι φίλον ἦτορ

705

669 Οἱ δὲ], ὁ Ὀδυσσεύς καὶ ὁ Αἴας. 671 Δειδέχ' αὖ], ἐδεξιοῦντο, ἰων. πρκ. τοῦ Δέχνομαι.
— Ἀνασταδὼν], ἐπανιστάμενοι, τιμῆς ἢ καὶ ἀνυπομονησίας χάριν. 698 Μὴ ὄφελος λίσσε-
σθαι], ὄφελος μὴ λίσσεσθαι. 699 Καὶ ἄλλως], καὶ χωρὶς τούτου. 700 Ἀγνηορήσιν ἐνῆ-
κας] αὐθαδῶς ἐνέβηλες. 701, 702 Ἥ κε], εἴτε, εἴτε. 703 705 Τεταρπόμενοι ἦτορ

Σίτου καὶ οἴνου· τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλήκη.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κε φανῇ καλὴ ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 Καρπαλίμως πρὸ νεῶν ἐχέμεν λαὸν τε καὶ ἵππους,
 Ὀτρύνων· καὶ δ' αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μάχεσθαι.

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνησαν βασιλῆες,
 Μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἵπποδάμοιο.
 Καὶ τότε δὴ σπείσαντες ἔθαν κλισίῃνδε ἕκαστος·
 Ἔνθα δὲ κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἔλοντο.

710

αἰτου] τέρψαντες τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν διὰ σίτου κτλ., κορέσαντες. ^{708 709} Ἐγίμεν.
 Ὀτρύνων], ἐνν. μέμνησο ἢ ὅρα ἢ τι τοιοῦτο. ⁷⁰⁸ Λαὸν τε ἔῖπες], πεζοὺς τε καὶ ἱππεῖς.
⁷¹⁵ Ἔπνου δῶρον], ὕπνον, θεωρούμενον ὡς δῶρον τοῦ θεοῦ ἔπνου.

ΟΜΗΡΟΥ

ΙΛΙΑΔΟΣ X.

Ἔκτορος ἀναίρεσις.

(Σ. Δ. Β.)

Ὡς οἱ μὲν κατὰ ἄστῳ πεφυζότες, ἥτε νεβροί,
 Ἰδρῶ ἀπεψύχοντο, πῖον τ', ἀκέοντό τε δίψαν,
 Κεκλιμένοι καλῆσιν ἐπάλξεσιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
 Τείχεος ἄσπον ἴσαν, σάκε' ὦμοισι κλίναντες.
 Ἔκτορα δ' αὐτοῦ μέναι ὅλη Μοῖρ' ἐπέδρυσεν,
 Ἰλίου προπάροιθε, πυλάων τε Σκαϊάων.

5

Αὐτὰρ Πηλεΐωνα προσήρδα Φοῖβος Ἀπόλλων·
 Τίπτε με, Πηλέος υἱέ, ποσὶν ταχέεσσι διώκεις,
 Αὐτὸς θνητὸς ἐὼν θεὸν ἄμβροτον; οὐδέ νύ πώ με
 Ἔγνων, ὥς θεὸς εἰμι, σὺ δ' ἀσπερχές μενεαίνεις.
 Ἦ νύ τοι οὔτι μέλει Τρώων πόνος, οὐς ἐφρόθηςας,
 Οἷ δ' ἦτοι εἰς ἄστῳ ἄλεν, σὺ δὲ δεῦρο λιάσθης.

10

¹ Οἱ μὲν] Οὗτοι μὲν, οἱ ἄλλοι Τρῶες ὅλοι, ὅσοι διεσώθησαν τραπέντες εἰς φυγὴν ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, καθὼς τὸ διηγήθη ὁ ποιητὴς εἰς τὸ τέλος τῆς προλαβοῦσης ῥαψωδίας.—Πεφυζότες, εἰς φυγὴν (φυζαν) τραπέντες πεφευγότες. ² Πῖον (ἐννοεῖται: ὕδατος), διότι προλαβὼν εἶπεν ὅτι φεῦγον δίψη καρχαλέοι (Φι 541). ³ Ἰσαν], ἤσαν, ἀόρ. τοῦ εἶμι.—Σάκε' ὦμοισι κλ., ὡς τοιχομαχῆσοντες δηλονότι. ⁴ Ὀλοῖθ' ἀντὶ Ὀλοῦ, ὀλεθρία, διὰ τὸ μέτρον. ⁵ Σκαῖαι πύλαι], αἱ ἄλλως Δαρδάνειαι, αἱ πρὸς θυμᾶς τῆς πόλεως· διότι παρετηρήθη ὅτι ὁ ποιητὴς μεταχειρίζεται γεωγραφικῶς τὰ μὲν δεξιὰ ἀντὶ τῶν ἀνατολῶν, τὰ δὲ ἀριστερὰ ἀντὶ τῆς δύσεως. ⁶ Διότι ὁ Ἀπόλλων, λαβὼν τὴν μορφήν τοῦ Ἀγένορος, ἐδιωκόμενος ὡς τοιοῦτος ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, εἶχεν ἀπομακρύνῃ αὐτὸν τοῦ τείχους, λαβὼν τὴν παρὰ τὸν ποταμὸν καὶ τὴν πεδιάδα διεύθυνσιν, ὥστε νὰ εὗρωσιν ἐν τούτῳ καιρῷ οἱ Τρῶες νὰ διασωθῶσιν ἐντὸς τῆς πόλεως. ⁷ Περὶ τῆς σημασίας τοῦ Πόνος ἀμφιβάλλουσιν οἱ Σχολιασταί. Ὁ Bothe ὑπετόπασε γραπτέον εἶναι Φόνος, καὶ ἐξηγεῖ: δὲν φροντίζει βέβαια πῶς νὰ φονεύσῃ τοὺς Τρῶας! (μὲ ἐμφασιν). Κατὰ δὲ τὴν συνήθη ἀνάγνωσιν: Οὐ σοι μέλει τὸ περὶ τοὺς Τρῶας πονεῖν. ⁸ Ἄλεν], Ἀῖολι, ἀντὶ Ἐλέησαν, συνηθροίσθησαν.

Οὐ μὲν με κτενέεις, ἐπεὶ οὔτοι μὸρσιμός εἰμι.

Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·

Ἔβλαψάς μ', Ἐκάεργε, θεῶν ἐλωώτατε πάντων, 15

Ἐνθάδε νῦν τρέψας ἀπὸ τείχεος ἤ κ' ἔτι πολλοὶ

Γαῖαν ὁδᾶς εἶλον, πρὶν Ἴλιον εἰσαφικέσθαι.

Νῦν δ' ἐμὲ μὲν μέγα κῦδος ἀφείλεο, τοὺς δ' ἐσάωσας

Ῥηϊδίως, ἐπεὶ οὔτι τίσιν γ' ἔδδειςας ὀπίσω.

Ἢ σ' ἂν τισαίμην, εἴ μοι δύναμις γε παρῆν. 20

Ὡς εἰπὼν, προτὶ ἄστρῳ μέγα φρονέων ἐθεδήκει,

Σευάμενος, ὥσθ' ἵππος ἀθλοφόρος σὺν ὄχρῳσιν,

Ὅς ῥά τε ῥεῖα θέσσι τιτανόμενος πεδίοιο·

Ὡς Ἀχιλλεύς λαιψήρᾳ πόδας καὶ γούνατ' ἐνώμα.

Τὸν δ' ὁ γέρων Πρίαμος πρῶτος ἶδεν ὀφθαλμοῖσιν, 25

Παμφαίνονθ', ὥστ' ἄστέρ', ἐπεσσύμενον πεδίοιο,

Ὅς ῥά τ' ὀπώρας εἰσιν ἀρίζηλοι δὲ οἱ αὐγαί

Φαίνονται πολλοῖσι μετ' ἄστρασι νυκτὺς ἀμολγᾷ·

Ὅντε κύν' Ὀρίωνος ἐπὶ κλησιν καλέουσιν·

Λαμπρότατος μὲν ὅδ' ἐστὶ, κακὸν δὲ τε σῆμα τέτυκται, 30

Καὶ τε φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσιν·

Ὡς τοῦ χαλκὸς ἔλαμπε περὶ στήθεσσι θεόντος.

Ὡμῶξεν δ' ὁ γέρων, κεφαλὴν δ' ὄγε κόψατο χερσίν,

Ἵψόσ' ἀνασχόμενος, μέγα δ' οἰμῶξας ἐγεγώνει,

Δισσόμενος φίλον υἱόν· ὁ δὲ προπαύριθε πυλῶων 35

Ἔστηκει, ἄμωτον μεμαῶς Ἀχιλῆϊ μάχεσθαι·

Τὸν δ' ὁ γέρων ἐλεεινὰ προσηύδα, χεῖρας ὀρεγνύς·

Ἔκτορ, μὴ μοι μίμνε, φίλον τέκος, ἀνέρα τοῦτον

Οἷος ἀνευθ' ἄλλων, ἵνα μὴ τάχα πότμον ἐπίσπης,

Πηλείωνι δαμείς· ἐπειὴ πολὺ φέρτερός ἐστιν. 40

Σχέτλιος· αἶθε θεοῖσι φίλος τοσσόνδε γένοιτο,

Ὅσσαν ἐμοί· τάχα κέν ἐκύνες καὶ γῦπες ἔδοιεν

Κείμενον· ἢ κέ μοι αἰνὸν ἀπὸ πρᾶπιδων ἄχος ἔλθοι·

^{43]} ὁλεθριώτατον λέγει αὐτὸν, ὡς τοῦ λοιμοῦ παραίτιον, ὅπερ ἐμφαίνει καὶ τὸ ὄνομα Ἀπόλλων. ^{47]} Ὀδ. εἶλ., περιφραστικῶς ἀντὶ Ἐφονεύθησαν. ^{49]} Ἐδδ. ὀπίσω· ὁ διπλασιασμός τῶν ροιγέων διὰ τὸ μέτρον. ^{55]} Πεδίοιο], διὰ τοῦ πεδίου. ^{56]} Λαιψήρᾳ πόδας ἢ γ., ἀντὶ Λαιψήρου, κατὰ σχῆμα τὸ λεγόμενον προεπιφεικτικόν. ^{58]} Ἰδεν ὀφθ., κατὰ ποιητικὴν καλλιλογίαν. ^{57]} Ὀπώρας], ἐν καιρῷ τῆς, τὸ φθινόπωρον. ^{58]} Ὁ Ἀρίσκαρος, τὸν ὅποιον ἠκολούθησαν καὶ τινες τῶν νεωτέρων, γράφει: ἀστράσι, καθὼς ἀνδράσι.—νυκτὸς ἀμολγῶς, ἐνταῦθα μὲν ὁ πρὸς τὰ ἐξημερώματα καιρὸς, καθ' ὃν ἀμέλγονται τὰ πρόβατα, τότε γὰρ ἐπιτέλλει ὁ Κῶων· Κατόπιν δὲ ἐν σίχῃ 347, ὅπερ περὶ τοῦ Ἑσπεῖος ὁ λόγος, ἐννοεῖται ὁ περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς νυκτὸς, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ^{59]} Ὁ Ὀρίων ὑπῆρξε κυνηγὸς περίφημος, τοῦ ὁποίου διαφόρως ὑπὸ τῶν παλαιῶν μυθεύονται αἱ τύχαι. Κατ' ἄλλους, ὁ καταστερισθεὶς κύων οὗτος ἦν ὁ τῆς Ἡριγόνης, θυγατρὸς τοῦ Ἰκαρίου, περὶ ὧν ἴδε τὴν μυθολογίαν. ^{61]} ἢ λέξεις τοῦ πυρετοῦ ἀπαξ μόνον εὔρηται παρ' Ὀμήρῳ. ^{60]} Ἄλλοι: γρφ. Ἐπεὶ ἦ. ^{62]} Ἐπαίνεσας φιλαλήθως τὸν Ἀχιλλεῖα, ἐπιφέρει κατάραν, ἵνα μὴ λυπηθῇ τὸν Ἔκτορα. ^{63]} Ἐδοιεν], κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ἀρίσκαρος, ἀντὶ τοῦ κοινοῦ ἔδονται. ^{64]} Ὅς] σχέτλιος ὅς.— Εὖνιν, μεμονωμένον, ἐρημον· συνήθως τὸ παράγωγε ἐκ τοῦ Εἰς,

"Ὅς μ' υἱὼν πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν εὖνιν ἔθηκεν
 Κτείνων καὶ περὶ νῆσων ἐπὶ τηλεδαπάων.
 Καὶ γὰρ νῦν δύο παῖδες, Λυκάονα καὶ Πολύδωρον,
 Οὐ δύναμαι ἰδέειν, Τρώων εἰς ἄστυ ἀλέντων,
 Τούς μοι Λαοθόη τέκετο, κρείουσα γυναικῶν.
 Ἄλλ' εἰ μὲν ζῶουσι μετὰ στρατῷ, ἦ τ' ἂν ἔπειτα
 Χαλκοῦ τε χροῦσού τ' ἀπολυσόμεθ'· ἔστι γὰρ ἔνδον·
 Πολλὰ γὰρ ὥπασε παῖδι γέρον ὀνομακλυτὸς Ἄλτης.
 Εἰ δ' ἤδη τεθνήσκει, καὶ εἰν' Αἰδῷ δόμοισιν,
 Ἄλγος ἐμῷ θυμῷ καὶ μητέρει, τοὶ τεκόμεσθα·
 Λαοῖσιν δ' ἄλλοισι μινυθαδιώτερον ἄλγος
 Ἔσsetαι, ἦν μὴ καὶ σὺ θάνης, Ἀχιλλεῖ δαμασθείς.
 Ἄλλ' εἰσέρχου τείχος, ἐμὸν τέκος, ὄφρα σωθῇς
 Τρῶας καὶ Τρωάς, μηδὲ μέγα κῦδος ὀρέξης
 Πηλεΐδῃ, αὐτὸς δὲ φίλης αἰῶνος ἀμερῆης.
 Πρὸς δ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ' ἐλέησον,
 Δύσμορον, ὃν ῥα πατὴρ Κρονίδης ἐπὶ γῆρας οὐδῶ
 Αἴσῃ ἐν ἀργαλήφῃ φέσει, κακὰ πόλλ' ἐπιδόντα,
 Υἱάς τ' ὀλλυμένους, ἐκκηθείσας τε θυγάτρας,
 Καὶ θαλάμους κεραϊζομένους, καὶ νήπια τέκνα
 Βαλλόμενα προτὶ γαίῃ ἐν αἰνῇ δριττῇ,
 Ἐλκομένας τε νουὺς ὁλοῆς ὑπὸ χερσὶν Ἀχαιῶν.
 Αὐτὸν δ' ἂν πύματόν με κύνες ποῦτῃτι θύρῃσιν
 ὤκηται ἐρύουσιν, ἐπεὶ κέ τις ὀξέϊ χαλκῷ
 Τύψας ἤβ' βαλὼν ῥεθίων ἐκ θυμὸν ἔλῃται,
 Οὐδ' τρέφον ἐν μεγάροισι τραπέζῃσιν πολυαυρούς,
 Οἳ κ' ἐμὸν αἷμα πίνοντες, ἀλύσσοντες περὶ θυμῷ,
 Κεῖσονται ἐν προθύροισι· νέω δὲ τε πάντ' ἐπέοικεν,
 Ἀρχιτάμενῳ, δεδαϊγμένῳ ὀξέϊ χαλκῷ,
 Κεῖσθαι· πάντα δὲ καλὰ θανόντι περ, ὅττι φανήη·
 Ἄλλ' ὅτε δὴ πολιὸν τε κάρη, πολιὸν τε γένοιον.
 Αἰδῶ τ' αἰτχύνωσι κύνες κταμένοιο γέροντος,
 Τοῦτο δὲ οἰκτιστον πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.

ἄλλ' ὁ πνευματισμὸς ἀντιβαίνει. ^{48]} Ἰδε περὶ τοῦ Περνᾶς τὰ Προλεγόμενα τοῦ νέου Αε-
 ξικου τοῦ Σ. Α. Βιζαντίου. ^{49]} Μετὰ στρατῷ, καινοπρεπῶς ἀντὶ τοῦ συνήθους Μετὰ στρα-
 τῶν. ^{51]} Τῇ ἐαυτοῦ παιδί Λαοθόη ὁ Ἄλτης. ^{52]} Καὶ εἰν' Αἰδῷ δόμοισιν, ἐννοεῖται εἰσὶν.
^{53]} Οὐχ ἵνα σωθῇς σὺ, ὁ ἀπότητος, ἀλλ' ἵνα σώσῃς τοὺς ἄλλους. ^{54]} Αἰῶνος, θηλυκῶς,
 τῆς ζωῆς. ^{55]} Σισσημειώται ὁ στίχος ὡς περιέχων καὶ τὰ ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου. Τὸ δὲ
 "Εἰ φρονέοντες, ἢ διότι μετ' οὐ πολὺ θέλει παραφρονησάμενος ὑπὸ τοῦ γῆρας καὶ τῶν δεινῶν
 ἢ ἀπλῶς ἀντὶ τοῦ Αἰσθανόμενον, ζῶντα. ^{56]} Γῆρας οὐδῶ, μεταφορ. ἐπὶ τῷ τέρατι,
 ἐπὶ τῇ ἐξόφῃ. ^{57]} Ἐκκηθείσας, βιασθείσας, ἀτιμασθείσας, ὡς ἐκ τοῦ προηγ. ^{58]} ὀθεῖται
 ὁ στίχος, διὰ τὴν ταυτολογίαν. ^{59]} Πρώτῃσι θύρῃσιν, ταῖς αὐλαῖς. ^{60]} ὤκηται,
 ὠμοράται. — Ἐρύουσιν, σπαράζουσιν. ^{61]} Τύψας ἤβ' βαλὼν, τὸ μὲν διὰ τὰ ἐκ τοῦ συρ-
 δην ἢ ἀγχιμάχα ὄπλα, τὸ δὲ διὰ τὰ ἐκκρόλα. ^{62]} Διότι παρατηρήθη ὅτι οἱ κύνες,
 γευσάμενοι ἀνθρωπίνου αἵματος, λυσσῶσι. ^{63]} Αἰδῶ, τὰ αἰδῶσι.

Ἦ ρ' ὃ γέρων, πολιάς δ' ἄρ' ἀνὰ τρίχας ἔλκετο χερσίν,
Τίλλων ἐκ κεφαλῆς· οὐδ' Ἐκτορα θυμὸν ἔπειθεν.

Μήτηρ δ' αὐθ' ἐτέρωθεν οδύρετο δακρυχέεστα,

Κόλπον ἀνειμένῃ, ἐτέρηφι δὲ μαζὸν ἀνέσχεν·

Καί μιν δακρυχέουσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

80

Ἐκτορ, τέκνον ἐμόν, τάδε τ' αἶδεο, καί μ' ἐλέησον·

Αὐτήν· εἵποτε τοι λαθικηδέα μαζὸν ἐπέσχον,

Τῶν μνήσαι, φίλε τέκνον· ἄμυνε δὲ δῆϊον ἄνδρα

Τείχεος ἐντὸς ἑὼν, μηδὲ πρόμος ἴστασο τούτῳ·

85

Σχέτλιος· εἶπερ γάρ σε κατακτάνῃ, οὐ σ' ἔτ' ἔγωγε

Κλαύσομαι ἐν λεχέεσσι, φίλον θάλος, ὃν τέκον αὐτῇ,

Οὐδ' ἄλοχος πολυῶρος, ἄνευθε δέ σε μέγα νῶϊν

Ἀργείων παρὰ νηυσὶ κύνες ταχέες κατέδονται.

90

Ὡς τῶγε κλαίοντε προσαυδήτην φίλον υἱόν,

Πολλὰ λισσομένῳ· οὐδ' Ἐκτορι θυμὸν ἔπειθον·

Ἄλλ' ὅγε μίμν' Ἀχιλλῆα πελώριον ἄσπον ἰόντα·

Ὡς δὲ δράκων ἐπὶ χειρὶ ὀρέστερος ἄνδρα μένησιν,

Βεβρωκῶς κακὰ φάρμακ'· ἔδῃ δὲ τέ μιν χόλος αἰνός,

95

Σμερδαλέον δὲ δέδορκεν ἐλίσσόμενος περὶ χειρὶ·

Ὡς Ἐκτωρ ἄσθεστον ἔχων μένος οὐχ' ὑπεχώρει,

Πύργῳ ἔπι προὔχοντι φαεινὴν ἀσπίδ' ἐρείσας.

Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·

ὦ μοι ἐγὼν, εἰ μὲν κε πύλας καὶ τείχεα δύω,

100

Πουλυδάμας μοι πρῶτος ἐλεγχεῖν ἀναθήσει,

Ὅς μ' ἐκέλευε Τρῳσὶ ποτὶ πτόλιν ἡγήσασθαι

Νύχθ' ὑπο τήνδ' ὀλοήν, ὅτε τ' ὤρετο διὸς Ἀχιλλεύς·

Ἄλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην· ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν·

Νῦν δ' ἐπεὶ ὤλεσα λαὸν ἀτασθαλίῃσιν ἐμῇσιν,

105

Αἰδέομαι Τρῳᾶς καὶ Τρῳάδας ἐλκεσιπέπλους,

Μήποτε τις εἴπησι κακώτερος ἄλλος ἐμείῳ·

Ἐκτωρ ἦφι βίῃφι πιθήσας ὤλεσε λαόν.

Ὡς ἐρέουσιν· ἐμοὶ δὲ τότ' ἂν πολὺ κέρδιον εἴη

Ἄντην ἢ Ἀχιλλῆα κατακτείναντα νέεσθαι,

110

Ἥε κεν αὐτὸν ὀλέσθαι εὐκλειῶς πρὸ πόλης.

Εἰ δὲ κεν ἀσπίδα μὲν καταθείομαι ὀμφαλδέσσαν

[78] θεωρεῖται τὸ Οὐ τοῦτο διὰ τὸ ὕψος τε, παραβλλόμενον μὲ τὸ Non τοῦ μελοδράμα-
τος τὸ Μοζάρτη. [79] ἀνειμένη], ἀνολύσασα, ξεσκεπάσασα. [80] Ἐπέσχον], ἴδε I, 489. [81] Πρὸ-
μος], πρόμαχος. [82] Ἄνευθε δέ σε πλ.], πολὺ μακρὰν ἡμῶν. Τὸ δὲ Σέ, μακρόν. [83] Ὀρέ-
σας], ὀρεινός· διότι οἱ τοιοῦτοι καὶ φοβερώτεροι. [84] Κακὰ φάρμακ'], φαρμακερὰ βότανα ἢ
κατὰ τὸν Σχλ., ἔντομα, ἢ ἀμφότερα· διότι, » τὰ φοιτιδωτὰ τῶν ζώων, οἷον σαύροι καὶ
ὄφεις, παμφάγα ἐστί· καὶ γὰρ σαρκοφάγα, καὶ πᾶν ἐσθίουσιν, « Ἀρστλ. Ζ. I. 8, 6, 1.

[85] Δέδορκεν] ὤθεν καὶ ἡ ἐτυμολογία τοῦ Δράκων. [86] Πύργῳ ἔπι, προὔχοντι], ἐπὶ τῇ
προέχοντι μέρῃ (τῇ προβολῇ) τοῦ πύργου, κατὰ τὸ Πρύμνη ἐνὶ νηϊ. [87] Ἐλεγχεῖν ἀνα-
θήσει], ὄνειδος προσάψει. [88] Ὅς μ' ἐκέλευε κτλ.], ἴδε I λ. Σ, 254-283. [89] Νύχθ' ὑπο
τήνδ'], μετὰ τὴν ὀλεθρίαν ἐκείνην νύκτα, καὶ ὅταν κτλ. [90] Εἰ δέ κεν], ἀνανταπόδοτον

- Καὶ κόρυθα βριαρὴν, δόρυ δὲ πρὸς τεῖχος ῥεΐσας,
 Αὐτὸς ἰὼν Ἀχιλλῆος ἀμύμονος ἀντίος ἔλθω,
 Καὶ οἱ ὑπόσχωμαι Ἑλένην καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ,
 Πάντα μάλ', ὅσσα τ' Ἀλέξανδρος καίλης ἐνὶ νηυσὶν 115
 Ἠγάγετο Τροίηνδ', ἥτ' ἔπλετο νείκεος ἀρχή,
 Δωσέμεν Ἀτρεΐδῃσιν ἄγειν, ἅμα δ' ἅμφις Ἀχαιοῖς
 Ἄλλ' ἀποδάσσεσθαι, ὅσσα πτόλις ἤδε κέκευθεν
 Τρωσὶν δ' αὖ μετόπισθε γερούσιον ὄρκον ἔλωμαι,
 Μῆτι κατακρύψειν, ἀλλ' ἄνδιχα πάντα δάσασθαι 120
 [Κτῆσιν ὅσῃν πολλοῖσιν ἐπήρατον ἐντὸς ἑέργει].
 Ἀλλὰ τί μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
 Μῆ μιν ἐγὼ μὲν ἴκωμαι ἰὼν ὁ δὲ μ' οὐκ ἐλέησει,
 Οὐδέ τί μ' αἰδέσεται, κτενέει δέ με, γυμνὸν ἔόντα,
 Αὐτὼς, ὥστε γυναῖκα, ἐπεὶ κ' ἀπὸ τεύχεα δύω. 125
 Οὐ μὲν πως νῦν ἔστιν ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης
 Τῷ ὀαρίζεμεναι, ἅτε παρθένος ἡϊθέος τε,
 Παρθένος ἡϊθέος τ' ὀαρίζετον ἀλλήλοισιν.
 Βέλτερον αὖτ' ἔριδι ξυνελαυνέμεν ὅττι τάχιστα
 Εἴδομεν, ὅποτέρῃ κεν Ὀλύμπιος εὖχος ὀρέξῃ. 130
 Ὡς ὤρμαινε μένων ὁ δὲ οἱ σχεδὸν ἦλθεν Ἀχιλλεύς,
 Ἴσος Ἐνυαλίῳ, κορυθαίγι πτολεμιστῇ,
 Σείων Πηλιάδα μελίνην κατὰ δεξιὸν ὦμον
 Δεινὴν ἅμφι δὲ χαλκὸς ἐλάμπετο εἵκελος αὐγῇ
 Ἦ πυρὸς αἰθόμενου, ἥ ηελίου ἀνιόντος. 135
 Ἔκτορα δ', ὡς ἐνόησεν, ἔλε τράμος· οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
 Αὖθι μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, βῆ δὲ φοβηθεῖς.
 Πηλείδης δ' ἐπόρουσε, ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθώς.
 Ἦυτε κίρκος ὄρεσφιν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν,
 Ῥηϊδίως οἴμησε μετὰ τρήρωνα πέλειαν· 140
 Ἦ δὲ θ' ὕπαιθα φοβεῖται ὁ δ' ἐγγύθεν ὀξὺ λεληκώς
 Ταρφέ' ἐπαΐσσει, ἐλέειν τέ ἐθυμός ἀνώγει.
 Ὡς ἄρ' ὄγ' ἐμμεμῶς ἰθὺς πέτετο· τρέσε δ' Ἔκτωρ
 Τεῖχος ὑπο Τρώων, λαίψηρά δὲ γούνατ' ἐνώμα.
 Οἱ δὲ παρὰ σκοπιὴν καὶ ἑρινεὸν ἤνεμόντα 145

¹¹⁹ Γερούσιον], ὑπὸ τῶν γερόντων μόνον διδόμενον. ¹²⁰ Ἀποσιωπᾶ τὸ συμπέρασμα, διὰ τὸ ἀμφίβολον καὶ ἀσύμφορον. ¹²¹ Περιττὸς ἐκρίθη ὁ ζῆχος, διότι προεῖπεν: ὅσα πτόλις ἤδε κέκευθεν. ¹²² Ἰκωμαι], ἱκατεύσω. ¹²³ Αὐτὼς], εὐκόλως, ἐκ τοῦ προχείρου.

¹²⁴ Παιρομία], ἀπὸ τῶν ὑπὸ τὰς δρυὸς καὶ τὰ σπήλαια ἐκτεθειμένων βρεφῶν, ὅτε κατῴκουν ἀκόμην ἐν τοῖς ὄρεσιν οἱ ἄνθρωποι, τὰ ὅποια οἱ εὐρίσκοντες ἐνόμιζον ὅτι ἐγεννήθησαν ἀπ' αὐτῶν τῶν δένδρων καὶ τῶν πετρῶν, ὅθεν ἡ ἔννοια: Οὐκ ἔστιν εὐκόλον (πρόχειρον) τὸ προσομιλεῖν τούτῳ, οὕτως ὡς συνομιλεῖ νέος μετὰ παρθένου. ¹²⁵ Ἀθετεῖται ὑπὸ τινων ὁ στίχος, καὶ τοι ὑπὸ τοῦ σχολιαστοῦ κατὰ σχῆμα ἐπαναφορᾶς ἢ ἐπαναλήψεως ἐκλαμβανόμενος. ¹²⁶ Πηλιάδα], τὴν ἀπὸ τοῦ Πηλίου ὄρους τμηθεῖσαν, ἴδε τὴν περιγραφὴν αὐτῆς ἰλ. Π, 140-144. ¹²⁷ Ὑπαιθα φοβεῖται] Πλαγίως φεύγει. — Ἀσληκῶς], κρᾶζων. ¹²⁸ Ταρφέ], ταρφέα, πυκνὰ, ἀνεγδύτως. ¹²⁹ Πέτετο], φυλάττει καὶ τὴν μεταφο-

Τείχεος αἰὲν ὑπὲκ κατ' ἀμαξιτὸν ἐσσεύοντο·
 Κρουνῶ δ' ἱκανὸν καλλιρρόω, ἔνθα τε πηγαὶ
 Δοιαὶ ἀναΐσσουσι Σκαμάνδρου δινηέντος.
 Ἥ μὲν γάρ θ' ὕδατι λιαρῶ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς
 Γίγνεται ἐξ αὐτῆς, ὥσπερ πυρὸς αἶθομένοιο·
 Ἥ δ' ἐτέρη θέρεϊ προρέει εἰκυῖα χαλάζῃ,
 Ἥ χιόνι ψυχρῇ, ἥ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ.
 Ἐνθα δ' ἐπ' αὐτῶν πλυνοὶ εὐρέες ἐγγὺς ἔασιν
 Καλοὶ, λαῖνεοι, ὅθι εἵματα σιγαλόεντα
 Πλύνεσκον Τρώων ἄλοχοι καλαὶ τε θύγατρες
 Τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἔλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν.
 Τῇ ῥα παραδραμέτην, φεύγων, ὃ δ' ὅπισθε διώκων·
 Πρόσθε μὲν ἐσθλὸς ἔφρευγε, δῖωκε δὲ μιν μέγ' ἀμείνων
 Καρπαλίμῳ· ἐπεὶ οὐχ ἰερήϊον, οὐδὲ βοείην
 Ἀρνύσθην, ἃ τε ποσσὶν ἀέθλια γίγνεται ἀνδρῶν,
 ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θεὸν Ἑκτορος ἱπποδάμοιο.
 Ὡς δ' ὅτ' ἀεθλοφόροι περὶ τέρματα μῶνυχες ἵπποι·
 Ῥίμφα μάλα τρωχῶσι· τὸ δὲ μέγα κεῖται ἄεθλον,
 Ἥ τρίπος ἦε γυνή, ἀνδρὸς κατατεθνηῶτος·
 Ὡς τῶ τρίς Πριάμοιο πόλιν πέρι δινηθήτην
 Καρπαλίμοισι πόδεσσι· θεοὶ δὲ τε πάντες ὄρωντο·
 Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
 Ὡ πόποι, ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ τεῖχος
 Ὀφθαλμοῖσιν ὀρώμαι· ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ
 Ἑκτορος, ὅς μοι πολλὰ βῶων ἐπὶ μηρὶ ἔκην
 Ἰδῆς ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου, ἄλλοτε δ' αὐτε
 Ἐν πόλει ἀκροτάτῃ· νῦν αὐτὴ ἐὼς Ἀχιλλεύς
 Ἄστῃ πέρι Πριάμοιο ποσσὶν ταχέεσσι διώκει.
 Ἄλλ' ἄγετε, φράζεσθε, θεοὶ, καὶ μητιάσθε,
 Ἥ μιν ἐκ θανάτοιο σάωτομεν, ἥ μιν ἤδη
 Πηλείδῃ Ἀχιλλεῖ δαμάσσομεν, ἐσθλὸν ἐόντα.
 Τὸν δ' αὐτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

150

155

160

165

170

175

ρικὴν τῆς παραβολῆς λέξιν, ὡς κυριολεκτουμένην ἐπὶ τοῦ ταχυτάτου Ἀχιλλέως. — Τρέ-
 σε], ἐπιτρεξέ φρεσίν. ⁴⁵⁶ Τείχεος ὑπέκ.] ὑποκάτω μὲν τοῦ τεύχεος, πορρωτέρω δὲ αὐτοῦ.
 ἐπ' αὐτῇ τῇ ἀμαξιτῷ. ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ Πηγαί. Σκαμάνδρου], σήμερον ὀνομάζονται Τουρκικαὶ Πη-
 γαὶ αἰνῶσι (Κεφαλέρουσον), πλησίον ὁμωνύμου τινὸς Τουρκικοῦ χωριδίου, καὶ ὁ Choiseul-
 Gouffier λέγει ὅτι ὁ κύριος τοῦ χωρίου τὸν ἐξεβαίωσεν ὅτι ἡ θερμὴ πηγὴ σώζεται μέ-
 χρι σήμερον, εἰ καὶ ὁ Στράβων, ἐπιστηριζόμενος εἰς τὴν μαρτυρίαν Δημητρίου τοῦ Σκη-
 ψίου, λέγει (II*, 602) ὅτι ἐπ' αὐτοῦ δὲν ἐσώζετο πλέον. ⁴⁵⁹ Ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ], πρὸς
 διαστολὴν τοῦ ὀρυκτοῦ. ⁴⁵⁷ Παραδραμέτην, φεύγων], κατ' ἑλλειψιν, ἀντὶ τοῦ πλήρους·
 Ὁ μὲν φ. ⁴⁵⁸ Ἐπει], αἰτιολογία τοῦ Καρπαλίμου. ⁴⁶¹ Περὶ ψυχῆς], ὅθεν καὶ ἡ παροι-
 μία. « Τὸν περὶ ψυχῆς θέειν, » τὸν περὶ τῶν ὅλων ἀγῶνα (κίνδυνον). ⁴⁶² Περὶ τέρματα],
 περὶ τὸν καμπτήρα τοῦ ἱπποδρομίου, διότι τότε τρέχουσι περισσότερον. ⁴⁶³ Τρίπος] κατ'
 ἀποβολὴν τοῦ υ, διὰ τὸ μέτρον, ὡς καὶ τὸ Ἀελλόπος. — Ἀνδρὸς κατατεθν., ἐνν. ἐνεκεν,
 πρὸς τιμὴν. ⁴⁷⁰ Ἑκτορος] ἐνεκεν τοῦ Ἑκτ. — Ἐπί], ἐνν. βωμῷ ἢ βωμοῖς. ⁴⁷² Πόλει
 ἀκροτ., τῇ ἀκροπόλει τῆς Τροίας. ⁴⁷⁶ Ἐσθλὸν ἐόντα], καὶ τοὶ ἐσθλὸν ἐόντα.

- Ὡ πάτερ, ἀργικέραυνε, κελαινεφές, οἷον ἔειπες·
 Ἄνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ,
 Ἄψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηγέος ἐξανάλυσαι; 180
 Ἐρδ'· ἀτὰρ οὐ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 Θάρσει, Τριτογένεια, φίλον τέκος· οὐ νύ τι θυμῷ
 Πρόφρονι μυθέομαι· ἐθέλω δέ τοι ἥπιος εἶναι·
 Ἐρξον, ὅπῃ δὴ τοι νόος ἔπλετο, μῆδ' ἔτ' ἐρώει. 185
 Ὡς εἰπὼν ὥτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
 Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
 Ἐκτορα δ' ἀσπεργές κλονέων ἔφεπ' ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
 Ὡς δ' ὅτε νεβρὸν ὄρεσφι κύων ἐλάφοιο δίηται,
 Ὅρσας ἐξ εὐνῆς, διὰ τ' ἄγχεα καὶ διὰ βήσας· 190
 Τὸν δ' εἶπερ τε λάθῃσι καταπτήξας ὑπὸ θάμῳ,
 Ἀλλὰ τ' ἀνιχνεύων θέει ἔμπεδον, ὅφρα κεν εὕρῃ·
 Ὡς Ἐκτωρ οὐ λῆθε ποδώκεα Πηλεΐωνα.
 Ὅσσάκι δ' ὀρμήσειε πυλάων Δαρδανιάων
 Ἀντίον ἀΐξασθαι εὐδμήτους ὑπὸ πύργους, 195
 Εἴ πῶς οἱ καθύπερθεν ἀλάλκοιεν βελέεσσιν·
 Τοσσάκι μιν προπάρσιθεν ἀποστρέψασκε παραφθὰς
 Πρὸς πεδῖον· αὐτὸς δὲ ποτὶ πτόλιος πέτετ' αἰεὶ.
 Ὡς δ' ἐν ὀνείρῳ οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν·
 Οὕτ' ἄρ' ὁ τὸν δύναται ὑποφεύγειν, οὐδ' ὃς διώκειν· 200
 Ὡς ὁ τὸν οὐ δύνατο μάρψαι ποσὶν, οὐδ' ὃς ἀλύξαι.
 Πῶς δὲ κεν Ἐκτωρ Κῆρας ὑπεξέφυγεν θανάτοιο,
 Εἰ μὴ οἱ πύματόν τε καὶ ὕστατον ἦντετ' Ἀπόλλων
 Ἐγγύθεν, ὅς οἱ ἐπῶρσε μένος λαίψῃρά τε γούνα;
 Λαοσὶν δ' ἀνένευε καρήατι οἷος Ἀχιλλεύς, 205
 Οὐδ' ἔα ἰέμεναι ἐπὶ Ἐκτορι πικρὰ βέλεμνα·
 Μῆτις κῦδος ἄροιο βαλὼν, ὃ δὲ δεύτερος ἔλθοι.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπὶ κρουνοὺς ἀφίκοντο,
 Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίτανε τάλαντα·
 Ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηγέος θανάτοιο, 210
 Τὴν μὲν Ἀχιλλῆος, τὴν δ' Ἐκτορος ἱπποδάμοιο·
 Ἐλκε δὲ μέσσα λαβὼν· ῥέπε δ' Ἐκτορος αἵσιμον ἥμαρ,

178 Οἷον ἔειπας], οἷον ῥῆμα. 179 Θνητὸν ἐόντα], ὁμοίον τῷ ἀλλογαυῷ· Πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ. 180 Ἐξανάλυσαι], ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ λῖναι τῶν Μοιρῶν. 184 Πρόφρονι], ὑπέρφρονι. 185 Ἐρώει], παῖνε, παραιτοῦ. 188 Κλονέων], διώκων ἀνενδότως. 189 Δίηται], διώξῃ. 190 Εὐνῆς], τῆς ἄλλως κοίτης, τοῦ μέρους ὅπου συνήθως διαμένει. 193 Δαρδανιάων], τῶν ἄλλως Σκαιῶν, ἴδε σίχ. 6. 197 Παραφθὰς], προφθᾶσας. 198 Ποτὶ πτόλιος] πρὸς τῇ πόλει. Ὁ μὲν Ἀχιλλεύς ἔτρεχε παρὰ τὴν πόλιν, ὃ δὲ Ἐκτωρ ἐξωτέρω πρὸς τὸ πεδῖον. 199 200 Οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν· Οὐ δύναται ὑποφεύγειν, οὔτε διώκειν], κατὰ παλλιλογίαν. Τὸ δὲ διώκειν, ἐμφατικῶς ἀντὶ τοῦ καταλαβεῖν, τὸ ὅποιον σαφέστερον ἐδήλωσε διὰ τοῦ Μάρψαι ποσὶν. 205 Πύματόν τε καὶ ὕστατον], ταυτολογία πάθους ἐμφαντικῇ. 206 Ἀνένευε καρήατι], διότι, τρέχων, δὲν ἠδύνατο διὰ τῆς φωνῆς.

ᾠχετο δ' εἰς Αἶδαο λίπεν δὲ ἐ Φοῖβος Ἀπόλλων.
 Πηλείωνα δ' ἱκανὰ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 Ἀγχοῦ δ' ἵσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 215
 Νῦν δὴ νῶϊ γ' ἔολπα, Διὶ φίλε, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
 Οἴεσθαι μέγα κῦδος Ἀχαιοῖσι προτὶ νῆας,
 Ἐκτορα δῆώσαντε, μάχης ἄτον περ εἶοντα.
 Οὐδ' οἱ νῦν ἔτι γ' ἔστι πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι,
 Οὐδ' εἴ κεν μάλα πολλὰ πάθοι ἐκάεργος Ἀπόλλων,
 220
 Προπροκυλινδόμενος πατρός Διὸς αἰγίοχοιο.
 Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν στῆθι καὶ ἄμπνυε· τόνδε δ' ἐγὼ τοι
 Οἰχομένη πεπιθήσω ἐναντίβιον μαχέσασθαι.
 Ὡς φάτ' Ἀθηναίη· ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ·
 125
 Στῆ δ' ἄρ' ἐπὶ μελῆς χαλκογλῶχινος ἐρεισθείς.
 Ἢ δ' ἄρα τὸν μὲν ἔλειπε, κυχίστατο δ' Ἐκτορα διόν,
 Δηϊφόβῳ εἰκυῖα δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν·
 Ἀγχοῦ δ' ἵσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Ἥθει', ἦ μάλα δὴ σε βιάζεται ὥκῃς Ἀχιλλεὺς,
 230
 Ἄστυ περὶ Προΐαμοιο ποσὶν ταχέεσσι διώκων·
 Ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν, καὶ ἀλεξόμεσθα μένοντες.
 Τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἐκτωρ·
 Δηϊφροβ', ἦ μὲν μοι τὸ πάρος πολὺ φίλτατος ἦσθαι
 Γνωτῶν, οὓς Ἐκάβῃ ἤδὲ Προΐαμος τέκε παῖδας·
 235
 Νῦν δ' ἔτι καὶ μᾶλλον νοέω φρεσὶ τιμῆσασθαι,
 Ὃς ἔτλης ἐμεῦ εἵνεκ', ἐπεὶ ἴδες ὀφθαλμοῖσιν,
 Τείχεος ἐξελλθεῖν, ἄλλοι δ' ἔντοσθε μένουσιν.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 Ἥθει', ἦ μὲν πολλὰ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
 240
 Αἰσσοῖν', ἐξείης γουνόμενοι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι,
 Αὐθι μένειν τοῖον γὰρ ὑποτρομέουσιν ἅπαντες·
 Ἀλλ' ἐμὸς ἔνδοθι θυμὸς ἐτείρετο πένθει λυγρῷ.
 Νῦν δ' ἰθὺς μεμιαῶτε μαχόμεθα, μηδὲ τι δούρων
 Ἔστω φειδωλή, ἵνα εἶδομεν, εἴ κεν Ἀχιλλεὺς
 245
 Νῶϊ κατακτείνας ἔναρα βροτόεντα φέροται.
 Νῆας ἔπι γλαφυράς, ἥ κεν σῶ δουρὶ δαμείη.
 Ὡς φαμένη, καὶ κερδοσύνη ἡγήσατ' Ἀθήνη.
 Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,

⁵¹⁵ Αἶπεν δὲ ἐ Φ. Α.] Διότι ὁ θεὸς τοῦ φωτὸς οὐδὲν ἔχει κοινὸν μὲ τὸν Ἄδην. ²¹⁸ Ἄ-
 τον], κατὰ κρτ. ἀντὶ Ἰατον, ἀκόρεστον. ²²⁰ Πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι], διαφυγεῖν ἡ-
 μᾶς. ²²¹ Προπροκυλινδόμενος], ὁ διπλασιασμός τῆς προθέσεως τὸ ἐπίμονον δηλοῖ τῆς
 ἰκεσίας. ²²² Ἀμπνυε] ἀνάπνεε. ²²³ Πεπιθήσω], πείσω. ²²⁴ Ἥθει'], οἰκείε, φίλε, προσ-
 φώνησις φιλοφρονητικῆ νεωτέρου πρὸς πρεσβύτερον ἀδελφόν. ²³⁴ Γνωτῶν], ἀδελφῶν.
²³⁵ Τιμῆσασθαι], ἐνν. Σέ. ²³⁶ Ὃς ἔτλης] τὸ ὅς· μακρόν· ἄλλως γὰρ ἀκέραλος ὁ σί-
 γος, καθὼς καὶ τὸ Ὃς ἔδει τὰ τ' εἶοντα. ²⁴¹ Τοῖον], ἐπὶ ῥήματι., τοσοῦτον, τὸσον.
²⁴² Φειδωλή], φειδῶ, φειδωλία. ²⁴⁷ Ὡς φαμένη, καὶ κερδοσύνη ἡγήσατο], ὡς φαμένη
 καὶ ἡγήσατο κερδοσύνη, οὐ μόνον ἔφη, ἀλλὰ καὶ ἡγήσατο, καθ' ὑπερβατόν.

Τὸν πρότερος προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ·

Οὐ σ' ἔτι, Πηλέος υἱέ, φοβήσομαι, ὥς τὸ πάρος περ.

250

Τρεῖς περὶ ἄστρῳ μέγα Προιάμου δῖον, οὐδέ ποτ' ἔτλην

Μεῖναι ἐπερχόμενον· νῦν αὖτέ με θυμὸς ἀνῆκε·

Στήμεναι ἀντία σείτο· ἔλοιμί κεν, ἢ κεν ἀλοίην.

Ἄλλ' ἄγε δεῦρο θεοὺς ἐπιδώμεθα· τοὶ γὰρ ἄριστοι

Μάρτυροι ἔσσονται καὶ ἐπίσκοποι ἁρμονιάων·

255

Οὐ γὰρ ἐγὼ σ' ἑκπαγλὸν ἀεικίω, αἶ κεν ἐμοὶ Ζεὺς

Δώῃ καμμονίην, σὴν δὲ ψυχὴν ἀφέλωμαι·

Ἄλλ' ἐπεὶ ἄρ' κέ σε συλήσω κλυτὰ τεύχε', Ἀχιλλεῦ,

Νεκρὸν Ἀχαιοῖσιν δώσω πάλιν· ὥς δὲ σὺ ρέζειν.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·

260

Ἐκτορ, μή μοι, ἄλαστε, συνημοσύνας ἀγόρευε·

Ὡς οὐκ ἔστι λένουσι καὶ ἀνδράσιν ὄρακα πιστά,

Οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν,

Ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διαμπερές ἀλλήλοισιν·

Ὡς οὐκ ἔστ' ἐμὲ καὶ σέ φιλήμεναι, οὔτε τι νῶϊν

265

Ὅρακα ἔσσονται, πρὶν γ' ἢ ἕτερόν γε πεισόντα

Αἵματος ἄσαι Ἀρηα, ταλαύρηνον πολέμιστήν.

Παντόης ἀρετῆς μιμνήσκει· νῦν σε μάλα χρὴ

Αἰχμητὴν τ' ἔμεναι καὶ θασσαλέον πολέμιστήν.

Οὐ τοι ἔτ' ἔσθ' ὑπάλυξις, ἄφαρ δὲ σε Παλλὰς Ἀθήνη

270

Ἐγχεί ἐμῷ δαμάει· νῦν δ' ἀθροά πάντ' ἀποτίσεις

Ἐῆδε· ἐμῶν ἐτάρων, οὓς ἔκτανες ἔγχεϊ θύων.

Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν πρόει δολιχόσκιον ἔγχος.

Καὶ τὸ μὲν ἅντα ἰδὼν ἠλεύατο φαίδιμος Ἐκτωρ·

Ἔζετο γὰρ προῖδων, τὸ δ' ὑπέρπτατο γάλκεον ἔγχος,

275

Ἐν γαίῃ δ' ἐπάγη· ἀνὰ δ' ἤρπασε Παλλὰς Ἀθήνη,

Ἀψ' δ' Ἀχιλλῆϊ δίδου, λάθε δ' Ἐκτορα, ποιμένα λαῶν.

Ἐκτωρ δὲ προσέειπεν ἀμύμονα Πηλεΐωνα·

Ἡμεῖοτες, οὐδ' ἄρ' πῶ τι, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,

Ἐκ Διὸς ἡείδης τὸν ἐμὸν μόρον, ἥτοι ἔφης γε·

280

Ἀλλὰ τις ἀρτιεπὴς καὶ ἐπίκλωπος ἔπλεο μύθων,

Ὅρα σ' ὑποδδείσας μένεος ἀλκῆς τε λάθωμαι.

Οὐ μὲν μοι φεύγοντι μεταφρένω· ἐν δόρῳ πῆξ' εἰς

Ἄλλ' ἰθὺς μεμαῶτι διὰ στηθεσφιν ἔλασσον,

Εἴ τοι ἔδωκε θεός· νῦν αὖτ' ἐμὸν ἔγχος ἄλφειαι

285

Χάλκεον· ὥς δὴ μιν σῶ ἐν χροῖ πᾶν κομίσαιο.

²⁵⁰ Φοβήσομαι], φεύξομαι. ²⁵¹ Δίον], ἔδεσσα, ἐφοβήθην. ²⁵² Ἐπιδώμεθα] ἄς βάλωμεν μάρτυρας. ²⁵³ Ἀρμονιάων], συνθηκῶν. ²⁵⁴ Ἐκπαγλόν], ἐκθίστως, αἰσχροῦς, δεινῶς. ²⁵⁵ Καμμονίην], καταμονήν, ἐκ καταμονῆς νίκην. ²⁵⁶ Ρέζειν], ἐνν. ὑπόσγει. ²⁵⁷ Ἀλασε], ἀνεπίληρα δεινὰ εἰργαζόμενα. ²⁵⁸ Ἀσαι], κορέσαι. ²⁵⁹ Ἀμπεπαλὼν], ἀνακινήσας, ἀόρ. β'. τῆς μτχ. τοῦ Ἀναπύλλω. ²⁶⁰ Ἡείδης], ἤδεις, ἤξευρες. ²⁶¹ Ἀρτιεπὴς], ἀρτίος [ἐκάνος] εἰπών.— Ἐπικλ. μύθων], ἀπατών, κλέπτων τὴν ἀλήθειαν ἐν λόγοις. ²⁶² Ὡς δὴ] εἴθε!

Καί κεν ἐλαφρότερος πόλεμος Τρώεσσι γένοιτο,
Σείο καταφθιμένοιο· σὺ γάρ σφισι πῆμα μέγιστον.

Ἦ ῥα, καὶ ἄμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλε Πηλεΐδαο μέσον σάκος, οὐδ' ἀφάμαρτεν 290

Τῆλε δ' ἀπεπλάγχθη σάκεος δόρυ. χῶσατο δ' Ἐκτωρ,

Ὅτι· ῥά οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός·

Στῆ δὲ κατησῆσας, οὐδ' ἄλλ' ἔχε μείλινον ἔγχος·

Διήφοβον δ' ἐκάλει λευκάσπιδα, μακρὸν αὔσας,

Ἥτεέ μιν δόρυ μακρόν· ὁ δ' οὔτι οἱ ἐγγύθεν ἦεν. 295

Ἐκτωρ δ' ἔγνω ἧσιν ἐνὶ φρεσὶ, φώνησέν τε·

Ὡ πόποι, ἦ μάλα δὴ με θεοὶ θάνατόνδε κάλεσσαν·

Διήφοβον γάρ ἔγωγ' ἐφάμην ἥρωα παρεῖναι·

Ἄλλ' ὁ μὲν ἐν τείχει, ἐμὲ δ' ἐξαπάτησεν Ἀθήνη.

Νῦν δὲ δὴ ἐγγύθι μοι θάνατος κακός, οὐδέ τ' ἀνευθεν, 300

Οὐδ' ἀλέη· ἦ γάρ ῥα πάλαι τόγε φίλτερον ἦεν

Ζηνὶ τε καὶ Διὸς υἱεῖ, Ἐκχθόλῳ, οἷ με πάρος γε

Πρόφρονες εἰρύατο· νῦν αὐτέ με Μοῖρα κιχάνει·

Μὴ μὲν ἄσπουδὶ γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην,

Ἄλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι. 305

Ὡς ἄρα φωνήσας εἰρύσατο φάσγανον δξύ,

Τό οἱ ὑπὸ λαπάρην τέταστο μέγα τε στιβαρόν τε.

Οἶμηνεν δὲ ἀλείς, ὥστ' αἰετὸς ὑψιπετής,

Ὅστ' εἰσιν πεδίοινδε διὰ νεφέων ἐρεβεννῶν

Ἀρπάζων ἢ ἄρν' ἀμαλῆν ἢ πτώκα λαγῶν. 310

Ὡς Ἐκτωρ οἶμηνε, τινάσσω φάσγανον δξύ.

Ὡρμήθη δ' Ἀχιλεὺς, μένεος δ' ἐμπλήστατο θυμὸν

Ἀγρίου· πρόσθεν δὲ σάκος στέρνοιο κάλυψεν

Καλὸν, δαιδάλεον· κόρυθι δ' ἐπένευε φαιινῇ,

Τετραπάλῳ· καλαὶ δὲ περισσεύοντο ἔθειραι, 315

Χρῦσαι, ἃς Ἡφαίστος ἔει λόφον ἀμφὶ θαμειάς.

Οἷος δ' ἀστὴρ εἰσι μετ' ἀστρασι νυκτὸς ἀμολγῷ

Ἑσπερος, ὃς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἴσταται ἀστήρ

Ὡς αἰχμῆς ἀπέλαμπ' εὐήκεος, ἦν ἄρ' Ἀχιλλεὺς

Πάλλεν δεξιτερῇ, φρονέων κακὸν Ἑκτορι δῖῳ, 320

Εἰσορώων χροά καλὸν, ὅπη εἴζειε μάλιστα.

²⁹¹ Ἀπεπλάγχθη], ἀπεκρούσθη, ἀπεπλανήθη. Καὶ παρατηρητέον τὴν δύναμιν τῆς λέξεως, μονοτονὴ ἀποδιούσης καὶ αὐτὸν τὸν ἦχον τῆς πληγείσης ἀσπίδος. ³⁰¹ Ἀλέη] ἀποφυγῇ, ἐννοεῖται δέ: Ἐστί.—Τόγε], τὸ Ἀποφυγεῖν με τὸν θάνατον. ³⁰² Ἀσπουδὶ], ἀφιλοτίμως. ³⁰³ Οἶμηνεν ἀλείς], ὥρμησε συστραφεῖς. ³¹⁰ Ἀρπάζων], ἀπαράλλακτον προφέρομεν καὶ ἡμεῖς σήμερον τὸν μέλλοντα τοῦ βήματος τούτου.—Ἀμαλῆν], ἀπαλὴν ἢ μαλλιαρὴν, κατ' ἐπίτ. τοῦ α. — Πτώκα], δειλὸν· καὶ μόνον δὲ τὸ ἐπίθετον σημαίνει τὸν λαγῶν, ὡς κατ' ἐξοχὴν δειλὸν ζῶον. ³¹⁴ Κόρυθι: δ' ἐπένευε] ἀντὶ ἡ κόρυς αὐτοῦ ἐπένευεν, ἐκυμάτιζεν. ³¹⁷ Νυκτὸς ἀμολγῷ], ἐν τῇ καιρῷ τῆς νυκτὸς, καθ' ὃν ἀμέλγονται τὰ πρόβατα, ὅλ. ἅμα νυκτώσῃ, διότι τότε φαίνεται λαμπρότατος ὁ Ἑσπερος, παρὰ λ. σίχ. 28. ³¹⁹ Αἰχμῆς ἀπέλαμπ'] ἀπὸ τῆς αἰχμῆς αὐτοῦ λάμψις ἀνεδίδετο. ³²¹ Ὅπη εἴ-

Τοῦ δὲ καὶ ἄλλο τόσον μὲν ἔχε χρῶα χάλκεα τεύχη,
 Καλὰ, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάρριζε κατακτάς·
 Φαίνεται δ' ἡ κληΐδες ἀπ' ὤμων αὐχέν' ἔχουσιν,
 Λαυκανίην, ἵνα τε ψυχῆς ὠκιστος ὀλεθρος 325
 Τῇ ῥ' ἐπὶ οἱ μεμαῶτ' ἔλασ' ἔγχρ' ὅτος Ἀχιλλεύς·
 Ἀντικρὺ δ' ἀπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
 Οὐδ' ἄρ' ἀπ' ἀσφάραγον μελίη τάμε χαλκοθάραϊα,
 Ὅρα τί μιν προτιεῖται ἀμειβόμενος ἐπέεσσιν.
 Ἦριπε δ' ἐν κονίῃς· ὁ δ' ἐπεύξατο ὅτος Ἀχιλλεύς 330
 Ἐκτορ, ἀτάρ που ἔφης, Πατρόκλη' ἐξεναρίζων,
 Σῶς ἔσσεσθ', ἐμέ δ' οὐδὲν ὀπίξω νόσφιν ἔοντα,
 Νήπιε, τοῖο δ' ἀνέυθεν ἀσσητήρ μέγ' ἀμείνων
 Νηρσὶν ἐπὶ γλαφυρήσιν ἐγὼ μετόπισθε λελείμην,
 Ὅς τοι γούνατ' ἔλυσα· σὲ μὲν κύνας ἦδ' οἰωνοί 335
 Ἐλκήσουσ' αἰκῶς· τὸν δὲ κτεριοῦσιν Ἀχαιοί.
 Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Ἐκτωρ·
 Λίσσομαι ὑπὲρ ψυχῆς καὶ γούνων, σὼν τε τοκῶν,
 Μῆ με ἔα παρὰ νηυσὶ κύνας καταδάσσειν Ἀχαιῶν·
 Ἀλλὰ σὺ μὲν χαλκὸν τε ἄλις χρυσόν τε δέδεξο 340
 Δῶρα, πᾶσι τοι δώσουσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
 Σῶμα δ' οἰκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὅρα πυρὸς με
 Τρώες καὶ Τρώων ἄλχοι· λελάχωσι θανόντα·
 Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 Μῆ με, κύον, γούνων γονάξω, μηδὲ τοκῶν· 345
 Αἶ γάρ πως αὐτὸν με μένος καὶ θυμὸς ἀνείη.
 Ὡμ' ἀποταμνόμενον κρέα ἔδμεναι, οἷά μ' ἔοργας·
 Ὡς οὐκ' ἔσθ' ὅς τις γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάλκοι·
 Οὐδ' εἴ κεν δεκάκις τε καὶ εἰκοσινήριτ' ἄποινα
 Στήσωσ' ἐνθάδ' ἄγοντες, ὑπόσχωνται δὲ καὶ ἄλλα· 350
 Οὐδ' εἴ κεν σ' αὐτὸν χρυσῷ ἐρύσασθαι ἀνώγοι
 Δαρδανίδης Πρίαμος· οὐδ' ὧς σέγε πότνια μήτηρ

ξεισι μόλιστα], ὅπου ἤθελεν ἐνδόση μᾶλλον τὸ σῶμά του, ὅπου ἦτον μᾶλλον τρώσιμος.
 322 Ἄλλο τόσον] κατὰ τὸ ἄλλο μὲν σῶμα σχεδόν, τοῦτο γὰρ σημαίνει ἐδῶ, καθὼς καὶ
 ἄλλου [Σ. 378, Ψ, 454] τὸ Τόσον. 323 Πατρόκλοιο βίην], περιφραστικῶς ἀντὶ τὸν ἀν-
 δρεῖον Πάτροκλον, καθὼς καὶ βίη Ἡρακλεΐης, Σθένης Ὁρίωνος κτλ. 324 Κληΐδες ἀπ' ὤ-
 μων αὐχ. ἔχ.] ἔχουσιν ἀπὸ τῶν ὤμων τὸν αὐχένα, διείργουσι, χωρίζονται. 325 Λαυκανίην],
 περὶ τὴν λαυκανίαν, τὸν ἀσφάγον, τὸν λαϊμόν. 326 Ἀσφάραγον], τὸν ἀλάρυγγα, τὸν
 βρόγχον. 330 Ἐπεύξατο], ἐκαυχῆσατο ἐπ' αὐτῷ, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν τότε γρόνων,
 τὴν ὁποίαν ἔχουσι καὶ οἱ ἀγριοὶ τῆς Ἀμερικῆς. 331 Ποῦ ἔφης], πάντως ἐνόμισες. 332 Ὀπί-
 ξω], ἐπεστρέψω, ἐφρόντισες. 333 Ἀσσητήρ], τιμωρὸς, ἐκδικητής. 335 Γούνατ' ἔλυσα],
 παρέλυσα, δηλ. ἐφρόνευσα. 336 Αἰκῶς], αἰκιστικῶς, ἀτίμως. 338 Γούνων] διότι οἱ ἱε-
 τεύοντες ἤπτοντο τῶν γονάτων, ἴδε Il. A, 500. 345 Λελάχωσι] μεταδώσωσι, καύσωσι.
 346 Γούνων γονάξω], πρὸς τῶν γονάτων [κίτευσεν. 348 Αἶ γάρ με... θυμὸς ἀνείη], εἴθε
 νὰ ἡμπορούσα. 347 Οἷά μ' ἔοργας], δι' ὅσα (δεινὰ) μὲ ἔκαμες. 349 Ὡς], οὕτως, ἐπομέ-
 νως.— σῆς κεφαλῆς], συνεκδχ. ἀντὶ Σοῦ. 351 Χρυσῷ ἐρύσασθαι], χρυσῷ ἀντισταθμῆσαι·
 τὸ δὲ Ἀνώγοι, ἰδὲ ἀντὶ τοῦ Προτείνω.

Ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται, ὃν τέκεν αὐτῇ,
Ἄλλὰ κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατὰ πάντα δάσονται.

Τὸν δὲ καταθνήσκων προσέφη κορυθαίολος Ἔκτωρ· 355

Ἦ σ' εὖ γινώσκων προτιύσσομαι, οὐδ' ἄρ' ἔμελλον
Πείσειν· ἡ γὰρ σοίγε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.
Φράζεο νῦν, μή τοι τι θεῶν μήνιμα γένωμαι,
Ἥματι τῷ, ὅτε κέν σε Πάρις καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἐσθλὸν ἐόντ', ὀλέσωσιν ἐνὶ Σκαίῃσι πύλῃσιν. 360

Ὡς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψεν
Ψυχὴ δ' ἐκ βρέθων πταμένη Ἀϊδόσδε βεβήκει,
Ὅν πότμον γοῶσα, λιπούς· ἀδρότητα καὶ ἥβην.
Τὸν καὶ τεθνήῳτα προσηύδα διὸς Ἀχιλλεύς· 365

Τέθναθι· Κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι, ὅπποτε κεν δῇ
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι, ἧδ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.

Ἦ ῥα, καὶ ἐκ νεκροῖο ἐρύσαιο γάλκειον ἔγχος.
Καὶ τόγ' ἀνευθεν ἔθιγ', ὃ δ' ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα
Διματόεντ'· ἄλλοι δὲ περιδραμον υἷες Ἀχαιῶν,
Οἱ καὶ θήσαντο φυὴν καὶ εἶδος ἀγῆτόν 370

Ἐκτορος· οὐδ' ἄρα οἷ τις ἀνουτηγίγε παρέστη.
Ὡδὲ δέ τις εἵπσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·

Ὡ πόποι, ἦ μάλα δὴ μαλακώτερος ἀμφαφάσθαι
Ἐκτωρ, ἦ ὅτε νῆας ἐνέπρησεν πυρὶ κηλέω. 375

Ὡς ἄρα τις εἶπεν, καὶ οὐτήσασκε παραστάς.
Τὸν δ' ἐπεὶ ἐξενάρηξε ποδάρεος διὸς Ἀχιλλεύς,
Στάς ἐν Ἀχαιοῖσιν ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·

Ὡ φίλοι Ἀργεῖων ἡγήτορες ἡδὲ μέδοντες,
Ἐπειδὴ τόνδ' ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν,
Ὅς κακὰ πόλλ' ἔρρεξεν, ὅσ' οὐ σύμπαντες οἱ ἄλλοι· 380

Βί δ' ἄγετ' ἀμφὶ πόλιν σὺν τεύχεσι πειρηθῶμεν,
Ὅρα κέ τι γινώμεν Τρώων νόον, ὅντιν' ἔχουσιν·
Ἦ καταλείψουσιν πόλιν ἄκρην, τοῦδε πεσόντος,
Ἢ μένειν μεμάσσι, καὶ Ἐκτορος οὐκέτ' ἐόντος.

Ἄλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός; 385

³⁵⁵ Ἦ σ' εὖ γινώσκων προτιύσσομαι·, καὶ τοὺς καλῶς γινώσκων σε (σκληρὸν καὶ ἀμείλικτον ὄντα), προσθέγγομαι. ³⁵⁸ Φράζεο νῦν, διότι οἱ ἀποθνήσκοντες ἐνομιζοῦντο προβλέπειν τὰ μέλλοντα· ὅθεν καὶ ὁ Σωκράτης λέγει ἐν τῇ παρὰ Πλάτωνα αὐτοῦ ἀπολογία· «Καὶ γάρ εἰμι ἐνταῦθα, ἐν ᾧ μάλιστα ἀνθρώποι χρησιμφοῦσιν, ὅταν μέλλωσιν ἀποθανεῖσθαι,» ³⁷⁰ Θῆσαντο], ἐθαύμασαν. Τὸ ἴδιον διηγείται καὶ ὁ Ἡρόδοτος διὰ τὸν Μασίστιον. «Ὁ δὲ νεκρὸς ἦν θῆς ἄξιος· μεγάλῃος εἶνεκα καὶ κάλλεος. Τῶνδε εἶνεκα καὶ ταῦτα ἐποίησαν, ἐκλείποντες τὰς τάξεις ἐφοίτησαν θεησόμενοι Μασίστιον.» ³⁷¹ Οὐ·, τις ἀνουτηγίγε παρέστη], οὐδεὶς ἔσθι πλησίον χωρὶς νὰ τὸν πληγώσῃ, ὅλοι παραστάντες τὸν ἐπυρριπῶν μετὰ τὰ δόρατά των. ³⁷⁵ Ἀμφαφάσθαι], ψηλαφάσθαι, κατὰ τὴν ἀφῆν.

³⁷⁸ Τίς], ἕκαστός τις. ³⁸¹ Βί δ'·, εἰ δὴ καὶ ὑμῖν δοκεῖ φράσις ἐλλειπτική·—Ἀμφὶ πόλιν·, πειρηθῶμεν], ὥς δοκιμάσωμεν μίαν ἔφοδον κατὰ τῆς π. ³⁸⁵ 384 Πεσόντος... ἐόντος], ὁμοιοτέλειον. Ἄλλ' ἐννοεῖται ὅτι ὁ Ποιητὴς πᾶν ἄλλο εἶχε κατὰ νόον ἢ νὰ σχηματίσῃ στίχους ὁμοιοκαταληκτοῦς. ³⁸⁵ Ἄλλὰ τίη μοι ταῦτα κτλ·], συνήθης φράσις,

Κεῖται παρ νήεσσι νέκυς ἄκλαυτος, ἄθραπτος,
 Πάτροκλος· τοῦ δ' οὐκ ἐπιλήσεται ὄφρ' ἂν ἐγῶγε
 Ζωοῖσιν μετέω, καὶ μοι φίλα γούνατ' ὀρώρη·
 Εἰ δὲ θανόντων περ καταλήθοντ' εἰν Ἀῖδαο,
 Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ κείθε φίλου μεμνήσομ' ἑταίρου.
 Νῦν δ' ἄγ', αἰδούντες πατήνα, κούροι Ἀχαιῶν,
 Νηυσὶν ἐπι γλαφυρῆσι νεώμεθα, τόνδε δ' ἄγωμεν.
 Ἠράμεθα μέγα κῦδος ἐπέφνομεν Ἑκτορα δῖον,
 ὦ Τρῶες κατὰ ἄστυ, θεῶ ὦς, εὐχετόωντο.

390

Ἡ ῥα, καὶ Ἑκτορα δῖον αἰκία μῆδετο ἔργα.
 Ἀμφοτέρων μετόπισθε ποδῶν τέτρηνε τένοντε
 Ἐς σφυρὸν ἐκ πτέρνης, βοέους δ' ἐξήπτεν ἱμάντας,
 Ἐκ δίφρου δ' ἔδρασε· κάρη δ' ἔλκεσθαι ἔασεν·
 Ἐς δίφρον δ' ἀναβὰς, ἀνά τε κλυτὰ τεύχε' αἶρας,
 Μάστιξ ἐν ῥ' ἐλάαν, τῷ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθη.
 Τοῦ δ' ἦν ἐλκομένοιο κονίσταλος· ἀμφὶ δὲ χαῖται
 Κυάνεαι· πίτναντο, κάρη δ' ἅπαν ἐν κονίῃσιν
 Κεῖτο, πάρος χαρίεν· τότε δὲ Ζεὺς οὐσμενέεσσιν
 Δῶκεν αἰκίσσασθαι ἤν' ἐν πατρίδι γαίῃ.

395

Ὡς τοῦ μὲν κεκόνιτο κάρη ἅπαν· ἡ δὲ νύ μῆτηρ
 Τίλλε κόμην, ἀπὸ δὲ λιπαρὴν ἑρρίψε καλύπτρην
 Τηλόσσε· κώκυσε·ν δὲ μάλα μέγα, παῖδ' ἐσιδούσα.
 Ὠμῶξεν δ' ἐλεεινὰ πατὴρ φίλος, ἀμφὶ δὲ λαοὶ
 Κώκυτ' τ' εἶχοντο καὶ οἰμωγῇ κατὰ ἄστυ·
 Τῷ δὲ μάλιστ' ἄρ' ἦν ἐναλίγκιον, ὥς εἰ ἅπασα
 Ἴλιος ὀφρυόεσσα πυρὶ σμύχοιτο κατ' ἄκρης.

400

405

Λαοὶ μὲν ῥα γέροντα μόγις ἔχον ἀσχαλόωντα,
 Ἐξελθεῖν μεμαῶτα πυλάων Δαρδανιάων.
 Πάντας δ' ἐλλιγάνευε, κυλινδόμενος κατὰ κόπρον,
 Ἐξονομακλήδην οὐνομάζων ἄνδρα ἑκαστον·

410

415

Σχέσθε, φίλοι, καὶ μ' οἷον ἔασατε, κηδόμενοι· περ,

ἐπιλεγόμενη ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ μετὰ τὰς ἀνωφελεῖς ἐννοίας.

³⁸⁸ Ἀκλαυτος, ἄθραπτος] ἀσύνδετον, πρὸς ἔκφρασιν πάθους.

³⁹² Τόνδε], τὸν νεκρὸν τοῦ Πατρόκλου.

³⁹⁵ Μῆδετο] ἐβουλεύετο καὶ ἐξετέλει. Παρ-

τηρήθη δὲ ὅτι ὁ ποιητὴς ἅπασαν κακίην καὶ ἀθέμιτον πρᾶξιν κακίζει διὰ τῶν ἀνηκόντων ἐπιθέτων, ὥς καὶ ἐνταῦθα διὰ τοῦ: αἰκία (ἀπρεπὴ, ἀνοίκεια) ἔργα. ³⁹⁷ Ἐς σφυρὸν ἐκ πτέρνης] τοὺς ἀπὸ τῆς πτέρνης ἄχρη τοῦ σφυροῦ διήκοντας τένοντας, τὸ μεταξὺ σφυροῦ καὶ πτέρνης μέρος. ³⁹⁸ Ἐκ δίφρου, κτλ.], κατὰ τὸν Καλλιμάχον, οἱ Θεσσαλοὶ συνελθόντες νά σύρωσι τὰ σώματα τῶν φονέων περὶ τοὺς τῶν φονευθέντων τάφους.

⁴⁰⁰ Μάστιξ ἐν ῥ' ἐλάαν] ἐν. τοὺς ἵππους· τὸ δὲ ῥ', διὰ τὸ μέτρον ἀλλὰ δύναται καὶ νὰ λείψῃ.

⁴⁰³ Τοῦ δ' ἦν ἐλκ. κονία.] (ὑπὸ) τούτου δὲ ἐλκομένου ἦν (ἐγίνετο) κονίσταλος.

⁴⁰⁵ Πίτναντο], ἔπιπτον ἐπὶ τοῦ κονιστάλου, ἐσύροντο· αἱ παλαιαὶ ἐκδόσεις ἔχουσι Πίτναντο, ἐπέλαζον. ⁴⁰⁶ Λιπαρὴν], λαμπρὰν ἢ λεῖαν. ⁴⁰⁷ 408] ἡ μὲν θήλεια κωκύει, ὃ δὲ ἄρρην σμύζει, καθὼς καὶ κατωτέρω: Κώκυτ' τ' εἶχοντο (αἱ γυναῖκες δηλαδὴ) καὶ οἰμωγῇ (οἱ ἄνδρες).

⁴¹⁰ Τῷ], τούτῳ, τῷ ἐξῆς ῥηθησομένῳ. — Ἐναλίγκιον], ἐνν. τοῦτο, τὸ γινόμενον πρᾶγμα. ⁴¹¹ Ὀφρυόεσσα], ἀνώμαλος. ⁴¹² Κόπρον], κόκον, σπρεπτόν. ⁴¹⁵ Σχέσθε],

Ἐξελθόντα πόλῃος, ἰκίεσθ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
 Λίσσωμ' ἀνέρα τούτον ἀτάσθαλον, ὀβριμοεργόν,
 Ἦν πως ἡλικίην αἰδέσσεσθαι, ἦδ' ἐλεήσει
 Γῆρας· καὶ δὲ νῦ τῶδε πατὴρ τοιοῦτος τέτυκται, 420
 Πηλεὺς, ὅς μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε πῆμα γενέσθαι
 Τρωσί· μάλιστα δ' ἐμοὶ περὶ πάντων ἄλγε' ἔθηκεν.
 Τόσους γάρ μοι παῖδας ἀπέκτανε τηλεθάοντας·
 τῶν πάντων οὐ τόσπον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
 Ὡς ἐνός, οὐ μ' ἄχος ὅδ' κατοίσεται Ἀῖδος εἴσω, 425
 Ἐκτορος· ὡς ὄφελεν θανέειν ἐν χερσὶν ἐμῇσιν·
 Τῷ κε κορυσσάμεθα κλαίοντέ τε μυρομένο τε,
 Μήτηρ θ', ἥ μιν ἔτικτε, δυσάμμορος, ἦδ' ἐγὼ αὐτός.
 Ὡς ἔφατο κλαίων· ἐπὶ δὲ στενάχοντο πολῖται·
 Τρωῆσιν δ' Ἐκάβη ἀδινού ἐξῆρχε γόοιο 430
 Τέκνον, ἐγὼ δειλὴ τί νῦ βεῖομαι, αἰνὰ τεκοῦσα,
 Σεῦ ἀποτεινῆώς; ὃ μοι νύκτας τε καὶ ἡμαρ
 Εὐχολῇ κατὰ ἄστυ πελέσκεο, πᾶσι τ' ὄνειαρ,
 Τρωσί τε καὶ Τρωῆσι κατὰ πτόλιν, οἳ σε, θεὸν ὥς,
 Δειδέχατ'· ἥ γὰρ κέ σφι μάλα μέγα κῦδος ἔσθαι 435
 Ζωὸς ἔών· νῦν αὖ θάνατος καὶ Μοῖρα κιχάνει.
 Ὡς ἔφατο κλαίουσα· ἄλοχος δ' οὐπω τι πέπυστο
 Ἐκτορος· οὐ γάρ οἱ τις ἐτήτυμος ἄγγελος ἔλθων
 Ἑγγεῖλ', ὅτι ῥά οἱ πόσις ἔκτοθι μέμνε πολέων· 440
 Ἀλλ' ἤγ' ἰσθὸν ὕβαινε, μυχῶ δόμου ὑψηλοῖο,
 Δίπλακα πορφυρέην, ἐν δὲ θρόνα ποικίλ' ἔπασσεν.
 Κέκλετο δ' ἀμφιπόλοισιν εὐπλοκάμοις κατὰ δῶμα
 Ἀμφὶ πυρὶ στήσαι τρίποδα μέγαν, ὅφρα πέλοιτο
 Ἐκτορι θερμὰ λοετρά· μάχης ἐκ νοστήσαντι· 445
 Νηπίῃ οὐδ' ἐνόησεν, ὃ μιν μάλα τῆλε λοετρῶν
 Χερσὶν Ἀχιλλεύρος δάμασε γλαυκῶπις Ἀθήνῃ.
 Κῶκυτοῦ δ' ἤκουσε καὶ οἰωγῆς ἀπὸ πύργου,
 Τῆς δ' ἐλελίχθη γυνία, χαμαὶ δὲ οἱ ἔκπεσε κερκίς·
 Ἦ δ' αὖτις ὁμῶσιν εὐπλοκάμοισι μετῆνδα·

ἀπόστητε, ἡ καύσασθε ἐμποδίζοντές με. ⁴¹⁸ Λίσσωμ'. ὅφρα λίσσωμαι.. ⁴²⁰ Περί πάντων], ἀντί Περί (Γῆρ) πάντας, παρβλ. Α, 287. ⁴²⁵ Τόσους], τόσων πολλούς! — Τηλεθάοντας], μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν φυτῶν, ἀκμαίους, εὐθαλεῖς. ⁴²⁵ Κατοίσεται], κατὰζει με. Ἀπαράλλακτα σχεδὸν θορνέει καὶ ὁ Ἰακῶβ τὸν Ἰωσήφ: «Καταθήσομαι πρὸς τὸν υἱόν μου πενθὼν εἰς ἄδου,» Γενεσ. ΑΖ', 35. ⁴²⁸ Δυσάμμορος], ὁποῖον πάθος ἐμφαίνει παρεντιμῆμενον ἐνταῦθα τὸ ἐπιβέβητον! Ἀληθῶς ὁ Ὀμηρος εἶνε τῶν τραγικῶν ἔλων ὁ διδάσκαλος. ⁴³¹ Ἐγὼ δειλὴ], ἐγὼ ἡ δόλια, λέγειν ἂν σήμερον μυρολογεῖσαι αἱ Ἑλληνίδες. — Τί νῦν βεῖομαι;]. διὰ τί λοιπὸν νὰ ζῶ (βιώσωμαι); Ἀντί δὲ τοῦ τεκοῦσα, συνήθως γράφεται: Παθούσα. ⁴³² Ὁ μοι], Ὁς μοι, ἡ ὅτι μοι. ⁴³⁵ Εὐχολῇ], καύχημα. ⁴⁴⁰ Μυχῶ δόμου], ἐν τῷ ἐνδοτάτῳ πέρατι, ἐν τῷ βάθει, ὅθεν καὶ δὲν ἤκουσε τὸν βορβόν. ⁴⁴⁵ Νηπίῃ], ἀσυνήθως ἀντί Ἡ ἀθλίῃ! — Ὁ μιν], ὅτι μιν. ⁴⁴⁸ Τῆς δ' ἐλελίχθη γυνία], ἐκλονίσθησαν ὑπὸ τοῦ τρόμου τὰ μέλη της.

- Δεῦτε, δῶ μοι ἔπεσθον, ἴδωμ', ὅτιν' ἔργα τέτυκται. 450
 Αἰδοίης ἐκυρῆς ὀπὸς ἔκλυον· ἐν δ' ἐμοὶ αὐτῇ
 Στήθεσι πάλλεται ἦτορ ἀνὰ στόμα, νέρθε δὲ γούνα
 Πήγνυται· ἐγγὺς δὴ τι κακὸν Πριάμοιο τέκεσσιν.
 Αἶ γὰρ ἀπ' οὐατος εἴη ἐμεῦ ἔπος· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς 455
 Δαίδω, μὴ δὴ μοι θρασύν Ἐκτορα διὸς Ἀχιλλεύς,
 Μοῦνον ἀποτμήξας πόλιος, πεδίοις δὲ δίηται,
 Καὶ δὴ μιν καταπαύσῃ ἀγηνορίης ἀλεγεινῆς,
 Ἥ μιν ἔχεσθ'· ἐπεὶ οὐποτ' ἐνὶ πληθυὶ μένεν ἀνδρῶν,
 Ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ δν μένος οὐδενὶ εἴκων. 460
 Ὡς φαιμένη μεγάραιο διέσσυτο, μαινάδι ἴση,
 Παλλομένη κραδίην· ἅμα δ' ἀμφίπολοι κίον αὐτῇ.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πύργον τε καὶ ἀνδρῶν ἔξεν ὄμιλον,
 Ἔστη παπτήνας· ἐπὶ τείχεϊ· τὸν δ' ἐνόησεν 465
 Ἐλκόμενον πρόσθεν πόλιος· ταχέες δὲ μιν ἵπποι
 Ἐλκον ἀκηδέστως κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
 Τὴν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἑρεβεννὴ νύξ ἐκάλυπεν.
 Ἦριπε δ' ἔξοπίσω, ἀπὸ δὲ ψυχῇ ἐκάπυσσεν.
 Τῇλε δ' ἀπὸ κρατὸς χεῖς δέσματα σιγαλόεντα,
 Ἀμπυκα, κεκρύφαλόν τ' ἠδὲ πλεκτὴν ἀναδέσμην,
 Κρήδεμνόν θ', ὃ ῥά οἱ δῶκε χρυσέη Ἀφροδίτῃ, 470
 Ἦματι τῷ, ὅτε μιν κορυθαίολος ἠγάγεθ' Ἐκτωρ
 Ἐκ δόμου Ἡετίωνος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἔδνα.
 Ἀμφὶ δὲ μιν γαλόφ τε καὶ εἰνατέρες ἄλις ἔσταν,
 Αἶ ἔ μετὰ σφίσιν εἶχον ἀτυζομένην ἀπολέσθαι.
 Ἥ δ' ἐπεὶ οὖν ἄμπνυτο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη, 475
 Ἀμβλήδην γοώσας, μετὰ Τρωῆσιν ἔειπεν·
 Ἐκτορ, ἐγὼ δύστηνος· ἰὴ ἄρα γεινόμεθ' αἶψα
 Ἀμφοτέροι, σὺ μὲν ἐν Τροίῃ Πριάμου κατὰ δῶμα,
 Αὐτὰρ ἐγὼ Θῆβησιν ὑπὸ Πλάκῃ ὕληέσση,
 Ἐν δόμῳ Ἡετίωνος, ὃ μ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐοῦσαν, 480

⁴⁵⁰ Δύω μοι ἔπεσθον], διότι οὐδέποτε αἱ εὐγενεῖς ἡσώφρονες τῶν παλαιῶν γυναῖκες ἐξ-
 ἤρχοντο τῆς οἰκίας μόναι.—"Οτιν' Ὀποῖά τινα. ⁴⁵² Στήθεσι πάλλεται ἦτορ ἀνὰ στό-
 μα], ἡ καρδία μου παλλομένη ἐν τῷ στήθει, σχεδὸν ἀναβαίνει εἰς τὸ στόμα μου. Τὸ ὁποῖον ἐλ-
 λου (ἰλ. κ, 94) ἐξέφρασε διὰ τοῦ: Κραδίη δέ μοι ἔξω στήθεων ἐκθρόσκει. ⁴⁵³ Αἶ γὰρ ἔγ[
 εἴθε ἀπείη μου τῆς ἀκοῆς τὸ ἔπος τοῦτο! εἴθε μηδέποτε ἀκούσαιμι αὐτό! μὴ γένοιτο!
 προαναφώνησις, συνήθης ὅταν μέλλῃ τις νὰ ἀναφέρῃ τι ἀπαίσιον. ⁴⁵⁶ Μοῦνον ἀπο-
 τμήξας], ὑποτεμών αὐτοῦ τὸν πρὸς τὴν πόλιν δρόμον. ⁴⁶⁰ Μεγάραιο διέσσυτο], ὥρ-
 μησε (σεύομαι) διὰ τοῦ μεγάρη. ⁴⁶⁸ Χεῖς], μεταφορικώτερον, διὰ τὴν ἄκραν τῶν ὕψασμα-
 των λεπτότητα. ⁴⁶⁹ ἀβετείται: ὡς παρεμβεβλημένος ὁ στίχος. ⁴⁷⁵ Γαλόφ τε καὶ εἰνα-
 τέρες], αἱ ἀνδράδελφοι καὶ αἱ σύννυμοι. ⁴⁷⁹ Ἀτυζομένην ἀπολέσθαι], τεταραγμένην
 ὥστε ἀπολέσθαι, καταπεσοῦσαν ἐκ τοῦ τείχους τυχὸν ἢ ἄλλως πως. Τρωγικωπάτη ζωγρα-
 φία! ⁴⁷⁶ Ἀμβλήδην], ἀναβάλλουσα ἀπὸ τὸ πνεῦμα, κοιν. μὲ ἀναφυλλήτόν.
⁴⁷⁷ ἰη. αἶσα], ἐν ὁμοίᾳ μοίρᾳ, (κοιν.) ὑπὸ τοῦς αὐτοῦς οἰωνοῦς. ⁴⁷⁹ Ὑπὸ Πλάκῃ ὕ-
 ληέσση], Πλάκος, ὅρος τῆς Κιλικίας, τὸ ἄλλως Πλάκιο, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὁποίου
 ἔκειτο ἡ πόλις Θῆβη, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ Πλακία καὶ Ὑποπλακία ἐκαλεῖτο. ⁴⁸⁰ Ὁ μ'],
 ὁς με. —Τυτθὸν], ἀντὶ Τυτθῆν, καθὼς: Θερίμῳ αὐτῇ.

Δύσμορος αἰνόμερον· ὥς μὴ ὤφελ'ε τεκέσθαι.
 Νῦν δὲ σὺ μὲν ῥ' Ἀΐδαο δόμους ὑπὸ κεύθεσι γαίης
 Ἔρχεαι, αὐτὰρ ἐμὲ στυγερῶ ἐνὶ πένθει λείπεις
 Χήρην ἐν μεγάροισι· πᾶσι δ' ἔτι νήπιος αὐτῶς,
 "Ὅν τέκομεν σὺ τ' ἐγὼ τε, δυσάμμοροι· οὔτε σὺ τούτῳ 485
 Ἔσσεαι, Ἐκτορ, ὄνειρα, ἐπεὶ θάνες, οὔτε σοὶ οὗτος.
 Ἦν περ γὰρ πόλεμόν γε φύγη πολυδάκρυν Ἀχαιῶν,
 Αἰεὶ τοι τούτῳ γε πόνος καὶ κῆδε' ὀπίσσω
 Ἔσσοντ'· ἄλλοι γάρ οἱ ἀπουρίσσουν ἀρούρας.
 Ἦμαρ δ' ὄρφανικὸν παναφήλικα παῖδα τίθησιν· 490
 Πάντα δ' ὑπερνήμυκε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί.
 Δευόμενος δὲ τ' ἄνεισι πᾶσι ἐς πατρὸς ἐταίρους,
 Ἄλλον μὲν χλαίνης ἐρύων, ἄλλον δὲ χιτῶνος·
 Τῶν δ' ἐλεγκσάντων κοτύλην τις τυτθὸν ἐπέσχευεν,
 Χεῖλεα μὲν τ' ἐδίην,⁴⁸⁵ ὑπερῶν δ' οὐκ ἐδίηεν. 495
 Τὸν δὲ καὶ ἀμφιθαλὴς ἐκ δαιτύος ἐστυφέλιξεν
 Χερσὶν πεπληγῶς καὶ ὄνειδείοισιν ἐνίσσων·
 Ἐρρ' οὕτως· οὐ σὸς γε πατὴρ μεταδαινύται ἡμῖν.
 Δακρυόεις δὲ τ' ἄνεισι πᾶσι ἐς μητέρα χήρην,
 Ἀστυάναξ, ὃς πρὶν μὲν ἐοῦ ἐπὶ γούνασι πατρὸς 500
 Μυελὸν οἶον ἔδεσκε καὶ οἶων πίονα δημόν·
 Αὐτὰρ ὅθ' ὕπνος ἔλοι, παύσαιτό τε νηπιαγεύων,
 Εὐδασκ' ἐν λέκτροισιν, ἐν ἀγκαλίδεσσι τίθῃνης,
 Εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ, θαλέων ἐμπλησάμενος κῆρ·
 Νῦν δ' ἂν πολλὰ πάθῃσι, φίλου ἀπὸ πατρὸς ἀμαρτῶν, 505
 Ἀστυάναξ δὴ Τρῳῆς ἐπὶ κλῆσιν καλέουσιν·
 Οἷος γάρ σφιν ἔρυστο πύλας καὶ τείχεα μακρά.
 Νῦν δὲ σὲ μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσσι, νόσφι τοκῆων,
 Αἰόλαι εὐλαὶ ἔδονται, ἐπεὶ κε κύνες κορέσωνται,
 Γυμνόν· ἀτὰρ τοι εἴματα' ἐνὶ μεγάροισι κέονται, 510
 Λεπτὰ τε καὶ χαρίεντα, τετυγμένα χερσὶ γυναικῶν.
 Ἄλλ' ἦτοι τάδε πάντα καταφλέξω πυρὶ κηλέω,

⁴⁸⁴ Αὐτῶς], ἀπλῶς οὕτως. ⁴⁸⁷ Ἐν ἄλλοις γρῶ. Ἦν γὰρ δὴ. ⁴⁸⁹ Ἀπαρίσσουν], ἀφαι-
 ρέουσιν. ⁴⁹⁰ Ἦμαρ δ' ὄρφ. παναφήλ. παῖδα τίθησι], ἡ ὄρφανία κάμνει τὸν παῖδα πάντων
 τῶν ὀρφανικῶν αὐτοῦ ἐσπερημένον, διότι ὅλοι τὸν ἀπορεῦγσαι. ⁴⁹¹ Πάντα δ' ὑπερνήμυκε]
 πάντοτε δὲ κάτω ῥέπει, κατανένευκεν. Ἄλλοι γρῶ. ὑπερνήμυκε ⁴⁹² Δευόμενος], σπερούμενος.
⁴⁹³ Ῥύων], ὀρών ἐκ τοῦ χιτ., ὡς μὴ δυνάμενος ἔτι λαλεῖν. ⁴⁹⁴ Κοτύλην. - ἐπίσχε],
 τὸ ποτήριον προσήνεγκεν αὐτῷ. ⁴⁹⁵ Χεῖλεα μὲν τ' ἐδίην], ὑπερῶν δ' οὐκ], κοινῶς· μόλις
 ἔβρεξε τὰ χεῖλη τε. ⁴⁹⁶ Ἐστυφέλιξε], σπρώγων ἐξεδίωξε, ἐξεσκούνησεν. ⁴⁹⁷ Ἐνίσσων],
 κακολογῶν, ὀβριζῶν, ἄλλως Ἐνίπτιων. ⁴⁹⁸ Ἐρρ' οὕτως], ὡς ἤλθε· ἄλλοι γρῶ. Ἐρρ', οὐ-
 πος, ἀλλ' ἀντιβαίνει τὸ μέτρον. Σημειωτέον δὲ ὅτι τοὺς σιγῶν τοὺς (490-498) ἀθετου-
 σί τινες, ὡς ἀνοικεῖος δῆθεν τῷ βασιλόπαιδι. ⁴⁹⁹ Ἄνεισι], ἐπάνεισιν, ἐπιστρέφει.
⁵⁰⁰ Ἀστυάναξ], παῖζων τὰ νηπιώδη παίγνια. ⁵⁰¹ Θαλέων], ἡδυτμάτων. ⁵⁰² Ἀ-
 στυάναξ], φερωνύμως ἐπεκλήθη, διότι ὁ πατὴρ του ἦτον κυρίως ὁ ἄναξ τοῦ ἄσπεος, ὡς μύ-
 νος αὐτὸς σώζων τὴν πόλιν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ. ⁵⁰³ Αἰόλαι], ἀπὸ τοῦ ταχέως εἰλεῖσθαι,
 κατὰ τὸν Πορφύρ.

Οὐδὲν σοίγ' ὄφελος, ἐπεὶ οὐκ ἐγκρίσεις αὐτοῖς,
 Ἄλλ' ἂν πρὸς Τρώων καὶ Τρωιάδων κλέος εἴναι.
 Ὡς ἔφατο κλαίουσ' ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.

515

⁵¹⁵ Ἀλλὰ πρὸς Τρ. κτλ.]. οὐδὲν ὄφελος σοι, ἐπεὶ οὐ συγκαταφραχθήσῃ αὐτοῖς ἐγκρί-
 μενος, ἀλλὰ μόνον πρὸς τιμὴν σου ἐμπροσθεν τῶν Τρ. καὶ Τρ.

ΟΜΗΡΟΥ

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ι.

Κυκλώπεια.

(Σ. Δ. Β.)

ΤΟΝ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 Ἀλκίνοε κρείον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
 ἦτοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν ἔστιν αἰδοῦ
 τοιοῦδ', οἷος δὲ ἔστι, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδῆν.
 Οὐ γὰρ ἐγώ γε τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι,
 ἦ δὲ εὐφροσύνῃ μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
 Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζονται αἰδοῦ,
 ἦμενοι ἐξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
 Σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κορητῆρος ἀρύσσω
 Οἶνοχόος φορέησι καὶ ἐγγεῖρῃ δεπάεσσιν·
 Τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἶδεται εἶναι.
 Σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπετράπετο στονόεντα
 Εἴρεσθ', ὅφρ' ἔτι μάλλον οδυρόμενος στεναχίζω.
 Τί πρῶτόν τοι ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω;
 Κήδε' ἐπεὶ μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ Οὐρανίωνες.
 Νῦν δ' ὄνομα πῶτον μυθήσομαι, ὅφρα καὶ ὑμεῖς
 Εἰδέετ'· ἐγὼ δ' ἂν ἔπειτα, φυχῶν ὑπο νηλεὲς ἦμαρ,
 Ὑμῖν ξείνος ἔω, καὶ ἀπόπροθι δώματα ναίων.
 Εἴμ' Ὀδυσσεὺς Λαερτιάδης, δὲ πᾶσι δόλοισιν

Τὸν δ'], τὸν Ἀλκίνοον βασιλέα τῶν Φαίακων, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν νῆσον ναυαγήσας
 ἀγνώριστος ὁ Ὀδυσσεύς, καὶ φιλοξενούμενος ὑπ' αὐτοῦ, ἠρωτήθη, διατί ἐκλαίει, ἀκούων
 τοῦ αἰδοῦ ψάλλοντος ἐν τῷ δεῖπνῳ τὰ κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Τρωάδος, ὅδε Ὀδυσ. Θ, 386
 κ. ε. ² Κρείον] βασιλεῦ, κλητ. τοῦ Κρείων=Κρέων.— Ἀριδείκετε], περιφανέστατε, πε-
 ριδέλεπτε. ³ Ὀδ'], ὁ τυφλὸς δοιδὺς Δημόδοκος, ὑπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ ὁποίου ὡς εἰκάσαι
 τινες ὁ Ὀμηρὸς εἰκόνησεν αὐτόν. ⁴ Οὐ γὰρ ἐγώ γε κτλ.], Ταῦτα λέγει ὁ Ὀδυσσεύς, οὐχ
 τὴν ἡδονὴν ὡς τὸ ἄκρον ἀγαθὸν ὀριζόμενος, ἀλλὰ συμμορφούμενος μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ Ἀλ-
 κινόου, εἰπόντος (Ὀδ. Θ, 248 κ. ε.) ὅτι » Αἰεὶ δ' ἦν τὴν θαῖς τε φίλη κτλ. ⁵ Ἐχθρὸν κατὰ
 δῆμον], κατέχῃ τὸν δῆμον. ⁶ Ἐν ἄλλοις γρφε. Τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα.
⁷ Ὀφρα. Εἰδέετ', ἐγὼ δ' ἂν. ἔω], παρατηρητέα ἡ σύνταξις. ⁸ Φυχῶν ὑπο],
 ὑποφυγών. ⁹ Καί. . ναίων], καὶ τοι. . κατοικῶν. ¹⁰ Εἴμ' Ὀδυσσεύς], εὐθύς προσηλθὼν
 τὴν προσοχὴν τῶν Φαίακων εἰς αὐτόν· διότι ὁ Δημόδοκος εἶχεν ἀναφέρει ἤδη πρὸ ὀλί-
 γου εἰς τὸ ἄσμα τὸν τὸ ὄνομα καὶ τὰ ἀνδραγαθία τοῦ Ὀδυσσεύς. ¹¹ Ὡς πᾶσι δόλοι-

- Ἀνθρώποισι μέλω, καὶ μευ κλέος οὐρανὸν ἔκει.
 20
 Ναιετάω δ' ἰθάκην εὐδείελον· ἐν δ' ὄρος αὐτῇ
 Νήριτον, εἰνოსίφυλλον, ἀριπρεπέε· ἀμφὶ δὲ νῆσοι
 Πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σγεδὸν ἀλλήλησιν,
 Δουλίχιόν τε Σάμην τε καὶ ὕλησσαν Ζάκυνθος.
 Αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτῃ εἰν ἀλὶ κεῖται.
 25
 Πρὸς ζῶφον — αἱ δὲ τ' ἄνευθε πρὸς ἧν τ' ἡέλιόν τε —,
 Τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος· οὐ τοι ἔγωγε
 Ἦς γαίης δύναιαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
 Ἦ μὲν μ' αὐτόν· ἔρuche Καλυψώ, δῖα θεάων,
 Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι.
 30
 Ὡς δ' αὐτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
 Αἰαίην, δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι.
 Ἀλλ' ἐμὸν οὐ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον.
 Ὡς οὐδὲν γλύκιον ἤς πατρίδος οὐδὲ τοκῆω
 Γίγνεται, εἴπερ καὶ τις ἀπόπροθι πίονα οἶκον
 35
 Γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει ἀπάνευθε τοκῆων
 Εἰ δ', ἄγε τοι καὶ νόστον ἐμὸν πολυκηδέ' ἐνίσπω,
 Ὅν μοι Ζεὺς ἐφέηκεν ἀπὸ Τροίηςθεν ἰόντι.
 Πιόθην με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσευ,
 40
 Ἰσμάρω· ἔνθα δ' ἐγὼ πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ' αὐτούς·
 Ἐκ πόλιος δ' ἀλόχους καὶ κτήματα πολλὰ λαβόντες
 Δασσάμεθ', ὥς μὴ τις μοι ἀτεμβόμενος κίσι ἴσῃς.
 Ἐνθ' ἦτοι μὲν ἐγὼ διερῶ ποδὶ φευγέμεν ἡμέας
 Ἠνώγεα· τοὶ δὲ μέγα νήπιοι οὐκ ἐπίθοντο.
 Ἐνθα δὲ πολλὸν μεν μέθυ πίνετο, πολλὰ δὲ μῆλα
 45
 Ἔσφαζον παρὰ θύνα καὶ εἰλίποδας ἔλικας βοῦς.
 Τόφρα δ' ἄρ' οἰχόμενοι Κίκονες Κικόνεσσι γεγώνευν,
 Οἳ σφιν γείτονες ἦσαν ἅμα πλέονες καὶ ἀρείους,

σιν Ἀνθρώποισι μέλω], δε (ἐν) πᾶσι δόλοισι μέλω (διὰ φροντίδος εἰμί) τοῖς ἀνθρώποις, περὶ τοῦ ὁποῖου, ὡς περιφώνημα κατὰ τοὺς δόλους (τὰ σφατηγήματα), πάντας ἄνθρωποι φροντίζουσιν ἀ μὲθωσιν, θθεν ἢ ἡ Ἀργὼ ἐπεκλήθη Πασιμέλουσα. ²¹ Εὐδείελον], διαφόρως ἐξηγήθη τὸ ἐπίθετον· ἢ γὰρ Εὐδηλον, περίοπτον ἢ εὐσύνοπτον, διὰ τὸ ὅρος Νήριτον ἢ τὴν μικρότητα τῆς ἢ πρὸς δύσιν (δειλην) εὐθὺς κειμένην, ὅπερ σαφηνίζει διὰ τοῦ 26 στίχου· ἢ Εὐκρατον, ὡς ἐκ τῆς Εὐλῆς, θερμότητος. ²² Εἰνოსίφυλλον], ὅπου τὰ φύλλα τῶν δένδρων αἰετοπε κινούνται (ἐννοεῖται), δηλ. — Πνευμένον. ²³ Ναιετάουσι] κείνται. ²⁴ Δουλίχιον], μία τῶν Ἐχινάδων, ἢ παρὰ τῷ Στράβωνι Δουλίχη, περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελύου. — Σάμη], τὴν ὁποίαν ἀλλοχοῦ (Ιλ. Β, 634) Σάμον ὀνομάζει. ²⁵ Χθαμαλὴ πανυπερτάτῃ], χθαμαλὴ μὲν, ὡς πρὸς τὴν ἀντικρὺ ἡπειρον· διότι ἄλλως ἦτον διὰ τὸ ὅρος Νήριτον, εὐδείελος· πανυπερτάτῃ δὲ, ὡς πάντων ἐσχάτῃ (τελευταίᾳ· τοῦτο γὰρ δηλοῖ ἐνταῦθα τὸ ἐπίθετον) πρὸς ζῶφον. ²⁶ Πρὸς ζῶφον] πρὸς δύσιν. ²⁷ Ἦς γαίης], τῆς αὐτοῦ πατρίδος. ²⁸ Αὐτόν] αὐτοῦ, ἐν τῇ αὐτῆς νήσῳ. ²⁹ Κατερήτυεν], κατεῖχεν. ³⁰ Αἰαίην], ἢ ἐκ τῆς Αἴας, πόλεως τῆς Κολχίδος, περὶ τὸν Φάσιν. Αἰαίη δὲ ἐκαλεῖτο καὶ αὐτὴ τῆς Κίρκης ἢ νῆσος. ³¹ Ὡς], οὕτως ἄρα, συλλογιστ. ἢ Οὕτω πάντο! θαυμάς. ³² Εἰ δ',] εἰ δὲ βούλει.

³³ Κικόνεσσι], ἔθνος τῆς Θράκης, ὅπερ τὴν Θάσον. ³⁴ Ἰσμάρῳ], πόλις τῶν Κικόνων, ἢ νῦν Μαρώνεια. — Πόλιν ἔπραθον], διότι συνεμάχοντο τοῖς Τρωσίν (Ιλ. Ρ, 73). ³⁵ Ἀτεμβόμενος... ἴσῃς], ἐξεργημένος τῆς ἰσομοιρίας. ³⁶ Διερῶ ποδὶ], ὑγρῶ, ἐπομένως εὐκίνητῳ, ταχεῖ. ³⁷ Ἠνώγεα], ἐκέλευον, Ἀνώγω. ³⁸ Γείτονες], παρετηρήθη ὅτι ἡ λέξις δὲν

Ἦπειρον ναίοντες, ἐπιστάμενοι μὲν ἀφ' ἵππων
 Ἀνδράσι μάρνασθαι, καὶ ὅθι χερὴ πεζὸν ἔοντα. 50
 Ἦλθον ἔπειθ' ὅσα φύλλα καὶ ἄνθηa γίγνεται ὦρ,
 Ἠέριοι· τότε δὴ ῥα κακὴ Διὸς αἵσα παρέστη
 Ἡμῖν αἰνομόροισιν, ἔν' ἄλγεα πολλὰ πάθοιμεν.
 Στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην παρὰ νηυσὶ θοῇται,
 Βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκῆρεσιν ἐγγείησιν. 55
 Ὅφρα μὲν ἤως ἦν καὶ ἀέζετο ἱερὸν ἦμαρ,
 Τόφρα δ' ἀλεξόμενοι μένομεν πλέονάς περ ἔοντας·
 Ἦμος δ' ἡέλιος μετενίσσεται βουλυτόνδε,
 Καὶ τότε δὴ Κίκονες κλίαν δαμάσαντες Ἀχαιοῦς.
 Ἐξ δ' ἀφ' ἐκάστης νῆος εὐκνήμιδες ἔταιροι 60
 Ὡλονθ'· οἱ δ' ἄλλοι φύγομεν θάνατόν τε μόρον τε.
 Ἐνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
 Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἔταιρους.
 Οὐδ' ἄρα μοι προτέρω νῆες κίον ἀμφιέλισσαι,
 Πρὶν τινα τῶν δειλῶν ἐτάρων τρεῖς ἕκαστον αὐταί, 65
 Οἱ θάνον ἐν πεδίῳ, Κικάνων ὑπο δρωθέντες.
 Νηυσὶ δ' ἐπ' ὧρσ' ἄνεμον Βορέην νεφεληγερέτα Ζεὺς
 Λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψεν
 Γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανὸν νύξ.
 Αἱ μὲν ἔπειτ' ἐφέροντ' ἐπικάρσιαι, ἰστία δέ σφιν 70
 Τριχθαῖ τε καὶ τετραχθαῖ διέσχισεν ἕξ ἀνέμοιο.
 Καὶ τὰ μὲν ἐς νῆας κάθημεν, δεῖσαντες ὀλεθρον,
 Αὐτὰς δ' ἐσσυμένως προερέσσαμεν ἡπειρόνδε.
 Ἐνθα δ'ὡς νύκτας δύο τ' ἡμέατα συνεχὲς αἰεὶ
 Κείμεθ', ὁμοῦ καμάτω τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες. 75
 Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ εὐπλόκαμος τέλεισ' ἦώς,
 Ἰστὺς στησάμενοι ἀνά θ' ἰστία λευκὰ ἐρύσαντες
 Ἡμεῖθα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνήται τ' ἵθυον.
 Καὶ νύ κεν ἀσκηθὴς ἰκόμην ἐς πατρίδα γαῖαν·
 Ἀλλὰ με κύμα ῥόος τε περιγνάμπτοντα Μάλειαν 80
 Καὶ Βορέης ἀπέωσσε, παρέπλαγξεν δὲ Κυθήρων.

εὐρίσκεται ἐν τῇ Ἰλιάδι, καθὼς καὶ ἄλλαι τινές· ἐξ οὗ καὶ συμπεραίνεται ὅτι ἡ Ὀδύσσεια εἶνε μεταγενέστερον ποίημα. ⁴⁹ ⁵⁰ Ἐπιστάμενοι μὲν ἀφ' ἵππων.. μάρνασθαι, ἢ ὅθι χερὴ πεζὸν ἔοντα], παράφρασις τοῦ ἱππέως καὶ πεζοῦ· ὁ δὲ Μὲν ἔχει ἀνταποδοτικὸν τὸν καὶ.

⁵¹ ὦρ], ἐν τῇ τοῦ ἔαρος καιρῷ. ⁵² Ἠέριοι], ὄφριοι. ⁵³ Στησάμενοι μάχην, ἐμάχοντο· ἐκ τούτου καὶ ἡ συστάσθην μάχη. ⁵⁴ Ὅφρα μὲν ἤως κτλ.], ἀπὸ πρωίας ἄχρι μεσημβρίας. ⁵⁵ Ἐξ δ' ἀφ' ἐκάστης κτλ.], δηλ. ἐβδωμήκοντα δύο τὸ ὅλον, διότι τὰ πλοῖα ἦσαν δώδεκα. ⁵⁶ Προτέρω] προσωτέρω. ⁵⁷ Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο], ἐνν. σωθέντες.

⁵⁸ Τίνα], ἕκαστον ἡμῶν. Συνείθιζον δὲ οἱ παλαιοὶ νὰ ἀνακαλῶσι τρεῖς ὀνομασί τοὺς ἐπὶ ξένης ἀποβήσκοντας. ⁵⁹ Ἐπικάρσιαι], ἐπὶ κάρ, ἐπὶ κεφαλῇ, διὰ τὸν σφοδρὸν κατὰ πρῶμην ἄνεμον. ⁶⁰ Προερέσσαμεν], ἐρέσσοντες προσεπλάσσαμεν. Ἄλλοι γρφ. προερύσταμεν. ⁶¹ Περιγνάμπτοντα Μάλειαν], περικάμπτοντα τὸν Μαλείαν, ἀκρωτήριον τῆς Λακωνικῆς, διασφῶρον καὶ σήμερον τὸ αὐτὸ ὄνομα. ⁶² Παρέπλαγξεν δὲ Κυθήρων], ἀπεπλάγησεν ἀπὸ τῆς νήσου τῶν Κυθήρων.

Ἔνθεν δ' ἐννήμαρ φερόμην ὅλοισι ἀνέμοισιν
 Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντ'· αὐτὰρ δεκάτῃ ἐπέβημεν
 Γαίης Λωτοφάγων, οἷτ' ἄνθινον εἶδαρ ἔδουσιν.
 Ἔνθα δ' ἐπ' ἡπείρου βῆμεν καὶ ἀφυσάμεθ' ὕδωρ,
 Αἶψα δὲ δεῖπνον ἔλαντο θεῆς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιο τε πασσάμεθ' ἡδὲ ποτῆτος,
 Δὴ τότε ἔγὼν ἐτάρους προΐειν πεύθεσθαι ἰόντας
 Οἵτινες ἄνδρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῆτον ἔδοντες,
 Ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας.
 Οἱ δ' αἶψ' οἰχόμενοι μίγην ἀνδράσι Λωτοφάγοισιν.
 Οὐδ' ἄρα Λωτοφάγοι μῆδον' ἐτάροισιν ὄλεθρον
 Ἡμετέροις, ἀλλὰ σφι δόσαν λωτοῖο πάσασθαι.
 Τῶν δ' ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιγδέα καρπὸν,
 Οὐκέτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἔθελεν οὐδὲ νέεσθαι,
 Ἄλλ' αὐτοῦ βούλοντο μετ' ἀνδράσι Λωτοφάγοισιν
 Λωτὸν ἐρεπτόμενοι μενέμεν νόστου τε λαθέσθαι.
 Τοὺς μὲν ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἄγον κλαίοντας ἀνάγκη,
 Νηυσὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ δῆσα ἐρύσσας·
 Αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρήφρας ἑταίρους
 Σπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν ὠκειάων,
 Μὴ πῶ τις λωτοῖο φαγὼν νόστοιο λάθῃται.
 Οἱ δ' αἶψ' εἰσβαῖνον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον,
 Βῆξ δ' ἐξόμενοι, πολὺν ἄλα τύπτον ἐρετμοῖς.
 Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἥτορ.
 Κυκλώπων δ' ἐς γαίαν ὑπερφιάλων ἀθεμίστων
 Ἰκόμεθ', οἳ ῥα θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν
 Οὔτε φρυτεύουσιν χερσὶν οὐτὸν οὔτ' ἀρόωσιν,
 Ἄλλὰ τὰ γ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,
 Πυροὶ καὶ κριθαὶ ἡδ' ἄμπελοι, αἵτε φέρουσιν
 Οἶνον ἐριστάφυλον, καὶ σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.
 Τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγοραὶ βουλευφόροι οὔτε θέμιστες,
 Ἄλλ' οὔγ' ὑψηλὼν ὀρέων ναῖουσι κάρηνα

85

90

95

100

105

110

⁸⁸ Γαίης Λωτοφάγων], τοὺς Λωτοφάγους τοποθετοῦσιν ἐν τῇ Αἰδύᾳ. — Ἄνθινον εἶδαρ], τὸν κατωτέρω λωτὸν. ⁸⁹ Ἐπὶ χθ. σῆτον ἔδ.] περιφραστ. ἀντὶ κατοικοῦντες, ζῶντες, ὡς ἀπὸ τοῦ κυριωτάτου τῆς τροφῆς εἶδους, ἡ Ἡμεροί, πεπολισμένοι, σιτοφάγοι, καθὼς λέγει παρακατιῶν σίχ. 198. κατ' ἀντιδιαστολήν πρὸς τὸν ὠμοφάγον Κυκλώπα. ⁹⁰ Κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας], εἰς ἀσφάλειαν· ἱεροὶ γάρ οἱ κήρυκες· ἡ καὶ διὰ τὸ ἐπισημότερον.

⁹⁵ Λωτοῖο], διάφοροι περὶ τοῦ καρποῦ τούτου αἱ ἰδέαι· τῶν νεωτέρων φυσικῶν. Κατὰ τὴν κοινοτέραν δὲ γνώμην, εἶνε εἶδος μεσπῆλου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου κατασκευάζεται καὶ οἶνος.

⁹⁶ Πάλιν] ὁπίσω. ⁹⁸ Τοὺς... ἐπὶ νῆας ἄγον ἀνάγκη], τοὺς ἔφερα διὰ τῆς βίας.

⁹⁹ Ζυγὰ], τὰ καθίσματα τῶν κωπηλατῶν. ¹⁰¹ Σπερχομένους], ταχύνοντας, κοιν. βιαστικούς. ¹⁰² Ἄλα τύπτον ἐρετμοῖς], περιφρ. ἀντὶ ἤρεσσον, ἐκωπηλάτην. ¹⁰⁶ Κυκλώπων δ' ἐς γαίαν], τὴν Σικελίαν, καὶ ταύτης τὰς περὶ τοὺς Λεοντίνους καὶ τὴν Αἰτνὴν χωῖρας.

¹⁰⁹ Τὰ γ'], τὰ ἐξῆς ῥηθησόμενα. Σημειῶσαι δὲ τὸ Ἀσπαρτα μηχανόμενον ἐπὶ τῆς ληγούσης. ¹¹² Οὔτε θέμιστες], ἐνν. εἰσίν. Ἐρμηγεύει δὲ τὸ ἀνωτέρω Ἀθεμίστων.

Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, θεμιστεύει δὲ ἕκαστος
Παίδων ἢ δ' ἀλόγων, οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσιν.

Νῆσος ἔπειτα λάχεια παρέκ λιμένος τετάνυσται
Γαίης Κυκλώπων, οὔτε σχεδὸν οὔτ' ἀποτηλοῦ,
Ἵλῆσσο· ἐν δ' αἶγες ἀπειρέσμαι γεγάασιν

Ἀγριαί· οὐ μὲν γὰρ πάτος ἀνθρώπων ἀπερούκει,
Οὐδέ μιν εἰσοιχνεύσι κυνηγέται, οἳ τε καθ' ὕλην

120

Ἀλγεα πάσχοδσιν κορυφὰς ὀρέων ἐφέπαντες.
Οὔτ' ἄρα ποίμνησιν καταΐσχεται οὔτ' ἀρότοισιν,

Ἄλλ' ἤγ' ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἤματα πάντα
Ἀνδρῶν χηρεύει, βόσκει δέ τε μηκάδας αἶγας.

Οὐ γὰρ Κυκλώπεσσι νέες πάρα μιλοπάροισι,
Οὐδ' ἄνδρες νῆων ἐν τέκτονες, οἳ κε κάμοιεν

125

Νῆας εὐστέλμους, αἳ κεν τελέοιεν ἕκαστα,
Ἄστέ· ἐπ' ἀνθρώπων ἰκνεύμεναι, οἳά τε πολλὰ

Ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους νηυσὶν περόωσι θάλασσαν·
Οἳ κέ σφιν καὶ νῆσον εὐκτιμένην ἐκάμοντο.

130

Οὐ μὲν γάρ τι κακὴ γε, φέροι δέ κεν ὦρια πάντα·
Ἐν μὲν γὰρ λειμῶνες ἄλός πολιοῖο παρ' ὄχθας

Ἵδρηλοί, μαλακοί· μάλα κ' ἄφθιτοι ἄμπελοι εἴεν·
Ἐν δ' ἄροσις λείη· μάλα κεν βαθὺ λήϊον αἰεὶ

Εἰς ὥρας ἄμψεν· ἐπεὶ μάλα πῖαρ ὑπ' οὐδας.

135

Ἐν δὲ λιμὴν εὐρμος, ἔν' οὐ χρεῶ πείσματός ἐστιν,
Οὔτ' εὐνὰς βαλέειν, οὔτε προμνήσι' ἀνάψαι,

Ἄλλ' ἐπικέλσαντας μείναι χρόνον, εἰς ὃ κε ναυτέων
Θυμός ἐποτρύνῃ καὶ ἐπιπνεύσῃσιν αἵηται.

Αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ,

140

Κρήνη ὑπὸ σπείους· περὶ δ' αἰγίροι πεφύασιν.

Ἐνθα κατεπλόμεν, καὶ τις θεὸς ἡγεμόνευεν

¹¹⁸ Θεμιστεύει], δικάζει, ἄρχει. ¹¹⁹ Οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσιν], οὔτε φροντίζουσιν ὁ εἰς περὶ τοῦ ἄλλου, ζῶσιν ἀκοινώνητοι, ἰδιοβόρῳμω. Οὐχ ἦτον ὅμως προσκληθέντες ὕπερον ὑπὸ τοῦ Πολυφύμου, συνέδραμον ἅπαντες. ¹²⁰ Λάχεια], θασεῖα, ἴδε τὸ Λεξικόν.—Παρεκ], ἔξω μὲν τοῦ λιμένος, ἀλλὰ πλησίον αὐτοῦ, τὸ ὅποιον ἐρμηνεύει ἐν τῷ ἐπομένῳ στίχῳ. ¹²¹ Πάτος], ὁδός. ¹²² Εἰσοιχνεύσι], εἰσπορεύονται. ¹²³ Ἐρείποντες], ἐπιπορεύμενοι. ¹²⁴ Καταΐσχεται], κατέχεται. ¹²⁵ Γάρ], αἰτιολογεῖ τὸ διατὶ ἀνδρῶν χηρεύει, καὶ τοὶ οὐκ ἀποτηλοῦ κειμένη τῆς γαίης τῶν Κυκλώπων. ¹²⁶ Ἐν], ἐνεσθιν. ¹²⁷ 128] Δ' κεν τελέοιεν. ¹²⁹ ἰκνεύμεναι], ἐκτελῶσι τὴν ἀφίξιν. ¹³⁰ Οἳά τε πολλὰ], καθὼς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐπιβόημα. ¹³¹ Οἳ], οἳ νεῶν τέκτονες. ¹³² ὦρια πάντα], τὰ εἰς ἐκάστην ὥραν τοῦ ἔτους πρόσφορα. ¹³³ Ἐν], ἐν αὐτῇ γάρ. ¹³⁴ Μαλακοί], παγεῖς, εὐσκαπτοί.—ἄφθιτοι], μηδὲν ὁλως ἀποβρέουσαι, ἤ, καθὼς τὸ ἐξέφρασεν ἀλλοχοῦ (H, 117): «Ὅταν οὕποτε καρπὸς ἀπολλυταὶ οὐδ' ἀπολείπει,» ¹³⁵ Ἄροσις λείη], γῆ ἀρόσιμος, ἐπομένως ὁμαλὴ, ἀδενδρος, ὅθεν καὶ τὸ λήϊον. ¹³⁶ 137] Αἰεὶ εἰς ὥρας], πάντοτε ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι, ἐκάστου ἔτους τῷ θερεὶ. ¹³⁸ Ἵπ], ὕπεστιν. ¹³⁹ Ἐπικέλσαντας], ἐποκειλαντας.—μείναι], ἐνν. χρεῶ ἐσθι. ¹⁴⁰ Κρατὸς λιμένος], τῇ κορυφῇ ἢ τῇ ἄκρῃ. ¹⁴¹ Κρήνη], κατ' ἐπεξήγησιν τοῦ ὕδωρ, ἔν' ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἦτον φρεατιῶν οὔτε στάσιμον, ἀλλ' ἀναευστικόν. ¹⁴² Καὶ τις θεὸς ἡγεμόνευεν], αἰτιολογεῖ τὴν ἐν νυκτὶ ζοφεράν προσηγορίαν.

Νύκτα δι' ὀφθαίην· οὐδὲ προὔφαινετ' ἰδέσθαι·
 Ἄγρ γὰρ παρὰ νηυσὶ βαθεῖ· ἦν, οὐδὲ σελήνη
 Οὐρανόθεν προὔφαινε, κατείχετο δὲ νεφέεσσιν. 145
 Ἔνθ' οὐ τις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν·
 Οὔτ' οὖν κύματα μακρὰ κυλινδόμενα προτὶ χέρσον
 Εἰσίδομεν πρὶν νῆας εὐστέλους ἐπικέλσαι.
 Κελσάσῃσι δὲ νηυσὶ καθειλομένῃσι τίς πάντα,
 Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης· 150
 Ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν Ἡῶ δι' ἄν.
 Ἥμος δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 Νῆσον θαυμάζοντες ἐδινεόμεσθα κατ' αὐτήν.
 Ὄρσαν δὲ Νύμφαι, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,
 Αἶγας ὀρεσκόφους, ἵνα δειπνήσειαν ἑταῖροι. 155
 Αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ αἰγανέας δολιχαύλους
 Εἰλόμεθ' ἐκ νῶν, διὰ δὲ τρίχα κοσμηθέντες
 Βάλλομεν· αἶψα δ' ἔδωκε θεὸς μενοεικέα ἥθην.
 Νῆες μὲν μοι ἔποντο δυνάδεκα, ἐς δὲ ἑκάστην
 Ἐννέα λάγχανον αἶγες· ἐμοὶ δὲ δέκ' ἔξελον οἶφι. 160
 Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἡμαρ, ἐς ἡέλιον καταδύντα,
 Ἦμεθα δαινύμενοι χρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
 Οὐ γάρ πω νηῶν ἐξέφθιτο οἶνος ἐρυθρός,
 Ἄλλ' ἐνέην· πολλὸν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἕκαστοι
 Ἦφύσαμεν, Κικλῶν ἱερὸν πτολίεθρον ἑλόντες. 165
 Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ἐλεύσομεν ἐγγὺς ἐόντων,
 Καπνὸν τ' αὐτῶν τε φθογγὴν οἶων τε καὶ αἰγῶν.
 Ἥμος δ' ἡέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἤλθεν,
 Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
 Ἥμος δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως, 170
 Καὶ τότε ἔγων ἀγορὴν θέμενος, μετὰ πᾶσιν ἔειπον·
 Ἄλλοι μὲν νῦν μίμνεντ', ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι·
 Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηὶ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἐτάροισιν
 Ἐλθὼν, τῶνδ' ἀνδρῶν πειρήσομαι, οἵτινές εἰσιν·
 Ἦρ' οἷγ' ὕβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι, 175
 Ἦε φιλόξενοι, καὶ σφιν νόος ἐστὶ θεοудής.
 Ὡς εἰπὼν ἀνὰ νηὸς ἔβην, ἐκέλευσα δ' ἑταίρους
 Αὐτοὺς τ' ἀμβαίνειν ἀνὰ τε πρυμνήσια λῦσαι.
 Οἱ δ' αἶψ' εἰσβαῖνον καὶ ἐπὶ κλισίῃ καθίζον,
 Ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολιτὴν ἄλα τύπτον ἐρετμοῖς. 180
 Ἄλλ' ὅτε δὴ τὸν χώρον ἀφικόμεθ' ἐγγὺς ἐόντα,

¹⁴⁵ Προὔφαινετ', ἀπροσώπως.—ἰδέσθαι], ὥστε ἰδ. ¹⁴⁶ Ἄγρ], ἀχλὺς. ¹⁵¹ Ἀποβρίξαν-
 τες], ἀποκοιμηθέντες. ¹⁵⁵ Ἐδινεόμεσθα], περιεργόμεθα. ¹⁵⁷ Διὰ τρίχα κοσμη], τριγῇ
 διακοσμηθέντες, ἐν τάξει (κόσμη) διατεθέντες. ¹⁶⁰ 167 Ἐλεύσομεν.. Καπνὸν τε.. φθογ-
 γήν τε], κατὰ ζεύγμα, ἑλλ. τοῦ Ἠκούομεν. ¹⁷¹ Ἀγορὴν θέμενος, συγχροτήσας.
¹⁷⁷ Ἀνὰ νηὸς ἔβην], ἀνέβην (ἐπὶ) νηὸς, ὡς καὶ κατωτέρω. Ἀμβαίνειν.

Ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ σπέος εἶδομεν, ἄγχι θαλάσσης,
 Ὑψηλὸν, δάφνησι κατηρεφές· ἐνθα δὲ πολλὰ
 Μῆλ', οἷές τε καὶ αἶγες ἰαύεσκον· περὶ δ' αὐτῇ

185

Ἵψηλὴ δέδμητο κατωρυχέεσσι λίθοισιν,
 Μακροῖσιν τε πίτυσιν ἰδὲ δρυσὶν ὑψικόμοισιν.

Ἔνθα δ' ἀνὴρ ἐνίαυε πελώριος, ὃς ῥά τε μῆλα
 Οἶος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν· οὐδὲ μετ' ἄλλους
 Πωλεῖτ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐὼν ἀθεμίστια ᾗδῃ.

190

Καὶ γὰρ θαῦμα' ἐτέτυκτο πελώριον, οὐδὲ ἐφίκει
 Ἄνδρ' ἔγε σιτοφάγῃ, ἀλλὰ ῥίψ' ὕληντι

Ἵψηλῶν ὀρέων, ὅτε φαίνεται οἶον ἀπ' ἄλλων.

Δὴ τότε τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρήρως ἐταίρους

Αὐτοῦ παρ νῆϊ τε μένειν καὶ νῆα ἐρυσθαι·

195

Αὐτὰρ ἐγὼ κρίνας ἐτάρων δυοκαίδεκα' ἀρίστους

Βῆν' ἀτὰρ αἶγεον ἄσκον ἔχον μέλανος οἴνοιο,

Ἥδέος, ὃν μοι ἔδωκε Μάρων, Εὐάνθεος υἱός,

Ἰρεὺς Ἀπόλλωνος, ὃς Ἰσμαρον ἀμφιβεβήκει,

Οὐνεκά μιν σὺν παιδί περισχόμεθ' ἠδὲ γυναικί·

200

Ἀζόμενοι· φῖκει γὰρ ἐν ἄλσει δεινδρήντι

Φοίβου Ἀπόλλωνος· ὃ δὲ μοι πόρεν ἀγλαὰ δῶρα·

Χρυσοῦ μὲν μοι δῶκ' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα,

Δῶκε δὲ μοι κρητῆρα πανάργυρον, αὐτὰρ ἔπειτα

205

Οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δυνάδεκα πᾶσιν ἀφύσας

Ἥδυν, ἀκηράσιον, θεῖον ποτόν· οὐδέ τις αὐτόν

Ἥειδῃ δμῶν οὐδ' ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ,

Ἄλλ' αὐτὸς ἄλογός τε φίλῃ ταμίῃ τε μί' οἷῃ.

Τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μεληιδέα οἶνον ἐρυθρόν,

¹⁸⁴ Μῆλ' οἷές τε καὶ αἶγες], προτάξας τὸ γένος, ἐπήνεγκε τὰ εἶδη. — ἰαύεσκον], ἐστάλιζον λέγουσι σήμερον οἱ ποιμένες μας. ¹⁸⁵ Κατωρυχέεσσι λίθοισιν], μεγάλοις, ὡς μέγρος αὐτῶν ἐγκατορυγῆναι τῇ γῇ. Ἐξ ὧν καὶ τὰ Κυκλώπεια λεγόμενα τεῖχη.

¹⁸⁸ Ἀπόπροθεν], μακρὰν τῶν λοιπῶν. Ἐπ' ἐσχατιῇ τῆς νήσου, καθὼς εἶπεν ἀνωτέρω. ¹⁸⁹ Ἵψηλῶν ὀρέων], ἐπὶ ὀρεῶν ἀνομίαν καὶ ἀδικίαν, τὸ ὅποιον κατωτέρω (σ. 215) σαφέστερον ἐκφράζει διὰ τοῦ Οὔτε δίκας εὐ εἶδότες οὔτε θέμιστας. ¹⁹¹ Ἄνδρ' ἔγε σιτοφάγῃ], ἴδε τὴν ἐν σ. 89 ὑποσημείωσιν. — ῥίψ', κορυφῇ ὄρους, ἀκρωτηρίῳ. ¹⁹² Ἐρυσθαι:], φυλάττειν. ¹⁹³ Μέλανος οἴνοιο], ἀνωτέρω (σ. 163) καθὼς καὶ κατωτέρω (σ. 208) λέγει ὅτι ἦτον ἐρυθρός. ¹⁹⁷ Μάρων], οὗ ἐπώνυμος ἡ Μαρώνεια, περίφημος πάντοτε διὰ τὸν οἶνον τῆς. ¹⁹⁸ Ἰρεὺς φιλοῦται ἰωνικῶς, κατὰ τινας, ὡς καὶ τὸ Ἰρηε = Ἰεραε. — Ἰσμαρον ἀμφιβεβήκει], κατὰ τὸ Χρῆσιν ἀμφιβεβήκει (ἰλ. Α, 37.), ἐπὶ σάτυρον, ἐλατρεύετο ἐν αὐτῇ ἰδιαιτέρως. ¹⁹⁹ Παιδί], ἄλλοι γρφ. Παισί. Ἀθλῶν δὲ ἐάν ᾔητε τῷ ἢ τῇ παιδί· τὸ δεύτερον μοι φαίνεται πιθανώτερον, ἀπ' ἐναντίας τῆς γνώμης τοῦ Σχλ. — Περίσχομεθ'], πρὸς αἰτιατικὴν Μιν, περιποιήσμεν, ἐσώσαμεν. Ἄλλως γὰρ πρὸς γενικήν: Περίσχομεθ' ἑῶς (ἰλ. Α, 393). ²⁰⁰ Γάρ], αἰτιολογεῖ τὸ Ἀζόμενοι, σιτισθέντες τὸν τόπον ὅπου κατέκει, ὡς ἱερὸν, ἄστυον. ²⁰² Χρυσοῦ κτλ.] ὁ Εὐστάθιος παρατηρεῖ ὅτι οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἀπόλλωνος ἦσαν ἐκκαλαὶ πλοῦστοι· διότι καὶ ὁ Χρῆσιν, καὶ τοῖς μετὰ πολυετῇ πολιορκίαν, ἦλθε φέρων ἀπερίσσι' ἀποινασ. — Τάλαντα], ἴδε ἰλ. Ι, 122. ²⁰³ Ἀκηράσιον], ἄκρατον, ἄδολον, ἀδύφθορον. ²⁰⁴ Δμῶν οὐδ' ἀμφιπόλων], δούλων καὶ δουλίδων.

²⁰⁵ Πίνοιεν], ἐνν. αὐτοὶ καὶ ἡ γυνὴ του· ἐπιφέρει δὲ Ἐμπλήσας, φ. ἀπὸ τοῦ ἐπικρατεσθῆναι.

- "Εν δέπας ἐμπλήσας ὕδατος ἀνὰ εἴκοσι μέτρα
 Χεῦ', ὁδμή δ' ἴδεῖα ἀπὸ κρατῆρος ὀδώδει,
 210
 Θεσπεσίη· τὸτ' ἂν οὐ τοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.
 Τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἄσκον μέγαν, ἐν δὲ καὶ ἦα
 Κωρύκῳ· αὐτίκα γάρ μοι οἶσατο θυμὸς ἀγῆνωρ
 "Ἄνδρ' ἐπελεύσεσθαι, μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκὴν,
 "Ἀγρίον, οὔτε δίκας εὖ εἰδότα οὔτε θέμιστας.
 215
 Καρπαλίμως δ' εἰς ἄντρον ἀφικόμεθ', οὐδὲ μιν ἔνδον
 Εὖρομεν, ἀλλ' ἐνόμει νομὸν κατὰ πίονα μῆλα.
 Ἐλθόντες δ' εἰς ἄντρον ἐθηύμεσθα ἕκαστα.
 Ταρσοὶ μὲν τυρῶν βριθόν, στείνοντο δὲ σῆχοι
 Ἄρνων ἢ ὀρίφων· διακεκριμένοι δὲ ἕκασται
 220
 Ἔρχατο, χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέτασσαι,
 Χωρὶς δ' αὖ ἔρσαι. ναῖον δ' ὄρω ἄγγεα πάντα,
 Γαυλοὶ τε σκαφίδες τε, τετυγμένα, τοῖς ἐνάμελγεν.
 "Ενθ' ἐμὲ μὲν πρῶτισθ' ἔταροι λίσσοντ' ἐπέεσσιν
 225
 Τυρῶν αἰνυμένους ἰέναι πάλιν, αὐτὰρ ἔπειτα
 Καρπαλίμως ἐπὶ νῆα θοὴν ἐρίφους τε καὶ ἄρνας
 Σηκῶν ἐξελάσαντας ἐπιπλεῖν ἄλμυρον ὕδωρ·
 Ἄλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην — ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν —,
 "Οφρ' αὐτόν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δοίη.
 230
 Οὐδ' ἄρ' ἔμελλ' ἐτάροισι φανείς ἐρατεινὸς ἔσεσθαι.
 "Ενθα δὲ πῦρ κήαντες ἐθύσαμεν ἡδὲ καὶ αὐτοὶ
 Τυρῶν αἰνυμένοι φάγομεν, μένομεν τέ μιν ἔνδον
 Ἕμενοι, ἕως ἐπῆλθε νέμων. φέρε δ' ὄθριμον ἄχθος
 Ὑλῆς ἄζαλῆς, ἵνα οἱ ποτιδόρπιον εἴη.
 235
 Ἐκτοσθεν δ' ἄντροιο βαλὼν ὀρμαγδὸν ἔθηκεν
 Ἕμεῖς δὲ δέισαντες, ἀπεσσύμεθ' ἐς μυχὸν ἄντρου.
 Αὐτὰρ ὅγ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα,
 Πάντα μάλ', ὅσο' ἤμελγε, τὰ δ' ἄρσενά λειπε θύρῃσιν,

209 210 Ἄν. Χεῦ', ἀνέχεεν, ἀνεκίρνα. — Εἴκοσι μέτρα], εἴκοσάπλάσιον ὕδωρ. Προσι-
 κονόμησις δὲ τοῦτο, ἵνα μὴ ἀπορῇ τις πῶς διὰ τόσον ὀλίγου ἐμεθύσθη ὁ τηλικούτος Κύ-
 κλωψ. 212 Οὐ τοι ἀποσχ. κτλ.], ἡ ἡδύτης τῆς ὁσμῆς καὶ τῆς γεύσεως (μελιγδέα) δυσ-
 πτάσαστον ἐφαίει τὸν πίνοντα. 212 213 Ἐν δὲ καὶ ἦα Κωρύκῳ] ἐν δὲ κωρύκῳ καὶ ἦα
 — ἦα (σῖτα) φέρον. 213 Ἐπελεύσεσθαι], ἐλεύσεσθαι ἐπὶ τὸν ἄνδρα. — ἀλκὴν ἐπιειμένον], ἐν-
 δεδυμένον, δηλ. ἄλκιμον, κατὰ τὸ Ἀνακρέων ἐπιειμένε [Ιλ. Α, 149]. 217 Νομὸν κατὰ],
 κατὰ τὸν νομὸν, τὸν συνῆθη τόπον τῆς βοσκῆς. 221 Ἔρχατο], εἰργκόμενα ἦσαν, ἴδε τὸ
 Λεξικόν. — Πρόγονοι, . . μέτασσαι, ἔρσαι], αἱ προγενέστεραι, αἱ μεσασταὶ καὶ αἱ νέαι.
 222 Ναῖον ὄρω], ἀενάως περιεβρίοντο, ἐπαπλήρωντο. 223 Αἰνυμένους], λαβόντας, φ-
 ελόντας. 227 Ἄλμυ. ὕδωρ], περιφρ. τὴν θάλασσαν. 230 Οὐδ' ἔμελλ' . . ἐρατεινὸς ἔσε-
 σθαι], ἀντὶ τὰ εἴπη: ἔμελλε συγερδὸς, ἀποτρόπαιος ἔσεσθαι· σχῆμα λόγου, κατὰ τὸ:
 «Οὐδ' ἄρα τῷ γε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεὺς α, ἀντὶ τὰ εἴπη Ἐλυπῆθα. 231 Ἐθύσαμεν],
 ἐνν. τυρῶν, ὡς ἀπαρχὴν τοῦ δείπ. ἴδε Ιλ. Ι, 219, 220. 234 Ποτιδόρπιον], πρὸς τὸ δεῖ-
 πνον χρήσιμον, φέγγον ἐν ᾧ ἔμελλε τὰ δεῖπνῃ. ὡς καὶ κατωτέρω (σχ. 249) λέγει τὰ
 γάλα ποτιδόρπιον. 235 Ἐθῆκεν], ἐπροξένησε. 236 Ἀπεσσύμεθ'], ἀπεχωρήσαμεν.
 238 Θύρῃσιν], ἐξωθεν (τῆς αὐλῆς).

- Ἄρνειούς τε τράγους τε, βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς.
 Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψὸς ἄειρας, 240
 Ὅθριμον οὐκ ἂν τὸν γε δύω καὶ εἴκοσ' ἀμαξαί
 Ἑσθλαὶ τετταράκκλοι ἀπ' οὐδὲος ὀγλίσσειαν
 Τόσσῃν ἤλιθατον πέτρην ἐπέθηκε θυρήσιν.
 Ἐζόμενος δ' ἤμελγεν εἰς καὶ μηκάδας αἶγας,
 Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἦκεν ἐκάστη. 245
 Αὐτίκα δ' ἤμισυ μὲν θρέψας λευκοῖο γάλακτος
 Πλεκτοῖς ἐν ταλάροισιν ἀμησάμενος κατέθηκεν,
 Ἥμισυ δ' αὐτ' ἔστησεν ἐν ἄγγεσιν, ὅφρα οἱ εἴη
 Πίνειν αἰνυμένῳ, καὶ οἱ ποτιδόσπιον εἴη.
 Αὐτὰρ ἔπειδ' ὀσπεῦσε πονησάμενος τὰ ἄ ἔργα, 250
 Καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε καὶ εἰσίδεν, εἶρετο δ' ἡμέας·
 Ὡ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὕγρὰ κέλευθα;
 Ἥ τι κατὰ πρῆξιν, ἧ μαψιδίως ἀλλάγηθε,
 Οἷά τε ληίστηρες ὑπεῖρ ἄλλα, τοὶ τ' ἀλδώνται
 Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες; 255
 Ὡ, ἔφραθ', ἦμιν δ' αὐτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
 Δεισάντων αἰθόγγον τε βαρὺν αὐτὸν τε πέλωρον.
 Ἀλλὰ καὶ ὥς μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπον Ἀχαιοὶ
 Ἥμεῖς τοι Τροίηνθ' ἀποπلاغθέντες Ἀχαιοὶ
 Παντοίοις ἀνέμοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης, 260
 Οἴκαδε ἰέμενοι, ἄλλην ὁδὸν ἄλλα κέλευθα
 Ἦλθομεν· οὕτω που Ζεὺς ἔθελε μητίσασθαι.
 Λαοὶ δ' Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονος εὐχόμεθ' εἶναι,
 Τοῦ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπουράνιον κλέος ἐστίν·
 Τόσσῃν γὰρ διέπερσε πόλιν καὶ ἀπώλετε λαοὺς 265

²⁴⁰ Θυρεὸν], λίθον ἐπιμήκη εἰς σχῆμα θυροφύλλου. ²⁴¹ 242 Οὐκ ἂν τὸν γε κτλ.], ἀξία τοῦ Ὀμηρικοῦ μεγέθους ὑπερβολή· παρηγορήθη δὲ ὅτι συνήθως ὁ ποιητὴς μεταχειρίζεται περὶ τὰ τοιαῦτα τὸν 11 καὶ τὸν 22 ἀριθμὸν (ἴδε Ιλ. Ο, 678 καὶ Ψ. 264), οἱ οὐδὲν ἄλλο, νομίζω, εἰμὴ ὡς εὐχερηστότερα πρὸς τὸ μέτρον τῶν στίχων. ²⁴⁵ Πάντα], ἀπέδωκε πρὸς τὸ ὑπεννοούμενον γενικὸν Μηλα. — Ἐμβρυον], νεογνόν, βρέφος, ἀπεναντίας τῆς συνήθους χρήσεως, ἥτις ἔμβρυον καλεῖ τὸ εἰσέτι κυφορούμενον. ²⁴⁶ Θρέψας], πῆξας, τυρεύσας, ὅθεν καὶ Τροφαλὶς τυροῦ, καὶ Θρόμβος. ²⁴⁷ Ταλάροισιν] οὗς προλαβὼν (στίχ. 131) ἔφη Ταρσοῦς, κοιν. Τυροβόλια. — ἀμησάμενος], διὰ τῶν χειρῶν συνάξας, κοιν. μαζεύσας. ²⁴⁸ Ἑσθλασιν], ἀφῆκε νὰ στέκη. ²⁴⁹ Σπεῦσεν πονησάμενος], σπεύσας ἐπονῆσατο, κατ' ἀντιμῆρ., μετὰ σπουδῆς ἔκαμε. — Τὰ ἄ ἔργα], ταῦτα, τὰ αὐτοῦ ἔργα. ²⁵² Ἦγρὰ κέλευθα], τὴν θάλασσαν. ²⁵³ Κατὰ πρῆξιν], πρίξιν (ἔργον, ἰδίως δὲ ἐν ταῦθα ἐμπορίῳ, ἴδε προλεγόμενα τοῦ νέου Λεξικοῦ), ἔνεκα. — μαψιδίως], εἰς μάτην, οὐχὶ πρὸς σκοπὸν ὠριζόμενον, ἀλλὰ πρὸς ἀναζητήσιν τύχης, πρὸς πειρατείαν, ἥτις τότε δὲν ἦτον ἐπιμεμπτος, ἴδε τὸν Θουκυδ. βιβλ. Α'. ²⁵⁵ Ψυχὰς παρθέμενοι], διακινδυνεύοντες. ²⁵⁶ 257 Ἥμιν... Δεισάντων], ἂν ἔφαινετο σόλοικον, δὲν εἶνε, λέγει ὁ Εὐστάθιος, «διότι » ἀσφαλεῖς οἱ πλεονασμοὶ πρὸς σύνταξιν καὶ ἀσολοικόν, καὶ α' Οὐκ οἶδε σολοικισμόν » ποιεῖν γενικὴν. Τοιοῦτο δὲ ἔστι τὸ: « Ἦσε βίη ἀέκοντος ἀπῆυρα νῆα μέλαιναν, α' Ὀδ. Δ, 646, καὶ ἄλλα πολλά παρὰ τῷ ποιητῇ. ²⁵⁸ Ἄλλην ὁδὸν ἄλλα κέλευθα], ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ γὰρ σημαίνουσιν ἀμφοτέρω. ²⁵⁹ Μητίσασθαι], ἀποφασίσαι καὶ ἐκτελέσαι· διότι παρὰ τῷ Διὶ ἀμφοτέρω ἰσοδυναμοῦσιν. » Οὐ γὰρ ἐμὸν. ἀτελεύτητον, ὅτε καὶ κεφαλῇ κατανείμω, α' Ιλ. Δ. ²⁶⁰ Ἰπουράνιον], ἐπὶ ῥῆματι, ὑπὸ τὸν ὑπεράνω.

Πολλούς· ἡμεῖς δ' αὖτε κιχάνομενοι τὰ σά γούνα
 ἰκόμεθ', εἴ τι πόροις ξεινήϊον, ἧε καὶ ἄλλως
 Δοίης δωτήνην, ἣ τε ξείνων θέμις ἐστίν.

Ἄλλ' αἰδεῖτο, φέριστε, θεούς· ἰκέται δέ τοι εἰμεν.

Ζεὺς δ' ἐπιτιμῆτωρ ἱκετῶν τε ξείνων τε,

270

Ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἄμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.

Ὡς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο νηλεῖ θυμῷ·

Νήπιος εἷς, ὦ ξεῖν', ἣ τηλόθεν εἰλήλουθας,

Ὅς με θεοὺς κέλεαι ἢ δειδόμεν ἢ ἀλέασθαι·

Οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν

275

Οὐδὲ θεῶν μακάρων, ἐπεὶ ἣ πολὺ φέρτεροί εἰμεν,

Οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος περὶδοίμην

Οὔτε σεῦ οὔθ' ἐτάρων, εἰ μὴ θυμὸς με κελεύει.

Ἀλλὰ μοι εἴφ' ὅπῃ ἔσχατος ἰὼν εὐεργέα νῆα,

Ἢ που ἐπ' ἐσχατιῆς, ἣ καὶ σχεδὸν, ὄφρα δαείω.

280

Ὡς φάτο πειράζων, ἐμὲ δ' οὐ λάθην εἰδὸτα πολλὰ,

Ἀλλὰ μιν ἄψορρόν προσέφην δολίοις ἐπέεσσιν·

Νέα μὲν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,

Πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ἐπὶ πείρασι γαίης,

Ἄκρῃ προσπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἔνεικεν·

285

Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.

Ὡς ἐφάμην· ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο νηλεῖ θυμῷ,

Ἀλλ' ὄγ' ἀναΐξας ἐτάροις ἐπὶ χεῖρας ἱάλλεν,

Σὺν δὲ δῶα μάρψας ὥστε σκύλακας ποτὶ γαίῃ

Κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δευε δὲ γαῖαν.

290

Τοὺς δὲ διαμελειῖστί ταμῶν ὀπίσσωτο δόρπον·

Ἦσθιε δ' ὥς τε λέων ὀρεσίτροφος, οὐδ' ἀπέλειπεν,

Ἐγκατὰ τε σάρκας τε καὶ ὀστέα μυελόντα·

Ἢμεῖς δὲ κλαίοντες ἀνεσχέθμεν Διὶ χεῖρας,

Σχέτλια ἔργ' ὀρώμεντες· ἀμυχανὴ δ' ἔχε θυμόν.

295

Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσσωτο νηδὺν,

Ἀνδρόμεα κρέ' ἔδωκ καὶ ἐπ' ἄκρητον γάλα πίνων,

Κεῖτ' ἐντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μῆλων

Τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμόν,

Ἄσπον ἰὼν, ξίφος δ' αὖ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,

300

Οὐτάμεναι πρὸς στήθος, ὅθι φρένες ἦπαρ ἔχουσιν,

Χεῖρ' ἐπιμασσάμενος· ἕτερος δέ με θυμὸς ἔρυκεν.

280 287 Κιχάνομενοι.. ἰκόμεθ'], τυχόντες ἀφικόμεθα. 287 288 Ξεινήϊον ἧε.. Δωτή-
 νην], τὸ μὲν ὡς πρὸς ξένους (κατὰ συμπάθειαν), τὸ δὲ, ἀπλῶς ὡς δῶρον (τιμῆς χάριν).

270 Ἐπιτιμῆτωρ ἱκετῶν κτλ.], ἐπόπτης τῆς τιμῆς (ἐκδικητῆς) τῶν ἱκ. καὶ τῶν ξ.

281 Πειράζων], παγιδεύων ἐν λόγοις.—εἰδὸτα πολλὰ], πολλὰ ἡξεύρει λέγοντες ἢ σήμε-
 ρον δι' ἄνθρωπον πολὺπειρον. 282 Ἄψορρόν], πάλιν. 283 Νέα], ὅφ' ἐν προενεκτίον, ἄλλως
 γὰρ ἀνάγκιστος ὁ πούρ. 290 Κόπτ'], προσέραξε, συνέτριψεν. 292 Οὐδ' ἀπέλειπεν], ὡς ἐν
 παρενθίσει, οὐδὲν ἀπολείπων. 292 Χεῖρ' ἐπιμασσάμενος], χειρὶ ἀψάμενος (ἐνν. ταῦ ξίφος).

Αὐτοῦ γάρ κε καὶ ἄμμες ἀπωλόμεθ' αἰπὺν ὄλεθρον·
 Οὐ γάρ κεν δυνάμεσθα θυράων ὑψηλάων
 Χερσὶν ἀπώσασθαι λίθον ὄβριμον, ὃν προσέθηκεν.
 Ὡς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν Ἡῶ διάν.
 Ἥμος δ' ἤριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 Καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε καὶ ἤμελγε κλυτὰ μῆλα,
 Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβροτον ἦκεν ἐκάστη.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεύσε πονησάμενος τὰ ἄ ἔργα,
 Σὺν δ' ὃ γε δ' αὖτε δῶ μάρψας ὀπλίσσατο δεῖπνον.
 Δειπνήσας δ', ἄντρον ἐξήλασε πύονα μῆλα,
 Ῥηϊδίως ἀφελὼν θυρόν μέγαν· αὐτὰρ ἔπειτα
 Ἄψ ἐπέθηχ', ὥς εἴ τε φαρέτρῃ πῶμ' ἐπιθείη.
 Πολλῇ δὲ ῥοϊζῷ πρὸς ὅρος τρέπε πύονα μῆλα
 Κύκλωψ· αὐτὰρ ἐγὼ λιτόμην κακὰ βυσσοδομεύων,
 Εἴ πως τισαίμην, δοίη δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
 Ἦδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνεται βουλή.
 Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σκῆψι,
 Χλωρόν ἐλαίνεον· τὸ μὲν ἔκταμεν, ὅφρα φοροίη
 Αὐανθὲν. τὸ μὲν ἄμμες εἴσκομεν εἰσπορώμεντες
 Ὅσσον θ' ἴστων νῆος εἰκοσόροιο μελαίνης,
 Φορτίδος εὐρείης, ἥ τ' ἐκπεράα μέγα λαῖτμα·
 Τόσσον ἔην μήκος τόσσον πάχος εἰσποράσθαι.
 Τοῦ μὲν ὅσον τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα παραστάς,
 Καὶ παρέθηχ' ἐτάροισιν, ἀποξῦσαι δ' ἐκέλευσα.
 Οἱ δ' ὄμαλόν ποιήσαν· ἐγὼ δὲ θόωσα παραστάς
 Ἄκρον, ἄφαρ δὲ λαβὼν ἐπυράκτεον ἐν πυρὶ κηλέῃ.
 Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκα κατακρύψας ὑπὸ κόπρῳ,
 Ἦ ῥα κατὰ σπείους κέχυτο μεγάλ' ἤλιθα πολλή·
 Αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κλήρω πεπαλάσθαι ἄνωγον,
 Ὅστις τολμήσειεν, ἐμοὶ σὺν μοχλὸν αἶερας,
 Τρίψαι ἐν ὀφθαλμῷ, ὅτε τὸν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
 Οἱ δ' ἔλαχον, τοὺς ἄν κε καὶ ἤθελον αὐτὸς ἐλέσθαι,
 Τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ πέμπτος μετὰ τοῖσιν ἐλέγχμην.
 Ἐσπέριος δ' ἦλθεν καλλίτριχα μῆλα νομεύων.
 Αὐτίκα δ' εἰς εὐρύ σπέος ἤλασε πύονα μῆλα,

⁸⁰⁵ Κλυτὰ μῆλα], περίφημα εἰς τὸ εἶδος των, ἐκλεκτά, καθὼς φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ἐπιθέτου Καλλίτριχα, μὲ τὸ ὁποῖον τὰ στολίζει ἀκολούθως. ⁸¹² Σύν. . μάρψας], συναρπάσας. ⁸¹⁵ Ῥοϊζῷ], συριγγῷ τινι δασύῳ, διὰ τοῦ ὁποίου συνήθως ὀδηγοῦσι τὰ πρόβατα οἱ ποιμένες. ⁸²⁰ Τόσσον ἔην κτλ.], δὲν εἶδον τὰς ἐλαίας τῆς Σικελίας· ἀλλ' εἰς τὰ μέρη μας τόσον ξύλον δὲν δύναται τις νὰ κόψῃ ἀπὸ ἐλαίας· ὅθεν καὶ ἀντὶ τοῦ ἔκταμε γράμψαι τινες ἔκτασε. ⁸²⁷ Ἐθόωσα], ἀπώξυνα, ἐποίησα ὥς (θόον) κατὰ τὸ ἄκρον.

⁸²⁸ Ἐπυράκτεον], ἵνα σκληρυνθῇ, καθὼς γλωρόν. ⁸³⁰ Μεγάλ' ἤλιθα], ἐκ παραλλήλων, ἥ τὸ ἐν πρὸς ἐπίτασιν τοῦ ἐτέρου. ⁸³⁵ Πεπαλάσθαι], ἄλλοι γρρ. Πεπαλάσθαι, ⁸³⁵ Τρίψαι], ὡς τρύπανον περιστρέψαι.

Πάντα μάλ', οὐδέ τι λείπε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς,
 "Ἡ τι οἰσάμενος, ἧ καὶ θεὸς ὧς ἐκέλευσεν.
 Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' αἰέρας, 340
 Ἐξόμενος δ' ἤμελγεν οἷς καὶ μηκάδας αἶγας,
 Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρουον ἦκεν ἐκάστη.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἄ ἔργα,
 Σὺν δ' ὁ γε δ' αὐτε δῶα μάρψας ὀπλίσσατο δόρπον.
 Καὶ τότε ἔγῳ Κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παραστάς, 345
 Κισσούδιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο
 Κύκλωψ, τῆ, πλε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα,
 "Ὅφρ' εἰδῆς οἷόν τι ποτὸν τότε νηὺς ἐκεκεύθει
 "Ἡμετέρῃ σοὶ δ' αὖ λοιθὴν φέρον, εἴ μ' ἐλεήσας
 Οἴκαδε πέμψειας· σὺ δὲ μαίνειαι οὐκέτ' ἀνεκτῶς. 350
 Σχέτλιε, πῶς κέν τις σε καὶ ὕστερον ἄλλος ἴκοιτο
 Ἀνθρώπων πολέων; ἐπεὶ οὐ κατὰ μοῖραν ἔρεξας.
 "Ὡς ἐφάμην· ὁ δὲ δέκτο καὶ ἔκπιεν, ἥσατο δ' αἰνῶς
 "Ἢδὺ ποτὸν πίνων, καὶ μ' ἤτεε δεῦτερον αὖτις·
 Δὸς μοι ἔτι πρόφρων, καὶ μοι τεδὸν σῶνομα εἰπέ 355
 Αὐτίκα νῦν, ἵνα τοι δῶ ξείνιον, ᾧ κε σὺ χαίρης.
 Καὶ γὰρ Κυκλώπεσσι φέρει ζεῖδωρος ἄρουρα
 Οἶνον ἐριστάφυλον, καὶ σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει·
 Ἄλλα τόδ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρός ἐστιν ἀπαρρῶξ.
 "Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ οἱ αὖτις ἐγὼ πόρον αἶθοπα οἶνον. 360
 Τρίς μὲν ἔδωκα φέρων, τρίς δ' ἔκπιεν ἀφραδίῃσιν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρένας ἤλυθεν οἶνος,
 Καὶ τότε δὴ μιν ἔπεσσι προσηύδων μελιχίοισιν
 Κύκλωψ, εἰρωτᾶς μ' ὄνομα κλυτόν; αὐτὰρ ἐγὼ τοι
 Ἐξερέω· σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον, ὥς περ ὑπέστης. 365
 Οὗτις ἔμοιγ' ὄνομα· Οὗτιν δέ με κικλήσκουσιν
 Μήτηρ ἡδὲ πατήρ ἢ δ' ἄλλοι πάντες ἐταῖροι.
 "Ὡς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο νηλεῖ θυμῷ·
 Οὗτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἐτάροισιν,
 Τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν· τὸ δέ τοι ξεινήϊον ἔσται. 370
 "Ἢ, καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὕπτιος αὐτὰρ ἔπειτα
 Κεῖτ' ἀποδοχμῶσας παχὺν αὐχένα· κἀδ' δέ μιν ὕπνος
 "Ἢρεῖ πανδαμάτωρ· φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος
 Ψωμοὶ τ' ἀνδρόμεοι· ὁ δ' ἐρεύγετο οἰνοβαρεῖων.
 Καὶ τότε ἔγῳ τὸν μοχλὸν ὑπὸ σποδοῦ ἤλασα πολλῆς, 375

350 Ὀϊσάμενος], ὑποπτεύσας. 357 Τῆ], λάβε 359 Λοιθὴν], σπονδὴν, ὡς πρὸς θεῖον
 ὦν δῆθεν. 355 ἥσατο], ἠδύνθη, ἐνοσσιμεύθη. 359 Ἀπαρρῶξ], ἀπόσπασμα, ἀπόρροια.

361 Ἀφραδίῃσιν], ὑπ' ἀνοίας, ἐλλ. τῆς ἐν. 363 Κύκλωπα περὶ φρ. ἢ λ. οἶνος], περιφρασ.
 ἀντὶ Ἐμεθύσθη. 364 Ὀνομα κλυτόν], ᾧ καλοῦμαι. 372 Ἀποδοχμῶσας], πλαγιάσας.

375 Ἐπὶ σποδοῦ], ἀντὶ τῆς συνήθους συντάξεως Ἐπὶ σποδῷ.

Εἴως θερμαίνονται· ἔπεισέ τε πάντας ἑταίρους
 Θάρσυνον, μή τις μοι ὑποδδείσας ἀναδύῃ.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλαΐνος ἐν πυρὶ μέλλεν
 Ἀφσθαι, γλωρὸς περ ἑὼν, διαφαίνεται δ' αἰὼς,
 Καὶ τότε ἑγὼν ἄσπον φέρον ἐκ πυρός, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
 Ἰσταντ'· αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσεν μέγα θαίμων·
 Οἱ μὲν μοχλὸν ἐλόντες ἐλαΐνον, ὅξυν ἐπ' ἄκρῳ,
 Ὀφθαλμῷ ἐνέρεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἀερθεῖς
 Δίνεον, ὥς ὅτε τις τρυπῇ δόρυ νήϊον ἀνὴρ
 Τρυπάνῳ, οἱ δέ τ' ἔνερθεν ὑποσσεύουσιν ἱμάντι·
 Ἀψάμενοι ἐκάτερθε, τὸ δὲ τρέχει ἐμμενὲς αἰεὶ·
 Ὡς τοῦ ἐν ὀφθαλμῷ πυριήκεα μοχλὸν ἐλόντες
 Δινέομεν, τὸν δ' αἶμα περιῖρρεε θερμὸν ἰόντα.
 Πάντα δὲ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὔσεν αὐτμῇ
 Γλήνης καιομένης· σφαραγεῦντο δὲ οἱ πυρὶ ῥίξαι.
 Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν ἤε σκέπαρνον
 Εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτῃ μεγάλα ἰάχοντα
 Φαρμάσσων· τὸ γὰρ αὐτε σιδήρου γε κράτος ἐστίν·
 Ὡς τοῦ αἰεὶ ὀφθαλμὸς ἐλαϊνέῳ περὶ μοχλῷ.
 Σμερδαλέον δὲ μέγ' ὤμωξεν, περὶ δ' ἴαχε πέτρῃ.
 Ἡμεῖς δὲ δέισαντες ἀπεσσύμεθ'· αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
 Ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖο, πεφυρμένον αἵματι πολλῷ.
 Τὸν μὲν ἔπειτ' ἔρριψεν ἀπὸ ἑο χερσίν ἁλῶν,
 Αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ' ἤπυσεν, οἱ ῥά μιν ἀμφίς
 ὤκειον ἐν σπήεσσι δι' ἄκριας ἠνεμοέσσας.
 Οἱ δὲ βοῆς αἰόντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος,
 Ἰστάμενοι δ' εἵροντο περὶ σπέος ὅττι ἐκήδοι·
 Τίπτε τόσον, Πολύφημ', ἀρημένος ὧδ' ἐθύσας
 Νύκτα δι' ἀμβροσίην, καὶ αὐπνοὺς ἅμμε τίθησθα;
 Ἥ μή τις σευ μῆλα βροτῶν ἀέκοντος ἐλαύνει;
 Ἥ μή τις σ' αὐτὸν κτείνῃ δόλῳ ἢ βίηφιν;
 Τούς δ' αὐτ' ἐξ ἄντρου προσέφη κρατερὸς Πολύφημος·
 ὦ φίλοι, Οὐτίς με κτείνει δόλῳ οὐδὲ βίηφιν·

³⁷⁶ Εἴως], ὅπως (εἰς τοῦτο τὸ διάστημα). ³⁷⁷ Ἀναδύῃ], ἀναβάλλῃ τὴν ἐπιχείρησιν, δὲν
 τολμήσῃ. ³⁷⁹ Διαφαίνεται], ἐφεγγυόβλει· πυρακτωθεῖς. ³⁸¹ Τρυπῇ], γ'. πλθ. πρσ. καὶ
 ἐνς. τῆς εὐκτ. τοῦ Τρυπάνω. ³⁸⁵ Οἱ δέ], ἄλλοι δέ. — Ἰπποσσεύουσιν], ὑποκινουσίην.
³⁸⁸ Τὸν δ' αἶμα κτλ.], περὶ αὐτὸν (τὸν μοχλὸν) δὲ (περὶ) ἰόντα ἔρρεεν αἶμα θερμὸν.
³⁹⁰ Γλήνης], τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ. — Σφαραγεῦντο], ἐσπαράσσοντο μετὰ τινος ἡγσ.
³⁹⁵ Φαρμάσσων], στομῶν διὰ τῆς βαφῆς, στερεοποιῶν. — Τὸ γὰρ], τοῦτο, τὸ βάπτειν
 τὸν πεπρωμένον σιδήρον ἐν ὕδατι. ³⁹⁸ Περὶ δ' ἴαχε πέτρῃ], ἀντήχησεν ὀλόγῳ τὸ σπῆ-
 λατον. ⁴⁰⁰ Δι' ἄκριας] διεστηκότες ἀλλήλων ἐπὶ τῶν ἀκρωσίων. ⁴⁰⁵ Ἀρημένος], βε-
 βλαμμένος. ⁴⁰⁸], ἐννοεῖται ὅτι τὸ Οὐτίς ἐξέλαβον οἱ Κύκλωπες ἀντὶ Οὐτίς, οὐδεὶς ὅθεν
 καὶ ἀποκρίνονται: Εἰ μὴ τις σέ βιάζεται, ἔπιφύρουσι: «Νοῦσον Διὸς οὐκ ἔστιν ἀλεεί-
 σθαι, αὐτοῖς ὑπολαβόντες αὐτὸν νοσοῦντα νόσον ἀνίατον (ιεράν, οὕτω γὰρ ὠνομαζον τὴν μελαγ-
 χολίαν κτλ.), παραφρονήσαντα κατὰ θεομηνίαν.

Οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον·
 Εἰ μὲν δὴ μή τις σε βιάζεται, οἷον ἐόντα, 410
 Νουσόν γ' οὐ πως ἔστι Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι,
 Ἀλλὰ σύ γ' εὖχεο πατρὶ Ποσειδάωνι ἄνακτι.

Ὡς ἄρ' ἔφην ἀπιόντες· ἑμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ,
 Ὡς ὄνομα ἐξαπάτησεν ἑμὸν καὶ μή τις ἀμύμων. 415

Κύκλωψ δὲ στενάχων τε καὶ ὠδίνων ὀδύνησιν,
 Χερσὶ ψηλαφών, ἀπὸ μὲν λίθον εἴλε θυράων,
 Αὐτὸς δ' εἰνὶ θύρῃσι καθέζετο, χεῖρε πετάσσας,
 Εἴ τίνα που μετ' ὅεσσι λάβοι στεῖχοντα θύραζε·
 Οὕτω γάρ πού μ' ἤλπετ' ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.
 Αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον ὅπως ὄχ' ἄριστα γένοιτο, 420
 Εἴ τιν' ἐταίροισιν θανάτου λύσιν ἦδ' ἐμοὶ αὐτῷ
 Εὐροίμην· πάντας δὲ δόλους καὶ μῆτιν ὑφαινον,
 Ὡς τε περὶ ψυχῆς· μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.

Ἦδε δὲ μοι κατὰ θυμὸν ἄριστη φαίνετο βουλή.
 Ἄρσενες ὅιες ἦσαν εὐτρεφέες, δασύμαλλοι, 425

Καλοὶ τε μεγάλοι τε, ἰοδνεφές εἶρος ἔχοντες·
 Τοὺς ἀέων συνέεργον εὐστρεφέεςσι λύγοισιν,
 Τῆς ἐπὶ Κύκλωψ εὐδε πέλωρ, ἀθεμίστια εἰδώς,
 Σύντρεϊς αἰνόμενος· ὁ μὲν ἐν μέσῳ ἄνδρα φέρεσκεν,
 Τῷ δ' ἐτέρῳ ἐκάτερθεν ἵτην, σῶντες ἐταίρους. 430

Τρεῖς δὲ ἕκαστον φῶτ' ὅιες φέρον· αὐτὰρ ἔγωγε—
 Ἄρνεϊός γάρ ἑην, μῆλων ὄχ' ἄριστος ἀπάντων—
 Τοῦ κατὰ νῶτα λαβὼν, λασίην ὑπὸ γαστέρ' ἐλυσθεῖς
 Κεῖμην· αὐτὰρ χερσὶν ἄνωτου θεσπεσίῳ
 Νωλεμέως στρεφθεὶς ἐχόμην τετλητότι θυμῷ. 435

Ὡς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν Ἠῷ δῖαν.

Ἦμος δ' ἡριγένεια φάνη ροδοδάκτυλος Ἥως,
 Καὶ τότε· ἔπειτα νομόνδ' ἐξέσσυτο ἄρσενα μῆλα,
 Θήλειαι δὲ μέμκηον ἀνήμελκτοι περὶ σηκούς·

Οὐθὰτα γὰρ σφαραγεῦντο· ἀναξ δ' ὀδύνησι κακῇσιν 440

Τειρόμενος πάντων ὄϊων ἔπεμαίετο νῶτα

Ὀρθῶν ἐσταότων· τὸ δὲ νήπιος οὐκ ἐνόησεν,

Ὡς οἱ ὑπ' εἰροπτόκων ὄϊων στέρνοισι δέδεντο.

Ὑστατος ἄρνεϊός μῆλων ἔσται· χεῖ θεράζε,

⁴¹⁵ ὠδίνων ὀδύνησιν], βασανιζόμενος ὑπὸ τῶν πόνων, ὡς ἡ κοίλοπονέουσα (ὠδίνουσα) γυνή. ⁴²⁵ Ὡς τε περὶ ψυχῆς], ἴδε Ἰλ. X. 161. ⁴²⁶ ἰοδνεφές], μέλαν. ⁴²⁷ Συνέεργον], συν-

έδεσα, Συνείργω. ⁴²⁸ Πέλωρ], τέρας ἀθέμιτα φρονεῖν καὶ πράττον. ⁴²⁹ Ὀχ' ἄριστος], ὡς Ἰλ. Δ. 69. ⁴³⁵ Ἐλυσθεῖς], συνειληθεῖς, συμμαζωχθεῖς. ⁴³⁴ Ἄνω θεσπεσίῳ], τοῦ πολ-

λοῦ (πολλὰ μακροῦ καὶ πυκνοῦ) μαλλίου. ⁴³⁵ Νωλεμέως], ἀπρὲς, ἀναποσπάζως, φέρεται δὲ πρὸς τὸ ἔχόμην. ⁴³⁹ Μέμκηον], κυρίως ἐπὶ αἰγῶν· ἐπὶ προβάτων δὲ τὸ ἔβληχωντο.

⁴⁴⁰ Σφαραγεῦντο], ἐσπάρασσον βαρούμενα ὑπὸ τοῦ πολλοῦ γάλακτος.

Λάχῳ στεινόμενος καὶ ἔμοι πυκινὰ φρονέοντι.

445

Τὸν δ' ἐπιμασσάμενος προσέφη κρατερός Πολύφημος·

Κριεῖ πέπον, τί μοι ὦδε διὰ σπέος ἔσσυο μῆλων

Ἵστατος; οὔτι πάρος γε λελειμμένος ἔρχεαι οἴῳ,

Ἄλλὰ πολὺ πρῶτος νέμειαι τέρεν' ἄνθεα ποίης,

Μακρὰ βιβὰς, πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις,

450

Πρῶτος δὲ σταθμόνδε λιλαΐσαι ἀπονέεσθαι

Ἑσπέριος· νῦν αὖτε πανύστατος. ἦ σὺ γ' ἄνακτος

Ὀφθαλμὸν ποθέεις, τὸν ἀνὴρ κακὸς ἐξαλάωσεν

Σὺν λυγροῖς ἐτάροισι, δαμασσάμενος φρένας οἴῳ,

Οὔτις, δν οὐπῶ φημί πεφυγμένον εἶναι ὄλεθρον.

455

Εἰ δὴ ὁμοφρονέεις, ποτιφωνῆεις τε γένοιο,

Εἰπεῖν ὅππῃ κείνος ἐμὸν μένος ἤλασκάζει,

Τῷ κὲ οἱ ἐγκέφαλός γε διὰ σπέος ἄλλυδις ἄλλῃ

Θεινομένου ῥαίοιτο πρὸς οὐδεῖ· καὶ δὲ κ' ἐμὸν κῆρ

Δωψήσῃε κακῶν, τά μοι οὐτιδανὸς πόρεν Οὔτις.

460

Ὡς εἰπὼν τὸν κριὸν ἀπὸ ἔο πέμπε θύραζε.

Ἐλθόντες δ' ἡβαιὸν ἀπὸ σπείους τε καὶ αὐλῆς,

Πρῶτος ὑπ' ἄρνεϊοῦ λυόμεν, ὑπέλυστα δ' ἐταίρους.

Καρπαλίμῳς δὲ τὰ μῆλα ταναύποδα, πίονα δημῷ,

Πολλὰ περιτροπέοντες ἐλαύνομεν, ὄρρ' ἐπὶ νῆα

465

ἰκόμεθ'. ἀσπάσιοι δὲ φίλοις ἐτάροις φάνημεν,

Οἱ φύγομεν θάνατον· τοὺς δὲ στενάχοντο γοῶντες.

Ἄλλ' ἐγὼ οὐκ εἴῳ, ἀνὰ δ' ὄρρυσι νεῦον ἐκάστω

Κλαίειν· ἄλλ' ἐκέλευσα θῶος, καλλίτριχα μῆλα

Πόλλ' ἐν νῇ βαλόντας, ἐπιπλεῖν ἀλμυρὸν ὕδωρ.

470

Οἱ δ' αἰψ' εἰσβαίνον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον·

Ἐξῆς δ' ἐξέκμενοι, πολλὴν ἄλα τύπτον ἐρετμοῖς.

Ἄλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν, ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,

Καὶ τότε ἐγὼ Κύκλωπα πρόσθηδυν κερτομοῖσι·

Κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀνάγκιδος ἀνδρὸς ἐταίρους

475

Ἑδμεναι ἐν σπητὶ γλαφυρῷ κρατερῇρι βίηφιν.

Καὶ λίην σέ γ' ἔμελλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα,

⁴⁴⁵ Λάχῳ στεινόμενος καὶ ἔμοι, τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ πυκνοῦ μαλλοῦ στενοχωρούμενος (βαρυνόμενος), τὸ δὲ ὑπ' ἔμοι. ⁴⁴⁷ Πέπον], φίλε παλαιέ. — Ἑσσυο], ὠρμήθης, ὑπερσ. τοῦ Σεισμοῦ. ⁴⁴⁶ Εἰ... ποτιφωνῆεις (λαλητικὸς) τε γένοιο, (ὥς) εἰπεῖν ὅππῃ ᾄδῃ, τῷ (τότε) ὁ ἐγκέφαλος αὐτοῦ ῥέοι· ἂν πρὸς οὐδεῖ. ⁴⁶⁰ Οὐτιδανὸς Οὔτις], εἶδος λογοπαγνίου (jeu de mots). ⁴⁶¹ Τὸν κριόν], τοῦτον (καὶ κατ' ἐπεξηγήσιν, τὸν) κριόν. ⁴⁶³ Ἰπ' ἄρνεϊοῦ λυόμεν], καὶ μὴν αὐτὸς οὐκ ἐδέετο· πλὴν εἰ μὴ τις λέγοι, ὅτι ὑπὸ τοῦ φίδου ἐκρατεῖτο τόσον σφιγκτά, ὥστε ἦτον καὶ αὐτὸς μονονοῦχῃ δεδεμένος. Σημειώσαι δὲ καὶ τὸ Ἐλθόντες. — λυόμεν]. ⁴⁶⁴ Ταναύποδα], ἰσχυροὺς ἢ τετανοὺς (λείους ὡς πρὸς τὸ λοιπὸν αὐτῶν σῶμα) πόδας ἔχοντα. ⁴⁶⁵ Περιτροπέοντες ἐλαύνομεν], περιτροπάζον ἤλασσαν, καθὼς τὸ ἐξέφρασεν ὁ Ἀπολλών. Ἀργοναυτ. Β', 143. ⁴⁶⁷ Τοὺς δέ], ἐκείνους δέ, τοὺς μὴ φυγόντας τὸν θάνατον. ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ Ἀνὰ δ' ὄρρυσι νεῦον κλαίειν], ἀνένευον αὐτοὺς μὴ κλαίειν· συνήθως δὲ ἀναφέρουσι τὸ κλαίειν, καθ' ὑπερβατὸν, εἰς τὸ οὐκ εἴῳ. ⁴⁷³ Ἀπῆν], ἐγὼ δηλ. — γέγωνε βοήσας] ἀκούεται τις κρᾶζων. ⁴⁷⁷ Σέ γ' ἔμελλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα], νὰ σὲ εὖρ' ἢ

Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνη ἐκέαστο
καὶ μαντευόμενος κατεγέρα Κυκλώπαςιν. 510

Ὅς μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι ὀπίσω,
Χειρῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἀμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς.

Ἄλλ' αἰεὶ τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδέξιμην
Ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκήν.

Νῦν δέ μ' ἔων ὀλίγος τε καὶ οὐτιδανὸς καὶ ἄκιμος,
Ὅσθαλ μοῦ ἀλάωσεν, ἐπεὶ μ' ἔδαμάσσατο οἶνω. 515

Ἄλλ' ἄγε δεῦρ', Ὀδυσεῦ, ἵνα τοι παρ ξείνια θείω,
Πομπήν τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν Ἑννοσίγαιον.

Τοῦ γὰρ ἐγὼ παῖς εἰμι, πατὴρ δ' ἐμὸς εὖχεται εἶναι.
Αὐτὸς δ', αἰ κ' ἐθέλῃ, ἰήσεται, οὐδέ τις ἄλλος. 520

Οὕτε θεῶν μακάρων οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.
Ὅς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγγὺς μιν ἀμειβόμενος προσέειπον.

Αἶ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυναίμην
Εὖνιν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἀΐδος εἴσω,

Ὅς οὐκ ὀφθαλμόν γ' ἰήσεται οὐδ' Ἑννοσίγῃων. 525
Ὅς ἐφάμην· ὁ δ' ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι

Εὖχeto, χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα·
Κλυθι, Ποσειδάων γαίῃγε κυανοχαῖτα.

Εἰ ἐτεόν γε σός εἰμι, πατὴρ δ' ἐμὸς εὖχεται εἶναι,
Δὸς μὴ Ὀδυσσεῖ πτολιπόρθιον οἶκαδ' ἰκέσθαι, 530

Υἱὸν Λαέρτew, ἰθάκη ἐνὶ οἴκῳ ἔχοντα.
Ἄλλ' εἰ οἱ μοῖρ' ἐστί φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἰκέσθαι

Οἶκον εὐκτίμενον καὶ ἔην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ὅφρ' ἐκκαῶς ἔλθοι, δλέσας ἀπο πάντας ἐταίρους,

Νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, εὖροι δ' ἐν πῆματι οἶκω. 535
Ὅς ἔφατ'· εὖχόμενος τοῦ δ' ἔκλυε Κυανοχαΐτης.

Αὐτὰρ ὁ γ' ἐξαυτίς πολὺ μείζονα λαῶν ἀείρας
Ἦκ' ἐπιδιπνύσας, ἐπέρισε δὲ ἴν' ἀπέλεθρον,

Κὰδ δ' ἔβαλεν μετόπισθε νεὸς κυανοπρωτοῖο,
Τυτθὸν, ἐδεύησεν δ' οἴκῳ ἄκρον ἰκέσθαι. 540

Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης·
Τὴν δὲ πρόσω φέρε κύμα, θέμωσε δὲ χέρσον ἰκέσθαι.

509 Ἐκέαστο], ἐκεκόσμητο. 510] Εἰπὼν εἶναι παῖς τοῦ Ποσειδῶνος, ἐπέφερε πρὸς δια-
σφηνισιν: Πατὴρ δ' ἐμὸς εὖχεται εἶναι. Παῖς γὰρ ἔξ ὁ δούλος. 525 Ψυχῆς τε ἔξ αἰῶνος],
τὸ Αἰῶνος θηλ., τῆς ζωῆς. 525 Οὐδ' Ἑννοσίγῃων], οἱ Σγλ., θέλοντες ν' ἀπαλλάξωσι τὸν
Ὀδυσσεῖ τῆς ἀσέβους μομφῆς, λέγουσιν ὅτι δὲν ἐνέει, οὐ δυνήσεται, ἀλλ' οὐ βουλήσε-
ται ἴσασθαι διὰ τὴν μοχθηρίαν τοῦ Κύκλωπος. 530], τὸ Πτολιπόρθιον φαίνεται ἀνοί-
κειον ἰδῶ, ὑπὸ τοῦ Κύκλωπος λεγόμενον· καὶ ἡ ἰδέα τῶν Σγλ., ὅτι παρέβριπται δῆθεν
εἰρωνικώτερον, δὲν φαίνεται πιθανή· διότι ὁ Κύκλωψ δὲν εἶχε βέβαια πολλὴν πρὸς εἰρω-
νείαν διάθεσιν. 535 Πατρίδα γαῖαν] τὴν πατρίαν, διότι ὁ Ὀμηρὸς πάντοτε ἐπιθετικῶς
μεταχειρίζεται τὴν λέξιν. 538 Ἐπέρισε δ' ἴν' ἀπέλεθρον], ἐπεστηρίχθη (ἐπὶ τοῦ λίθου
μὲ) ἀπειρον δύναμιν, διότι καὶ τὸ πλῆθος ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε μακρυνθῆ πλείοτερον καὶ ὁ
λίθος ἦτον πολὺ μεγαλύτερος, ὅθεν καὶ ἔπεσεν ἡδὴ ὅπισθεν τοῦ πλοίου.

'Αλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφικόμεθ', ἔνθα περ ἄλλαι
 Νῆες εὐσσελμοὶ μένον ἄθροαι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
 Εἴατ' ὀδυρόμενοι, ἡμέας ποτιδέγμενοι αἰεὶ, 545
 Νῆα μὲν ἐνθ' ἐλθόντες ἐκέλευμεν ἐν ψαμάθοισιν,
 Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
 Μῆλα δὲ Κύκλωπος γλαφυρὸς ἐκ νηὸς ἐλόντες
 Δασσάμεθ', ὥς μὴ τίς μοι ἀτερπόμενος κίει ἴσας.
 Ἀρνεῖδν δ' ἔμοι οἶω εὐκνήμιδες ἑταῖροι 550
 Μήλων δαιομένων ὅσων ἐσοχα. τὸν δ' ἐπὶ θινὶ
 Ζηνὶ κελαινεφεῖ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει,
 Ῥέξας μῆρ' ἔκαιον· ὃ δ' οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν,
 'Αλλ' ἄρα μερμήριζεν ὅπως ἀπολοῖατο πᾶσαι
 Νῆες εὐσσελμοὶ καὶ ἔμοι ἐρήγρες ἑταῖροι. 555
 Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἡμᾶρ ἐς ἥλιον καταδύντα
 Ἦμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
 Ἦμος δ' ἥελιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
 Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
 Ἦμος δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως, 560
 Δὴ τότε ἔγῳ ἐτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
 Αὐτοὺς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήτῃα λύσαι.
 Οἳ δ' αἰψ' εἰσβαῖνον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον,
 Ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολὺν ἄλα τύπον ἐρετμοῖς.
 Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ, 565
 Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.

545 Εἴατ'], ἐκάθηντο, ἦμαι. 550 Ἀρνεῖδν δ' ἔμοι... ὅσων, ἴσως αὐτὸν ἐκείνον, ὑπὸ
 τὸν ὅποιον καὶ δις ὠθή, καὶ τὸν ὅποιον ἔθυσεν ἴσως τῇ Φυξίῳ ἢ Σωτήρῃ Δι, κατὰ τὸν
 Εὐσάθ. 554 Δαιομένων], διανεμομένων. 555 Ῥέξας], σπάζας.

ΟΜΗΡΟΥ

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ρ.

Τηλεμάχου εἰς Ἰθάκην ἐπάνοδος.

(Σ. Δ. Β.)

ΗΜΟΣ δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 Δὴ τότε ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
 Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσεὺς θεῖοιο·
 Εἵλετο δ' ἀλκιμον ἔγχος, ὃ οἱ παλάμῃφιν ἀρήρει,
 Ἄστουδε ἱέμενος, καὶ ἐὼν προσέειπε συβώτην· 5

ὁ Παλάμῃφιν, τῇ παλάμῃ, τὸ δὲ φιν κατὰ πρόσθεσιν. ὁ Ἐδν] ὁ Bothe εἰκάζει γρα-
 πτέον εἶναι Ἐδν. Πῶς γὰρ ἐδς (τοῦ Τηλεμάχου) ἦν ὁ συβώτης, ζῶντος τοῦ Ὀδυσσεύς.

Ἄττ', ἥτοι μὲν ἐγὼν εἴμ' ἐς πόλιν, ὅφρα με μήτηρ
 ὄψεται· οὐ γάρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι οἶω
 Κλαυθμοῦ τε στυγερείῳ γόοιό τε δακρυόεντος,
 Πρὶν γ' αὐτόν με ἴδῃται· ἀτὰρ σοί γ' ὧδ' ἐπιτέλλω.
 Τὸν ξεῖνον δύστηνον ἄγ' ἐς πόλιν, ὅφρ' ἂν ἐκείθι
 Δαῖτα πτωχεύῃ· δώσει δέ οἱ, ὅς κ' ἐθέλῃσιν,
 Πύρρον καὶ κοτύλην· ἐμὲ δ' οὐ πως ἔστιν ἅπαντας
 Ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ.
 Ὁ ξεῖνος δ' εἶπερ μάλα μνησεί, ἄλγιον αὐτῷ
 Ἔσσεται· ἢ γὰρ ἐμοὶ φίλ' ἀληθέα μυθήσασθαι.

10

15

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 ὦ φίλος, οὐδέ τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι μενεαίνω.
 Πτωχῷ βέλτερόν ἐστι κατὰ πτόλιν ἢ κατ' ἀγροῦς
 Δαῖτα πτωχεύειν· δώσει δέ μοι, ὅς κ' ἐθέλῃσιν.
 Οὐ γὰρ ἐπὶ σταθμοῖσι μένειν ἔτι τηλίκος εἰμί,
 Ὅστ' ἐπιτεилаμένῳ σημάτωντι πάντα πιθέσθαι.
 Ἄλλ' ἔρχε·ν ἐμὲ δ' ἄξει ἀνὴρ ὅδε, τὸν σὺ κελεύεις,
 Αὐτίκ' ἐπεὶ κε πυρὸς θερέω ἄλῃ τε γένηται.
 Αἰνῶς γὰρ τὰδε εἴματ' ἔχω κακά· μή με δαμάσῃ
 Στίβῃ ὑπὸ ῥήϊ· ἔκαθεν δέ τε ἄστὺ φάτ' εἶναι.

20

25

Ὡς φάτο· Τηλέμαχος δὲ διὰ σταθμοῖο βεβήκει,
 Κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἴκανε δόμους εὐναιετάοντας,
 Ἔγχος μὲν στῆσε, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας,
 Αὐτὸς δ' εἶσω ἔεν καὶ ὑπέρβῃ λαΐνον οὐδόν.

30

Τὸν δὲ πολὺ πρῶτῃ εἶδε τροαὸς Εὐρύκλεια,
 Κῶεα καστορνύσα θρόνοις ἐνὶ δαίδαλέοισιν,
 Δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰθύς κίον· ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλαι
 Δμωαὶ Ὀδυσσεὺς ταλασίφρονος ἠγερέθοντο,
 Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλὴν τε καὶ ὦμους.

35

⁶ Ἄττ'], ἄττα, προσφώνησις φιλοφρονητικὴ νέου πρὸς γέροντα. ⁴⁰ Τὸν ξεῖνον], τοῦτον τὸν ξ., τὸν Ὀδυσσεά, ἐλθόντα καὶ αὐτόν πρὸ ὀλίγου ἀγνώριστον εἰς τοῦ Εὐμαίου.

⁴² Πύρρον καὶ κοτύλην], ἄρτον καὶ οἶνον, κατὰ συνᾶδ. ⁴⁵ Ἀνέχεσθαι], ἀναλαμβάνειν, φορτύνεσθαι. ⁴⁴ 45 Ἀλγιον αὐτῷ ἔσσεται], τὸσον τὸ χειρότερον δι' αὐτόν.

⁴⁷ Ἐρύκεσθαι], κρατεῖσθαι ἐνταῦθα. ²⁰ 21 Οὐκ εἰμὶ τηλίκος (οἶος) μένειν ἐπὶ σταθμοῖς, ὥστε πιθέσθαι πάντα τῷ σημάτωντι· παρηλιεῖς εἰμὶ ἤδη ὥς, μένων κατ' ἀγροῦς, ὑπηρετεῖν τῷ δεσπότῃ. ²⁵ Πυρὸς θερέω], θερμανθῶ (διὰ τὴν πρὸς τοῦ) πυρὸς, ἀνάλογον μὲ τὸ « Λοῦσθαι ποταμοῖο α. — Ἀλῃ τε γένηται.], ἡ ἐκ τοῦ ἡλίου δηλονότι, ἐπειδὴν προχωρήσῃ ἀρχοῦντως ἡ ἡμέρα. ²⁶ Αἰνῶς], ἐπιτακτικόν τοῦ Κακὰ, πολὺ (δεινῶς) κακὰ. ²⁸ Στίβῃ ὑπὸ ῥήϊ], ἡ πρωϊνὴ πάχνη, ὅθεν συμπεραίνουσιν ὅτι ἡ ἐπιστροφή τοῦ Ὀδυσσεύς ἐγένετο χειμῶνος, ἴδε καὶ 191. — ἔκαθεν δὲ κτλ.], προσποιεῖται ὅτι δὲν γνωρίζει πόσον ἀπέχει ἡ πόλις. ²⁷ Φύτευεν], μεταφορικῶς καθῶς καὶ τὸ ῥάπτειν καὶ ἴψοσκάπτειν κτλ.

³⁰ Εἶσω ἔεν καὶ ὑπέρβῃ], πρωθυστερώς ἀντὶ Ἰγέρβῃ καὶ εἰσῆς. ³¹ Πολὺ πρῶτῃ], ἀντὶ Πολὺ πρότερον τῶν ἄλλων. ³² Κῶεα καστορνύσα], κῶδια κατακρωννύουσα ἐν τοῖς θρόνοις. ³³ Αἱ μὲν δούλαι ἀσπάζονται αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὦμους· ἡ δὲ μήτηρ (στ. 39), ὡς καὶ ὁ παλαιὸς καὶ πιστὸς δούλος Εὐμαῖος (Π, 13) τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἦ δ' ἔν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
 Ἀρτέμιδι ἱκέλη ἤε χρυσῇ Ἀφροδίτῃ·
 Ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πῆχχε δακρύσασα,
 Κύσσε δέ μιν κεφαλῇν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ,
 Καὶ ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Ἥλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὰν φάος· οὐ σ' ἔτ' ἔγωγε
 ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ὄχρεο νηὶ Πύλονδε
 Λάθρη, ἐμεῦ ἀέκητι, φίλου μετὰ πατρός ἀκούην.
 Ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς.

40

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦῤα·
 Μητὲρ ἐμῇ, μή μοι γόνον ὄρνυθι, μηδέ μοι ἦτορ
 Ἐν στήθεσιν ὄρεινε, φυγόντι περ αἰπὺν ὄλεθρον·
 Ἀλλ' ὕδρηναμένη, καθαρὰ χροὶ εἵμαθ' ἐλοῦσα,
 [Εἰς ὑπερῷ' ἀναβάσας σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,]

45

Εὐχετο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἐκατόμβας
 Ῥέξειν, αἳ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσει.
 Αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορῇν ἐσελεύσομαι, ὅφρα καλέσσω
 Ξεῖνον, ὅτις μοι κεῖθεν ἄμ' ἔσπετο δεῦρο κίοντι.
 Τὸν μὲν ἐγὼ προῦπεμψα σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισιν·
 Πείραιον δέ μιν ἠνώγεα προτὶ οἶκον ἄγοντα

50

55

Ἐνδυκῶς φιλεῖν καὶ τιέμεν, εἰς ὃ κεν ἔλθω.
 Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν· τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
 Ἦ δ' ὕδρηναμένη, καθαρὰ χροὶ εἵμαθ' ἐλοῦσα,
 Εὐχετο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἐκατόμβας
 Ῥέξειν, αἳ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσει.

60

Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα δι' ἐκ μεγάρου βεβήκει,
 Ἐγχος ἔχων ἅμα τῷ γε κύνες πόδας ἀργοὶ ἔποντο.
 Θεσπεσίην δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη·
 Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θεύοντο.
 Ἀμφὶ δέ μιν μνηστῆρες ἀγῆνορες ἠγερέοντο,
 Ἔσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
 Αὐτὰρ ὁ τῶν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πουλὺν ὄμιλον,
 Ἀλλ' ἵνα Μέντωρ ἦστο καὶ Ἀντίφος ἡδ' Ἀλιθέρης,
 Οἳ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώιοι ἦσαν ἐταῖροι
 Ἐνθα καθέζετ' ἰὼν· τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα.
 Τοῖσι δὲ Πείραιος δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθεν,
 Ξεῖνον ἄγων ἀγορῇνδε διὰ πτόλιν· οὐδ' ἄρ' ἔτι δῖν
 Τηλέμαχος ξείνοιο ἐκὰς τράπετ', ἀλλὰ παρέστη.

65

75

⁵⁵ Μετὰ πατρός ἀκούην], πρὸς ἀναζητήσιν του. ⁵⁶ Ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς], περιφρ. ἀντὶ τί εἶδες; ⁵⁷ ὁ εἶδος οὗτος ἐλλείπει ἐν τινι τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων καὶ παρὰ τῇ Εὐσταθίῳ. ⁵⁸ Ἀντιτα ἔργα τελέσσει], ἀνταποδοσὴ τὴν τιμωρίαν τῶν γινομένων ἡμῖν ἀδικημάτων. ⁵⁹ Ἀπτερος ἔπλετο], οὐ διέφυγε τὴν προσοχὴν τῆς. Ὁ Κρατῆς τὸ ἐξηγεῖ: Οὐδεὶς λόγος ἔφυγεν ἐκ τοῦ στόματός της, ἐτήρησε σιωπὴν.

Τὸν καὶ Πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν
Τηλέμαχ', αἶψ' ὄτρυνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναῖκας,
ὧς τοι δῶρ' ἀποπέμψω, ἅ τοι Μενέλαος ἔδωκεν.

75

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦῤῥα
Πείραι', οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπως ἔσται τὰδε ἔργα.
Εἴ κεν ἐμὲ μνηστῆρες ἀγήνορες ἐν μεγάροισιν
Λάθῃ κτείναντες πατρώϊα πάντα δάσωνται,
Αὐτὸν ἔχοντά σε βούλομ' ἐπαυρέμεν ἢ τινα τῶνδε·
Βί δέ κ' ἐγὼ τούτοις φόνον καὶ κῆρα φυτεύσω,
Δῆ τότε μοι χαίροντι φέρειν πρὸς δώματα χαίρων.

80

ὧς εἰπὼν ξείνον ταλαπείριον ἤγεν ἐς οἶκον.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἴκοντο δόμους εὐ ναιετάοντας,
Χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
Ἔς δ' ἄσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.

85

Τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν ὁμοαὶ λούσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὐλας βάλλον ἠδὲ χιτῶνας,
Ἐκ ῥ' ἄσαμίνθων βάντες ἐπὶ κλισμοῖσι καθίζον.

90

Χέρνιθα δ' ἀμφίπολος προχρῶ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσεῖῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.

Σίτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρουσα,
Εἶδατα πολλ' ἐπιθείσα, χαρίζομένη παρεόντων.
Μήτηρ δ' ἀντίον ἔξε παρὰ σταθμὸν μεγάροιο,

95

Κλισμῷ κεκλιμένη, λέπτ' ἡλάκατα στρωφῶσα.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνειᾶθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἔλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,

Τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε περίφρων Πηνελόπεια·
Τηλέμαχ', ἦτοι ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα,

100

Λέξομαι εἰς εὐνὴν, ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται,
Αἰεὶ δάκρυς ἑμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεύς
ᾠχεῖθ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν ἐς Ἴλιον οὐδέ μοι ἔτλης,

Πρὶν ἐλθεῖν μνηστῆρας ἀγήνορας ἐς τόδε δῶμα,
Νόστον σοῦ πατρὸς σάφα εἰπέμεν, εἴπου ἄκουσας.

105

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦῤῥα
Τοιγάρ ἐγὼ τοι, μήτερ, ἀληθεῖν καταλέξω.
ᾠχόμεθ' ἔς τε Πύλον καὶ Νέστορα, ποιμένα λαῶν·

Δεξιόμενος δὲ με κείνος ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν

110

Ἐνδουκέως ἐφίλει, ὥς εἴτε πατὴρ ἑὸν υἱά,

Ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν ὥς ἐμὲ κείνος
Ἐνδουκέως ἐκόμιζε σὺν υἰάσι κυδαλίμοισιν.

⁸⁵ Φέρειν], ἐνν. ἔξεις ἡ μεμνήσῃ, ἢ τι ὅμοιον. ⁸⁹ Χλαίνας ἠδὲ χιτῶνας], κατὰ σχῆμα
προθύστερον, προὔποβαλλεται γὰρ ὁ χιτὼν τῆς χλαίνης. ⁹⁵ Παριοντων], ἐκ τῶν ἐκ πε-
ρουσίας ἀποτεθειμένων. ¹¹¹ Ἐνδουκέως ἐφίλει], ἐφιλοφρονεῖτο. ¹¹² Νέαν], νεωστί.
¹¹³ Ἐνδουκέως ἐκόμιζε], ἐπεριποιεῖτο.

- Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ταλασίφρονος οὔ ποτ' ἔφρασκεν,
 Ζωοῦ οὐδὲ θανόντος, ἐπιχθονίων τευ ἀκοῦσαι·
 Ἄλλὰ μ' ἐς Ἀτρεΐδην δουρικλειτὸν Μενέλαον
 Ἴπποισι προὔπεμψε καὶ ἄρμασι κολλητοῖσιν.
 Ἐνθ' ἶδον Ἀργεῖην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλὰ
 Ἀργεῖοι Τρῳέες τε θεῶν ἰότητι μόγησαν.
 Εἶρετο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοῇν ἀγαθὸς Μενέλαος,
 "Ὅττευ χαρίζων ἰκόμεν Λακεδαίμονα διᾶν
 Αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πᾶσαν ἀλγυθίην κατέλεξα.
 Καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 "ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
 ἠθελον εὐνήθῃναι, ἀνάγκιδος αὐτοὶ ἑόντες.
 Ὡς δ' ὁπότε ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖα λέοντας
 Νεβροῦς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνούς
 Κνημοὺς ἐξερέησι καὶ ἄγκεα ποιήεντα·
 Βοσκομένη, ὃ δ' ἔπειτα ἔην εἰσήμεν ἐνὶ νῆν,
 Ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν,
 Ὡς Ὀδυσσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
 Αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων,
 Τοῖος ἔων, οἷός ποτ' εὐκτιμένη ἐνὶ Λεσθῷ
 Ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀναστάς,
 Καδ' ὃ ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί,
 Τοῖος ἔων μνηστῆρσιν ὀμιλήσειεν Ὀδυσσεύς·
 Πάντες κ' ὠκύμοροι τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
 Ταῦτα δ', ἃ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεται, οὐκ ἂν ἔγωγε
 Ἄλλα παρὲξ εἵποιμι παρακλιδὸν, οὐδ' ἀπατήσω·
 Ἄλλὰ τὰ μὲν μοι εἶπε γέρων ἄλιος νημερτῆς,
 Τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ἐπιμεύσω.
 Φῆ μιν δ' γ' ἐν νήσῳ ἰδέειν κρατέρ' ἄλγε' ἔχοντα,
 Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψούς, ἧ μιν ἀνάγκη
 Ἴσχει· ὃ δ' οὐ δύναται ἦν πατοῖδα γαῖαν ἰκέσθαι.
 Οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,

115

120

125

130

135

140

145

¹¹⁹ 115 Ὀδυσσεὺς... οὔ ποτ' ἔφρασκεν, τευ ἀκοῦσαι], (per) τοῦ Ὀδυσ., ἔφρασκεν οὐδέ ποτε (παρὰ) τίνος ἀκοῦσαι. ¹²⁰ Θεῶν ἰότητι], θεῶν βουλῇ, vi Superum, καθὼς λέγει ὁ Οὐγγύλλιος. ¹²¹ Ὅττευ], ὅττου, τίνος. ¹²² Ξυλόχῳ], τόπῳ συνδένδρῳ, ὅπως ἔχει τὴν κοίτην τοῦ ὁ λέων. ¹²³ Κοιμήσασα], ἐκ τοῦ Κοιμάω. ¹²⁴ Κνημοῦς] τὰς προσβάσεις (οἰονεὶ κνήμας) τῶν ὀρέων, τοὺς πρόποδας. — ἐξερέησι], ἐξερευνᾷ. — ἄγκεα], τὰ κοιλώματα τοῦ ὄρου, ὅπου ὑγρότητος συλλεβομένης, φύεται χόρτος. ¹²⁵ Ἀμφοτέροισι], διότι δύο συνήθως γεννᾷ ἡ ἔλαφος. ¹²⁶ Ἀεικέα], ἀνάγκαστον, πρόωρον. ¹²⁷ Φιλομηλείδῃ], βασιλεῖ τινι τῆς Λέσβου, ὃν φανερύσαντες δόλω ὁ Ὀδυσ. ἔξ Διομήδ., ἐποίησαν τὸν πόλεμον αὐτοῦ καταγῶγιον ξένων. Τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ κατὰ πατριωνυμικὸν τύπον, ὡς ἐκ τοῦ Φιλομηλεὺς ἱσως, κατὰ τὸν Ἀριστοτέλους καὶ Βασιλείδης. ¹²⁸ Ὀμιλήσειεν], συμβάλοι, συνέλθοι πρὸς πόλεμον. ¹²⁹ Ἄλλα παρὲξ εἵποιμι παρακλιδὸν], οὐκ ἂν ἐξείποιμι, παρακλίνας τὰ ληθές, ἄλλα παρὰ ταῦτα. ¹³⁰ Γέρων ἄλιος], ὁ Πρωτεύς, τὸν ὁποῖον ὁ Μενέλαος, συλλαβὴν δι' ἐνέδρας ἐν Αἰγύπτῳ, ὑπεκρέωστε νὰ τῷ προσέπη τὰ μέλλοντα, ἴδε Ὀδ. Δ., 351—369. ¹³¹ Πάρα], ἐνν. εἰσι, παρῑσιν.

Οἳ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης·

ᾧς ἔφατ' Ἀτρεΐδης δουρικλειτὸς Μενέλαος.

Ταῦτα τελευτήσας νεόμην' ἔδωσαν δέ μοι οὔρον

Ἀθάνατοι, τοί μ' ὄκα φίλην ἐς πατρίδ' ἐπεμψαν.

ᾧς φάτο, τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινεν.

150

Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·

ᾧ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,

ἦτοί ὃ γ' οὐ σάφα οἶδεν, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον·

Ἀτρεκέως γάρ σοι μαντεύσομαι οὐδ' ἐπικεύσω.

Ἰστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα,

Ἰστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,

ᾧς ἦτοί Ὀδυσσεὺς ἤδη ἐν πατρίδι γαίῃ

ἦμενος ἢ ἔρπων, τάδε πευλόμενος κακὰ ἔργα,

Ἔστιν, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει·

Τοῖον ἐγὼν οἰωνὸν εὖσσέλμου ἐπὶ νηὸς

ἦμενος ἐφρασάμην καὶ Τηλεμάχῳ ἐγγώνευν.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·

Αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον ἐστίν·

Τῷ κε τάχα γνοίης φιλότῃτά τε πολλὰ τε ὥρα

Ἐξ ἐμεῦ, ὥς ἂν τίς σε συναντόμενος μακαρίζῃ.

ᾧς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.

Μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσεὺς μεγάροιο

Δῖσκόισιν τέρποντο καὶ αἰγανέησιν ἰέντες,

Ἐν τυκτῷ διαπέδω, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.

Ἀλλ' ὅτε δὴ δειπνηστος ἦν καὶ ἐπήλυθε μῆλα

Πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, οἳ δ' ἤγαγον οἱ τὸ πάρος περ,

Καὶ τότε δὴ σφιν ἔειπε Μῆδων· ὅς γάρ ῥα μάλιστα

Ἦνδανε κηρύκων καὶ σφιν παρεγίγνετο δαιτί·

Κοῦροι, ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρωφθητε φρέν' ἀέθλοισι,

Ἐρχεσθε πρὸς δώμαθ', ἵν' ἐντυνώμεθα δαίτα·

Οὐ μὲν γάρ τι χεῖριον ἐν ὥρῃ δειπνον ἐλέσθαι.

155

160

165

170

175

⁴⁵⁵ Θεοκλύμενος], μάντις, ἀπόγονος τοῦ Μελάμποδος, τὸν ὁποῖον, φεύγοντα τὴν πατρίδα τε, διὰ φόνον, συμπαράλαβε μεθ' αὐτοῦ ὁ Τηλέμαχος ἀποπλέων ἐκ τῆς Πύλου, ἴδε Ὁδ. C, 223, κ. ε. ⁴⁵⁵ Σύνθεο], ἐννόησον ἢ μέμνησο. ⁴⁵⁶ Ἰστω Ζεῦ], εἰδος ὅρκου ἢ προαναφω-
νήσεως· μάρτυς μου ὁ θεός! ⁴⁵⁶ Ἰστίη], ἰων. ἀντί· Ἐστία. ⁴⁵⁸ Ἐρπων], κρύφα προσεργό-
μενος, ὡς ὄφρις. Ἐπαινιτίζεται δὲ τὸν προσποιητὸν τρόπον, τὸν ὁποῖον μετεχειρίσθη ὁ Ὀ-
δυσσεὺς ἵνα καταρτίσῃ τοὺς ὑβριστὰς μνηστῆρας τῆς γυναικὸς του. ⁴⁶⁰ Οἰωνόν], ἴδε Ο, 525—534. ⁴⁶⁰ 161] οἱ στίχοι οὗτοι ἀθετοῦνται, διότι καὶ τὸν οἰωνὸν εἶδεν ὁ μάντις οὐχὶ
ἐπὶ τῆς νηὸς ἦμενος, ἀλλὰ πρὶν εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν· καὶ τὸ Ἐγγώνευν εἶνε ἀκαιρον,
διότι ἡρμύνησεν αὐτὸν εἰς τὸν Τηλέμαχον. «ἐτάρων ἀπονόσφι καλίσας α. Παρ' ἄλλοις
δὲ καὶ ὅλοι οὗτοι οἱ 16 στίχοι (150—165) ἀθετοῦνται. ⁴⁶⁰ Τυκτῷ], ἐπίτηδες πρὸς τοῦτο
κατασκευαστῷ, λείψ καὶ κροτητῷ. ⁴⁷⁰ Δειπνηστος] ἡ τοῦ δειπνοῦ ὥρα.—μῆλα], γενι-
κώτερον, ὅλα τὰ θρέμματα, καθὼς φαίνεται ἐκ τῶν κατωτέρω στίχων, 180, 181.

⁴⁷⁵ Ἐντυνώμεθα] εὐτρεπίσωμεν. ⁴⁷⁶ Οὐ μὲν γάρ τοι χεῖριον], ἀντί· Ἐστὶ κάλλιον, σπῆ-
μα λόγου, κατὰ τὸ Ὀὐκ ἄρα... γήθησεν κτλ.—Ἐν ὥρῃ], ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι, ἀπ' ἐ-
δῶ ἴσως παρεφθάρη τὸ παρ' ἡμῖν (Ἐ)ωρίς,

ὦ; ἔραθ' οἱ δ' ἀνστάντες ἔθαν, πείθοντό τε μύθῳ.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἴκοντο δόμους εὐναιετάοντας,
 Χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε
 Οἱ δ' ἱέρευνον οἷς μεγάλους καὶ πίονας αἶγας, 180
 Ἴρευνον δὲ σῦας σιάλους καὶ βούν ἀγελαίην,
 Δαῖτ' ἐντυνόμενοι. τοὶ δ' ἐξ ἀγροῖο πόλινδε
 ὤτρυνοντ' Ὀδυσσεύς τ' ἵεναι καὶ δῖος ὑφορβός.
 Τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε συδῶτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν
 Ξεῖν', ἐπεὶ ἄρ δὴ ἔπειτα πόλινδ' ἵεναι μενεαίνεις 185
 Σήμερον, ὥς ἐπέτελλεν ἄναξ ἑμός, — ἧ σ' ἂν ἔγωγε
 Αὐτοῦ βουλοίμην σταθμῶν ῥυτῆρα λιπέσθαι.
 Ἀλλὰ τὸν αἰδέομαι καὶ δέειδια, μή μοι ὀπίσσω
 Νεικείῃ χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ὀμοκλαί.—
 Ἀλλ' ἄγε νῦν ἴομεν· δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα 190
 Ἥμαρ· ἄταρ τάχα τοι ποτὶ ἔσπερα ρίγιον ἔσται.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 Γινώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
 Ἀλλ' ἴομεν, σὺ δ' ἔπειτα διαμπερές ἡγεμόνευε.
 Δὸς δέ μοι, εἴ ποθὶ τοι ῥόπαλον τετμημένον ἔστιν, 195
 Σκηρίπτεσθ', ἐπειὴ φασ' ἀρισφαλές ἔμμεναι οὐδὸν.
 Ἡ ῥα, καὶ ἄμφ' ὥμοισιν ἀεικέα βάλλετο πῆρην,
 Πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
 Εὐμαιὸς δ' ἄρα οἱ σκηπτρον θυμαρὲς ἔδωκεν.
 Τῷ βήτην, σταθμὸν δὲ κύνες καὶ βώτορες ἄνδρες 200
 Ῥύατ', ὅπισθε μένοντες· ὁ δ' ἐς πόλιν ἦγεν ἄνακτα,
 Πτωχῷ λευγαλέφ' ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
 Σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ εἴματα ἔστο.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ στείχοντες ὁδὸν κατὰ παιπαλόεσσαν
 Ἄστεος ἐγγὺς ἔσαν καὶ ἐπὶ κρήνην ἀφίκοντο 205
 Τυκτὴν, καλλίροον, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται,
 Τὴν ποίησ' Ἰθακὸς καὶ Νήριτος ἠδὲ Πολύκτωρ·

187 Εὐναιετάοντας], καλῶς κατοικουμένους, εὐθέτους πρὸς κατοικίαν. 181 Βούν ἀγε-
 λαίην], ἐντεῦθεν παρέμεινε παρ' ἡμῖν ἡ Ἀγελάς - ὅσα. 185 ὤτρυνοντ'... ἵεναι], καθ' ὅ-
 περ δατὸν. 183 184] ἐξευγενίζει διὰ τῶν ἐπιθέτων Δῖος καὶ Ὀρχαμος τὸν ὑφορβὸν Εὐμαίον,
 τὸν πιστὸν τοῦτον ὑπηρετὴν τοῦ Ὀδυσσεύς, ὡς ἐν τῶν κυριωτέρων προσώπων τοῦ δράμα-
 τος τῆς Ὀδυσσεύς. 187 Ῥυτῆρα], φύλακα. 188 Τὸν], τὸν Τηλέμαχον. 189 Ὀμοκλαί],
 αἱ ἐπιπλήξεις, αἱ κραυγαὶ, αἱ ἀπειλαί. 190 Μέμβλωκε], μεμολόγηκεν, ἐπροχώρησε. 191 Ποτὶ
 ἔσπερα], πρὸς ἔσπεραν. — ρίγιον] χειρότερον διὰ σέ, ἔνεκεν τοῦ ψύχους, τὸ ὁποῖον ἐπειδὴ
 ἐπεκράτει καὶ τὸ πρῶτ' (εἰχ. 25) καὶ τὸ ἔσπερα, εἰκάζεται ὅτι ἡ ἐπιστροφή τοῦ Ὀδυσσεύς
 ἔγινε, καθὼς εἴπομεν, χειμῶνα. 195 Τὰ γε δὴ νοέοντι κελεύεις], ὡς ἂν εἰ ἔλεγε Γινώ-
 σκω, φρονέω, Νοέω, τρεῖς λέξεις σχεδὸν ὁμώνυμοι, ἐμφανίζονται τὴν προθυμίαν τοῦ λέ-
 γοντος. 196 Διαμπερές ἡγεμόνευε], προηγούμενος μέχρι τέλους. 196 Οὐδὸν], νῦν μόνον ἀντὶ
 ὁδόν, κατ' ἐπὶ πένθεσιν τοῦ ο. 198 Στρόφος. ἀορτήρ], σχοινίου συνεστραμμένον, δι' οὗ
 προσηρτάτο. 199 Θυμαρὲς], θυμῆρες, ἀρεστὸν αὐτῷ. 201 Ῥύατ'], ἐρύοντο, ἐφύλαττον,
 205 Σκηπτόμενον], σκηριπτόμενον, ἐρειδόμενον, ἡ προσποιούμενον. — Ἐσο], ἐφόρει,
 ὑπερσ. τοῦ ἔννομι, 206 Τυκτὴν], χειροποίητον. — Ἰθ. καὶ Νήρ. ἠδὲ Πολ.] υἱοὶ τοῦ Πτε-

Ἦε μεταίξας ῥοπάλῳ ἐκ θυμὸν ἔλοιτο,
 Ἦ πρὸς γῆν ἐλάσειε κάρη, ἀμφουδὺς ἀείρας.
 Ἄλλ' ἐπετόλμησε, φρεσὶ δ' ἔσχετο. τὸν δὲ συβώτης
 Νείκεσ' ἐσάντα ἰδὼν, μέγα δ' εὖξάτο χεῖρας ἀνασχών·
 Νύμφαι κρηναῖαι, κοῦραι Διὸς, εἴποτ' Ὀδυσσεύς
 Ὑμῖ' ἐπὶ μηρί' ἔκχε, καλύψας πτόινω δημῶ,
 Ἀρνῶν ἤδ' ἐρίφων, τόδε μοι κρηθήνατ' ἐέλδωρ,
 Ὡς ἔλθοι μὲν κείνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἐ δαίμων.
 Τῷ κέ τοι ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν ἀπάσας,
 Τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεὶ

210

245

Ἄστου κἀτ'· αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν·
 ὦ πόποι, οἷον ἔειπε κῶων ὀλοσώϊα εἰδώς,
 Τόν ποτ' ἐγὼν ἐπὶ νηὸς εὖστέλμοιο μελαιίνης
 Ἄξω τῇλ' Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολὺν ἄλφοι.
 Αἶ' γὰρ Τηλέμαχον βάλαι ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
 Σήμερον ἐν μεγάροις, ἥ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείη,
 Ὡς Ὀδυσσεύς γε τηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ.

250

Ὡς εἰπὼν τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ, ἦκα κίοντας,
 Αὐτὰρ ὁ θῆ, μάλα δ' ὄκα δόμους ἵκανεν ἄνακτος.
 Αὐτίκα δ' εἴσω ἔεν, μετὰ δὲ μνηστῆρσι καθίζεν,
 Ἄντιον Εὐρυμάχου· τὸν γὰρ φιλέεσκε μάλιστα.
 Τῷ παρὰ μὲν κρειῶν μοῖραν θέσσαν οἱ πονέοντο,
 Σίτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρουσα

255

Ἔδμεναι. ἀγχίμολον δ' Ὀδυσσεὺς καὶ διὸς ὑφορβὸς
 Στήτην ἐρχομένω, περὶ δὲ σφραγὶς ἤλυθ' ἰωή
 Φόρμιγγος γλαφυρῆς· ἀνὰ γὰρ σφίσι βάλλετ' αἰεῖδεν
 Φήμιος. αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἐλὼν προσέειπε συβώτην·

260

Εὐμαί, ἦ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ' Ὀδυσῆος.
 ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἐστὶ καὶ ἐν πολλοῖσιν ιδέσθαι.
 Ἐξ ἐτέρων ἕτερ' ἐστίν, ἐπύσκηται δέ οἱ αὐλῇ
 Τοίχῳ καὶ θριγκοῖσι, θύραι δ' εὐερκέες εἰσὶν
 Δικλίδες· οὐκ ἂν τίς μιν ἀνὴρ ὑπεροπλίσσαιτο.

265

I, 256, 257. 257 Ἦ πρὸς γῆν ἐλάσειε κάρη.] τὸ πρὸς γῆν ἔξ ἀμφουδῶς φαίνονται συνώνυμα.
 258 Ἐπετόλμησε], ὑπέμεινε, παρέβη. 258.— Τὸν δέ], τὸν Μελάνθιον. 261 Ὑμῖ], Ὑμῖν.
 262 Ὑμῖν, τότε, ἐν τούτῳ.— ἀγλαΐας], τοὺς καλλωπισμοὺς, τὴν ἀγῆ-
 σιν. 263 Ἀλαλήμενος], περιπλανώμενος. 264 Ὀλοσώϊα], δολέθρια, ἀνθρωποδόλεθρα, (δολ-
 λυμι, φῶς). 265 Ἄξω τῇλ' Ἰθάκης, ἵνα κτλ.], θέλω τὸν πολήνην μακρὰν ὡς δούλον.
 266 Βάλλω.. Ἀπόλλων], ν' ἀποθάνῃ αἰφνιδίως, διότι οἱ τοιοῦτοι (οἱ δέετες) θάνατοι ἀπ-
 εἰδόντο εἰς τὸν Ἀπόλλ., εἰς τὸν ἥλιον. 267 Τὸν γὰρ φιλ.], διότι εἶχε σχέσιν μετὰ τὴν ἀ-
 δελφίνην τε Μελάνθω. 268 Ἀγχίμολον], ἐκ τοῦ πλησίον, εὐθὺς κατόπιν. 269 Ὁ], ὁ Ὀδυσ-
 σεύς. 270 Ἐξ ἐτέρων ἕτεραι], ἄλλα μετ' ἄλλα, πολλὰ κατὰ σειράν συνεχόμενα, ἢ, κατὰ
 τὸν Εὐστάθ., διωροφα, ἀλλεπαλλήλητα, ὡς τῶν ἰδιωτικῶν μονοστέγων ὄντων.— Ἐπύσκη-
 ται], ἐπιμελῶς κακοῶμεται. 271 Δικλίδες], μετὰ διπλὰ θυροφύλλα, διπλά.— μιν. ὑπερο-
 πλίσσαιτο], ὑπερηφανεύσαιο αὐτοῦ (τοῦ τοίχου), τὸν ὑπερηγήθη ὑπερηφάνως.

- Γιγνώσκω δ' ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα τίθενται
 Ἄνδρες, ἐπεὶ κνίσῃ μὲν ἀνήνοθεν, ἐν δέ τε φόρμιγγ' 270
 Ἡπύει, ἣν ἄρα δαίτι θεοὶ ποίησαν ἐταίρην.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαιε συβῶτα·
 'Ρεῖ' ἔγνων· ἐπεὶ οὐδὲ τὰ τ' ἄλλα πέρ' ἔσσι' ἀνοήμων.
 Ἄλλ' ἄγε δὴ φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
 Ἦε σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμους εὖ ναιετάοντας, 275
 Δύσειο δὲ μνηστῆρας, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
 Εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐγὼ δ' εἶμι προπάροιθεν.
 Μηδὲ σὺ δηθύνειν, μή τις σ' ἔκτοσθε νοήσας
 Ἦ βάλῃ ἢ ἐλάσῃ· τὰ δέ σε φράζεσθαι ἄνωγα.
 Τὸν δ' ἡμέιβετ' ἔπειτα πολύτλας διὸς Ὀδυσσεύς· 280
 Γιγνώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
 Ἄλλ' ἔρχεο προπάροιθεν, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
 Οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμεων οὐδὲ βολάων.
 Τολμήεις μοι θυμὸς, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθα
 Κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω. 285
 Γαστέρα δ' οὐ πως ἔστιν ἀποκρύψαι μεμαυῖαν,
 Οὐλομένην, ἣ πολλὰ κἂκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν,
 Τῆς ἔνεκεν καὶ νῆες εὗζυγοὶ ὀπλίζονται·
 Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, κακὰ δυσμενέεσσι φέρονται.
 Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον· 290
 Ἄν δὲ κύων κερζλήν τε καὶ οὐατα κείμενος ἔσχεν,
 Ἄργος, Ὀδυσσεύος ταλασίφρονος, ὃν ῥά ποτ' αὐτὸς
 Θρέψε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο, πάρος δ' εἰς Ἴλιον ἱρὴν
 ὦχετο. τὸν δὲ πάροιθεν ἀγινέσκον νέοι ἄνδρες
 Αἶγας ἐπ' ἀγροτέρας ἡδὲ πρόκας ἡδὲ λαγυούς· 295
 Δὴ τότε κεῖτ' ἀπόθεστος, ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
 Ἐν πολλῇ κόπρῳ, ἣ οἱ προπάροιθε θυράων
 Ἡμιόνων τε βρών τε ἄλις κέχυτ', ὅφρ' ἂν ἄγοιεν

²⁶⁹ Ἐν αὐτῷ, ἐντὸς αὐτοῦ (τοῦ τοίχου). ²⁷⁰ Δύσειο εἰσχώρησον (κοιν. χῶρον) μεταξύ αὐτῶν. ²⁷⁸ Μηδὲ δηθύνειν, ἐνν. μέμνησο ἢ ὅρα μή. ²⁷⁹ Ἦ βάλῃ ἢ ἐλάσῃ, κιοπήσῃ ἢ ἀποθῇ (βάλῃ) ἢ ἐκ τοῦ πλησίον (ἐλάσῃ), ὅπερ σαφέστερον ἐρμηνεύει κατωτέρῳ (σιγ. 283) διὰ τοῦ: «Πληγέων.. οὐδὲ βολάων». ²⁸⁴ Τολμήεις, ὑπομενετικός, παρβλ. 1238.
²⁸⁷ Οὐλομένην, πνευτοῦ κακίζει διὰ τοῦ ἐπιβέτου τούτου καὶ τῶν ὁμοίων τὴν πεινώσαν γαστέρα, ὡς πολλῶν κακῶν αἰτίαν, ²⁹¹ Ἄν... ἔσχεν] παρεμβλὼν ἐπὶ κατὰ σειρὰν λέξεις μεταξύ τῆς προθέσεως καὶ τοῦ ῥήματος, ἤθελεν εἶπαι τις ὅτι ἠθέλησε νὰ φανερώσῃ τρόπον τινὰ τὸ δυσκίνητον τοῦ ὑπεργήρου κυνὸς Ἀργου. ²⁹⁶ Ἀπόθεστος, ἀπερρίμμενος, ἀημέλητος, ἔδε διὰ τὴν ἐτυμολογίαν τὸ Λεξικόν. ²⁹⁷ Κόπρῳ, ἐκ τῆς λέξεως ταύτης καὶ τῆς κατωτέρω κοπρήσοντες ἐναγόμενοι οἱ νεώτεροι, ἀθετοῦσι τοὺς τέσσαρας τούτους στίχους (296-299), ὡς τοῦ Ὀμήρου κόπρον καλοῦντος τὴν κόνιν μόνον, ὡς ἐν Ἰλ. Χ. 414 καὶ κατωτέρω σίγ. 306. Καὶ τοῦτο μὲν ἐνδέχεται· ὅτι ὅμως οἱ σκύλοι, διὰ τὴν λεπτήν αὐτῶν ὀσφρησιν, ἀπαφεύγουσι δὴθεν τὴν δυσοσμίαν τῆς κόπρου, δὲν μὲ πείθει, ὅφρ' ὡς ἐκ τούτου αὐτοῦ ὅτι ὁ γέρον καὶ ἀπερρίμμενος κύων τὴν ξηρὰν καὶ θερμὴν κόπρον ἐπρεπε μάλιστα νὰ προτιμήσῃ πρὸς κοίτην· καὶ διὰ τοῦτο καὶ παρ' ἡμῶν οἱ ἄχρηστοι τοῦ δρόμου σκύλοι ὀνομάζονται κοπρόσκυλοι.

Δμῶες Ὀδυσσεύς τέμενος μέγα κοπήσοντες.
 Ἔνθα κῶν κείτ' Ἄργος, ἐνὶ πλείους κυνοραϊστέων. 300
 Δὴ τότε γ', ὡς ἐνόησεν Ὀδυσσεύς ἐγγὺς ἔοντα,
 Οὐρῇ μὲν ῥ' ὅ γ' ἔσθνε καὶ οὐατα κάθδαλεν ἄμφω,
 Ἄσπον δ' οὐκέτ' ἔπειτα θυνήσατο οἷο ἄνακτος
 Ἐλθόμεν. αὐτὰρ ὁ νόσφιν ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ,
 ῥεῖα λαθὼν Εὐμαίον, ἄφαρ δ' ἐρεείνετο μύθῳ 305
 Εὐμαί', ἥ μάλα θαῦμα κῶν ὅδε κείτ' ἐνὶ κόπρῳ.
 Καλὸς μὲν δέμας ἐστίν, ἀτὰρ τόδε γ' οὐ σάφα οἶδα,
 Εἰ δὴ καὶ ταχὺς ἔσκε θέειν ἐπὶ εἰδέϊ τῷδε,
 Ἦ αὐτίως, οἷοί τε τραπεζῆς κύνες ἀνδρῶν
 Γίγνοντ'· ἀγλαΐης δ' ἔνεκεν κομέουσιν ἄνακτες. 310
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαίε συβῶτα·
 Καὶ λίην ἀνδρὸς γε κῶν ὅδε τῆλε θανόντος
 Βι τοιόσδ' εἴη ἡμὲν δέμας ἡδὲ καὶ ἔργα,
 Οἷόν μιν Τροίηνδε κῶν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
 Αἰψά κε θήσαιο, ἰδὼν ταχυτῆτα καὶ ἀλκήν. 315
 Οὐ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης βένθεσιν ὕλης
 Κνώδαλον, ὅ τι δίοιτο· καὶ ἔχνεσι γὰρ περιήδη·
 Νῦν δ' ἔχεται κακότητι, ἄναξ δὲ οἱ ἄλλοι πάρος
 Ὡλετο· τὸν δὲ γυναῖκες ἀκηδέες οὐ κομέουσιν.
 Δμῶες δ', εὐτ' ἂν μηκέτ' ἐπικρατέουσιν ἄνακτες, 320
 Οὐκέτ' ἔπειτ' ἐθέλουσιν ἐναίσιμα ἐργάζεσθαι.
 Ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς
 Ἀνέρος, εὐτ' ἂν μιν κατὰ δούλιον ἥμαρ ἔλθῃν.
 Ὡς εἰπὼν εἰσῆλθε δόμους ἐναϊετάνοντας,
 Βῆ δ' ἰθὺς μεγάρῳ μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς. 325
 Ἄργον δ' αὖ κατὰ μοῖρ' ἔλαβεν μέλανος θανάτοιο,
 Αὐτίκ' ἰδόντ' Ὀδυσῆα εἰκοστῷ ἐνιαυτῷ.
 Τὸν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδής
 Ἐρχόμενον κατὰ δῶμα συβώτην, ὧκα δ' ἔπειτα
 Νεῦσ', ἐπὶ οἱ καλέσας· ὁ δὲ παπτήνας ἔλε δῖφρον 330
 Κείμενον, ἔνθα τε δαιτρός ἐφίξεσκε, κρέα πολλὰ
 Δαιόμενος μνηστῆρσι, δόμον κάτα δαινυμένουσιν

* 300 Κυνοραϊστέων], ἐντόμων τῶν καλουμένων παρ' ἡμῶν τσιμπουρίων. 301 Ἐνόησεν], οὐκ ἐκ τῆς ὀφως, ἀλλ' ἐκ τῆς ὁσφρήσεως πάντως. 302 Οὐρῇ μὲν κτλ.] ὑπὸ χαράς. Ὁ Πορὲ λέγει ὅτι τὸ ἐπεισὸδιον τοῦτο τοῦ κύνος εἶνε τὸ ὠραιότερον καὶ θαλαττικώτερον μέρος ὅλου τοῦ ποιήματος· Καὶ τοῦτο μὲν ἴσως εἶνε ὑπερβολή· ἀφ' ἑτέρου ὅμως εἶνε ἀληθές ὅτι ὅλων τῶν αἰσθημάτων τὴν φυσικὴν ζωγραφίαν εὐρίσκει τις εἰς τὸν Ὀμηρον. 308], εἰ ἐπὶ (πρὸς) τῷ εἶδει ἦν καὶ ταχύς. 309 Αὐτίως], ἐνν. ἔσκεν. 310 Ἀγλαΐης], καλλωπισμοῦ, ἐπιδείξεως. 312 Καὶ λίην], φέρεται εἰς τὸ Αἰψά κε θήσαιο, πρωθυστερώς, καθὼς καὶ τὸ ἐξῆς: Ἀνδρὸς γε κῶν κτλ. Ἐνθυθεῖη δ' ἂν αὐτίως: Εἰ κῶν ὁ δε τοιόσδ' εἴη, οἷόν μιν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς, καὶ λίην αἰψά κε θήσαιο, ἰδὼν κτλ. 317 Δίοιτο], διώξετε. — Περιήδη], περισσῶς ᾗδῃ (τὸ ἔργον αὐτοῦ). 327 Δούλιον ἥμαρ], περιφρ. ἀντὶ Δουλείας, ὡς καὶ τὸ ἐναντίον: Ἐλεύθερον ἥμαρ ἀπούρας. 329 Συβώτην], πρὸς ἐπαξίῃ γρησιν τοῦ Τόν.

- Τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχου τράπεζαν
 Ἄντιον, ἔνθα δ' ἄρ' αὐτὰς ἐφέζετο τῷ δ' ἄρα κῆρυξ
 Μοῖραν ἔλῶν ἐτίθει, κανέου τ' ἐκ σῆτον αἰέρας. 335
- Ἀγχίμολον δὲ μετ' αὐτὸν ἐδύσετο δώματ' Ὀδυσσεύς,
 Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιος ἥδ' ἐγέροντι,
 Σκηπτόμενος· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ εἴματα ἔστο.
 Ἴξε δ' ἐπὶ μελίνου οὐδοῦ ἔντοσθε θυράων,
 Κλινάμενος γαθμῷ κυπαρισσίνῳ, ὃν ποτε τέκτων 340
 Ζέσσαν ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἵθυνεν.
 Τηλέμαχος δ' ἐπὶ οἱ καλέσας προσέειπε συβώτῃν,
 Ἄρτον τ' οὔλον ἔλῶν περικαλλέος ἐκ κανέοιο
 Καὶ κρέας, ὥς οἱ χεῖρες ἐχάνθανον ἀμφιβαλόντι·
 Δὸς τῷ ξείνῳ ταῦτα φέρων, αὐτόν τε κέλευε 345
 Αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·
 Αἰδῶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρῆναι.
 Ὡς φάτο· βῆ δὲ συφορβὸς, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν,
 Ἀγχοῦ δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
 Τηλέμαχος τοι, ξεῖνε, διδοῖ τάδε, καὶ σε κελεύει 350
 Αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·
 Αἰδῶ δ' οὐκ ἀγαθὴν φησ' ἔμμεναι ἀνδρὶ προῖκτη.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολὺμήτις Ὀδυσσεύς·
 Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὀλβιον εἶναι,
 Καὶ οἱ πάντα γένοιθ', ὅσσα φρεσὶν ᾔσι μενοινᾷ. 355
- Ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρωσιν ἐδέξατο, καὶ κατέθηκεν
 Αὔθι, ποδῶν προπάροιθεν, ἀεικελὶς ἐπὶ πῆρῃ,
 Ἦσθι δ' ἔως ὅ τ' ἀοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἀείδεν·
 Εὖθ' ὁ δεδειπνήκει, ὁ δ' ἐπαύετο θεῖος ἀείδων·
 Μνηστῆρες δ' ὁμάδῃσαν ἀνὰ μέγαρ'. αὐτὰρ Ἀθήνη 360
 Ἀγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
 ὦτρυν', ὥς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι,
 Γνοίῃ θ' οἱ τινὲς εἰσιν ἐναΐσιμοι οἷ τ' ἀθέμιστοι·
 Ἄλλ' οὐδ' ὥς τιν' ἔμελλ' ἀπαλεξήσῃ κακότητος.
 Βῆ δ' ἔμην αἰτήσων ἐνδέξια φῶτα ἕκαστον, 365

³³⁴ Ἀντίον], ἀντικρὺ τοῦ Τηλεμάχου, ὡς εὐνοούμενος αὐτῷ· καθὼς καὶ ὁ Μελάντιος πρὸς τοῦ ἀντικρὺ τοῦ Εὐρυμάχου. ³³⁵ Μοῖραν], ἔνν. κρεῶν. ³³⁶ Οὔλον], ἀκέραιον, ὁλόκληρον. Ἀπαράλλακτα προσφέρει τὸ ὅλος καὶ σήμερον παρ' ἡμῖν συχνάκις ὁ λαός. ³³⁷ Ὡς οἱ χεῖρες ἐχάνθ.] ὅσον ἐχώρεσαν αἱ χεῖρές του. ³³⁸ Αἰδῶς κτλ.] τὸ ὅποιον ἐν σίχῳ 578 ἐξέφρασε συντομώτερον: «Κακὸς δ' αἰδοῖς ἀλήτης· ὁ δὲ Παιόδος (Ἐργ. 313) διὰ τοῦ «Αἰ-» δὸς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἀνδρα κομίζει α. Ἀντί δὲ τοῦ Παρῆναι, αἱ παλαιαὶ ἐκδόσεις φέρουσι: καὶ ἐνταῦθα, ὡς κατωτέρω: Προῖκτη, ἐπαίτη. ³³⁹ Ζεῦ... εἶναι], ἐννοεῖται: Δός. ³⁴⁰ Ἀμφοτέρωσιν], ἔνν. χερσίν. ³⁴¹ Αὔθι], αὐτόθι, κατὰ γῆς. ³⁴² Ἔως ὅτ'], ἔως ὅτε· τὸ Ἔως, ὅφ' ἐν. ³⁴³ Δεδειπνήκει], ἀντί Ἐδεδειπνήκει, ὡς τὸ Ἦσθιν εἴρια καλὰ (Γ. 388) καὶ ἄλλος μὲν σταθμὸν... βεβλήκειν (X. 274, 275). ³⁴⁴ Ὀμάδῃσαν], ἐθορύβησαν. ³⁴⁵ Πύρνα], σιτία, τροφὰς ἢ τεμάχια ἄρτων. ³⁴⁶ Ἐνδέξια], ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν δεξιῶν, ὡς διὰ καλὸν οἶωνόν, ἢ Ἐπιδεξίω, τὸ ὅποιον καὶ αἰτιολογεῖ τὸ Ὡς εἰ πτωχὸς πάλαι εἴη.

Πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὥς εἰ πτωχὸς πάλαι εἶη.
 Οἱ δ' ἐλεαῖροντες δίδωσαν, καὶ ἐθάμβεον αὐτόν,
 Ἄλλήλους τ' εἶροντο τίς εἶη καὶ πόθεν ἔλθοι.
 Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μελάντιος, αἰπόλος αἰγῶν
 Κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης, 370
 Τοῦδε περὶ ξείνου· ἦ γάρ μιν πρόσθεν ὅπωπα.
 Ἦτοι μὲν οἱ δεῦρο συβώτης ἡγεμόνευσεν
 Αὐτόν δ' οὐ σάφα οἶδα, πόθεν γένος εὐχεται εἶναι.
 Ὡς ἔφατ'· Ἀντίνοος δ' ἔπεσιν νείκεσσε συβώτην·
 Ὡ ἀρίγωντε συβῶτα, τίη δὲ σὺ τόνδε πόλινδε 375
 Ἦγαγες; ἦ οὐχ' ἄλις ἡμῖν ἀλήμονές εἰσι καὶ ἄλλοι,
 Πτωχοὶ ἀνιηροὶ, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες;
 Ἦ ὄνοσαι ὅτι τοι βίστον κατέδουσιν ἀνακτος
 Ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, σὺ δὲ καὶ προτὶ τόνδ' ἐκάλεσσας;
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαιε συβῶτα· 380
 Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὰ, καὶ ἐσθλὸς ἐὼν, ἀγορεύεις.
 Τίς γὰρ δὴ ξείνον καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθὼν
 Ἄλλον γ', εἰ μὴ τῶν, οἳ δημοιοεργοὶ ἔασιν,
 Μάντιν ἢ ἱητῆρα κακῶν ἢ τέκτονα δούρων,
 Ἦ καὶ θέσπιν αἰδοδὼν, ὃ κεν τέρπησιν αἰείδων; 385
 Οὔτοι γὰρ κλητοὶ γε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν·
 Πτωχὸν δ' οὐκ ἄν τις καλέοι τρύξοντα ἑαυτόν.
 Ἄλλ' αἰεὶ χαλεπὸς περὶ πάντων εἰς μνηστήρων
 Δμωσὶν Ὀδυσσεύς, περὶ δ' αὖτ' ἐμοί. αὐτὰρ ἐγώ γε
 Οὐκ ἀλέγω, εἴως μοι ἐχέφρων Πηνελόπεια 390
 Ζῶει ἐνὶ μεγάροις καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦῤα·
 Σίγα, μὴ μοι τοῦτον ἀμείβεο πόλλ' ἐπέεσσιν·
 Ἀντίνοος δ' εἴωθε κακῶς ἐρεθιζέμεν αἰεὶ
 Μῦθοισιν χαλεποῖσιν, ἐποτρύνει δὲ καὶ ἄλλους. 395
 Ἦ ῥα, καὶ Ἀντίνοον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Ἀντίνο', ἦ μευ καλὰ πατὴρ ὧς κῆδεαι υἱός,
 Ὃς τὸν ξείνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο δῖεσθαι
 Μῦθῳ ἀναγκάϊφ' μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειεν.
 Δός οἱ ἐλῶν· οὐ τοι φθονέω· κέλομαι γὰρ ἔγωγε. 400
 Μῆτ' οὖν μητέρ' ἐμὴν ἄζευ τό γε μῆτε τιν' ἄλλον

578 Ἀντίνοος], διότι αὐτὸς ἦν ὁ προεξάρχων καὶ αὐθαδέστερος τῶν μνηστήρων.

575 Ἀρίγωντε], παρίγωντε διὰ τὴν κακίαν ἢ ἀθλιότητά σου. 576 Ἀλήμονες], ἀλῆται.

578 Ὀνοσαι], μέμφεσαι, σοὶ φαίνεται ὀλίγον, δέν σοι ἀρκεῖ ὅτι κτλ., ἀλλὰ προσεκάλεσας ἀκόμη καὶ τοῦτον; 583 Δημοιοεργοί], δημοσίᾳ ἐργαζόμενοι, ὑπηρετοῦντες τῷ δημοσίῳ. 585 θέσπιν], θεσπέσιον, θεοβδελυκτόν, τὸ ὅποιον κατωτέρῳ (ῥίχθω 518, 519) ἐκπράζει σαφέστερον. 587 Τρύξοντα], ἐνοχλήσοντα, (Τρύχω). 595 Τοῦτον], ἐν εἰδῇ δνειδισμοῦ, τὸν γνωστὸν ἐπὶ μοχθηρίᾳ, καθὼς καὶ τὸ Τούτους (Β, 74). 597 Ἦ μεν καλὰ.. κῆδεαι], εἰρωνικῶς. 598 Δῖεσθαι], διώκεσθαι. 599 Μῦθῳ ἀναγκάϊφ], ἀναγκαστικῶς.

Δμῶν, οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσσεὺς θεοῖσιν.

Ἄλλ' οὐ τοι τοιοῦτον ἐπὶ στήθεσσι νόημα·

Αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βούλειαι ἢ δόμεν ἄλλω.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμειβόμενος προσέειπεν·

405

Τηλέμαχ' ὑφαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον εἶπες;

Εἴ οἱ τόσσον ἅπαντες ὀρέξειαν μνηστῆρες,

Καὶ κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπόπροθεν οἶκος ἐρύκοι.

Ὡς ἄρ' ἔφη, καὶ θρήνυν ἑλών, ὑπέφηνε, τραπέζης

Κείμενον, ὃ ῥ' ἔπεγεν λιπαροῦς πόδας εἰλαπινάζων.

410

Οἱ δ' ἄλλοι πάντες οἶδσαν, πλῆσαν δ' ἄρα πῆρην

Σίτου καὶ κρειῶν. τάχα δὴ καὶ ἐμελλεν Ὀδυσσεὺς

Αὐτὶς ἐπ' οὐδὸν ἰὼν προικὸς γεύσεσθαι Ἀχαιῶν·

Στῇ δὲ παρ' Ἀντίνοον, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·

410

Δὸς, φίλος· οὐ μέν μοι δοκέεις ὁ κἀκίστος Ἀχαιῶν

ἔμμεναι, ἀλλ' ὠριστος, ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας.

Τῷ σε χρὴ δόμεναι καὶ λῶϊον ἥε περ ἄλλοι

Σίτου· ἐγὼ δέ κέ σε κλείω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.

Καὶ γὰρ ἐγὼ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναϊον

Ὀλβιος ἀφνειὸν, καὶ πολλὰ κὶ δόσκον ἀλγίτῃ,

420

Τοίῳ ὅποιος εἴοι καὶ ὅτευ κεχρημένος ἔλθοι·

Ἦσαν δὲ δμῶες μάλᾳ μυρίοι, ἄλλα τε πολλὰ,

Οἷσιν τ' εὖ ζῶουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.

Ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων — ἤθελε γάρ ποτε —,

425

Ὅς μ' ἅμα ληϊστῆρσι πολυπλάγιοισιν ἀνῆκεν

Αἰγυπτὸν δ' ἱέναι, δολιχὴν ὁδὸν, ὅφρ' ἀπολοίμην.

Στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.

Ἐνθ' ἦται μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρήφρας ἐταίρους

Αὐτοῦ παρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἔρυσθαι·

Ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιᾶς ὠτρυνα νέεσθαι·

430

Οἱ δ' ὕβρει εἷξαντες, ἐπισπόμενοι μένει σφῶν,

Αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροῦς

Πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,

Αὐτοὺς τ' ἔκτεινον. τάχα δ' ἐς πόλιν ἔκετ' αὐτή.

Οἱ δὲ βοῆς αἰώντες ἄμ' ἦοι φαινομένην

435

⁴⁰² Πολύ], μᾶλλον. ⁴⁰⁷ Εἴ] ἐάν, ἢ εἴθε· καὶ εἰ μὲν τὸ πρῶτον, τότε τὸ Τόσσον ἔχει ἀναφορικὸν ὑπονοούμενον τὸ Ὅσον ἔδωκας σὺ, ἢ ὅσον λέγεις ἵνα τῷ δώσω ἐγὼ· εἰ δὲ τὸ δεύτερον, τότε ἐννοεῖ· ὅσον μέλλω νὰ τῷ δώσω ἐγὼ, ὑπαινιττόμενος εἰρωνικῶς τὴν δ.α τοῦ σφέλους πληγὴν, καθὼς τοῦτο φαίνεται καὶ ἐκ τῶν σίγ. 409, 410.

⁴⁰⁸ Καὶ κεν κτλ.] καὶ τρεῖς μῆνας ἤθελε κάμῃ νὰ ἐπανελθῇ ἐνταῦθα, ἔχων τί νὰ φάγῃ εἰς τοῦτο τὸ διάστημα. ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ Ἐλὼν ὑπ' ἔφηνε τραπέζῃ κείμενον], ἑλὼν, κείμενον ὑπὸ τῇ τραπέζῃ, ἔφηνε, τὸν ἔβαλεν εἰς τρόπον ὥστε νὰ φαίνηται, νὰ ᾔνε πρόχειρος.

⁴¹⁵ Προικὸς] τῆς δωρεᾶς. ⁴¹⁸ Κλείω], κλείσω, θαξάσω, θρῦλλήσω. ⁴²¹ Αἰγύπτῳ ποταμῷ], τῷ Νεῖλῳ, ὁμωνύμως τῇ χώρᾳ, παρεκτός τῆς διαφορᾶς τοῦ γένους. Οὐ γὰρ οἶδεν Ὅμηρος τὸ ὄνομα τοῦ Νεῖλου, ὅθεν καὶ προγενέστερος εἰκάζεται τοῦ Ἡσιόδου, ἀναφέροντος (θεογον. 337) τὸ τοῦ Νεῖλου ὄνομα.

Ἦλθον· πλήτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων
Χαλκοῦ τε στεροπῆς. ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
Φύζαν ἑμοῖς ἐτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
Στῆναι ἐναντίδιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη.
Ἐνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὅξει χαλκῷ,
Τοὺς δ' ἀναγον ζῶους σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκη.
Αὐτὰρ ἐμ' ἐς Κύπρον ξείνῳ δόταν ἀντιάσαντι,
Δμήτορι Ἰασίδῃ, ὃς Κύπρου ἱπὶ ἀνασσειν.

Ἐνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἔκω πῆματα πάσχων.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·

Τίς δαίμων τόδε πῆμα προσήγαγε, δαιτὸς ἀνίην;
Στῆθ' οὕτως ἐς μέσσον, ἑμῆς ἀπάνευθε τραπέζης,
Μὴ τάχα πικρὴν Αἴγυπτον καὶ Κύπρον ἵκηαι·
Ὡς τις θαρσαλέος καὶ ἀναιδὴς ἔσσι προΐκτης.

Ἐξείης πάντεσσι παρίστασαι· οἱ δὲ διδοῦσιν

Μαψιδίως· ἐπεὶ οὕτις ἐπίσχεσις οὐδ' ἔλεητύς

Ἀλλοτρίων χαρίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἐκάστω.

Τὸν δ' ἀναχωρήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

Ἄ πόποι, οὐκ ἄρα σοὶ γ' ἐπὶ εἶδει καὶ φρένες ἦσαν.

Οὐ σὺ γ' ἂν ἐξ οἴκου σφ' ἐπιστάτῃ οὐδ' ἄλα δοίης,

Ὅς νῦν ἀλλοτρίοις παρήμενος, οὐ τί μοι ἔτλης

Σίτου ἀποπροελὼν δόμεναι· τὰ δὲ πολλὰ πάρεστιν.

Ὡς ἔφατ'· Ἀντίνοος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,

Καὶ μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Νῦν δὴ σ' οὐκέτι καλὰ διέκ μεγάροιο γ' οἶω

Ἄψ ἀναχωρήσειν, ὅτε δὴ καὶ ἀνείδεα βάζεις.

Ὡς ἄρ' ἔφη, καὶ θρήνυν ἐλὼν βάλε δεξιὸν ὦμον,

Πρυμνότατον κατὰ νῶτον. ὁ δ' ἐστάθη ἥύτε πέτρῃ

Ἐμπεδον, οὐδ' ἄρα μιν σφῆλεν βέλος Ἀντινόοιο·

Ἄλλ' ἀέων κίνησε καρῆ, κακὰ βυσσοδομεύων.

Ἄψ δ' ὁ γ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἔξετο, καὶ δ' ἄρα πῆρην

Θῆκεν εὐπλείην· μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·

Κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,

Ὅφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.

Οὐ μὲν οὗτ' ἄχος ἐστί μετὰ φρεσὶν οὔτε τι πένθος,

⁴⁴² Ἀντιάσαντι], συναντήσαντι, ἢ μεσιτεύσαντι ὑπὲρ ἑμοῦ. ⁴⁴³ Τόδ'], ἐνν. εἰς τόδε τὸ δῶμα. ⁴⁴⁷ Στῆθ' οὕτως ἐς μέσσον], ἀπόστηθι, ἀναχωρήσων οὕτως (καὶ τρόπον τινὰ ὡς νὰ τῷ δείχνῃ, καὶ τὸ πού καὶ πῶς). ⁴⁴⁸ Πικρὴν Αἴγ. καὶ Κύπρ. ἵκηαι], ἐν ἄλλοις, γερρ. Ἰῆκαι, ἀμφοτέρω ἐν ἦθει, καὶ κατὰ τρόπον λόγου. Εἴποιμεν δ' ἂν καὶ ἡμεῖς κοινῶς σήμερον: Πικρὴ θὰ σοῦ ἔβῃ ἡ Αἴγυπτος ἢ ἡ Κύπρος, θὰ μετανοήσῃς διὰ τὰς περὶ Αἴγ. καὶ Κύπρου ψευδολογίας σου. ⁴⁵¹ Μαψιδίως], τοῦ κακοῦ, παραλόγως. Ἐπίσχεσις οὐδ' ἔλεητύς], οὐδὲν ἐμπόδιον οὔτε τις φειδώ. ⁴⁵² Τὸ ἀλλοτρίων ἔχει ἔμφρασιν. Ἐπειδὴ γὰρ αὐτὸς εἶχε πλειοτέρας παρὰ τοὺς λοιποὺς ἐλπίδας νὰ νυμφευθῇ τὴν Πηνελόπην, θεωρεῖ ὡς ἴδια τρόπον τινὰ τὰ δαπανώμενα. ⁴⁵⁴ Ἐπ' εἶδει], πρὸς τὰ εἶδει: καθὼς εἰς εὐειδῆς, δὲν εἶσε καὶ φρόνιμος. ⁴⁵⁵ Ἐπιστάτῃ], ἱκέτῃ, ἐπαίτῃ. ⁴⁶⁰ Καλὰ], καλῶς, ἐπιφύρηματ. κοινῶς λέγομεν: μετὰ τὰ σγχαλάσου. ⁴⁶¹ Εὐπλείην], καλῶς πεπληρωμένην. Ἄλλ' ἡμ-

Ἵππότη' ἀνὴρ περὶ οἷσι μαχεϊόμενος κτεάτεσσιν
βλήεται, ἥ περὶ βουσὶν, ἥ ἀργεννῆς οἶεσσιν·
αὐτὰρ ἔμ' Ἀντίνοος βάλε γαστέρος εἵνεκα λυγρῆς,
οὐλομένης, ἥ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν.

Ἄλλ' εἴ που πτωχῶν γε θεοὶ καὶ ἐρινύες εἰσὶν,
Ἀντίνοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοιο κιχείη.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
Ἔσθ' ἐκῆλος, ξεῖνε, καθήμενος, ἥ ἅπιθ' ἄλλῃ,
μή σε νέοι διὰ δώματ' ἐρύσσωσ', οἳ' ἀγορεύεις,
Ἦ ποδὸς ἥ καὶ χειρὸς, ἀποδρούψωσι δὲ πάντα.

Ὡς ἔφαθ'· οἳ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσσαν·

Ὡδὲ δὲ τις εἶπεσκε νέων ὑπερηνορέοντων·

Ἀντίνο', οὐ μὲν κάλ' ἔβαλες δύστηνον ἀλήτην,
οὐλόμεν', εἰ δὴ πού τις ἐπουράνιος θεὸς ἐστίν.

καὶ τε θεοὶ ξείνοισιν εἰκοότες ἀλλοδαποῖσιν,

παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστρωφῶσι πόληας,

Ἀνθρώπων ὕδριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορώντες.

Ὡς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες, ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μῦθων.

Τηλέμαχος δ' ἐν μὲν κραδίῃ μέγα πένθος ἄεξεν

βλημένου, οὐδ' ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφάρων,

Ἄλλ' ἄκων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων·

τοῦ δ' ὥς οὖν ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια

βλημένου ἐν μεγάρῳ, μετ' ἄρα δμῳῆσιν ἔειπεν·

Αἰθ' οὕτως αὐτόν σε βάλοι κλυτότοξος Ἀπόλλων.

τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμῃ ταμίῃ πρὸς μῦθον ἔειπεν·

εἰ γὰρ ἐπ' ἀρῆσιν τέλος ἡμετέρῃσι γένοιτο·

οὐκ ἄν τις τούτων γε εὐθρονον ἦω ἴκοιτο.

τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·

Μαί', ἐχθροὶ μὲν πάντες, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται·

Ἀντίνοος δὲ μάλιστα μελαίνῃ κηρὶ ἔοικεν.

Ξεῖνός τις δύστηνος ἀλγτεύει κατὰ δῶμα,

Ἀνέρας αἰτίζων ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει·

ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐνέπλησάν τ' ἐδοσάν τε,

οὔτος δὲ θρήνῃ προμυὸν βάλε δεξιὸν ὦμον.

Ἦ μὲν ἄρ' ὥς ἀγόρευε μετὰ δμῳῆσι γυναῖξιν,

Ἠμένῃ ἐν θαλάμῳ· ὁ δ' ἐδείπνεε διὸς Ὀδυσσεύς·

πορεῖ νὰ ἦτον ἐπίσης καὶ Ἐνιπλείην. ^{475, 480]} ἀθετοῦνται οἱ ἐξ αὐτοῦ στίχοι, ἐπὶ λόγῳ ὅτι ὁ τόσον ἀγέρωγος Ἀντίνοος ἦτον ἀδύνατον νὰ ἀνεχθῇ τοιαύτας κατάρσας.

⁴⁸⁰ ἀποδρούψωσι δὲ πάντα], σὲ καταξυσχίσωσιν ὅλον. ⁴⁸¹ Ἵπερφ. νεμέσσαν], ὡς περβαλλόντως ἡγανάκτησαν. ⁴⁸³ Κάλ'], καλῶς, καλῶς. Οὐ καλῶς, κακῶς ποιήσας.

⁴⁸⁸ παντοῖοι τελέθοντες], παντοίας μορφῆς λαμβάνοντες. — ἐπιστρωφῶσι], ἐπέρχονται, περιφέρονται. ⁴⁹⁰ βλημένου], ὑπὲρ τοῦ βεβλημένου.

⁴⁹⁹ εἰ γὰρ ἐπ' ἀρῆσι κτλ.], ἔνν. εἴθε γένοιτο· εἰ γὰρ ταῖς ἡμετέραις ἀραῖς τέλος ἐπιγένοιτο, οὐκ ἂν κτλ. ⁴⁹⁶ ἦω ἴκοιτο], ἡθελε φθάσῃ τὴν αὐγὴν (τὴν αὐρίον), κοινῶς ἡθελε, ξημερωθῇ. ⁴⁹⁹ Μαί'], μαῖτα, τροφέ! ⁵⁰⁰ Ὁ δ' ἐδείπνεε], ἀθετοῦσιν τινες τὸν στίχον,

*Η δ' ἐπὶ οἷ καλέσασα προσήυδα διὸν ὑποβόν'
 Ἔρχεο, δι' Εὐμχίε, κίων τὸν ξείνον ἄνωγχι
 Ἐλθέμεν, ὅφρα τί μιν προσπύξομαι, ἡδ' ἐρέωμαι
 Εἴ που Ὀδυσσεύς ταλασίφρονος ἤε πέπυσται
 Ἥ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι πολυπλάγκτω γὰρ ἔοικεν.

510

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμχίε συβῶτα·
 Εἴ γάρ τοι, βασιλεία, σιωπήσειαν Ἀχαιοί·

Οἳ ὁ γε μυθεῖται, θέλγοιτό κέ τοι φίλον ἦτορ.
 Τρεῖς γὰρ δὴ μιν νύκτας ἔχον, τρία δ' ἡματ' ἔρυσα

515

Ἐν κλισίῃ· πρῶτον γὰρ ἐμ' ἔκετο, νηὶς ἀποδράς·
 Ἄλλ' οὐ πω κακότητα διήνυσεν ἦν ἀγορεύων.

Ὡς δ' ὅτ' αἰοιδὸν ἀνὴρ ποτιδέρκεται, ὅστε θεῶν ἔξ
 Ἀεΐδει δεδωῶς ἐπε' ἡμερόντα βροτοῖσιν

Τοῦ δ' ἄμωτον μεμάσιν ἀκούμεν, ὅππότε' αἰεῖδῃ·
 Ὡς ἐμὲ κεῖνος ἐβλεγε παρήμενος ἐν μεγάροισιν.

520

Φησὶ δ' Ὀδυσσεύς ξείνος πατρώϊος εἶναι,

Κρήτη ναιετάων, ὅθι Μίνως γένος ἐστίν.

Ἐνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἔκετο πήματα πάσχων,
 Προπροκυλινδόμενος· στεύεται δ' Ὀδυσσεύς ἀκοῦσαι

525

Ἄγχοι Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πτόνι δῆμῳ,
 Ζωοῦ πολλά δ' ἄγει κειμήλια θνδε δόμονδε.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·

Ἔρχεο, δεῦρο κάλεσσον, ἔν' ἀντίον αὐτὸς ἐνίστη·
 Οὔτοι δ' ἤε θύρῃσι καθήμενοι ἐψίασθων,

530

Ἥ αὐτοῦ κατὰ δώματ', ἐπεὶ σφισι θυμὸς εὐφρων.

Αὐτῶν μὲν γὰρ κτήματ' ἀκήρατα κεῖτ' ἐνὶ οἴκῳ,

Σίτος καὶ μέθυ ἡδύ, τὰ μὲν οἰκῆς ἔδουσιν·

Οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἡματα πάντα,

535

Βοῦς ἱερεύοντες καὶ οἷς καὶ πόνοας αἶγας,

Εἰλαπινάζουσιν, πόνουσί τε αἵθραπα οἶνον,

Μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται· οὐ γὰρ ἔπ' ἀνὴρ,

Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.

ἀπρεπὲς καὶ ἀδύνατον νομιζόντες δειπνεῖν ἔ αὐθις τὸν Ὀδυσσεῖα, ἡδὴ δεδειπνηκότα (539).

⁵⁰⁹ Προσπύξομαι, ἡδ' ἐρέωμαι], νὰ τὸν ἐμιλήσω (προσφθέγγομαι) ἔ νὰ τὸν ἐρωτήσω, ἀμφοτέρω μελλοντικῶς. ⁵¹⁵ Εἴ τοι... σιωπήσειαν], εἴθε σοι (πρὸς χάριν σου, ἵνα δυνηθῇς ἀκοῦσαι)... σιωπήσειαν· διότι προεῖπεν: Ὀμᾶδισαν. ⁵¹⁸⁻⁵¹⁷ Τρεῖς νύκτας... τρία δ' ἡματα... Ἄλλ' οὐ πω διήνυσεν], καὶ μὴν οὐκ ἐλάλει ἀδιακόπως καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα. Ἄλλ' εἶναι τρόπος τοῦ λέγειν, καὶ σχῆμα ὑπερβολῆς. ⁵¹⁸⁻⁵¹⁹ Θεῶν ἔξ Ἀεΐδει δεδωῶς], αἰεῖδει δεδωῶς ἐκ θεῶν, θεοδιδάκτως. Καὶ τοὺς στίχους τούτους ἤθελεν εἶπῃ τις ὅτι περὶ αὐτοῦ ἐγράψεν ὁ Ὀμηρος· διότι ἀληθῶς εἰς αὐτὸν ἐφαρμόζονται, καὶ αὐτοῦ τοσοῦτος ἡδὴ αἰώνας ὅλα τὰ ἐθνη τῆς γῆς « ἄμωτον μεμάσιν ἀκούμεν, ὅππότε' αἰεῖδῃ ».

⁵²⁰ Ἄμωτον], ἀπλήτως, ἀκωρόστως. ⁵²¹ Ἦποτος ἐκρήθη ὁ στίχος διὰ τὸ ἔβλεγε.

⁵²⁵ Στεύεται], διαβεβαῖοι, διατείνεται. ⁵³⁰ Οὔτοι], οἱ μνηστῆρες, πρὸς περιφρόνησιν οὕτε τοὺς ὀνομάζει, παρὰ 393. — ἐψίασθων], παιζέτωσαν. ⁵³¹ Σφισι θυμὸς εὐφρων], εἰσὶν εὐθυμοί.

⁵³² Οἱ δ'], οὗτοι δέ. — ἡμέτερον], ἐνν. δῶμα. — πωλεύμενοι], πωλούμενοι, ἐρχόμενοι, διατρίβοντες. ⁵³⁷ Κατάνεται], καταναλίσκονται. ⁵³⁸ Ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι], τὴν ἀρὴν (τὸ δεινόν) ἀπὸ τοῦ οἴκου ἀπαμῦναι.

- Εἰ δ' Ὀδυσσεὺς ἔλθοι καὶ ἔκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
 Αἰψά κε σὺν ᾧ παιδί βίας ἀποτίσεται ἀνδρῶν. 540
- Ὡς φάτο· Τηλέμαχος δὲ μέγ' ἔπαρεν, ἀμφὶ δὲ δῶμα
 Σμερδαλέον κονάβησε· γέλασσε δὲ Πηνελόπεια·
 Αἰψά δ' ἄρ' Εὐμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Ἔρχεο μοι τὸν ξεῖνον ἐναντίον ὧδε κάλεσσον.
 Οὐχ ὅραάς ὃ μοι υἱὸς ἐπέπαρε πᾶσιν ἔπεσιν;
 Τῷ κε καὶ οὐκ ἀτελὴς θάνατος μνηστῆρσι γένοιτο
 Πᾶσι μάλ', οὐδὲ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξοι.
 Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν·
 Αἰ κ' αὐτὸν γνῶω νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
 Ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἴματα καλὰ. 550
- Ὡς φάτο· βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν·
 Ἀγχού δ' ἰστάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Ξεῖνε πάτερ, καλέει σε περίφρων Πηνελόπεια,
 Μήτηρ Τηλεμάχοιο· μεταλλῆσαι τί ἐθυμὸς
 Ἄμφι πόσει κέλεται, καὶ κῆδεά περ πεπαυῖη. 555
- Εἰ δέ κέ σε γνῶω νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
 Ἔσσει σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, τῶν σὺ μάλιστα
 Χρηΐξεις· σῖτον δὲ καὶ αἰτίζων κατὰ δῆμον
 Γαστέρα βοσκήσεις· δώσει δέ τοι θεὸς κ' ἐθέλησιν.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
 Εὐμαί, αἰψά κ' ἐγὼ νημερτέα πάντ' ἐνέποιμι
 Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπειη·
 Οἶδα γὰρ εὖ περὶ κείνου, ὅμην δ' ἀνεδέγμεθ' οἷζύν.
 Ἀλλὰ μνηστῆρων χαλεπῶν ὑποδείδι' ὄμιλον,
 Τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἔκει. 560
- Καὶ γὰρ νῦν, ὅτε μ' οὗτος ἀνὴρ κατὰ δῶμα κίοντα
 Οὐ τι κακὸν ῥέξαντα βαλὼν ὀδύνησιν ἔδωκεν,
 Οὔτε τι Τηλέμαχος τό γ' ἐπῆρκεσεν, οὔτε τις ἄλλος.
 Τῷ νῦν Πηνελόπειαν ἐνὶ μεγάροισιν ἄνωχθι
 Μεῖναι, ἐπειγομένην περ, ἐς ἥλιον καταδύντα· 570
- Καὶ τότε μ' εἰρέσθω πῶσιος πέρι νόστιμον ἦμαρ,
 Ἀσσοτέρω καθίσασα παρὰ πυρὶ εἴματα γάρ τοι
 Λύγρ' ἔχω· οἶσθα καὶ αὐτός, ἐπεὶ σε πρώτ' ἰκέτευσα.

559 ἔλθοι καὶ ἔκοιτ'], παραλλήλως. 561 Μέγ' ἔπαρεν], γνωστὸν ὅτι ὁ πατριάρχης ἐθεωρεῖτο οἰωνὸς αἰτίας παρὰ τοῖς παλαιοῖς. 562 κονάβησε], ἀντήχησεν· ἄλλοι γρφ. Κονάχῃσε. 563 Ὁ μοι], ὅτι μοι. 566 567] ὑποποιοὶ κρίνονται οἱ στίχοι, διὰ τὴν ταυτολογίαν. 570 Ἔσσω], ἐνδύσω, μέλλων τοῦ ἔννυμι. 573] Τὸ πεπαυῖη σολοικοφανὲς φέρεται πρὸς τὸ ἔθελον καὶ διορθοῦσι τινες: Καὶ κῆρε', ἀπερ πεπαυῖης. 579 Βοσκήσεις], θρέψεις. 583 Ὀμην], ὁμοίαν, τὴν αὐτήν. 585 Σιδήρεον οὐρανόν], τὸν στερεόν, ὅθεν καὶ τὸ παρὰ τῇ Γραφῇ Στερέωμα· ἄλλου τὸν λέγει: Χάλκεον, ἢ ἄλλου Πολύχαλκον. Συνηγεί δὲ πως ἡ λέξις καὶ τῷ Λατινικῷ sidereum, ἀστερόεντι. Ἀλλὰ μήπως ἦτον ἄρα γε: Βίη τε σιδήρεος οὐρανὸν ἔκει α; 588 Τό γε], τοῦτο καὶ, τὸ βληθῆναι.

ᾧ φάτο· βῆ δὲ σκυφοβδός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν.

Τὸν δ' ὑπὲρ οὐδοῦ βάντα προσήυδα Πηνελόπεια·

575

Οὐ σύ γ' ἄγεις, Εὐμαίε· τί τοῦτ' ἐνόησεν ἀλήτης;

Ἥ τινα που δέσσης ἐξαΐσιον, ἥ καὶ ἄλλως

Αἰδεῖται· κατὰ δῶμα; κακὸς δ' αἰδοῖτο ἀλήτης.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαίε· σὺ βῶτα·

580

Μυθεῖται κατὰ μοῖραν, ἅπερ κ' οἴοιτο καὶ ἄλλος,

Ἵθρην ἄλυσκάζων ἀνδρῶν ὑπερῆγορέοντων.

Ἄλλὰ σε μείναι ἄνωγεν ἐς ἥλιον καταδύντα.

Καὶ δὲ σοὶ ὦδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ὦ βασιλεία,

Οἶην πρὸς ξεῖνον φάσθαι ἔπος ἥδ' ἐπακοῦσαι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·

585

Οὐκ ἄφρων ὁ ξεῖνος δέεται, ὅς περ ἂν εἴη·

Οὐ γάρ πού τινες ὦδε καταβηγῶν ἀνθρώπων

Ἀνέρες ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανῶνται.

Ἦ μὲν ἄρ' ὥς ἀγόρευες, ὃ δ' ὄχρετο δίος ὑφοβδός

Μνηστήρων ἐς ὄμιλον, ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα.

590

Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Ἄγχι σχῶν κεφαλῇ, ἵνα μὴ πευθοῖαθ' οἱ ἄλλοι·

ᾧ φίλ', ἐγὼ μὲν ἄπειμι, σῶας καὶ κείνα φυλάξω,

Σὸν καὶ ἐμὸν βίον· σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.

Αὐτὸν μὲν σε πρῶτα σάω καὶ φράξο θυμῷ.

595

Μῆ τι πάθῃ; πολλοὶ δὲ κακὰ φρονέουσιν Ἀχαιῶν,

Τοὺς Ζεὺς ἐξολέσειε πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ῥῖδα·

Ἔσσεται οὕτως, ἄττα· σὺ δ' ἔρχεο δειελιήσας·

Ἡῶθεν δ' ἵεναι καὶ ἄγειν ἱερήϊα καλά.

600

Αὐτὰρ ἐμοὶ τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει.

ᾧ φάθ'· ὃ δ' αὖτις ἄρ' ἔζετ' εὐξέστου ἐπὶ δίφρου·

Πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδητύος ἥδε ποτήτος

Βῆ ῥ' ἵμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἔρκεά τε μέγαρόν τε

Πλεῖτον δαΐτυμόνων· οἱ δ' ὄρχηστῷ καὶ αἰοιδῇ

605

Τέρποντ'· ἦδ' ἡ γάρ καὶ ἐπήλυθε δειελον ἡμαρ.

576 Τί τοῦτ' ἐνόησε], τί ἐστὶ τοῦτο ὃ ἐνόησε, τί τοῦ πέρασεν ἀπὸ τῶν νοῦν, τί ὑπὸ πτεύσε; 580 Μυθεῖται κατὰ μοῖραν]. οὗτος λέγει εὐλογα, κοινῶς: ὁμιλεῖ μὲ μέτρα.

587 588 Οὐ, . . . τινες ὦδε. ὕβριζοντες ἀτάσθαλα μηχανῶνται] οὐδένες οὕτως ἀτάσθαλα ὑβρίζοντες μηχανῶνται, ὑβριστότεροι τούτων ἄνδρες οὐκ ὑπάρχουσι. 595 Σῶας καὶ κείνα], καὶ τὰ ἐκεῖ λοιπὰ πράγματα, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἐπιφερόμενον Ἐνθάδε. 594 Σὸν καὶ ἐμὸν], διότι καὶ αὐτὸς ὡς ἴδια τὰ ἐθεώρει καὶ περιεῖπε διὰ τὴν οἰκειότητα. 599 Δειελιήσας], ἀφ' οὗ φάγξ ἡ, πιθανώτερον, ἀφ' οὗ προσμείνης τὸ δειλινόν, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τοῦ κατωτέρω: «Ἡδὴ γάρ καὶ ἐπήλυθε δειελον ἡμαρ». 600 ἵεναι καὶ ἄγειν], ἔνν, μέμνησο.

ΟΜΗΡΟΥ

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Χ.

Μνηστήροφονία.

(Σ. Δ. Β.)

ΑΥΤΑΡ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Ἄλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδὸν ἔχων βιὸν ἡδὲ φαρέτρην
 Ἴων ἐμπλείην, ταχέας δ' ἐκχεύατ' οἷστούς
 Αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·
 Οὗτος μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται·
 Νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν οὐ πῶ τις βάλεν ἀνὴρ,
 Εἴσομαι, αἴ κε τύχωμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων.
 Ἦ, καὶ ἐπ' Ἀντινόῳ ἱθύνετο πικρὸν οἷστον.
 Ἦτοι ὁ καλὸν ἄλειςον ἀναιρήσεσθαι ἔμελλεν,
 Χρῦσειον ἄμφωτον, καὶ δὴ μετὰ χερσὶν ἐνώμα,
 Ὅφρα πίοι οἶνοιο· φόνος δὲ οἱ οὐκ ἐνὶ θυμῷ
 Μέμβλετο· τίς κ' οἴοιτο μετ' ἀνδράσι δαιτυμόνεσσιν
 Μοῖνον ἐνὶ πλεόνεσσι, καὶ εἰ μάλα καρτερός εἴη,
 Οἱ τεύξειν θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν;
 Τὸν δ' Ὀδυσσεὺς κατὰ λαίμον' ἐπισχόμενος βάλεν ἰφ,
 Ἀντίκρου δ' ἀπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκώκῃ.
 Ἐκλίνθη δ' ἐτέρωσε, θέπας δὲ οἱ ἔκπεσε χειρὸς
 Βλημένον· αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥίνας παχὺς ἤλθεν
 Αἵματος ἀνδρομέοιο· θωὸς δ' ἀπὸ εἰο τράπεζαν
 Ὡσε ποδὶ πλῆξας, ἀπὸ δ' εἶδατα χεῦεν ἔραζε·
 Σίτος τε κρέα τ' ὀπτὰ φορύνετο. τοὶ δ' ὁμάδῃσαν
 Μνηστῆρες κατὰ δώμαθ', ὅπως ἴδον ἄνδρα πεσόντα·
 Ἐκ δὲ θρόνων ἀνόρουσαν ὀρινθέντες κατὰ δῶμα,
 Πάντοσε παπταίνοντες εὐδμήτους ποτὶ τοίχους·
 Οὐδὲ πῃ ἀσπίς ἦν, οὐδ' ἄλκιμόν ἔγχος ἐλέσθαι.
 Νείκειον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
 Νείκειον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
 Σεῖνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι· οὐκέτ' ἀέθλων

¹ Γυμνώθη ῥακέων], τῶν περιττῶν μόνον. Οὐ γὰρ δὴ πῶς τὸ θλον ἐγύμνασεν σῶμα, πρὸς μάχην παρατιτόμενος. Τοῦτο δὲ δῆλον καὶ ἐξ ὧν ἡ Εὐρύκλεια λέγει πρὸς αὐτόν ἐν τοῖς ἐξῆς (στίχῳ 438): Μῆδ' οὕτω ῥά κεσι πεπυκασμένους εὐρέας ὤμους ἴσαθι. ² Ἄλτο], ἤλατο. Ψιλοῦται δὲ, οὐ μόνον ὡς Αἰολικόν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐπαγωγὴν τοῦ ψιλοῦ τ.

³ Ἀάατος], ἀβλαβῆς ἢ χαλεπός. ⁴ Εἴσομαι], γινώσκω, δοκιμάσω. ⁵ Ἀλειςον], εἶδος ποτηρίου, ἴδε τὸ Λεξικόν. ⁶ Μέμβλετο], μεμέλητο, κοιν. ἐπερνοῦσεν ἀπὸ τὸν νοῦν του.

⁷ Μοῖνον ἐνὶ πλεόνεσσι], ὑπεραίρει τὴν τολμᾶν τοῦ Ὀδυσσ. ⁸ Ἐπισχόμενος], σημαδεύσας. ⁹ 18 Οἱ. . βλημένον], κυρίως ἔπρεπε: βλημένον· ἀλλ' ἴδε τὰ σημειωθέντα Ὀδ. 1, 286, 7.—Αὐλός], κρουὸς αἵματος. ¹⁰ Ἐκώκῃ], ἀσκόπως, ἀνεπιτηδείως, διότι ἐνόμιζαν ὅτι τὸν ἐφόνευσεν ἐξ ἀποτυχίας· ἴδε κατωτέρω.

"Αλλων ἀντιάσεις· νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὀλεθρος.
 Καὶ γὰρ δὴ νῦν φῶτα κατέκτανες, δὲ μέγ' ἄριστος
 Κούρων εἰν Ἰθάκῃ. τῷ σ' ἐνθάδε γυῖπες ἔδονται.
 Ἴσκειν ἕκαστος ἀνὴρ, ἐπεὶ ἦ φάσαν οὐκ ἐθέλοντα
 "Ἄνδρα κατακτείνει· τὸ δὲ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν,
 "Ὡς δὴ σφιν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπτο.
 Τοὺς δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν, προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "ὦ κύνες, οὐ μ' ἐτ' ἐφάσκει' ὑπότροπον οἴκαδ' ἰκέσθαι
 Δήμου ἅπο Τρώων, ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον,
 Διωγῆσιν δὲ γυναιξὶ παρευνάξεσθε βιαίως,
 Αὐτοῦ τε ζῶντος ὑπεμνάσθε γυναικᾶ,
 Οὔτε θεοὺς δέισαντες, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
 Οὔτε τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν ἔσεσθαι.
 Νῦν ὕμιν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.
 "Ὡς φάτο· τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρόν δέος εἶλεν·
 [Πάπτηγεν δὲ ἕκαστος ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὀλεθρον.]
 Εὐρύμαχος δέ μιν οἷος ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 Εἰ μὲν δὴ Ὀδυσσεὺς Ἰθακήσιος εἰλήλουθας,
 Ταῦτα μὲν αἵσιμα εἶπες, ὅσα ῥέζεσκον Ἀχαιοί,
 Πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἐπ' ἀγροῦ·
 "Ἄλλ' ὁ μὲν ἤδη κεῖται, δὲ αἴτιος ἔπλετο πάντων,
 "Ἀντίνοος· οὗτος γὰρ ἐπείληεν τάδε ἔργα,
 Οὐ τι γάμου τόσσον κεχρημένος οὐδὲ χατίζων,
 "Ἄλλ' ἄλλα φρονέων, τὰ οἳ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων,
 "Ὅρ' Ἰθάκης κατὰ δῆμον εὐκτιμένης βασιλεύοι
 Αὐτός, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνειε λοχῆσας.
 Νῦν δ' ὁ μὲν ἐν μοίρῃ πέφαται· σὺ δὲ φρίδες λαῶν
 Σῶν. ἀτὰρ ἄμμες ὀπίσθεν ἄρεσσάμενοι κατὰ δῆμον,
 "Ὅσσα τοι ἐκπέποται καὶ ἐδύδοται ἐν μεγάροισιν,
 Τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες εἰκοσάβιον ἕκαστος,
 Χαλκὸν τε χρυσὸν τ' ἀποδύσομεν, εἰς ὃ κε σὸν κῆρ
 ἱανθῇ. πρὶν δ' οὐ τι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.
 Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 Εὐρύμαχ', οὐδ' εἴ μοι πατρώϊα πάντα ἀποδοῖτε,
 "Ὅσσα τε νῦν ὕμ' ἔστι, καὶ εἴ ποθεν ἄλλ' ἐπιθεῖτε,

30

35

40

45

50

55

60

²⁸ Σῶς], ἀφεντος· ὁ Κροῦς παραβάλλει τοῦτο μὲ τὸ παρ' ἡμῖν κοινῶς· Τώρα ἔσωσεν [ἐφθασεν] ὁ ἀφρανισμός σου. ³¹ [σκειν], ἔλεγε. ³⁵ Ὑπότροπον· ἰκέσθαι], ὑποστρέψαι.
³⁶ Κατεκείρετε], μεταφορ. καταδαπανάτε. ³⁸ ⁴⁰ Οὔτε θεοὺς δέισαντες· οὔτε τινὰ νέ-
 μεσιν ἔσεσθαι], κατὰ σχήματος ἐναλλαγὴν, ἢ τὸ "ἔσεσθαι ὀνομαστικῶς ἀντὶ ἔσομένην.
⁴² Χλωρὸν δέος], ὡς χλωροποιόν. ⁴³ Ὁ στίχος οὗτος ἐλλείπει ἐν τισιν. ⁴⁴ Ἐπί-
 λην], συνέστησεν, ὑπεκίνησε. ⁴⁵ Ἰθάκης κατὰ δῆμον], ἀντὶ κατὰ δῆμον Ἰθάκης, πρωθυ-
 στέρως. ⁴⁶ Ἀρεσσάμενοι κατὰ δῆμον], συμβιβασθέντες ἐν τῷ δήμῳ, ἐνώπιον τοῦ δήμου.
⁴⁷ Ἐνδέχεται μὲν τοι τὸ κατὰ δῆμον ἀνενεγκεῖν καὶ εἰς τὸ ἕκαστος. ⁴⁸ Τιμὴν εἰκοσά-
 βιον], εἴκοσι βοῶν ἀξίαν, εἰκοσάπλασίαν. ⁴⁹ ἱανθῇ], πρᾶνθῇ, ἐξελωθῇ.

- Οὐδέ κεν ὧς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο
 Πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποιτῆσαι.
 Νῦν ὑμῖν παράκειται ἐναντίον ἡ μάχεσθαι 65
 ἢ φεύγειν, ὅς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξῃ.
 Ἄλλὰ τιν' οὐ φεύξεσθαι ὀλομαι αἰπὺν ὀλεθρον.
 Ὡς φάτο· τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
 Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος προτεφώνεε δεύτερον αὖτις·
 ὦ φίλοι· οὐ γὰρ σγήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους· 70
 Ἄλλ' ἐπεὶ ἔλλαθε τόξον ἔϋζοον ἡδὲ φαρέτρην,
 Οὐδοῦ ἄπο ξεστοῦ τοξάσσεται, εἰς ὃ κε πάντας
 Ἄμμε κατακτείνῃ· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης.
 Φάσγανά τε σπάσασθε, καὶ ἀντίσχεσθε τραπέζας
 Ἰὼν ὠκυμῶρων· ἐπὶ δ' αὐτῶ πάντες ἔχωμεν 75
 Ἀθροοί, εἰ κέ μιν οὐδοῦ ἀπόσωμεν ἡδὲ θυράων,
 Ἐλθωμεν δ' ἀνὰ ἄστρῳ, βοῇ δ' ὠκίστα γένοιτο·
 Τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο.
 Ὡς ἄρα φωνήσας εἰρύσσατο φάσγανον ὀξὺ
 Χάλκειον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον· ἄλτο δ' ἐπ' αὐτῷ 80
 Σμερδαλέα ἰάγων· ὁ δ' ἁμαρτῇ διὸς Ὀδυσσεύς
 Ἰὼν ἀποπροίεις βάλλε στήθος παρὰ μαζάν,
 Ἐν δὲ οἱ ἦπατι πῆξε θοὸν βέλος· ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
 Φάσγανον ἔκε χαμαῖζε, περιρρήδης δὲ τραπέζῃ
 Κάππεσε δινυθείς, ἀπὸ δ' εἶδατα χεῦεν ἔραζε 85
 Καὶ δέπας ἀμφικύπελλον· ὁ δὲ χθόνα τύπτε μετώπῳ
 Θυμῷ ἀνιάζων, ποτὶ δὲ θρόνον ἀμφοτέροισιν
 Λακτίζων ἐτίνασσε· κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυτ' ἀχλὺς.
 Ἀμφινόμος δ' Ὀδυσῆος εἰείσατο κυδαλίμοιο
 Ἄντιος αἴζας, εἴρυτο δὲ φάσγανον ὀξὺ, 90
 Εἰ πὼς οἱ εἴξειε θυράων· ἀλλ' ἄρα μιν φθῇ
 Τηλέμαχος κατόπισθε βαλὼν χαλκίῃ δούρῃ.
 Ὡμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασεν·
 Δούπηγεν δὲ πεσὼν, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
 Τηλέμαχος δ' ἀπόρουσε, λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχος 95
 Αὐτοῦ ἐν Ἀμφινόμῳ· περὶ γὰρ διέ μή τις Ἀχαιῶν
 Ἐγχος ἀνελκόμενον δολιχόσκιον ἢ ἐλάσειεν

⁶⁷ Ἄλλὰ τιν' οὐ], ἀντὶ Ἄλλ' οὐ τίνα, οὐδένα. ⁷⁰ Οὐ γάρ], ὁ γὰρ ἐναρκτικός λόγος, κατὰ προαιτιολογίαν· ἔχει δὲ τὴν ἀπόδοσιν εἰς τὸ Ἄλλὰ μνησώμεθα χάρμης. ⁷⁵ Ἐπὶ δ' αὐτῷ ἔχωμεν], ἐπιβόησεν αὐτῷ, παρὰ βλ. στίχ. 15. ⁷⁷ Γένοιτο], τὸ εὐκτικόν ὡς ἐπ' ἐνδεχομένου. ⁸⁰ Ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον], ἀμφήκη, δίστομον, ἀλλ' ἴδε τὸ Λεξικόν.

⁸¹ ἁμαρτῇ], συγχρόνως, ἐν τῷ ἄμα. ⁸² Περιρρήδης δὲ τραπέζῃ], περιρρῶεις τῇ τραπ., ῥιφθεὶς περὶ αὐτὴν ὡς περιρραγῆναι. ⁸³ Ἀπὸ δ' εἶδατα χ.], ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι ἕκαστος τῶν ἐστιωμένων εἶχεν ἰδίαν πρὸ αὐτοῦ τραπέζαν· διότι ἐὰν ἦτον μία, πῶς ἀνστρέφεται αὖθις, προανατραπέσια ἡδὴ (στίχ. 19, 20) ὑπὸ τοῦ Ἀντινόου; ⁸⁷ Θυμῷ ἀνιάζων], ἡγωνιών, ψυχομαχών. ⁸⁹ Ὀδυσῆος εἰείσατο], ὥρμησε κατὰ τοῦ Π. μ. ἀόρ. τοῦ Νίμι.

⁹⁰ Εἴρυτο], εἶχε τραβήξῃ. Π. μ. ἀ. ὑπερσ. τοῦ Ἐρύω. ^{97 98} Ἐλάσειεν Φασγάνῳ. ἡδ

Φασγάνῳ ἀΐξας, ἥε προπρηνεῖ τύψας.

Βῆ δὲ θέειν, μάλα δ' ὄκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν,

Ἄγχου δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

ὦ πάτερ, ἦδη τοι σάκος οἶσω καὶ δύο δοῦρε

καὶ κυνέην πάγχυαλκον, ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖαν,

αὐτός τ' ἀμφιβαλεῦμαι ἰὼν, δώσω δὲ συῶτῃ

καὶ τῷ βουκόλῳ ἄλλα· τετευχῆσθαι γὰρ ἄμεινον.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

οἶσε θέων, εἴως μοι ἀμύνεσθαι πάρ' οἷστοι,

μή μ' ἀποκινήσωσι θυράων, μῶνον ἔοντα.

ὣς φάτο· Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί,

βῆ δ' ἵμεναι θάλαμόνδ', ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κεῖτο.

Ἔνθεν τέσσαρα μὲν σάκε' ἐξέλε, δούρατα δ' ὀκτώ

καὶ πύσσας κυνέας χαλκήρεας ἵπποδασείας·

βῆ δὲ φέρων, μάλα δ' ὄκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν,

αὐτὸς δὲ πρῶτιστα περὶ χροῖ δύσετο χαλκόν.

ὣς δ' αὐτως τῷ δμῶε δυέσθην τεύχεα καλὰ,

ἔσταν δ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα, ποικιλομήτην.

αὐτὰρ ὁ γ', ὅφρα μὲν αὐτῷ ἀμύνεσθαι ἔσαν ἰοί,

τόφρα μνηστήρων ἓνα γ' αἰεὶ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ

βάλλε τιτυσκόμενος· τοὶ δ' ἀγχιστίνῳ ἔπιπτον.

αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ οὔστευοντα ἄνακτα,

τόξον μὲν πρὸς σταθμόν ἐϋσταθέος μεγάρῳ

ἔκλιν' ἐστάμεναι πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα,

αὐτὸς δ' ἀμφ' ὅμοιαι σάκος θέτο τετραθέλυμον,

κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὐτυχτον ἔθηκεν,

ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·

εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύο κεκορυμμένα χαλκῷ.

Ὅρσοθύρῃ δέ τις ἔσκεν εὐδυμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ,

ἄκρότατον δὲ παρ' οὐδὸν ἐϋσταθέος μεγάρῳ

ἦν ὁδὸς εἰς λαύρην, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι.

τὴν δ' Ὀδυσσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει διὸν ὑφορβόν,

ἔσταότ' ἄγχ' αὐτῆς· μία δ' οἷη γίγνεται ἑφορμή.

τοῖς δ' Ἀγέλεως μετέειπεν, ἔπος πάντεσσι πυφάουσκων·

ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δὴ τις ἂν ὀρσοθύρην ἀναβαίῃ

καὶ εἴποι λαοῖσι, βοῇ δ' ὥκιστα γένοιτο;

τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο.

τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάντιος, αἰπόλος αἰγῶν·

προπρηνεῖ τύψας], ἡ διελάνη (διατρύπησις) αὐτὸν τῷ ξίφει, ἡ τύψειεν αὐτὸν αὐτῷ προ-
πρηνεῖ (ἐκ καταφορέως). ¹²⁶ Ὅρσοθύρῃ], θύρα ὑπερέχουσα τοῦ ἐδάφους, παραπόρτι, ὑψη-
λότερον τοῦ διὰ τοῦ. ¹²⁸ Λαύρην], στενὴν ὁδὸν, στενωπὸν, φέροντα ἔξωθεν τοῦ ἐν δε-
ξιᾷ τοίχου τοῦ ἀνδρῶνος πρὸς τὸν πρόδομον καὶ τὴν αὐλήν.— Σανίδες], θυρόφυλλα, ἔλ-
λως κληθέντες. ¹²⁹ φράζεσθαι], προσέχειν τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν λαύραν. ¹³⁰ ἑφορμή],
ἔξοδος διὰ τῆς λαύρας πρὸς τὴν αὐλήν.

Οὐ πως ἔστ', Ἀγέλαε διοτρεφές· ἄγχι γὰρ αἰνῶς
 Αὐλῆς καλὰ θύρετρα, καὶ ἀργαλέον στόμα λαύρης·
 Καὶ χ' εἰς πάντας ἐρύκοι ἀνὴρ, ὃς τ' ἄλκιμος εἴη.
 Ἀλλ' ἄγεθ', ὑμῖν τεύχε' ἐνείκω θεωρηθῆναι
 Ἐκ θαλάμου· ἔνδον γὰρ, οἶομαι, οὐδέ πη ἄλλη
 Τεύχεα κατήεσθην Ὀδυσσεὺς καὶ φαιδριμος υἱός.

140

Ὡς εἰπὼν, ἀνέβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν
 Ἐς θαλάμους Ὀδυσῆος, ἀνὰ ξῶγας μεγάρους.
 Ἐνθεν δώδεκα μὲν σάκε' ἐξέλε, τόσσα δὲ δοῦρα
 Καὶ τόσσας κυνέας χαλκῆρεας ἵπποδασείας·
 Βῆ δ' ἵμεναι, μάλα δ' ὤκα φέρων μνηστῆρσιν ἔδωκεν.
 Καὶ τότε Ὀδυσσεύς λυτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
 Ὡς περιβαλλομένους ἴδε τεύχεα χερσὶ τε δοῦρα
 Μακρὰ τινάσσοντας· μέγα δ' αὐτῷ φαίνεται ἔργον.
 Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή τις ἐνὶ μεγάρουσι γυναικῶν
 Νῶϊν ἐποτρύνει πόλεμον κακόν, ἧς Μελανθεύς.

145

150

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦνδα·
 ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τόδε γ' ἤμβροτον, οὐδέ τις ἄλλος
 Αἶψα, ὃς θαλάμοιο θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν
 Κάλλιπον ἀγκλίνας· τῶν δὲ σκοπὸς ἦεν ἀμείνων.
 Ἀλλ' ἴθι, δι' Εὐμαιε, θύρην ἐπίθης θαλάμοιο,
 Καὶ φράσαι εἴ τις ἄρ' ἐστὶ γυναικῶν ἡ τάδε βέζει,
 Ἥ υἱὸς Δολιόιο Μελανθεύς, τὸν περ οἶω.

155

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
 Βῆ δ' αὖτις θαλαμῶνδε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
 Οἷσων τεύχεα καλὰ· νόησε δὲ διὸς ὑφορβός,
 Αἶψα δ' Ὀδυσσεῖα προσεφώνεεν, ἐγγὺς ἐόντα·
 Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 Κείνος δ' αὐτ' ἀδόηλος ἀνὴρ, ὃν οἶόμεθ' αὐτοί,
 Ἐρχεται ἐς θάλαμον. σὺ δέ μοι νημερτὲς ἐνίσπες
 Ἥ μιν ἀποκτείνω, αἶ κε κρείσσων γε γένωμαι,
 Ἢέ σοι ἐνθάδ' ἄγω, ἵν' ὑπερβασίας ἀποτίσῃ
 Πολλὰς, ὅσας οὕτως ἐμήσατο σῶ ἐνὶ οἴκῳ.

160

165

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολὺμήτης Ὀδυσσεύς·

170

¹³⁸ ¹³⁷ Ἀγχι γὰρ αἰνῶς Αὐλῆς καλὰ θύρετρα], αἰνῶς (σφόδρα, πάνυ) γὰρ ἄγχι (γενῶς) εἶσι (δεδομημένα) τὰ τῆς αὐλῆς θύρετρα. — Ἀργαλέον], στενόχωρον, (ἐμπ.) ἐπικίνδυνον. — στόμα], ἡ ἔξοδος πρὸς τὴν αὐλήν. ¹³⁸ Καὶ χ'] Καὶ κεν. ¹³⁹ Ἀνέβαινε], διὰ τῆς ὁρο-
 θύρης. ¹⁴³ Ῥῶγας], διόδους, ὑπερώα, μακρυνάρια, (ὅθεν τὸ τῶν Γραικοῦν. ῥούγας).

¹⁴⁴ Δώδεκα σάκε'] ἐννοεῖται ὅτι οὐχ ἅπαρ, διότι ἔ κατωτέρω (σχ. 160) λέγει: Βῆ δ' αὖτις καὶ ἐν σχ. 183, 184: «Τῷ ἐτέρῳ μὲν τρυφάλειαν, τῇ δ' ἐτέρῳ σάκος», ὅπερ μὴ συνιδὼν ὁ Ἀρίσταρχος ὠδῆσεν τοὺς στίχους τούτους. ¹⁴⁵ ἤμβροτον], ἐσφάλην, ἔπταισα.

¹⁵⁰ Κάλλιπον ἀγκλίνας], κατέλιπον ἀνακλίνας, ἀνοίξας αὐτὴν ἀφήκα οὕτως. — Τῶν δὲ σκοπός], αὐτῶν (τῶν μνηστῆρων) ὁ κατὰσκοπος. ¹⁵⁷ Ἐπίθεις], κλείσας. ¹⁵⁸ Ἀδόηλος], ὁλερής. ¹⁶⁰ Ἐνίσπες], εἰπέ.

"Ἦτοι ἐγὼ καὶ Τηλέμαχος μνηστῆρας ἀγαυούς
 Σχίσσομεν ἔντοσθεν μεγάρων, μάλα περ μεμαώτας·
 Σφῶϊ δ' ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθεν,
 Ἐς θάλαμον βαλέειν, σανίδας δ' ἐκδῆσαι ὅπισθεν·
 Σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε, 175
 Κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἐρύσαι πελάσαι τε δοκοῖσιν,
 "Ὡς κεν δηθὰ ζωὸς ἐὼν χαλέπ' ἄλγεα πάσχη.
 "Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἦδ' ἐπίθοντο·
 Βᾶν δ' ἔμιν ἐς θάλαμον, λαβέτην δέ μιν ἔνδον ἑόντα.
 "Ἦτοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάτα τεύχε' ἐρεύνα· 180
 Τῷ δ' ἔσταν ἐκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντε.
 Εὐῖ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβαινε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
 Τῇ ἐτέρῃ μὲν χεῖρι φέρων καλὴν τρυφάλειαν,
 Τῇ δ' ἐτέρῃ σάκος εὐρύ, γέρον, πεπαλαγμένον ἄζῃ,
 Λαέρτew ἥρωος, ὃ κουρίζων φορέεσκεν· 185
 Δὴ τότε γ' ἦδῃ κεῖτο, ῥαφαὶ δὲ λέλυντο ἱμάντων·
 Τῷ δ' ἄρ' ἐπαΐσανθ' ἐλέτην, ἔρυσάν τε μιν εἴσω
 Κουρίξ· ἐν δαπέδῳ δὲ χαμαὶ βάλον ἀχνύμενον κῆρ,
 Σὺν δὲ πόδας χεῖράς τε δέον θυμαλγέϊ δεσμῷ,
 Εὐ μάλ' ἀποστρέψαντε διαμπερές, ὥς ἐκέλευσεν 190
 Υἱὸς Λαέρταο πολύτλας Διὸς Ὀδυσσεύς·
 Σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε,
 Κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἔρυσαν, πέλασάν τε δοκοῖσιν.
 Τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφης, Εὐμαίε συβώτα·
 Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ, Μελάνθιε, νύκτα φυλάξεις, 195
 Εὐῇ ἐνὶ μαλακῇ καταλέγμενος, ὥς σε ἔοικεν·
 Οὐδέ σέ γ' ἡριγένεια παρ' Ὀκεανοῖο ῥόων
 Λήσει ἐπερχομένη χρυσόχρονος, ἥνικ' ἀγινεῖς
 Αἴγας μνηστήρεσσι, δόμεν κατὰ δαῖτα πένεσθαι.
 "Ὡς ὁ μὲν αὖθι λέλειπτο, ταθείς ὀλοῷ ἐνὶ δεσμῷ· 200
 Τῷ δ' ἐς τεύχεα δύντε, θύρην ἐπιθέντε φαεινὴν,
 Βήτην εἰς Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην.
 "Ἐνθα μένος πνεύοντες ἐφέστασαν, οἱ μὲν ἐπ' οὐδοῦ
 Τίσσαρες, οἱ δ' ἔντοσθε δόμων πόλεές τε καὶ ἐσθλοί.
 Τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη, 201
 Μέντορι εἰδομένη ἥμην δέμας ἦδὲ καὶ αὐδὴν.
 Τὴν δ' Ὀδυσσεὺς γήθησεν ἰδὼν, καὶ μῦθον ἔειπεν·

¹⁷⁵ Σφῶϊ], ὅμοις οἱ δύο, αὐ καὶ ὁ βουκόλος. ¹⁷⁶ Σανίδας δ' ἐκδῆσαι ὀπισθεν], καὶ δέ-
 σσει ἐπειτα τὰ θυροφύλλα. ¹⁷⁸ Ἐξ οὗτου πειρήναντε], ἀρῆσαντες ἀπ' αὐτοῦ τὰς ἀκρας
 τῆς σφίρας· ὅμοιον τῷ: Ἐκ δ' αὐτοῦ παίρατ' ἀνήφθω (M, 51, 162). ¹⁷⁹ Πελάσαι τε δο-
 κοῖσι], ταῖς τῆς στέγης. ¹⁸⁰ Σάκος... γέρον], παλαιόν, μτυμ. — Πεπαλαγμένον ἄζῃ],
 μεμολυσμένον εὐρύτι. ¹⁸¹ Κουρίζων], κούρος ἐστὶ ὢν, νεάζων. ¹⁸² Κουρίξ], ἐκ τῆς (κει-
 ρομένης) κόρης. ¹⁸³ Νύκτα φυλάξεις], διαφυλακτέουσαις. ¹⁸⁴ Ἀγινεῖς], ἄξεις, κομίσσεις.
²⁰¹ Ἐς τεύχεα δύντε], ἐνδυθέντες τὰ ὅπλα, ὀπλιτθέντες. ²⁰² Οἱ δ']], οἱ δὲ μνηστῆρες.

Μέντορ, ἄμυνον ἄρην, μνήσαι δ' ἐτάροιο φίλοιο,
 ὅς σ' ἀγαθὰ ρέζεσκον· ὀμηλική δέ μοι ἔσσι.

Ὡς φάτ', οἴόμενος λαοσσόν ἔμμεν Ἀθήνην.

210

Μνηστήρες δ' ἐτέρωθεν ὀμόκλειον ἐν μεγάροισιν·
 Πρῶτος τήν γ' ἐνέειπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος·
 Μέντορ, μή σ' ἐπέεσσι παραιπεπίθησιν Ὀδυσσεύς
 Μνηστήρεςσι μάχεσθαι, ἀμυνέμεναι δέ οἱ αὐτῷ.

Ὡς γάρ ἡμέτερόν γε νόον τελέεσθαι ὦω·

215

Ὅπποτε κεν τούτους κτέωμεν, πατέρ' ἡδὲ καὶ υἷον,

Ἐν δὲ σὺ τοῖσιν ἔπειτα πεφήσεαι, οἷα μενοινᾷς·

Ἐρδεῖν ἐν μεγάροισι· σῶ δ' αὐτοῦ κράτι τίσεις.

Αὐτὰρ ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,

Κτήμαθ', ὅπόσσα τοι ἔστι, τὰ τ' ἐνδοθι καὶ τὰ θύρῃσιν,

220

Τοῖσιν Ὀδυσσεὺς μεταμίζομεν· οὐδὲ τοι υἷας

Ζῶειν ἐν μεγάροισιν ἔασομεν, οὐδὲ θύγατρας,

Οὐδ' ἄλοχον κεδνὴν Ἰθάκης κατὰ ἄστυ πολεῦειν.

Ὡς φάτ', Ἀθηναίη δὲ χολώσατο κηρῶνι μάλλον,

Νείκεσεν δ' Ὀδυστῇ χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·

225

Οὐκέτι σοί γ', Ὀδυσσεῦ, μένος ἔμπεδον, οὐδέ τις ἀλκή,

Οἷη δ' ἄμφ' Ἑλένη λευκωλένῳ εὐπατερεῖν

Εἰνάτες Τρώεσσιν ἐμάρναο νωλεμέσ αἰεὶ,

Πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνες ἐν αἰνῇ δηϊοτήτι,

Σῇ δ' ἤλω βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρύαγυια.

230

Πῶς δὴ νῦν, ὅτε σὸν τε δόμον καὶ κτήμαθ' ἱκάνεις,

Ἄντα μνηστήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμος εἶναι;

Ἄλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο καὶ ἴδε ἔργον,

Ὅρρ' εἰδῆς οἷός τοι ἐν ἀνδράσι δυσμενέεσσιν

Μέντωρ Ἀλκιμίδης εὐεργεσίας ἀποτίνειν.

235

Ἢ ῥα, καὶ οὐ πω πάγχυ δίδου ἑτεραλκέα νίκην,

Ἄλλ' ἔτ' ἄρα σθένης τε καὶ ἀλκῆς πειρήτιζεν

Ἢ μὲν Ὀδυσσεὺς ἡδ' υἱοῦ κυθαλίμοιο.

Αὐτὴ δ' αἰθαλόεντος ἀνὰ μεγάροιο μέλαθρον

Ἐζετ' ἀναΐξασα, γελιδόνη εἰκέλῃ ἄντην.

240

Μνηστήρας δ' ὥτρυνε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος

Εὐρύνομός τε καὶ Ἀμφιμέδων Δημοπτόλεμός τε

Πείσανδρός τε Πολυκτορίδης Πόλυβός τε Δαΐφρων·

Οἳ γὰρ μνηστήρων ἀρετῇ ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι,

²⁰⁸ Ἄμυνον ἄρην], ἀπάμυνον ὑμῖν τὸ δεινὸν (τὴν ἄρην), βοηθήσον. ²⁰⁹ Ὀμηλική δέ μοι ἔσσι], εἶσε ὀμηλὶς μοι, τὸ ἀφρημ. ἀντὶ τοῦ συγκεκρι. ²⁴⁰ Οἴόμενος], νομίζων, ὑποπιεύων. ²¹⁵ Παραιπεπίθησιν], παραπείση. ²¹⁶ Κτέωμεν], κτάνωμεν, κατὰ τὸ Φθέωμεν, Ἀφείωμεν κτλ. ²¹⁷ Πεφήσεται], φονευθήσεται. (πέφνειν). ²¹⁸ Σῶ αὐτοῦ], καινοπρεπῶς, ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ. ²³² Ὀλοφύρεαι ἄλκιμος εἶναι], ἀποδειλιᾷς, (ὥστε) εἶναι. ²³⁹ Αἰθαλόεντος], καπνισμένου, ἐπομένως ἀρχαίου. Τῆς αὐτῆς αἰτίας ἔχειται ἐτυμολογικῶς καὶ τὸ Μέλαθρον, κυρίως ἐνταῦθα ἡ δροφὴ, ἀλλὰ τοῦ δὲ συνεχδοχικῶς ὅλος ὁ οἶκος.

Ὅσσοι ἔτ' ἔζωνον περί τε ψυχέων ἐμάχοντο· 245
 Τοὺς δ' ἦδη ἐδάμασσε βίος καὶ ταρφέες ἰοί.
 Τοῖς δ' Ἀγέλεως μετέειπεν, ἔπος πάντεσι πιφαύσκων·
 ὦ φίλοι, ἦδη στήσῃ ἀνὴρ ὃδε χεῖρας ἀάπτους·
 Καὶ δὴ οἱ Μέντωρ μὲν ἔβη, κενὰ εὐγμᾶτα εἰπόν,
 Οἱ δ' οἳοι λείπονται ἐπὶ πρώτῃσι θύρῃσιν. 250
 Τῷ νῦν μὴ ἅμα πάντες ἀφίετε δούρατα μακρὰ,
 Ἄλλ' ἄγεθ' οἱ ἐξ πρώτον ἀκοντίσας, αἶ κέ ποθι Ζεὺς
 Δῶν Ὀδυσσῆα βλήσθαι καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
 Τῶν δ' ἄλλων οὐ κῆδος, ἐπὴν οὗτός γε πέσῃσιν.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν, ὥς ἐκέλευεν, 255
 Ἰέμενοι· τὰ δὲ πάντα ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.
 Τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν εὐσταθέος μεγάρου
 Βεβλήκειν, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν·
 Ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσσε χαλκοβάρεια.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δούρας ἤρκε πολὺτλας διὸς Ὀδυσσεύς· 260
 Τοῖς δ' ἄρα μύθων ἤρχε πολὺτλας διὸς Ὀδυσσεύς·
 ὦ φίλοι, ἦδη μὲν κεν ἐγὼν εἵπομαι καὶ ἅμιν
 Μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκοντίσαι, οἱ μεμάασιν
 Ἡμέας ἐξεναρῖξαι ἐπὶ προτέροισι κακοῖσιν.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα, 265
 Ἄντα τιτυσκόμενοι. Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσσεύς,
 Εὐρύσδην δ' ἄρα Τηλέμαχος, Ἐλατον δὲ συβώτης,
 Πείσανδρον δ' ἄρ' ἐπέφνε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ.
 Οἱ μὲν ἐπειθ' ἅμα πάντες ὁδᾶς ἔλον ἄσπετον οὐδας.
 Μνηστῆρες δ' ἀνεχώρησαν μεγάρου μυχόνδε. 270
 Τοὶ δ' ἄρ' ἐπήϊξαν, νεκῶν δ' ἐξ ἔγχε' ἔλοντο.
 Αὐτὶς δὲ μνηστῆρες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα
 Ἰέμενοι· τὰ δὲ πολλὰ ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.
 Τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν εὐσταθέος μεγάρου
 Βεβλήκειν, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν· 275
 Ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσσε χαλκοβάρεια.
 Ἀμφιμέδων δ' ἄρα Τηλέμαχον βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ
 Αἰγῶν, ἄκρην δὲ ῥινὸν δηλήσατο χαλκός.
 Κτήσιππος δ' Εὐμαῖον ὑπὲρ σάκος ἔγχρ' ἐμακρῷ
 Ὄμον ἐπέγραψεν· τὸ δ' ὑπέρπτατο, πίπτε δ' ἔραζε. 280
 Τοὶ δ' αὖτ' ἅμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
 Μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα.
 Ἐνθ' αὖτ' Εὐρυδάμαντα βάλε πτολίπορθος Ὀδυσσεύς,

²⁴⁶ Τοὺς δ' ἦδη], τοὺς δὲ ἄλλους. ²⁴⁷ Ἀγέλεως], τὸ εὖς κατὰ συνίτησιν ἀντι μῆς συλλαβῆς, παρὸν. ἰλ. Α, 1. ²⁴⁸ Στήσῃ], ἐφείξει. ²⁴⁹ Ἐπὶ προτέρ. κακ.], Προστιθέντες ἔς τοῦτο ἀκόμην εἰς τὰ πρότερα αὐτῶν κακὰ. ²⁵⁰ Βοῶν ἐπιβουκόλος] κατὰ παλιλλογίαν. ²⁵¹ 370] Ὀβελίζονται οἱ τρεῖς οὗτοι ῥίχοι, ὡς ταυτολογούντες. ²⁵² Αἰγῶν], ἀκροθιγῶς, ἐπιπολαίως. ²⁵³ Ἐπέγραψεν], ἐπιπολαίως ἐπέβησε.

Ἀμφιμέδοντα δὲ Τηλέμαχος, Πόλυβον δὲ συνώτης·
 Κτήριππον δ' ἄρ' ἔπειτα βῶων ἐπιβουκόλος ἀνὴρ 285
 Βεβλήκει πρὸς στήθος, ἐπευχόμενος δὲ προσηΐδα·
 ὦ Πολυθερσεΐδῃ φιλοκέρτομε, μήποτε πάμπαν
 Εἴκων ἀφραδῆς μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσιν
 Μῦθον ἐπιτρέψαι· ἐπεὶ ἤ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
 Τοῦτό τοι ἀντί ποδός ξεινήϊον, ὃν ποτ' ἔδωκας 290
 Ἀντιθέῳ Ὀδυσῇ, δόμον κατ' ἀλητεύοντι.
 Ἦ ῥα βῶων ἐλλίκων ἐπιβουκόλος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 Οὐτα Δαμαστορίδῃν αὐτοσχεδὸν ἔγχρ' ἱμακρῶ.
 Τηλέμαχος δ' Εὐηγορίδῃν Λειώκριτον οὐτα 295
 Δουρὶ μέσον κενεῶνα, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσαν·
 Ἦριπε δὲ πρηγῆς, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῃ.
 Δὴ τότε Ἀθηναίῃ φησιμήροτον αἰγὶδ' ἀνέσχευεν
 Ὑψόθεν ἐξ ὀροφῆς· τῶν δὲ φρένες ἐπτοίγηεν.
 Οἱ δ' ἐφείδοντο κατὰ μέγαρον βόες ὥς ἀγελαιαί, 300
 Τὰς μὲν τ' αἰόλους ὀιστρος ἐφορμηθεὶς ἐδόνησεν
 Ὄρη ἐν εἰαρνῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται.
 Οἱ δ' ὥς τ' αἰγυπιοὶ γαμφώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι,
 Ἐξ ὀρέων ἐλθόντες ἐπ' ὀρνίθεσσι θόρωσιν·
 Ταὶ μὲν τ' ἐν πεδίῳ νέφεα πτώσσουσ' αἰνται, 305
 Οἱ δέ τε τὰς ὀλέκουσιν ἐπάλμενοι, οὐδέ τις ἀλκή
 Γίγνεται οὐδὲ φυγὴ· χαίρουσι δὲ τ' ἀνέρες ἄγχι·
 Ὡς ἄρα τοι μνηστῆρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα
 Τύπτον ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὥρνυτ' ἀεικῆς
 Κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θύεν.
 Λειώδης δ' Ὀδυσσεὺς ἐπεσσύμενος λάθε γούνων, 310
 Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηΐδα·
 Γουνούμαί σ', Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἶδεο καὶ μ' ἐλέησον.
 Οὐ γάρ πώ τίνα φημι γυναικῶν ἐν μεγάροισιν
 Εἰπεῖν οὐδέ τι ῥέξαι ἀτάσθαλον· ἀλλὰ καὶ ἄλλους
 Παύεσκον μνηστῆρας, ὃ τις τοιαῦτά γε ῥέξοι. 315
 Ἀλλὰ μοι οὐ πείθοντο κακῶν ἅπο χεῖρας ἔχσθαι·
 Τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
 Αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θουσκός, οὐδὲν ἐοργῶς,
 Κείσομαι· ὥς οὐκ ἔστι χάρις μετόπισθ' εὐεργέων.

287 288 Μή.· μέγα εἰπεῖν], ὄρα, πρόσεχε. 289 Μῦθον ἐπιτρέψαι], τὴν τῶν λόγων ἐκ-
 τέλεσιν ἀναθεῖναι. 290 Ἀντὶ ποδός], τοῦ βωείου, διὰ τοῦ ὁποίου τὸν εἶχε κτυπήσῃ, ἔδε Γ.
 299 κ. ε. 298] Ἐν ἄλλοις γράφεται Φρένας ἐπτοίγησεν. 301] Ἐν καιρῷ τοῦ ἔσρος, οἷα
 γίνονται (ἀρχίζουσιν δηλ. νὰ γίνωνται) μεγάλαί αἱ ἡμέραι. 302 Οἱ δ'], οἱ περὶ τὸν Ὀδυσσ.
 303 Νέφεα], εἶδος κυνηγετικῶν δικτύων, ἄλλως Νεφέλαι (κατὰ τὸ « Μὰ νεφέλας, μὰ
 δίκτυα », Ἀρσεν. Ὀρν. 195). 308 Ἐπιστροφάδην], στρεφόμενοι δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ.
 309 Κράτων], τῶν κεφαλῶν, Κράς. 310 θουσκός], μάντις, ἱερὰ φύτης. — οὐδὲν ἐοργῶς],
 οὐδὲν (δεινὸν) ἐργασάμενος.

- Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 Εἰ μὲν δὴ μετὰ τοῖσι θυοσκῶς εὐχεαί εἵναι,
 Πολλάκι που μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισιν
 Τηλοῦ ἐμοὶ νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι,
 Σοὶ δ' ἄλογόν τε φίλην σπέσθαι καὶ τέκνα τεκέσθαι.
 Τῷ οὐκ ἂν θάνατόν γε δυσηλεγέα προφύγοισθα. 225
- Ὡς ἄρα φωνήσας, ξίφος εἴλετο χειρὶ παχείῃ
 Κείμενον, ὃ ῥ' Ἀγέλαος ἀποπροέηκε χαμᾶζε,
 Κτεινόμενος· τῷ τόν γε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασεν.
 Φθειγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίησιν ἐμίχθη.
 Τερπιάδης δέ τ' αἰοῖδός ἀλυσκανε κῆρα μέλαιναν, 330
 Φήμιος, ὃς ῥ' ἤειδε μετὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκη.
 Ἔστη δ' ἐν χεῖρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
 Ἄγχι παρ' ὀρσοθύρῃν δίχα δὲ φρεσὶ μερμηρίζεν,
 Ἥ ἐκδὺς μεγάροιο Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμόν
 Ἐρκεῖου ἕζοιτο τετυγμένον, ἐνθ' ἄρα πολλὰ 335
 Λαέρτης Ὀδυσσεύς τε βοῶν ἐπὶ μῆρ' ἔκηναν,
 Ἥ γούνων λίσσοιτο προσαΐζας Ὀδυσῆα.
 Ὡδὲ δὲ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι
 Γούνων ἄψασθαι Λαερτιάδῳ Ὀδυσῆος.
 Ἦτοι ὃ φόρμιγγα γλαφυρὴν κατέθηκε χαμᾶζε 340
 Μεσσηγύς κρητήρος ἰδὲ θρόνου ἀργυροῦτλου,
 Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσαΐζας, λάβε γούνων,
 Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Γουνοῦμαί σ', Ὀδυσσεῦ· σὺ δέ μ' αἶδεο καὶ μ' ἐλέησον.
 Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν αἰοῖδόν 345
 Πέφνης, ὃς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν αἰδῶ.
 Αὐτοδίδακτος δ' εἰμὶ, θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἶμας
 Παντοίας ἐνέφρυσεν· εἰκα δέ τοι παραΐδειν
 Ὡς τε θεῶ· τῷ μὴ με λιλαιέω δειροτομήσαι.
 Καί κεν Τηλέμαχος τάδε γ' εἶποι, σὸς φίλος υἱός, 350
 Ὡς ἐγὼ οὔ τι ἐκὼν ἐς σὸν δόμον, οὔδε χατίζων,
 Πωλεύμην μνηστῆσιν ἀεισόμενος μετὰ δαίτας·
 Ἄλλὰ πολὺ πλέονες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκη.
 Ὡς φάτο· τοῦ δ' ἦκουσ' ἱερὴ ἱς Τηλεμάχοιο,
 Αἴψα δ' ἐὼν πατέρα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα· 355
 Ἴσχεο, μὴδὲ τι τοῦτον ἀναίτιον οὔταε χαλκῷ.
 Καὶ κήρυκα Μείδοντα σωώσωμεν, ὅς τέ μευ αἰεὶ

²²² Μέλλεις ἀρήμεναι], θά ηὐχέσθης (κατηράσθης). ²²³ Σπέσθαι], ἀόρ. τοῦ ἔπομαι. ἀκολοῦσθαι, κατὰ τὸ Σχέσθαι κτλ. ³³⁵ Ἐρκεῖου], τοῦ ἐφόρου τῆς αὐλῆς (τοῦ ἔρκους).

³³⁷ Ἥ ἀΐζας πρὸς τὸν Ὀδυσσ. λίσσοιτο (αὐτὸν) γούνων (ἀπτόμενος). ³⁴⁰ Θεοῖσι], εἰς τὰς θεότητας καὶ θυσίας τῶν θεῶν. ³⁴⁷ Αὐτοδίδακτος δ' εἰμὶ, θεὸς δέ μοι κτλ.], ἴδε Ὀδ. P, 518, κ. ε. — οἶμας], φιδάς. ³⁴⁸ Ἐοικα δέ τοι παραΐδειν], ἀρμόζω (μοὶ πρέπει) παρὰ σοὶ αἰεῖν. ³⁵² Πωλεύμην], ἀνεστρεφόμεν.

Οἷφ' ἐν ἡμετέρῳ κηδέσκετο, παιδὸς ἑόντος,
 Εἰ δὴ μὴ μιν ἔπερνε Φιλοίτιος ἢε συβώτης,
 Ἥε σοὶ ἀντεβόλησεν, ὄρνομένῳ κατὰ δῶμα.

360

Ὡς φάτο· τοῦ δ' ἤκουσε Μέδων, πεπνυμένα εἰδώς·

Πεπτηώς γάρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνον, ἀμφὶ δὲ δέρμα
 ἦετο βοὸς νεόδαρτον, ἀλυσκῶν κῆρα μέλαιναν.
 Αἶψα δ' ἀπὸ θρόνου ὤρτο, θοῶς δ' ἀπέδυνε βοεῖην·

395

Τηλέμαχον δ' ἄρ' ἔπειτα προσαΐζας, λάβε γούνων,

Καί μιν λισσόμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ὅδ' εἰμὶ, σὺ δ' ἴσῃσο· εἰπέ δὲ πατρί,

Μὴ με περισθενέων δηλήσεται ὀξεῖ χαλκῷ,

Ἄνδρῶν μνηστήρων κεχολωμένος, οἳ οἳ ἔκειρον

Κτήματ' ἐνὶ μεγάροις, σὲ δὲ νήπιοι οὐδὲν ἔτιον.

370

Τὸν δ' ἐπιμειδίσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

Θάρσει, ἐπεὶ δὴ σ' οὕτως ἐρύσσατο καὶ ἐσάσων,

Ὅφρα γνῶς κατὰ θυμόν, ἀτὰρ εἴπησθα καὶ ἄλλω,

Ὡς κακοεργίης εὐεργεσίῃ μέγ' ἀμείνων.

Ὡς κακοεργίης εὐεργεσίῃ μέγ' ἀμείνων.

375

Ἄλλ' ἐξελθόντες μεγάρων, ἔξεσθε θύραζε

Ἐκ φόνου εἰς αὐλήν, σύ τε καὶ πολύφημος Ἀοιδός,

Ὅφρ' ἂν ἐγὼ κατὰ δῶμα πονήσομαι ὅττεό με χρεῖ.

Ὡς φάτο· τῷ δ' ἔξω βήτην μεγάροιο κινόντε,

Ἐξέστην δ' ἄρα τῷγε Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμόν,

Πάντοσε παπταίνοντε, φόνον ποτιδεγμένῳ αἰεῖ.

380

Πάπτηγεν δ' Ὀδυσσεὺς καθ' ἑὸν δόμον, εἵτις ἔτ' ἀνδρῶν

Ζωὸς ὑποκλοπέοιτο, ἀλυσκῶν κῆρα μέλαιναν.

Τοὺς δὲ ἴδεν μάλα πάντας ἐν αἵματι καὶ κονίῃσιν

Πεπτεῶτας πολλοὺς, ὥς τ' ἰχθύας, οὓς θ' ἀλιθεῖς

Κοῖλον ἐς αἰγιαλὸν πολιῆς ἔκτοσθε θαλάσσης

385

Δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῶ· οἳ δέ τε πάντες

Κύμαθ' ἄλδος ποθέοντες ἐπὶ φαρμάθοισι κέχυνται·

Τῶν μὲν τ' ἥελιος φαέθων ἐξείλετο θυμόν.

Ὡς τότε ἄρα μνηστήρες ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυντο.

Δὴ τότε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

390

Τηλέμαχ', εἰ δ' ἄγε μοι κάλεσον τροφὸν Εὐρύκλειαν,

Ὅφρα ἔπος εἴπωμι, τό μοι καταθύμιόν ἐστιν.

Ὡς φάτο· Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπέθειτο πατρί·

Κινήσας δὲ θύρην, προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν·

Δεῦρο δὴ ὄρσο, γρη῏ παλαιγενέες, ἣ τε γυναικῶν

395

³⁷⁰ Ἐκ φόνου], ἐκ τοῦ αἵματος ἢ τοῦ αἵματωμένου δώματος. ³⁷⁷ Ὅττεό με χρεῖ], ἐκεῖνο, οὐτινὸς μοι χρεῖα. ³⁸² Ὑποκλοπέοιτο], ὑποκλέπτοιο, ὑποκλέπτει (ὑποκρύπτει) ἑαυτόν. ³⁸³ ³⁸⁴ Μάλα πάντας] Πολλοὺς πάντας, μάλα πολλοὺς, καθ' ὑπερβατόν. — κονίῃσιν], ἐκ τούτου συμπεραίνουσιν ὅτι δὲν ἦτον ἐστρωμένον τὸ ἔδαφος τοῦ ἀνδρῶνος, ὅθεν καὶ φαίνεται ὕδατι. ³⁸⁵ Κοῖλον], βαθύν. ³⁹¹ Εἰδ' ἄγε], εἰ δὴ βούλει, ἄγε. ³⁹⁴ Κι- νήσας], κρούσας, σείσας, καθὼς τὸ ἐξέφρασεν Ἰλ, I, 583.

Δμῳῶν σκοπὸς ἔσσι κατὰ μέγαρ' ἡμετεράων,
 Ἔρχεο· κικλήσκει σε πατὴρ ἑμὸς, ὅφρα τι εἴπῃ.
 Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
 Ὡξεν δὲ θύρας μεγάρων εὐ ναιετάοντων,
 Βῆ δ' ἔμην· αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευεν. 400
 Εὐρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν,
 Αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον, ὥς τε λέοντα,
 Ὅς ρά τε βεβρωκὼς βοδὸς ἔρχεται ἀγραύλοιο·
 Πᾶν δ' ἄρα οἱ στήθος τε παρ' ἡϊά τ' ἀμφοτέρωθεν
 Αἱματοέοντα πέλει, δεινὸς δ' εἰς ὧπα ἰδέσθαι· 405
 Ὡς Ὀδυσσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὑπερβην.
 Ἥ δ' ὥς οὖν νέκυάς τε καὶ ἄσπετον εἰσίδεν αἶμα,
 Ἰθυσέν ῥ' ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἰσίδεν ἔργον·
 Ἄλλ' Ὀδυσσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένην περ,
 Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 410
 Ἐν θυμῷ, γρηῷ, χαῖρε, καὶ ἴσχεο, μὴδ' ὀλολύξῃ·
 Οὐχ ὅσῃ κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάσθαι.
 Τοῦσδε δὲ μῦθ' ἐδάμασσε θεῶν καὶ σθένεα ἔργα·
 Οὐ τίνα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
 Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὃ τίς σφεας εἰσαφίκοιτο· 415
 Τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
 Ἄλλ' ἄγε μοι σὺ γυναῖκας ἐνὶ μεγάροις κατάλεξον,
 Αἷ τέ μ' ἀτιμάζουσι, καὶ αἱ νηλιτεῖς εἰσὶν.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
 Τοιγὰρ ἐγὼ τοι, τέκνον, ἀληθείην καταλέξω. 420
 Πεντήκοντά τοί εἰσιν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες
 Δμῳαί, τὰς μὲν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,
 Εἰριά τε φαίνειν, καὶ δουλοσύνης ἀνέχεσθαι.
 Τάων δώδεκα πᾶσαι ἀναιδείης ἐπέβησαν,
 Οὗτ' ἐμέ τίουσαι, οὗτ' αὐτὴν Πηνελόπειαν. 425
 Τηλέμαχος δὲ νέον μὲν ἀέξετο, οὐδὲ ἑ μήτηρ
 Σημαίνειν εἶσκεν ἐπὶ δμῳῇσι γυναιξίν.
 Ἄλλ' ἄγ' ἐγὼν ἀναβᾶσ' ὑπερώϊα σιγαλόντα
 Εἵπω σῇ ἀλόχῳ, τῇ τις θεὸς ὕπνον ἐπῶρσεν.
 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολὺμήτης Ὀδυσσεύς· 430
 Μὴ πῶ τήνδ' ἐπέχειρῃ· σὺ δ' ἐνθάδε εἰπέ γυναιξίν·
 Ἐλθέμεν, αἱ περ πρόσθεν ἀεικέα μηχανόωντο.

398 Δμῳῶν σκοπός], ἐπίσκοπος, ἔφορος. 405 Βεβρωκὼς βοδός], Ἄττ., καθὼς καὶ τὸ
 » Πτοί οἶνοιο [σ. 11] α, μέρος δηλ. ἀπὸ τοῦ ὅλ. 408 Ὀλολύξαι], ὑπὸ χαρᾶς δηλονότι,
 ἀναβῆσαι. 412 Οὐχ ὅσῃ κτλ.], ἐνν. εὐχῇ, οὐ δικαίον. Ἐνθεν δὲ λαβὼν καὶ Ἀρχιλόγος,
 ἔφη: » Οὐ γὰρ ἐσθλὰ κατθανοῦσι κερτομέειν ἐπ' ἀνδράσι α. 418 Νηλιτεῖς], ἀθῶαι, ἀνα-
 μάρτητοι. 421 Πεντήκοντα], ὅσαι καὶ τοῦ Ἀλκινόου (Η. 103). 424 Ἀναιδείης ἐπέβη-
 σαν], εἰς ἄκρον ἀναιδείας ἤλασαν, μεταφορ. ὡς ἀπὸ τῆς εἰς ἄρμα ἐπιβίσεως. 428 Σιγα-
 λόντα], κυριολεκτικῶς νῦν ἐπὶ τῶν ὑπερῶν, διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐν αὐταῖς ἡμερίαν.

Ὡς ἄρ' ἔφ'· γρηῃς δὲ διέκ μεγάροιο βεβήκει
 Ἀγγελέουσα γυναῖξι καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
 Αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην 435
 εἰς ἐκαλεσάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Ἄρχετε νῦν νέκυας φορέειν, καὶ ἄνωγθε γυναῖκας·
 Αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
 ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν. 440
 Αὐτὰρ ἐπὶν δὴ πάντα δόμον κατακοσμήσθε,
 Δμῶας ἐξαγαγόντες εὐσταθέος μεγάροιο,
 Μεσσηγὺς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἔρκεος αὐλῆς,
 Θεινέμεναι ξίφεσιν ταυνηέσιν, εἰς ὃ κε πασέων
 Ψυχὰς ἐξαφέλῃσθε, καὶ ἐκλεάθουσιν Ἀφροδίτης,
 Τὴν ἄρ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον, μίσγοντό τε λάθρη. 445
 Ὡς ἔφαθ'· αἱ δὲ γυναῖκες ἀολλέες ἤλθον ἅπασαι,
 Αἶν' ὀλοφυρόμεναι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσαι.
 Πρῶτα μὲν οὖν νέκυας φόρεον κατατεθνηῶτας,
 Καὶ δ' ἄρ' ὑπ' αἰθούσῃ τίθεσαν εὐερέος αὐλῆς,
 Ἀλλήλησιν ἐρείδουσαι· σήμαινε δ' Ὀδυσσεύς, 450
 Αὐτὸς ἐπισπέρχων· ταὶ δ' ἐκφόρεον καὶ ἀνάγκη.
 Αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
 ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρων.
 Αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
 Λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιητοῖο δόμοιο 455
 ἔσυν· ταὶ δ' ἐφόρεον δμῶαι, τίθεσαν δὲ θύραζε.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο,
 Δμῶας δ' ἐξαγαγόντες εὐσταθέος μεγάροιο,
 Μεσσηγὺς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἔρκεος αὐλῆς,
 Εἴλεον ἐν στείνει, ὅθεν οὐ πῶς ἦεν ἀλύξαι. 460
 Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχ' ἀγορεύειν·
 Μὴ μὲν δὴ καθαρῷ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν ἐλοῖμην
 Τάων, αἱ δὴ ἐμῇ κεφαλῇ κατ' ὀνείδεα χεῦαν
 Μητέρι θ' ἡμετέρῃ, παρὰ τε μνηστῆρσιν ἱαυον.
 Ὡς ἄρ' ἔφη, καὶ πείσμα νεὸς κυανοπρώροιο 465
 Κίονος ἐξάψας μεγάλης, περιβάλλε θόλοιο,
 Ὑψός· ἐπεντανύσας, μὴ τις ποσὶν οὐδας ἴκοιτο.
 Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἡ κίχλαι ταυνοσίπτεροι ἦε πέλειαι
 Ἔρκει ἐνπιλήξωσι, τὸ θ' ἐστήκη ἐνὶ θάμνῳ,

437 Καὶ ἄνωγθε γυναῖκας], ἐννοεῖται φορέειν καὶ αὐτάς. 438 θόλου], τοῦ κυκλοτεροῦς
 καμῆς, ὅπου ἀπετίθοντο τὰ σκεύη. 439 Ἀλλήλησιν ἐρείδουσαι], συναντιλαμβάνόμεναι
 ἀλλήλους, ἡ ἔριζουσαι (Ἀμιλλώμεναι) πρὸς ἀλλήλους. 440 Εἴλεον ἐν στείνει], συνέκλει-
 σαν ἐν στενῷ τινι τόπῳ. 442 Καθαρῷ θανάτῳ], τῷ διὰ τοῦ ξίφους· οὕτω γὰρ ἐνομιζέτε,
 ὥς καὶ μισρὸς ὁ δὲ ἀγχόνης. 443 Κίονος ἐξάψας κτλ.], ἐκδήσας μεγάλῃς τινὸς κίονος,
 περιέβαλε τὸν θόλον. 445 Ἔρκει], δικτύῳ.—ἐνπιλήξωσι], ἐμπέσωσιν ἢ ἐμπλακῶσι, κοι-
 νῶς ἔμπληξωσι,

Αὐλιν ἐσιέμεναι, στυγερὸς δ' ὑπεδέξατο κοῖτος·

470

Ὡς αἶ γ' ἐξείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσαις
Δειρῆσι βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἴκτιστα θάνοινεν.

Ἦσπαλλον δὲ πόδεσσι μίνυνθ' ἀπερ, οὐ τι μάλα δῆν·

Ἐκ δὲ Μελάνθιον ἦγον ἀνὰ πρόθυρόν τε καὶ αὐλήν·

Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν ῥινὰς τε καὶ οὐατα νηλεῖ χαλκῷ

475

Τάμνον, μῆδεά τ' ἐξέρυσαν, κυσὶν ὦμα δάσασθαι,

Χειράς τ' ἤδὲ πόδας κόπτον κεκοτηότι θυμῷ.

Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπονιψάμενοι χειράς τε πόδας τε

Εἰς Ὀδυσῆα δόμονδε κίον, τετέλεστο δὲ ἔργον·

Αὐτὰρ ὃ γε προσέειπε φίλην τροφὸν Εὐρύκλειαν·

480

Οἴσε θεῖον, γρη῏, κακῶν ἄκος, οἴσε δέ μοι πῦρ,

Ὅσρα θεσιώσω μέγαρον. σὺ δὲ Πηνελόπειαν

Ἐλθεῖν ἐνθάδ' ἀναγῆθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναῖξιν·

Πάσας δ' ὄτρυνον δμῶας κατὰ δῶμα νέεσθαι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλην τροφὸς Εὐρύκλειαν·

485

Ναὶ δὴ ταῦτά γε, τέκνον ἐμόν, κατὰ μοῖραν ἔειπες·

Ἄλλ' ἄγε τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἴματ' ἐνείκω,

Μηδ' οὕτω ῥάκεσιν πεπυκασμένους εὐρέας ὤμους

Ἔσταθ' ἐνὶ μεγάροισι· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

490

Πῦρ νῦν μοι πρότιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω.

Ὡς ἔφαθ'· οὐδ' ἀπίθῃσε φίλην τροφὸς Εὐρύκλειαν·

Ἦνεικεν δ' ἄρα πῦρ καὶ θήϊον, αὐτὰρ Ὀδυσσεύς

Εὐ διεθείωσεν μέγαρον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν.

Γρη῏ς δ' αὖτ' ἐπέβη διὰ δῶματα κάλ' Ὀδυσῆος,

495

Ἀγγελέουσα γυναῖξί καὶ ὄτρυνέουσα νέεσθαι·

Αἶ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάας μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·

Αἶ μὲν ἄρ' ἀμφεχέοντο καὶ ἡσπάζοντ' Ὀδυσῆα,

Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλὴν τε καὶ ὤμους

Χειράς τ' αἰνύμεναι· τὸν δὲ γλυκὺς ἥμερος ἦρει

500

Κλαυμοῦ καὶ στοναχῆς, γίγνωσε δ' ἄρα φρεσὶ πάσας.

⁴⁷⁰ Αὐλιν ἐσιέμεναι], εἰς ἔπαυλιν ἰέμεναι (λοῦσαι). ⁴⁸¹ Θεῖον], θεῖον ἄπυρον.

⁴⁸² Μέγαρον καὶ δῶμα], μέγαρον τὸ ἐσωτέρω (ἢ γυναικωνίτις) καὶ δῶμα τὸ ἐξωτερικόν.

⁴⁸⁷ Δάας], φῶς δάδων, σθεν φαίνεται: οἱ: εἶχεν ἤδη νυκτώσῃ. ⁴⁸⁹ ⁵⁰⁰ Κεφαλὴν τε καὶ ὤμους: Χειράς τε], κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἀρχαιότητα των ἐκάστη. ⁵⁰⁰ Γίγνωσκε φρεσὶ], ἀνιγνωρίζεν ἐν ἑαυτῷ (ἀναμνησκόμενος).

Β'. ΗΣΙΟΔΟΥ.

Ἡσίοδος, εἰς τῶν ἐπιφανεστάτων τῆς ἀρχαιότητος ποιητῶν, λέγεται ὑπὸ μέντινων σύγχρονος, ὑπ' ἄλλων δὲ κατὰ ἓνα αἰῶνα μεταγενέστερος τοῦ Ὀμήρου. Πατρὶς του δὲ λέγεται ἢ ἐν τῇ Αἰολίδι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας Κύμη· ἀλλὰ τραφεὶς ἐν Ἀσκληρῇ τῆς Βοιωτίας, ἐπεκαλεῖτο Ἀσκραῖος. Κατὰ τοὺς βιογράφους του, ἐθανατώθη ἐν Λοκρίδι, καὶ ἐρρίφη εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα τὸ πτώμα του εὑρεθὲν ἐτάφη ἐν Ὀρχομενῷ τῷ Βοιωτικῷ. Ἐγραψε δὲ ποιήματα δεκάοκτώ. Ἀλλ' ὑπὸ τὸ ὄνομά του διεσώθησαν μόνον τρία, ἡ ΘΕΟΓΟΝΙΑ, ἡ ΑΣΠΙΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ, καὶ ΤΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ, παραίνεσις οἰκονομικῇ περὶ τῶν ἀγροτικῶν ἐργασιῶν. Τοῦ Ἡσιόδου ἐπαινέτο ἰδίως ἡ γλαφυρότης τοῦ ὕφους καὶ τὸ ἐμμελὲς τῆς φράσεως.

ΕΚ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΡΩΝ

Η ΑΡΧΗ.

ΜΟΥΣΑΙ Πιερίθεν ἀοιδῆσι κλείουσαι,
 Δεῦτε δὴ, ἐννέπετε σφέτερον πατέρ' ὕμνείουσαι,
 Ὅν τε διὰ βροτοὶ ἄνδρες, ὁμῶς ἄφατοί τε φατοί τε,
 Ῥητοὶ τ' ἄρρητοί τε, Διὸς μεγάλοιο ἐκhti.
 Ῥεῖα μὲν γὰρ βραΐει, ρεῖα δὲ βραδόντα χαλέπτει, 5
 Ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει, καὶ ἀδήλον ἀέξει,
 Ῥεῖα δὲ τ' ἰθύνει σχολιδόν, καὶ ἀγήνορα κάρφει,
 Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, θεὸς ὑπέρτατα δῶματα ναίει.
 Κλυθὶ ἰδὼν ἄτων τε· δίκη δ' ἔθνευ θέμιστας
 Τόνη ἐγὼ δέ κε Πέρση ἐτήτυμα μυθησάμην. 10
 Οὐκ ἄρα μῦθον ἔην ἐρίδων γένος, ἀλλ' ἐπὶ γαῖαν

¹ Μούσαι] Κατὰ Πausανίαν οἱ πρῶτοι δέκα στίχοι ὄν εἶναι τοῦ Ἡσιόδου, οὔτε εὐρίσκοντο εἰς τὸ ἀρχαιότατον χειρόγραφόν του, τὸ ἐπὶ μελυθδίων πετάλων.—Πιερίθεν] ἡ Πιερία ἦν ἐπαρχία τῆς Θεσσαλίας παρὰ τὸν Ὀλύμπον. Εἰς αὐτὴν ἐμυθολογεῖτο ὅτι κατοικοῦν αἱ Μοῦσαι.—Κλείουσαι] ἀκούουσai. ² Ἐννέπετε ὕμνείουσαι] ἀντὶ ὕμνήσατε· τὸ δικλουν ν διὰ τὸ μέτρον.—πατέρ'] τὸν Δία. Διότι ἀπὸ Διὸς ἀρχονται οἱ ἀρχαῖοι ποιηταί.

³ Ὅν τε διὰ] δι' ὅν.—ἄφατοί τε φατοί τε] ἄδοξοι καὶ ἔνδοξοι· ὕμνον, εἰσὶ. ⁴ Ῥητοῖ τ' ἄρρητοί τε] περιφνημοὶ καὶ μῆ.—ἐκhti] διὰ τοῦ Διός. ⁵ Ῥεῖα], εὐκόλως.—βραΐει], ἐνδυναμοῖ.—χαλέπτει], ταπεινοῖ. ⁶ ἀρίζηλον] τὸν περίελεπτον.—μινύθει] σμικρύνει.

⁷ ἀγήνορα] τὸν ἀγέρωχον.—κάρφει], μαρναίνει, καταβάλλει. ⁸ Κλυθὶ] τοῦτο πρὸς τὸν Δία.—θέμιστας], δικαιοσύνη διεύθυνε τὰς δίκας. ⁹ Τόνη], Δωρικῶς ἀντὶ τοῦ Τῦ, Σύ, ὡς καὶ Ἐγώνη ἀντὶ Ἐγὼ, καὶ παρ' ἡμῖν· Ἐμένα, Ἐσένα, ἀντὶ Ἐμέ, Σέ.—Πέρση] κατ' ἄλλους κλητικὴ, καὶ ὁ σίχως γράφεται: Ἐγὼ δέ κε, Πέρση, ἐτήτυμα, κτλ. κατ' ἄλλους δὲ ἀναφέρεται καὶ ὁ προλαβὼν στίχος ὅχι εἰς τὸν Δία, ἀλλ' εἰς τὸν Πέρσην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἡσιόδου, πρὸς ὃν διευθύνεται τὸ παρὸν πόνημα. Τῷ συμβαλεῖται δὲ νὰ διευθύνῃ δικαίως τὰς δίκας, ἥτοι νὰ ᾖναι δίκαιος περὶ τὰς διαφορὰς του, ὡς ὁ ἀλλοῦ τοῦ αὐτοῦ ποιήματος τὸν παρακινεῖ, καὶ διότι, ὡς ἱστορεῖται, ὁ Πέρσης ἐφιλονέει καὶ πρὸς τὸν Ἡσίον καὶ, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῶν γραμματικῶν, δίκαια κατέτριβεν αὐτόν. Τοῦτο ἐξηγεῖ καὶ τὸ διατὶ προσιμιάζει διὰ τῶν ἐπομένων στίχων. ¹¹ Ἐν], ἔν μόν-

Εἰσι δὴ τὴν μὲν κεν ἐπαινῆσαι νοήσας·

Ἦ δ' ἐπιμωμητὴ διὰ δ' ἀνδρα θυμὸν ἔχουσιν.

Ἦ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ δῆριν ὀφέλλει,
Σχετλὴν οὐ τις τὴν γε φιλεῖ βροτὸς, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης

15

Ἀθανάτων βουλήσιν ἔριν τιμῶσι βαρεῖαν·

Τὴν δ' ἐτέρην προτέρην μὲν ἐγείνατο Νῦξ ἔρεβεννῇ,

Θῆκε δέ μιν Κρονίδης ὤψιζυγος αἰθέρι νέων

Γαίης ἐν ῥίζῃσι καὶ ἀνδράσι, πολλὸν ἀμείνω·

Ἦ τε καὶ ἀπάλαμόν περ ὅμως ἐπὶ ἔργον ἐγείρει.

20

Εἰς ἕτερον γὰρ τίς τε ἰδὼν ἔργοιο χατίζων

Πλούσιον, δὲ σπεύδει μὲν ἀρόμεναι ἢ δὲ φυτεύειν,

Οἶκόν τ' εὖ θέσθαι· ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων,

Εἰς ἄφενον σπεύδοντ'· ἀγαθὴ δ' ἔρις ἦδε βροτοῖσι.

25

Καὶ κεραμεὶ κεραμεὺς κοτέει, καὶ τέκτονι τέκτων,

Καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει, καὶ αἰοιδὸς αἰοιδῷ.

Ὡ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα τῷ ἐνικάτῃθεο θυμῷ·

Μηδὲ σ' ἔρις κακόχαρτος ἀπ' ἔργου θυμὸν ἐρύκοι

Νεῖκε' ἐπιπτεύοντ', ἀγορῆς ἐπακουὸν ἔοντα.

Ὡρῃ γὰρ τ' ὀλίγη πέλεται νεϊκῶν τ' ἀγορέων τε,

30

Ὡ τιμὴ μὴ βίος ἔνδον ἐπητανὸς κατάκειται

Ὡραῖος, τὸν γαῖα φέρει, Δημήτερος ἀκτὴν,

Τοῦ κε κορεσσάμενος νεϊκεα καὶ δῆριν ὀφέλλοις

Κτήμας' ἐπ' ἄλλοις τοῖσι, σοὶ δ' οὐκ ἔτι δεύτερον ἔσται

Ὡδ' ἔρδειν· ἀλλ' αὖθι διακρινώμεθα νεϊκος

35

Ἰθείησι δίκαις, αἳ τ' ἐκ Διὸς εἰσιν ἀρισται·

Βδῇ μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασσάμεθ'· ἀλλὰ τὰ πολλὰ

Ἀρπάζων ἐφόρεις, μέγα κυδαίνων βασιλῆας

Δωροφάγους, οἳ τὴν δὲ δίκην ἐθέλουσι δικάσσαι.

νον, μονοειδές. ⁴⁵ Τὴν μὲν, τὴν μίαν.—νοήσας], ὁ νοήσας ἐπαινέσειεν ἄν. ⁴⁶ Ἐχουσιν], διέχουσιν θυμὸν ἀνδρα, δίχα. ⁴⁷ Ὀφέλλει], διεγείρει. ⁴⁸ Προτέρην] δηλ. πρὸ τῆς ἄλλης. ⁴⁹ Ὡψιζυγος], ὤψιζυγος. Ζυγὸς κυρίως ἡ κοπηλατικὴ ἔδρα. ⁵⁰ Ἐν ῥίζ. ἢ ἀνδράσι], εἰς τὰς ῥίζας τῆς γῆς, ἐννοεῖ τὴν φυσικὴν ἔριν τῶν στοιχείων, ἣτις ἀποτελεῖ τὴν ἀρμονίαν τῆς φύσεως. Μεταξὺ δὲ τῶν ἀνδρῶν τὴν ἠθικὴν φιλοτιμίαν καὶ ζηλοτυπίαν.—ἀμείνω], καλλήτεράν λέγει αὐτὴν τῆς ἄλλης, διότι ἐκείνη γεννᾷ πολέμους, αὐτὴ δὲ μόνον ζηλείαν καὶ ἀμιλλαν. ⁵¹ Ἀπάλαμον], ἀκακον, ἡμερον. ⁵² Εἰς ἔτ.] ἕτερον πλούσιον ἄνδρα.—χατίζων], στερούμενος. ⁵³ Ὡς], αὐτὸς ὁ ἴδιος, ὁ ἰδὼν. ⁵⁴ Ἀφενον], πλούσιον. ⁵⁵ Ἐνικάτῃθεο] ἐγκατάθου. ⁵⁶ Κακόχαρτος] τοῖς κακοῖς ἐπιχαίρουσα. ⁵⁷ Ὡπιπτεύοντ']], εἰς νεΐχη προσέχοντα. ⁵⁸ Πέλεται], ὑπάρχει. ⁵⁹ Βίος], προμήθεια διὰ τὸν βίον, πλοῦτος, τὸ κοινὸς βίος.—ἐπητανὸς] ἐπαρκὴς δι' ὅλον τὸ ἔτος. ⁶⁰ Ὡραῖος], ἔγκαιρος, ἀπὸ ἐκάστην ὥραν τοῦ ἔτους προμηθεύμενος.—ἀκτὴν] αἶτον ἀλεσμένον (ἐκ τοῦ ἀγνυμι, ἀκτῆ). ⁶¹ Ὡφέλλεις] ἡμπορεῖς νὰ διεγείρης. ⁶² Δεῦτ. ἔσται] Δεῦτερον εἰναί σημαίνει τὸ μὴ εἶναι τῆς πρώτης ἀνάγκης, ἐπομένως τὸ παρορᾶσθαι, ἐπιτρέπεσθαι. Σοὶ δ' οὐκ ἐπιτρέπεται πράττειν οὕτω, δηλ. ὀφέλλειν δῆριν, κτλ. ⁶³ Αὖθι], ἐκ νέου, ἀναφέρεται εἰς τὸ κατωτέρω ἢ δὲ γὰρ.—νεϊκος] ἐννοεῖ τὴν μεταξύ των διασπάραν. ⁶⁴ Κλῆρον], τὴν πατρικὴν κληρονομίαν. ⁶⁵ Ἐφόρεις], ἔφερες.—Κυδαίνων], κυλακεῶν ἢ καὶ δωροδοκῶν.—Βασιλῆας], ἀντὶ ἀρχοντας, δικαστάς. Οὕτω Ὁμ. Ὀδυσ. Θ, 40, ὀνομάζει πολλοὺς βασιλεῖς τῶν Φαιάκων. ⁶⁶ Δικάσσαι], τὸ ἐθέλουσιν ἔχει ἐδῶ μᾶλλον

Νήπιοι· οὐδὲ ἴσασιν, ὅσῳ πλέον ἤμισυ παντός,
 Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειρα.
 Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισι.
 Ῥηϊδίως γάρ κεν καὶ ἐπ' ἡματι ἐργάσαιο,
 Ὄστε σέ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἔχειν, καὶ ἀεργὸν ἐόντα.
 Αἰψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ καταθεῖο,
 Ἔργα βοῶν δ' ἀπόλοιτο καὶ ἡμιόνων ταλαεργῶν.
 Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε χολωσάμενος φρεσὶν ἥσιν,
 Ὅττι μιν ἐξαπάτησε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης.
 Τοῦνεκ' ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐμήσατο κήδεα λυγρά.
 Κρύψε δὲ πῦρ· τὸ μὲν αὖθις εὖς πάϊς ἱαπετοῖο
 Ἐκλεψ' ἀνθρώποισι Διὸς παρὰ μητιόεντος
 Ἐν κοίῳ νάρθηκι, λαθὼν Δία τερπικέραυνον.
 Τὸν δὲ χολωσάμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 ἱαπετιονίδη, πάντων πέρι μῆδεα εἰδώς,
 Χαίρεις πῦρ κλέψας, καὶ ἐμὰς φρένας ἡπεροπεύσας,
 Σοὶ τ' αὐτῷ μέγα πῆμα καὶ ἀνδράσιν ἐσσομένοισι.
 Τοῖς δ' ἐγὼ ἀντί πυρὸς δώσω κακὸν, ὃ κεν ἅπαντες
 Ἔρπονται κατὰ θυμόν, ἐόν κακὸν ἀμφαγαπῶντες.
 Ὡς ἔφατ'· ἐκ δ' ἐγέλασσε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
 Ἥφαιστον δ' ἐκέλευσε περικλυτὸν ὅττι τάχιστα
 Γαίαν ὕδει φύρειν, ἐν δ' ἀνθρώπου θέμεν αὐδὴν
 Καὶ σθένος, ἀθανάταις δὲ θεαῖς εἰς ὧπα ἐῖσκειν
 Παρθενικῆς καλὸν εἶδος ἐπήρατον· αὐτὰρ Ἀθήνην
 Ἔργα διδασκόμεναι, πολυδαίδαλον ἰστὸν ὑφαίνειν,
 Καὶ χάριν ἀμφιγέαι κεφαλῇ χροσθὴν Ἀφροδίτην,
 Καὶ πόθον ἀργαλέον, καὶ γυιοδόρους μελεδῶνας·

μελλοντικὴν σημασίαν, ὡς παρ' ἡμῖν. Εἰς τὸ δικάσαι διπλασιάζεται τὸ σ διὰ τὸ μέτρον.

⁴⁰ Νήπιοι], ἄφρονες. — πλέον ἤμισυ παντός], τὸ ἤμισυ τὸ ὅποιον λαμβάνομεν εἰς δι-
 καίαν διανομὴν εἶναι περισσώτερον, δηλ. ὠφελιμώτερον δι' ἡμᾶς ἀπὸ τὸ ὅλον τὸ ὅποιον
 ἀδίκως κατακρατούμεν· ἢ ὀλίγα ἔχων μετριοπαθὲς εἶναι πλουσιώτερος τοῦ πολλὰ κε-
 κτημένου ἀσώτου. ⁴¹ Ἀσφοδέλῳ], δηλ. ἐν τῇ λιτῇ διαίτῃ. ⁴² Ἐχουσι], περιφραστικὸν ἀντὶ
 ἀπεκρύψαν. — βίον], τὸν τρόπον τοῦ βίου. ⁴³ Ἐπ' ἡματι], ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ νὰ ἐργασθῇ
 τόσον. ⁴⁴ Ἐχειν], νὰ ἔχῃς ἐφόδια. — κα], καίτοι. ⁴⁵ Αἰψά κε] ῥαδίως. — ὑπὲρ κα-
 πνοῦ], οἱ ἀρχαῖοι ἀφῆρουν τὰ πηδάλια ἀπὸ τῆς ναὺς μετὰ τὸν πλοῦν. Λέγει δὲ ἐν μιᾷ
 ἡμέρᾳ δύνασαι τῶρα νὰ κερδίσης διὰ τοῦ ἐμπορίου π. γ. ὥστε ἐφ' ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν νὰ
 μένῃς ἐργὸς κρεμάσας εἰς τὸν καπνὸν τὸ πηδάλιον. ⁴⁶ Απόλοιτο] νὰ καύσῃσι.

⁴⁷ Ὅττι] διπλοῦν τὸ τ διὰ τὸ μέτρον. — Προμηθεὺς], εἰς διανομὴν κρατῶν τῷ ἔδωκεν
 δοτὰ κεκαλυμμένα μετὰ λίπος. [δ. Θεογ. 521. ⁴⁸ Ἐμήσατο], μῆδομαι. Ἐπεύρεν, ἐπεμέ-
 τρησε. — κήδεα λυγρά], ἡ συνάφεια εἶναι. Καλὸς εἶναι ὁ λιτὸς βίος, διότι καὶ αἰφιδίως
 ἂν πλουτήσῃ τις, δὲν ἡξέειρε ποῖα τῷ ἐπικρέμονται κακὰ· διότι ὀργισθεὶς ὁ Ζεὺς ἔκρυψε
 τὸ μέλλον ἀπὸ τούτων ἀνθρώπων· καὶ πολλὰ τοῖς ἐπεκρέμασε κακὰ. ⁴⁹ ἱαπετοῖο], ὁ Προ-
 μηθεὺς υἱὸς τοῦ ἱαπετοῦ. ⁵⁰ Ἐν κ. νάρθῃ], εἶδος καλῆμου, εἰς τὴν ἐντερώνην τοῦ ὅποιου
 ἔκρυπεν ὁ Προμηθεὺς τὸ πῦρ. ⁵¹ Πάντων πέρι], ἐξ ὅσων. ⁵² ἡπεροπεύσας], ἐξαπατήσας
 τὸ ἡπεροπεῖν ἀμφιβολοῦ παραγωγῆς. ⁵³ Ἐσσομένοισι], τοῖς μεταγενεστέροις.

⁵⁴ Ἰθαί] ἀντὶ ὕδατος, ἐξ ἀγρήστου ὀνομαστικῆς ὕδατος. ⁵⁵ Ἐίσκειν], νὰ καταστῇ
 κατὰ τὴν ὕδιν ὁμοῖον. ⁵⁶ Παρθενικῆς] ἀντὶ παρθένου κατ' ἑλλειψιν τῆς κόρης.

⁵⁷ Μελεδῶνας] μερίμνας καταβιβδωσχύσας τὰ μέλη, δηλ. γὰ τὴν καταστίτην ποθει-

Ἐν δὲ θέμεν κύνεον τε νόον καὶ ἐπὶ κλοπὸν ἦθος

Ἑρμείην ἦνωγε διάκτορον Ἀργειφόντην.

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐπίθοντο Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι.

Αὐτίκα δ' ἐκ γαίης πλάσσε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις

Παρθένω αἰδοίῃ ἱκελον, Κρονίδεω διὰ βουλᾶς·

Ζῶσε δὲ καὶ κόσμῃσε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

Ἀμφὶ δὲ οἱ Χάριτές τε θεαὶ καὶ πότνια Πειθώ

Ὅρμους χρυσεῖους ἔθεσαν χροῖ· ἀμφὶ δὲ τήν γε

Ἦραι καλλίκομοι στέφον ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι.

Ἐν δ' ἄρα οἱ στήθεσσι διάκτορος Ἀργειφόντης

Ψευδέα θ' αἰμυλίους τε λόγους καὶ ἐπὶ κλοπὸν ἦθος

Τεῦξε, Διὸς βουλῇσι βαρυκτύπου· ἐν δ' ἄρα φωνήν

Θῆκε θεῶν κῆρυξ, ὀνόμηνε δὲ τήνδε γυναῖκα

Πανδώρην, ὅτι πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες

Δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφειστῆσιν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον αἰπὺν ἀμήχανον ἐξετέλεσσαν,

Εἰς Ἐπιμηθέα πέμπε πατὴρ κλυτὸν Ἀργειφόντην

Δῶρον ἄγοντα θεῶν, ταχὺν ἄγγελον οὐδ' Ἐπιμηθεὺς

Ἐφράσαθ' ὥς οἱ εἶπε Προμηθεὺς, μήποτε δῶρον

Δίξασθαι παρ Ζηνὸς Ὀλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμπειν

Ἐξοπίσω, μὴ ποῦ τι κακὸν θνητοῖσι γένοιτο.

Αὐτὰρ ὁ δεξάμενος, ὅτε δὴ κακὸν εἶχ', ἐνόησε.

Πρὶν μὲν γὰρ ζώεσκον ἐπὶ χθονὶ φύλ' ἀνθρώπων

Νόσφιν ἄτερθε κακῶν καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο

Νούσων τ' ἀργαλέων, αἶ τ' ἀνδράσι κῆρας ἔδωκαν·

Ἀλλὰ γυνὴ χεῖρεσσι πίθου μέγα πῶμ' ἀφελούσα

Ἑσκέδασ', ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο κῆδεα λυγρά.

Μοῦνη δ' αὐτόθι Ἑλπίς ἐν ἀρρήκτοις δόμοισιν

Ἐνδον ἔμεινε πίθου ὑπὸ χεῖλεσιν, οὐδὲ θύραζε

νῆν, καὶ τοιαύτην ὥστε νᾶ προξενῇ μερίμνας εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Εἰς ἀρχαιοτέρας δὲ ἐκδόσεις φέρεται γυιοκόρους, ὅλον φιλοκόσμους φροντίδας.

⁶⁷ Κύνεον] ἀναΐδη. ⁶⁸ Ἑρμείαν] ὁ Ἑρμῆας καὶ Ἑρμῆς.—[Ἀργειφόντην] ὡς φονεύσαντα τὸν Ἄργον, τὸν ὁποῖον ἡ Ἥρα εἶχεν ἐπιστῆσαι φύλακα τῆς Ἰούς. ⁷⁰ Ἀμφιγυήεις] ὁ Ἡφαιστος ὡς χωρὶς ἀμφοτέρους τοὺς πόδας. ⁷¹ ἱκελον], ὁμοίωμα. ⁷⁶ Διάκτορος] ὑπηρέτης τῶν θεῶν ὁ Ἑρμῆς. ⁷⁹ Ὀνόμηνε] ὀνόμασε· ἐκ τοῦ ὀνομαίνω, Δωρ. καὶ Αἰόλ.

⁸⁴ Ἀλφειστῆσιν], νοήμοσιν, ἐφευρετικοῖς, γενικὸν ἐπίθετον τῶν ἀνδρῶν. ⁸⁸ Ἀμήχανον], βαθὺν καὶ ὃν δὲν δύναται τις νᾶ διαφύγει. ⁸⁵ Ἐπιμηθέα], Ἐπιμηθεὺς, ἀδελφὸς τοῦ Προμηθεὺς, ἔχων τὸ ἐλάττωμα νᾶ πράττει πρὶν ἢ σκεφθῆ.

⁸⁴ Δῶρον], τὴν Πανδώραν.—[Ἄγγελον], τὸν Ἑρμῆν. ⁸⁵ Ἐφράσαθ'], ἐστοχάσθη. ⁸⁸ Κακὸν εἶχ'], ἀφ' οὗ ἔλυθε τὸ κακόν. ⁹⁰ Ἄτερθε], πλεονασμὸς· μακρὰν ἀπό. ⁹¹ Κῆρας], θανάτου μοῖραν, εἰς ἄλλας ἐκδόσεις γῆρας. ⁹² Γυνή], ἡ Πανδώρα· οἱ θεοὶ ἔδωκαν εἰς αὐτὴν πίθον περιέχοντα ὅλα τὰ ἐπιγεια κακὰ, τὰ ὁποῖα, ἅμα ἐκείνῃ ἀπεπομάτισε τὸν πίθον, ἐξεχύθησαν εἰς τὴν γῆν.

⁹⁵ Ἑσκέδασ'], τὰ διεσκόρπισεν ἐπὶ τῆς γῆς.—[ἐμήσατο], ἐπέθηκε. ⁹⁴ Ἀρρ. δόμοισιν], εἰς τὸν μὴ διαρράγέντα μυχόν. Λέγει δὲ εἰς τοὺς δόμους, ὡς ἤθελεν εἰπεῖν περὶ παρθένου, ἥτις σταν ὅλοι ἐξέρχωνται τοῦ οἴκου, μένει εἰς τὸνθάλαμόν της. ⁹⁸ Θύραζε], δηλ. ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ πίθου.

Ἐξέπτη· πρόσθεν γὰρ ἐπέμβαλε πῶμα πίθοιο.
 Ἄλλα δὲ μυρία λυγρὰ κατ' ἀνθρώπους ἀλάληται.
 Πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα·
 Νούσοι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρη ἥδ' ἐπὶ νυκτὶ
 Αὐτόματοι φοιτῶσι, κακὰ θνητοῖσι φέρουσιν
 Σιγῇ, ἐπεὶ φωνὴν ἐξείλετο μητιέτα Ζεὺς
 Οὕτως οὐ τί πού ἐστι Διὸς νόον ἐξαλέασθαι.
 Εἰ δ' ἐθέλεις, ἕτερόν τοι ἐγὼ λόγον ἐκκορυφώσω
 Εὐ καὶ ἐπισταμένους· σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.

100

Ὡς ὁμόθεν γεγάασιν θεοὶ θνητοὶ τ' ἀνθρώποι,
 Χρῦσειον μὲν πρώτιστα γένος μερόπων ἀνθρώπων
 Ἀθάνατοι ποίησαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.
 Οἱ μὲν ἐπὶ Κρόνου ἦσαν, ὅτ' οὐρανῷ ἐμβασίλευεν·
 Ὡς δὲ θεοὶ ζώεσκον, ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες,
 Νόσφιν ἄτερθε πόνων καὶ οἰζύος· οὐδέ τι δειλὸν
 Γῆρας ἐπῆν· αἰεὶ δὲ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι
 Τέρποντ' ἐν θαλίῃσι κακῶν ἔκτοσθεν ἀπάντων.
 Θυῆσκον δ' ὥς ὑπνῷ δεδμημένοι· ἐσθλὰ δὲ πάντα
 Τοῖσιν ἔην· καρπὸν δ' ἔφερε ζεῖδωρος ἄρουρα
 Αὐτομάτῃ πολλὸν τε καὶ ἄφθονον· οἱ δ' ἐβελήμοι

103

Ἑσυχοὶ ἔργα νέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσιν.
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψεν,
 Οἱ μὲν δαίμονες ἄγνοὶ ἐπιχθόνιοι καλέονται,
 Ἑσθλοὶ, ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
 Πλουτοδόται· καὶ τοῦτο γέρας βασιλῆϊον ἔσχον.

110

115

Δεύτερον αὐτὲ γένος πολὺ χειρότερον μετόπισθεν
 Ἀργύρεον ποίησαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
 Χρυσέῳ οὔτε φυτὴν ἐναλίγκιον, οὔτε νόημα.
 Ἄλλ' ἑκάτὸν μὲν παῖς ἔτεα παρὰ μητέρι κεδνῇ
 Ἐτρέφετ' ἀτάλλων μέγα νήπιος ὧ ἐνὶ οἴκῳ.

120

125

⁹⁶ Πρόσθεν] πρὶν ἀποπτῇ ἡ ἐλπίς.—ἐπέμβαλε], ἡ Πανδώρα. ⁹⁷ Ἀλάληται] πλανῶν-
 ται. ¹⁰¹ Ἐξείλετο], ἀφῆρεσεν ἀπὸ αὐτῶν. ¹⁰² Ἐξαλέασθαι], ἀποφυγεῖν. Ἄδρ. (ἀντὶ ἐξ-
 αλέασθαι) τοῦ ἐξαλειομαι. ¹⁰³ Ἐκκορυφώσω], οἰκοδομήσω, συντάξω ἢ ἀνακεφαλαιώσω.
¹⁰⁵ Ὡς ὁμόθεν], ὅτε ὁμοῦ, συγχρόνως. ¹⁰⁹ Οἱ μὲν], οὗτοι μὲν.—ἐμβασίλευεν], ἐν Οὐ-
 ρανῷ ἐβασίλευεν. ¹¹⁰ Οἰζύος], θλίψεως. ¹¹¹ Ὅμοιοι], πρὸς ἑαυτοὺς ὅμοιοι, δηλ. μὴ
 ἐξαθρονοῦντες τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας. ¹¹² Ἐν], ἦσαν. ¹¹³ Ἐβελήμοι], προθύμους.
¹¹⁶ Πολέεσσιν], πολλοῖσι. ¹¹⁷ Γαῖα κάλυψεν], ἡ γαῖα κατεκάλυψε. ¹¹⁸ Οἱ μὲν] οὗτοι
 μὲν. ¹¹⁹ Ἀνθρώπων], οἱ δὴ οὗτοι· στίχοι ἐκδίδονται οὕτως ἐκ Πλάτωνος, Κρατύλου· εἰς
 ἑλλας δὲ ἐκδόσεις εὐρηνται:

Τοὶ μὲν δαίμονες εἰσι, Διὸς μεγάλου διὰ βουλᾶς,
 Ἑσθλοὶ, ἐπιχθόνιοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
 Οἳ ὅρα φυλάσσουσιν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα,
 Ἡέρα ἐσσάμενοι, πάντα φοιτῶντες ἐπ' αἶαν,
 Πλουτοδόται.

¹²⁰ Βασιλῆϊον] βασιλικὸν δῶρον. ¹²⁵ Ἐναλίγκιον] τὴν μορφήν, ἐδ σῶμα ὅμοιον.—
 νόημα] τὸν νοῦν. ¹²³ Κεδνῇ] καὶ τῇ φρονίμῃ· ἢ νηπιότης των διήρκει ἐπὶ ἑκατὸν ἔτη.
¹²⁵ Ἀτάλλων], αὐξάνων.

Ἄλλ' ὅταν ἤβήσῃς καὶ ἦθης μέτρον ἵκοιτο,
 Παυρίδιον ζώεσκον ἐπὶ χρόνον, ἀλγε' ἔχοντες
 Ἀφραδίαις. ὕβριν γὰρ ἀτάσθαλον οὐκ ἐδύναντο
 Ἀλλήλων ἀπέχειν, οὐδ' ἀθανάτους θεραπεύειν
 Ἦθελον, οὐδ' ἔρδειν μακάρων ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς,
 Ἡ θέμις ἀνθρώποισι κατ' ἦθεα. τοὺς μὲν ἔπειτα
 Ζεὺς Κρονίδης ἔκρυψε, χολούμενος, οὐνεκα τιμᾶς
 Οὐκ ἐδίδουν μακάρεσσι θεοῖς, οἳ Ὀλυμπον ἔχουσιν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
 Τοὶ μὲν ἐπιχθόνιοι μάκαρες θνητοὶ καλέονται
 Δεύτεροι, ἀλλ' ἔμπης τιμῇ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ.

130

135

Ζεὺς δὲ πατὴρ τρίτον ἄλλο γένος μερόπων ἀνθρώπων

Χάλκειον ποίησ', οὐκ ἀργυρὸν οὐδὲν ὅμοιον,
 Ἐκ μελιᾶν, δεινὸν τε καὶ ὄριμον· οἷσιν Ἄρης
 Ἔργ' ἔμελλε σπονδέντα καὶ ὕβριες· οὐδέ τι σῖτον
 Ἦσθιον, ἀλλ' ἀδάμαντος ἔχον κρατερόφρονα θυμὸν
 Ἀπλοτοί· μεγάλη δὲ βίη καὶ χεῖρες ἄπτοι
 Ἐξ ὧμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσι.

140

445

Τοῖς δ' ἦν γάλκεα μὲν τεύχεα, χάλκεοι δὲ τε οἶκοι,
 Χαλκῶ δ' εἰργάζοντο· μέλας δ' οὐκ ἔσκε σίδηρος.
 Καὶ τοὶ μὲν χεῖρεσσιν ὑπὸ σφετέρῃσι δαμέντες
 Βῆσαν ἐς εὐρώεντα δόμον κρυεροῦ Ἀΐδαο,
 Νώνυμοι· θάνατος δὲ καὶ ἐκπάγλους περ ἑόντας
 Εἶλε μέλας, λαμπρὸν δ' ἔλιπον φάος ἡελίοιο.

150

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψεν,
 Αὖθις ἔτ' ἄλλο τέταρτον ἐπὶ χθονὶ πονυλοβοεῖρη
 Ζεὺς Κρονίδης ποίησε δικαιοῦτερον καὶ ἄρειον,
 Ἀνδρῶν ἥρώων θεῖον γένος, οἳ καλέονται
 Ἡμίθεοι, προτέρῃ γενεῇ, κατ' ἀπείρονα γαῖαν.

155

Καὶ τοὺς μὲν πόλεμος τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνῇ,
 Τοὺς μὲν ἐφ' ἑπταπύλῳ Θήβῃ, Καδμυγίδι γαίῃ,
 ὦλεσε μαρναμένους μῆλων ἕνεκ' Οἰδιπόδαο·
 Τοὺς δὲ καὶ ἐν νήεσσιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης
 Ἔς Τροίην ἀγαγών, Ἐλένης ἕνεκ' ἠΰκόμοιο·
 Ἐνθ' ἦτοι τοὺς μὲν θανάτου τέλος ἀμφεκάλυψε.

160

⁴³⁷ Παυρίδιον], ὀλίγιστον. ⁴³⁸ Ἀφραδίαις] διὰ τὰς ἀνοησίας των. ⁴³¹ Κατ' ἦθεα], τὰ ἐνθά των πράττειν ἐπὶ τοῖς βωμοῖς, τὰς θυσίας. ⁴³² Ἐκρυψε] Ἐκρυψε τῇ γῇ.
¹⁵⁰ Ἄλλ' ἔμπης], ἀλλ' ὅμως. — ὀπηδεῖ], ἐπεται. ⁴³⁷ Ἐκ μελιᾶν] ἐκ ξύλων μελίας, δηλ. ἀκατεργάστους ὡς ξυλίνους. Κατ' ἄλλους γραπτέον: ἔκ τε μελῆς, δεινόν τε, ἐκ μελῆς, δηλ. Ἀφρύθιον, ἄτακτον. ⁴³⁸ Ἀπλοτοί], ἀπροσπέλαστοι· εἰς ἄλλας ἐκδ. ἀπλοστοί, ταῦτόν. — ἄπτοι], ἀπροσπέλαστοι. ⁴³⁹ Οὐκ ἔσκε], οὐκ ἦν (ἔτι). ⁴⁴⁰ Ἐπὶ σφετέρῃσι], τῶν ἰδίων ἑαυτῶν. ⁴⁴¹ Εὐρώεντα], εὐρωτιῶντα, ὅθεν σκοτεινόν. ⁴⁴² Νώνυμοι], ἀνόνομοι, ἄδοξοι. — Ἐκπάγλους], τρομεροῦς. ⁴⁴³ Ἄρειον], καλλήτερον. ⁴⁴⁴ Πρ. γενεῇ], τῇ προτέρᾳ ταύτης, εἰς ἣν ἔγραφε. — ἀπείρονα], ἀπειρον. — ⁴⁴⁵ Φύλοπις], μάχη, βοή πολεμοῦ. ⁴⁴⁶ Γαίῃ] τοὺς ἐπὶ τῇ γῆς. ⁴⁴⁰ Ἦτοι] δῆ.

Τοῖς δὲ δίχ' ἀνθρώπων βίοντα καὶ ἦθε' ὀπάσας
 Ζεὺς Κρονίδης κατένασσε πατὴρ ἐς πείρατα γαίης·
 Καὶ τοὶ μὲν ναίουσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
 Ἐν μακάρων νήσοισι, παρ' Ὠκεανὸν βιβυδίνην,
 Ὀλβιοὶ ἥρωες· τοῖσι μελιηδέα καρπὸν
 Τρίς ἔτεος θάλλοντα φέρει ζεῖδωρος ἄρουρα. 165
 Μηκέτ' ἐπειτ' ὤφειλον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι
 Ἀνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν, ἢ ἔπειτα γενέσθαι.
 Νῦν γὰρ δὴ γένος ἐστὶ σιδήρεον· οὐδέ ποτ' ἤμαρ
 Παύσονται καμάτου καὶ οἷζυος, οὐδέ τι νύκτωρ
 Φθειρόμενοι χαλεπὰς δὲ θεοὶ δώσουσι μερίμνας. 170
 Ἄλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμίζεται ἐσθλὰ κακοῖσιν.
 Ζεὺς δ' ὀλέσει καὶ τοῦτο γένος μερόπων ἀνθρώπων,
 Εὖτ' ἂν γεινόμενοι πολικρόταφοι τελέθωσιν.
 Οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοῖος, οὐδέ τι παῖδες,
 Οὐδὲ ξεῖνος ξεινοδόκῳ, καὶ ἑτέρος ἐταίρῳ,
 Οὐδὲ κασίγνητος φίλος ἔσσεται, ὥς τὸ πάρος περ
 Αἰψὰ δὲ γηράσκοντας ἀτιμήσουσι τοκῆας·
 Μέμψονται δ' ἄρα τοὺς χαλεποὺς βάζοντ' ἐπέεσσι,
 Σχέτλιοι, οὐδὲ θεῶν ὅπιν εἰδότες· οὐδέ κεν οἷ γε 180
 Γηράντεσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτῆρια δοῖεν,
 Χειροδίκαι· ἕτερος δ' ἑτέρου πόλιν ἐξαλαπάξει.
 Οὐδέ τις εὐόρκου χάρις ἔσσεται, οὔτε δικαίου,
 Οὔτ' ἀγαθοῦ· μᾶλλον δὲ κακῶν ρεκτῆρα καὶ ὕβριν
 Ἀνέρα τιμήσουσι· δίκην δ' ἐν χερσὶ καὶ αἰδῶς 185
 Οὐκ ἔσται· βλάψει δ' ὁ κακὸς τὸν ἀρεῖονα φῶτα,
 Μῦθοισι σκολιοῖς ἐνέπων, ἐπὶ δ' ὅρκον ὀμείται·
 Ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν οἷζυροῖσιν ἅπασιν
 Δυσκέλαδος κακόχαρτος ὁμαρτήσῃ στυγερῶπης.
 Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὀλύμπῳ ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης, 190
 Λευκοῖσιν φαρέεσσι καλυψαμένῳ χροᾷ καλόν,
 Ἀθανάτων μετὰ φύλον ἔτην, προλιπόντ' ἀνθρώπους,
 Αἰδῶς καὶ Νέμεσις· τὰ δὲ λείφεται ἄλγεα λυγρὰ
 Θνητοῖς ἀνθρώποισιν· κακοῦ δ' οὐκ ἔσσεται ἀλκή.

¹⁶¹ Δίχ', μακράν.—β. § ἦθε', συνήθη κατοικίαν.—ὀπάσας], χορηγήσας. ¹⁶² Κατέ-
 νασσε, κατέκτισσε. ἀρ. τοῦ Καταναίω. ¹⁶³ Μελιηδέα], γλυκὺν ὡς μέλι. ¹⁶⁷ Ὀφείλον],
 εἶθε μηκέτι.—μετεῖναι] νὰ συνασφάξωμαι, νὰ ὑπάρχω μετὰ. ¹⁶⁹ ἤμαρ], εἰς τὸ διά-
 στημα τῆς ἡμέρας. ¹⁷² Μεμίζεται], θέλουσι μιγῆν. Μετ' ὀλίγον μέλλ. ¹⁷³ Ἄν], ὅταν.
 —Τελέθωσιν], μόλις γεννῶμενοι γίνονται πολλοί. ¹⁷⁵ Ὁμοῖος], σύμφωνος, ὁμοιοῦν.
¹⁷⁹ Τοῖς], αὐτοῖς τοῖς γονεῖς.—Βάζοντ'], λέγοντες. ¹⁸⁰ Ὅπιν], τιμωρίαν, ἐκδίκησιν.
¹⁸¹ Δοῖεν], δὲν δίδουν αὐτοὶ θρεπτῆρια, ἀμοιβὴν διὰ τὴν τροφὴν των. ¹⁸² Χειροδίκαι],
 οἱ διὰ τῶν χειρῶν των δίκην λαμβάνοντες.—ἐξαλαπάξει], πορθήσει. ¹⁸³ ἔσσεται] ἡ εὐ-
 ορκία δὲν θέλει εὐχαριστεῖ. ¹⁸⁴ Ὑβριν], ὕβριστήν. ¹⁸⁵ Ἐν χερσὶ], θέλουν εἰσθαι χειρο-
 δίκαι, καθὼς εἶπεν ἄνωτέρω. ¹⁸⁹ Δυσκέλαδος], δύσφημος, κακὰς φήμας ἐγείρων.—κα-
 κόχαρτος], εἰς τὰ κακὰ ἐπιχαίρων. ¹⁹⁰ Εὐρυοδείας], τὰς ἐχούσας πλατείας ὁδοῦς. πλα-
 τεῖας. ¹⁹¹ Φαρέεσσι], καλυψμασιν.—χροᾷ] τὸ σῶμα. ¹⁹² Μετὰ], πρὸς. ¹⁹³ Νέμεσις],
 ἡ δικαία ἀπόδοσις.—ἄλγεα], τὰ ἄλγη θέλουν ἐγκαταλειφθῆναι. ¹⁹⁴ Ἀλκή], ἀμυνα.

Γ'. ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΡΟΔΙΟΥ ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΩΝ.

Ἀπολλώνιος, ὁ Ῥόδιος ἐπικληθεὶς, ἦν τὸ γένος Ἀλεξανδρεὺς, σύγχρονος δὲ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου. Ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ συνέταξε τὰ ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑ, ποίημα εἰς τέσσαρά βιβλία περὶ τοῦ πλοῦ τῶν Ἀργοναυτῶν εἰς Κολχίδα, ἀλλὰ τὸ ποίημά του ἀπεδοκιμάσθη. Διὰ τοῦτο λυπηθεὶς ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς πατρίδος του καὶ κατόκησεν εἰς Ῥόδον, ὅθεν ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν. Ἐνταῦθα δὲ πολλὰ διορθώσας εἰς τὰ Ἀργοναυτικά, εὐδοκίμησε μεγάλως ὥς εἰς τῶν ἐξόχων ποιητῶν τῆς ἐποχῆς του.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΧΛΑΜΥΣ ΙΑΣΩΝΟΣ.

Αὐτὰρ ὃ γ' ἄμφ' ὤμοισι θεᾶς Ἰτωνίδος ἔργον,
Δίπλακα πορφυρέην περονήσατο, τὴν οἱ ὅπασσε
Παλλὰς, ὅτε πρῶτον δρυόχους ἐπεβάλλετο νηρὸς
Ἀργούς, καὶ κανόνεσσι δάε ζυγὰ μετρήσασθαι.

Ἡ μὲν ῥηϊτερόν κεν ἐς ἥλιον ἀνιόντα
Ὅσσε βάλοις, ἥ κείνο μεταβλήσειας ἔρευθος.

Δὴ γάρ τοι μέσση μὲν ἐρευθήεσσα τέτυκτο,
Ἄκρα δὲ πορφυρέη πάντη πέλεν' ἐν δ' ἄρ' ἐκάστω
Τέρματι δαίδαλα πολλὰ διακριδὼν εὖ ἐκέκαστο.

Ἐν μὲν ἔσαν Κύκλωπες ἐπ' ἀφθίτῳ ἤμενοι ἔργῳ,

Ζηνὶ κεραυνὸν ἀνακτὶ πανεύμενοι· ὅς τόνον ἤδη
Παμφαίνων ἐτέτυκτο, μῆς δ' ἔτι δεύετο μούνον

Ἀκτίνος, τὴν οἶγε σιδηρεῖης ἐλάσσκον

Σφύρῃσι, μαλεροῖο πυρὸς ζέουσιν αὐτμῇ.

Ἐν δ' ἔσαν Ἀντιόπης Ἀσωπίδος υἱέε δοίῳ,

Ἀμφίων καὶ Ζῆθος, ἀπύργωτος δ' ἔτι Θήβῃ

Κεῖτο πέλας, τῆς οἱ γε νέον βάλλοντο δομαίους

¹ Ὁ γ', ὁ Ἰάσων.—Ἰτωνίδος, τῆς Ἀθηνᾶς· φέρει δὲ τὸ ἐπίθετον τοῦτο ἀπὸ τῆς Ἰώνης, πόλεως τῆς Θεσσαλίας, ὅπου εἶχε ναόν. ² Δίπλακα], διπλῇ ἡ δίμικτος χλαμύς. — ὅπασσε], ἔδοσε. ³ Δρυόχους], τὰ πρῶτα ξύλα, τὸ σκαρί. ⁴ Ἀργούς], ἡ ναὺς ἐφ' ἣς ἐπέπλευσαν οἱ ἀπ' αὐτῆς ἐπικληθέντες Ἀργοναῦται.—δάε] εἰδοῖαξεν ἡ Ἀθηνᾶ.—ζυγὰ], τὰς ἑδρας τῶν κωπηλατῶν. ⁵ Ῥηϊτερον], εὐκολωτέρως.... ⁶ Ὅσσε], τοὺς ὀφθαλμοὺς, δοῖκ. ἄνευ ἐνικοῦ, ἐκ τοῦ Ὀπίω.—ἔρευθος], τὸ ἐρυθρὸν τῆς χλαμύδος χροῖμα. ⁷ Μέσση μὲν], ἀντὶ ἐν τῷ μέσῳ. — τέτυκτο], ὑπῆρχε, ἐκ τοῦ Τεύχω. ⁸ Δαίδαλα], ποικίλματα.—ἐκέκαστο], ἦσαν εὐτρεπισμένα. Κάτω. ⁹ ἐν μὲν ἔσαν], ἐνήσαν μὲν.—ἐπ' ἀφθ. ἡμ. ἔργῳ], ἀσχολούμενοι εἰς (καθὼς καὶ κοινῶς λέγομεν· ἐκάθησαν εἰς τὴν δουλείαν).

¹¹ Τόνον] τόνον εἶχε κατασκευασθῇ, ὥστε μιᾶς μόνης ἐσπερείτο ἀκτίνος. ¹² ἐλάσσκον], ἐλαύνω. ¹³ Π. ζ. Αὐτμῇ], ζέσαν (τὴν ἀκτῖνα) ἀτμῇ πυρός. ¹⁴ Ἀσωπίδος], Ἀντιόπῃ, θυγάτηρ τοῦ Ἀσώπου ἐγέννησεν ἐκ τοῦ Διὸς τοὺς δύο υἱούς. ¹⁵ Νέον] νεωσὶ.—δο-

Ἰέμενοι. Ζήθος μὲν ἐπωμαδὸν ἤρταζεν
 Οὐρεος ἡλιβάτοιο κάρη, μογέοντι ἐοικώς·
 Ἀμφίων δ' ἐπὶ οἱ χροσέη φόρμιγγι λιγαίνων
 Ἦε, δις τόσση δὲ μετ' ἔχνια νίσσετο πέτρη.
 Ἐξείης δ' ἤσκητο βαθυπλόκαμος Κυθερείη,
 Ἄρεος ὀχμάζουσα θοὸν σάκος· ἐκ δὲ οἱ ὦμου
 Πήχυν ἐπὶ σκαῖον ξυνοχὴ κεχάλαστο χιτῶνος
 Νέρθεν ὑπὲρ μαζοῖο· τὸ δ' ἀντίον ἀτρεκές αὐτῶς
 Χαλκείῃ δεικῆλον ἐν ἀσπίδι φαίνεται ἰδέσθαι.
 Ἐν δὲ βοῶν ἔσχε λάσιος νομός· ἀμφὶ δὲ βουσί
 Τηλεβοαὶ μάρναντο καὶ υἱέες Ἡλεκτρώωνος·
 Οἱ μὲν ἀμειβόμενοι, ἀτὰρ οἱ γ' ἐθέλοντες ἀμέρσαι
 Ληϊσταὶ Τάφιοι· τῶν δ' αἵματι δεύετο λειμῶν
 Ἐρσείης, πολέες δ' ὀλίγους βιόωντο νομῆας.
 Ἐν δὲ δῶα δίφροι πεπονήατο δηριώοντες.
 Καὶ πὼν μὲν προπάροιθε Πέλοψ ἔθυνε, τινάσσων
 Ἠνία, σὺν δὲ οἱ ἔσκε παραιβάτις Ἰπποδάμεια·
 Τὸν δὲ μεταδρομάδην ἐπὶ Μυρτίλος ἤλασεν ἵππους·
 Σὺν τῷ δ' Οἰνόμαος, προτενὲς δόρυ χειρὶ μεμαρκώς,
 Ἄξονος ἐν πλήμνῃ παρακλιδὸν ἀγνυμένοιο
 Πίπτεν, ἐπεσσύμενος Πελοπήϊα νῶτα δαΐζει.
 Ἐν καὶ Ἀπόλλων Φοῖβος οὔστευόν ἐτέτυκτο,
 Βούπαις οὐπω πολλός, ἐὼν ἐρύοντα καλύπτρας
 Μητέρα Θαρσαλέως Τιτυὸν μέγαν, ὃν ῥ' ἔτεκεν γε

20

25

30

35

40

μαίους], ὕπεν. λάας, λίθους, τοὺς πρὸς οἰκοδομήν. ¹⁸ ἤρταζεν], ἐκ τοῦ Ἀερτάζω, ὁ ταυτὸν τῷ Ἀεῖρω, αἶρω. ¹⁹ Κάρη], τὸ Κάρη οὐδέτ. κορυφὴν, δηλ. μέγαν λίθον.

²⁰ Ἐπὶ οἱ], μετ' αὐτόν.—λιγαίνων], ψάλλων. ²¹ Νίσσετο], ἤρχετο, διότι μυθολογεῖται ὅτι, διὰ τῶν τῶνων τῆς λύρας τοῦ ὁ Ἀμφίων ἐκίνει τοὺς λίθους καὶ εἰτείγας τὰς θήβας. ²² Ἡσκητο], δηλ. ἦν ἐνυφασμένη, ἐνεργασμένη.—Κυθερείη], ἡ Ἀφροδίτη.

²³ Ὀχμάζουσα], κρατούσα ἐκ τῆς ὀχάνης. ²⁴ Πήχυν] τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τῆς χειρός.—ξυνοχῇ], τὸ κόμβωμα. ²⁵ Δείκελον] τὸ ὁμοίωμα (αὐτῆς) ἐφαίνετο ἀπαράλλακτον ἀπέναντι εἰς τὴν χαλκὴν ἀσπίδα. ²⁷ ἔσχε], ἦν.—νομός], βοσκή. ²⁸ Τηλεβοαί], οἱ Τηλεβοαί, ἔθνος καταγόμενον ἐκ Μηκυνῶν, κατόικησαν εἰς τὰς νήσους τῆς Ἀκαρνανίας. ὦν μία καὶ ἡ Τάφος, ὅθεν καὶ ἐκλήθησαν Τάφιοι· ἔζων δ' ἐκ πειρατείας.—Ἡλεκτρώωνος], υἱὸς τοῦ Περσέως, βασιλεὺς τῶν Μυκηναίων. ³⁰ ἀμέρσαι], νὰ ἀρπάσωσιν. ἀμέρδω.

³¹ Ἐρσείης], δροσερός, διότι Ἐρση ἡ δρόσος, ἐκ τοῦ Ἀρδῶ ἢ Ἐρδῶ.—βιόωντο], εἰδάζον, ἐκ τοῦ βιῶω. ³² Δηριώοντες] ἀνταγωνιζόμενοι. ³³ Παραιβάτις], ἡ ἀναβαίνουσα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δίφρου. Ὁ Οἰνόμαος, μὴ θέλων νὰ νομφεύσῃ τὴν κόρην τοῦ Ἰπποδάμειαν, ἠνάγκαζε τοὺς μνηστήρας αὐτῆς νὰ συναγωνισθῶσι μετ' αὐτοῦ εἰς διφρηλασίαν. Καὶ ὁ μὲν μνηστήρ ἔπρεπε προλαθεῖν νὰ φθάσῃ εἰς Κόρινθον· ὁ δὲ Οἰνόμαος παρακολούθων καὶ ἀκοντίζων αὐτὸν τὸν ἐφόρηνεν. Ἀλλ' ὁ Πέλοψ ἐκέρδισε τὸν ἡνίοχον τοῦ Οἰνομάου Μυρτίλον, ὅστις ἐσόντηρψε τὸ ἄρμα ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος, καὶ οὕτως ὁ Πέλοψ ἐνομφεύθη τὴν Ἰπποδάμειαν.

³⁵ Ἐπὶ], ἐπὶ τὸνδε. ³⁶ Μεμαρκώς], κρατῶν. ³⁷ Πλήμνῃσι], ἡ δὴ τὸ τοῦ τροχοῦ εἰς ἣν ἐνορμίζεται ὁ ἄξων.—παρακλιδόν], πλαγίως, ἡ μὲ τρόπον ὥστε νὰ παρεκκλίνῃ.

³⁸ Ἐπεσσύμενος], ὀρμῶν. Ἐπισεύω.—δαΐζει], νὰ σχίσῃ. δαΐζω. ⁴⁰ Βούπαις], παῖς ἡνυξήμενος.—πολλός], μέγας.—καλύπτρας], κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, σκεπάσον καὶ τὸ πρόσωπον, σύροντα αὐτὴν ἀπὸ τοῦ καλύμματός της. ⁴¹ Τιτυόν], Τιτυός, γίγας, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Κλάρας θυγατρὸς τοῦ Ὀργεμενοῦ. Τυτὸν θέλοντα νὰ ἀρπάσῃ τὴν Αἰγῶν, κατετόξευσεν ὁ υἱὸς τῆς Ἀπόλλωνος.

Δι' Ἐλάρη, θρέψεν δὲ καὶ ἅψ' ἐλοχεύσατο Γαῖα.
 Ἐν καὶ Φρίξος ἦν Μινυΐτιος, ὡς ἑτεόν περ
 Εἰσαίων κοιοῦ, ὁ δ' ἄρ' ἐξενέποντι ἔωκει.
 Κείνους κ' εἰσορόων ἀκέοις, ψεύδοιό τε θυμόν,
 Ἐλπόμενος πυκινὴν τιν' ἀπὸ σφείων ἑσακοῦσαι
 Βάξιν, ὃ καὶ δηρὸν νυν ἐπ' ἐλπίδι θηήσαιο.

45

ΕΚ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΦΙΝΕΥΣ.

Ἦμος δ' ἥελιος δνοφερὰς ἐπέλαμψε κολώνας.
 Ἐκ περάτων ἀνίων, ἤγειρε δὲ μηλοδοτῆρας,
 Δὴ τότε λυσάμενοι νεάτης ἐκ πείσματα δάφνης,
 Ληΐδα τ' εἰσθήσαντες, ὅσην χρεὼ ἦεν ἄγεσθαι,
 Πνοιῇ δινήεντ' ἀνὰ Βόσπορον ἰθύνοντο.
 Ἐνθα μὲν ἡλιβάτω ἐναλίγκιον οὐρεὶ κῦμα
 Ἐμφερέται προπάρουθεν ἐπαΐσσοντι ἑοικὸς,
 Αἰὲν ὑπὲρ νεφέων ἡερμένον· οὐδὲ κε φαίης
 Φεύξεσθαι κακὸν οἶτον, ἐπεὶ μάλα μεσσόθι νηὸς
 Λάθρον ἐπικρέμαται, καθάπερ νέφος. ἀλλὰ τό γ' ἔμπης
 Στόρνυται, εἰ κ' ἐσθλοῦ κυβερνητῆρος ἐπαύρη.
 Τῷ καὶ Τίφυος οἶδε δαημοσύνησι νέοντο,
 Ἀσκηθεῖς μὲν, ἀτὰρ πεφωδημένοι. ἤματι δ' ἄλλῃ
 Ἀντιπέρην γαίῃ Βιθυνίδι πείσματ' ἀνῆψαν.
 Ἐνθάδ' ἐπάκτιον οἶκον Ἀγνηορίδης ἔχε Φινεύς,
 Ὃς περὶ δὴ πάντων ὀλωτάτα πῆματ' ἀνέτλη,
 Εἵνεκα μαντοσύνης, τὴν οἱ πάρος ἐγυυάλιξε

6

10

15

⁴² Γαῖα] μετὰ τὴν γέννησίν του ἔκρυψεν ὁ Ζεὺς τὸν Τιτυὸν εἰς τὴν γῆν, ὅθεν ἐγεννήθη ἐκ δευτέρου. ⁴³ Μινυΐτιος], ὁ Φρίξος ἦν υἱὸς τοῦ Ἀθάμαντος, βασιλεὺς τῆς Βοιωτίας. Ὅθεν τὸν λέγει Μινυΐτιον, διότι ἀρχαιότατος τῆς Βοιωτίας καὶ ἰδίως τοῦ Ὀρχομενοῦ κάτοικοι ἦσαν οἱ Μινυαί. Οὗτος διωκόμενος ἀπὸ τῆς μητριᾶς τε Ἰνούς, ἔφυγε μετὰ τῆς ἀδελφῆς τε Ἐλλης, καὶ ἐπὶ τοῦ χρυσομάλλης κριοῦ διέπλευσε τὸν πορθημὸν εἰς τὸν ὅποιον πεσοῦσα ἡ Ἐλλη ἐδόσε τὸ ὄνομα Ἐλλήσποντος. — Ὡς ἑτεόν περ], τὸσον ζωνηρὸς παριστάμενος ὥς ἐφαίνετο ὅτι ἀκούει, ὡς νὰ ἤκουε κατ' ἀλήθειαν. ⁴⁴ Εἰσαίων], ἀκοῦων.—ἐξενέποντι], ὁμιλοῦντι. ⁴⁵ Ἀκέοις] ἡβελες σιωπῆσαι. Τὸ ἀλλαγοῦ μὴ ἀπαντῶμενον Ἀκέω, οὗ ἡ μετοχὴ Ἀκέων, λαμβάνεται ἐπιρρήματικῶς. ⁴⁶ Πυκινὴν], πυκνήν, συνετήν. ⁴⁷ Βάξιν], βοήν, φωνήν.—θηήσαιο], ἐπὶ μακρὸν δύνασαι νὰ θεωρῇς μετ' αὐτὴν τὴν ἐλπίδα, διότι δηλ. αὐτὰ τὰ ὅποια νομίζεις ἐμφυχα εἶναι μόνον ποικίλματα.

⁴⁸ Κολώνας], τοὺς λόφους. Ἐκ περάτων] τοῦ ὀρίζοντος.—μηλοδοτῆρας], ποιμένας. ⁴⁹ Δάφνης], λύσαντες τὰ σχοινία ἐκ τοῦ κατωτάτου μέρους, ἐκ τῆς ῥίζης τῆς δάφνης, τοῦ δένδρου εἰς ὃ ἦσαν δεμένα. ⁵⁰ Ληΐδα], πρόβατα. ⁵¹ Ἡλιβάτω], ὑψηλῶ. Οἱ γραμματικοὶ διαφωνοῦσιν ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν.—ἐναλίγκιον], ὁμοιον. ⁵² Ἐπαΐσσοντι], ἐφορμήσονται. Τὸ κῦμα ὁμοιάζει ὡς νὰ θέλῃ νὰ ἐφορμήσῃ. ⁵³ Οἶτον], τύχην. Ἐκ τοῦ οἶω, τοῦ ἀγρήστου ἐνεστώτος τοῦ Οἶτω (μέλλ. τοῦ Φέρω). ⁵⁴ Δάθρον], μέγα.—ἐμπης], ὁμῶς. ⁵⁵ Ἐπαύρη], ἐπιτύχη, δηλ. ἂν πρὸς αὐτὸ τύχη κυβερνήτης. — Τίφυος], ὁ κυβερνήτης τῆς Ἀργούς. ⁵⁶ Νέοντο], ἐπροχώρουν. ⁵⁷ Ἀσκηθεῖς], ἀδραβεῖς· ἀ σκάζω. ⁵⁸ Βιθυνίδι], πέραν τῆς Βιθυνίας, δηλ. εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἀκτὴν τοῦ Βοσπόρου. ⁵⁹ Φινεύς], υἱὸς ἡ ἀπόγονος Ἀγνηορος τοῦ βασιλέως τῆς Φοινίκης. ⁶⁰ Ὀλωτάτα], ὀλεθριώτατα. ⁶¹ Ἐγυυάλιξε], ἐχορήγησε.

Λητοῖδης· οὐδ' ὅσπον ὀπίζετο, καὶ Διὸς αὐτοῦ
 Χρεῖων ἀτρεκέως ἱερὸν νόον ἀνθρώποισι·
 Τῷ καὶ οἱ γῆρας μὲν ἐπὶ δηναῖον ἔαλλεν, 20
 Ἐκ δ' ἔλετ' ὀφθαλμῶν γλυκερὸν φάος· οὐδὲ γάνυσθαι
 Εἶα ἀπειρεσίῳσιν ὀνειράσιν, ὅσσα οἱ αἰεὶ
 Θέσφατα πευθόμενοι περιναίεται οἴκαδ' ἄγειρον.
 Ἀλλὰ διέκ νεφέων ἄφνω πέλαις ἀίσσουσται
 Ἀρπυῖαι στόματος χειρῶν τ' ἄπο γαμφηλῆσι 25
 Συνεχέως ἥρπαζον. ἐλείπετο δ' ἄλλοτε φορβῆς
 Οὐδ' ὅσον, ἄλλοτε τυτθὸν, ἵνα ζῶων ἀνάχοιτο.
 Καὶ δ' ἐπὶ μυδαλέην ὁδμήν χέον· οὐδέ τις ἔτλη
 Μὴ ὅτι λευκανίηνδε φορεῦμενος, ἀλλ' ἀπὸ τηλοῦ
 Μηδ' ἐστεῶς· τοῖδ' οἱ ἀπέπνεε λείψανα δαιτός. 30
 Αὐτίκα δ' εἰσαΐων ἐνοπὴν καὶ δοῦπον ὁμίλου,
 Τούσδ' αὐτοὺς παρεόντας ἐπήϊσεν, ὧν οἱ ἰόντων
 Θέσφατον ἐκ Διὸς ἦεν ἐγὼς ἀπόνασθαι ἐδώδης.
 Ὀρθωθείς δ' εὐνῆθεν, ἀκήριον ἦντ' ὄνειρον,
 Βάκτρῳ σκηπτόμενος, ῥίκνοῖς ποσὶν ἤε θύραζε, 35
 Τοίχους ἀμφαφῶν· τρέμε δ' ἄψα νισσομένοιο
 Ἀδρανὴ γῆρα τε· πίνω τέ οἱ αὐσταλὲος χρώς
 Ἐσκήλκει, ῥίνοι δὲ σὺν ὅστέα μούνον ἔεργον.
 Ἐκ δ' ἐλλῶν μεγάραιο καθέζετο, γαῦνα βαρυνηείς,
 Οὐδοῦ ἐπ' αὐλείοιο· κάρος δέ μιν ἀμφεκάλυψε 40
 Πορφύρεος, γαῖαν δὲ πέριξ ἐδόκησε φέρεσθαι
 Νειόθεν, ἀβλήχρῳ δ' ἐπὶ κόματι κέκλιτ' ἄναυδος.
 Οἱ δέ μιν ὡς εἶδοντο, περισταδὸν ἡγερέλοντο,
 Καὶ τάφον· αὐτὰρ ὁ τοῖσι μάλα μόλις ἐξ ὑπάτοιο

¹⁸ Λητοῖδης], ὁ Ἀπόλλων.— ὀπίζετο], οὐδὲλως δὲν συνεστέλλετο, δὲν ἐφοβεῖτο.

¹⁹ Χρεῖων], μαντεύων, χρηστηριάζων. ²⁰ Τῷ], ἐπὶ τούτῳ, διὰ τοῦτο.— δηναῖον], μαχόν.
²⁰ [ἔαλλεν], ἐπέμψεν (ὁ Ζεὺς). ²¹ Γάνυσθαι], δὲν τὸν ἄφῃσε ν' ἀπολαμβάνει.

²² Ὀνειράσιν], τὰ βρώματα, τὰ φαγητά. ²³ Περιναίεται], οἱ περίοικοι. ²⁵ Ἀγειρόν
οἱ οἴκαδε], ὅσα συνῆγον εἰς τὸν οἶκόν του οἱ περίοικοι, ἀκούοντες τοὺς χρησμούς του.

²⁴ Διέκ.] διὰ καὶ ἐκ. ²⁵ Ἀίσσουσται], ὀρμῶσαι. ²⁶ Γαμφηλῆσι], μὲ τὰς σιαγόνας.

²⁷ Ἐλείπετο], τῷ ἔμμενε. ²⁸ Ὅσον], οὐδέ.— ἀνάχοιτο], ὅπως ζῶν λυπῆται, πάσχη.
²⁹ Μυδαλέην], ὑγρὴν, ὅθεν σσηπύϊαν. ³⁰ Λευκανίηνδε], εἰς τὸν λάρυγγα· ὅχι ἐμφο-

ρούμενος τὴν τροφὴν εἰς τὸν λάρυγγα, ἀλλ' οὔτε μακρόθεν ἰστάμενος. ³⁰ Οἱ], αὐτῷ τῷ
Φινεῖ· οὕτως ἦν δυσώδης. ³¹ Ἐνοπὴν], φωνήν. ³² Αὐτοὺς], αὐτοὺς ἐκεῖνους.— ἐπήϊσεν],

ἤσθετο.— Οἱ], ἦν οἱ θέσφατον. ³³ Ἀπόνασθαι], ὅτι θέλει ἀπολαμβάνει. ³⁴ Ἀκήριον], ἄψυ-
χον. ³⁵ Ῥίκνοῖς], νενορκωμένοις. ³⁶ Ἀμφαφῶν], ψαύων, ἀπτόμενος.— ἄψα], τὰ μέ-

λη του. ³⁶ Νισσομένοιο], Νεομένου, ἐρχομένου. ³⁷ Πίνω], ῥόφω.— αὐσταλὲος], ζαρω-
μένος. Αὖω. ³⁸ Ρινός], τὸ δέρμα.— ἔεργον], συνεῖργον, συνεῖχον τὰ δασέα. ³⁹ Βαρυ-

νηείς], αἰσθανθείς βαρεὰ τὰ γόνατά του. ⁴⁰ Κάρος], νάρκωσις, ζάλη. ⁴¹ Νειόθεν] ἀπὸ
κάτω του.— ἀβλήχρῳ], ἀσθενεῖ, νοσηρῷ.— κόματι], κοιμήματι. Διὰ τὸν νοσηρὸν τοῦτον

ὑπὸν ἔκειτο. ⁴² Τάφον], ἐξεπλάγησαν. ἐκ τοῦ ἀφρ. Τάφω, θαυμάζω, ἐξ οὗ καὶ τὸ Τέ-
θηκας.— ὑπάτοιο], ἐκ τοῦ βάλους τοῦ γήθους, διότι ὑπάτη ἡ βιθυτάτη χορδή εἰς τὴν λύ-

ραν. Ἡ ἴσως, μόλις ἀναπνεύσας τῷ ἄκρῳ τοῦ στηθους, διότι ὑπάτος ὁ ἀνώτατος.

Στήθεος ἀμπνεύσας μετεφώνεε μαντοσύνησι.

45

- » Κλύτῃ, Πανελλήνων προφερέστατοι, εἰ ἐτέον δὴ
 » Οἶδ' ὅμεις, οὗς δὴ κρυερῇ βασιλῆος ἔφετμή
 » Ἀργῶς ἐπὶ νηὸς ἄγει μετὰ κῶας Ἰήσων.
 » Ὑμεῖς ἀτρεκέως. ἔτι μοι νόος οἶδεν ἕκαστα
 » Ἦσι θεοπροπῆσι. χάριν νύ τοι, ὦ ἄνα, Λητοῦς
 » Ὑῖε, καὶ ἀργαλείοισιν ἀνάπτομαι ἐν καμάτοισιν.
 » Ἰκεσίου πρὸς Ζηνός, ὅτις ῥίγιστος ἀλιτροῖς
 » Ἀνδράσι, Φοίβου τ' ἄμφι, καὶ αὐτῆς εἵνεκεν Ἥρας,
 » Λίσσομαι, ἥδ' ἐθεῶν, οἷσι μέμβλεσθε κίοντες,
 » Χραίσμετέ μοι, ῥύσασθε δυσάμμορον ἀνέρα λύμης,
 » Μηδ' ἐμ' ἀκηδείησιν ἀφορμήητε λιπόντες
 » Αὐτῶς. οὐ γὰρ μῶνον ἐπ' ὀφθαλμοῖσιν Ἑρινὺς
 » Δάξ' ἐπέθη, καὶ γῆρας ἀμήρυτον ἐς τέλος ἔλκω.
 » Πρὸς δ' ἔτι πικρότατον κρίνεται κακὸν ἄλλο κακοῖσιν.
 » Ἀρπυιαὶ στόματός μοι ἀφαρπάζουσιν ἐδωδὴν,
 » Ἐκ ποθεν ἀφράστοιο καταΐσσουνται ὀλέθρου.
 » Ἰσχω δ' οὐ τίνα μῆτιν ἐπύροhon. ἀλλὰ κε ῥῶον
 » Αὐτός ἐμὸν λελάθοιμοι νόον, δόρποιο μεμηλώς,
 » Ἦ κείνας· ὦδ' αἶψα διηέριαι ποτέονται.
 » Τυτθὸν δ' ἦν ἄρα δήποτ' ἐδητύος ἄμμι λίπωσι,
 » Πνεῖ τόδε μυδαλέον τε καὶ οὐ τλητὸν μένος ὀδυμῆς·
 » Οὐδέ τις οὐδὲ μίνυθα βροτῶν ἄνσχοιτο πελάσσας,
 » Οὐδ' εἰ οἱ ἀδάμαντος ἐληλαμένον κέαρ εἴη.
 » Ἀλλὰ με πικρὴ δῆτα κατίσχει δαιτὸς ἀνάγκη
 » Μίμνειν, καὶ μίμοντα κακῇ ἐν γαστέρι θέσθαι.
 » Τὰς μὲν θέσφατόν ἐστιν ἐρητύσαι Βορέαο
 » Ὑῖεας· οὐδ' ὀθνεῖο ἀλαλκήσουσιν ἔδντες,
 » Εἰ δὴ ἐγὼν ὁ πρῖν ποτ' ἐπικλυτὸς ἀνδράσι Φινεύς

50

55

60

65

70

⁴⁶ Δὴ] ἂν ἀληθῶς. ⁴⁷ Ὑμεῖς], ἂν ἦσθε σεῖς ἐκεῖνοι.—βασιλῆος] τοῦ Πελλί, βασιλέως τῆς Θεσσαλίας, ὃς τις ἐξαπέστειλε τοὺς Ἀργοναύτας. ⁴⁸ Κῶας], διὰ τὸ δέρμα.

⁴⁹ Ὑμεῖς], σεις εἰσθε. ⁵⁰ Θεοπροπῆσι], μαντείαις. ⁵¹ Ἀνάπτομαι], ἀπονέμω, ἀνα-
 τίστημι. ⁵² ῥίγιστος], φοβερότατος. ῥίγος.—ἀλιτροῖς], τοῖς ἀσέβεισι. ⁵³ Μέμβλεσθε],
 μεμύλησθε, ἂν δὲν ὑπῆρχε ἕνεστώς Μέμβλομαι. Εἰς ὧν τὴν φροντίδα ἐς ἀναταθειμένοι
 ὀδοποροῦντες. ⁵⁴ Χραίσμετε], βοηθήσατέ με.—δυσάμμορον], δυσάμμορον, δυσυχῇ.—λύμης],
 ὕβρεως, βλάβης. ⁵⁵ Λητὸς ἀφορμήητε], ἀμεριμνῶς ἀναχωρήσατε. ⁵⁶ Ἀμήρυτον],
 μακρότατον, ἀτελεύτητον, τὸ ὅποιον δὲν δύναται νὰ ἐκτυλιγῇ. ⁵⁷ Ὀλέθρου], ἐφορμῶ-
 σαι ἐξ ἀφῆρτου τινὸς ὀλέθρου, ἐξ ἀγνώστου τινὸς ὀλεθρίου καταγωγῆς. ⁵⁸ Ἐπύροhon], δὲν
 ἔχω καμμίαν βελὴν βοηθόν, οὐδεμίαν βελὴ ὠφελεῖ μοι. ⁵⁹ Κείνας], θέλων νὰ φάγω, εὐ-
 κολώτερα ἡμπορῶ νὰ ὑποκρυφῶ ἀπὸ ἐμαυτὸν παρὰ ἀπὸ ἐκείνας. — διηέριαι], διὰ τοῦ
 αἵματος. ⁶⁰ Ἄμμι] ἡμῖν, ἐμοί. ⁶¹ Μένος], ἡ δύναμις. ⁶² Μίνυθα], ἐλάχιστον.

⁶³ Ἐληλαμένον], κεκαλκευμένον, κατεσκευασμένον. ⁶⁴ Μίμνειν], νὰ μένω, νὰ μὴ
 φεύγω τὴν δυσωδίαν. — θέσθαι], τὰ δυσώδη βρώματα. ⁶⁵ Τίς], ταύτας τὰς Ἀρπυίας.—
 ἐρητύσαι], κωλύσαι, ἀποδιῶσαι. ⁶⁶ Ὑῖεας], γιοὶ τοῦ Βορέως ἦσαν οἱ μετὰ τῶν Ἀργο-
 ναυτῶν συμπλευσαντες Ζήτης καὶ Κάλαις. Τούτων δὲ ἡ ἀδελφὴ Κλεοπάτρα ἦν γυνὴ τοῦ
 Φινέως. — ὀθνεῖοι], ἔξνοι ὄντες. — ἀλαλκήσουσιν], ἀλέξουσιν, ὑπερασπισθῶσιν, ἐκ τοῦ
 ἄχρ. Ἀλκω, ἀλέκω.

» Ὀλβω μαντοσύνη τε, πατὴρ δ' ἔμ' ἐγείνατ' Ἀγῆνωρ
 » Τῶν δὲ κασιγνήτη, ὅτ' ἐνὶ Θρήκεσσιν ἀνασσον,
 » Κλειοπάτρη ἔδνοισιν ἐμὸν δόμον ἦκεν ἄκοιτις.

75

Ἰσκεν Ἀγρονίδης· ἀδινὸν δ' ἔλε κήδος ἕκαστον
 Ἑρώων, πέρι δ' αὖτε δῶα υἱας Βορέοιο.

Δάκρυ δ' ὁμορξαμένω σχεδὸν ἤλυθον, ὧδ' ἔ' ἔειπε
 Ζήτης, ἀσχαλῶντος ἑλὼν χερὶ χεῖρα γέροντος·

80

» Ἄ δειλ', οὐ τίνα φημί σέθεν συμπερώτερον ἄλλον
 » Ἑμμεναι ἀνθρώπων· τί νύ τοι τόσα κήδε' ἀνήπται;

» Ἡ ῥα θεοὺς ὀλοῇσι παρήλιτες ἀφραδίῃσι,
 » Μαντοσύνας δεδαῶς· τῷ τοι μέγα μηνιόσιν.

» Ἄμμι γε μὴν νόος ἔνδον ἀτύζεται ἱεμένοισι
 » Χραιομεῖν, εἰ δὴ πρόχῃ γέρας τόδε πάρθετο δαίμων

85

» Νῶϊν. ἀρίζηλοι γὰρ ἐπιχθονίοισιν ἐνιπαὶ
 » Ἀθανάτων. οὐδ' ἂν πρὶν ἐρητύσαιμεν ἰούσας

» Ἀρπυίας, μάλα περ λεληγμένοι, ἐς τ' ἂν ὁμόσσης,
 » Μὴ μὲν τοῖο γ' ἔκῃσι θεοὶς ἀπὸ θυμοῦ ἔσεσθαι.

90

ὦς φάτο· τοῦ δ' ἰθὺς κενεὰς ὁ γεραιὸς ἀνέσχε
 Γλήνας ἀμπετάσας, καὶ ἀμείψατο τοῖσδ' ἐπέεσσιν·

» Σίγα· μὴ μοι ταῦτα νόψ ἐνιβάλλω, τέκνον.

» Ἰστω Λητοῦς υἱός, ὃ με πρόφρων ἐδίδαξε

» Μαντοσύνας· ἴστω δὲ δυσώνυμος, ἥ μ' ἔλαχεν κήρ,

95

» Καὶ τόδ' ἐπ' ὀφθαλμῶν ἀλαδὸν νέφος, οἷ θ' ὑπένεσθε

» Δαίμονες, οἳ μῆδ' ὧδε θανόντι περ εὐμενέοισιν,

» ὦς οὐ τις θεόθεν χόλος ἔσσεται εἵνεκ' ἀρωγῆς.

Τὼ μὲν ἔπειθ' ὄρκοισιν ἀλαλκόμεναι μενέαινον.

Αἰψά δὲ καὶ κουρότεροι πεπονηῆατο δαῖτα γέροντι,

100

Λοίσθιον Ἀρπυίῃσιν ἐλώριον· ἐγγύθι δ' ἄμφω

Στήσαν, ἵνα ξιφέεσσιν ἐπεσσυμένας ἐλάσειαν.

Καὶ δὴ ταπρώτισθ' ὁ γέρων ἔψαυεν ἐδωδῆς·

⁷⁰ Ἐδνοῖσιν], διὰ τῶν δώρων, ἐξ ὧν οἱ νομίζοντες ἐδίδον εἰς τοὺς γονεῖς. ⁷¹ Ἰσκεν] εἶπε· τὸ Ἰσκει σημαίνει ἐκείνῳ. λέγουσι δὲ οἱ κριτικοὶ, ὅτι οἱ μεταγενέστεροι Ἀπολλοδῶς ἀκούφρ. κλπ. μεταχειρίσθησαν τὸ Ἰσκεν ἀντὶ τοῦ εἶπε, παρεξηγήσαντες τίνα χωρία τοῦ Ὀμήρου.—ἀδινόν], μέγα. ⁷² Πέρι], ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους. ⁷³ Ὀμορξαμένω], σπογγισσάντας.—σχεδόν], πλησίον αὐτοῦ. ⁷⁴ Ἀσχαλῶντος], λυπουμένου. ⁷⁵ Δειλ', ἀθλίος.—συμπερώτερον]. δυστυχέστερον. ⁷⁶ Παρήλιτες], ἡμαρτες, Παραλίτες· ὁ δὲ τύπος Παραλίτω ἀγρ. ⁷⁷ Δεδαῶς], διδασκείας. ⁷⁸ Ἀτύζεται], φοβεῖται. ⁷⁹ Πρόχῃ], πῶν. Τὸ Πρόχῃ κυρίως σημαίνει γονατιστά· ἐκ μεταφοράς δὲ τῶν φοβουμένων καὶ πιπτόντων μετέπεσον εἰς τὴν σηματούσαν ταύτην. ⁸⁰ Νῶϊν], φοβούμεθα, ἐνὸρ συγχρόνως ἐπιθυμοῦμεν νῆσθαι βοηθήσων, ἂν ἀληθῶς ὁ θεὸς μᾶς ἐπεφύλαξε τοῦτο τὸ γέρας.—ἐνιπαί], αἱ ἐπιπλήξεις, ἡ ὀργή.—λεληγμένοι], ἐφίεμενοι ἐκ τοῦ Αἰλαίομαι. ⁸¹ Ἐσεσθαι], ὅτι δὲν θέλομεν παροῦναι τοὺς θεοὺς ἔνεκα σοῦ. ⁸² Γλήνας], κόρας τοῦ ὀφθαλμοῦ. ⁸³ Μοί], Περιποιήσιν. ἀντὶ πρὸς χάριν μου. ⁸⁴ Ἰστω], ὁ Ἀπολλων ἡξεύρει, ὁ θεὸς ἡξεύρει, ὄρκος. ⁸⁵ Ἐήρ], ἡ κακὴ μοῖρα. ⁸⁶ Ἀλαδὸν], σκοτεινόν. ⁸⁷ Εὐμενέοισιν], εὐμενεῖς ἔστωσαν. ⁸⁸ Ὀρκοῖσιν], ἔνεκα τῶν ὀρκῶν. ⁸⁹ Κουρότεροι], οἱ νέοι· οἱ αὐτοῦ νεώτεροι. ⁹⁰ Ἐλώριον], ἔσχατον ἄρπαγμα, διότι ἄλλο δὲν ἔμελλον ν' ἀρπάσωσι πλέον. ⁹¹ Ἐπεσσυμένας], ἐφορμήσας.

⁹² Ταπρώτισθ'], μόλις,

Αἶ δ' ἄφαρ, ἥ τ' ἄλλαι ἀδευκέες, ἥ στεροπαὶ ὥς,
 Ἀπρόφατοι νεφέων ἐξάλμεναι ἐσσεύοντο
 Κλαγγῇ, μαიმώσσαι ἐδῆγτος· οἳ δ' ἐσιδόντες
 Ἦρωες μεσσηγὺς ἀνίαχον· αἶ δ' ἄμ' αὐτῇ
 Πάντα καταβρώξασαι ὑπὲρ πόντοιο φέροντο
 Τῇλε παρέξ· ὁδμῇ δὲ δυσάσχετος αὐτὴ λέλειπτο·
 Τάων δ' αὖ κατόπισθε δῶα υἱὲς Βορέαο
 Φάσγαν' ἐπισχόμενοι ὀπίσω θεόν· ἐν γὰρ ἔγκει
 Ζεὺς μένος ἀκάματόν σφιν· ἀτὰρ Διὸς οὐ κεν ἐπέστην
 Νόσφιν, ἐπεὶ Ζεφύριοι παραΐσσεσκον ἀέλλας
 Αἰὲν, ὅτ' ἐς Φινῆα καὶ ἐκ Φινῆος ἴοιεν.

105

110

Ὡς δ' ὅτ' ἐνὶ κνημοῖσι κύνας, δεδαημένοι ἄγρης,
 Ἦ αἶγας κεραυούς, ἥ ἐ πρόκας ἔχνεύοντες,
 Θείωσι, τυτθὸν δὲ τιταινόμενοι μετόπισθεν
 Ἄκρης ἐν γενέεσσι μάτην ἀράβησαν ὀδόντας·
 Ὡς Ζήτης Καλαῖς τε μάλα σχεδὸν ἀσσποντες,

115

Τάων ἀκροτάτῃσιν ἐπέχραον ἤλιθα χερσὶ.
 Καὶ νῦ κε δῆ σφ' ἀέκητι θεῶν διεδηλήσαντο,
 Πολλὸν ἐκάς νήσοισιν ἐπὶ Πλωτῇσι κιχόντες,
 Εἰ μὴ ἄρ' ὠκέα ἱεὺς ἔδεν, κατὰ δ' αἰθέρος ἄλτο
 Οὐρανόθεν, καὶ τοῖα παραιφαμένη κατέρυκεν·

120

» Οὐ θέμις, ὧ υἱὲς Βορέω, ξιφέεσσιν ἐλάσσαι
 » Ἀρπυίας, μεγάλοιο Διὸς κύνας· ὄρκα δ' αὐτῇ
 » Δώσω ἐγὼν, ὥς οὐ οἳ ἔτι χρίμψουσιν ἰοῦσαι.
 Ὡς φαμένη, λοιθὴν Στυγὸς ὤρυσεν, ἥ τε θεοῖσι
 Ῥιγίστη πάντεσσιν ὀπιδονατῇ τε τέτυκται,
 Μὴ μὲν Ἀγγοριόδαο δόμοις ἔτι τάσδε πελάσσαι
 Εἰσαυτὶς Φινῆος, ἐπεὶ καὶ μόρσιμον ἦεν.
 Οἳ δ' ὄρκα εἴξαντες ὑπέστρεφον ἄψ' ἐπὶ νῆα
 Σεῦεσθαι· Στροφάδας δὲ μετακλείουσ' ἄνθρωποι

125

130

¹⁰⁴ Ἀφαρ], εὐθύς—ἀδευκέες], θύλλαι πικραί. ¹⁰⁵ Ἀπρόφατοι], ἀπροσδόκητοι, ἀπρό-
 μνηντοι. ¹⁰⁷ Μεσσηγύς], ἐν τῷ μέσῳ των.—αὐτῇ], βοῇ. ¹⁰⁹ Παρέξ], μακρὰν δὲ αὐτοῦ ἢ
 πέραν αὐτοῦ.—αὐτῇ], ὀπίσω. ¹¹¹ Ὀπίσω], πλεονασμὸς μετὰ τὸ Κατόπισθε.—ἐγκει], ἐν-
 ἔκει, ἀφῆκεν ἐν αὐτοῖς. ¹¹³ Νόσφιν], ἄνευ γὰρ τῆς βοηθείας τοῦ Διὸς οὐκ ἐδύναντο ἐπε-
 σθαι.—παραΐσσεσκον], ἔτρεχον ἐμπρός, ἐξεπέρων τὰς ἄλλας. Παραΐσσω. ¹¹⁵ Κνημοῖ-
 σι], ὀμοῖς. ¹¹⁶ Πρόκας], δορκάδας. ¹¹⁷ Θείωσι], θέωσι.—τιταινόμενοι], τεινόμενοι,
 τετονόμενοι.—μετόπισθεν], ὀλίγον ὀπίσω τῆς ἄγρας. ¹¹⁸ Ἀράβησαν], ἐκρότησαν, κρο-
 τοῦσι τοὺς ὀδόντας, νομίζοντας, ὅτι μὲ τὸ ἄκρον τῶν χειλέων τετνωμένοι ψάουσιν τὴν
 ἄγρην ἤδη. ¹¹⁹ Ἠλίθα], μάτην, χωρὶς δηλ. νὰ δυνηθῶσι νὰ τὰς κτυπήσωσι. ¹²¹ Θεῶν],
 παρὰ τὴν θέλησιν τῶν θεῶν.—διεδηλήσαντο], ἤθελον τὰς βλάβει, τὰς σπαράξει.
¹²² Ἐκάς], πολλὰ μακρὰν.—Πλωτῇσι], ὄνομα τῶν νήσων, εἰς τὰς ὁποίας ἔφθασαν τὰς
 Ἀρπυίας ἐν τῇ Σικελικῇ πελάγει, ὡς μυθολογεῖται. ¹²⁴ Κατέρυκεν], ἐμπόδισεν.
¹²⁶ Κύνας], αἱ ἄρπυιαι ἐθεωροῦντο ὡς κύνας τοῦ Διὸς. ¹²⁷ Οἳ], τῷ Φινεῖ.—χρίμψω-
 σιν], πλησιάζουσι. ¹²⁸ Λοιθὴν], τὴν σπονδὴν, τὸ ὕδωρ. ¹²⁹ Ῥιγίστη], φοβερωτάτη.—
 ὀπιδονατῇ], καταπηκτικωτάτη. ¹³¹ Μόρσιμον], ὑπὸ τῆς μοίρας ἀποφασισμένον τὸ
 νὰ μὴ ἐπανέλθωσι. ¹³² Εἴξαντες], ὑποχωρήσαντες. ¹³³ Σεῦεσθαι], τῷ καταδιώκειν.

Νήσους τοῦτο γ' ἐκητι, πάρος Πλωτὰς καλέοντες.
 Ἄρπυιαι τ' Ἴρις τε διέτμαγον. αἱ μὲν ἔδυσαν
 Κευθμῶνα Κρήτης Μινωίδος· ἥ δ' ἀνόρουσεν
 Οὐλυμπόνδε, θοῇσι μεταχθονή περυγέσσι.

135

Τόφρα δ' ἀριστῆες πινόεν περὶ δέρμα γέροντος
 Πάντη φοιθήσαντες, ἐπικριδὼν ἱρεύσαντο

Μῆλα, τὰ τ' ἐξ Ἀμύκοιο λεηλασίης ἐκόμισσαν.

141

Αὐτὰρ ἐπεὶ μέγα δόρπον ἐνὶ μεγάροισιν ἔθεντο,

Δαίνυνθ' ἐξόμενοι· σὺν δὲ σφίσι δαίνετο Φινεύς

Ἄρπαλέως, οἷόντ' ἐν ὀνείρασι θυμὸν λαίνων.

Ἐνθάδ', ἐπεὶ δόρποιο κορέσσαντ' ἡδὲ ποτῆτος,

Παννύχιοι Βορέω μένον υἱέας ἐγρήσσαντες.

145

Ἀλλαχοῦ δὲ γράφεται Σώεσθαι ἢ Σέβεσθαι. ¹³⁴ Ἐκητι], διὰ τοῦτο, διότι ἐκεῖθεν ἐπέστρεψαν. ¹³⁵ Διέτμαγον], ἐχωρίσθησαν, Διατμήγω. ¹³⁶ Μινωίδος], ἀπὸ τοῦ βασιλέως Μίνωος. ¹³⁷ Μεταχθονή], ὑπεράνω τῆς γῆς. ¹³⁸ Πινόεν], ῥυπαρόν. ¹³⁹ Φοιθήσαντες], καθαρίσαντες.—[ἱρεύσαντο], ἐθυσίασαν κατ' ἐκλογὴν ἐκλεκτὰ πρόβατα. ¹⁴⁰ Ἀμύκοιο], ὁ Ἀμυκος βασιλεὺς τῶν Βιθυνῶν εἶχε φονεῦσθαι ὑπὸ τῶν Ἀργοναυτῶν. ¹⁴¹ Ἀρπαλέως], ἀρπακτικῶς.—[λαίνων], ὡς εὐωχοῦμενος ἐν ὀνείρῳ, νομίζων ὅτι ἦτον ὄνειρον. ¹⁴² Ἐγρήσσαντες], ἀγρυπνοῦντες, ἐνς.

Δ'. ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΥ.

Καλλίμαχος, υἱὸς Βάττου ἐκ Κυρήνης, ἤκμασεν ἐπὶ Πτολεμαίων Φιλαδέλφου καὶ Εὐεργέτου, ὑφ' ὧν καὶ μεγάλως ἐτιμήθη διὰ τὴν ἀγχινοίαν καὶ τὴν μάθησίν του. Κατὰ τοὺς γραμματικούς, ἔγραψεν ὀγδοήκοντα συγγράμματα, τὰ μὲν πεζὰ, τὰ δὲ ἑμμετρα, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν μόνον ἐξ ὀρθοεπεικῶν ὕμνοι καὶ τινα ἐπιγράμματα διεσώθησαν. Μαθητὴς αὐτοῦ, μετὰ ταῦτα δὲ ἀντίκιχλος καὶ ἐχθρὸς του, ἦν Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι μέχρι τέλους διηλλάγησαν· διότι οἱ νεκροὶ ἀμφοτέρων ἀπετέθησαν εἰς τὸν αὐτὸν τάφον.

ΥΜΝΟΣ Εἰς ΔΗΜΗΤΡΑ.

Τὸν ὕμνον τοῦτον ἔγραψε ὠριστῇ, διατρίβων, ὡς φαίνεται, εἰς Ἄργος ὁ Καλλίμαχος.

Τὼ καλάθῳ κατιόντος ἐπιφθέγξασθε γυναῖκες·

α Δάματερ μέγα χαῖρε, πολύτροφε, πούλυμέδιμνε. π

Τὸν καλάθον κατιόντα χαμαὶ θασεῖσθε βέβαλοι,

Μηδ' ἀπὸ τῷ τέγεος, μηδ' ὑψόθεν αὐγάσσησθε,

¹ Τῷ καλάθῳ] τοῦ καλάθου. Τὸν καλάθον τοῦτον ἔφερον εἰς τὰ θεομορφία, τὴν ἑορτὴν τῆς Δήμητρος, μυτηριωδῶς κεκαλυμμένον. — ἐπιφθέγξασθε] ψάλατε. ² Μέγα], πολύ. — πούλυμέδιμνε], πολλοὺς σίτου μεδίμνους χορηγοῦσα. ³ Θασεῖσθε], καθήκατε. Πλούτ. Ιουδ. Καὶ γὰρ Ἀθηναῖσι νηστεύουσιν αἱ γυναῖκες ἐν θεομορφίοις χαμαὶ καθήμεναι. ⁴ Ἀπὸ τῷ τέγεος], ἀπὸ τῆς στεγῆς. Δέγει εἰς τὰς γυναῖκας ὅτι ταῖς εἰ-

Μὴ παῖς, μηδὲ γυνὴ, μηδ' ἃ κατεχεύατο χαίταν,
 Μηδ' ὅκ' ἀφ' αὐαλέων στομάτων πτύωμες ἅπαστοι.
 Ἔσπερος ἐκ νεφέων ἐσκέφατο, πανίκα νείται
 Ἔσπερος, ὃς τε πιεῖν Δαμάτερα μῶνος ἐπεισεν,
 Ἀρπαγίμας ὅκ' ἄπυστα μετέστιχεν ἵχνια κώρας.
 Πόντια, πῶς σε δύναντο πόδες φέρεν ἐς τ' ἐπὶ θυμᾶς,
 Ἔς τ' ἐπὶ τῶς μέλανας, καὶ ὅπα τὰ χρύσεια μᾶλα;
 Οὐ πίες, οὐτ' ἄρ' ἔδες τήνον χρόνον, οὐδ' ἐλοέσσω.
 Τρίς μὲν δὴ διέβης Ἀχελώϊον ἀργυροδίναν,
 Τισσάκι δ' ἀενάων ποταμῶν ἐπέρασσας ἕκαστον,
 Τρίς δ' ἐπὶ καλλίστης νήσου δράμες ὀμφαλὸν Ἔνναν,
 Τρίς δ' ἐπὶ Καλλιχόρῳ χαμάδις ἐκαθίσσας φρητί,
 Αὐσταλέα, ἄποτὸς τε καὶ φάγες, οὐδ' ἐλοέσσω....
 Μὴ μὴ ταῦτα λέγωμες, ἃ δάκρυον ἄγαγε Διοῖ.
 Κάλλιον, ὥς πολίεσσιν ἐαδὸτα τέθμια δῶκε
 Κάλλιον, ὥς καλᾶμαν τε καὶ ἱερὰ δράγματα πράτα
 Ἄσταχύνων ἀπέκοψε, καὶ ἐν βόας ἤκε πατήσαι,
 Ἄνικα Τριπτόλεμος ἀγαθὰν ἐδιδάσκειτο τέχνην
 Κάλλιον, ὥς (ἵνα καὶ τις ὑπερβασίας ἀλέηται)
 Θήκατο βουτεῖνα Τριόπew γόνον οἰκτρὸν ἰδέσθαι.

ναὶ ἀπηγορευμένον ν' ἀναδῶσιν εἰς τὰς στέγας διὰ τὰ ἰδῶσι τὴν πομπὴν νὰ διέλθῃ, ὡς βέβηλον θέαμα. ⁵ Χαίταν], οἱ σχολιασταὶ λέγουσιν ὅτι αἰνύττεται τὰς παρθένους. Ἀλλ' αὐτῶν ἔθος ἦν ν' ἀναδῶσι καὶ ὄχι νὰ καταχεύωσι, νὰ λύωσι τὰς κόμας των. Διὰ τοῦτο ἄλλοι ὑπέθεσαν ὅτι ἐννοεῖ τὰς ἐταῖρας, αἱ ὁποῖαι εἶχον τὴν κόμην λυτὴν· ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι ἐνταῦθα ἀνοίκειον. Μὴ μετὰ τοῖς παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας ἀναφέρει καὶ τὰς γῆρας, αἱ ὁποῖαι κατέρυσαν, ἀπέρριψαν τὴν κόμην των; διότι, ὡς γνωστὸν αἱ πενθοῦσαι ἐκείροντο. ἴσως ἐννοεῖ καὶ αὐτὰς τὰς θεομοφορίζουσας, τὰς ὁποίας λέγει ἀνάμπτυκας ἐν ς' 123. ⁶ Ἀπαροι], μήτε ὅταν πτύωμεν ἐκ τῶν ξηρῶν σρομάτων μας, ὡς οὐσαί ἄγευσαι, νήσεις, γνωστὸν δὲ ὅτι πρὸ τῶν θεομοφορίων ἐνήσειον. ⁷ Ἔσπερος], ὁ ἀστὴρ. Τὰ θεομοφορία ἐτελοῦντο διὰ νυκτός, καὶ φαίνεται ὅτι ἤρχιζον περὶ τὰς ἐπιτολάς τοῦ Ἑσπέρου. Ὅθεν ἐν Ἀθην. Δ'. 44. Ἀνέτεινας γὰρ ἡμᾶς, ὥσπερ νηστεῖαν ἄγοντας καὶ περιμένοντας τὸ ἀνατέλλον ἄστρον. — νείται], τότε ἔρχεται ὁ κάλαθος. ⁸ Ὅστε πιεῖν], ἢ δῆμητρα ἐξήτει τὴν Περσεφόνην αἰτοῦς· ὁ δ' Ἑσπερος πρῶτος τὴν ἐπεισε νὰ πῇ. ⁹ Ἀρπαγίμας] ἀρπαγείτης. — ἄπυστα, περὶ ὧν οὐδεὶς ποτε ἤκουσε. — μετέστιχεν], ἐπήγαγεν εἰς ἀναζήτησιν. ¹⁰ Ἐπὶ θυμᾶς], μέχρι θυμῶν. ¹¹ Μέλανας], τοὺς Ἀθῆνας, ἀντὶ: μέχρι Ἀνατολῶν. ¹² Ἔνναν], πόλιν τῆς Σικελίας, ἣν λέγει ὀμφαλὸν τῆς καλλίστης νήσου. Περὶ δὲ τῆς Ἑννης λέγει ὁ Διόδωρος: «δοκεῖ δὲ ἐν μέσῳ κεῖσθαι τῆς ὅλης νήσου, δι' ὃ καὶ Σικελίας ὀμφαλὸς ἐκ τῶν τινων ὀνομάζεται α, Διόδ. Ε', σ. 287). ¹³ Φρητί], φρέατι. Καλλιχόρον φρέαρ, ἐν Ἐλευσίῃ, ἀναφέρεται καὶ ὑπὸ τοῦ Πausανίου καὶ Ἀπολλωνίου. ¹⁴ Αὐσταλέα], ἡλιοκαυμένη, ξηρά. ¹⁵ Λέγωμες], ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ νεύωμεν· ἔστω, τὸ ὁποῖον ἐλέγετο εἰς τὰ θεομοφορία. Ἐπειδὴ ἡ εὐρητὴ ἦγετο εἰς μνήμην τῆς θλίψεως τῆς δῆμητρος, διὰ τοῦτο οὐδὲν λυπηρὸν ἔπρεπε νὰ λεγεται εἰς αὐτήν, ἀλλὰ μᾶλλον εὐθυμα σκώμματα, πρὸς διασκέδασιν τῆς θλίψεως τῆς θεᾶς. — Διοῖ], Διῷ, ἐπίθετον τῆς δῆμητρος. ¹⁶ Κάλλιον], μᾶλλον ὥς λέγωμεν. — ἐαδὸτα], εὐάρεστα, παρακ. β'. τοῦ Ἀνδάνω — τέθμια], νόμους, θεομοῖς. Ἡ δῆμητρα ἦν καὶ θεομοφόρος. ¹⁷ Καλᾶμαν], τὴν καλὰ μνη τοῦ σίτου, τὸ ἄχυρον. — πράτα], πρώτη αὐτή. ¹⁸ Πατήσαι], ἔφθασεν εἰς τὰ δράγματα τοὺς βόας νὰ τὰ πατήσουν, νὰ τὰ ἀλυνώσιν δηλ. με τοὺς πόδας των, ὡς τοῦτο σήμερον γίνεται με ἵππους. ¹⁹ Ἀλέηται], ἀποφεύγει τὰς παραβάσεις, τὰς ἀμαρτίας. ²⁰ Βουτεῖνα], εἰς μαγίστην πεῖναν. — Τρ. γόνον], Τριόπew, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ὃ καλεῖται ἄλλους τοῦ Ἡλίου, βασιλεῦσαν ἐν Θεσσαλίᾳ. Υἱὸς αὐτοῦ ὁ Ἐρυσίχθων, ὡς κατωτέρω.

Οὐπω τὰν Κνιδίαν, ἔτι Δώτιον ἱερὸν ἔναιον,
 Τιν δ' αὐτᾶ καλὸν ἄλσος ἐποιήσαντο Πελασγοί
 Δένδρεσιν ἀμφιλαφές· διὰ κεν μόλις ἦνθεν οἷστός.
 Ἐν πίτυς, ἐν μεγάλας πετελαί εἶον, ἐν δὲ καὶ ὄχραι,
 Ἐν δὲ καλὰ γλυκύμαλα· τὸ δ', ὥστ' ἀλέκτρινον, ὕδωρ
 Ἐξ ἀμαρᾶν ἀνέβη. Θεὰ δ' ἐπεμαίνετο χῶρυφ,
 Ὅσσον Ἐλευσίνη, Τριόπῃ θ' ὅσον, ὀκκόσον Ἔννα.

Ἄλλ' ὅκα Τριοπίδαισιν ὁ δεξιὸς ἄχθετο δαίμων,
 Τουτάκις ἅ χειρῶν Ἐρυσίχthonος ἄψατο βωλά.
 Σεύατ' ἔχων θεράποντας εἰίκοσι, πάντας ἐν ἀκμῇ,
 Πάντας δ' ἀνδρογίγαντας, (ὅταν πόλιν ἄρριοι ἄραι)
 Ἀμφότερον πελέκεσσι καὶ ἀξίναισιν ὀπλίσσας·
 Ἔς δὲ τὸ τὰς Δάματρος ἀναιδέες ἔδραμον ἄλσος.

Ἦς δὲ τις αἰγείρος, μέγα δένδρεον, αἰθέρι κύρον
 Τῷ δ' ἐπὶ ταὶ Νύμφαι ποτὶ τ' ὠνδιον ἐψόωντο·
 Ἄ πράτα πλαγεῖσα, κακὸν μέλος ἔαχεν ἄλλαις.
 Ἦσθετο Δαμάτῃρ ὅτι οἱ ξύλον ἱερὸν ἀλγεῖ.
 Εἶπε δὲ χωσαμένα· αἰ τίς μοι καλὰ δένδρεα κόπτει; ὦ
 Αὐτίκα Νικίππᾳ (τὰν οἱ πόλις ἀρήτειραν
 Δαμοσίαν ἔστασαν,) εἰείσατο· γέντο δὲ χειρὶ
 Στέμματα καὶ μάκωνα, κατομαδίαν δ' ἔχε κλαῖδα.
 Φᾶ δὲ παραψήχουσα κακὸν καὶ ἀναιδέα φῶτα·
 » Τέκνον, ὅτις τὰ θεοῖσιν ἀνειμένα δένδρεα κόπτεις,
 » Τέκνον, ἐλίνυσσον, τέκνον πολύθεστε τοκεῦσι,
 » Παῦεο, καὶ θεράποντας ἀπότρεπε, μὴ τί χαλεπῇ
 » Πόντια Δαμάτῃρ, τὰς ἱερὸν ἐκκεραΐξεις. »
 Τὰν δ' ἄρ' ὑποβλήψας χαλεπώτερον ἤε κυναγόν

²⁵ Κνιδίαν], τὴν ἐπαρχίαν τῆς Κνίδου ἐν Καρίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. — Δώτιον], πόλις τῆς Θεσσαλίας, ὅπου ἦν ἱερὸν ἄλσος τῆς Δήμητρος, καὶ ὅθεν ὠρμήθησαν οἱ τὴν Κνίδον κατοικήσαντες Θεσσαλοί. ²⁶ Τιν δ' αὐτᾶ], σοὶ αὐτῇ τῇ Δήμητρᾳ. ²⁷ Ἀμφιλαφές], πάντοθεν περιλαμβανόμενον. — ἦνθεν] ἄνω. ἀντὶ ἧλθεν. Μόλις διήρχετο βέλος δι' αὐτοῦ, τόσοον πυκνὸν ἦτον. ²⁸ Γλυκύμαλα] γλυκὰ, ἡμερα μῆλα. — ἀλέκτρινον] ἡλέκτρινον, διαγέγ. ²⁹ Ἐξ ἀμαρᾶν] ἐκ τῶν ὀχρῶν τῶν πηγῶν. — Ἐπ. χῶρυφ] ἡγάπα τὸν τόπον.

³¹ Τριόπῃ] ἀκρωτήριον τῆς Κνίδας, ὅπου ὁ Τριόπας ἔφερε τὴν λατρείαν τῆς Δήμητρος. ³² Τριοπίδαισιν] τοῖς υἱοῖς τοῦ Τριόπα. — δαίμων] ὁ ἀγαθὸς δαίμων, ἡ εὐνοία τῶν θεῶν. ³³ Τουτάκις] τότε. — βωλά] ἡ χειρῶν βουλὴ ἤψατο τοῦ Ἐρυσίχthonος, τὸν ἐνέπνευσε.

³⁴ Σεύατ'], ὥρμησε. ³⁵ Ἀνδρογίγαντας], γιγαντιαίους ἀνδρας. — Ἄρριοι], ἱκανοί, ἰσθ. Εὐριπ. Φοιν. 1037. Γίγας ἐπ' ὤμων γηγενῆς ὅλην πόλιν φέρων. — ἀξίναισιν], ἡ ἀξίνη διπλοῦς πέλεκυς. ³⁶ Ἦς] ἄνω. ἀντὶ ἦν. — κύρον] φθάνον. ³⁷ Τῷ δ' ἐπὶ] ἐπὶ τούτου· εἰς ἄλλας ἐκδόσεις: Τῷ δ' ὑπο· — τ' ὠνδιον] τὸ ἔνδιον, τὴν μεσημβρίαν. — ἐψόωντο] ἐπαιζον. ³⁸ Πράτα] ἡτίς αἰγείρος, πρώτη. — ἄλλαις] παρὰ τὰς ἄλλας, ὡς παραπονουμένη τρέπον τινὰ πρὸς αὐτάς. ³⁹ Οἱ ξύλον] τὸ ξύλον τῆς. ⁴⁰ Χωσαμένα] ὀργισθεῖσα.

⁴¹ Ἀρήτειραν] ἱέρειαν αὐτῇ. ⁴² Ἐστασαν] τὸ πληθ. διότι ἡ πόλις περιεκτικόν. — εἰείσατο] ὁμοίασε, μετεμορφώθη. — γέντο] ἔλαθεν, ἐξ ἀχρήστου τινὸς ῥήματος.

⁴³ Μάκωνα] μήκωνα. — κλαῖδα] κλεῖδα ἐπὶ τῶν ὤμων κρεμασμένην, καθ' ὃ ἱέρεια.

⁴⁴ Παραψήχουσα] θωπεύουσα, καλοπιάνουσα. ⁴⁵ Ὅτις] ὅστις. — ἀνειμένα] ἀνατεθειμένα. ⁴⁶ Ἐλίνυσσον] παῦσε, σκόλασε. — πολύθεστε] πολυπόθητε, ἐκ τοῦ θέσθαι, σημαίνοντος καὶ τὸ αἰεῖν. ⁴⁷ Χαλεπῇ] χαλεπήνῃ, ὀργισθῇ. ⁴⁸ Ἐκκεραΐξεις] δεινδοτομεῖς.

Ὅρσιν ἐν Τραιοῖσιν ὑποβλέπει ἄνδρα λέεινα
 Ὄμοτόκος, (τῶς φαντί πέλειν βλοσυρώτατον ὄμμα)
 » Χάξου, ἔφα' μή τοι πέλεκυν μέγαν ἐν χροῖ παῖω.
 » Ταῦτα δ' ἐμὸν θασεῖ στεγανὸν δόμον, ᾧ ἐνὶ δαίτας
 » Αἶεν ἐμοῖς ἐτάροισιν ἄδην θυμαρέας ἄξω. »

55

Εἶπεν ὁ παῖς· Νέμεσις δὲ κακὰν ἐγράψατο φωνάν·
 Δαμάτῃρ δ' ἀφατόν τι κοτέσσατο γείνατο δ' ἄθευς.
 Ἰθμάτα μὲν χέρσω, κεφαλὰ δὲ οἱ ἄψατ' Ὀλύμπω.
 Οἱ μὲν ἄρ' ἀμιβνῆτες, ἐπεὶ τὰν πότνιαν εἶδον,
 Ἐξαπίνας ἀπόρουσαν, ἐνὶ δρυσί· χαλκὸν ἀφέντες.
 Ἄ δ' ἄλλως μὲν ἔασεν, ἀναγκαῖα γὰρ ἔποντο
 Δεσποτικὰν ὑπὸ χεῖρα· βαρὺν δ' ἀπαμείψατ' ἀνακτα·
 » Ναί, ναί, τεύχεο δῶμα, κύον, κύον, ᾧ ἐνὶ δαίτας,
 » Ποιῆσαι· θαμναὶ γὰρ ἐς ὕστερον εἰλαπῖναι τοι.

60

65

Ἄ μὲν τόσσ' εἰποῖς· Ἐρυσίχθονι τεύχε πονηρά.
 Αὐτίκα οἱ χαλεπὸν τε καὶ ἄγριον ἔμβαλε λιμὸν,
 Αἰθῶνα, κρατερόν· μεγάλη δ' ἐστρεύετο νούσω.
 Σχέτλιος, ὅσσα πάσαιτο, τόσων ἔχεν ἥμερος αὐτῆς.
 Εἵκατι δαῖτα πένοντο, δωῶδεκα δ' οἶνον ἄφυσσον.
 Καὶ γὰρ τὰ Δάματρί· συνωργίσθη Διόνυσος·
 Τόσσα Διώνυσον γὰρ ἂ καὶ Δάματρα χαλέπτει.

70

Οὐτέ μιν εἰς ἐράνως, οὔτε συνδείπνια πέμπον
 Αἰδόμενοι γονέες· προγανὰ δ' εὐρίσκειτο πᾶσα.
 Ἦνθον Ἰτωνιάδος μιν Ἀθανάϊας ἐπ' ἄεθλα
 Ὀρμενίδαι καλέοντες· ἀπ' ὧν ἡρνήσατο μάτῃρ·

75

⁵³ Τραιοῖσιν] Τόμαρον καὶ Τμάρον, ὅρος τῆς Θεσπρωτίας. — ⁵⁵ Ὄμοτόκος] ἡ σκληροῦς, ἀγρίου λέοντος τίκτουσα. Συνήθως ἡ πάρωρα τίκτουσα. — φαντί] φασί. ⁵⁶ Χάξου] ἀναχώρησε, χάσου. — παῖω] ἐμπήξω. ⁵⁷ Θασεῖ], θέλουν στηριῖναι, θέλουν καθῆσαι τὸν οἶκόν μου, ἡ ἐμὸν δόμον θήσει, ποιήσει στεγανόν. ⁵⁸ Ἀδην], κατὰ κόρον, δαφιλῶς. — θυμαρέας], θυμῆρεις. ⁵⁹ Φωνάν], ἐσημείωσεν ἡ μᾶλλον ἐνεκάλεσε, κατεδίκασε τὸν κακὸν λόγον τοῦ Ἐρυσίχθονος. ⁶⁰ Θεῦς], ἀπὸ ἱερέας μετεβλήθη εἰς θεόν. Θεῦς δὲ Διόλ. ἀντί Θεός. ⁶¹ Ἰθμάτα], τὰ πατήματα, οἱ πόδες. ⁶² Ἀπόρουσαν], τρέχοντες ἔφυγον.

⁶³ Ἄ δ' ἄλλως], ἡ δὲ τοῦς ἄλλως. — ἀναγκαῖα], ἀνάγκη, οἱ δοῦλοι ἦσαν ἀνεύθυντοι διότι ἦσαν ἀναγκαζόμενοι νὰ ὑπακούωσιν εἰς τὸν δεσπότην των. ⁶⁴ Κύον], σκύλε, δηλ. ἀναιδῆ, ὡς τὸ τοῦ Ὀμήρου κυνὸς ὄμμα τ' ἔχων, κυνώπη. ⁶⁵ Εἰλαπῖναι], συμπίσσει (ἐσονται). ⁶⁶ Πονηρά], κακὰ, οὐσιαστικῶς. ⁶⁷ Αἰθῶνα], φλογερά. Ἰδε Ἀθήν. Ι, σ. 416. Ἑλλάνικος δὲ ἐν πρώτῳ Δευκαλιωνίας, Ἐρυσίχθονά φασι τὸν Μυρμιδόνος (;), ὅτι ἦν ἅπλῃς τὸς βορᾶς, αἰθῶνα κληθῆναι. — ἐστρεύετο], κατεπονείτο, καὶ ἀπολλώνιος Δ', 385: στρευγόμενος καμάτοισιν. ⁶⁸ Ὅσσα... τόσων], ὅσον ἔφωγεν, ἄλλο τόσον. ⁶⁹ Εἵκατι], εἵκοσι δοῦλοι. — πένοντο], εἰργάζοντο. — ἄφυσσον], ἤντλουν.

⁷⁰ Τόσσα], ἀντί τὰ αὐτά. ⁷¹ Ἐράνως], τὰ ἐκ συμβολῆς συμπόσια, εἰς τὰ ὁποῖα ἕκαστος καταθέτει τὴν ἰδίαν μερίδα, καὶ ἀπλῶς τὸ δεῖπνον. ⁷² Προγανὰ], πρόφασιν· περίεχον. Εὐρίσκειτο ὑπὸ τῶν γονέων του πρόφασιν ὅπως μὴ ἀπέλθῃ εἰς δεῖπνα. ⁷³ Ἦνθον], ἦλθον, δωρ. — Ἀθανάϊας] ἡ Ἀθηνᾶ Ἰτωνιάς, ἀπὸ τῆς ἐν Βοιωτίᾳ Ἰτωνίας. Ἦν δὲ καὶ ἴσων ἐν Θεσσαλίᾳ. — ἄεθλα], ἀγῶνας. ⁷⁴ Ὀρμενίδαι], οἱ υἱοὶ ἡ ἀπόγονοι τοῦ Ὀρμένου, ὅστις ἦν, ὡς καὶ ὁ Τριπίας, ἔγγονος τοῦ Διόλου. Ἐκτίσε δὲ τὴν ἐν Θεσσαλίᾳ πόλιν Ὀρμενίον, ὅθεν φαίνεται ὅτι καὶ οἱ ἀναφερόμενοι ἐδῶ ἀγῶνες τῆς Βοιωτίας ἦσαν εἰς τὴν ἐν Θεσσαλίᾳ Ἰτῶνα. — ἀπ' ὧν ἡρνή. ἀπρηνήσατο οὖν,

» Οὐκ ἐνδοῦ χθιζὸς γὰρ ἐπὶ Κρανῶνα βέβακε
 » Τέλος ἀπαιτήτων, ἑκάτον βόας. » Πῦθε Πολυξῶ,
 Μάτηρ Ἀκτορίωνος, ἐπεὶ γάμον ἄρτους παιδί,
 Ἀμφότερον, Τριόπαν τε καὶ οὐία κυκλήσκουσα.
 Τὰν δὲ γυνὰ βάρυθμος ἀμείβετο δακρυχέουσα·
 » Νεῖται τοι Τριόπας Ἐρυσίχθονα· δ' ἤλασε χάπρος
 » Πίνδω ἂν εὐάγκειαν, ὃ δ' ἐννέα φάεα κεῖται. »
 Δειλαία, φιλότεκνε, τί δ' οὐκ ἐφύεσας, μάτερ;
 Δαίνυν εἰλαπίνας τις; α' Ἐν ἄλλοιτοίσις Ἐρυσίχθων. »
 Ἄγετό τις νύμφαν; α' Ἐρυσίχθονα δίσκος ἔτυπεν, »
 Ἦ α' ἔπασ' ἐξ ἔππων, » ἢ α' ἐν Ὀθρυὶ ποίμνι ἀριθμεῖ. »
 Ἐνδόμυχος δ' ἤπειτα πανάμερος εἰλαπιναστῆς
 Ἦσθι μυρία πάντα· κακὰ δ' ἐξέλλετο γαστήρ
 Αἰεὶ μᾶλλον ἔδοντι· τὰ δ' ἐς βυθὸν οἶα θαλάσσας
 Ἀλεμάτως ἀχάριστα κατέρρεεν εἶδατα πάντα.
 Ὡς δὲ Μίμαντι χιών, ὥς ἀελίφ' ἐνι πλαγγών,
 Καὶ τούτων ἔτι μείζον ἐτάκετο, μέσφ' ἐπὶ νευραῖς
 Δειλαίφ' ῥινός τε καὶ ὀστέα μῶνον ἔλιψεν.
 Κλαῖε μὲν ἡ μάτηρ, βαρὺ δ' ἔστενον αἱ δὴ ἀδελφαί,
 Χῶ μαστὸς τὸν ἔπινε, καὶ αἱ δέκα, πολλάκι, δῶλαι.
 Καὶ ὁ αὐτὸς Τριόπας πολιαῖς ἐπὶ χεῖρας ἔβαλλε,
 Τοῖα τὸν οὐκ αἶοντα Ποσειδάωνα καλίστρεων
 α' Ψευδοπάτωρ, ἶδε τόνδε τεοῦ τρίτον, εἶπερ ἐγὼν μὲν
 » Σεῦ τε καὶ Αἰολίδος Κανάκης γένος· αὐτὰρ ἐμεῖο
 » Τῆγο τὸ δειλαιον γένετο βρέφος. Αἶθε γὰρ αὐτὸν
 » Βλητὸν ὑπ' Ἀπόλλωνος ἐμαὶ χεῖρες ἐκτερεῖζαν·
 » Νῦν δὲ κακὰ βούβρωστις ἐν ὀφθαλμοῖσι κᾶθηται.
 » Ἦ οἱ ἀπόστασον χαλεπὰν νόσον, ἥ μιν αὐτὸς
 » Βόσκει λαθὼν· αἱμαὶ γὰρ ἀπειρήκαντι τράπεσθαι.

80

85

90

95

100

105

⁷⁷ Οὐκ ἐνδοῦ], οὐκ ἐξ ἐντὸς τοῦ οἴκου, εἶπεν ἡ μήτηρ. — Κρανῶνα], πόλις τῆς Θεσσαλίας. ⁷⁸ Τέλος], τέλος, ὡς ἄχθος, ἄχος. ⁷⁹ Ἀκτορίωνος], ὡς φαίνεται ἐκείνου τὸν ὀπίσθιον ὁ Ὀρφεὺς κατατάττει μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν. Καὶ πολλὰ ἄλλα Πολυξῶ ἀναφέρονται ὑπὸ τῶν μύθων, ἰδίως δὲ ἡ γυνὴ τοῦ Τριπτολέμου. — ἄρτους], ἡτοίμαζε.

⁸² Νεῖται], ἔρχεται (εἰς τὸν γάμον). — ἤλασε], ἐτρόπηνεν, ἐπλήρωσε. ⁸³ Εὐάγκειαν], εἰς τὴν θέσιν τοῦ Πίνδου τὴν ἔχουσαν κοιλάδας καλὰς. — φάεα], ἡμέρας κεῖται (ἀσθενής).

⁸⁴ Δαίνυν], ἐφίλειεν. — Ἐρυσίχθων], οὗ ἔλεγες ὅτι ὁ Ἐρ. ἦτον ἀλλοῦ, ἀπών.

⁸⁷ Ὀθρυ], τὸ ὄρος τῆς Φθιώτιδος. ⁸⁸ Ἐνδόμυχος], ἐνδον τοῦ μυχοῦ τοῦ οἴκου του. — εἰλαπιναστῆς], συμποσιαστής, ὁ Ἐρυσίχθων. ⁸⁹ Κακὰ], ἐπὶρ. κακῶς. ⁹¹ Ἀλεμάτως], ματαίως — ἀχάριστα], οὐδεμίαν φέροντα χάριν, ἀνωφελῆ. ⁹² Μίμαντι], ἀκρωτήριον ὑψέλιν τῆς Ἰωνίας. — πλαγγών], κόρη, κούκλα ἀπὸ κηρίων. ⁹³ Μέσφ'], μέγρι. — ἐπὶ νευραῖς], ἐπὶ τῶν νεύρων. ⁹⁴ ῤινός τε] τὸ δέρμα. Ἐν ἄλλαις ἐκδ. Ἰ ν ε ς τ ε. ⁹⁶ Ἐπινε], ἡ τροφὴ τοῦ, ⁹⁸ Καλίστρεων], ἰων. ἀντὶ καλέων. ⁹⁹ Ψευδοπάτωρ], ὁ Τριόπας ἐλέγετο υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος. Τὸν λέγει δὲ ψευδὴ πατέρα, διότι παρ' αὐτὸν τὸν ἔγγονόν του τυραννοῦμενον. — τρίτον], ἔγγονόν σου!, τρίτον ἀπὸ σοῦ. ¹⁰⁰ Κανάκης], μήτηρ τοῦ Τριόπα ἐλέγετο ἡ Κανάκη, θυγάτηρ τοῦ Αἰόλου. ¹⁰¹ Τῆγο], ἐκείνο. — αἶθε], εἰθε. ¹⁰² Ἐκτερεῖζαν], ἐκίδευσαν. Κτερεῖζω ἔκτερεῖζω. ¹⁰³ Βούβρωσις], ὅ,τι ἀνωτέρω εἶπε βούπεινα, βασιμία, — ἐν ὀφθ.] πρὸ ὀφθαλμῶν μου. ¹⁰⁵ Βόσκει], τρέφε τον. — ἀπειρήκαντι], ἀπειρήκασι, ἀπέκαμον,

» Χῆροι μὲν μάνδρα·, κενεαὶ δὲ μοι αὔλιες ἦδη
 » Τετραπόδων ἦδη γὰρ ἀπηνήσαντο μάγειροι.
 » Ἀλλὰ καὶ οὐρῆας μεγαλὰν ὑπέλυσαν ἀμαξάν,
 » Καὶ τὰν βῶν ἔφαγεν τὰν Ἑστία ἔτρεφε μάτηρ,
 » Καὶ τὸν ἀεθλοφόρον, καὶ τὸν πολεμῆϊον ἵππον,
 » Καὶ τὰν αἰλουρον, τὰν ἔτρεμε θηρία μικρά. »

110

Μέσσο' ὅκα μὲν Τρίσπαο δόμοις ἐνὶ χρήματα κεῖτο,
 Μῶνοι ἄρ' οἰκίαι θάλαμοι κακὸν ἠπίσταντο.
 Ἄλλ' ὅκα τὸν βαθὺν οἶκον ἀνεξήσαναν ὀδόντες,
 Καὶ τόχ' ὁ τῷ βασιλῆος ἐνὶ τρυόδοισι καθήστο,
 Διτίκων ἀκόλως τε καὶ ἔκβολα λύματα δαιτός.

115

Δάματερ, μὴ τήνος ἐμὴν φίλος, ὅς τοι ἀπεχθῆς,
 Εἴη, μὴδ' ὁμόσυχος ἐμὴν κακογείτονες ἔχθροι.

Εἶπατε παρθενικαί, καὶ ἐπιωθέγξασθε τεκοῖσαι
 « Δάματερ, μέγα χαῖρε. πολύτροφε, πουλυμέδιμνε. »

120

Χ' ὥς αἱ τὸν κάλαθον λευκότριγες ἵπποι ἄγοντι
 Τέσσαρες, ὧς ἄμιν μεγάλα θεῖς εὐρυάνασσα
 Λευκὸν ἔαρ, λευκὸν δὲ θέρος καὶ χεῖμα φέροισα
 Ἦξει καὶ φθινόπωρον, ἔτος δ' εἰς ἄλλο φυλαξεῖ.
 Ὡς δ' ἀπεδίλωτο καὶ ἀνάμπυκες ἄστρῳ πατεῦμες,

125

Ὡς πόδας, ὧς κεφαλὰς παναπηρέας ἔξομες αἰεῖ.
 Ὡς αἱ λικνοφόροι χρυσῷ πλέα λίκνα φέροντι,
 Ὡς ἄμμες τὸν χρυσὸν ἀφειδέα πασαίμεσθα.

Μέσσο τὰ τὰς πόλιος πρωτανῆϊα τὰς ἀτελέστως

Τῶσδε τελεσφορίας ποτὶ τὰν θεῶν ἄχαρις ὁμαρτεῖν

130

Αἵτινες ἐξήκοντα κατώτεραι· αἱ δὲ βαραῖται,

Χ' ἅτις Εἰλειθυῖα τείνει χεῖρα, χ' ἅτις ἐν ἄλγει,

Ὡς ἄλις, ὡς αὐτὰν ἱκανὸν γόνυ· ταῖσι δὲ Δῆω

Δωσεῖ πᾶντ' ἐπίμεστα, καὶ ὡς ποτὶ ναὸν ἴκωνται.

¹⁰⁷ Ἀπηνήσαντο], ἠρνήθησαν, ὅταν ἔχουν πλέον νὰ δώσωσι βρώματα. ¹⁰⁸ Οὐρῆας], παρὲς ἡμίονους. ¹⁰⁹ Ἑστία], διὰ τὰ τὸν θυσιάζει εἰς τὴν Ἑστίαν. ¹¹⁰ Ἀεθλοφόρον], τὸν νικήσαντα εἰς τοὺς δημοσίους ἀγῶνας. ¹¹¹ Μικρά], Δωρ. μικρά. ¹¹² Μέσσο' ὅκα], μέχρις οὗτοι. ¹¹³ Οἶκ. θάλαμοι], οἱ θάλαμοι τοῦ οἴκου του. ¹¹⁴ Βασιλῆος], υἱός.

¹¹⁵ Ἀκόλως], βούκος ψωμίου. Ἰδε σολ. Ἀριστοφ. ἵππ. Ἐνθεσις γὰρ ὁ ἔκβολος. —λύματα], τὰς ἀπορριπτομένας ἀκαθαρσίας. ¹¹⁶ Ὁμόδοιχος], γείτων· ἔχων τὸν διαιρούμενον τὰς οἰκίας τοῖχον κοινόν. —κακ. ἔχθροι], οἱ κακοὶ γείτονες μοι εἶναι μισητοί.

¹¹⁷ Εἶπατε], ψάλλατε. —παρθενικαί], παρθένοι. —τεκοῖσαι], γυναικες, μητέρες.

¹¹⁸ Δευκὸν], εὐτυχές, καθὼς μαῦραι ἡμέραι, μαῦρη τύχη, ἡ δυστυχής.

¹¹⁹ Ἀνάμπυκες], γυρὸς ἀναδέσμευσις εἰς τὴν κεφαλὴν. ¹²⁰ Παναπηρέας], οὐ πεπηρωμένας, ἀδολαβεῖς. ¹²¹ Λίκνα], κανᾶ, κιβώτια ἱερὰ, τὰ ὅποια ἔφερον αἱ λεγόμεναι λικνοφόροι ἡ κανηφόροι εἰς τὰς πομπάς. Χρυσῷ πλέα δὲ ἦσαν, ἢ ὡς χρυσοτέμνικα (ἦν δὲ ἐκ χρυσοῦ πεποιημένα τὰ κανᾶ. Σολ. Ἀριστοφ. ἄχαριν.) ἢ ὡς περιέχοντα χρυσᾷ σκεύη, φιάλας κτλ. ¹²² Πασαίμεσθα], ν' ἀπολαμβάνωμεν. κατέσμαι. ¹²³ Τελεσφορίας], τὰς ἀτελέστους, τὰς μὴ μεμνημένας (πορεύεσθαι) μέχρι τοῦ πρωτανείου. ¹²⁴ Κατώτεραι], τὰς νεωτέραις τῶν 60 ἐτῶν ἐλθεῖν πρὸς τὴν θεόν. —βαραῖται], ἐκ τοῦ γήρωος. ¹²⁵ Χεῖρα], ἐπιτοκος. —ἐν ἄλγει], νοσοῦσα. ¹²⁶ Ὡς ἄλις], πορευθῆναι ὅσον ἀρκεῖ, ὅσον δυνατόν, ὅσον δύναται νὰ τὰς φέρωσι τὰ γόνατά των. ¹²⁷ Ἐπίμεστα], ἔσθοντα, μεσά. —ἴκωνται],

» Οὐκ ἔνδοι· χθιζὸς γὰρ ἐπὶ Κρανῶνα βέβακε
 » Τέλλος ἀπαιτήτων, ἑκατὸν βόας. » Ἦθε Πολυζῶ,
 Μάτηρ Ἀκτορίωνος, ἐπεὶ γάμον ἄρτους παιδί,
 Ἀμφοτέρων, Τριόπαν τε καὶ υἷα κικλήσκουσα.
 Τὰν δὲ γυνὰ βρύθιμος ἀμείβετο δακρυχέουσα·
 » Νεῖται τοι Τριόπας· Ἐρυσίχθονα δ' ἤλασε κέπρος
 » Πίνδω ἀν' εὐάγκειαν, ὃ δ' ἐννέα φάεα κεῖται. »
 Δειλαία, φιλότεκνε, τί δ' οὐκ ἐψεύσας, μήτερ;
 Δαίνυσεν εἰλαπίνας τις; α' Ἐν ἀλλοτρίοις Ἐρυσίχθων. »
 Ἀγετό τις νύμφαν; α' Ἐρυσίχθονα δίσκος ἐτύφεν, »
 Ἦ α' ἔπει· ἐξ ἔππων, » ἢ α' ἐν Ὀβρυὶ ποίμνι ἀριθμεῖ. »
 Ἐνδόμυχος δ' ἤπειτα πάνήμερος εἰλαπιναστὰς
 Ὅσθιε μυρία πάντα· κακὰ δ' ἐξάλλετο γαστήρ
 Αἰεὶ μᾶλλον ἔδοντι· τὰ δ' ἐς βυθὸν οἶα θαλάσσας
 Ἀλεμάτως ἀχάριστα κατέρρεεν εἰδῶτα πάντα.
 Ὡς δὲ Μίαντι γιῶν, ὥς ἀελίῳ ἐνὶ πλαγῶν,
 Καὶ τούτων ἔτι μείζον ἐτάκετο, μέσφ' ἐπὶ νευραῖς
 Δειλαίῳ φινός τε καὶ ὁστέα μῶνον ἔλιψεν.
 Κλαῖε μὲν α' μήτηρ, βαρὺ δ' ἔστενον αἱ δύο ἀδελφαί,
 Χῶ μαστὸς τὸν ἔπινε, καὶ αἱ δέκα, πολλάκι, δῶλαι.
 Καὶ δ' αὐτὸς Τριόπας πολιὰς ἐπὶ χεῖρας ἔβαλλε,
 Τοῖα τὸν οὐκ αἶοντα Ποσειδάωνα καλιστρέων
 α' Ψευδοπάτωρ, ἴδε τόνδε τεοῦ τρίτον, εἰπερ ἔγῳ μὲν
 » Σεῦ τε καὶ Αἰολίδος Κανάκης γένος· αὐτὰρ ἐμεῖο
 » Τῆνο τὸ δέιλαιον γένετο βρέφος. Αἶθε γὰρ αὐτὸν
 » Βλητὸν ὑπ' Ἀπόλλωνος ἐμαὶ χεῖρας ἐκτερέϊζαν·
 » Νῦν δὲ κακὰ βούβρωστις ἐν ὀφθαλμοῖσι κήθηται.
 » Ἦ οἱ ἀπόστασον χαλεπὰν νόσον, ἥ εἰ μιν αὐτὸς
 » Βόσκει λαβὼν· αἰμαὶ γὰρ ἀπειρήκαντι τράπεσδαι.

⁷⁷ Οὐκ ἔνδοι], οὐκ ἔστιν ἐντὸς τοῦ οἴκου, εἶπεν ἡ μήτηρ.—Κρανῶνα], πόλις τῆς Θεσσαλίας. ⁷⁸ Τέλλος], τέλος, ὡς ἄχθος, ἄχος. ⁷⁹ Ἀκτορίωνος], ὡς φαίνεται ἐκείνου τὸν ὀπίσθιον ὁ Ὀρφεὺς κατατάττει μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν. Καὶ πολλοὶ ἄλλοι Πολυζοὶ ἀναφέρονται ὑπὸ τῶν μύθων, ἰδίως δὲ ἡ γυνὴ τοῦ Τριπολέμου.—ἄρτους], ἡτοίμαζε.

⁸⁰ Νεῖται], ἔργεται (εἰς τὸν γάμον).—ἤλασε], ἐτύπηνεν, ἐπλήγωσε. ⁸¹ Εὐάγκειαν], εἰς τὴν θέσιν τοῦ Πίνδου τὴν ἔχουσαν κοιλάδας καλὰς.—φάεα], ἡμέρας κεῖται (ἀσθενής).

⁸² Δαίνυσεν], ἐφίλευεν.—Ἐρυσίχθων], αὐτὴ λέγεις ὅτι ὁ Ἐρ. ἔσεν ἄλλου, ἀπὸν.

⁸³ Ὀβρυ], τὸ ὄρος τῆς Φθιώτιδος. ⁸⁴ Ἐνδόμυχος], ἐνδον τοῦ μυχοῦ τοῦ οἴκου του.—εἰλαπιναστὰς], συμποσιαστής, ὁ Ἐρυσίχθων. ⁸⁵ Κακὰ], ἐπὶ, κακῶς. ⁸⁶ Ἀλεμάτως], ματαίως.—ἀχάριστα], οὐδεμίαν φέροντα χάριν, ἀνωφελῆ. ⁸⁷ Μίαντι], ἀκρωτήριον ὑψηλὸν τῆς Ἰωνίας.—πλαγῶν], κόρη, κοῦκλα ἀπὸ κηρίου. ⁸⁸ Μέσφ'], μέγας.—ἐπὶ νευραῖς], πρὸ τῶν νεύρων. ⁸⁹ Φινός τε] τὸ δέρμα. Ἐν ἄλλαις ἐκδ. Ἰνός τε. ⁹⁰ Ἐπινε], ἡ τροφὴ τοῦ. ⁹¹ Καλιστρέων], Ἰων. ἀντὶ Καλέων. ⁹² Ψευδοπάτωρ], ὁ Τριόπας ἐλέγετο υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος. Τὸν λέγει δὲ ψευδὴ πατέρα, διότι παρορᾷ τὸν ἔγγονόν του τυραννοῦμενον.—τρίτον], ἔγγονόν σου, τρίτον ἀπὸ σοῦ. ⁹³ Κανάκης], μήτηρ τοῦ Τριόπα ἐλέγετο ἡ Κανάκη, θυγάτηρ τοῦ Αἰόλου. ⁹⁴ Τῆνο]. ἐκεῖνο.—αἶθε], εἴθε. ⁹⁵ Ἐκτερέϊζαν], ἐκήδευσαν. Κτερίζω ἢ κτερίζω. ⁹⁶ Βούβρωσις], ὅ, τι ἀνωτέρω εἶπε βούπεινα, βυλιμία,—ἐν ὀφθ.] πρὸ ὀφθαλμῶν μου. ⁹⁷ Βόσκει], τρέφε τον.—ἀπειρήκαντι], ἀπειρήκασι, ἀπέκαμον,

» Χῆροι μὲν μάνδρα, κενεαὶ δὲ μοι αὐλῆς ἦδη
 » Τετραπόδων ἦδη γὰρ ἀπηνήσαντο μάγειροι.
 » Ἀλλὰ καὶ οὐράς μεγαλὰν ὑπέλυσαν ἀμαξάν,
 » Καὶ τὰν βῶν ἔφαγεν τὰν Ἑστία ἔτρεφε μάτηρ,
 » Καὶ τὸν ἀεθλοφόρον, καὶ τὸν πολεμήιον ἵππον,
 » Καὶ τὰν αἰλουρον, τὰν ἔτρεμε θηρία μικρά. »

110

Μέψ' ὅκα μὲν Τριόπαο δόμοις ἐνὶ χρήματα κεῖτο,
 Μῶνοι ἄρ' οἰκεῖσι θάλαμοι κακὸν ἠπίσταντο.
 Ἀλλ' ὅκα τὸν βαθὺν οἶκον ἀνεξήσαναν ὁδόντες,
 Καὶ τόχ' ὁ τῷ βασιλῆος ἐνὶ τρύδοισι καθήστο,
 Αἰτίων ἀκόλως τε καὶ ἐκβολὰ λύματα θαιτός.

115

Δάματερ, μὴ τήνος ἐμὶν φίλος, ὅς τοι ἀπερχθῆς,
 Εἴη, μὴδ' ὁμότοχος ἐμὶν κακογείτονες ἐχθροί.

Εἶπατε παρθενικαί, καὶ ἐπιφθέγασθε τεκοῖσαι
 « Δάματερ, μέγα χαῖρε, πολύτροφε, πούλυμέδιμνε. »
 Χ' ὡς αἱ τὸν κάλαθον λευκότεριχες ἵπποι ἄγοντι
 Τίσσαρες, ὡς ἀμὴν μέγала θεὸς εὐρύανασσα
 Λευκὸν ἔαρ, λευκὸν δὲ θέρος καὶ χειμᾶ φέροισα
 Ἥξει καὶ φθινόπωρον, ἔτος δ' εἰς ἄλλο φυλαξεῖ.

120

ᾧ δ' ἀπεδίλωτο καὶ ἀνάμπυκες ἄστρῳ πατεῦμες,
 ᾧ πόδας, ὡς κεφαλὰς παναπηρέας ἔξομες αἰεῖ.
 ᾧ αἱ λικνοφόροι χρυσῷ πλέα λίκνα φέροντι,
 ᾧ ἄμμες τὸν χρυσὸν ἀφειδέα πασαιμέσθα.

125

Μέσφα τὰ τὰς πόλιος πρυτανῆια τὰς ἀτελέστω·
 Τὰςδε τελεσφορίας ποτὶ τὰν θεὸν ἄχρις ὀμαρτεῖν
 Αἵτινες ἐξήκοντα κατώτεραι· αἱ δὲ βαρεῖαι,
 Χ' ἅτις Εἰλειθυῖα τείνει χέρα, χ' ἅτις ἐν ἄλγει,
 ᾧ ἄλις, ὡς αὐτὰν ἱκανὸν γόνυ ταῖσι δὲ Διῷ
 Δωσεῖ πάντ' ἐπίμεστα, καὶ ὡς ποτὶ ναὸν ἵκωνται.

130

¹⁰⁷ Ἀπηνήσαντο], ἀπηνήσαν, δὲν ἔχουν πλέον νὰ δώσωσι βρώματα. ¹⁰⁸ Οὐράς], τὰς ἡμιόνας. ¹⁰⁹ Ἑστία], διὰ τὴν θυσιάν εἰς τὴν Ἑστίαν. ¹¹⁰ Ἀεθλοφόρον], τὸν νικῆσαντα εἰς τοὺς δημοσίους ἀγῶνας. ¹¹¹ Μικρά], Δωρ. μικρά. ¹¹² Μέψ' ὅκα], μέ-
 χρις οὗτου. ¹¹³ Οἶκ. θάλαμοι], οἱ θάλαμοι τοῦ οἴκου του. ¹¹⁴ Βασιλῆος], υἱός.

¹¹⁵ Ἀκόλως], βούκος ψωμίου. ἔδε σχολ. Ἀριστοφ. ἵππ. "Ἐνθεσίς γάρ ὁ ἄκαλος.
 —λύματα], τὰς ἀπορρίπτομενας ἀκαθαρσίας. ¹¹⁶ Ὁμότοχος], γείτων ἔχων τὸν διαι-
 ρούντα τὰς οἰκίας τοίχον κοινόν.—κακ. ἐχθροί], οἱ κακοὶ γείτονες μοι εἶναι μιστοί.

¹¹⁷ Εἶπατε], ψάλατε.—παρθενικαί], παρθένοι.—τεκοῖσαι], γυναῖκες, μητέρες.

¹¹⁸ Δευκὸν], εὐτυχές, καθὼς μαῦραι ἡμέραι, μαῦρη εὐχὴ, ἡ δυστυχής.

¹¹⁹ Ἀνάμπυκες], γυρίε ἀναδέσμευν εἰς τὴν κεφαλὴν. ¹²⁰ Παναπηρέας], οὐ πεπηρω-
 μένας, ἀδολβεῖς. ¹²¹ Λίκνα], κανᾶ, κιβώτια ἱερὰ, τὰ ὅποια ἔφερον αἱ λεγόμεναι λικνο-
 φόροι ἢ κανηφόροι εἰς τὰς πομπάς. Χρυσῷ πλέα δὲ ἦσαν, ἢ ὡς χρυσότευκτα (ἦν δὲ ἐκ
 χρυσοῦ πεποιημένα τὰ κανᾶ. Σχολ. Ἀριστοφ. ἄχαρν.) ἢ ὡς περιέχοντα χρυσὰ σκεύη, φιδ-
 λας κτλ. ¹²² Πασαιμέσθα], ν' ἀπολαμβάνωμεν πατέσθαι. ¹²³ Τελεσφορίας], τὰς ἀτε-
 λέστων, τὰς μὴ μεμνημένας (πορεύεσθαι) μέχρι τοῦ πρυτανείου. ¹²⁴ Κατώτεραι], τὰς
 νεωτέρας τῶν 60 ἐτῶν ἐλθεῖν πρὸς τὴν θεόν.—βαρεῖαι], ἐκ τοῦ γήρως. ¹²⁵ Χέρα], ἐπί-
 τοκος.—ἐν ἄλγει], νοσοῦσα. ¹²⁶ ᾧ ἄλις], πορευθῆναι ὅσον ἀρκεῖ, ὅσον δυνατόν, ὅ-
 σον δύναται νὰ τὰς φέρωσι τὰ γόνατά των. ¹²⁷ Ἐπίμεστα], ἄφθονα, μετὰ.—ἵκωνται],

Χαῖρε, θεά, καὶ τάνδε σάω πόλιν, ἐν θ' ὁμονοία,
 "Εν τ' εὐηπελία. Φέρε δ' ἀγρόθι νόστιμα πάντα.
 Φέρεθε βόας, φέρε μᾶλα· φέρε στάχυν, οἷσε θερισμόν.
 Φέρεθε καὶ εἰράναν, ἐν' ὃς ἄροσε, τήνος ἀμασεῖ.
 Ἰλαθί μοι, τρίλλιστε, μέγα κρείοισα θεάων.

ὁμοίως ὡς καὶ ἂν ἔλθουν. ¹³⁵ Σάω], σῶσον. ¹³⁶ Εὐηπελία], εὐημερία, εὐ πέλονται. — νόστιμα], ἐπανερχόμενα εἰς τὴν τεταγμένην ὥραν· ἔτι δὲ καὶ νόστιμα, ὡς παρ' ἡμῖν. ¹³⁷ Φέρε], εἰς ἄλλας ἐκδόσεις φέρεθε· ἀλλὰ προτιροῦσι εἰς τὸ μέτρον. Φέρε δὲ ἀντὶ Πάραγε, ἡ καθίστα γόνιμα. — Οἷσε], φέρε. ¹³⁸ Τρίλλιστε], τρίς λιτανευομένη, πολυεύκτε. — κρείοισα] βασιλίσσα.

Ε'. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΝΑΖΙΑΝΖΗΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ.

Ο Ἰουλιανὸς εἶχεν ἀπαγορεύσει εἰς τοὺς τῶν Χριστιανῶν παῖδας τὴν σπουδὴν τῆς ἑλληνικῆς (τῶν Ποιητῶν ἰδίως), ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἦτον ἀνοίκειον εἰς αὐτοὺς νὰ διδάσκωνται τὰς πράξεις τῶν θεῶν καὶ ἡμιθέων, τοὺς ὁποίους περιεφρόνουν. Τότε ὁ θεὸς οὗτος πατήρ (περὶ οὗ ἴδε σελ. 246 τοῦ Β'). Τόμου τῆς παρούσης Χρηστομαθείας), πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς στερησίσεως ταύτης, συνέταξε διάφορα ποιήματα, ἐν οἷς μετὰ τοῦ ἀκραιβνεστάτου τῆς εὐσεβείας αἰσθημάτων διαπρέπει πᾶσα ἡ χάρις τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Ποιήσεως, (Σ. Δ. Β.).

Α'. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΜΑΤΑΙΟΥΤΗΤΟΣ.

(Ἐξάμετροι).

ΗΘΕΛΟΝ ἡ δὲ πέλεια τανύπτερος, ἡ δὲ χελιδὼν
 "Εμμεναι, ὥς κε φύγοιμι βροτῶν βίον, ἢ τιν' ἔρημον
 Ναιετάειν, θήρεσσιν ὁμείστιος· οἷ γὰρ ἔασι
 Πιστότεροι μερόπων, καὶ ἡμάτιον βίον ἔλκειν
 Νηπενθῆ, νήποιον, ἀκηδέα· ἐν ἄθρῳ
 Μόνον ἔχειν, θεότητος ἰδὼν νόον, οὐρανοφοίτην,
 "Ὡς κε γαληνίδωντι βίῳ φάος αἰὲν ἀγείρω·
 "Ἢ τίνος ἡρέης σκοπιῆς καθύπερθεν ἀερεῖς,
 Βρονταῖον πάντεσσιν ἐπιχθονίοισιν αὖσαι·
 "Ἀνθρώποι θνητοί, βροτῶν γένος, οὐδὲν ἔόντες,
 Οἱ θανάτῳ ζῶντες, ἐτώσια φουσίῳμεν,
 Μέχρι τίνος φεύσῃσι καὶ ἡματίοισιν ὀνείροις

5

10

α) * Τανύπτερος], ἡ τὰ πτερὰ τανύουσα. * Ναιετάειν], κατοικεῖν. — ἔασι], εἰσὶ. * Μερόπων], ἀνθρώπων. — ἡμάτιον], καθημερινόν. — ἔλκειν], βιούν. * Ἄθρῳ], μὴ κατὰ τὰ θηρία. * Ἐρῶν], ἡθελον. — ἰδὼν], εἰδῆμονα. — οὐρανοφ.] εἰς οὐρανὸν αἰρόμενον. * Ἡερ.] ἀερίας. * Βρονταῖον] με φωνὴν βροντῆς. * Ροιῆς], ῥοῆς, ῥοῶδεις τὴν φύειν, ῥευστοί, ἐφημέριοι. * Ἐθνήτω], διὰ τὴν θνήσκον, — φουσίῳμεν], ὑπερφραγεύμεθα,

Παιζόμενοι, παίζοντες, ἐπὶ χθονὶ μὰ ψ' ἀλάλῃσθε·

Ἄθρει δὴ πραπίδεςσι τεταῖς ἐπὶ πάντας ὀφείλων,

Ὡς καὶ ἐγὼ. Δὴ γὰρ με θεὸς μέγαν ἴδριν ἔθηκεν

Ἐσθλὼν τε στυγεῶν τε, νόος δ' ἐπὶ πάντα φρείνεται·

Οὗτος ἔην θαλερός τε καὶ ἀλκιμος, εὐχος ἐταίρων,

Ἵψι βιβὰς, μελέεσσιν ἐριζώοισι τεθηλώς·

Οὗτος κάλλιμος ἦεν ἑωσφόρος, ὄμματα πάντων

Ἐλκων, εἶαρος ἄνθος ἐν ἀνδράσιν· οὗτος ἀγῶσι

Κύδιμος· ἔντεσιν οὗτος ἀρήϊός· οὗτος ἄριστος

Θηροφόνων, σταδίοισι καὶ οὐρεσι κάρτος ἐγείρων·

Οὗτος δ' αὖ θαλίσσι καὶ εἰλαπίνῃσι μεμηλώς,

Γαίῃ καὶ πελάγεσσι καὶ ἡέρι γαστέρα φέβων·

Νῦν ῥιχθὸς καὶ ἀναλκις· ἀπὸ μύθου γὰρ ἅπαντα·

Γῆρας ἔβη, τὸ δὲ κάλλος ἀπέπτατο· νεκρά τὰ γαστρός·

Βαῖδον ἔτ' ἐν μερόπεσσι, τὸ δὲ πλεόν ἐιν αἰδῶ·

Οὗτος δ' αὖ μύθοις πνεύων μέγα παντοδαποῖσιν

Οὗτος δ' εὐγενέτης, τύμβοις φρονέων μεγάλοισιν,

Ἡ δέλτοισι δόλιχῃσι νεόγραφον αἶμα λελογγώς.

Οὗτος καρτερόμητις, ἐνὶ πολίεσσι μέγιστος,

Πανδήμοις στομάτεσσι βωόμενος· οὗτος ἄμετρον

Πλοῦτον τὸν μὲν ἔχων, τὸν δὲ φρεσὶν ἔνδον ἀέζων·

Οὗτος δ' ὑψηρόνοιο δίκης πλάστιγξι γέγηθεν·

Οὗτος δ' αἱματόεντι ῥάκει, δεσμῷ τε καρήνου

Γαίης κάρτος ἔχων, καὶ οὐρανὸν αὐτὸν ἀτίζει,

Θνητός, ἐν οὐ θνητῇσι μετῆρος ἔλπωρῃσιν

Νῦν τὰδε μικρά κόνις, ... καὶ πάντες ὁμοῖοι,

Δμῶες, σκήπτοφόροι, θῆτες, πλούτῳ κομώοντες·

Εἷς ζῶφος, εἷς δὲ δόμος· τόσον πλεόν ὀφρυόεσσιν,

Ὅσσον κλεινοτέρῳ γόου τύμβου τε τυγχῆσαι.

Οὐνομά τ' ἐν λάεσσι λιπεῖν ἐτακῆδεῖον οἰκτροῖς.

Ὅφ' ἐμὲν, ἔμπα δὲ πᾶσιν ἴσαν θνητοῖσι τάλαντα·

Ὅστέα πάντες ἀφαιρῶ, σεσηπῶτα, γυμνὰ κάρηνα·

¹⁵ μὰ ψ' ἀλ.] ματαίως πλανᾶσθε. ¹⁶ Πραπίδ.] φρεσὶ· ἐπισκόπησον νοεῶς θλούς.

¹⁷ Δὴ γάρ με], καὶ γάρ με.—[ἴδρ.] εἰδήμονα κατέστησε. ¹⁸ Οὗτος], εἷς τις.—[θαλ.] ἀλκιμῶς. ¹⁹ Ἵψι β.] ἀγέρωχος, ἡ μᾶλλον ὑψηλός, ἰσχυρός.—[ἐριζ.] μακροβίως μέλει. ²⁰ Κάλλιμ.] κάλλιστος. ²¹ Ἐντεσιν], διὰ τῶν ὀπλων, μάχιμος. ²² Θηροφ.] εἰς τοὺς αἰῶνας ἐκείνους ἐπάλαστον μὲ θηρία εἰς τὰ γυμναστικά στάδια. ²³ Θαλ.] συμποσίους. ²⁴ Γαίῃ] μὲ τὰ πρυόντα τῆς γῆς κτλ. ²⁵ Τὰ γαστρ.] τὰ κατὰ τὴν γαστέρα, ἡ γαστήρ. ²⁶ Βαῖδον], βραχὺν χρόνον θέλει μείνει μετὰ τῶν ἀνθρώπων.

²⁷ Μύθ. πν. μέγ.] μεγαλοφρονῶν ἐπὶ τοῖς λόγοις. ²⁸ Νεόγρ.] ὁ νεωστὶ εὐγενεὶς λαλῶν διπλωμα. ²⁹ Καρτερόμ.] καρτερόφρων. ³⁰ Αἰέζων], αὐξάνων αὐτὸν ἐν ταῖς φρεσὶ του, δηλ., κερδὴ λογίζομενος. ³¹ Αἶματ.] πορφύρα.—[δεσμ.] διαδήματι. ³² Ἀτίζει], περιφρονεῖ. ³³ Ἐν οὐθν.] δηλ. οὐκ ἐλπίζων τὸν θάνατον. ³⁴ Τάδε], ὅλοι οὗτοι μικροὶ πράγματα εἰναι· ὅστις οὖν εἶναι λαγάρδς. ³⁵ τόσον πλ.] τόσον μόνον πλεονέκτημα παρέχων εἰς τοὺς ὑπερήφανους.

³⁶ Ἐν λάεσσι], ἐπὶ τῶν λυθων τῶν ἐπιταφίων.—[οἰκτροῖς], λῆσαν σιν. ³⁷ Ἐμπα] ὁμοῦς.—[τάλαντον], ἡ στάβλη. ³⁸ Ἀφαιρῶ], ἀδύνατα.

Λήξας τύφας πένην δὲ μάχος λήπει νοῦτος, αἴστος·
 Ἐχθος, ἀτασθαλίη, πλεόνων πόθος, ὕβρις ἀτειρής,
 Πάντ' ἔθανε φθιμένοισιν ὁμοῦ καὶ πάντα μέμυκεν,
 Ἄχρις ἂν ἐγρομένοισι συνέμπορα ἔνθεν ἵκηται.
 Ταῦτ' οὖν εἰσφοδῶντες, ἐμοὶς πείθεσθ' ἐπέεσσι,
 Παιῖδες ἐμοί· παιῖδες γὰρ, ὅσον πλέον εἶρουσα πνεῦμα·
 Δεῦρ' ἄγε κόσμον ἅπαντα, καὶ ὁππόσα τῶδ' ἀλάληται,
 Ῥίψαντες, κακότητας ἐπιγυθίου βασιλῆος,
 Ἀρπαγος ἁλλοτρίων, δηλῆμονος, ἀνδροφάνοιο,
 Πλοῦτον, εὐκλείην, θόλους, γένος, ὄλβον ἄπιστον,
 Προτροπάδην φεύγωμεν εἰς οὐρανόν, ἤχι τε πολλὰ
 Κάλλεα μαρμαίροντα, φάος περὶ τρισσόν, ἄφραστον.
 Οἱ δ' ἄλλοι, πεσσοῖσιν ἐοικότες, ἔνθα καὶ ἔνθα
 Πίπτοιεν, πεσσῶν τε κυλίσμασι τέρψιν ἔχοιεν,
 Ἡ δναφέρῃν σκοτόμαιναν ζῆος ἐπικείμενοι ὄσσοις,
 Τοίχους ἀμπαφῶντες, ἐπ' ἀλλήλοισιν ἔειν.

45

50

55

60

Β'. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΠΙΚΗΡΟΥ ΒΙΟΥ.

Μέτρον ἐλεγειακόν, δηλ. συγκείμενον ἐξ ἐνὸς εξαμέτρου καὶ ἐνὸς πενταμέτρου.

-υυ-υυ- | -υυ-υυ-

Κόσμε φίλ', οὐ φίλε πάντα, τί μ' ὥς τροχὸς ἀμφιέλικτος
 Ῥοιζῆδόν φορέεις ἀντιπορευόμενον,
 Μύρμηχ' ὥς ὀλίγον, πικρὴν φορὰν ἀσχαλόοντα;
 Ἐμπα γε μὴν φορέεις τόσσον ὄντα, τόσος
 Οἶδα μὲν ὥς θεόθεν σὺ θεοῦ κλέος· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
 Χριστοῦ χεῖρὶ πάγην πλεκτός ἀπ' ἀμροτέρων,
 Οὐρανίων, γυθίων τε· τὸ μὲν δέμας ἐννέην ἐτύχθη,
 Ψυχὴ δ' αὖ μεγάλου ἐστὶν ἄημα νόου.
 Ἀλλὰ καὶ ὧς πολλοῖσιν ἐλαύνομαι ἔνθα καὶ ἔνθα
 Πήμασι, ἐξ ἐμέθεν πήμασι δυσμενέος·
 Δελφίς δ' ὧς, ἐπὶ χέρσιν ἀλιόδρομος, ἡμέρῃ θνήσκων·
 Κόσμε, παρήλθον ἐγὼ λαὸν ἀτρώτον ἄγοις.

6

10

⁴⁵ Αἴστος] ἄφαντος (ἰγένετο), ἐξέλιπε. ⁴⁸ Συνέμπορα], συνοδοιπόρα, δότι τὰ πταί-
 ματα ἐκάστου θέλουν τὸν συνοδοῖσαι εἰς τὴν ἀνάστασιν. ⁵⁰ Εἴρσι], εἴλκυσα, πλειό-
 τερα εἰη ὡμῶν ἔχουσα. ⁵³ Βασιλῆος], τοῦ Οὐλέντος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἱεράτευε.

⁵⁴ Θόλους], πρωτοκαθεδρίας. ⁵⁶ Φίος περὶ τρις] περὶ τὸ τρισυπόστατον φῶς τῆς θεό-
 τητος. ⁵⁷ Οἱ δ' ἄλλοι], ὅσοι δὲν φεύγουσιν εἰς οὐρανόν. ⁵⁸ Κυλίσμ.] ὡς πίπτουν ὡς
 πεσσοί, καὶ ὡς ἔχωσι μνηνόν τέρψιν τοὺς πεσσοὺς. ⁵⁹ Σκοτόμ.] σκότος. — ἐπικείμ.] ἐ-
 πικειμένην ἔχοντες. ⁶⁰ Ἀμπαφ.] ἐκατέρωθεν ψηλαφούντες.

⁴ Πάντα], κατὰ π. — ἀμφιέλ.] ἐκατέρωθεν στρεφόμενος. ⁸ Ἀντιπορ.] κατ' ἐναντίαν
 διεύθυνσιν αὐτοῦ περ. ⁵ Ὀλίγον], μικρόν. — πικρ.] διὰ τὴν πικρὰν φορὰν. ⁶ Σὺ], ἔλα-
 βες. — αὐτός], ἐγώ. ⁷ Ἐνθεν] ἐντείνων ἀπὸ τῆς γῆς. ⁸ Ἄημα], φύσημα. ¹⁰ Ἐξ ἐμέ-
 θεν], πήμασι προελθούσιν ἐξ ἐμοῦ, τοῦ πρὸς ἐμαυτὸν δυσμενοῦς. ¹¹ Ἀλιόδρ.] ὡς θα-
 λάσσης δελφὶν ῥιφθεὶς εἰς τὴν χέρσιν, θνήσκω εἰς τὸν αέρα. ¹² Ἀτρώτον], εἴτε γὰρ φέ-
 ρει ὥσων τὸν λαὸν πρὸς Χριστοῦ.

ΣΤ'. ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΕΚΑΒΗ(*).

(Σ. Δ. Β.)

Ευριπίδης Μνησάρχου, γεννηθεὶς ἐν Σαλαμῖνι κατὰ τὸ 479 ἔτος Π. Χ. (Ὁλ. 75, α.) κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς περιφημοῦ μάχης, ὑπῆρξεν εἰς τῶν περιφημοτάτων δραματικῶν ποιητῶν. Δεκαοκταετῆς μόλις ὢν ἤρχισε νὰ γράφῃ τραγωδίας, περὶ δὲ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας Ἀρχέλαον, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐτιμήθη μεγάλως, καὶ παρὰ τῷ ὁποίῳ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 76 ἐτῶν. Ἐκ τῶν 75 ἢ κατ' ἄλλους 92 δραμάτων του 49 μόνον ἐσώθησαν, καὶ τινὰ τεμάχια. Εἶναι ὁ περιπαθέστερος καὶ συγχρόνως ἀφέλειστερος τῶν λοιπῶν δραματοργῶν τῆς Ἑλλάδος, καὶ εἰς τὴν ποίησίν του παρενέειρε πυκνότερα ἡθικὰ ἀξιώματα.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ εἰδωλον.

ΕΚΑΒΗ.

ΧΟΡΟΣ αἰγυαλωτίδων γυναικῶν.

ΠΟΛΥΞΕΝΗ.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

ΠΟΛΥΜΗΣΤΩΡ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ.

Σημ. Ἡ γλῶσσα εἶνε Ἀττικῇ, τὸ δὲ μέτρον τρίμετρον Ἰαμβικόν, συγκείμενον ἀπὸ τρεῖς διποδίας Ἰάμβων οὕτως:

υ̅ - υ̅ - | υ̅ - υ̅ - | υ̅ - υ̅ -

ΗΚΩ, νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας
 λιπών, ἐν Ἀδῆς χωρὶς ὥκισται θεῶν,
 Πολύδωρος, Ἐκάβης παῖς γεγώς, τῆς Κισσέως,
 Πριάμου τε πατρός· ὅς μ', ἐπεὶ Φρυγῶν πόλιν
 κίνδυνος ἔσχε δορὶ πεσεῖν Ἑλληνικῷ,
 δεισας ὑπέξεπεμπε Τρωϊκῆς χθονός
 Πολυμήστορος πρὸς ὄμμα, Θρηκίου ξένου,
 "Ὅς τὴν ἀρίστην Χερσονησίαν πλάκα

* [Ηκω], ὁ Πολύδωρος, προλογίζων, προεκτίθησι, κατὰ τὴν συνήθειαν, τὴν ὑπόθεσιν τοῦ δράματος· φαίνεται δὲ ὑπεραιωρούμενος τῆς σκηνῆς, ὡς σκιά δῆθεν περιπολοῦσα ἅνεν σώματος τὸν αἰθέρα, τῆς Ἐκάβης κατακειμένης ὑπὸ τὴν σκηνὴν καὶ ὑποτιθεμένης ὅτι δὲν τὸν βλέπει οὔτε τὸν ἀκούει.— σκότου πύλας], περιφρασ. ἀντὶ τὸν Σκότον, καθὼς καὶ Πύλαι ἔβου, ἴδε ἰλ. 1, 312. * [Ἀδης], εἶτε ὁ τόπος, εἶτε ὁ θεὸς τοῦ Ἄδου, ὁ Πλούτων.

* [Φρυγῶν πόλιν] τὴν Τρωάδα. * [Χερσονησίαν πλάκα], περιφρασ. ἀντὶ τὴν πεδινὴν χώραν τῆς Θρηκτικῆς Χερσονήσου.

(*) Ὡς κείμενον τῶν ποιητῶν ἐλάβομεν τὸ τῆς ἐν Δειψίᾳ ἐκδόσεως τοῦ Φ. Ε. Bothe αἰὸν 1823.

Σπείρει, φιλιππον λαὸν εὐθύνων δορί.
 Πολὺν δὲ σὺν ἔμοι χροστὸν ἐκπέμπει λάθρα 10
 Πατὴρ, ἔν' εἴ ποτ' Ἰλίου τείχῃ πέσοι,
 Τοῖς ζώσιν εἴη παισὶ μὴ σπάνις βίου.
 Νεώτατος δ' ἦν Πριαμίδων· ὁ καὶ με γῆς
 Ὑπεξέπεμψεν· οὔτε γὰρ φέρειν ὄπλα,
 Οὐτ' ἔγχος οἶός τ' ἦν νέφ βραχίονι. 15
 Ἔως μὲν οὖν γῆς ὄρε' ἔκειθ' ὀρίσματα,
 Πύργοι τ' ἄθραυστοι Τρωϊκῆς ἦσαν χθονός,
 Ἐκτὼρ τ' ἀδελφὸς οὐμὸς εὐτύχει δορί,
 Καλῶς παρ' ἀνδρὶ Θρηκί, πατρώῳ ξένῳ,
 Τροφᾶσιν, ὡς τις πτόρθος, ἡδύομην τάλας 20
 Ἐπεὶ δὲ Τροία θ' Ἐκτορός τ' ἀπόλλυται
 Ψυχῇ, πατρώα θ' ἐστία κατεσκάφη,
 Αὐτὸς τε βωμῷ πρὸς θεοδμήτῳ πιτνεῖ,
 Σφαγείς Ἀχιλλέως παιδὸς ἐκ μαιφόνου,
 Κτείνει με χροστοῦ, τὸν ταλαίπωρον, χάριν 25
 Ξένος πατρώος, καὶ κτανὼν ἐς οἶδμ' ἄλως
 Μεθ' ἧ, ἔν' αὐτὸς χροστὸν ἐν δόμοις ἔχη·
 Κεῖμαι δ' ἐπ' ἀκταῖς, ἄλλοι· ἐν πόντου σάλῳ,
 Πολλοῖς διαυλοῖς κυμάτων φορούμενος,
 Ἀκλαυστος, ἄταφος, νῦν δ' ὑπὲρ μητρὸς φίλης 30
 Ἐκάθως αἴτσω, σῶμ' ἔρηνώτας ἐμόν,
 Τριταῖον ἤδη φέγγος αἰωρούμενος,
 Ὅσον περ ἐν γῇ τῇδε Χερσονησία
 Μήτηρ ἐμὴ δύστηνος ἐκ Τροίας πάρα.
 Πάντες δ' Ἀχαιοί, ναὺς ἔχοντες, ἥσυχοι 35
 Θάσσουσ' ἐπ' ἀκταῖς τῆσδε Θρηκίας χθονός.
 Ὁ Πηλέως γὰρ παῖς ὑπὲρ τύμβου φανείς
 Κατέτ' Ἀχιλλέως πᾶν στράτευμ'· Ἑλληνικόν,
 Πρὸς οἶκον εὐθύνοντας ἐναλίαν πλάτην·
 Αἰτεῖ δ' ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν Πολυξένην 40
 Τύμβῳ φίλον πρόσφαγμα καὶ γέρας λαβεῖν.

⁹ Σπείρει], συνκλῶ. ἀντὶ Κέκτηται. — φιλιππον λαόν], διότι οἱ Θρᾶκες ἦσαν ἑκπαλὶ
 περίφημοι ἱπποδάμοι. — εὐθύνων δορί], διοικῶν στρατιωτικῶς, στρατηγῶν. ¹⁵ Ἡ], ἡμῶν
 — Ο], οἱ δ'. ²¹ 22 Ἐκτορος. ψυχῇ], περιφρασ. ἀντὶ Ὁ εὐψυχος Ἐκτωρ, ἐμοῦ δὲ κα-
 τ' αἰτέρῳ (εἰς 83): Ἐλένου ψυχάν. ²⁵ Αὐτός], ὁ πατὴρ μου Πρίαμος. — θεοδμήτῳ], τῷ
 πρὸς τιμὴν τοῦ Διὸς Ἐρκειῦ κτισθέντι. ²⁹ Ἀχιλλ. παιδός], τοῦ Νεοπτολέμου. ³⁸ Ἀλ-
 λοτε μὲν ἐπ' ἀκταῖς, ἄλλοτε δ' ἐν πόντου σάλῳ. ⁴⁰ Ἀκλαυστος, ἄταφος]. παρβλ. ἰλ. X,
 386. ⁴¹ Αἴτσω], κινῶμαι μετέωρος. ⁴² Σῶμ' ἔρηνώτας ἐμόν], χωρισθεὶς τοῦ σώματος
 μου. Διότι ἐπίστευον ὅτι πρὶν ταφῇ τὸ σῶμα, ἡ ψυχὴ περιφέρεται ὑπὲρ τὴν γῆν· ὅθεν λέ-
 γει καὶ ὁ Πάτροκλος εἰς τὸν Ἀχιλλέα παρὰ τῷ Ὀμήρῳ (ἰλ. Ψ, 71). «Θάπτε με ὡς τάχι-
 ον στα, πύλας Αἰδάο περήσω». Τὴν αὐτὴν ἰδέαν ἔχουσι καὶ οἱ Ὀθωμανοί, ὅθεν καὶ σπεί-
 δοναι νῦν θαψῶσιν ὅσον τάχιστα τοὺς νεκροὺς των. ⁴³ Τριταῖον ἤδη φέγγος], τρίτην ταύ-
 την ἡμέραν. ⁴⁴ Ἐκ Τροίας πάρα], ἐνν. ἐστίν, πάρεστι. ⁴⁵ Ἐναλίαν πλάτην], τὴν κό-
 πην ἢ τὸ πηδάλιον.

Καὶ τεύξεται τοῦδ', οὐδ' ἀδωρήτος φίλων

"Ἐσται πρὸς ἀνδρῶν ἡ πεπωμένη δ' ἄγει

Θανεῖν ἀδελφὴν τῷδ' ἐμὴν ἐν ἡματι.

Δυσὲν δὲ παῖδαιν δύο νεκρῷ κατόψεται

Μήτηρ, ἐμοῦ τε, τῆς τε δυστήνου κόρης.

Φανήσομαι γάρ, ὡς τάφου τλήμων τύχῃ,

Δούλης ποδῶν πάροισιν ἐν κλυδωνίῳ

Τοὺς γὰρ κάτω σθένοντας ἐξηγησάμην

Τύμβου κυρῆσαι, κεῖς χέρας μητρός πεσεῖν.

Τούμῳδον μὲν οὖν, ὅσοντες ἤθελον τυχεῖν,

"Ἐσται· γεραίᾳ δ' ἐκποδῶν χωρήσομαι

"Εκάβη· περὶ γὰρ ἡδ' ὑπὸ σκηνῆς πόδα

"Αγαμέμνονος, φάντασμα δειμαίνουσ' ἐμόν.

ρεῦ

"Ω μήτερ, ἦτις ἐκ τυραννικῶν δόμων

Δούλειον ἡμᾶρ εἶδες, ὡς πράσσεις κακῶς,

"Ὅσοντες εὖ ποτ'! ἀντισηκώσας δέ σε

Φθίρει θεῶν τις τῆς πάροισ' εὐπραξίας.

ΕΚ. "Αγετ', ὦ παῖδες, τὴν γραῦν πρὸ δόμων,

"Αγετ', ὀρθοῦσαι τὴν ὁμόδουλον,

Τρωάδες, ὑμῖν, πρόσθε δ' ἄνασσαν!

Λάβετε, φέρετε, πέμπετ', αἰερατέ μου δέμας,

Γεραίᾳ χειρὸς προσλαζύμεναι

Κάγῳ, σκολιῷ σκίπῳ χερὸς

Διεριδομένα, σπεύσω βραδύπου

"Ἠλυσιν ἄρθρων προτιθεῖσα.

"Ω στεροπαῖ Διός, ὦ σκοτία νύξ,

Τί ποτ' αἶρομαι ἐννυχος οὕτω

Δείμασι, φάσμασιν; ὦ πότνια χθῶν,

Μελανοπετερύγων μᾶτερ ἀνείρων,

"Αποπέμπομαι ἐννυχον ὄψιν,

"Αν περὶ παιδὸς ἐμοῦ, τοῦ σωζομένου κατὰ Θρήκην,

"Αμφὶ Πολυξείνης τε, φίλης θυγατρὸς, δι' ἀνείρων

Εἶδον, φοβεράν ὄψιν ἔμαθον, ἐδάην.

"Ω χθόνιοι θεοί, σώσατε παιδ' ἐμόν,

⁴³ Δυσὲν δὲ παῖδαιν, ἐκ τῶν δύο αὐτῆς τέκνων. ⁴⁸ Δούλης], τῆς δούλης τῆς "Εκάβης. ⁴⁹ Τοὺς κάτω σθένοντας], τοὺς ἄρχοντας (θεοὺς) τοῦ "Αδου. ⁵³ ⁵⁴ Περὶ γὰρ κτλ.], εἰρήγεται τῆς σκηνῆς τοῦ Ἀγαμέμνονος. ⁵⁵ "Εκ τυράν. δόμων], ἀπὸ βασιλείας. ⁵⁶ Δούλειον ἡμᾶρ], ἴδε τὴν ἐν "Ὀδῳ. Ρ. 323 ὑπόσημ. ⁵⁷ ⁵⁸ Ἀντισηκώσας. . . τῆς πάροισ' εὐπραξίας], σταθμίσας ἀπὸ τῆς προτοῦ εὐτυχίας. ⁵⁹ Ἀναπαιστικοὶ δίμετροι ἢ ἀσυνάρτητοι, ἰσομετρικοὶ καὶ ἀνακρεθνέουσι καταληκτικοὶ ἢ ὑπερκαταληκτικοὶ ἢ δογματικοὶ κτλ. ⁶³ Προσλαζύμεναι], προσλαμβάνουσιν, ἀντιλαμβάνόμεναι. ⁶⁵ ⁶⁶ Βραδύπου ἡλυσιν ἄρθρων προτιθεῖσα], περιφέρει. ἀντὶ βραδέως προπατοῦσα. ⁷¹ Ἀποπέμπομαι], ἀποτροπιάζομαι, οὐ παραδέχομαι, μὴ γένοιτο! παρὰ. 1216. ⁷⁴ "Εμαθον, ἐδάην], τραγικὰ καὶ πλῆθος ἐμφαντικὰ τὰ συνώνυμα καὶ ἀσυνδέτα ταῦτα.

- Ὅς μόνος, οἴκων ἀγκυρά τ' ἐμῶν,
 Τὴν χειρῶν Θεήκην κατέχει,
 Ξείνου πατρὶου φυλακαῖσιν.
 Ἔσται τι νέον,
 ἢξει τι μέλος γοερὸν γοεραῖς
 Οὔποτ' ἐμὰ φρὴν ὧδ' ἀλίσστος
 Φρίσσει, ταρβέει.
 Ποῦ ποτε θεῖαν Ἑλένου ψυχάν
 Ἦ Κασάνδρας, ἐσίδω, Τρωάδες,
 Ὡς μοι κρίνωσιν ὀνείρους;
 Εἶδον γὰρ βαλιὰν ἔλαφον λύκου αἵμονι χαλᾷ
 Σφαζομένην, ἀπ' ἐμῶν γονάτων σπασθεῖσαν ἀνάγκῃ
 Οἰκτρῶς· καὶ τόδε δεῖμά μοι ἤλυθεν.
 Ἥλθ' ὑπὲρ ἄκρας τύμβου κορυφᾶς
 Φάντασμά, Ἀχιλῆως,
 Ἦται δὲ γέρας τῶν πολυμόχλων
 Τινὰ Τρωάδων.
 Ἀπ' ἐμᾶς, ἀπ' ἐμᾶς οὖν τόδε παιδὸς
 Πέμψατε, δαίμονες, ἱκατεύω!
 ΧΟΡ. Ἐκάβη, σπουδῇ πρὸς σ' ἐλίσσθην,
 Τὰς δεσποσύνας σκηνὰς προλιποῦσ',
 Ἴν' ἐκλήρωθην καὶ προσετάχθην
 Δούλῃ, πόλειω ἀπελευνομένη
 Τῆς Ἰλιάδος, λόγχῃς αἰχμῇ
 Δοριθήρατος πρὸς Ἀχαιῶν,
 Οὐδὲν παθῶν ἀποκουφίζουσ',
 Ἀλλ' ἀγγελίας βάρους ἀραμένη
 Μέγα, σοί τε, γύναι, κήρυξ ἀγέων.
 Ἐν γὰρ Ἀχαιῶν πλήρει ξυνόδῳ
 Λέγεται δοῦσαι, σὴν παῖδ' Ἀχιλεῖ
 Σφάγιον θέσθαι· τύμβου δ' ἐπιβὰς
 Οἰσθ' ὅτι χρυσέοις ἐφάνη ξυνοπλοῖς,
 Τὰς ποντοπόρους δ' ἔσχεν σχεδίας,
 Λαίφῃ προτόνοις ἐπερειδομένας,
 Τάδε θωύσσω.
 Ποῖ δὲ, Δαναοί, τὸν ἐμὸν τύμβον
 Στελλέσθ' ἀγέραςτον ἀφέντες;
 Πολλὰς δ' ἔριδος ξυνέπαισε κλύδων,

⁸¹ Ἀλίσστος], ακατάπαυστος. ⁸⁵ Ἑλένου ψυχάν], ἴδε σίχ. 21, 22. Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτῆς
 Ἑλένος μόνος, ὡς καὶ ἡ Κασάνδρα. ⁸⁶ αἵμονι χαλᾷ], αἵματι χαλῇ. ⁹⁸ Ἑλίσσθην],
 ἤλθον χωρισθεῖσα (παρμερίσασα). ¹⁰⁰ Παθῶν], τῶν σὼν παθῶν, τῶν δεινῶν σε.
¹⁰⁹ Λαίφῃ προτόνοις ἐπερειδομένας], ἦδη τὰ ἱστία ἐπαιρούσας πρὸς ἀπόπλων.
¹¹⁵ Ξυνέπαισε], συνεκρούσθη, διηγερέθη.

Δόξα δ' ἐχώρει δίχ' ἂν Ἑλλήνων
 Στρατὸν αἰχμητήν, τοῖς μὲν διδόναν **115**
 Τύμβῳ σφάγιον, τοῖς δ' οὐχὶ δοκοῦν.
 Ἦν δὲ τὸ μὲν σὸν σπεύδων ἀγαθόν,
 Τῆς μαντιπόλου Βάκχης ἀνέχων
 Λέκτρ' Ἀγαμέμνων
 Τῷ Θησεΐδᾳ δ', ὅζω Ἀθηνῶν, **120**
 Δισσῶν μύθων ῥήτορες ἦσαν
 Γνώμη δὲ μιᾷ ξυνεχωρείτην,
 Τὸν Ἀχιλλεῖον τύμβον στεφανοῦν
 Αἵματι γλωρῶν· τὰ δὲ Κασάνδρας
 Λέκτρ' οὐκ ἐφάτην τῆς Ἀχιλείας **125**
 Πρόσθεν θήσειν ποτὲ λόγχης.
 Σπουδαὶ δὲ λόγων κατατεινομένων
 Ἦσαν ἴσαι πῶς, πρὶν ὁ ποικιλόφρων,
 Κόπις, ἱδυλόγος, δημοχαραστὴς
 Λαερτιάδης πείθει στρατιάν, **130**
 Μὴ τὸν ἄριστον Δαναῶν πάντων
 Δούλῳ σφαγίῳν οὐνεκ' ἀπωθεῖν,
 Μηδὲ τιν' εἰπεῖν παρὰ Περσεφόνη
 Στάντα φθιμένον,
 Ὡς ἀχάριστοι Δαναοὶ Δαναοῖς, **135**
 Τοῖς οἰχομένοις ὑπὲρ Ἑλλήνων,
 Τροίης πεδίῳ ἀπέβησαν.
 Ἦξει δ' Ὀδυσσεὺς ὅσον οὐκ ἔδῃ,
 Πῶλον ἀφείλῳ σῶν ἀπὸ μαστῶν,
 Ἦν τε γεραίας χερσὶ ὀρμήσων. **140**
 Ἀλλ' ἔθι ναοὺς, ἔθι πρὸς βωμοὺς,
 Ἰς Ἀγαμέμνονος ἱκέτις γονάτων
 Κήρυττε θεοῦς,
 Τοὺς τ' οὐρανιάδας, τοὺς θ' ὑπογαίους·
 Ἦ γάρ σε λιταὶ διακλυύτους **145**
 Ὄρσανόν εἶναι παιδὸς μελέας,
 Ἦ δει σ' ἐπιδεῖν τύμβου προπετῇ,
 Φοινισσομένην αἵματι, παρθένον,

¹¹⁸ Τῆς μαντιπόλου Βάκχης], τῆς Κασάνδρας. — ἀνέχων λέκτρ'], εὐρήμους ἀντὶ συν-
 ευναζόμενος. ¹²⁰ Τῷ Θησεΐδῳ], οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Θησεῖος, ὁ Ἀκάμας καὶ ὁ Δημοφῶν, τῶν
 ὁποίων οὐδαμῶς μείνηται ὁ Ὀμηρος, Μενεσθέα εἰσάγων ἀρχηγοῦντα τῶν κατὰ τῆς Τρωά-
 δος Ἀθηναίων. Ἀλλ' οἱ τραγικοὶ ἐθεράπευσαν τὰς πατέρας ποσειδῶσι καὶ τὴν ἐπικρατού-
 σαν δόξαν. ¹²⁵ Αἵματι γλωρῶν], νεαρῶ ἢ νεανικῶ. ¹²⁶ Τὰ Λέκτρα.. τῆς λόγχης],
 τὸν γάμον.. τῆς ἀνδρίας, τὰ συγκεκριμ. ἀντὶ τῶν ἀφρημ. ¹²⁷ Ἦσαν ἴσαι],
 ἐπίσης ἐσπούδαζον περὶ τοῦ πράγματος ἀμφοτέρω τὰ διχογνωμοῦντα μέρη. ¹²⁹ Κόπις],
 δημοκόπος ἢ δεινὸς ῥήτωρ. Καθὼς καὶ κοινῶς λέγομεν: Κόπτεϊ ἡ γλῶσσά του. Κατ' Ἀλ-
 λην δὲ ἐκδοχὴν ὁ Δημοσθένης ὠνόμαζε Κοπίδα τῶν λόγων τοῦ τῶν Φυκίων. ¹⁴⁰ Ὀρ-
 μήτων], μεθ' ὀρμῆς, ἀρρηπτόων. ¹⁴⁵ Κήρυττε θεοῖς], ἐπικαλοῦ τοὺς. ¹⁴⁷ Τύμβου προ-

- Ἐκ χρυσοφόρου
Δειρῆς νασμῶ μελαναυνοί. 150
- ΕΚ. Οἱ ἐγὼ μελέα, τί ποτ' ἐπύσω;
Ποῖαν ἀγῶ; ποῖον ὄσπρμόν;
Δειλαία δειλαίου γῆρας, δουλείας, τὰς οὐ τλατὰς!
[Τὰς οὐ φερτὰς] ᾧ μοί μοι!
- Οὐκ ἄμύνει μοι; ποῖα γενεά, 155
Ποῖα δὲ πόλις;
Φροῦδος πρέσβυς, φροῦδοι παῖδες!
Ποῖαν, ἢ ταύταν, ἢ κείναν, στείχω; ποῖ δ' ἔσω; ποῦ τίς θεῶν
Ἦ δαμόνων ἐπαρωγός;
ὦ κάκ' ἐνεγκοῦσαι πῆματ', ἀπωλέσας, 160
ὦλέσατε, Τρωάδες!
Οὐκέτι μοι βίος ἀγαστός ἐν φάει.
ὦ τλάμων, ἄγῃσάι μοι, ποῦς, ἄγῃσαι τὰ γράϊα
Πρὸς τάνδ' αὐλάν! ὦ τέκνον, ὦ παῖ
Δυστανοτάτας ματέρος, ἔξελθ', 165
Ἐξελθ' οἴκων!
Ἄϊε ματέρος αὐδᾶν, ὦ τέκνον,
ὦ; εἰδῆς, οἶαν, οἶαν αἶω
Φάμαν περὶ σᾶς ψυχᾶς!
- ΠΟΛ. ἰὼ,
Μᾶτερ, μᾶτερ, τί βοᾷς; τί νέον 170
Καρύξας' οἴκων μ', ὥστ' ὄρνιν,
Θάμβει τῷδ' ἐξέπταξας
- ΕΚ. ὦ μοι, τέκνον! ΠΟΛ. τί με δυσφημεῖς;
Φροῖμά μοι κακά. ΕΚ. αἶ, αἶ, σᾶς ψυχᾶς! 175
- ΠΟΛ. Ἐξαυδα, μὴ κρύψῃς δαρὸν
Δαιμαίνω, δαιμαίνω, μᾶτερ,
Τί ποτ' ἀναστένεις. ΕΚ. ὦ τέκνον, τέκνον
Μελέας ματρός.... ΠΟΛ. τί τόδ' ἀγγέλλεις;
- ΕΚ. Σφάζαι σ' Ἀργείων κοινὰ ξυντείνει
Πρὸς τύμβον γνῶμα Πηλεΐδα γέννα. 180
- ΠΟΛ. Οἱ μοι, μᾶτερ, πῶς φθέγγει
Ἀμέγαρτα κακῶν;
Μάνυσόν μοι, μάνυσόν μοι, μᾶτερ!
- ΕΚ. Αὐδῶ, παῖ, δυσφάμους φάμας· ἀγγέλλουσ' Ἀργείων δόξαι

πειτῇ], πεπτωκυῖαν πρὸ τοῦ τύμβου (τοῦ Ἀχιλλ.). 149 150 Ἐκ δειρῆς νασμῶ μελ., χρου-
νῶ μέλανος αἵματος βέντος ἐκ τῆς δ. 155 Δειλαίου γῆρας], ἐνν. ἐνεκα. 155 Ποῖα γε-
νεά], τίς συγγενής; Ἀντὶ τούτου αἱ παλαιαὶ ἐκδόσεις ἔχουσι Γέννα, ἀπεναντίας τῷ μέτρῳ.
158 Ἦσω], μέλλ. τοῦ εἶμι, πορεύσομαι. 160 165] οἱ στίχοι οὗτοι ἄλλως ἔχουσιν εἰς τὰς
παλαιὰς ἐκδόσεις, ἀπ' ἐναντίας τῷ μέτρῳ. Ἀγῃσάι μοι], ὁδήγησόν με, φέρε με.
175 Δαρὸν], ἐπὶ πολὺ. 179 180 Πηλεΐδα γέννα], τῷ οἴῳ τοῦ Πηλεΐδου Ἀχιλλέως, τῷ
Νεοπτολέμῳ. 182 Ἀμέγαρτα κακῶν], ἀφθογα κακά.

- Ψήφω τὰς σᾶς περί μοι ψυχᾶς
ΠΟΛ. ὦ δεινὰ παθοῦς, ὦ παντλάμων!
 ὦ δυστάνου, μήτερ, βιοτᾶς!
 Οἶαν, οἶαν
 Αὖ σοι λῶθαν ἐχθίσταν
 Ἄρρήταν τ' ὥρσεν τις δαίμων!
 Οὐκέτι σοι παῖς ἄδ', οὐκέτι δὴ
 Γῆρα δειλαίῳ δειλαία ξυνδουλεύσω
 Σκύμνον γάρ μ' ὥστ' οὐριθρέπταν,
 Μόσχον δειλαίῳ δειλαίαν ἐσώψει
 Χειρὸς ἀναρπαστᾶν σᾶς ἄπο, λαιμότομόν θ'
 Ἄδα γὰς ὑποπεμπομένην σκότον,
 Ἔνθα νεκρῶν μεθ' ἅ τάλαινα κείσομαι.
 Καὶ σέ μὲν, ὦ μήτερ δύστανε βίου, κλαῖω παντοδύστικ' ἑσθ' ἡνίκαι·
 Τὸν ἐμὸν δὲ βίον, λῶθαν, λύμαν τ',
 Οὐ μετακλαίωμαι, ἀλλὰ θανεῖν μοι ξυντυχία κρείσσω ἐκύρυσεν.
ΧΟΡ. Καὶ μὴν Ὀδυσσεὺς ἐρχεται σπουδῇ ποδός,
 Ἐκάβη νέον τι πρὸς σέ σημανῶν ἔπος.
ΟΔ. Γύναι, δοκῶ μὲν σ' εἰδέναι γνώμην στρατοῦ,
 Ψῆφόν τε τὴν κρανθεῖσαν ἀλλ' ὅμως φράσω.
 Ἔδοξ' Ἀχαιοῖς παῖδα σὴν Πολυξένην
 Σφάζει πρὸς ὀρθὸν χῶμ' Ἀχιλλεῖου τάφου·
 Ἡμᾶς δὲ πομπροὺς καὶ κομιστῆρας κόρης
 Τάσσουσιν εἶναι θύματος δ' ἐπιστάτης
 Ἰερούς τ' ἐπέστη τοῦδε παῖς Ἀχιλλέως.
 Οἴσθ' οὖν, ὃ δρᾶσον; μήτ' ἀποσπασθῆς βία,
 Μήτ' εἰς χειρῶν ἄμιλλαν ἐξέλθης ἐμοί·
 Γίγνωσκε δ' ἀλήκην καὶ παρουσίαν κακῶν
 Τῶν σῶν. σοφόν τοι κἂν κακοῖς, ἃ δεῖ, φρονεῖν.
ΕΚ. Αἶ, αἶ, παρέστηχ', ὥς ἔοικ', ἄγων μέγας,
 Πλήρης στεναγμῶν, οὐδὲ δακρύων κενός!
 Καγὼ γάρ οὐκ ἔθνησκον, οὐ μ' ἐχρῆν θανεῖν,
 Οὐδ' ὧλεσέν με Ζεὺς, τρέφει δ', ὅπως ὀρώ
 Κακῶν κακ' ἄλλα μείζον' ἢ τάλαινα ἐγώ.
 Εἰ δ' ἔστι τοῖς δούλοισι τοὺς ἐλευθέρους
 Μὴ λυπρὰ μηδὲ καρδίας δηκτῆρια
 Ἐξιστορῆσαι, σοὶ μὲν εἰρῆσθαι χρεῶν,

[189], θρηνηῖ οὐχὶ ἑαυτὴν, ἀλλὰ τὴν μητέρα της, καὶ ἐξηγεῖ κατωτέρω (εἰχ. 198, 199) τὴν αἰτίαν. [195-196] ἡ σύνταξις οὕτως: Ἐπόψει γάρ με δειλαία τὴν δειλαίαν μόσχον, ὡς περ σκύμνον οὐριθρέπταν, ἀναρπαστᾶν ἀπὸ τῆς σῆς χειρὸς πεμπομένην τε λαιμότομον (ἐν) ἄδᾳ ὑπὸ τὸν τῆς γῆς σκότον. [198 Βίου], κλαῖω σε ἔνεκεν τοῦ βίου, διότι ζῆς.

[210 Οἴσθ' οὖν, ὃ δρᾶσον;], Αἶε. ἀντιδράσεις. Δράσον οὖν ἐκείνο, ὃ οἶσθα ὅτι δεῖ δρᾶσαι. [219 Εἰ δ' ἔστι κτλ.], εἰ δ' ἔστι (δυνατὸν ἢ θεμιτὸν) τοῖς δούλοις τὸ ἐξιστορῆσαι τοὺς ἐλευθέρους μὴ λυπρὰ κτλ., σὲ μὲν χρὴ λέγειν, ἡμᾶς δὲ ἀχεύσαι.

- 231 Ἡρᾶς δ' ἀκούσαι τοὺς ἐρωτῶντας τάδε·
- ΟΔ. Ἐξεστ', ἐρώτα· τοῦ χρόνου γὰρ οὐ φθονῶ.
- ΕΚ. Οἶσθ', ἡνίκ' ἤλθες Ἰλίου κατὰσκοπός,
- Δυσχλαινία τ' ἄμορφος, ὁμμάτων τ' ἄπο 225
- Φόνου σταλαγμοὶ σὴν κατέσταζον γένυν;
- ΟΔ. Οἶδ'· οὐ γὰρ ἄκρας καρδίας ἔψαυσέ μου.
- ΕΚ. Ἐγνώ δέ σ' Ἑλένη, καὶ μόνῃ κατεῖπ' ἐμοῖς;
- ΟΔ. Μεινήμεθ' εἰς κίνδυνον ἐλθόντες μέγαν.
- ΕΚ. Ἡψω δὲ γονάτων τῶν ἐμῶν ταπεινὸς ὢν; 230
- ΟΔ. Ὡς· ἔθανεῖν γε σοὶς πέπλοισι χεῖρ' ἐμήν.
- ΕΚ. Τί δ' ἔλεξας, δούλος ὢν ἐμός τότε;
- ΟΔ. Πολλῶν λόγων εὐρήμαθ' ὥστε μὴ θανεῖν.
- ΕΚ. Ἔσσωσα δὴτὰ σ', ἐξεπεμψά τε χθονός;
- ΟΔ. Ὡς· εἰσορᾶν γε φέγγος ἡλίου τόδε. 235
- ΕΚ. Οὐκ οὐν κακύνει τοῖσδε τοῖς βουλευμασιν,
- 232 Ὃς ἐξ ἐμοῦ μὲν ἔπαθες, οἷα φῆς παθεῖν,
- Δᾶς δ' οὐδὲν ἡμᾶς εὖ, κακῶς δ', ὅσον δύνῃ;
- Ἀχάριστον ὑμῶν σπέρμα· ὅσοι δημηγόρους
- Ζηλοῦτε τιμάς· μηδὲ γιγνώσκοισθέ μοι, 240
- Οἱ τοὺς φίλους βλάπταντες οὐ φροντίζετε,
- 233 Ἦν τοῖσι πολλοῖς πρὸς χάριν λέγῃτέ τι.
- Ἀτὰρ τί δὴ σέφισμα τοῦδ' ἡγοῦμενοι
- Εἰς τήνδε παῖδα ψῆφον ὤρισαν φόνου;
- Πότερα τὸ χρὴν σφ' ἐπήγαγ' ἀνθρωποσφαγεῖν 245
- Πρὸς τύμβον, ἐνθα βουβυτεῖν μᾶλλον πρέπει;
- 234 Ἦ τοὺς κτανόντας ἀνταποκτείνειν θέλων
- Εἰς τήνδ' Ἀχιλλεύς ἐνδίκως τείνει φόνον;
- Ἄλλ' οὐδὲν αὐτὸν ἦδε γ' εἰργασται κακόν.
- Ἑλένην νιν αἰτεῖν χρὴν τάφῳ προσφάγματα; 250
- Κεῖνη γὰρ ὤλεσέν νιν ἐς Τροίαν τ' ἄγει.
- Εἰ δ' αἰγυμάλωτον χρὴ τιν' ἔκκοιτον θανεῖν
- Κάλλει· θ' ὑπερφέρουσαν, οὐχ ἡμῶν τόδε
- Ἦ Τυνδαρίς γὰρ εἶδος εὐπρεπεστάτη,
- Ἀδικοῦσά θ' ἡμῶν οὐδὲν ἥσσον εὐρίθῃ. 255
- Τῷ μὲν δικαίῳ τόνδ' ἀμιλλῶμαι λόγον·
- 235 Ἀ δ' ἀντιδουναὶ δεῖ σ', ἀπαιτούσης ἐμοῦ,
- Ἀκουσον. ἤψω τῆς ἐμῆς, ὡς φῆς, χερὸς

225 226 Ὁμμάτων τ' ἄπο κτλ.] ἀπὸ τῶν ὁμμάτων σοὶ δάκρυα αἵματόεντα κατέσταζον
 231 Ὡς· ἔθανεῖν κτλ.] ὥστε ἡ χεὶρ μου ἐναρκώθη ὑπὸ τοῦ φόβου ἐν τοῖς σοῖς πέπλοις.
 232 Οὐκ οὐν κακύνει] δὲν ἀποδείκνυσαι κακός; 233 242] Καθίσταται διὰ τούτων ὁ ποιη-
 τῆς, καθὼς καὶ ἐν ἄλλοις, τῶν πονηρῶν δημοκόπων καὶ δημοκολάκων τῆς ἐποχῆς του.
 243 Σέφισμα], πανουργον καὶ ἀσύντατον ἐπιχείρημα. 245 Οὐχ ἡμῶν τόδε], τοῦτο (τὸ
 ἔξοχον κάλλος) δὲν εἶνε ἴδιον ἡμῶν. 258 259] Προσπεσίων Ἡψω τῆς ἐμῆς χερὸς καὶ τῆς
 παρηίδος· τρέφω τοῦ ἱκετεύειν. Ἡ Θέτις (ἡ. Δ. 300, 301) ἀπτεται τῶν γονάτων καὶ

- Καὶ τῆς γεραίας προσπιπνῶν παρ' ἱδῶς
 Ἀνθάπτωμαι σου τῶνδε τῶν αὐτῶν ἐγώ, 260
 Χάριν τ' ἀπαιτῶ τῆν τόθ', ἵκετεύω τέ σε,
 Μὴ μου τὸ τέκνον ἐκ χειρῶν ἀποσπάσῃς,
 Μηδὲ κτάνῃτε. τῶν τεθνηκότων ἄλλις
 Ταύτῃ γέγιθα, κἀπιλήθωμαι κακῶν
 Ἢδ' ἀντὶ πολλῶν ἐστί μοι παραψυχή, 265
 Πόλις, τιθήνη, βάκτρον, ἡγεμῶν ὁδοῦ.
 Οὐ τοὺς κρατοῦντας χρὴ κρατεῖν, ἀ μὴ χρεῶν,
 Οὐδ' εὐτυχοῦντας εὖ δοκεῖν πράξειν αἰεὶ.
 Καγὼ γὰρ ἦν ποτ', ἀλλὰ νῦν οὐκ εἰμ' ἔτι,
 Τὸν πάντα δ' ὄλβον ἤμαρ ἐν μ' ἀφείλετο. 270
 Ἀλλ', ὦ φίλον γένειον, αἰδέσθητί με!
 Οἰκτεῖρον! ἐλθὼν δ' εἰς Ἀγχικὸν στρατὸν,
 Παρηγόρησον, ὥς ἀποκτείνειν φθόνος
 Γυναῖκας, ἃς τὸ πρῶτον οὐκ ἐκτείνετε
 Βωμῶν ἀποσπάσαντες, ἀλλ' ὥκτειράτε. 275
 Νόμος δ' ἐν ὑμῖν τοῖς τ' ἐλευθέροις ἴσος
 Καὶ τοῖσι δούλοις αἵματος κεῖται πέρι.
 Τὸ δ' ἀξίωμα, κἂν κακῶς λέγῃς, τὸ σὸν
 Πείσει· λόγος γὰρ ἔκ τ' ἀδοξούντων ἰὼν
 Κἂν τῶν δοκούντων αὐτὸς οὐ ταυτὸν σθένει. 280
- ΧΟΡ.** Οὐκ ἔστιν οὕτω στεννὸς ἀνθρώπου φύσις,
 Ἦτις γίωιν σῶν καὶ μακρῶν ὀδυρμάτων
 Κλύουσα θεήνους οὐκ ἂν ἐκβάλοι δάκρυ.
- ΟΔ.** Ἐκάθῃ, διδάσκου, μηδὲ τῷ θυμουμένῳ
 Τὸν εὖ λέγοντα δυσμενῇ ποιῶ φρονί. 285
 Ἐγὼ τὸ μὲν σὸν σῶμ', ὅς' οὐπὲρ εὐτύχουν,
 Σώξειν ἔτοιμός εἰμι, κοῦκ ἄλλως λέγω.
 Ἄ δ' εἶπον εἰς ἅπαντας, οὐκ ἀρνήσομαι,
 Τροίας ἀλώσεως, ἀνδρὶ τῷ πρώτῳ στρατοῦ
 Σὴν παῖδα δοῦναι σφάγιον ἐξαυτουμένῳ. 290
 Ἐν τῷδε γὰρ κάμνουσιν αἱ πολλαὶ πόλεις,
 Ὅταν τις ἐσθλὸς καὶ πρόθυμος ὦν ἀνὴρ
 Μηδὲν φέρηται τῶν κακίωνων πλεον.
 Ἡμῖν δ' Ἀχιλλεὺς ἄξιος τιμῆς, γύναι,
 Θανῶν ὑπὲρ γῆς Ἑλλάδας κάλλιστ' ἀνὴρ. 295
 Οὐκοῦν τόδ' αἰσχρὸν, εἰ βλέποντι μὲν φίλῳ

τοῦ ἀνθερωδὸς τοῦ Διός. 271 ὦ φίλον γένειον], ὦ φίλε, τοῦ ὁποῖου τῶν γενεῶν ἀπτο-
 μαι. 275 Παρηγόρησον], ἀγορεύσας πείσον. — φθόνος], νέμεσις. 276 277 Νόμος δ' ἐν ὑμῖν
 κτλ.] διότι ἐν Ἀθήναις ὁ νόμος τοῦ δούλου ἐτιμωρεῖτο ἴσα μετὰ τὸν τοῦ ἐλευθέρου.
 281 Στεννὸς φύσις], ἄτε ἀντὶ στεννῆς. 282 Τῷ θυμουμένῳ], τῷ θυμῷ, ἐξ αἰτίας τοῦ
 θυμοῦ σου. 285 Τὸν εὖ λέγοντα κτλ.], μὴ φρονῆς ὅτι ὁ εὖ λέγων εἶνε ἐχθρὸς σου.
 291 κάμνουσιν], νοσοῦσι, δυσχερῶσιν. 295 βλέποντι], ζῶντι, ὡς ἐκ τοῦ ἐπαχολοῦθοντος.

- Χρώμεσθ', ἐπεὶ δ' ἄπεστι, μὴ χρώμεσθ' ἔτι ;
 Εἶεν τί δητ' ἔρεϊ τις, ἣν τις αὖ φανῇ
 Στρατοῦ τ' ἄθροισις, πολεμίων τ' ἀγωνία ;
 Πότερα μαχοῦμεθ', ἢ φιλοψυχήσομεν,
 Τὸν κατθανόνθ' ὀρώντες οὐ τιμώμενον ;
 Καὶ μὴν ἔμοιγε ζῶντι μὲν καθ' ἡμέραν,
 Κεῖ σμικρ' ἔχοιμι, πάντ' ἂν ἀρκούντως ἔχοι.
 Τύμβον δὲ βουλοίμην ἂν ἀξιούμενον
 Τὸν ἐμὸν ὀράσθαι διὰ μακροῦ γὰρ ἡ χάρις.
 Εἰ δ' οἰκτρά πάσχειν φῆς, τάδ' ἀντάκουέ μου.
 Εἰσὶν παρ' ἡμῖν οὐδὲν ἦσσαν ἀθλῖαι
 Γραῖαι γυναῖκες ἡδὲ πρεσβύται σέθεν,
 Νύμφαι τ' ἀρίστων νυμφίων τητώμεναι,
 Ὡν ἤδε κεύθει σώματ' Ἰδαία κόνις.
 Τόλμα τάδ' ! ἡμεῖς εἰ κακῶς νομίζομεν
 Τιμᾶν τὸν ἐσθλὸν, ἀμαθίαν ὀφλήσομεν.
 Οἱ βάρβαροι δὲ μῆτε τοὺς φίλους φίλους
 Ἑγείσθε, μῆτε τοὺς καλῶς τεθνηκότας
 Θαυμάζεθ', ὥς ἂν ἡ μὲν Ἑλλὰς εὐτυχῇ,
 Ἵμεῖς δ' ἔγρηθ' ὅμοια τοῖς βουλευμασιν.
ΧΟΡ. Αἰ, αἰ, τὸ δούλον ὡς κακὸν πέφυκ' αἰεῖ,
 Τολμᾷ θ', ἃ μὴ χρῆ, τῇ βίᾳ νικώμενον !
 Ὡ θύγατερ, ὅμοι μὲν λόγοι πρὸς αἰθέρα
 Φρουδοὶ μάτην ριφέντες ἀμφὶ σοῦ φόνου.
 Σὺ δ', εἴ τι μείζω δύναμιν ἢ μήτηρ ἔχεις,
 Σπούδαζε, πάσας, ὥστ' ἀγρόνος στόμα,
 Φθογγὰς ἀφείσα, μὴ στερεθῆναι βίου.
 Πρόσπιπτε δ' οἰκτρῶς τοῦδ' Ὀδυσσεῶς γόνυ,
 Καὶ παῖθ' ! ἔχεις δὲ πρόφασιν ἔστι γὰρ τέκνα
 Καὶ τῷδε, τὴν σὴν ὥστ' ἐποικτεῖται τύχην.
ΠΟΔ. Ὠῶ σ', Ὀδυσσεῦ, δεξιὰν ὑφ' εἵματος
 Κρύπτοντα χεῖρα, καὶ πρόσωπον ἔμπαλιν
 Στρέφοντα, μὴ σου προσθίγω γενειάδος.
 Θάρσει· πέφευγας τὸν ἐμὸν ἰκέσιον Δία.
 Ὡς ἔφομαι γε τοῦ τ' ἀναγκαίου χάριν,
 Θανεῖν τε χρήζουσ'. εἰ δὲ μὴ βουλήσομαι,
 Κακῇ φανοῦμαι καὶ φιλόψυχος γυνή.
 Τί γάρ με δεῖ ζῆν, ἢ πατὴρ μὲν ἦν ἀναξ
 Φρυγῶν ἀπάντων; τοῦτό μοι πρῶτον βίου.

²⁹⁷ Χρώμεσθ'], τὸν ἔχομεν φίλον. ²⁹⁸ Εἶεν], ἔστω, ὥς ὑποθέσωμεν ὅτι δὲν ἔγινε τοῦτο, δὲν ἐθυσιάσθη ἡ θυγάτηρ σου εἰς τὸν Ἀχιλλ. ³⁰⁰ Ἀξιούμενον], τιμώμενον.
³⁰³ Διὰ μακροῦ], μακράν (ἐπὶ πολὺ) διαρκεῖ. ³¹¹ Τόλμα τάδ'], ὑπόμεινον.
³¹² ³¹⁵ Μῆτε ἡγείσθε, μῆτε θαυμάζετε], προστακτικὰ.

"Επειτ' ἐθρέφθην ἐλπίδων καλῶν ὕπο.
 Βασιλεῦσι νόμῳ, ζῆλον οὐ σμικρὸν γάμων
 ἔχουσ', οἷον δῶμ' ἐστίαν τ' ἀφίξομαι.
 Δέσποινα δ' ἡ δύστηνος ἰδαίαισιν ἦν
 Γυναιξί, παρθένοις τ' ἀπόβλεπτος μέτα,
 Ἰση θεοῖσι, πλην τὸ κατθανεῖν μόνον.
 Νῦν δ' εἰμὶ δούλη. πρῶτα μὲν με τοῦνομα
 Θανεῖν ἔρᾶν τίθῃσιν, οὐκ εἰωθὸς ὄν·

240

"Επειτ' ἴσως ἂν δεσποτῶν ὤμων φρένας
 Τύχοιμ' ἂν, ὅστις ἀργύρου μ' ὠνήσεται,
 Τὴν ἔκτορός τε χάτεραν πολλῶν χάσιν.
 Προσθεῖς δ' ἀνάγκην σιτοποιὸν ἐν δόμοις,
 Σαίρειν τε δῶμα, κερκίσιν τ' ἐφεστάναι
 Λυπρὰν ἄγουσιν ἡμέραν μ' ἀναγκάσει·
 Λέχη δὲ τὰμὰ δούλος ὠνητὸς ποτὲν
 Χρανεῖ, τυράννων πρόσθεν ἡξιωμένα.

345

Οὐ δὲτ' ἀφίημι ὁμμάτων ἐλευθερον
 Φέγγος τόδ', Αἰδῇ προστιθεῖς ἐμὸν δέμας.
 Ἄγ' οὖν, Ὀδυσσεῦ, καὶ διέργασαί μ' ἄγων·
 Οὐτ' ἐλπίδος γάρ, οὔτε του δόξης ὄρω
 Θάρσος παρ' ἡμῖν, ὥς ποτ' εὖ πράξαι με χρή.
 Μῆτερ, σὺ δ' ἡμῖν μηδὲν ἐμποδὼν γένη
 Λέγουσα, μηδὲ δρῶσα· συμβούλου δέ μοι
 Θανεῖν, πρὶν αἰσχυρῶν μὴ κατ' ἀξίαν τυχεῖν.
 Ὅστις γὰρ οὐκ εἴωθε γεύεσθαι κακῶν,
 Φέρει μὲν, ἀλγεί δ', αὐχέν' ἐντιθεῖς ζυγῶ
 Θανῶν δ' ἂν εἴη μᾶλλον εὐτυχέστερος,
 Ἦ ζῶν· τὸ γὰρ ζῆν μὴ καλῶς μέγας πόνος.

350

355

360

ΧΟΡ. Δεινὸς χαρακτήρ καπίσημος ἐν βροτοῖς
 Ἑσθλῶν γενέσθαι, καπὶ μεῖζον ἔρχεται
 Τῆς εὐγενείας ὄνομα τοῖσιν ἀξίοις.

365

ΕΚ. Καλῶς μὲν εἶπας, θύγατερ, ἀλλὰ τῷ καλῷ
 Λύπη πρόσσεστιν. εἰ δὲ δεῖ τῷ Πηλέως
 Χάριν γενέσθαι παιδί, καὶ φόγον φυγεῖν
 Ὑμᾶς, Ὀδυσσεῦ, τήνδε μὲν μὴ κτείνετε,
 Ἑμᾶς δ' ἄγοντες πρὸς πυρὰν Ἀχιλλέως
 Κεντεῖτε! μὴ φείδεσθ'! ἐγὼ τέκον Πάριν,
 Ὃς παῖδα Θέτιδος ὦλεσεν τόξοις βαλὼν.

370

337 338 Ζῆλον οὐ σμικρὸν γάμων ἔχουσα], Ζηλωτὴ τὰ μέγιστα εὔσα (ἐνεκα) τῶν γάμων ἐκείνῳ, οἷον κτλ., ζηλωτὴν ποιούσα αὐτὸν διὰ τὸν γάμον μου. 341 Πλην τὸ κατθανεῖν μόνον], πλην μόνον (κατὰ) τὸ κατθανεῖν. 347 Προσθεῖς δ' ἀνάγκην σιτοποιὸν], ἀναγκάσας σιτοποιεῖν (ζημῶνεν, μαγειρεύειν). 348 Κερκίσιν τ' ἐφεστάναι], ὁμοίον τῷ Ὀμηρικῷ: Ἰσὶν ἐποιχομένην (Ιλ. Α, 31). 355 356], Οὐτ' ἐλπίδος, οὔτε δόξης του (τινός) ὄρω θάρσος παρ' ἡμῖν. Οὐκ ἔστιν ἡμῖν θάρσειν οὐτ' ἐλπίδος οὔτε προσδοκίας τινὸς ἐνεκεν.

- ΘΔ. Οὐ σ', ὦ γεραῖα, καθθανεῖν Ἀχιλλέως
 Φάντασμι' Ἀχαιοὺς, ἀλλὰ τήνδ', ἤτήσατο. 375
 ΕΚ. Ὑμεῖς δέ μ' ἄλλα θυγατρὶ συμφωνεύσατε,
 Καὶ οἷς τόσον πῶμ' αἵματος γενήσεται
 Γαῖα νεκρῶ τε, τῷ τὰδ' ἐξαιτουμένῳ.
 ΟΔ. Ἄλις κόρης σὺς θάνατος· οὐ προσοιστέας
 Ἄλλος πρὸς ἄλλῳ· μῆδὲ τόνδ' ὠφείλομεν. 380
 ΕΚ. Πολλή γ' ἀνάγκη θυγατρὶ συνθανεῖν ἐμέ.
 ΟΔ. Πῶς; οὐ γὰρ οἶδα δεσπότης κεκτημένος.
 ΕΚ. Ὅποια κισσὸς δρυὸς, ὅπως τῆσδ' ἐξομαι.
 ΟΔ. Οὐκ, ἦν γε πείθῃ τοῖσι σοῦ σωωτέροις.
 ΕΚ. Ὡς τῆσδ' ἐκούσα παιδὸς οὐ μεθήσομαι. 385
 ΟΔ. Ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μὴν τήνδ' ἄπειμ' αὐτοῦ λιπᾶν.
 ΠΟΔ. Μητέρα, πιθού μοι· καὶ σὺ, καὶ Λαερτίου,
 Χάλα τοκεῦσιν εἰκότως θυμουμένοις.
 Σὺ δ', ὦ τάλαινα, τοῖς κρατοῦσι μὴ μάχου.
 Βούλει πεσεῖν πρὸς οὔδας, ἐλκῶσαι τε σὸν 390
 Γέροντα χρῶτα, πρὸς βίαν ὠδουμένη,
 Ἀσχυμονῆσαι τ', ἐκ νέου βραχίονος
 Σπασθεῖς; ἃ πείσει· μὴ σὺ γ' οὐ γὰρ ἄξιον.
 Ἀλλ', ὦ φίλῃ, μοι, μητέρα, ἴδυσθ' ἡ χεῖρα
 Δὸς καὶ παρεῖαν προσβαλεῖν παρηΐδι.
 Ὡς οὔ ποτ' αὖθις, ἀλλὰ νῦν πανύστατον,
 Ἀκτίνα κύκλον θ' ἥλίου προσόψομαι.
 Τέλος δέχει δὴ τῶν ἐμῶν προσφθεγμάτων.
 Ὡ μητέρα, ὦ τεκοῦσ', ἄπειμι δὴ κάτω....
 ΕΚ. Ὡ θυγατερ, ἡμεῖς δ' ἐν φάει δουλεύσομεν. 400
 ΠΟΔ. Ἄνυμφος, ἀνυμέναιος, ὦν μ' ἐχρῆν τυχεῖ.
 ΕΚ. Οἰκτρά σὺ, τέκνον· ἀθλία δ' ἐγὼ γυνή.
 ΠΟΔ. Ἐκεῖ δ' ἐν ἄδου κείσομαι χωρὶς σέθεν.
 ΕΚ. Οἱ μοι, τί δράσω; ποῖ τελευτήσω βίον;
 ΠΟΔ. Δούλη θανοῦμαι, πατρός οὔσ' ἐλευθέρου. 405
 ΕΚ. Ἑμεῖς δὲ πεντήκοντα γ' ἄμμοροι τέκνων.
 ΠΟΔ. Τί σοι πρὸς Ἑκτορ' ἢ γέροντ' εἶπω πόσιν;
 ΕΚ. Ἀγγελλε πασῶν ἀθλιωτάτην ἐμέ.
 ΠΟΔ. Ὡ στέρνα, μαστοὶ θ', οἱ μ' ἐθρέψαθ' ἰδέως

380 Μηδὲ τόνδ' ὠφείλομεν], Ὡς εἴθε (ὠφέλε) μῆδὲ τοῦτον προσηγάκαμεν! 389 Πῶς;
 Οὐ γὰρ κτλ.], ἀκούσας ὁ Ὀδυσσεύς τὸ Ἀνάγκη, παροργίζεται. 385 Ὅποια κισσὸς δρυὸς,
 ἥπως κτλ.], ὅμοιον τῷ: Μητέρα δ' ὥς τις πτανοῖς κλαγγὴν ὀρνισιν, ὅπως ἐξάρξῃ γὰρ
 Μολπᾶν (Τρφάδ. 147). 385 Ὡς τῆς δ' ἐκούσας κτλ.], ἐνν. ἴσθι ἢ, Πείθομαι τοῦτο μόνον
 ὥς, ἀπὸ κοινοῦ τοῦ ἐν τῷ προηγηθέντι στίχῳ Πείθῃ. 385 Χάλα], μετρίασον τὴν ἐργίην
 σε, ὑποχώρησον. 395 Μὴ σὺ γ'], ἐνν. ποιήσης ταῦτα. 405 Πεντήκοντα τέκνων], ὑπερβολὴ
 τοῦτο, οἰκαιοποιουμένης τῆς Ἑκάδης καὶ τὰ νύθια τέκνα τοῦ Πριάμου. 407 Σοί], χαρίζο-
 μένη σοί.

ΕΚ. ὦ τῆς ἄωρου, θύγατερ, ἀθλίας τύχης!

ΠΟΛ. Χαῖρ, ὦ τεκούσα, χαῖρε, Κασάνδρα τέ μοι.

ΕΚ. Χαίρουσιν ἄλλοι, μητρὶ δ' οὐκ ἔστιν τόδε.

ΠΟΛ. Ὅ τ' ἐν φιλίπποις Θρηξὶ Πολύδωρος κάσις.

ΕΚ. Εἰ ζῇ γ' ἀπιστῶ δ' ὧδε πάντα δυστυχῶ.

ΠΟΛ. Ζῇ, καὶ θανούσης ὅμμα συγκλείσει τὸ σόν.

ΕΚ. Τέθνηκ' ἐγώ γε, πρὶν θανεῖν, κακῶν ὑπο.

ΠΟΛ. Κόμιζ', Ὀδυσσεύ, μ', ἀμφιθεῖς κάρα πέπλοις,

Ὡς, πρὶν σφαγῆναί γ', ἐκτέτηκα καρδίαν

Θρήνοισι μητρὸς, τήνδε τ' ἐκτέτω γόοις.

Ὡ φῶς· προσειπεῖν γὰρ σόν ὄνομ' ἔξεστί μοι,

Μέτεστι δ' οὐδέν, πλὴν ὅσον χρόνον ξίφους

Βαίνω μεταξὺ καὶ πυρᾶς Ἀχιλλέως.

ΕΚ. Οἱ γῶ, προλείπω· λύεται δέ μου μέλη

ὦ θύγατερ, ἄψαι μητρὸς, ἔκτεινον χέρα,

Δός· μὴ λίπης μ' ἀπαιδ' ἀπωλόμην, φίλαι!

Ὡς· τὴν Λάκαιναν ξύγγονον Διοσκόροιν,

Ἑλένην ἴδοιμι· διὰ καλῶν γὰρ ὁμμάτων

Αἴσχιστα Τροίαν εἶλε τὴν εὐδαίμονα.

ΧΟΡ. Αὔρα, ποντίας αὔρα,

Ἄ τε ποντοπόρους κομίζεις

Θοὰς ἀκάτους ἐπ' οἶμα λήμνας,

Ποῖ με τὰν μελέαν πορεύσεις;

Τῷ δουλόσυνος πρὸς οἶκον κτηθεῖσ' ἀφίξομαι;

Ἢ Δωρίδος ὄρμον αἶας,

Ἢ Φθιάδος, ἐνθα καλλίστων ὑδάτων πατέρα

Φασὶν Ἀπιδανὸν γύας λεπαίνειν;

Ἢ νάσων, ἀλιτρεῖ

Κώπα πεμπομένην τάλαιναν,

Οἰκτρὰν βιοτὰν ἔχουσαν οἴκοις,

Ἢνθα πρωτόγονός τε φοῖνιξ

Δάφνα δ' ἱερὸς ἀνέσχε πτόρθους Λατοῖ φίλα,

Ὀδίνος ἀγαλμα δίας;

Σὺν Δηλιάσιν τε κούραις, Ἀρτέμιδός τε θεᾶς

Χρυσέαν ἄμπυκα τόξα τ' εὐλόγησω;

Ἢ Παλλάδος ἐν πόλει

Τᾶς καλλιδίφροι' Ἀθηναίας ἐν κροκέῳ πέπλῳ

⁴¹⁰ Ὡς], οὕτως ἴδοιμι ἀπαγομένην καὶ τὴν Α. ⁴²⁰ Αὔρα Ποντ.] Φερεκράτειοι, Γλυκύνειοι, Ἀνακρεόντειοι κτλ. ἀντίσπαστοι. ⁴³⁰ Ἄτε], ὁ Δούκας ἐγράψεν Ἄτις.

⁴³¹ Λήμνας], τῆς θαλάσσης. ⁴³⁷ ⁴³² Ἢ νάσων... ἐνθα], ἢ πρὸς τινὰ τῶν νήσων, ἔνθα κτλ., καὶ ἐννοεῖ τὴν Ἀθῆναι, ὅπου, κατὰ τὴν μυθολογίαν, ἀνεφύησαν πρῶτον ὁ φοῖνιξ καὶ ἡ δάφνη, τεκούσης τῆς Ἀθηνᾶς. ⁴⁴³ ⁴⁴⁸ Ἢ ἐν τῇ πόλει τῆς Παλλάδος (ταῖς Ἀθῆναις) ζεύομαι ἄρματι πῶλον ἐν τῷ κροκέῳ πέπλῳ τῆς καλλιδίφρου Ἀθηνᾶς, ποικιλοῦσα αὐτὸν ἐν διαδελ. κτλ. Ἐννοεῖ δὲ τὴν πομπὴν τῶν Παναθηναίων, καθ' ἣν ἀνεφύει

- Ζεύξομαι ἄρματι πώλους
 'Εν δαιδαλέαισι ποικίλλουσα' ἀνθοκρόχοισι πῆναις,
 'Ἡ Τιτάνων γενεάν,
 Τὰν Ζεὺς ἀμφιπύρρῳ κοιμίζει 450
 Φλογμῷ Κρονίδας;
 'Ὡ μοι τεκέων ἐμῶν,
 'Ὡ μοι πατέρων, χθονός θ', ἃ καπνῷ κατερείπεται
 Τυφομένα, δορίληπτος
 'Υπ' Ἀργείων· ἐγὼ δ' ἐν ξείνῃ χθονὶ δὴ κέκλημαι 455
 Δούλα, λιποῦσ' Ἀσίαν
 Εὐρώπας θεράπναι, ἀλλάξας
 Ἀῖδα θαλάμους.
- ΤΑΛ.** Πού τὴν ἄνασσαν δὴ ποτ' οὖσαν Ἰλίου
 'Εκάβην ἂν ἐξεύροισι, Τρωάδες κόραι; 460
ΧΟΡ. Αὐτὴ πέλας σου, νῶτ' ἔχουσ' ἐπὶ χθονί,
 Ταλθύδιε, κεῖται, ξυγκεκλεισμένη πέπλοις.
- ΤΑΛ.** ὦ Ζεῦ, τί λέξω; πότερα, σ' ἀνθρώπους ὄρῃν,
 'Ἡ δόξαν ἄλλως τήνδε κεκτῆσθαι μάτην
 Ψευδῇ δοκοῦντας δαιμόνων εἶναι γένος, 465
 Τόχην δὲ πάντα τὰν βροτοῖς ἐπισκοπεῖν;
 Οὐχ ἤδ' ἄνασσα τῶν πολυχρύσων Φρυγῶν;
 Οὐχ ἤδε Πριάμου τοῦ μέγ' ὀλβίου δάμαρ;
 Καὶ νῦν πόλις μὲν πᾶς ἀνέστηκεν δορί,
 Αὐτὴ δὲ δούλη, γράυς, ἅπαις, ἐπὶ χθονὶ 470
 Κεῖται, κόνει φέροντα δύστηνον κᾶρα.
 Φεῦ, φεῦ, γέρον μὲν εἰμ'· ὅμως δέ μοι θανεῖν
 Εἴη, πρὶν αἰσχρὰ περιπεσεῖν τύχῃ τινί.
 'Ανίστασ', ὦ δύστηνε, καὶ μετάρσιον
 Πλευρὰν ἔπαιρε, καὶ τὸ πάλλευκον κᾶρα! 475
- ΕΚ.** 'Εα, τίς οὗτος σῶμα τοῦμόν οὐκ ἔῃς
 Κεῖσθαι; τί κινεῖς μ', ὅστις εἴ, λυπουμένην;
ΤΑΛ. Ταλθύδιος ἦκω, Δαναϊδῶν ὑπηρέτης,
 Ἀγαμέμνονος πέμψαντος, ὃ γύναι, μέτα.
- ΕΚ.** ὦ φίλτατ', ἄρα καὶ ἐπισφάξαι τάφῳ
 Δοκοῦν Ἀχαιοῖς ἦλθες; ὡς φίλ' ἂν λέγοις.
 Σπεύδωμεν, ἐγκονῶμεν, ἡγοῦ μοι, γέρον!
ΤΑΛ. Σὴν παῖδα κατθανοῦσαν ὡς θάψης, γύναι,
 'Ἦκω μεταστείχων σε· πέμπουσιν δέ με

το εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ἐπὶ πλοίου συρομένου ἐπὶ τρογῶν ὁ ἱερὸς τῆς Ἀθ. πέπλος, τὸν ὁ-
 ποῖον ἐχέντων κατ' ἔτος αἱ παρθέναι τῶν Ἀθ. 449 'Ἡ Τιτ. γενεάν], ποικίλλουσα ἐν τῇ
 πέπλῳ ἄνθη ἢ τὴν Τιτανομαχίαν. 455 457 Ἀσίαν Εὐρώπας θεράπναι], ἐπαιρεῖ διὰ τοῦ-
 των τὸ φρόνημα τῶν Ἑλλήνων. 462 Ξυγκεκλεισμένη], ἀντὶ Συγκεκαλυμμένη-
 475 Δαναϊδῶν], τῶν Ἑλλήνων, ὡς ἀπὸ γόνων τοῦ Δαναοῦ.

- Δισσοί τ' Ἀτρεΐδαι, καὶ λεώς Ἀχαιῖός.
 ΕΚ. Οἶμοι, τί λέξεις; οὐκ ἄρ' ὥς θανουμένους
 Μετῆλθες ἡμᾶς, ἀλλὰ σσημανῶν κακά;
 Ὅλωας, ὦ παῖ, μητρὸς ἀρπασθεῖς ἄπο·
 Ἡμεῖς δ' ἄτεκνοι τοῦπὶ σ'. ὦ τάλαιν' ἐγώ!
 Πῶς καὶ νιν ἐξεπράξατ'; ἄρ' αἰδούμενοι,
 Ἡ πρὸς τὸ δεινὸν ἦλθεθ', ὡς ἐχθρὰν, γέρον,
 Κτείνοντες; εἰπέ, καίπερ οὐ λέξων φίλα.
 ΤΑΛ. Διπλᾷ με χρῆζεις δάκρυα κερδᾶναι, γύναι
 Σῆς παιδὸς οἶκτον· νῦν τε γὰρ λέγων κακά
 Τέγξω τόδ' ὄμμα, πρὸς τάφῳ θ', ὅτ' ὦλλυτο.
 Παρῇν μὲν ὄχλος πᾶς Ἀχαιικοῦ στρατοῦ
 Πλήρης πρὸ τύμβου σῆς κόρης ἐπὶ σφαγᾶς·
 Λαβὼν δ' Ἀχιλλέως παῖς Πολυξένην χερὸς
 Ἔσθ' ἐπ' ἄκρου γώματος· πέλας δ' ἐγώ·
 Λεκτοί τ' Ἀχαιῶν ἐκκριτοὶ νεανῆαι,
 Σκίρτημα μύσχου σῆς καθέζοντες χεροῖν,
 Ἔσποντο. πλήρες δ' ἐν χεροῖν λαβὼν δέπας
 Πάγχρυσον, ἔρρει χειρὶ παῖς Ἀχιλλέως·
 Χοὰς θανόντι πατρί· σημαίνει δέ μοι
 Σιγῇν Ἀχαιῶν παντὶ κηρῦξαι στρατῷ.
 Καγὼ παραστὰς εἶπον ἐν μέσοις τάδε·
 Σιγᾶτ', Ἀχαιοί, σίγα πᾶς ἔστω λεώς!
 Σίγα, σιώπα! νήνεμον δ' ἔσθ' ὄχλον.
 Ὅ δ' εἶπεν· ὦ παῖ Πηλέως, πατήρ δ' ἐμός,
 Δέξαι χοὰς μοι τάσδε κηλητηρίους,
 Νεκρῶν ἀγωγούς· ἔλθε δ', ὡς πῆγς μέλαν
 Κόρης ἀκραιφνὲς αἷμ', ὅ σοι δωρούμεθα,
 Στρατός τε καὶ γὰρ πρηνεμένης δ' ἡμῖν γενοῦ.
 Λῦσαί τε πρύμνας καὶ χαλινωτήρια
 Νεῶν δὸς ἡμῖν, πρηνεμενοῦς τ' ἀπ' Ἰλίου
 Νόστου τυχόντας πάντας ἐς πάτραν μολεῖν.
 Τόσαυτ' ἔλεξε, πᾶς δ' ἐπεύξατο στρατός·
 Εἶτ' ἀμφίχρυσον φάσγανον κόπης λαβὼν
 Βεβίλκε κολεοῦ, λογάσι δ' Ἀργείων στρατοῦ
 Νεανίαις ἐνευσε παρθένον λαβεῖν.
 Ἡ δ', ὡς ἐφράσθη, τὸν δ' ἐσήμηνεν λόγον·
 ὦ τὴν ἐμὴν πέρσαντες Ἀργεῖοι πόλιν,
 Ἐκοῦσα θνήσκω! μὴ τις ἄψηται χροὸς

⁴⁸⁹ Τοῦπὶ σ']. τὸ ἐπὶ σοί, καθ' ὅσον ἀφορᾷ σέ. ⁴⁹⁰ Διπλᾷ με χρ.] ἀναγκάσεις με κερδᾶναι διπλᾷ δάκρυα, δις δακρῦσαι, τότε καὶ νῦν. ⁴⁹⁵ Πρὸς τάφῳ θ' ὅτ' ὦλλυτο.] ἐνν. ἔτεγξα. ⁵¹⁰ ⁵¹⁵ Χαλινωτήρια νεῶν], τὰ ἀπόγεια ἢ πρυμνήσια σχοινία. ⁵²¹ Ἐφράσθη] ἐνέησε, παρετήρησε τοῦτο.

- Τοῦ 'μοῦ· παρέξω γὰρ δέρην εὐκαρδίως.
 Ἐλευθέραν δὲ μ', ὥς ἐλευθέρα θάνω, 525
 Πρὸς θεῶν, μεθέντες κτείναντ'· ἐν νεκροῖσι γὰρ
 Δούλη κεκληῖσθαι, βασιλὶς οὗτ', αἰσχύνομαι.
 Λαοὶ δ' ἐπεβρόθησαν, Ἀγαμέμνων τ' ἄναξ
 Εἶπεν μεθεῖναι παρθένον νεανίας.
 Οἱ δ', ὥς τάχιστ' ἤκουσαν ὑστάτην ὅπα, 530
 Μεθίκαν, οὐπὲρ καὶ μέγιστον ἦν κράτος.
 Καπεῖ τόδ' εἰσέγκουσε δεσποτῶν ἔπος,
 Λαβούσα πέπλους, ἐξ ἄκρας ἐπωμίδος
 Ἐβρόχη λαγόνας ἐς μέσον, παρ' ὀμφαλὸν,
 Μαστοὺς τ' ἔδειξε στέρνα θ', ὥς ἀγάλματος, 535
 Κάλλιστα, καί, καθείσα πρὸς γαῖαν γόνυ,
 Ἐλεξε πάντων τλημονέστατον λόγον·
 Ἴδοῦ, τόδ' εἰ μὲν στέρονον, ὦ νεανία,
 Παίειν προθυμεῖ, παῖσιν· εἰ δ' ὑπ' αὐγένα
 Χρῆξεις, πάρεστι λαιμὸς εὐτρεπὴς ὁδός. 540
 Ὁ δ', οὐ θέλων τε καὶ θέλων, οἴκῳ κόρης,
 Τέμνει σιδήρεω πνεύματος διαβρόας·
 Κρουνοὶ δ' ἐχώρουν· ἡ δὲ καὶ θνήσκουσ' ὁμῶς
 Πολλὴν πρόνοιαν εἶχεν εὐσχήμῳ πεσεῖν,
 Κρύπτουσ', ἃ κρύπτειν ὅμματ' ἀρσένων χροῶν. 545
 Ἐπεὶ δ' ἀφῆκε πνεῦμα θανάσιμῳ σφαγῇ,
 Οὐδεὶς τὸν αὐτὸν εἶχεν Ἀργείων πόνον,
 Ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν τὴν θανοῦσαν ἐκ χειρῶν
 Φύλλοις ἔβαλλον, οἱ δὲ πληροῦσιν πυρὰν,
 Κορμούς φέροντες πευκίνους· ὁ δ' οὐ φέρων 550
 Πρὸς τοῦ φέροντος τοιάδ' ἤκουεν κακά·
 Ἔστηκας, ὦ κάκιστε, τῇ νεάνιδι
 Οὐ πέπλον, οὐδὲ κόσμον ἐν χειροῖν ἔχων;
 Οὐκ εἴ τι δώσων τῇ περισσ' εὐκαρδίῳ,
 Ψυχὴν τ' ἀρίστη; τοιάδ' ἀμφὶ σῆς λέγων 555
 Παιδὸς θανούσης, εὐτεκνωτάτην τε σέ
 Πασῶν γυναικῶν δυστυχεστάτην θ' ὀρώ.
 ΧΟΡ. Δεινόν τι πῆμα Πριαμίδαις ἐπέζεσεν,
 Πόλει τε τῇ μῆ, θεῶν ἀναγκαῖον τόδε.
 ΕΚ. ὦ θυγάτερ, οὐκ οἶδ', εἰς ὅ τι βλέψω κακῶν, 560
 Πολλῶν παρόντων· ἦν γὰρ ἄψωμαι τινός,
 Τόδ' οὐκ ἔᾶ με· παρακαλεῖ δ' ἐκείθεν αὖ
 Λύπη τις ἄλλη, διάδοχος κακῶν κακοῖς.

⁵²⁹ Ἐπεβρόθησαν], ἐπεκρόθησαν, ἐπευφήμησαν. ⁵³¹ Οὐπὲρ καὶ μέγ., τοῦ Ἀγαμέμνονος, καθ' ὑπερβατόν. ⁵⁴¹ Οὐ θέλων τε καὶ θέλων], ἐκὼν ἄκων. ⁵⁴⁵ Πνεύματος διαβρόας], τὸν λάρυγγα. ⁵⁵⁴ Οὐ εἴ], οὐχ ὑπάγεις, β', ἐν. πρσ. τοῦ Εἰμι.

Καὶ νῦν τὸ μὲν σὸν, ὥστε μὴ στένειν, πάθος
 Οὐκ ἂν δυναίμην ἐξαλείφασθαι φρενός. 565
 Τὸ δ' αὖ λίαν παρεῖλες, ἀγγελθεῖσά μοι
 Γενναῖος. οὐκ οὖν δεινόν, εἰ γῆ μὲν κακῇ,
 Τυχοῦσα καιροῦ θεόθεν, εὖ στάχυν φέρει,
 Χρήστῃ δ', ἀμαρτοῦσ' ὦν χρεῶν αὐτὴν τυχεῖν,
 Κακὸν δίδωσι καρπὸν· ἄνθρωποι δ' αἰεὶ 570
 Ὅ μὲν πονηρὸς οὐδὲν ἄλλα πλὴν κακός,
 Ὅ δ' ἐσθλός, ἐσθλός, οὐδὲ συμφορᾶς ὕπο
 Φύσιν διέφθειρ', ἀλλὰ χρηστός ἐστ' αἰεὶ.
 Ἄρ' οἱ τεκόντες διαφέρουσιν, ἢ τροφαί;
 Ἔχει γὰρ μέντοι καὶ τὸ θρεφθῆναι καλῶς 575
 Δίδαξιν ἐσθλοῦ· τοῦτο δ' ἦν τις εὖ μάθη,
 Οἶδεν τό γ' αἰσχρὸν κανόνι τοῦ καλοῦ μαθών.
 Καὶ ταῦτα μὲν ἔη νοῦς ἐτόξευσεν μάτην·
 Σὺ δ' ἔλθῃ καὶ σήμερον Ἀργείοις τάδε,
 Μὴ θιγγάνειν μοι μηδέν', ἀλλ' εἵργειν ὄχλον, 580
 Τῆς παιδός. ἐν τοι μυρίῳ στρατεύματι
 Ἀκόλαστος ὄχλος, ναυτικὴ τ' ἀναρχία
 Κρείσσων πυρός, κακός δ' ὁ μὴ τι ὄρων κακόν.
 Σὺ δ' αὖ λαβοῦσα τεύχος, ἀρχαία λάτρη,
 Βάψας' ἐνεγκε δεῦρο ποντίας ἁλός, 585
 Ὡς παῖδα λουτροῖς τοῖς πανυστάτοισι ἐμήν,
 Νύμφην τ' ἀνυμφον, παρθένον τ' ἀπάρθενον,
 Λούσω, προθῶμαί θ', ὡς μὲν ἄξια, πόθεν;
 Οὐκ ἂν δυναίμην· ὡς δ' ἔχω, (τί γὰρ πάθω;))
 Κόσμον τ' ἀγείρας' αἰχμαλωτῶν πάρα, 590
 Αἶ μοι πάρεδροι τῶνδ' ἔσω σκηνωμάτων
 Ναῖουσιν, εἴ τις, τοὺς νεωστὶ δεσπότας
 Λαθοῦσ', ἔχει τι κλέμμα τῶν αὐτῆς δόμων.
 Ὡς γήματ' οἰκῶν, ὧ ποτ' εὐτυχεῖς δόμοι,
 Ὡς πλείστ' ἔχων, κάλλιστα τ', εὐγονώτατε 595
 Πρίαμε, γεραιά θ' ἦδ' ἐγὼ μήτηρ τέκνων,
 Ὡς εἰς τὸ μηδὲν ἤκομεν, φρονήματος
 Τοῦ πρὶν στερέντες! εἴτα αἴτ' ὀγκοῦμεθα,
 Ὅ μὲν τις ἡμῶν πλουσίαις ἐν δώμασιν,
 Ὅ δ' ἐν πολιταῖς τίμιος κεκλημένος. 600
 Τὰ δ' οὐδέν' ἄλλως φροντίδων βουλευόμενα,

566 Τὸ δ' αὖ λίαν παρεῖλες], τὸ δὲ λίαν αὐτὴν στένειν ἀφείλες. 568 Καιροῦ], ἐγκαίρου
 θεοῦ, ἡλίου κτλ. 571] Ἀρὰ γὰρ ἀπὸ τῶν γονέων πρᾶτρεται ἡ διαφορὰ αὐτῆς ἢ ἀπὸ τῆς
 ἀνατροφῆς; 573] Εἰς μάτην (ἐμπαρόδως) ἐπαγοράσας τοῦτων ὀνομασίαις μου. 583] Βούλσας
 τὸ τεύχος κόμισαν ὕδαρ ἐκ τῆς θαλάσσης. 587 Ἀπάρθενον], καθ' ὁμοιότητα τοῦ Ἀνυμ-
 φον, ὡς μεμνηστευμένην τῇ Ἀχιλλεῖ. Συνήθη δὲ ταῦτα τοῖς Τραγικοῖς. 588 Προθῶ-
 μα-], νὰ τὴν ἐκθέτω, καθὼς ἐκθέτουσιν ἐτι καὶ νῦν τοὺς νεκροὺς πρὶν τοὺς θάψασαι.

- Γλώσσης τε κόμποι· κείνος ὀλβιώτατος,
 "Ὅτω κατ' ἡμάρ τυγχάνει μηδὲν κακόν.
 ΧΟΡ. Ἐμοὶ χροὴν συμφορὰν, ἔμοι χροὴν
 Πημονὰν γενέσθαι, 605
 Ἰδαίαν ὅτε πρῶτον ὕλαν
 Ἀλέξανδρος εἰλατίναν
 Ἐτάμεθ', ἄλιον ἐπ' οἶδμα ναυστολήσων
 Ἐλένας ἐπὶ λέκτρα, τὰν καλλίσταν ὁ χρυσοφαγῆς
 Ἄλιος αὐγάζει. 610
 Πόνοι γὰρ καὶ πόνων ἀνάγκαι
 Κρείσσονες κυκλοῦνται,
 Κοινὸν δ' ἐξ ἰδίας ἀνοίας
 Κακὸν τᾷ Σιμουνητίδι γὰρ
 Ὀλέθριον ἔμολε, συμφορὰ τ' ἀπ' ἄλλων. 615
 Ἐκρίθη δ' ἔρις, ἂν ἐν Ἰδᾷ κρίνει τρισσὰς μακάρων
 Παῖδας ἀνὴρ βούτας
 Ἐπὶ δορί, καὶ φόνῳ, καὶ ἔμῳν μελάρων λῶδα·
 Στένει δὲ καὶ τις ἀμφὶ τὸν εὐροον Εὐρώταν
 Λάχαινα πολυδάκρυτος ἐν δόμοις κόρα,
 620
 Πολιὺν τ' ἐπὶ κρατὰ μάτηρ,
 Τέκνων θανόντων, τίθεται χέρα,
 Δρύπτεται τε παρειᾶν,
 Δίαϊμον ὄνυχά τιθεμένα σπαραγμοῖς.
 ΘΕΡ. Γυναῖκες, Ἐκάθῃ ποῦ ποθ', ἡ παναθλία, 625
 Ἢ πάντα νικῶς ἄνδρα καὶ θῆλυν σπορὰν
 Κακοῖσιν; οὐδεὶς στέφανον ἀνθικιρήσεται.
 ΧΟΡ. Τί δ', ὦ τάλαινα σῆς κακογλώσσου βοῆς;
 Ὡς οὐ ποθ' εὐδαι λυπρὰ σου κηρύγματα.
 ΘΕΡ. Ἐκάθῃ φέρω τόδ' ἄλγος· ἐν κακοῖσι δὲ 630
 Οὐ ῥάδιον βροτοῖσιν εὐφημεῖν στόμα.
 ΧΟΡ. Καὶ μὲν περῶσα τυγχάνει δόμων ὕπερ
 Ἡδ', εἰς δὲ καιρὸν σοῖσι φαίνεται λόγοις.
 ΘΕΡ. Ὡ παντάλαινα, κἄτι μᾶλλον ἢ λέγω,
 Δέσπαιν', ὀλωλας, κούκέτ' εἰ, βλέπουσά φῶς,
 Ἀπαις, ἄνανδρος, ἄπολις, ἐξεφθαρμένη.
 635
 ΕΚ. Οὐ καινὸν εἶπας, εἰδόσιν δ' ὠνείδισας.
 Ἀτὰρ τί νεκρὸν τόνδε μοι Πολυξένης

⁶⁰¹] Ἐχρῆν ἔμοι συμφορὰν γενέσθαι, ἐπέπρωτό μοι. ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ Πόνοι.. κυκλοῦνται], δια-
 δέχονται ἀλλήλους. ⁶¹⁴ Σιμουνητίδι γὰρ], τῇ γῇ τοῦ Σιμόντος ποταμοῦ. ⁶¹⁸ Ἐρις, ἂν ἐν
 Ἰδᾷ κτλ.], ἡ μεταξὺ τῶν τριῶν θεαινῶν, Ἡρας, Ἀθηνᾶς καὶ Ἀφροδίτης, ἐριζουσῶν τίς
 καλλίων, τὴν ὁποῖαν ἐκρίνειν ὁ Πάρις, ἴδε τὴν Μυθολογίαν. ⁶¹⁸ Ἐπὶ δορί κτλ.], πρὸς πό-
 λεμον καὶ φόνον καὶ ἀφανισμόν τοῦ οἴκου με. ⁶¹⁹ Εὐροον Εὐρώταν], παρωνομασία.
⁶²¹] τιθεμένη (ποιούσα) διαίμον τοῖς σπαραγμοῖς τὸν αὐτῆς ὄνυχά. ⁶²⁷ Οὐδεὶς στέφ.
 ἀνθικιρ.], οὐδεὶς ἀντ' αὐτῆς αἰρήσεται τὸν στέφανον· αὕτη νικᾷ τοὺς πάντας τοὺς κακούς.

- Ἦκεις κομίζουσ', ἥς ἀπηγγέλλη τάφος
 Πάντων Ἀγαθῶν διὰ χειρὸς σπουδῇν ἔχειν;
 ΘΕΡ. Ἦδ' οὐδὲν οἶδεν, ἀλλὰ μοι Πολυξένην
 Θρηγνεί, νέων δὲ πημάτων οὐχ ἄπτεται.
 ΕΚ. Οἱ γὰρ τάλαινα, μῶν τὸ βακχεῖον κάρα
 Τῆς θεσπιωδοῦ δευρο Κασάνδρας φέρεις;
 ΘΕΡ. Ζῶσαν λέλακας, τὸν θανόντα δ' οὐ στένεις
 Τόνδ'· ἀλλ' ἄθρησον σῶμα γυμνωθὲν νεκροῦ,
 Εἴ σοι φανείται θαῦμα καὶ παρ' ἐλπίδας.
 ΕΚ. Οἶμοι, βλέπω δὴ παῖδ' ἐμὸν τεθνηκότα
 Πολύδωρον, ὃν μοι Θορῆς ἔσωζ' οἴκοις ἀνὴρ!
 Ἀπωλόμην δύστηνος! οὐκέτ' εἰμὶ δῆ!
 ὦ τέκνον, τέκνον!
 Αἶ, αἶ, κατάρχομαι νόμον βακχεῖον, ἐξ ἀλάστορος
 Ἀρτιμαθὲς κακῶν!
 ΘΕΡ. Ἐγὼς γὰρ ἄτην παιδὸς, ᾧ δύστηνε σύ;
 ΕΚ. Ἀπιστ', ἀπιστα, καινὰ, καινὰ δέρκομαι!
 Ἔτερα δ' ἀφ' ἐτέρων κακὰ κακῶν κυρεῖ
 Οὐδέποτε' ἀδάκρυτος, ἀστένακτος,
 Ἀμέρα μ' ἐπισχῆσει.
 ΧΟΡ. Δεῖν', ᾧ τάλαινα, δεινὰ πάσχομεν κακὰ!
 ΕΚ. ὦ τέκνον, τέκνον ταλαίνας ματρὸς,
 Τίνι μὲν ἠνέστης, τίνι πότμῳ κεῖσθαι,
 Πρὸς τίνος ἀνθρώπων;
 ΘΕΡ. Οὐκ οἶδ' ἐπ' ἀκταῖς νιν κυρῶ θαλασσίαις.
 ΕΚ. Ἐκβλήτον, ἥ πέσσημα
 Φονίου δορός; ΘΕΡ. ἐν ψαμάθῳ λευρᾷ
 Πόντου νιν ἐξήνεγκε πελάγιος κλύδων.
 ΕΚ. ὦ μοι, αἶ, αἶ, ἔμεθον ἐνύπνιον
 Ὀμμάτων ἐμῶν ὄψιν,
 — Οἷ με παρέβα φάσμα μελανόπτερον —
 Ἄν ἐσεῖδον ἀμφὶ σ', ὦ τέκνον,
 Οὐκέτ' ὄντα Διὸς ἐν φάει.
 ΘΕΡ. Τίς γὰρ νιν ἔκταν'; οἶσθ', ὄνειρόφρον, φράσαι;
 ΕΚ. Ἐμὸς, ἐμὸς ξένος, Θράκιος ἱππότης,
 Ἴν' ὁ γέρον πατὴρ ἔθετό νιν κρύψας.
 ΘΕΡ. ὦ μοι, τί λέξεις; χρυσὸν ὥς ἔχει κτανῶν;
 ΕΚ. Ἀρρήτ', ἀνωνόμαστα, θαυμάτων πέρα,
 Οὐχ ὅσι, οὐδ' ἀνεκτά. ποῦ δίκαι ξένων;
 ὦ κατάρατ' ἀνδρῶν, ὥς διεμοιράσω

659 660] Ἦς ὁ τάφος ἀπηγγέλλη μοι ἔχειν διὰ χειρὸς (ἀπασχολεῖν) τὴν σπουδῇν πάντων τῶν ἀγαθῶν. 661] ὦ τ. τ. τ., οἱ πλείστοι τῶν κρίνων δόχοιμοι. 662] Αἶ, αἶ, ἱσμενος πετράμετρος. 672] Ὀνειρόφρον], ὄνειροκρίτα.

- Χρῶα, σιδαρῆφ τεμὼν φασγάνῳ
Μέλεα τοῦδε παιδὸς, οὐδ' ὄκτισας! 680
- ΧΟΡ. Ὡ τλῆμον, ὥς σε πολυπονωτάτην βροτῶν
Δαίμων ἔθηκεν, ὅστις ἐστὶ σοι βαρὺς.
'Αλλ' (εἰσορῶ γὰρ τοῦδε δεσπότης δέμας
'Αγαμέμνονος) τούθ' ἐνδε σιγῶμεν, φίλοι.
- ΑΓ. 'Εκάβη, τί μέλλεις παῖδα σὴν κρύπτειν τάφῳ 685
'Ελθοῦς, ἐφ' οἷσπερ Ταλθύβιος ἤγγειλέ μοι,
Μὴ θιγγάνειν σῆς μηδέν' Ἀργείων κόρης;
'Ημεῖς μὲν οὖν ἐῷμεν, οὐδ' ἐψάυομεν
Σὺ δὲ σχολάζεις, ὥστε θαυμάζειν ἐμέ.
'Ηκω δ' ἀποστελῶν σε τὰ κεῖθεν γὰρ εὖ 690
Πεπραγμέν' ἐστίν, εἴ τι τῶνδ' ἐστὶν καλῶς.
'Εα, τίν' ἄνδρα τόνδ' ἐπὶ σκηναῖς ὄρω
Θανόντα Τρώων; οὐ γὰρ Ἀργείων πέπλοι
Δέμας περιπτύσσοντες ἀγγέλλουσί μοι.
- ΕΚ. Δύστην', (ἐμαυτὴν γὰρ λέγω, λέγουσα σέ,
'Εκάβη,) τί δρώσω; πότερα προσπέσω γόνυ 695
'Αγαμέμνονος τοῦδ', ἢ φέρω σιγῇ κακὰ;
- ΑΓ. Τί μοι προσώπῳ νῶτον ἐγκλίναςα σὸν
'Δύρει, τὸ πραχθέν δ' οὐ λέγεις; τίς ἐσθ' ὁδε;
- ΕΚ. 'Αλλ' εἰ με δούλην πολεμίαν θ' ἡγνούμενος 700
Γονάτων ἀπώσαιτ', ἄλγος ἂν προσθεῖμεθ' ἅμ.
- ΑΓ. Οὐ τοι πέφυκα μάντις, ὥστε μὴ κλύων
'Βεβιστορῆσαι σὼν ὁδὸν βουλευμάτων.
- ΕΚ. 'Αρ' ἐκλογίζομαι γε πρὸς τὸ δυσμενές 705
Μᾶλλον φρένας τοῦδ', ὄντος οὐχὶ δυσμενοῦς;
- ΑΓ. Εἴ τί με βούλει τῶνδε μηδὲν εἰδέναι,
Εἰς ταυτὸν ἤκεις· καὶ γὰρ οὐδ' ἐνὶ κλύειν.
- ΕΚ. Οὐκ ἂν δυνάμην τοῦδε τιμωρεῖν ἄτερ 710
Τέκνοισι ταῖς ἐμοῖσι. τί στρέφω τάδε;
Τολμᾶν ἀνάγκη, κἂν τύχω, κἂν μὴ τύχω.
'Αγάμεμνον, ἱκετεύω σε τῶνδε γονάτων,
Καὶ σοῦ γενείου, δεξιᾶς τ' εὐδαίμονος!
- ΑΓ. Τί χρῆμα μαστεύουσα; μῶν ἐλευθέρων 715
Αἰῶνα θέσθαι; ῥάδιον γὰρ ἐστὶ σοι.
- ΕΚ. Οὐ δῆτα· τοὺς κακοὺς δὲ τιμωρουμένη,
Αἰῶνα τὸν ζυμπαντα δουλεῦσαι θέλω.
- ΑΓ. Καὶ δὴ τίν' ἡμᾶς εἰς ἐπάρκεσιν καλεῖς;

685 Δεσπότης δέμας], περιφρ. ἀπὸ τοῦ Δεσπότην. 705 705] 'Εκλογίζομαι τὰς τοῦ δε φρένας
πρὸς τὸ δυσμενές, ὄντος οὐχὶ δυσμενοῦς; Τὸν ἐκλαμβάνω φρονούντα ἐχθρικά κατ' ἐμοῦ.
ἐνὸς δὲν εἶν' ἐχθρὸς μου. 707 Εἰς ταυτὸν ἤκεις], τὸ ἐπέτυχες. 709 Τί στρέφω τάδε], τί
ἐπὶ σιγῇ προγορίζω; 715 715] 'Ελευθέρων αἰῶνα], ζωὴν ἐλευθέρων, ἐλευθερίαν.

- ΕΚ. Οὐδέν τι τούτων, ὦν σὺ δοξάζεις, ἀναξ.
 Ὅρξας νεκρὸν τόνδ', οὐ κατασκάζω δάκρυ;
 ΑΓ. Ὅρῳ τὸ μέντοι μέλλον οὐκ ἔχω μαθεῖν.
 ΕΚ. Τοῦτόν ποτ' ἔτεκον κἄφερον ζώονος ὑπο.
 ΑΓ. Ἔστιν δὲ τίς σῶν οὗτος, ὦ τλήμων, τέκνων;
 ΕΚ. Οὐ τῶν θανόντων Πριαμίδων ὑπ' ἱλίῳ.
 ΑΓ. Ἦ γάρ τιν' ἄλλον ἔτεκες ἢ κείνους, γύναι;
 ΕΚ. Ἀνόνητά γ', ὡς ἔοικε, τόνδ', ὃν εἰσράας.
 ΑΓ. Ποῦ δ' ὦν ἐτύγγαν', ἦνικ' ὄλλυτο πτόλις;
 ΕΚ. Πατὴρ νιν ἐξέπεμψεν, ὀρώδων θανεῖν.
 ΑΓ. Ποῖ τῶν τότε ὄντων χωρίσας τέκνων μόνον;
 ΕΚ. Βίς τήνδε χώραν, οὐπερ εὐρέθη θανών.
 ΑΓ. Πρὸς ἄνδρ', ὃς ἄρχει τῆσδε, Πολυμήστωρ, χθονός;
 ΕΚ. Ἐνταῦθ' ἐπέμψθη πικροτάτου χρυσοῦ φύλαξ.
 ΑΓ. Θνήσκει δὲ πρὸς τοῦ, καὶ τίνος πότμου τυχών;
 ΕΚ. Τίνος γ' ὑπ' ἄλλου; Θρήξ νιν ὤλεσεν ξένος.
 ΑΓ. Ὡ τλήμων, ἦπου χρυσὸν ἡράσθη λαθεῖν;
 ΕΚ. Τοιαῦτ', ἐπειδὴ συμφορὰν ἔγνω Φρυγῶν.
 ΑΓ. Εὗρες δὲ ποῦ νιν, ἢ τίς ἤνεγκεν νεκρόν;
 ΕΚ. Ἦδ', ἐντυχοῦσα παντίας ἀκτῆς ἔπι.
 ΑΓ. Τοῦτον ματεύουσ', ἢ πονοῦσ' ἄλλον πόνον;
 ΕΚ. Λούτρ' ὄψετ' αἴσουσ' ἐξ ἁλὸς Πολυξένη.
 ΑΓ. Κτανών νιν, ὡς ἔοικεν, ἐκβάλλει ξένος.
 ΕΚ. Θαλασσόπλαγκτόν γ', ὥδε διατερῶν χροῶ.
 ΑΓ. Ὡ σχετλία σὺ τῶν ἀμετρήτων πόνων!
 ΕΚ. Ὅλωλα, κούδεν λοιπόν, Ἀγάμεμνον, κακῶν.
 ΑΓ. Φεῦ, φεῦ, τίς οὕτω δυστυχὴς ἔφυ γυνή;
 ΕΚ. Οὐκ ἔστιν, εἰ μὴ τὴν τύχην αὐτὴν λέγοις.
 Ἄλλ' ὦν περ οὔνεκ' ἀμφὶ σὸν πίπτω γόνυ,
 Ἄκουσον, εἰ μὲν ὁσὶά σοι παθεῖν δοκῶ,
 Στέργοιμ' ἂν εἰ δὲ τοῦμπαλιν, σὺ μοι γενοῦ
 Τιμώρως ἀνδρὸς ἀνοσιωτάτου ξένου.
 Ὅς, οὔτε τοὺς γῆς νέρθεν, οὔτε τοὺς ἄνω,
 Δείσας, δέδρακεν ἔργον ἀνοσιώτατον,
 Κοινῆς τραπέζης πολλάκις τυχών ἐμοί,
 Ξενίας τ' ἀριθμῷ πρῶτα τῶν ἐμῶν φίλων.
 Τυχὼν δ', ὅσων δεῖ, καὶ λαθὼν προμηθέαν,
 Βυκτεῖνε, τύμβου δ', εἰ κτανεῖν ἐβούλετο,
 Οὐκ ἤξιωσεν, ἀλλ' ἀφῆκε πόντιον.
 Ἢμεῖς μὲν οὖν δούλοί τε κάσθηνεῖς ἴσως.
 Ἄλλ' οἱ θεοὶ σθένουσι χῶ κείνων κρατῶν
 Νόμος, νόμῳ γὰρ τοὺς θεοὺς ἡγούμεθα,

Καὶ ζῶμεν ἄδικα καὶ δίκαι' ὀρισμένοι.

760

Ὅς εἷς σ' ἀνελθὼν εἰ διαφθαρήσεται,

Καὶ μὴ δίκην δώσουσιν οὔτινες ξένους

Κτείνουσιν, ἢ θεῶν ἱερὰ τολμῶσιν φέρειν,

Οὐκ ἔστιν οὐδὲν τῶν ἐν ἀνθρώποις ἴσον.

Ταῦτ' οὖν ἐν αἰσχροῦ θέμενος αἰδέσθητί με!

765

Οἰκτερον ἡμᾶς, ὥς γραφεύς τ' ἀποσταθεῖς

Ἰδοῦ με, κἀνάθρησον, οἳ ἔχω κακά!

Τύραννος ἦν ποτ', ἀλλὰ νῦν δούλη σέθεν,

Εὐπαις ποτ' οὔσα, νῦν δὲ γραῦς ἅπαις θ' ἅμα,

Ἄπολις, ἔρημος, ἀθλιωτάτη βροτῶν.

770

Οἴμοι τάλαινα, ποί μ' ὑπεξάγεις πόδα;

Ἔοικα πράξειν οὐδέν. ὦ τάλαιν' ἐγώ!

Τί δῆτα θνητοὶ τᾶλλα μὲν μαθήματα

Μοχθοῦμεν, ὥς χρὴ, πάντα, καὶ μαστεοῦμεν,

775

Πειθῶ δὲ, τὴν τύραννον ἀνθρώποις μόνην,

Οὐδέν τι μᾶλλον εἰς τέλος σπουδάζομεν,

Μισθοὺς διδόντες, μανθάνειν, ἔν' ἢ ποτὲ

Ἡέθειν ἢ τις βούλοιτο, τυγχάνειν θ' ἅμα;

Πῶς οὖν ἔτ' ἂν τις ἐλπίσαι πράξειν καλῶς;

780

Οἳ μὲν τοσούτοι παῖδες οὐκέτ' εἰσὶ μοι

Αὐτὴ δ' ἐπ' αἰσχροῖς αἰχμᾶλώος οἴχομαι

Καπνὸν δὲ πόλεως τόν δ' ὑπερβώσκονθ' ὄρω.

Καὶ μὴν ἴσως μὲν τοῦ λόγου κενὸν τόδε,

Κύπριν προβάλλειν ἄλλ' ὅμως εἰρήσεται.

785

Πρὸς σοῖσι πλευροῖς παῖς ἐμὴ κοιμίζεται

Ἢ φοιθᾶς, ἦν καλοῦσι Κασάνδραν Φρύγες.

Ποῦ τὰς φίλας δῆτ' εὐφρόνας δείξεις, ἄναξ,

Ἢ τῶν ἐν εὐνῇ φιλότατων ἀσπασμάτων

Χάριν τίν' ἔξει παῖς ἐμὴ, κείνης δ' ἐγώ;

790

Ἐκ τοῦ σκότου γάρ, τῶν τε νυκτέρων πάνυ

Φίλτρων μεγίστη γίγνεται βροτοῖς χάρις.

Ἄκουε δῆ νυν! τὸν θανόντα τόν δ' ὄρεας;

Τούτον καλῶς δρῶν, ὄντα κηδεστήν σέθεν

Δράσεις. ἐνός μοι μῦθος ἐνδεὴς ἔτι

795

Εἴ μοι γένοιτο φθόγγος ἐν βραχίονι

Καὶ χερσὶ καὶ κόμαισι καὶ ποδῶν βάσει,

Ἢ Δαιδάλου τέχναισιν, ἢ θεῶν τινας,

νόμος ὁ κρατῶν ἔ τῶν θεῶν αὐτῶν· διότι ἔ τοὺς θεοὺς νόμος ἡγοῦμεθα ὑπάρχειν ἔ τὰ ἄδικα καὶ δίκαια νόμος ζῶμεν ὀρίσαντες. ⁷⁶¹ Ὅς, εἷς σ' ἀνελθὼν], δε (νόμος, ὁ περὶ δικαίου ἔ ἀδίκου), ἐὰν ἀνατεθεῖς πρὸς ἐκτέλεσιν εἰς σέ, μένη ἀνενέργητος. ⁷⁶⁵ φέρειν], παραβαίνειν. ⁷⁶⁹ Ἀποσταθεῖς], σταθεῖς μακρόθεν, καθὼς οἱ ζωγράφοι. ⁷⁷¹ Ὑπεξάγεις πόδα], ὑποχωρεῖς, ὁ ἄγχι. μὴ θέλων κακοποιῆσαι τὸν Πολυμήστορα. ⁷⁹⁵ Εἴ μοι γένοιτο], εἴθε μοι γ. ⁷⁹⁷ Ἢ Δαιδ. τέχναισιν], διότι ὁ Δαιδάλος μυθολογεῖται κατασκευάσαι κινούμενα

Ὡς πάντ' ὀμάρτη σὼν ἔχοιτο γουνάτων,
 Κλονέ', ἐπισκλήπτουτα παντοίους λόγους.
 Ὡ δέσποτ', ὦ μέγιστον Ἑλλήσιν φάος,
 Πιθού, παράσχες χεῖρα τῇ πρεσβυτίδι
 Τιμωρόν, εἰ καὶ μηδέν ἐστιν, ἀλλ' ὅμως.
 Ἐσθλοῦ γὰρ ἀνδρὸς τῇ δίκῃ θ' ὑπηρετεῖν,
 Καὶ τοὺς κακοὺς δρᾶν πανταχοῦ κακῶς αἰεῖ.

800

ΧΟΡ. Δεινόν γε, θνητοῖς ὡς ἅπαντα συμπιτνεῖ,
 Καὶ τὰς ἀνάγκας οἱ νόμοι διώρισαν,
 Φίλους τιθέντες τοὺς γε πολεμικωτάτους,
 Ἐχθροὺς τε τοὺς πρὶν εὐμενεῖς ποιούμενοι.

805

ΑΓ. Ἐγὼ σέ, καὶ σὸν παῖδα, καὶ τύχας σέθεν,
 Ἐκάβη, δι' οἴκτου, χεῖρά θ' ἱκεσίαν, ἔχω,
 Καὶ βεῦλομαι θεῶν θ' οὐνεκ', ἀνόσιον ξένον,
 Καὶ τοῦ δικαίου, τήνδε σοι δοῦναι δίκην,

810

Εἰ πως φανείη γ', ὥστε σοὶ τ' ἔχειν καλῶς
 Στρατῶ τε μὴ δόξαιμι Κασάνδρας χάριν
 Θρηγκῆς ἄνακτι τόνδε βουλευσαί φόνον.

815

Ἔστιν γὰρ ἡ ταραγμὸς ἐμπέπτωκέ μοι·
 Τὸν ἄνορα τοῦτον φίλιον ἡγείται στρατὸς,
 Τὸν κατθανόντα δ', ἐχθρόν· εἰ δέ σοι φίλος
 Ὅδ' ἔστι, χωρὶς τοῦτο, κοῦ κοινὸν στρατῶ.
 Πρὸς ταῦτα φρόντιζ', ὡς θέλοντα μὲν μ' ἔχεις
 Σοὶ ξυμπονῆσαι, καὶ ταχὺν προσαρκέσαι,
 Βραδὺν δ', Ἀχαιοῖς εἰ διαβλήθῃσομαι.

820

ΕΚ. Φεῦ,

Οὐκ ἔστι θνητῶν, ὅστις ἔστ' ἐλεύθερος·
 Ἡ χρημάτων γὰρ δοῦλός ἐστιν, ἡ τύχης,
 Ἡ πλῆθος αὐτὸν πόλεος, ἡ νόμων γραφαί·
 Εἵργουσι χρῆσθαι μὴ κατὰ γνώμην τρόποις.
 Ἐπεὶ δὲ ταρβείς, τῷ τ' ὄχλῳ πλέον νέμεις,
 Ἐγὼ σε θήσω τοῦδ' ἐλεύθερον φόβου.

825

Εὐνισθί μὲν γὰρ, ἦν τι βουλευέσσω κακὸν
 Τῷ τόνδ' ἀποκτείναντι, συνδράσῃς δὲ μὴ.

830

Ἦν δ' ἐξ Ἀχαιῶν θόρυβος, ἡ πικουρία,
 Πάσχοντος ἀνδρὸς Θρηγκῆς οἷα πείσεται,
 Φανῇ τις, εἵργε, μὴ δοκῶν ἐμὴν χάριν·
 Τὰ δ' ἄλλα θάρσει· πάντ' ἐγὼ θήσω καλῶς.

καὶ λαλοῦντα ἀγάλματα. 802 Εἰ καὶ μηδέν ἐστιν, ἀλλ' ὅμως], τῇ πρεσβυτίδι, καὶ τοῖς
 μηδέν οὐσιν, ἀλλὰ καὶ οὕτως ἐχούσιν, οὐχ ἥττον, παράσχε χεῖρα τιμωρόν. 806 808 Καὶ τὰς
 ἀνάγκας οἱ νόμοι διώρισαν], ὁμοῖον τῷ » Ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετὰθεσις α. 815 Εἰ πως
 φανείη γ', ὥστε κτλ.] ἐάν φανῇ τις τρόπος ὥστε κτλ. 820] εἵργουσι μὴ χρῆσθαι τοῖς
 κατὰ γνώμην τρόποις. 833 Μὴ δοκῶν ἐμὴν χάριν], χωρὶς νὰ φανῇς ὅτι κάμνεις τοῦτο
 πρὸς χάριν μου.

- ΑΓ. Πῶς οὖν; τί δράσεις; πότῃ φάσγανον χερὶ
 Λαβοῦσα γράϊα φῶτα βάρβαρον κτενεῖς,
 ἢ φαρμάκοισιν, ἢ πικουρίᾳ τίνι;
 Τίς σοι ξυνέσται χεῖρ; πόθεν κτήσει φίλους;
 835
- ΕΚ. Στέγαι κεκῆυθας αἶδε Τρωάδων ὄχλον.
 ΑΓ. Τὰς αἰχμαλώτους εἶπας, Ἑλλήνων ἄγρην;
 840
 ΕΚ. Ἐν ταῖσδε τὸν ἑμὸν φονέα τιμωρήσομαι.
 ΑΓ. Καὶ πῶς γυναῖξιν ἀρσένων ἔσται κράτος;
 ΕΚ. Δεινὸν τὸ πλῆθος, ἔν δόλῳ τε δόσμαχον.
 ΑΓ. Δεινὸν, τὸ μέντοι θῆλυ μέμφομαι γένος.
 ΕΚ. Τί δ'; οὐ γυναῖκες εἶλον Αἰγύπτου τέκνα,,
 845
 Καὶ Ἀῆμνον ἄρδην ἀρσένων ἐξέκισαν;
 Ἄλλ' ὥς γενέσθω. τόνδε μὲν μέθες λόγον,
 Πέμψον δέ μοι τήνδ' ἀσφαλῶς διὰ στρατοῦ
 Γυναῖκα. καὶ σὺ, Θρηκί πλαθεῖσα ξένῳ,
 Λέξον καλεῖ σ' ἀνασσα δὴ ποτ' Ἰλίου,
 850
 Ἐκάβη, σὸν οὐκ ἔλασσον ἢ κείνης χρέος,
 Καὶ παῖδας ὥς δεῖ καὶ τέκν' εἰδέναι λόγους
 Τοὺς ἐξ ἐκείνης. τὸν δὲ τῆς νεοσφαγοῦς
 Πολυξένης ἐπίσχες, Ἀγάμεμνον, τάφον,
 855
 Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ πλησίον μιᾷ φλογί,
 Δισσὴ μέριμνα μητρί, κρυφθῆτον χθονί.
 ΑΓ. Ἔσται τὰδ' οὕτω. καὶ γὰρ εἰ μὲν ἦν στρατῷ
 Πλοῦς, οὐκ ἂν εἶχον τήνδε σοι δοῦναι χάριν·
 Νῦν δ' (οὐ γὰρ ἔσ' οὐρίους πνοᾶς θεός)
 860
 Μένειν ἀνάγκη, πλοῦν ὀρώντας ἥσυχον.
 Γένοιτο δ' εὐ πῶς· πᾶσι γὰρ κοινὸν τόδε,
 Ἰδία θ' ἐκάστω, καὶ πόλει, τὸν μὲν κακὸν
 Κακόν τι πάσχειν, τὸν δὲ χρηστὸν εὐτυχεῖν.
 ΧΟΡ. Σὺ μὲν, ὦ πατρίς Ἰλιάς
 Τῶν ἀπορθήτων πόλις οὐκέτι λέξει·
 865
 Τοῖον Ἑλλάνων νέφος ἀμφὶ σε κρύπτει
 Δορὶ δὴ, δορὶ πέρσαν.
 Ἀπὸ δὲ στεφάναν κέκαρσαι πύργων, κατὰ δ' αἰθάλου

⁸³⁴ Τὸ μὲν τοι θῆλυ μέμφομαι γένος], τὸ φρονῶ δειλὸν, ἀτολμον κτλ. Γνωστὸν δὲ ὅτι ὁ Εὐριπίδης παντοῦ καθάπτεται τοῦ γυναικείου φύλου. ⁸³⁵ αἱ πεντήκοντα Δαναίδες φονεύσασαι τοὺς πεντήκοντα ἐξαδελφούς των, υἱοὺς τοῦ Αἰγύπτου.

⁸⁴⁰ Καὶ Ἀῆμνον], αἱ Ἀθήναι, ὑποτιθέσασαι ὅτι περιεφρονοῦντο ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν των, ποτὲ ἐφόνευσαν ὅλους. ⁸⁴¹ Ἄλλ' ὥς γενέσθω], ἄλλοι ἐγραψαν Γενέσθαι· ἀλλ' εἶνε περὶ τὸν, διότι καὶ ἐν Τρωάδι (στίχ. 728) μετεχειρίσθη τὴν αὐτὴν φράσιν, ἐλλειπτικῶς Ἀττικῶς τοῦ Φημί. ⁸⁴² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁴³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁴⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁴⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁴⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁴⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁴⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁴⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ¹⁰⁰⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ.

⁸⁴⁶ Καὶ Ἀῆμνον], αἱ Ἀθήναι, ὑποτιθέσασαι ὅτι περιεφρονοῦντο ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν των, ποτὲ ἐφόνευσαν ὅλους. ⁸⁴⁷ Ἄλλ' ὥς γενέσθω], ἄλλοι ἐγραψαν Γενέσθαι· ἀλλ' εἶνε περὶ τὸν, διότι καὶ ἐν Τρωάδι (στίχ. 728) μετεχειρίσθη τὴν αὐτὴν φράσιν, ἐλλειπτικῶς Ἀττικῶς τοῦ Φημί. ⁸⁴⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁴⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁵⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁶⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁷⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁸⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁸⁹⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁰⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹¹⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹²⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹³⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁴⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁵⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁶⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁷⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁸⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹¹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹² Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹³ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹⁴ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹⁵ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹⁶ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹⁷ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹⁸ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ⁹⁹⁹ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ. ¹⁰⁰⁰ Ὡς τῶδ' ἀδελφῷ.

Κηλῖδ' οἰκτροτάταν κέχρωσαι,
 Τάλαιν' οὐκέτι σ' ἐμβατεύσω. 870
 Μεσονύκτιος ὠλλύμαν,
 Ἦμος ἐκ δειπνων ὕπνος ἡδὺς ἐπ' ὅσοις
 Κίδναται· μολπᾶν δ' ἄπο καὶ χοροποιῶν
 Θυσίᾳν καταπαύσας
 Πόσις ἐν θαλάμοις ἔκειτο, ξυστὸν δ' ἐπὶ πασσάλῳ, 875
 Ναύταν οὐκ ἐθ' ὄρων ὅμιλον
 Τροίαν Ἰλιάδ' ἐμβεβῶτα.
 Ἐγὼ δὲ πλόκαμον ἀναδέτοις μίτραισιν ἐρρυθμίζομαν
 Χρυσέων ἐνόπτρων λεύσσουσ' ἀτέρμονας εἰς αὐγὰς,
 Ἐπιδέμνιος ὥς πέσοιμ' ἐς εὐνάν. 880
 Ἄνὰ δὲ κέλαδος ἔμολε πόλιν·
 Κέλευσμα δ' ἦν κατ' ἄστῳ Τροίας πόδ'. Ὁ
 Παῖδες Ἑλλάνων πότε δῆ, πότε τὰν
 Ἰλιάδα σκοπιᾶν
 Πέρσαντες ἤξετ' οἴκους;
 Λέχη δὲ φίλια μονόπεπλος λιποῦσα, Δωρίς ὥς κόρα,
 Σεμνὰν προσίζουσ' οὐκ ἔγνωσ' Ἄρτεμιν, ἃ τλάμων·
 Ἄγομαι δὲ θανόντ' ἰδοῦσ' ἀκοίταν
 Τὸν ἐμὸν, ἄλιον ἐπὶ πέλαγος
 Πόλιν τ' ἀποσκοποῦσ', ἐπεὶ νόστιμον 890
 Ναὺς ἐκίνησεν πόδα καὶ μ' ἀπὸ γᾶς·
 Ὄρισεν Ἰλιάδος.
 Τάλαιν', ἀπείπον ἄλγει,
 Τὰν τοῖν Διοσκόροιν Ἑλέναν κάσιν,
 Ἰθαῖόν τε βούταν αἰνόπαριν 895
 Κατάρα διδοῦσ', ἐπεὶ με γὰρ ἐκ πατρώας ἀπώλεσεν
 Ἐξόκισέ τ' οἴκων ὁ γάμος, οὐ γάμος,
 Ἄλλ' ἀλάστορός τις οἰζὺς·
 Ἄν μῆτε πελαγος ἄλιον ἀπαγάγοι πάλιν,

870 Μεσονύκτιος ὠλλ.] ἐπὶ πῆμα. ἀντὶ Μεσονύκτιον. 875 Ξυστὸν δ' ἐπὶ πασσάλῳ], ἐνν. ἔκειτο παρεμβεβῶτα· δὲ ὥς ἐν παρεμβάσει. 876 Ναύταν οὐκ ἐθ' ὄρων ὅμιλον], διότι οἱ Ἕλληνας, ἀφέντες τὸν δούρειον ἵππον, ἐγκαθημένους ἔχοντα ἐντὸς αὐτοῦ τοὺς ἀριστεῖς τῶν ἀρχηγῶν, ἀπέπλευσαν, καὶ προσορμισθέντες κρύφα ὤπισθεν τῆς Τενέδου, ἅμα εἶδον τὸ σύνθημα (πῦρ ἀναλάμψαν) ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπανελθόντες τὴν ἐκυρίευσαν.

878 Πλόκαμον ἀνά. μίτρ. ἐρρυθμ.] ἀνέδενον τὸν πλόκαμον (ἐσθλὸν τὰ μαλλιά μου) ὥς καθευδῆσσαν. 879 Ἐνόπτρων. ἀτέρμ. εἰς αὐγὰς], περιφρ. ἀντὶ εἰς κάτοπτρον σρογύλον (διότι ὁ κύκλος δὲν ἔχει τέρμα). Ἔστι δὲ πλαγίως εἰρωνεία τῶν γυναικῶν, ὅσαι & εἰς κοίτην ἀποῦσαι, ὁμῶς κατοπτρίζονται. 881 Ἄνὰ δὲ κέλ. κτλ.], κέλαδος δ' ἔμολεν ἀνὰ τὴν πόλιν. 882 Ἰλιάδα σκοπιᾶν], τὴν ὑψηλὴν ἀκρόπολιν τῆς Τροίας. 883 Μονόπεπλος], μονοχίτων, κοιν. μετὰ τὸ ὑποκάμισον. — Δωρίς ὥς κόρα], διότι αἱ παρθέναι τῶν Ἀακιδ. ἡγωνίζοντο ἡμίγυμοι. 887 Προσίτ. Ἀρτ.] προσδραμοῦσα ἰκέτις εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμι. οὐδὲν ἦν ὡς. 890 891] Ἡ ναὺς ἐκίνησε νόστιμον πόδα, ἐκινήθη πρὸς ἀπόκλουν.

897 Ὁ γάμος] τοῦ Πάριδος καὶ τῆς Ἑλένης. 898 Ἀλάστορος οἰζὺς], κακοποιῶν δαιμόνων τιμωρία. 899 Ἄν], ἦν, τὴν Ἑλένην.

Μῆτε πατρῶον ἔκοιτ' ἐς οἶκον.

ΠΟΔ. ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν Πρίαμε, φιλάτῃ δὲ σὺ,
Ἐκάβη, δακρύω σ' εἰσπορῶν, πόλιν τε σὴν,
Τὴν τ' ἀρτίως θανοῦσαν ἔχγονον σέθεν.

Φεῦ.

Οὐκ ἔστιν οὐδὲν πιστόν, οὔτ' εὐδοξία,
Οὔτ' αὖ, καλῶς πράσσοντα μὴ πράξειν κακῶς
Φύρουσι δ' αὐτὰ θεοὶ πάλιν τε καὶ πρόσω,
Ταραγμὸν ἐντιθέντες, ὥς ἀγνωσίᾳ
Σέβωμεν αὐτούς. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τί δεῖ
Θρηγεῖν, προκόποντ' οὐδὲν εἰς πρόσθεν κακῶν;
Σὺ δ' εἴ τι μέμφει τῆς ἐμῆς ἀπουσίας,
Σχές· τυγχάνω γάρ ἐν μέσοις Θρηῆκης ὄροις
Ἀπών, ὅτ' ἤλθες δεῦρ'· ἐπεὶ δ' ἀφικόμεν,
Ἦδη πόδ' ἔξω δωμάτων αἶροντί μοι
Εἰς ταῦτόν ἡδε συμπιπνέϊ ὁμῶς, σέθεν
Λέγουσα μύθους, ὧν κλύων ἀφικόμεν.

ΕΚ. Αἰσχύνομαί σε προσβλέπειν ἐναντίον,
Πολυμήτορ, ἐν τοιοῖσδε κειμένη κακοῖς·
Ὅτ' ὦ γὰρ ὦρθην εὐτυχοῦσ', αἰδῶς μ' ἔχει,
Ἐν τῷδε πότμῳ τυγχάνουσ', ἵν' εἰμὶ νῦν,
Κοῦκ ἂν δυναίμην προσβλέπειν σ' ὀρθαῖς κόραις.
Ἄλλ' αὐτὸ μὴ δύσνοιαν ἡγήσῃ σέθεν,
Πολυμήτορ· ἄλλως δ' αἰτιόν τι καὶ νόμος,
Γυναῖκας ἀνδρῶν μὴ βλέπειν ἐναντίον.

ΠΟΔ. Καὶ θαυμά γ' οὐδέν. ἀλλὰ τίς χρεῖα σ' ἐμοῦ;
Τί χρῆμα' ἐπέμψω τὸν ἐμὸν ἐκ δόμων πόδα;

ΕΚ. Ἴδιον ἐμαυτῆς δὴ τι πρὸς σὲ βούλομαι
Καὶ παῖδας εἰπεῖν σοῦς· ὁπάνας δέ μοι
Χωρὶς κέλευσον τῶνδ' ἀποστήναι δόμων.

ΠΟΔ. Χωρεῖτ'· ἐν ἀσφαλεῖ γὰρ ἡδ' ἐρημία.
Φίλῃ μὲν εἴ σὺ, προσφίλεις δέ μοι τόδε

⁹⁰⁰ Πάλιν τε καὶ πρόσω], ἐμπρὸς ὀπίσω. ⁹⁰⁷ ὡς ἀγνωσίᾳ σέβωμεν αὐτούς], ὥστε ἀγνωσίᾳ τοῦ μέλλοντος σέβειν ἡμᾶς αὐτούς. Παρατηρητέον δὲ ὅτι τὴν σφαλερὰν ταύτην περὶ τοῦ θεοῦ ἰδέαν ἐμβάλλει ὁ ποιητὴς εἰς τὸ στόμα τοῦ μοχθηροῦ Πολυμήτορος.

⁹⁰⁹ Προκόποντ' οὐδὲν εἰς πρόσθεν κακῶν], κατ' οὐδὲν προχωροῦντα (οὐδὲν κατορθοῦντα) πρὸς ὑπέρβασιν τῶν κακῶν. ⁹¹¹ Σχές], ἐπίσχες. — τυγχάνω.. ἀπών, ὅτ' ἤλθες], ἀντιχρονισμός, ἀντ' Ἐτύγγανον. ⁹¹⁶ Αἰσχύνομαί σε προσβλέπειν], ἀποστρεφόμενη καὶ τὴν δόξιν αὐτοῦ ὑπὸ μίσους, λέγει ὅτι αἰσχύνεται νᾶ τὸν ἴδῃ κατὰ πρόσωπον ὡς ἀναξιοπαθοῦσα. ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ Αἰδῶς μ' ἔχει.. τυγχάνουσ'], φαίνεται σόλοικον, ἀλλ' ὁ Σχολ. λέγει ὅτι δὲν εἶναι, καὶ τὸ συντάττει ὡς ἐξῆς: Ἐν τῷδε τῷ πότμῳ, ἵν' εἰμὶ νῦν τυγχάνουσιν, αἰδῶς μ' ἔχει ἐκεῖνου τοῦ ἀνδρός, ὅτ' ὦρθην εὐτυχοῦσα. ⁹²² Ἄλλως δ' αἰτιόν τι καὶ νόμος], ἐκτὸς δὲ τούτου, εἶναι κατὰ τι αἰτία καὶ ὁ νόμος, τὸ μὴ βλέπειν κτλ. ⁹²⁴ Τίς χρεῖα σ' ἐμοῦ], τίς χρεῖα σε (ικάνει) ἐμοῦ, καθὼς καὶ τὸ «Τί δέ σε χρεὶ ἐμείο (ἰλ. Α. 605). ⁹²⁵ Τί χρῆμα'], πρὸς τί χρῆμα; διὰ τί; ⁹²⁹ Ἐν ἀσφαλεῖ γὰρ ἡδ' ἐρ.] μόνος γὰρ μένων ἐνταῦθα, ἐν ἀσφαλεῖ εἰμὶ διότι καὶ σὺ φίλῃ, καὶ τὸ σφάτεμα.

Στράτευμ' Ἀγαίων. ἀλλὰ σημαίνειν σε χρὴ,
Τί χρὴ τὸν εὖ πρόσσοντα μὴ πρόσσουσιν εὖ
Φίλοις ἐπαρκεῖν· ὥς ἔτοιμός εἰμ' ἐγώ.

ΕΚ. Πρῶτον μὲν εἰπέ παῖδ', ὃν ἐξ ἐμῆς χειρὸς
Πολύδωρον, ἐκ τε πατρὸς ἐν δόμοις ἔχεις,
Εἰ ζῇ· τὰ δ' ἄλλα δευτέρον σ' ἐρήσομαι.

935

ΠΟΛ. Μάλιστα· τοῦκείνου μὲν εὐτυχεῖς μέρος.

ΕΚ. Ὡ φίλταθ', ὥς εὖ κλῆϊως σέθεν λένεις.

ΠΟΛ. Τί δῆτα βούλει δευτέρον μαθεῖν ἐμοῦ;

ΕΚ. Εἰ τῆς τεκοῦσας τῆσδε μέμνηται τί μου;

940

ΠΟΛ. Καὶ δεῦρό γ' ὥς σε κρύφιος ἐζήτει μολεῖν.

ΕΚ. Χρυσὸς δὲ σῶς, ὃν ἦλθεν ἐκ Τροίας ἔχων;

ΠΟΛ. Σῶς, ἐν δόμοις γε τοῖς ἐμοῖς φρουρούμενος.

ΕΚ. Σῶσόν νυν αὐτόν, μῆδ' ἔρα τῶν πλησίον.

ΠΟΛ. Ἦκιστ'· ὀναίμην τοῦ παρόντος, ὦ γύναι.

945

ΕΚ. Οἶσθ' οὖν ἂν λέξαι σοί τε καὶ παισὶν θέλω;

ΠΟΛ. Οὐκ οἶδα· τῷ σῷ τοῦτο σημανεῖς λόγῳ.

ΕΚ. Ἔστω φιληθεῖς, ὥς σὺ νῦν ἐμοὶ φιλεῖ.

ΠΟΛ. Τί χρῆμ', ὃ καὶ ἐκείν' εἰδέναι χρεῶν;

950

ΕΚ. Χρυσοῦ παλαιὰ Πριαμίδων κατ' ὤρυγες.

ΠΟΛ. Ταῦτ' ἐσθ', ἂν βούλει παιδὶ σημῆναι σέθεν;

ΕΚ. Μάλιστα, διὰ σοῦ γ'· εἰ γὰρ εὐσεβοῦς ἀνὴρ.

ΠΟΛ. Τί δῆτα τέκνων τῶνδε δεῖ παρουσίας;

ΕΚ. Ἀμεινον, ἦν σὺ κατ' ἀνῆς, τοῦσδ' εἰδέναι.

ΠΟΛ. Καλῶς ἔλεξας τῆσδε καὶ σοφώτερον.

955

ΕΚ. Οἶσθ' οὖν Ἀθάνας Ἰλίας ἵνα στέγαι.

ΠΟΛ. Ἐνταῦθ' ὁ χρυσὸς ἐστί· σημείον δὲ τί;

ΕΚ. Μέλαινα πέτρα γῆς ὑπερτέλλουσ' ἄνω.

ΠΟΛ. Ἐτ' οὖν τι βούλει τῶν ἐκεῖ φράζειν ἐμοί;

ΕΚ. Σῶσαι σε χρήμαθ', οἷς συνεζήληον, θέλω.

960

ΠΟΛ. Ποῦ δῆτα; πέπλων ἐντός ἢ κρύψας ἔχεις;

ΕΚ. Σκύλων ἐν ὄχλῳ ταῖσδε σώζεται στέγαις.

ΠΟΛ. Ποῦ δ'; αἰὶδ' Ἀγαίων ναύλοχοι περιπτυχαί.

ΕΚ. Ἰδαί γυναικῶν αἰχμαλωτίδων στάσεις.

ΠΟΛ. Τᾶνδον δὲ πιστὰ, καρσένων ἐσχημία.

965

ΕΚ. Οὐδεὶς Ἀγαίων ἐνδον, ἀλλ' ἡμεῖς μόναι.

Ἄλλ' ἔρπ' ἐς οἴκους (καὶ γὰρ Ἀργεῖοι νεῶν

⁹³⁷ Τοῦκείνου εὐτυχεῖς μέρος], ὅσον δι' ἐκείνον, καθ' ὅσον ἀφορᾷ ἐκείνον, εὐτοχεῖς.

⁹³⁸ Ὡ φίλταθ', ὥς εὖ κτλ.), εἰρωνικῶς. ⁹³⁹ Ὀναίμην τοῦ παρόντος], εἴθε νὰ ἀπολαύσω τὸν ἐμὸν παρόντα (τὸν ἰδικόν μου) χρυσόν. ⁹⁴⁰ Ἐστω φιληθεῖς], δυσνόητον τί ποτε βούλεται λέγειν. Κατὰ τὸν Σχλ. ἐννοεῖ τὸν Πολύδωρον. Σημειωτέον δὲ τὸ Ἐστω φιληθεῖς, βοηθητικῶς, κατὰ τὸ Γαλλ. qu'il soit aimé de vous. ⁹⁶¹ αἱ παλαιὰ ἐκδόσεις ἔχουσιν: Ἐντός; ἢ κρύψας ἔχεις; ⁹⁶² Ἐν τῷ σωφῶ τῶν λαφύρων σώζεται ἐν ταῖς ταῖς τρέγ. ⁹⁶³ Ποῦ δὲ (σώζονται τὰ χρήματα); Οὐ γὰρ ἂν ἐνταῦθα αὐταὶ γὰρ εἰσιν αἱ σκηναὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ναυστάθμου. ⁹⁶⁷ Ἄλλ' ἔρπ' ἐς οἴκους], εἰσελθε τοίνυν ἐντός τῆς σκηνῆς.

- Λῦσαι ποθοῦσιν οἶκαδ' ἐκ Τροίας πόδα)⁹⁷⁰
 Ὡς πάντα πράξας, ὧν σε δεῖ, στείχης πάλιν
 Ξὺν παισίν, οὔπερ τὸν ἑμὸν ὄκισας γόνον.
- ΧΟΡ. Οὐπω δέδωκας, ἀλλ' ἔσως δώσεις δίκην.
 Ἀλίμενόν τις ὥς ἐς ἄντλον ἔμπεσδ'
 Λέχριος, ἐκπεσεῖ φίλας καρδίας,
 Ἀμέρσας βίον· τὸ γὰρ ὑπέγγυον
 Δίκα καὶ θεοῖσιν οὐ ξυμπιτνεῖ,
 Ὀλέθριον, ὀλέθριον κακόν.
 Ψεύσει σ' ὁδοῦ τῆσδ' ἐλπίς, ἥ σ' ὑπήγαγεν
 Θανάστιμον πρὸς αἶδαν. ἰὼ, ἰὼ, τάλας!
 Ἀπολέμῃ δὲ χειρὶ λείψεις βίον.
- ΠΟΛ. ὦ μοι, τυφλοῦμαι φέγγος ὁμμάτων τάλας!
 ΗΜ. Ἠκούσατ' ἄνδρὸς Θρηκὸς οἰωγῆν, φίλαι;
 ΠΟΛ. ὦ μοι μάλ' αὖτις, τέκνα, δυστήνου σφαγῆς!
 ΗΜ. Φίλαι, πέπρακται καὶν' ἔσω δόμων κακά.
 ΠΟΛ. Ἀλλ' οὔτε μὴ φύγητε λαίψηρῳ ποδὶ
 Βάλλων γὰρ οἶκων τῶνδ' ἀναρρήξω μυχοῦς.
 ΗΜ. Ἰδοῦ, βαρείας χειρὸς ὀρμάται βέλος!
 Βούλεσθ' ἐπεισπέσωμεν; ὥς ἀκμὴ καλεῖ
 Ἐκάβῃ παρῆναι Τρωάσιν τε συμμάχους.
- ΕΚ. Ἄρασσε, φείδου μηδὲν, ἐκβάλλων πύλας·
 Οὐ γὰρ ποτ' ὄμμα λαμπρὸν ἐνθήσεις κόραις,
 Οὐ παῖδας ὄφει ζῶντας, οὐς ἔκτειν' ἐγὼ.
- ΧΟΡ. Ἢ γὰρ καθεῖλες Θρηῖκα, καὶ κρατεῖς ξένου,
 Δέσποινα, καὶ δέδοκας, οἷά περ λέγεις;
 ΕΚ. Ὅφει νιν αὖτίκ' ἄντα, δωμάτων πάρος
 Τυφλὸν τυφλῷ στείγοντα παραφόρῳ ποδὶ,
 Παίδων τε δισσῶν σώμαθ', οὐς ἔκτειν' ἐγὼ
 Ξὺν ταῖς ἀρίσταῖς Τρωάσιν· δίκην δέ μοι
 Δέδωκε. χωρεῖ δ', ὥς ὄρας, ὅδ' ἐκ δόμων.
 Ἀλλ' ἐκποδὼν ἄπειμι κάποστήσομαι
 Θυμὸν ζέοντι Θρηκὶ δυσμαχωτάτῳ.
- ΠΟΛ. ὦ μοι ἐγὼ, πᾶ βῶ; πᾶ στῶ; πᾶ κέλσω·
 Τετράποδος βάσιν θηρὸς ὀρεστέρου

⁹⁷⁰ Οὐ περ τὸν ἑμὸν ὄκισας γόνον], ὑπαινίσσεται εἰρωνευομένη τὸ σκότος, εἰς τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ τὸν βυθίσῃ. ⁹⁷¹ Οὐπω δέδωκ', ἀλλ' ἔσως δώσεις δίκην], εἰσελθόντος εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Πολυμήτορος, ὁ χορὸς, ἔξω μένων, λέγει ταῦτα. ⁹⁷² Ἀλίμενόν τιν' ὥς ἐς ἄντλον κτλ.], ἔμπεσδ' ὡς εἰς ἀλίμενον ἄντλον (πυθμένα θαλάσσης), ἐκπεσεῖ τῆς φίλης σοι καρδίας (ἐπιθυμίας, φιλοχρηματίας), σερρηθεὶς τοῦ βίου. Τὸ γὰρ ὑπέγγυον τῇ δίκῃ καὶ τοῖς θεοῖς κακὸν (ἡ ἀδικία καὶ ἀσέβεια), ὀλέθριον οὐ ξυμπιτνεῖ (ὅπου συμπίπτει). Ἢ ἐλπίς (τοῦ χρυσοῦ), ἥτις σε ὑπήγαγε, ψεύσει σε τῆς δε τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸν θανάσιμον ἔδην. ⁹⁷⁹ Ἀπολέμῃ], γυναικεῖα. ⁹⁸⁰ ὦ μοι βοᾷ τυφλούμενος ἔνδον τῆς σκηνῆς ὁ Πολυμ. ⁹⁸¹ Ἀκμὴ καλεῖ], ἡ κρίσιμος περίστασις μᾶς προσκαλεῖ. ¹⁰⁰⁰ Θυμὸν ζέοντι], βράζοντι (κατὰ τὸν) θυμὸν αὐτοῦ. ¹⁰⁰²] τιθέμενος βάσιν τετράποδος ἐπὶ χεῖρα κατ' ἔχων;

Τιθέμενος ἐπὶ χεῖρα κατ' ἴχνος;
 Ποῖαν, ἢ ταύταν, ἢ τάνδ' ἐξαλλάξω,
 Τὰς ἀνδροφόνους μάρψαι χερῶν
 Ἰλιάδας, αἶ με διώλεσαν;
 Τάλαιναι, τάλαιναι κόραι Φρυγῶν,
 ὦ κατάρατοι! —

1005

Ποῖ καί με φυγᾷ πτώσσουσι μυχῶν;
 Εἴθε μοι ὀμμάτων αἵματόεν βλέφαρον
 Ἀέσαιο, τυφλόν, Ἄλιε,
 φέγγος ἀπαλλάξας!

1010

Ἄ ἄ,
 Σίγα· κρυπτὰν βάσιν αἰσθάνομαι
 Τάνδε γυναικῶν. πᾶ πόδ' ἐπῆξας
 Σαρκῶν ὀστέων τ' ἐμπλησθῶ,
 Θοῖαν ἀγρίων θηρῶν τιθέμενος,
 Ἀρνύμενος λῶθαν,

1015

Λύμας ἀντίποιν' ἐμᾶς; ἰὼ, τάλας!
 Ποῖ, πᾶ φέρομαι, τέκν' ἔρημα λιπῶν
 Βάκχαις Ἰδίου διαμοιρᾶσαι,
 Σφακτὰν κυσίν τε φοινίαν δαῖτ',
 Ἀνήμερόν τ' οὐρείαν ἐκβολάν;
 Πᾶ στώ; πᾶ κάμψω; πᾶ βῶ,
 Ναὺς ὅπως ποντίοις πείσμασιν
 Λινόκροκον φάρος ἔλκων,
 Ἐπὶ τάνδε συβείς, τέκνων ἐμῶν φύλας,
 Ὀλέθριον κοίταν;

1020

1025

ΧΟΡ. ὦ τλήμον, ὥς σοι δύστροπ' εἰργασται κακὰ!
 Δράσαντι δ' αἰσχροῖα δεινὰ ταπιτίμια
 Δαίμων ἔδωκεν ὅστις ἐστί σοι βαρὺς.

1030

ΠΟΛ. Αἶ, αἶ, ἰὼ Θρήνης λογχορρόον, ἐνοπλον,
 Εὐτίπων, Ἄσει κάτοχον γένος!
 ἰὼ, Ἀχαιοί! ἰὼ, Ἀτρεΐδαι!
 Βοᾶν, βοᾶν αὐτῷ, βοᾶν
 ὦ ἴτε, μόλετε, πρὸς θεῶν!

1035

βάλλον τὸν πόδα μου κατόπιν τῆς χειρὸς μου (ψηλαφῶν πρῶτον τὸ μέρος ὅπου θὰ πα-
 τήσω), ἐν εἰδῇ τετράποδος θηρίου. ¹⁰⁰⁴ Ποῖαν], ἐνν. ἑδόν. ^{1011 12} Τυφλόν. φέγγος
 ἀπαλλάξας], θεραπεύσας τὸ τυφλὸν φέγγος (τοὺς τυφλοὺς ὀφθαλμοὺς) μου. ¹⁰¹⁶ Θοῖαν
 θηρῶν τιθέμενος], πωτῶν θοῖνῃν θηρίων, τρώγων αὐτάς καθὼς τὰ θηρία. ^{1017 18}], Λαμ-
 θάνων ἐκδικητὴν βλάβην ἀντι βλάβης (τὴν αὐτῶν τῆς ἐμῆς). ¹⁰²⁰ Βάκχαις Ἰδίου δια-
 μοιρᾶσαι], φοβεῖται μὴ διασπᾶσθαι καὶ τὰ πτώματα τῶν τέκνων τοῦ καὶ τὰ ρίψωσιν εἰς
 τὰ ὄρη πρὸς βορὰν τῶν κυνῶν. ¹⁰²⁵ Πᾶ βῶ, ναὺς ὅπως κτλ.], πᾶ βῶ, (ὥστε γενέ-
 σθαι) τέκνων ἐμῶν φύλας, συβείς ἐπὶ τῇδε τὴν ὀλέθριον κοίτην, ἔλκων, ὥσπερ ναὺς,
 ποντίοις πείσμασι λινόκροκον φάρος; Ποῦ νὰ ὑπάγω, διευθυνόμενος πρὸς τὴν ὀλεθρίαν
 ταύτην κοίτην (σκηνὴν), σὺρων ὥσπερ ναὺς διὰ τῶν σχοινίων τὰ ἱστίον μου (ὀπισθοδρο-
 μῶν ἢ μεταστρεφόμενος), ἵνα φυλάξω τὰ τέκνα μου.

- Κλύει τις; ἢ οὐδεὶς ἀρκέσει; τί μέλλετε;
 Γυναῖκες ὤλεσάν με,
 Γυναῖκες αἰχμαλώτιδες!
 Δεινὰ πεπόνθαμεν! ὦ μοι ἑμᾶς λώδας!
 Ποῖ τράπωμαι; ποῖ πορευθῶ;
 Αἰθέρ' ἀμπτάμενος οὐράνιον,
 Ὑψιπετὲς εἰς μέλαθρον,
 Ὠρίων ἢ Σείριος ἔνθα πυρὸς
 Φλογέας ἀφίχσιν ὅσων αὐγὰς;
 Ἦ τὸν ἐς Αἶδα
 Μελανοχρῶτα πορθμὸν ἄξω τάλας;
 ΧΟΡ. Εὐγγνώσθ', ὅταν τις κρείσσον' ἢ φέρειν κακὰ
 Πάθῃ, ταλαίνης ἐξαπαλλάξαι ζώῃς.
 ΑΓ. Κραυγῆς ἀκούσας ἤλθον· οὐ γὰρ ἤσυχος
 Πέτρας ὀρείας παῖς λέλαχ' ἀνὰ στρατὸν
 Ἐχῶ, διδοῦσα θόρυβον· εἰδὲ μὴ Φρυγῶν
 Πύργους πεσόντας ᾔσμεν Ἑλλήνων δορί,
 Φόβον παρέσχ' ἂν οὐ μέσως ὕδρ' κτύπος.
 ΠΟΛ. ὦ φίλτατ', (ῥηθόμην γάρ, Ἀγάμεμνον, σέθεν
 Φωνῆς ἀκούσας,) εἰσορᾷς ἂ πάσχομεν;
 ΑΓ. Ἔα, Πολυμήστορ! ὦ δύστηνε, τίς σ' ἀπώλεσεν·
 Τίς ὅμμ' ἔθηκε τυφλόν, αἰμάξας κόρας,
 Παῖδάς τε τούσδ' ἔκτεινεν; ἢ μέγαν χόλον
 Σοὶ καὶ τέκνοισιν εἶχεν, ὅστις ἦν ἄρα.
 ΠΟΛ. Ἐκάθῃ με σὺν γυναιξὶν αἰχμαλωτίσιν
 Ἀπώλεσ', οὐκ ἀπώλεσ', ἀλλὰ μειζόνως.
 ΑΓ. Τί φῆς; σὺ τοῦργον εἰργασαί τὸδ', ὥς λέγει;
 Σὺ τόλμαν, Ἐκάθῃ, τήνδ' ἔτλης ἀμήχανον;
 ΠΟΛ. ὦ μοι, τί λέξεις; ἢ γὰρ ἐγγύς τί που;
 Σήμερον, εἰπέ, ποῦ 'σθ', ἐν ἑσπέρᾳ χερσὶν
 Διασπάσωμαι καὶ καθαίμαξω χροᾶ.
 ΑΓ. Οὗτος, τί πάσχεις; ΠΟΛ. Πρὸς θεῶν σε λίσσομαι,
 Μή τις μ' ἐφείναι τῆδε μαργώσαν χέρα!
 ΑΓ. Ἴσχυ' ἐκβαλὼν δὲ καρδίας τὸ βάρεθρον,
 Δέγ', ὥς ἀκούσας σου τε, τῆσδὲ τ' ἐν μέρει,

¹⁰⁴⁵ ¹⁴¹ Τοῦ Ὠρίωνος καὶ Σειρίου τῶν ἀστέρων ἐμνήσθη μόνων, ὡς νοστοποίων ἔς ὅλε-
 θρίων. ¹⁰⁴⁶ Τὸν ἐς Αἶδα μελανοχρῶτα πορθμὸν, τὸν διὰ τῆς Ἀχερουσίας λίμνης.

¹⁰⁴⁷ Εὐγγνώστ' ἐστὶ (συγχωρεῖται), ὅταν τις πάθῃ ἀνυπόθετα κακὰ, ν' ἀπαλλάξῃ
 αὐτοῦ τῆς ταλαιπώρου ζωῆς. ¹⁰⁵⁰ Πέτρας ὀρείας παῖς, παῖδα τῆς ὀρείας πέτρας ἀπο-
 καλεῖ τὴν Ἐχῶ, ὡς γινόμενῃ συνήθως ὅπου εἰσὶ βράχοι ἐν τοῖς ὄρεσι. ¹⁰⁵² Ἰσμεν,

ἡδμεν, ἄττ. ¹⁰⁶¹ Οὐκ ἀπώλεσ', ἀλλὰ μειζόνως, ὅχι ἀπώλεσεν, ἀλλὰ καὶ τὴν χεῖρα
 τοῦτου. ¹⁰⁶⁷ Τί πάσχεις; τί κάμνεις, ἢ μάλλον, τί προσπαθεῖς νὰ κάμῃς; Κυριολε-

κτικῶς δὲ τοῦτο: Τυφλὸς γάρ ὢν ἔσπερχόμενος συλλαβεῖν τὴν Ἐκάθην, αὐτὸς ἂν ἔπαθε
 μάλλον, προσκρούσας· που ἢ καὶ συμποδισθεὶς τυχόν. ¹⁰⁷³ Μαργώσαν, μαινομένην, σφα-

εῖαζον, ὑπὸ προθυμίας.

Κρίνω δικάως, ἀνὴρ ὅτου πάσχεις τάδε.

ΠΟΛ. Λέγοιμ' ἂν. ἦν τις Πριαμίδων νεώτατος
Πολύδωρος, Ἐκάβης παῖς, ὃν ἐκ Τροίας ἔμοι
Πατὴρ δίδωσι Πρίαμος ἐν δόμοις τρέφειν,
Ὑποπτος ὢν δὴ Τρωϊκῆς ἀλώσεως.

1075

Τοῦτον κατέκτειν' ἀνὴρ ὅτου δ' ἔκτεινά νιν,

Ἄκουσον, ὡς εὖ, καὶ σοφῇ προμηθίᾳ.

Ἔδεισα, μὴ σοι πολέμιος λειφθεῖς ὁ παῖς

Τροίαν ἀθροίσῃ καὶ ξυνοικίσῃ πάλιν,

Γινόντες δ' Ἀχαιοὶ ζῶντα Πριαμίδων τινα

1080

Φρυγῶν ἐς αἶαν αὐθις αἶροιν στόλον,

Κάπειτα Θρηίκης πεδία τρίβοιεν τάδε

Λεηλατοῦντες, γείτοσιν δ' εἴη κακὸν

Τρώων, ἐν ᾧπερ νῦν, ἀναξ, ἐκάμνομεν.

Ἐκάβη δέ, παιδὸς γνοῦσα θανάσιμον μόρον,

1085

Δόγῳ με τοιῷδ' ἤγαγ', ὡς κεκρυμμένας

Θήκας φράσσουσα Πριαμίδων ἐν Ἰλίῳ

Χρυσοῦ μόνον δὲ σὺν τέκνοισι μ' εἰσάγει

Δόμους, ἵν' ἄλλος μὴ τις εἰδείῃ τάδε.

Ἰζω δέ, κλίνης ἐν μέσῳ κάμψας γόνυ·

1090

Πολλαὶ δέ, χειρὸς αἱ μὲν ἐξ ἀριστερᾶς,

Αἱ δ' ἔνθεν, ὡς δὴ παρὰ φίλῳ, Τρώων κόρατι

Θάκου, ἔχουσαι κερκίδ' Ἠδωνῆς χειρὸς,

Ἦνουν θ' ὑπ' αὐγὰς τοῦσδε λεύσσουσαι πέπλους·

Ἄλλαι δέ, κάμακα Θρηίκαν θεώμεναι,

1095

Γυμνὸν μ' ἔθηκαν διπτύχου στολίσματος.

Ὅσαι δὲ τοκάδες ἦσαν, ἐκπαγλόμεναι

Τέκν' ἐν χερσὶν ἐπαλλόν, ὡς πρόσω πατρὸς

Γένοιτο, διαδοχαῖς ἀμειβούσαι χερσίν.

Κατ' ἐκ γαληνῶν, πῶς δοκεῖς προσφθεγμάτων

1100

Βύθους λαβοῦσαι φάσγαν' ἐκ πέπλων ποθὲν

Κεντοῦσι παῖδας· αἱ δὲ πολεμίων δίκην

Συναρπάσασαι τὰς ἐμὰς εἶχον χέρας,

Καὶ κῶλᾳ· παισὶ δ' ἀρκέσαι χηλῶν ἐμοῖς,

Εἰ μὲν πρόσωπον ἐξανισταίην ἐμὸν,

1105

Κόμης κατεῖχον· εἰ δὲ κινοίην χέρας,

¹⁰⁷⁵ Ὑποπτος ὢν Τρ. ἀλώσεως], ὑποπτεύων τὴν τῆς Τρωάδος ἄλωσιν. ¹⁰⁸⁵ Ἐν ᾧπερ νῦν. ἐκάμνομεν], ἐνὶ (κακῷ) καὶ νῦν (πρὸ ὀλίγου, ἐν ὅσῳ ὑπῆρχεν ἀκόμην ἡ Τροία) ἐταλαίπωροῦμεθα. ¹⁰⁸⁵ Θανάσιμον μόρον], θανάσιμον μοῖραν, περιφρ. ἀντὶ θανάτου.

¹⁰⁹⁵ Κερκίδ' Ἠδωνῆς χειρὸς], τὸ ὄργανον τῆς Μακεδονικῆς ἢ Θρακικῆς ἐργασίας, ὅπερ ἐφέρεי οὗτος θηλονότι, κατὰ συνκδοχ. ¹⁰⁹⁵ Κάμακα], τὸ δόρυ. ¹⁰⁹⁶ Διπτύχου στολ.] του διπλοῦ φορέματος, τοῦ πέπλου δηλ. καὶ τοῦ ὄρατος. ¹⁰⁹⁷ Τοκάδες], μητέρες, — ἐκπαγλόμεναι], θαυμάζουσαι. ¹⁰⁹⁹ Διαδοχ. ἀμ. χερσίν], παραλαμβάνουσαι αὐτὰ ἐκ διαδοχῆς ἢ μία ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς ἄλλης. ¹¹⁰⁰ Ἐκ γαληνῶν. προσφθεγμ.] μεταβαλλούσας καὶ ἠολοκνητικὰ ὃ προστηνῇ προσφθίγματα.

- Πλήθει γυναικῶν οὐδὲν ἦνυτον τάλας.
 Τὸ λοιπὸν δὲ, πῆμα πῆματος πλέον,
 Ἐξείργασαντο δεῖν· ἐμῶν γὰρ ὀμμάτων,
 Πόρπας λαβούσαι, τὰς τάλαιπῶρους κόρας
 1110
 Κεντούσιν, αἱμάσσουσιν· εἴτ' ἀνὰ στέγας
 Φυγάδες ἔδρσαν· ἐκ δὲ πηδῆσας ἐγώ,
 Θῆρ ὥς, διώκω τὰς μαιφόνους κύνας,
 Ἄπαντ' ἐρευνῶν τοῖχον, ὥς κυνηγέτης,
 Βάλλων, ἀράσσω. τοιάδε σπεύδων χάριν
 1115
 Πέπονθα τὴν σὴν, πολέμιόν τε σὺν κτανών,
 Ἀγάμεμνον. ὥς δὲ μὴ μακροὺς τεῖνω λόγους,
 Εἴ τις γυναῖκας τῶν πρὶν εἰρχεν κακῶς,
 Ἦ νῦν λέγων τις ἔστιν, ἣ μέλλει λέγειν,
 Ἄπαντα ταῦτα συντεμὼν ἐγὼ φράσω.
 1120
 Γένος γὰρ οὔτε πόντος οὔτε γῆ τρέφει
 Τοιόνδ'· ὁ δ' αἰεὶ ξυντυχῶν ἐπίσταται.
- ΧΟΡ.** Μηδὲν θρασύνου, μηδὲ τοῖς σαυτοῦ κακοῖς
 Τὸ θῆλυ συνθείς ὧδε πᾶν μέμψῃ γένος·
 Πολλαὶ γὰρ ἡμῶν αἱ μὲν εἰς ἐπίφθονοι,
 1125
 Αἱ δ' εἰς ἀριθμὸν τῶν κακῶν πεφύκαμεν.
- ΕΚ.** Ἀγάμεμνον, ἀνθρώποισιν οὐκ ἔχρην ποτέ
 Τῶν πραγμάτων τὴν γλῶσσαν ἰσχύειν πλέον,
 Ἄλλ' εἴτε χρήστ' ἔδρασε, χρήστ' ἔδει λέγειν·
 Εἴτ' αὖ πονηρὰ, τοὺς λόγους εἶναι σαθεύς,
 1130
 Καὶ μὴ δύνασθαι τὰδικ' εὖ λέγειν ποτέ.
 Σοφοὶ μὲν οὖν εἰς· οἱ τὰδ' ἡκριδωκότες,
 Ἄλλ' οὐ δύναιντ' ἂν διὰ τέλους εἶναι σοφοί,
 Κακῶς δ' ἀπώλонт' οὔτις ἐξήλυξέ πω.
 1135
 Κάμοι τὸ μὲν σὺν ὧδε φοιμήσις ἔχει·
 Πρὸς τόνδε δ' εἰμι, καὶ λόγοις ἀμείψομαι,
 Ὃς φῆς Ἀχαιῶν πόνον ἀπαλλάσσων διπλοῦν
 Ἀγαμέμνονός θ' ἕκατι, παῖδ' ἐμὸν κτανεῖν.
 Ἄλλ', ὦ κάκιστε, πρῶτον οὐ ποτ' ἂν φίλον
 1140
 Τὸ βάρβαρον γένοιτ' ἂν Ἑλλήσιν γένος,
 Οὐτ' ἂν δύναίτο. τίνα δὲ καὶ σπεύδων χάριν

⁴¹⁰⁷ Πλήθει γυναικῶν], ὑπὸ τοῦ πληθ. τῶν γ. ^{4108 4109} Τοιάδε πέπονθα σπεύδων (πρὸς) χάριν τὴν σὴν (χάριν σοῦ). ⁴¹²⁰ Πάλιν ὁ ποιητὴς ὑπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ Πολυμήδ. καθ-
 ἀπτεται πικρῶς τοῦ γυναικείου φύλου. ⁴¹²⁵ Τοῖς σαυτοῦ κακοῖς], ὑπὸ τῶν σαυτοῦ κα-
 κῶν (ἐναγόμενος). ^{4125 26} Αἱ μὲν πολλαὶ (πλείσται) γὰρ ἡμῶν εἰσὶν ἐπίφθονοι: (ζηλω-
 ται δι' ἀρετὴν), αἱ δ' εἰς ἀριθμὸν (ἀγόμεναι) (ἐκ) τῶν κακῶν πεφύκαμεν· αἱ δὲ πονηραὶ
 ἐσμὲν εὐαριθμοί. ^{4127 28} Τὴν γλῶτταν ἀνθρώποισιν οὐκ ἔχρην ἰσχύειν πλέον τῶν πραγμ.
 Οἱ λόγοι δὲν ἔπρεπε νὰ ᾖ ἰσχυρότεροι τῶν πραγμάτων (ὥστε νὰ τὰ παραμορφώσωσι).
⁴¹³⁸ Οἱ τὰδ' ἡκριδωκότες], οἱ τὰς ρητορικὰς τέχνας ἐπιτηδεύοντες. ⁴¹³⁸ Τὸ μὲν σὺν
 πλ.], ὡς πρὸς σὲ μὲν ἀποτεινομένη, ταῦτα λέγω ἐν προσομίῳ. ⁴¹³⁷ Πόνον διπλοῦν],
 διότι ἐὰν ἔξη ὁ Πολυδῶρος καὶ συνῆκζε πάλιν τὴν Τροίαν, ἤθελον στρατεύσθαι καὶ δεῦτε-

Πρόθυμος ἦσθα; πότῃ κηδεύσων τινά,
 ἢ θυγγενὲς ὄν, ἢ τίν' αἰτίαν ἔχων;
 ἢ σὺς ἐμελλον γῆς τεμῖν βλαστήματα,
 Πλεύσαντες αὖθις; τίνα δοκεῖς πείσειν τάδε; 1145
 Ὁ χρυσός, εἰ βούλοιο τάληθ' ἰλέγειν,
 Ἐκτεῖνε τὸν ἐμὸν παῖδα, καὶ κέρδη τὰ σά.
 Ἐπεὶ δίδασκον τοῦτο· πῶς, ὅτ' ἡτύχει
 Τροία, πέριξ δὲ πύργος εἶχ' ἔτι πτόλιν,
 Ἐξῆ τε Πρίαμος, Ἐκτορός τ' ἦνθι δόρυ 1150
 Τί δ' οὐ τότε, εἴπερ τῷδ' ἐβουλήθης χάριν
 Θέσθαι, τρέφων τὸν παῖδα κὰν δόμοις ἔχων,
 Ἐκτεῖνας, ἢ ζῶντ' ἤλθες Ἀργείοις ἄγων;
 Ἀλλ' ἦνίχ' ἡμεῖς οὐκέτ' ἤμεν ἐν φάει,
 Καπνῷ δ' ἐσήμεν' ἄστυ πολέμιον ὕπο, 1155
 Ξένον κατέκτας σὴν μολόντ' ἐφ' ἐστίαν;
 Πρὸς τοῖσδε νῦν ἄκουσον, ὥς φανεῖ κακός.
 Χρῆν σ', εἴπερ ἦσθα τοῖς Ἀχαιοῖσιν φίλος.
 Τὸν χρυσὸν, ὃν φῆς οὐ σὸν, ἀλλὰ τοῦδ', ἔχειν,
 Δοῦναι φέροντα πενομένοισι τε, καὶ χρόνον 1160
 Πολὺν πατρώας γῆς ἀπεξενωμένοισι·
 Σὺ δ' οὐδὲ νῦν πῶ σῆς ἀπαλλάξαι· χερὸς
 Τολμᾷς, ἔχων δὲ καρτερεῖς ἔτ' ἐν δόμοις.
 Καὶ μὴν τρέφων μὲν, ὥς σε παῖδ' ἐχρῆν τρέφειν,
 Σώσας τε τὸν ἐμὸν, εἴγες ἂν καλὸν κλέος· 1165
 Ἐν τοῖς κακοῖς γὰρ οἱ ἄγαθοι σαφέστατοι
 Φίλοι, τὰ χρηστά δ' αὖθ' ἕκαστ' ἔχει φίλους.
 Εἰ δ' ἐσπᾶνιζες χρημάτων, ὃ δ' ἡτύχει,
 Θῆσασθαι ἂν σοι παῖς ὑπὲρ χ' οὐμὸς μέγας·
 Νῦν δ' οὐτ' ἐκείνον ἄνδρ' ἔχεις στυγερὸν φίλον, 1170
 Χρυσοῦ τ' ὄνησις οὔχεται, παῖδός τε σοί,
 Αὐτός τε πρᾶσσεις ὧδε. σοὶ δ' ἐγὼ λέγω,
 Ἀγάμεμνον, εἰ τῷδ' ἀρκέσεις, κακὸς φανεῖ·
 Οὐτ' εὐσεβῆ γὰρ, οὔτε πιστὸν, οἷς ἐχρῆν,
 Οὐχ ὅσιον, οὐ δίκαιον εὐδράσεις ξένον· 1175
 Αὐτὸν δὲ χαίρειν τοῖς κακοῖς σὲ φήσομεν,
 Τοιοῦτον ὄντα· δεσπότης δ' οὐ λοιδορῶ·

ρον κατ' αὐτῆς οἱ Ἕλληνες, ὡς προεῖπε (στίχ. 1081). ¹¹⁴⁹ Κηδεύσων τινά], κηδος συνάφω
 πρὸς αὐτόν, (κοιν.) συμπεριερίεσθαι. ¹¹⁵⁰ Τὸν χρυσὸν, ὃν φῆς ἄλ.] ὁ Σχλ. λέγει ὅτι ὁ Πο-
 λυμήτωρ οὐκ εἶπέ τι περὶ τοῦ χρυσοῦ. Καὶ ἔχει δίκαιον, ἐὰν ἐννοῇ ὅτι οὐκ εἶπε πρὸς τὸν
 Ἀγαμέμνον, διότι πρὸς τὴν Ἐκάβην ὡμολόγησεν ἤδη (στίχ. 943, 45) ὅτι εἶνε σώος, ἐν
 δόμοις τῆς αὐτοῦ φρουρούμενος, καὶ τοῦτο, φαίνεται, ἐννοεῖ ὁ ποιητής. ¹¹⁶⁷ Τὰ χρηστά
 δ' αὖθ' ἔκ. ἔχει φίλους], τὰ ἀγαθὰ ἔχουσιν αὐτὰ ἀπ' ἐαυτῶν φίλους, διότι «Τῶν εὐτυχούν-
 των πάντες ἄνθρωποι φίλοι». ¹¹⁷⁷ Τοιοῦτον ὄντα], ὁμοίως κακὸν δηλονότι· ὅθεν καὶ
 ἀπιφέρει, μετριάξουσα τὸ ἀπτόμον τῆς ἐκφράσεως· Δεσπότης δ' οὐ λοιδορῶ.

ΧΟΡ. Φεῦ, φεῦ, βροτοῖσιν ὡς τὰ χρηστά πράγματα
Χρηστῶν ἀφορμὰς ἐνδίδωσ' αἰεὶ λόγων!

ΑΓΑ. Ἀγθεῖνὰ μὲν μοι τᾶλλότριά κρίνειν κακὰ, 1180

Ὅμως δ' ἀνάγκη καὶ γὰρ αἰσχύνῃν φέρει,

Πρᾶγμ' ἐς χέρας λαβόντ' ἀπώσασθαι τόδε.

Ἐμοὶ δ' ἴν' εἰδῆς, οὐτ' ἐμὴν δοκεῖς χάριν,

Οὐτ' οὖν Ἀχαιῶν, ἄνδρ' ἀποκτεῖναι ξένον,

Ἄλλ' ὡς ἔχῃς τὸν χρυσὸν ἐν δόμοισι σοῖς 1185

Λέγεις δὲ σαυτῷ πρόσφορ', ἐν κακοῖσιν ὦν.

Τάχ' οὖν παρ' ὑμῖν ῥάδιον ξενοκτονεῖν.

Ἡμῖν δέ γ' αἰσχρὸν τοῖσιν Ἑλλῃσιν τόδε.

Πῶς οὖν, σὲ κρίνας μὴ ἀδικεῖν, φύγω φύγον;

Οὐκ ἂν δυναίμην. ἀλλ' ἐπεὶ τὰ μὴ καλὰ 1190

Πράσσειν ἐτόλμας, τλήθι καὶ τὰ μὴ φίλα.

ΠΟΛ. Οἴμοι, γυναικὸς, ὡς ἔοιχ', ἡστώμενος

Δούλης, ὑφέξω τοῖς κακίοσιν δίκην.

ΑΓ. Οὐκ οὖν δικαίως, εἴπερ εἰργάσω κακὰ;

ΠΟΛ. Οἴμοι τέκνων τῶνδ', ὁμμάτων τ' ἐμῶν τάλας. 1195

ΕΚ. Ἀλγεῖς τί δ' ἡμᾶς; παιδὸς οὐκ ἀλγεῖν δοκεῖς;

ΠΟΛ. Χαίρεις ὑβρίζουσ' εἰς ἔμ', ὦ πανούργε σύ.

ΕΚ. Οὐ γὰρ με χαίρειν χρὴν τιμωρουμένην;

ΠΟΛ. Ἀλλ' οὐ τάχ', ἦνίκα ἂν σε ποντῖα νοτίς...

ΕΚ. Μῶν ναυστολήσῃ γῆς ὄρους Ἑλληνίδος; 1200

ΠΟΛ. Κρύψῃ μὲν οὖν πεσοῦσαν ἐκ κορχησίων.

ΕΚ. Πρὸς τοῦ βιαίων τυγχάνουσιν ἀλμάτων;

ΠΟΛ. Αὐτὴ πρὸς ἱστόν ναὸς ἀμβίσει ποδῖ.

ΕΚ. Ὑποπτέροις νώτοισιν, ἢ ποῖω τρόπῳ;

ΠΟΛ. Κύων γενήσῃ, πύρσ' ἔχουσα δέργματα. 1205

ΕΚ. Πῶς οἶσθα μορφής τῆς ἐμῆς μετάστασιν;

ΠΟΛ. Ὁ Θρηξὶ μάντις εἶπε Διόνυτος τάδε.

ΕΚ. Σοὶ δ' οὐκ ἔχρησεν οὐδὲν, ὦν ἔχεις, κακῶν;

ΠΟΛ. Οὐ γὰρ ποτ' ἂν σύ μ' εἴλες ὧδε σὺν δόλῳ.

ΕΚ. Θανοῦσα δ'; ἢ ζῶσ' ἐνθάδ' ἐκπλήσω βίον; 1210

ΠΟΛ. Θανοῦσα· τύμβῳ δ' ὄνομα σῶ κεκλήσεται...

ΕΚ. Μορφῆς ἐπωδὸν ἢ τι τῆς ἐμῆς ἐρεῖς;

¹¹⁷⁸ 79 τὰ χρηστά πράγματα. ¹¹⁷⁹ ἢ, ἵνα μή τις εἴπῃ: Καὶ πῶθεν ἡ δεινότης αὐτῇ τοῦ λόγου τοῦ γραφῆς Ἐκάθῃ; ἐπιφανεῖ ὁ χορὸς γνωμολογικῶς ταῦτα. ¹¹⁸⁷ Τάχ' οὖν παρ' ὑμῖν ¹¹⁸⁸ ἢ ἴσως μὲν εἰς ὑμᾶς (τοὺς βαρβάρους δηλονότι) ἡ ξενοκτονία εἶν' εὐκολος. Ὁνειδίζει διὰ τούτου τὰ βίβραρα ἔθνη. ¹¹⁹⁸ 95 Γυναικὸς δούλης; ὑπετόπασάν τινες ὅτι ἐννοεῖ τὴν Κασάνδραν, καθαρτόμενος δὴθεν τοῦ Ἀγαμέμν., ἀλλὰ περιττὸν τοῦτο· διότι ὁ λόγος εἶναι περὶ τῆς Ἐκάθης. ¹²⁰⁰ 100 Τὸν διακόπτει εἰρωνευομένη, ὡς ἐὰν εἰ εἴλεγε: Μήπως τάχα εἶνε ἀδελφὸν τοῦτο, καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ τὸ προεῖπῃς σὺ; ¹²⁰⁷ Ὁ Θρηξὶ μάντις Δ., διότι εἰς τὸ Πάγγαιον ἢ τὸ Δίμον ὄρος τῆς Θράκης ἦτον μαντεῖον τοῦ Διονύσου, ὅπου ἐσώζοντο καὶ τοῦ Ὁρφέως αἱ ἀναγραφὰι ἐν σανίσι. ¹²¹⁰ 105 Θανοῦσα δ' ἢ ζῶσ' ἐνθάδ' ἐκπλήσω βίον;] θανοῦσα δὲ γενήσεται κύων, ἢ ζῶσα οὕτως διάξω. ¹²¹² ἐπωδὸν (ἐπώνυμον) τῆς ἐμῆς συνείας μορφῆς, ἢ τί ἄλλο;

ΠΟΛ. Κυνὸς ταλαίνης σῆμα, ναυτίλοις τέκμαρ.

ΕΚ. Οὐδὲν μέλει μοι, σοῦ γ' ἔμοι δόντος δίκην.

ΠΟΛ. Καὶ σὴν γ' ἀνάγκη παῖδα Κασάνδραν θανεῖν.

1215

ΕΚ. Ἀπέπτυσ' αὐτῶ ταῦτα σοὶ δίδωμ' ἔχειν.

ΠΟΛ. Κτενεῖ νιν ἢ τοῦδ' ἄλογος, οἰκουρὸς πικρά...

ΕΚ. Μὴ πως μανεῖη Τυνδαρίς τόσονδε παῖς!

ΠΟΛ. Καὺτὸν σὲ τοῦτον, πέλεκυν ἐξάρας' ἄνω.

ΑΓΑ. Οὗτος σὺ, μαίνει, καὶ κακῶν ἐρᾷς τυχεῖν!

1220

ΠΟΛ. Κτεῖν', ὥς ἐν Ἄργει φόνια λουτρά σ' ἀναμένει.

ΑΓΑ. Οὐχ ἔλξετ' αὐτὸν, δμῶες, ἐκποδὼν βία;

ΠΟΛ. Ἀλγεῖς ἀκούων; ΑΓΑ. οὐκ ἐφέξεται στόμα;

ΠΟΛ. Ἐγκλείετ'! εἰρήται γάρ. ΑΓΑ. οὐχ ὅσον τάχος

1225

Νήτων ἐρήμων αὐτὸν ἐκβαλεῖτε ποι,

Ἐπείπερ οὕτω καὶ λίαν θρασυστομεῖ;

Ἐκάβη, σὺ δ', ὦ τάλαινα διπτύχους νεκροῦ;

Στείχουσα θάπτε. δεσποτῶν δ' ὑμᾶς χρεῶν

Σκηναῖς πελάζειν, Τρωάδες· καὶ γὰρ πνοάς

1230

Πρὸς οἶκον ἤδη τάσδε πομπήμους ὁρῶ.

Εὐ δ' ἐς πάτραν πλεύσασθαι, εὐ δὲ τὰν δόμοις

Ἐχοντ' ἰδομεν, τῶνδ' ἀφαιρέμενοι πόνων!

ΧΟΡ. Ἴτε πρὸς λιμένας σκηναῖς τε, φίλαι,

Τῶν δεσποσύνων πειρασόμεναι

Μόχλων· στερεῶ γὰρ ἀνάγκη.

1235

¹²¹⁵ Κυνὸς σῆμα ἢ Κυνόσσημα, ἀκριτὶς. τῆς Θέας. Χερσον., περὶ οὗ ἴδε Σερβ. II' α, ἢ [βλ. Πολυδ. IΕ', ε. ¹²¹⁰ Ἀπέπτυσ'] ἀποδομοποιεῖσθαι (δι' ἐμπτύσεως) τὸν λόγον τοῦτον, μὴ γένοιτο! παρβλ. 71. ¹²²¹ Φόνια λουτρά], διότι λαβόμενον ἐφόνευσαν αὐτὸν ὁ Δίγισθος μετὰ τῆς Κλυταιμνήστρας. ¹²²⁷ Διπτύχους], δύο, διττοῦς.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΗΛΕΚΤΡΑ.

(Σ. Δ. Β.)

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΥΤΟΥΡΓΟΣ ΜΥΚΗΝΑΙΟΣ.
ΟΡΕΣΤΗΣ.
ΧΟΡΟΣ.
ΠΡΕΣΒΥΣ.
ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ.

ΗΛΕΚΤΡΑ.
ΠΥΛΑΔΗΣ, κωπὸν πρόσωπον.
ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΘΕΡΑΠΟΝΤΕΣ ΑΥΤΟΥΡΓΟΥ καὶ
ΟΡΕΣΤΟΥ, κωπὰ πρόσωπα *).

Ἡ σκηνὴ ὑποτίθεται ἐν Ἀργολίδι.

ΑΥΤ. **Ω** γῆς παλαιὸν Ἄργος, Ἰνάχου ῥοαί,
"Ὅθεν ποτ' ἄρας νησι χιλίαις Ἄρην
Εἰς γῆν ἔπλευσε Τρωάδ' Ἀγαμέμνων ἀναξ.
Κτείνας δὲ τὸν κρατοῦντ' ἐν Ἰλιάδι χθονὶ
Πρίαμον, ἑλὼν τε Δαρδάνου κλεινὴν πόλιν,
Ἀφίκετ' εἰς τόδ' Ἄργος, ὑψηλὼν δ' ἐπὶ
Ναῶν τέθεικε σκῦλα πλείστα βαρβάρων!
Κάκει μὲν εὐτύχῃσεν· ἐν δὲ δώμασι
Θνήσκει γυναικὸς πρὸς Κλυταιμνήστρας δόλῳ,
Καὶ τοῦ Θυέστου παιδὸς Αἰγίσθου χερσί.
Χώ μὲν, παλαιὰ σκήπτρα Ταντάλου λιπὼν,
Ὀλοῦλεν Αἰγίσθος δὲ βασιλεύει χθονὸς,
Ἄλογον ἐκείνου Τυνδαρίδα κόρην ἔχων.
Οὗς δ' ἐν δόμοισιν ἔλιψ', ὅτ' εἰς Τροίαν ἔπλει,
Ἄρσενά τ' Ὀρέστην, θηλύ τ' Ἠλέκτρας θάλας.
Τὸν μὲν πατὴρ γεραιὸς ἐκκλέπτει τροφεύς,
Μέλλοντ', Ὀρέστην, χερὸς ὑπ' Αἰγίσθου θανεῖν,
Στροφίῳ τ' ἔδωκε Φωκίων εἰς γῆν τρέφειν.
Ἢ δ' ἐν δόμοις ἔμεινεν Ἠλέκτρα πατρός,
Ταύτην ἐπειδὴ θαλερὸς εἶχ' ἥδης χρόνος,
Μνηστῆρες ἦσαν Ἑλλάδος πρότεροι χθονός.

* Ὡς γῆς παλαιὸν Ἄργος], τὸ Γῆς φαίνεται ὡς περιτεῦθον, ἢ φέρεται κτητικῶς πρὸς τὸ Ἄργος, ἢ ἡ: Ὡς Ἄργος πόλις παλαιὰ τῆς γῆς. Ἄρας. Ἄρην], κινήσας (ἢ καθὼς λέγομεν ἀκόμη, σηκώσας) πόλεμον ἢ στρατόν. Ὡς ἔχου τ' Ἠλέκτρας θάλας], περιφράς· ἀντὶ τὴν θήλειαν Ἠλ. Ὡς Στροφίῳ], ὁ Στρόφιος, βασιλεὺς τῶν Φωκ., εἶχε γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἀγαμ. Ἀναξιδίαν, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὸν Πυλάδην, ὅς τις ἐπομένως ἦτον ἐξ ἀδελφῶν τοῦ Ὀρέστου. Ὡς εἶχ' ἥδης χρόνος], περιφρ. ἀντὶ Ἠθέσσαν.

Δείσας δὲ, μὴ τῷ παῖδας Ἀργείων τέκοι,
 Ἀγαμέμνονος ποινάτορας, εἶχεν ἐν δόμοις
 Αἰγισθος, οὐδ' ἤρμοξε νυμφίῳ τινί.
 Ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτ' ἦν φόβου πολλοῦ πλέον,
 Μὴ τῷ λαθραίως τέκνα γενναίῳ τέκοι,
 Κτανεῖν σφε βουλευσάντος ὁμόφρων ὁμῶς
 Μήτηρ νιν ἐξέσωσεν Αἰγισθοῦ χερσός·
 Εἰς μὲν γὰρ ἄνδρα σκῆψιν εἶχ' ὀλωλότα,
 Παίδων δ' ἔδεισε μὴ φθονηθεῖη φόνῳ.
 Ἐκ τῶνδε δὴ τοιόνδ' ἐμμηχανήσατο
 Αἰγισθος· ὃς μὲν γῆς ἀπηλλάχθη φυγὰς
 Ἀγαμέμνονος παῖς, χρυσὸν εἰς, ὃς ἂν κτάνη,
 Ἡμῖν δὲ δὴ δίδωσιν Ἡλέκτραν ἔχειν
 Δάμαρτα, πατέρων μὲν Μυκηναίων ἅπο
 Γεγῶσιν (οὐ δὴ τοῦτό γ' ἐξελέγχομαι·
 Λαμπροὶ γὰρ εἰς γένος γε, χρημάτων δὲ δὴ
 Πένητες, ἔνθεν ἡγύενει ἀπόλλυται).
 Ὡς ἀσθeneὶ δοῦς, ἀσθενῇ λάβοι φόβον.
 Εἰ γὰρ νιν ἔσχεν ἀξίωμ' ἔχων ἀνὴρ,
 Εὐδοντ' ἂν ἐξήγειρε τὸν Ἀγαμέμνονος
 Φόνον, δίκη τ' ἂν ἦλθεν Αἰγισθῷ τότε.
 Ἦν οὐπορ' ἀνὴρ ὅδε (σύννοθέ μοι Κύπρις,
 Ἦσχυνεν εὐνῇ, παρθένος δ' ἔσ' ἔστι δὴ·
 Αἰσχύνομαι γὰρ ὀλβίων ἀνδρῶν τέκνα
 Λαῶν ὑβρίζειν, οὐ κατὰξιος γεγώς.
 Στένω δὲ τὸν λόγοισι κηδεύοντ' ἐμοὶ
 Ἀθλιον Ὀρίστην, εἴ ποτ' εἰς Ἄργος μολῶν,
 Γάμους ἀδελφῆς δυστυχεῖς ἐσώψεται.
 Ὅστις δὲ μ' εἶναι φησι μῶρον, εἰ λαῶν
 Νέαν ἐς οἶκους παρθένον μὴ θιγγάνω,
 Γνώμης πονηροῦς κανόσιν ἀναμετρούμενος
 Τὸ σῶφρον ἴστω, καὶ τὸς αὖ τοιοῦτος ὢν.
 ΗΛΕ. Ὡς νῦν μέλαινα, χρυσέων ἄστρων τροφῇ,
 Ἐν τῇ τόδ' ἄγγος, τῷδ' ἐφεδρεῦον κάρα,

25

30

35

45

60

65

²²] Ἀντὶ Ἀργείων ἔγραψάν τινες Ἀριστέων, οὐδὲν δέον. Ἀργεῖους δὲ ἐνταῦθα ἔκδοσι φαίνεται, ὅλους τοὺς Ἕλληνας, καθὼς καὶ ὁ Ὀμηρος. ²⁵ Ποινάτορας], τιμωροῦς, ἐκδικητάς. ²⁷ Ὁμόφρων ὁμῶς], καὶ τοὶ ὅμῃ φρονούσα, ἄστοργος, οὐχ ἥττον ὁμῶς· ἢ λέγει παρακατιῶν τὴν αἰτίαν. ²⁹ Σκῆψιν], πρόφασιν, τὸν φόνον τῆς ἱπηνείας, ἵδε κατὰ πιν σίγ. 944 κ. ε. καὶ Σοφ. Ἠλ. 526, κ. ε. ³⁰ Φθονηθεῖη] τὴν μεμψῶσιν, νεμεσηθεῖη. ³¹ Ἐκ τῶνδε], διὰ τοῦτο ἢ μετὰ ταῦτα. ³³ Χρυσὸν εἰς], εἶπεν, ἐπεκίρρυσεν (ἐνν. δώσιν ἐκεῖνον, ὃς ἂν κτάνη τὸν παῖδα τοῦ Ἀγ. ὃς γῆς ἀπηλλ. φυγὰς). ³⁵ Ἀνὴρ ὅδε], δεκτικῶς ἀντὶ Ἐγὼ· σύνθεσις δὲ τοῦτο τοῖς Τραγικοῖς, ἵδε καὶ στίχ. 84. ³⁷ Λόγοισι κηδ.], λόγῳ μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ πράγματι κηδεστήν (γυναικάδελφον) ἐμόν. ³² 33] ἴστω ἀναμετρούμενος τὸ σῶφρον πονηροῦς γνώμης κανόσι, καθὼς ὀριζόμενος τὴν σωφροσύνην.

³⁵ Ἄγγος, ἐφεδρ. κάρα], παλαιὰ συνήθεια τοῦ φέρειν τὴν ὑδρίαν τὰς γυναῖκας· ἐπὶ κε-

- Φέρουσα πηγὰς ποταμίας μετέρχομαι,
 Οὐ δὴ τι χρείας εἰς τοσόνδ' ἀφιγμένη,
 Ἄλλ' ὡς ὕδριν δειξώμεν Αἰγίσθου θεοῖς·
 Γόους τ' ἀφείην αἰθέρ' εἰς μέγαν πατρί.
 Ἡ γὰρ πανώλης Τυνδαρίς, μήτηρ ἐμῇ,
 Ἐξέβαλέ μ' οἴκων, χάριτα τιθεμένη πόσει·
 Τεκοῦσα δ' ἄλλους παῖδας Αἰγίσθου πάρα
 Πάρεργ' Ὀρέστην καμὲ ποιεῖται δόμων.
ΑΥΤ. Τί γὰρ τὰδ', ὦ δύστην', ἐμὴν μοχθεῖς χάριν,
 Πόνους ἔχουσα, πρόσθεν εὖ τεθραμμένη,
 Καί, ταυτ' ἐμοῦ λέγοντος, οὐκ ἀφίστασαι;
ΠΛ. Ἐγὼ σ' ἴσον θεοῖσιν ἡγοῦμαι φίλον·
 Ἐν τοῖς ἐμοῖς γὰρ οὐκ ἐνύβρισας κακοῖς·
 Μεγάλη δὲ θνητοῖς μοῖρα συμφορᾶς κακῆς
 Ἰατρὸν εὔρεῖν, ὡς ἐγὼ σὲ λαμβάνω.
 Δεῖ δὴ με κάκέλευστον, εἰς ὅτον σθένω,
 Μόχθου πικουρίζουσιν, ὡς ῥᾶον φέρῃς,
 Ξυνεκκομίζειν σοι πόνους. ἄλλος δ' ἔχεις
 Τάξωθεν ἔργα· τὰν δόμοις δ' ἡμᾶς χρεῶν
 Ἐξευτρεπίζειν. εἰσιόντι δ' ἐργάτῃ
 Θύραθεν ἡδὺ τὰνδον εὐρίσκειν καλῶς.
ΑΥΤ. Εἰ τοι δοκεῖ σοι, στεῖλε· καὶ γὰρ οὐ πρόσω
 Πηγαὶ μελάρων τῶνδ'. ἐγὼ δ' ἄμ' ἡμέρᾳ,
 Βοῦς εἰς ἀρούρας εἰσβαλὼν, σπερῶ γῆρας·
 Ἀργὸς γὰρ οὐδεὶς, θεοὺς ἔχων ἀνὰ στόμα,
 Βίον δύναται· ἂν ξυλλέγειν ἄνευ πόνου.
ΟΡ. Πυλάδῃ, (σὲ γὰρ δὴ πρῶτον ἀνθρώπων ἐγὼ
 Πιστὸν νομίζω καὶ φίλον, ξένον τ' ἐμοί·
 Μόνος δ' Ὀρέστην τόνδ' ἐθαύμαζες φίλων,
 Πράσσονθ' ἂ πράσσω, δεῖν' ὑπ' Αἰγίσθου παθὼν,
 Ὃς μου κατέκτα πατέρα χ' ἡ πανώλεθρος
 Μήτηρ) ἀφῆμαι δ' ἐκ θεοῦ μυστηρίων
 Ἀργεῖον οὐδας, οὐδενὸς ξυνειδότες,
 Φόνον φονεῦσι πατρός ἀλλάξων ἐμοῦ.
 Νυκτὸς δὲ τῆσδε πρὸς τάφον μολὼν πατρός,
 Δάκρυά τ' ἔδωκα, καὶ κόμης ἀπρηξάμενη,

φαλῆς. ⁶⁵ Πάρεργα.. δόμων], ὡς νόθους. ⁷⁵ Ξυνεκκομίζειν πόνους], συνδισπονεῖν.

⁷⁰ Εἰς ἀρ. εἰσβαλὼν], ἐκ παραλλήλου αἱ προθέσεις. ⁸² Πυλάδῃ] ἀναχωρησαντιων τῶν πρῶτων προσώπων, εἰσερχονται Ὀρέστης καὶ Πυλάδης μόνον ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

⁸² Ὀρέστην τόνδ'], δεικτικῶς ἀντὶ ἐμὲ τὸν Ὀρ., παρβλ. 43. ⁸⁷ Ἐκ θεοῦ μυστηρίων], κατὰ γρηγορὸν τοῦ θεοῦ Ἀπόλλ., ἴδε Ὀρέσ. 399 καὶ 513, κ. ε. ⁸⁹ Ἀλλάξων], ἀντιδω-
 συν. ⁹¹ Κόμης ἀπρηξάμενη], συνήθεια ἦτον αὐτὴ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, τὸ νὰ ἀποκείρωσιν
 τὴν κόμην των ἢ πλοκάμιους τινὰς μόνον αὐτῆς ἐπὶ τοῦ τάφου καὶ πρὸς τιμὴν φίλου τε
 θνητοῦ, ἴδε ἰλ. W, 46, 135, 136 καὶ 141 κ. ε.

Πυρᾶ τ' ἐπέσφαξ' αἷμα μηλείου φόνου,
 Λαθῶν τυράννους, οἱ κρατοῦσι τήσδε γῆς.
 Καὶ τευχέων μὲν ἐντός οὐ βαίνω πόδα,
 Δυεῖν δ' ἄμιλλαν ξυντιθεῖς, ἀφικόμην
 Πρὸς τέρμονας γῆς τῆσδ', ἐν' ἐκβάλλω ποδῇ
 Ἄλλην ἐπ' αἶαν, εἰ μὲ τις γνοίη σκοπῶν
 Ζητοῦντ' ἀδελφὴν (φασὶ γάρ νιν ἐν γάμοις
 Ζευγθεῖσαν οἰκεῖν, οὐδὲ παρθένον μένειν),
 Ὡς ξυγγένωμαι, καί, φόνου ξυνεργάτιν
 Λαθῶν, τά γ' εἰσω τευχέων σαφῶς μάθω.
 Νῦν οὖν ("Εως γὰρ λευκὸν ὄμμ' ἀναίρεται.)
 Ἐξω τρίβου τοῦδ' ἔχνος ἀλλαξώμεθα·

95

Ἢ γάρ τις ἀροτῆρ, ἢ τις οἰκέτις γυνή,
 Φανήσεται νῶν, ἦντιν' ἱστορήσομεν,
 Εἰ τοῖσδε ναίει σύγγονος τόπους ἐμῆ.

105

Ἄλλ' (εἰσορῶ γὰρ τήνδε προσπόλιν τινα,
 Πηγαῖον ἄχθος ἐγκεκαρμένῳ κάρῳ
 Φέρουσαν) ἐξώμεσθα, κάκπυθώμεθα
 Δούλης γυναικός, ἣν τι δεξώμεσθ' ἔπος,
 Ἐφ' οἷσι, Πυλάδῃ, τήνδ' ἀφίγμεθα χθόνα.

110

ΠΛ. Ξύντειν' (ὥρα) ποδὸς ὀρμάν.
 Ὡ ἐμβα, ἐμβα κατακλαίονσα.

Στρωφ. α.

Ἰὼ μοί μοι!

Ἐγενόμαν Ἀγαμέμνωνος, καὶ τέκεν με Κλυταμνήστρα,
 Στυγὰ Τυνδαρέου κόρα·

115

Κικλήσκουσι δέ μ' Ἀθλίαν Ἠλέκτραν πολιῆται.

Φεῦ, φεῦ, τῶν σχετλίων πόνων,

Καὶ στυγεράς ζωῆς!

Ὡ πάτερ, σὺ δ' ἐν ᾧδᾳ δὴ

120

Κεῖσαι σᾶς ἀλόχου σφαγαῖς, Αἰγίσθου τ', Ἀγάμεμνον.

Ἰθι, τὸν αὐτὸν ἔγειρε γόνον!

Μετωδ.

Ἄναγε πολυδάκρυν ἄδονάν!

Ξύντειν' (ὥρα) ποδὸς ὀρμάν·

⁹⁵ "Επέσφαξ' αἷμα μηλείου φόνου], ἀντὶ "Εθυσας αἷμα σφαγμένου προδύτου, καθὼς λέγει καὶ ὁ Ἀπολλών. Β', 482. « Παρὰ δ' ἄσπετα μῆλα, ἢ θέμις οἰχομένοις, ταφῆτα λαί-
 » μοτόμησαν ». παρβλ. 253. ⁹⁶ Δυεῖν δ' ἄμιλλαν ξυντιθεῖς], δύο τινὰ ἐναντία (ἀμιλ-
 λωμενα) ἀλλήλοισι συλλογίζόμενος. ⁹⁷ Ἐκβάλλω], ἐνν. ἐμχυτὸν, ἔβρω. ¹⁰¹ Εἰσω τε-
 χέων], τὰ ἐντός τῆς πόλεως (τοῦ φρουρίου) τοῦ Ἀργεῖος. ¹⁰² Ἐως λ. ὄμμ' ἀναίρ.] ἡ αὐ-
 γὴ ὑφάνει τὸ λευκὸν αὐτῆς ὄμμα, ἄρχεται ὑποφαίνεισθαι. ¹⁰³ ἱστορήσομεν], ἐξετάσομεν,
 ἐρωτήσομεν. ¹⁰⁴ Ἐγκεκαρμένῳ κάρῳ], διότι αἱ δούλαι περιέκειρον τὴν κόμην των, ὥτιν
 καὶ ἡ Ἐγκουράς, ἴδε καὶ στίχ. 213. ¹¹² Ὁρα], τὸ ὥρα, ἐν παρενθέσει, ἐνν. ἐστίν.
¹¹³ Αἱ παλαιαὶ ἐκδόσεις ἔχουσιν Ἀγαμέμνωνος κόρα· ἀλλὰ, καὶ διὰ τὸ μέτρον ἢ διὰ
 τὸ ἀμέσως ἐπιφερόμενον Κόρα, οἱ νεώτεροι τὸ ἐξήλωσαν. ¹¹⁷ Ἠλέκτραν], διότι τὸ κα-
 θ' αὐτὸ δρομάτης ἦτον Λαοδίκη (ἴδε Ἰλ. 1, 145)· ἐπωνομάσθη δὲ Ἠλέκτρα, διότι πολλὰ
 ἔτη ἔμενε ἀνύπανδρος (ἀλεκτρος). ¹²² [θι:], αὐτὴ αὐτῇ ἐγκλειύεται. ¹²⁵ Ἀδονάν],
 ἡδονήν, τὴν ἀπὸ τῶν δακρῶν.

Ἦ ἔμθα, ἔμθα κατακλαίουσα!

125

Ἰὼ μοί, μοί!

Τίνα πόλιν, τίνα δ' οἶκον, ὦ τλάμον ξύγγονε, λατρεύεις,

Οἰκτρὰν ἐν θαλάμοις λιπῶν

Πατράσις ἐπὶ συμφοραῖς ἀλγίσταισιν ἀδελφεάν;

Ἔλθοις τῶνδε πόνων ἔμοι

130

Τᾷ μελέᾳ λυτῆρ,

(ὦ Ζεῦ, Ζεῦ!) πατρί θ' αἱμάτων

Ἐχθίστων ἐπίκουρος, Ἄργει κέλσας πόδ' ἄλאתαν!

Θές τόδε τεῦχος ἔμῃς ἀπὸ κρατὸς ἐλοῦσ', ἵνα πατρί

Μεσφδ.

Γόους νυχίους ἐπορροβοάσω.

135

Ἰακχὰν Αἶδα, πάτερ,

Σοὶ κατὰ γὰρ ἐνέπω, γόους, οἷς αἰεὶ τὸ κατ' ἦμαρ

Διέπομαι, κατὰ μὲν φίλαν ὄνυχι τεμνομένα δέραν,

Χέρα τε κράτ' ἐπὶ κούρμον τιθεμένα θανάτῳ σφ.

Ἔ, ἔ, δρύπτε κάρῃ!

Ἐμφδ. 140

Οἷα δέ τις κύκνος ἀχέτας ποταμίους παρὰ χεύμασι

Πατέρα φίλτατον καλεῖ,

Ὀλομένον δολίοις βρόχων ἔρκεσιν, ὥς σέ, τὸν ἄθλιον,

Πάτερ, ἐγὼ κατακλαίωμαι,

Λουτρὰ πανύσταθ' ὕδρανάμενον χροῖ,

145

Κοίτα ἐν οἰκτροτάτῃ θανάτῳ.

Ἰὼ μοί, μοί,

Πικρὰς μὲν πελέκως τομᾶς σᾶς,

Πάτερ, πικρὰς δ' ἐκ Τροίας ὁδοῦ

Βουλᾶς. οὐ μίτραις, σέ γυνὴ δέξατ', οὐδ' ἐπὶ στεφάνοις·

150

Ξίφεσι δ' ἀμφιτόμοις λυγρὰν

Αἰγίσθου λῶσαν θεμένα, δόλιον ἔσχεν ἀκοίταν.

ΧΟΡ. Ἀγαμέμνονος ὦ κόρα,

Στρυφ. 6'

Ἢλυσον, Ἢλέκτρα, ποτὶ σὰν ἀγρότειραν αὐλάν.

Ἐμολέ τις, ἔμολε γαλακτοπότας ἀνὴρ

155

Μυκηναῖος ὀρειβάτας·

Ἀγγέλλει δ', ὅτι νῦν τοιταῖαν καρύσσουσιν θυσίαν

Ἀργεῖοι, πᾶσαι δὲ παρ' Ἦραν

¹²⁹ Ἐπὶ συμφοραῖς], μετὰ τὰς συμβάτας τῇ πατρίδι ἡμῶν οἴκῳ συμφορᾶς· ἐννοεῖται δὲ τὸν φόνον τοῦ πατρὸς των κτλ. ¹³² ¹³³ Αἱμάτων. . ἐπίκουρος] φόνου ἐκδικητής.

¹³⁴ Θές], πρὸς αὐτὴν ἀποτείνεται καὶ ἐνταῦθα. ¹³⁵ Ἐπορροβοάσω], ἐπορροβῶ, ἀνα-
βοήσω. ¹³⁶ Ἰακχὰν αἶδα], μέλος ᾄδης (νεκρώσιμον), ἄλλοι γρρ., αἰδάν. ¹³⁷ Διέπομαι],
σύνειμι. ¹³⁸ Χέρα τε κράτ' ἐπὶ κούρμον τιθ.], κτυποῦσα τὴν κικαρμένην (θουλικῶς, ἴσα
ἀνωτέρω) κεφαλῇ μου, ἢ μᾶλλον τραβοῦσα τὰ κουρευμένα μαλλιά μου, καθὼς φαίνεται
ἀπὸ τοῦ κατωτέρω δρύπτε. ¹³⁹ Λουτρὰ κτλ.] ἴδε Ἐκάδης στίχ. 1221. ¹⁴⁰ ¹⁴¹ Πικρὰς
δ' ἐκ Τροίας ὁδοῦ βουλᾶς], ἐνεκα τῆς πικρᾶς κατὰ σοῦ ἐπιβουλῆς μετὰ τὴν ἐκ Τροίας
ἐπάνοδον. Ἄλλοι διορθ. Ὀδοῦ! Βουλᾶς οὐ μίτραις σε γυνὴ δέξατο: Πλὴν ἡ διόρθωσις δὲν
μοι φαίνεται πιθανή. ¹⁴² Θεμένα], προσθεμένην, οἰκειοποιηθεῖσα. ¹⁴³ Γαλακτοπότας],
γαλακτοφάγος, ποιμενικὸν διάγων βίον. ¹⁴⁴ Παρ' Ἦραν], εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἥρας, τὸ ἦν

Μέλλουσιν παρθενικαί στείχειν.

ΗΔ. Οὐκ ἐπ' ἀγλαίας, φίλαι,

Στρφ. γ'. 160

Θυμόν, οὐδ' ἐπὶ χροσσοῖς ὄρμοις, ἐκπεπτόταμαι

Τάλαιν, οὐδ', ἰστάσα χοροὺς Ἀργεΐαις ἅμα νύμφαις,

Ἐλικτὸν κρούσω πᾶδ' ἐμόν

Δάκρυσι χεύω, δακρύων δέ μοι μέλει

Δειλαῖα τὸ κατ' ἡμάρ.

165

Σκέψαι μου πινσράν κόμαν, καὶ τρύχη τὰδ' ἐμῶν πέπλων,

Βί πρόποντ' Ἀγαμέμνονος κούρα, τᾷ βασιλῆϊ,

Τᾷ Τροίᾳ θ', ᾧ μου πατέρος μέμναται ποθ' ἄλοῦσα.

ΧΟΡ. Μεγάλα θεός· ἄλλ' ἔτι,

Ἀντιστρφ. β'.

Καὶ παρ' ἐμοῦ χρῆσαι πολύπηνα φάρεα δύναι,

170

Χρύσεά τε χάρισι προσθέματ' ἀγλαίας.

Δοκεῖς τοῖς σοῖσιν δακρύοις,

Μὴ τιμῶσα θεοὺς, κρατήσῃν ἐχθρῶν; οὐ τοι στοναχαῖς,

Ἄλλ' εὐχαῖς τοὺς θεοὺς γε σεβίζουσ'

Ἐξεις εὐαμερίαν, ὦ παῖ.

175

ΗΔ. Οὐδεὶς θεῶν ἐνοπὰς κλύει

Ἀντιστρφ. γ'.

Τὰς δυσδαίμονος, οὐ παλαιῶν πατρός σφαγιασμένων.

Οἶμοι τοῦ καταφθιμένου, τοῦ τε ζῶντος ἀλάτα,

Ὅς που γὰρ ἄλλαν κατέχει,

Μέλεος, ἀλαίνων ποτὶ θῆσσαν ἐστίαν,

180

Τοῦ κλεινοῦ πατρός ἐκφύς!

Αὐτὰ δ' ἐν χέρνῃσι δόμοις ναῖα ψυχὰν ταχομένα,

Δωμάτων πατρῶν φυγὰς, οὐραίας ναῖουσ' ἐρίπνας

Μάτηρ δ' ἐν λέκτροις φονίῳ ἄλλω ξύγγαμος οἰκεῖ.

ΧΟΡ. Πολλῶν κακῶν Ἑλλᾶσιν αἰτίαν ἔχει

185

Σῆς μητρὸς Ἑλένης ξύγγονος, δόμοις τε σοῖς.

ΗΔ. Οἶμοι, γυναῖκες! ἐξέδην θρηνημάτων.

Ξένοι τινὲς παρ' οἶκον οἶδ' ἐφεστίους

Εὐνάς ἔχοντες ἐξανίστανται λόχου

Φυγῇ, σὺ μὲν κατ' οἶμον, εἰς δόμους δ' ἐγώ,

190

Φῶτας κακούργους ἐξάλυξωμεν ποδί.

ΟΡ. Μὲν, ὦ τάλαινα! μὴ τρέσῃς ἐμὴν χέρα.

ΗΔ. ὦ Φοῖβ' Ἀπολλων, προσπιτῶ σε μὴ θανεῖν!

ραῖον, ὅπου καὶ τὸ περίφημον αὐτῆς ἄγαλμα, ἔργον τοῦ Πολυκλείτου. 160 163 Ἐπ' ἀγλ. θυμόν. . ἐκπεπτόταμαι], ἀνεπιτέρωμαι], ἔχω τὸν νοῦν μου. 164 Δάκρυσι χεύω], δακρύων χορὰς προσφέρω. 165 Μεγάλα θεός], ἡ Ἥρα, ἐνν. ἐστίν. Καὶ σήμερον δὲ παρ' ἡμῖν ὁ λαὸς λέγει: Ὁ θεὸς εἶνε μεγάλος, δηλ. μεγαλοδύναμος. 171 Χρύσεά τε χάρισι προσθέματ' Ἀγλαίας], χρύσεά τε προσθέματα ταῖς χάρισι τῆς ἀγλαίας, προστιθέντα χάριν ταῖς φυσικαῖς τῆς ωραιότητος χάρισι. 178 Τοῦ τε ζ. δ.], τοῦ Ὁρέστου. 180 Ἀλαίνων], ἀλητεύων, πλανώνμενος. 183 88 Αὐτὰ], ἐγὼ δὲ αὐτῇ. — χέρνῃσι δόμοις]. ἐν οἴκῳ χερνήτου (ἀποχειροποιήτου) ἀνδρός. 185 88 Ἑλλᾶσιν. . δόμοις τε σοῖς], ἐνν. Ἑν. 187 Ἐξέδην θρηνημάτων], ἐξέστην, ἐξέπεσον, ἀφῆκα. 188 Ξένοι τινὲς κτλ.] Ἰδοῦσα αἴφνης πλησιάζοντας τοὺς περὶ σὸν Ὁρέστην καὶ Πυλάδην, τοὺς ἐκλαμβάνει ὡς κακούργους. 193 Ἐμὴν χέρα], διὰ τῆς

- ΟΡ. "Αλλους κτάνοιμι μάλλον ἐχθίους σέθεν.
 ΗΛ. "Απελθε· μὴ ψαῦ', ὦν σέ μὴ ψαύειν χρεών. 195
 ΟΡ. Οὐκ ἔσθ', ὅτου θίγοιμ'· ἂν ἐνδικώτερον.
 ΗΛ. Καὶ πῶς ξιφῆρης πρὸς δόμοις λοχῶς ἐμοῖς;
 ΟΡ. Μείνας' ἄκουσον, καὶ τάχ' οὐκ ἄλλως ἐρεῖς.
 ΗΛ. "Ἔστηκα· πάντως δ' εἰμι σή· κρείσσων γὰρ εἶ.
 ΟΡ. "Ἢκω φέρων σοι σοῦ κασιγνήτου λόγους. 200
 ΗΛ. Ὡ φίλτατ', ἄρα ζῶντος, ἢ τεθνηκότος;
 ΟΡ. Ζῆ. πρῶτα γὰρ σοι τ'ἀγάθ' ἀγγέλλειν θέλω.
 ΗΛ. Εὐδαιμονοῖης, μισθὸν ἡδίστων λόγων.
 ΟΡ. Κοιῇ δίδωμι τοῦτο νῶν ἀμφοῖν ἔχειν.
 ΗΛ. Ποῦ γῆς ὁ τλήμων, τλήμονας φυγὰς ἔχων; 205
 ΟΡ. Οὐχ ἓνα νομίζων φθείρεται πόλεως νόμον.
 ΗΛ. Ἦ που σπανίζων τοῦ καθ' ἡμέραν βίου;
 ΟΡ. Ἐχει μὲν, ἀσθενὴς δὲ δὴ φεύγων ἀνὴρ.
 ΗΛ. Λόγον δὲ δὴ τίς ἤλθεσ ἐκ κείνου φέρων;
 ΟΡ. Εἰ ζῆς, ὅπου τε ζῶτα συμφορὰς ἔχεις. 210
 ΗΛ. Οὐκοῦν ὅρας μου πρῶτον ὡς ξηρὸν δέμας...
 ΟΡ. Λύπαις γε συντετηκὸς, ὥστε με στένειν.
 ΗΛ. Καὶ κρατὰ πλόκαμόν τ' ἐσκυθισμένον ξυρῶ.
 ΟΡ. Δάκνει σ' ἀδελφός ὁ τε θανὼν ἴσως πατήρ;
 ΗΛ. Οἴμοι! τί γάρ μοι τῶνδ' ἔστι φίλτερον; 215
 ΟΡ. Φεῦ, φεῦ! τί δαί σὺ σῶ κασιγνήτῳ δοκεῖς;
 ΗΛ. Ἀπὼν ἐκεῖνος, οὐ παρὼν, ἡμῖν φίλος.
 ΟΡ. Ἐκ τοῦ δὲ ναίεις ἐνθάδ', ἄστεως ἐκάς;
 ΗΛ. Ἐγνημάμεσθ', ὧ ξεῖνε, θανάσιμον γάμον.
 ΟΡ. Ὡμῶς' ἀδελφὸν σόν. Μυκηναῖον τίς; 220
 ΗΛ. Οὐχ ὡς πατήρ μ' ἤλπιζεν ἐκδώσειν ποτέ.
 ΟΡ. Εἴφ', ὡς ἀκούσας σῶ κασιγνήτῳ λέγω.
 ΗΛ. Ἐν τοῖσδ' ἐκείνου τηλορὸς ναίω δόμοις.
 ΟΡ. Σκαφεύς τις ἢ βουφορβὸς ἄξιος δόμων.
 ΗΛ. Πένης ἀνὴρ γενναῖος, εἰς τ' ἔμ' εὐσεβής! 225
 ΟΡ. Ἦ δ' εὐσεβεία τίς πρόσσεστι σῶ πόσει;
 ΗΛ. Οὐ πόποτ'· εὐνῆς τῆς ἐμῆς ἔτλη θιγεῖν.
 ΟΡ. Ἀγνευμ' ἔχων τι θεῖον, ἢ σ' ἀπαξιών;

ὁποίας τὴν σταματᾷ. 195 Ὡν σε μὴ ψ. χρ.] ὡς γυναῖκα ἐτέρου ἢ παρθένου. 198 Καὶ τάχ' οὐκ ἄλλως ἐρεῖς], ταχέως καὶ σὺ τὸ αὐτὸ ἐρεῖς, ὡς αὐθεντὸς ἄλλου δικαιοῦτερον ἂν θίγοιμι ἢ σοῦ, ἀδελφῆς ἀδελφός.

203 Μισθὸν ἡδ. λ.] πρὸς μισθὸν «ὦν λόγων σε, χάριν τῶν. 203 Τοῦτο] τὸ εὐδαιμονοῦν, εἴθε κοινὸς ἀμφοτέροι εὐδαιμονήσαιμεν. 206 Οὐχ ἓνα νόμ. κτλ.] δὲν μένει εἰς μίαν πόλιν, ἀλλὰ πλανᾶται κακὴν κακῶς ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν. 208 Φεύγων], φυγὰς, ἀπα-
 τρις. 215 Ἐσκυθισμένον], ἐσκυθικῶς περικεκρυμένον, ἴδε τὸ Λεξικόν. 216 Δάκνει], λυ-
 πεῖ ἢ ἀνάμνησις. 218 Ἐκ τοῦ], διὰ τί; 220 Ὡμῶς'], οἰκτεῖρω. 225 Ἐκεῖνον], τοῦ ἀν-
 δρός μου, καὶ δεικνύει συγχρόνως τὴν χωρικὴν οἰκίαν του, ἐκ τῆς ὁποίας συμπεραίνων ὅ
 Ὁρέστης, ἐκπέρει; Σκαφεύς τις ἢ βουφορβός κτλ. 228 Ἀγνευμ' ἔχων τι θεῖον], ὑποσχέ-

- ΗΛ. Γονέας ὑβρίζειν τοὺς ἐμούς οὐκ ἤξiou.
- ΟΡ. Καὶ πῶς γάμον τοιοῦτον οὐχ ἥσθη λαβών; 230
- ΗΛ. Οὐ κύριον τὸν δόντα μ' ἤγειται, ξένε.
- ΟΡ. Ξυνῆχι· Ὁρέστη μή ποτ' ἐκτίσῃ δίκην.
- ΗΛ. Τοῦτ' αὐτὸ ταρβῶν, πρὸς δὲ καὶ σῶφρων ἔφυ.
- ΟΡ. Φεῦ,
Γενναῖον ἄνδρ' ἔλεξας, εὖ τε δραστήον!
- ΗΛ. Βί' δὴ ποθ' ἤξει γ' εἰς δόμους ὁ νῦν ἀπών. 235
- ΟΡ. Μήτηρ δέ σ' ἡ τεκοῦσα ταῦτ' ἠνέσχετο;
- ΗΛ. Γυναῖκες ἀνδρῶν, ὦ ξέν', οὐ παίδων, φίλαι.
- ΟΡ. Τίνος δέ σ' οὐνεχ' ὕβρις; Αἷγισθος τάδε;
- ΗΛ. Τεκεῖν μ' ἐβούλετ' ἀσθενῇ, τοιῷδε δούς.
- ΟΡ. Ὡς δῆθε παῖδας μὴ τέκοις ποινάτορας; 240
- ΗΛ. Τοιαῦτ' ἐβούλευσ', ὦν ἐμοὶ δολερὰ δίκην.
- ΟΡ. Οἶδεν δέ σ' οὖσαν παρθένον μητρός πόσις;
- ΗΛ. Οὐκ οἶδεν σιγῇ τοῦθ' ὑφαιρούμεσθ' αἶν.
- ΟΡ. Αἶδ' οὖν φίλαι σοὶ τοῦσδ' ἀκούουσιν λόγους;
- ΗΛ. Ὡς τε στέγειν γε τὰ μὰ καὶ σ' ἔπη καλῶς. 245
- ΟΡ. Τί δῆτ' Ὁρέστης, πρὸς τόδ' Ἄργος ἦν μόλη;
- ΗΛ. Ἦεν τόδ'; αἰσχρόν γ' εἶπας· οὐ γὰρ νῦν ἀκμή;
- ΟΡ. Ἐλθὼν δὲ δὴ πῶς φονέας ἂν κτάνοι πατρός;
- ΗΛ. Τολμῶν, ὑπ' ἐχθρῶν οἱ ἐτολμήθη πατήρ.
- ΟΡ. Ἦ καὶ μετ' αὐτοῦ μητέρ' ἂν τλαίης κτανεῖν; 250
- ΗΛ. Ταῦτῳ γε πελέκει, τῷ πατὴρ ἀπώλετο.
- ΟΡ. Λέγω τὰδ' αὐτῷ, καὶ βέβαια τὰ πό σου;
- ΗΛ. Θάνατοι, μητρός αἷμ' ἐπισφάξας ἐμῆς!
- ΟΡ. Φεῦ,
Εἴθ' ἦν Ὁρέστης πλησίον κλύων τάδε!
- ΗΛ. Ἀλλ', ὦ ξέν', οὐ γνοίην ἂν εἰσιδούσ' αἶν. 255
- ΟΡ. Νέα γάρ (οὐδὲν θαῦμα) ἀπεξεύχθης νέου.
- ΗΛ. Εἷς ἂν μόνος νιν τῶν ἐμῶν γνοίῃ φίλων.
- ΟΡ. Ἀρ', ὅν λέγουσιν αὐτὸν ἐκκλέψαι φόνου;
- ΗΛ. Πατρός γε παιδαγωγὸς ἀρχαῖος γέρων.
- ΟΡ. Ὁ κατθανὼν δὲ σὸς πατήρ τίμβου κυρεῖ; 260
- ΗΛ. Ἐκυρσεν, ὡς ἔκυρσεν, ἐκβλήθεις δόμων.
- ΟΡ. Οἴμοι, τόδ' οἷον εἶπας! αἰσθησις γὰρ οὖν
Καὶ τῶν θυραίων πημάτων δάκνει βροτοῦς.
Λέξον δ', ἐν' εἰδὸς σῶ κασιγνήτῳ φέρω

θεὸς ἀγνείαν εἰς κἀνένα θεόν. ²³⁷ Γυναῖκες ἀνδρ. κελ.] πάλιν προσβάλλει, κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ ὁ Εὐριπίδης τὰς γυναῖκας. ²⁴⁵ Τοῦθ' ὑφαιρούμεσθ' αἶν], ἀποκρύπτωμεν αὐτὸν τοῦτο. ²⁴⁶ Τί δῆτ' Ὁρέστης], ἐνν. δύναται ἐλπίζειν ἢ πράξει; ²⁵¹ Ταῦτῳ γε πελέκει], τὸ θρηνητικὸς τῆς προθύμου συγκαταθέσεως μετριάξει ὁ ποιητὴς ἀναφέρων τὸν πέλεκυν, διὰ τοῦ ὁποίου ἐφονεύθη ὁ Ἄγ. ²⁵⁵ Αἷμ' ἐπισφάξας], ἀντὶ Ἐπιχρύσας, παρδλ. 92. ²⁶⁵ Θυραίων], ξένων, ἀλλοτρίων.

- Λόγους ἀτερπείς, ἀλλ' ἀναγκαίους κλύειν.
 "Ενεστι δ' οἶκτος ἀμαθία μὲν οὐδαμοῦ,
 Σοφοῖσι δ' ἀνδρῶν καὶ γὰρ οὐδ' ἀζήμιον,
 Γνώμην ἐνεῖναι τοῖς σοφοῖς λίαν σοφὴν.
- ΧΟΡ. Κἀγὼ τὸν αὐτὸν τῷδ' ἔρον ψυχῆς ἔχω
 Πρόσω γὰρ ἄστεως οὔσα, τὰν πόλει κακὰ
 Οὐκ οἶδα, νῦν δὲ βούλομαι κἀγὼ μαθεῖν.
- ΗΛ. Λέγοιμ' ἂν, εἰ χρεὶ' χρὴ δὲ πρὸς φίλον λέγειν
 Τύχας βαρείας τὰς ἐμὰς, κἀμοῦ πατρός.
 Ἐπεὶ δὲ κινεῖς μῦθον, ἱκετεύω, ξένε,
 "Αγγελλ' Ὀρέστη τὰμὰ καὶ κείνου κακὰ,
 Πρῶτον μὲν οἷος ἐν πέπλοις αὐλίζομαι,
 Πίνω θ' ὅσῳ βέβριθ', ὑπὸ στέγασί τε
 Οἶαισι ναῖω βασιλικῶν ἐκ δωμαίων,
 Αὐτὴ μὲν ἐκμεχθοῦσα κερκίσιν πέπλους,
 Ἢ γυμνὸν ἐξω σῶμα, καὶ στερηθῆσμαι,
 Αὐτὴ δὲ πηγὰς ποταμίους φορουμένη,
 Ἀνέορτος ἱερῶν, καὶ χορῶν τητωμένη.
 Ἀναίνομαι γυναῖκας, οὔσα παρθένος,
 Ἀναίνομαι δὲ Κἄστορ', ὦ, πρὶν εἰς θεοῦ
 Ἐλθεῖν, ἐμ' ἐμνήστευον, οὔσαν ἐγγενῇ.
- Μήτηρ δ' ἐμὴ Φρυγίοισιν ἐν σκυλεύμασιν
 Θρόνῳ κάθηται, πρὸς δ' ἔδρας Ἀσιήτιδες
 Δμωαὶ στατίζουσ', ἃς ἔπερσ' ἐμὸς πατήρ,
 Ἰδαίῃ φάρῃ χρυσείαις ἐξευγμέναι
 Πόρπαισιν. αἶμα δ' ἔτι πατρός κατὰ στέγας
 Μέλαν σέσηπεν· ὃς δ' ἐκείνον ἔκτανεν,
 Εἰς ταῦτ' αἰώνων ἄρματ' ἐκφοιτᾷ πατοῖ,
 Καὶ σκῆπτρ', ἐν οἷς Ἑλλήσιν ἐστρατηλάτει,
 Μαιφρόνοισι χερσὶ γαυροῦται λαβῶν.
 Ἀγαμέμνωνος δὲ τύμβος ἡτιμασμένος
 Οὔπω χόας ποτ', οὐδὲ κλῶνα μυρσίνης
 Ἐλαβε, πυρὰ δὲ χέρσος ἀγλαΐσματων.
 Μέθη δὲ βρεχθεὶς τῆς ἐμῆς μητρὸς πόσις,
 Ὁ κλεινός, ὡς λέγουσιν, ἐνθρόσκει τάφῳ,

266 267 "Ενεστι δ' οἶκτος κτλ.], οἶκτος οὐκ ἔνεστι τοῖς ἀμαθέσιν, ἀλλὰ τοῖς σοφοῖς τῶν
 ἀνδρ. 267 268, Καὶ γὰρ οὐδ' ἀζ. γνώμην ἐν.], τὸ γὰρ ἐνεῖναι τοῖς σοφοῖς λίαν σοφὴν γνώ-
 μην (τοιοῦτην δηλονότι ὥστε ἀναγλήτους εἶναι πρὸς οἶκτον, καὶ ὑπαινίττεται ὁ ποιητὴς
 τὴν ἀπάθειαν τῶν Στωϊκῶν), οὐκ ἀζήμιον. 276 Ἐν πέπλοις αὐλίζομαι], ἀσυνήθως, ὅθεν
 καὶ διορθ. τινέες στολίζομαι. 281 Πηγ. ποτ. φορουμένη], φέρουσα (κουβαλοῦσα) ὕδωρ, ἢ
 ἀπερχομένη εἰς τὸν ποταμὸν ἵνα πλύνω. 282 Ἀνέορτος ἱερῶν], ἀμέτοχος τῶν ἱερῶν καὶ
 τῶν ἐν αὐταῖς θυσίῶν, κατὰ τὸ: « Ἀπεπλος φερῶν (Φοιν. 293), « Ἀχαλκος ἀσπίδων
 (Σοφ. Οἶδ. Τ. 200) κτλ. 288 Στατίζουσ'], ἴστανται. 297 Χέρσος ἀγλ.], ἐστερημένη.
 298 Ὁ κλεινός], εἰρωνικῶς.

- Πέτρους τε λυέει μνήμα λάϊνον πατρός,
Καὶ τοῦτο τολμᾷ τοῦπος εἰς ἡμᾶς λέγειν·
„Ποῦ παῖς Ὀρέστης; ἀρά σοι τύμβῳ καλῶς
Παρὸν ἀμύνει;“ ταῦτ' ἀπὼν ὑβρίζειται.
Ἄλλ', ὦ ξέν', ἱκετεύω σ', ἀπάγγειλον τάδε.
Πολλοὶ δ' ἐπιστέλλουσιν (ἐρμηνεύς δ' ἐγώ),
Αἱ χεῖρες, ἡ γλῶσσ', ἡ ταλαίπωρός τε φρήν,
Κάρα τ' ἐμὸν ξυρῆκες, ὅ τ' ἐκείνου τεκῶν·
Αἰσχρὸν γάρ, εἰ πατὴρ μὲν ἐξεῖλεν Φρύγας,
Ὁ δ' ἄνδρ' ἐν' εἰς ὧν οὐ δυνήσεται κτανεῖν,
Νέος πεφυκώς, καὶ ἀμείνωνος πατρός.
ΧΟΡ. Καὶ μὴν δέδορκα τόνδε, σὸν λέγω πόσιν,
Λήξαντα μόχθου πρὸς δόμους ὠρμημένον.
ΑΥΤ. Ἐα, τίνας τοῦσδ' ἐν πύλαις ὀρῶ ξένους;
Τίνος δ' ἕκατι τάσδ' ἐπ' ἀγραύλους πύλας
Προσῆλθον; ἤ μου δεόμενοι; γυναικί τοι
Αἰσχρὸν μετ' ἀνδρῶν ἐστάναι νεανιῶν.
ΠΛ. ὦ φίλτατ', εἰς ὕποπτα μὴ μόλῃς ἐμοί.
Τὸν ὄντα δ' εἴσει μῦθον· οἶδε γὰρ ξένοι
Ἦκουσ' Ὀρέστου πρὸς με κήρυκες λόγων. —
Ἄλλ', ὦ ξένοι, ξύγγωτε τοῖς εἰρημένοις.
ΑΥΤ. Τί φασιν; ἄνῃρ ἔστι, καὶ λεύσσει φάος;
ΠΛ. Ἔστιν λόγῳ γοῦν· φασὶ δ' οὐκ ἄπιστ' ἐμοί.
ΑΥΤ. Ἢ καὶ τι πατὴρ σὼν τε μέμνηται κακῶν;
ΠΛ. Ἐν ἐλπίσιν ταῦτ'· ἀσθενὴς φεύγων ἄνῃρ.
ΑΥΤ. Ἠλθον δ' Ὀρέστου τίν' ἀγορεύοντες λόγον;
ΠΛ. Σκοποῦς ἔπεμψε τοῦσδε τῶν ἐμῶν κακῶν.
ΑΥΤ. Οὐκοῦν τὰ μὲν λεύσσουνσι, τὰ δὲ σύ που λέγεις.
ΠΛ. Ἰσασιν, οὐδὲν τῶνδ' ἔχουσιν ἐνδεές.
ΑΥΤ. Οὐκοῦν πάλαι χοῆν τοῖσδ' ἀνεπτύχθαι πύλας.
Χωρεῖτ' ἐς οἶκους· ἀντί γὰρ χρηστῶν λόγων
Ξενίων κυρήσθ', οἳ ἐμὸς κεύθει δόμος.
Αἶρεσθ', ὀπαδοί, τῶνδ' ἔσω τεύχη δόμων·
Καὶ μηδὲν ἀντείπητε, παρὰ φίλου φίλοι
Μολόντες ἀνδρός· καὶ γὰρ εἰ πένης ἔφυν,
Οὐ τοι τό γ' ἦθος δυσγενὲς παρέξομαι.
ΟΡ. Πρὸς θεῶν, ὅδ' ἄνῃρ, ὃς ξυνεκκλῆπτει γάμους;
Τοὺς σοὺς, Ὀρέστην οὐ καταισχύνειν θέλων;
ΠΛ. Οὗτος κέκληται πόσις ἐμὸς τῆς ἀθλίας.

³²⁰ Σύγγωτε τοῖς εἰρημένοις], ὑπὸ τοῦ αὐτοῦργου δηλονότι. ³²⁵ Τεύχη], τὰ σκευή
τῶν ξένων. ³²⁶ ὃς ξυνεκκλῆπτει γάμους], συγκρούεται μετὰ σοῦ, προσποιεῖται ὅτι εἶνε
ἄνῃρ σου.

ΟΡ. Φεῦ,

Οὐκ ἔστ' ἀκρίβεις οὐδὲν εἰς εὐανδρίαν·

Ἔχουσι γὰρ ταραγμὸν αἱ φύσεις βροτῶν.

340

Ἦδη γὰρ εἶδον ἄνδρα γενναίου πατρὸς

Τὸ μηδὲν ὄντα, χρηστά τ' ἐκ κακῶν τέκνα,

Λιμὸν τ' ἐν ἀνδρὸς πλουσίου φρονήματι,

Γνώμην τε μεγάλην ἐν πένητι σώματι.

Πῶς οὖν τις αὐτὰ διαλαθὼν ὀρθῶς κρίνει;

345

Πλούτῳ; πονηρῷ γ' ἄρα χορήσεται κριτῇ.

Ἦ τοῖς ἔχουσι μηδὲν; ἀλλ' ἔχει νόσον

Πενία, διδάσκει δ' ἄνδρα τῇ χρεῖα κακόν.

Ἄλλ' εἰς ὅπλ' ἔλθω; τίς δὲ πρὸς λόγχην βλέπων

Μάρτυς γένειοι' ἄν, ὅστις ἐστὶν ἀγαθός;

350

Κρατίστον εἰκῇ ταῦτ' εἶν ἀφειμένον.

Οὗτος γὰρ ἄνθρωπος οὐτ' ἐν Ἀργείοις μέγας,

Οὗτ' αὖ δοκᾷσι δωμάτων ὠγκωμένος,

Ἐν τοῖς τε πολλοῖς ὢν, ἄριστος εὐρέθη.

Οὐ μὴ φρονήσῃ, οἱ κενῶν δοξασμάτων

355

Πληρεῖς πλανᾶσθε, τῇ δ' ὁμιλίᾳ βροτοῦς

Κρινεῖτε καὶ τοῖς ἦθεσιν τοὺς εὐγενεῖς;

Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τὰς πόλεις οἰκοῦσιν εὖ,

Καὶ δώμαθ' αἱ δὲ σάρκες αἱ κεναὶ φρενῶν

Ἀγάματ' ἀγορᾶς εἰσὶν. οὐδὲ γὰρ δόρυ

360

Μᾶλλον βραχίων σθεναρὸς ἀσθενοῦς μένει·

Ἐν τῇ φύσει δὲ τοῦτο, καὶν εὐψυχία.

Ἄλλ' (ἄξιός γάρ ὅτε παρῶν, ὅτ' οὐ παρῶν

Ἀγαμέμνονος παῖς, οὐπὲρ οὐνεχ' ἤκομεν)

Δεξιόμεθ' οἴκων καταλύσεις. χωρεῖν χρεῶν,

365

Δμῶες, δόμων τῶνδ' ἐντός· ὡς ἐμοὶ πένης

Εἶν πρόθυμος πλουσίου μᾶλλον ξένος.

Αἰνῶ μὲν οὖν τοῦδ' ἀνδρὸς εἰσδοχὰς δόμων·

Ἐβουλόμην δ' ἄν, εἰ κασίγνητός με σὸς

Εἰς εὐτυχούντας ἦγεν εὐτυχῶν δόμους.

370

Ἰσως δ' ἄν ἔλθοι. Δοξίου γὰρ ἔμπεδοι

Χρησιμοί, βροτῶν δὲ μαντικὴν χαίρειν ἐῷ.

⁶⁴⁹ Λιμὸν], πλοῦσιον λιμῶ διὰ φιλαργυρίαν τρυγόμενον. ⁶⁵⁰ Διδά-δ' ἄνδρα κτλ.] διδάσκει αὐτὸν γενέσθαι κακόν, βιάζει τὸν ἄνθρωπον νὰ γένῃ καὶ ἄκων κακός. ⁶⁵¹ Εἰς ὅπλ' ἔλθω;] ἐκ τῆς στρατιωτικῆς ἱκανότητος νὰ κρίνω περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἄνθρ. — Τίς δὲ πρὸς λ. βλ. κτλ.], παρὲλ. ἰκέτ. 823 κ. ε. ⁶⁵² Εἰκῇ. ἀφειμένα] ὅπως τύχη, ἀπροσδιόριστα. ⁶⁵³ Δοκᾷσι], δόξη. ⁶⁵⁴ Οὐ μὴ φρ.] οὐδέποτε φρονιμώτερον περὶ τούτων σκέψασθε; ⁶⁵⁵ Τὰς πόλεις οἰκ. εὖ καὶ δ.], καὶ κοινῇ καὶ κατ' ἴδιον εὖ πολιτεύουσιν. ⁶⁵⁶ Οὐδὲ γὰρ ὁ σθεναρὸς βραχίων μένει (κρατεῖ ἱσχυρῶς) τὸ δόρυ μᾶλλον τοῦ ἀσθενοῦς, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐξήρηται ἀπὸ τῆς εὐψυχίας κτλ. ⁶⁵⁷ Ὅτε παρῶν (ὁ αὐτεργός), ὁ οὐ παρῶν παῖς τοῦ Ἀγ., ὁ Ὀρέστης. ⁶⁵⁸ Εἰσδοχὰς δόμων], τὴν ἐν οἴκῳ ὑποδοχὴν. ⁶⁵⁹ Βροτῶν δὲ μαντικὴν χαίρειν ἐῷ], ἴδε Ἑλέν. 695 κ. ε.

- ΧΟΡ. Νῦν ἢ πάροιθεν μᾶλλον, Ἡλέκτρα, χαρᾶ
Θερμαίνόμεσθα καρδίαν· ἴσως γὰρ ἂν
Μόλις προβαίνουσ' ἢ τύχη σταίη καλῶς. 375
- ΗΛ. Ὡ τλήμων, εἰδὼς δωμάτων χρεῖαν σέθεν,
Τί τοῦσδ' ἐδέξω μείζονας σουτοῦ ξένους;
- ΑΥΤ. Τί δ'; εἴπερ εἰσὶν, ὡς δοκοῦσιν, εὐγενεῖς,
Οὐκ ἔν τε μικροῖς, ἐν τε μὴ, στέρξουσ' ὁμως;
- ΗΛ. Ἐπεὶ νυν ἐξήμαρτες, ἐν μικροῖσιν ὦν, 380
Ἐλθ' ὡς παλαιὸν τροφὸν ἐμοῦ φίλον πατρός,
Ὅς ἀμφὶ ποταμὸν Ταναόν, Ἀργείας ὄρους
Τέμνοντα γαίης Σπαρτιάτιδος τε γῆς,
Ποιμναῖς ὁμαρτεῖ, πόλεος ἐκβεβλημένος
Κέλευε δ' αὐτόν, εἰς δόμους ἀφικνήμενον, 385
Ἐλθεῖν, ξένων τ' εἰς δαῖτα πορσύναι τινά.
Ἡσθήσεται τοι, καὶ προσεύξεται θεοῖς,
Ζῶντ' εἰσακούσας παῖδ', ὃν ἐκσώζει ποτέ.
Οὐ γὰρ πατρῶων ἐκ δόμων μητρὸς πάρα
Λάθομεν ἂν τι πικρὰ δ' ἀγγεῖλαιμεν ἂν, 390
Εἰ ζῶντ' Ὀρέστην ἢ τάλαιν' αἰσθοῖτ' ἐτι.
- ΑΥΤ. Ἀλλ', εἰ δοκεῖ σοι, τοῦσδ' ἀπαγγελῶ λόγους
Γέροντι· χῶρεῖ δ' εἰς δόμους ὅσον τάχος,
Καὶ τάνδον ἐξάρτυε· πολλὰ τοι γυνή
Χρηξέουσ' ἂν εὖροι δαυτὶ προσφορήματα. 395
Ἔστιν δὲ δὴ τσαυτὰ τὰν δόμοις ἐτι,
Ὡσθ' ἐν γ' ἐπ' ἡμᾶρ τοῦτοδε πληρῶσαι βορᾶς.
Ἐν τοῖς τοιούτοις δ' ἥνικ' ἂν γνώμη πέσῃ,
Σκοπῶ τὰ χρήμαθ' ὥς ἔχει μέγα σθένος,
Ξένοις τε δοῦναι, σῶμά τ' εἰς νόσον πεσόν 400
Δαπάναισι σώσται· τῆς δ' ἐσ' ἡμέραν βορᾶς.
Εἰς μικρὸν ἔκει· πᾶς γὰρ ἐμπλησθεὶς ἀνὴρ,
Ὁ πλούσιός τε γὰρ πένης ἴσον φέρει.
- ΧΟΡ. Κλειναὶ νᾶες, οἵ πατ' ἐμθάτε Τροίαν· Στρωφ. ἀ.
Τοῖς ἀμετρήτοις ἔρετμοις, 405
Πέμπουσαι χοροὺς μετὰ Νηρηίδων,
Ἴν' ὁ φίλαυλος ἑπᾶλλε δελφίς,

375 Μόλις προβ. ἢ τ.], προωρῆσθαι μόλις ἐπὶ τὸ βέλτιον. 383 εἰς δόμους· ἀφικνήμε-
νον], τοὺς αὐτοὺς δηλονότι, ἵνα λάθῃ ἐκείθεν τὰ πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ξένων χρήσιμα.
385 Ἐκσώζει], ἀντιφρον. ἀντὶ Ἐξέστωζε. 397 Ὡσθ' ἐν γ' ἐπ' ἡμᾶρ κτλ.] δεικνύει διὰ
τοῦτων τὴν ἐπικρατούσαν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἡμεροβίου ἀνδρὸς ἐξουσίαν. 398 Ἐ, τοῖς τοιούτοις
δὲ κτλ.], ὅταν παρατηρήσῃ τις τὰς τοιαύτας περιπτώσεις, δηλ. τὴν ὑποδοχὴν ξένων καὶ
τὰς συμπιπτούσας νόσους, τότε τὰ χρήματα τῶν ἐντὶ σημαίνουσι πολὺ. 401² Τῆς δ' ἐσ'
ἡμέραν βορᾶς εἰς μικρὸν, ἔκει], ὅσον δὲ περὶ τῆς καθημερινῆς τροφῆς, τοῦτο κατανα-
θλίγεις φροντίδος ἄξιον διότι κτλ. 403 Πέμπ. Χ. μετὰ Ν.] καταπολεμῶναι καὶ παραπα-
νομεῖναι ὑπὸ τοῦ γοροῦ τῶν Νηρηίδων. 407 Ἐπᾶλλε], ἀντὶ Ἐπᾶλλετο, ἐσκήρατο ἢ ἐκ-
κατέστη.

Πρώταις κυανέμβολοισιν εἰλισσόμενος,
 Πορεύων τὸν τὰς Θέτιδος κούφον ἄλμα ποδῶν Ἀχιλῆ
 Σὺν Ἀγαμέμνονι Τροίας ἐπὶ Σιμουντίδας ἀκτὰς. 410
 Νηρῆδες δ', Εὐβοίδας ἀκτὰς λιποῦσαι, Ἀντρ. α'.
 Ἐφαιστου χρυσίων ἀκμόνων
 Μόχθους ἀσπιστὰς ἔφερον τευχέων
 Ἀνά τε Πήλιον, ἀνά τε πρυμνάς
 Ὅσας ἱερὰς Νάπας, νυμφαίᾳς σκοπιᾶς 415
 Ἑόρας μάτευσ', ἐνθα πατὴρ ἱππότας τρέφειν Ἑλλάδι φῶς,
 Θέτιδος εἰνάλιον γόνον, ταχύπορον πόδ', Ἀτρεΐδαις.
 Ἰλιόθεν δ' ἔκλυον τινὸς ἐν λιμέσιν Στρ. β'.
 Ναυπυλίοισι βεβῶτας τὰς σᾶς, ὧ Θέτιδος παῖ,
 Κλεινὰς ἀσπίδος ἐν κύκλῳ τοιάδε σήματα, δαίματα 420
 Φρύγια, τετύχθαι
 Περιδρόμῳ μὲν ἵτυος ἔδρα Περσέα λαϊμοτόμον ὑπὲρ ἁλός
 Ποτανοῖσι πεδίλοισι φυὰν
 Γοργόνος ἔσχειν, Διὸς ἀγγέλω σὺν Ἑρμῇ,
 Τῷ Μαίᾳς ἀγροτῆρι κούρῳ 425
 Ἐν δὲ μέσῳ κατέλαμπε σάκει φαέθων Ἀντρ. β'.
 Κύκλος ἀελίοιο ἵπποις ἂν πτεροίσσαις,
 Ἄστρων τ' αἰθέριοι χοροί, Πλειάδες, Γάδες, Ἑκτορος
 Ὀμῆαςι τροπαίοι
 Ἐπὶ δὲ χρυσοτύπῳ κράνει Σφίγγες ὄνουσιν ἄοιμον ἄγρην 430
 Φέρουσαι· περιπλεύρῳ δὲ κύτει

434. 408 Εἰλισσόμενος], τριφυρίζων περὶ τὰς πρώτας. 409 Κούφον ἄλμα ποδῶν], ἀντι-
 τὸν κούφως ἀλλόμενον τοῦ ποδοῖν (« πόδας ὠκύν, » καθὼς τὸν λέγει ὁ Ὅμηρος) Ἀχιλ-
 λία, τὸ ἀφῆρημ. ἀντὶ τοῦ συγκεκρι. ἢ τὸν κούφον (κατὰ τὸ) ἄλμα τῶν ποδῶν Ἀχιλ.
 410 Σιμουντίδας ἀκτὰς], τὰς περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Σιμόντος, ποταμοῦ τῆς Τρωάδος.
 411 Νηρῆδες], ὡς ἀδελφαὶ καὶ ἀμφίπολοι τῆς Θέτιδος.—Εὐβ. ἀκτὰς], ἰδίᾳ παραλαβ. ὡ-
 σα τὰ ὅπλα ἀπὸ τῆς Αἰθήνας, ὅπου ἐμυθεύετο ἔχον τὰ ἐργαστάσια αὐτοῦ ὁ Ἐφαιστος, δι-
 ἐνήξαντο εἰς Εὐβοίαν, κἀκεῖθεν ἔφερον αὐτὰ εἰς τὸ Πήλιον καὶ τὴν Φθιώτιν, ὅπερ ἦεν ἡ
 Ἀχιλ. 412 413 Ἀκμόνων μόχθους ἀσπιστὰς τευχέων], ὑπανίσταται τὴν περίφημον ἀσπί-
 δα τοῦ Ἀχιλλ., τῆς ὁποίας τὴν περιγραφὴν ἴδε ἱλ. Σ. καὶ Τ. 415 Νυμφαίᾳς σκοπιᾶς],
 τὰς τῶν Νυμφῶν κατοικίας. 416 Ἑόρας μάτευσ'], τὸ χωρίον διεσθαρταί, καὶ ἡ διόρθωσις
 τινῶν: Κρασιπεδοῦσαι (-δοῖσαι), μὴ φαίνεται πολλὰ αὐθαίρετος: ἴσως ἡ φυσικωτέρα ἀνά-
 γνωσις εἶνε: αἱ Νηρῆδες ματεῦσ' (ματεοῦσαι, ζητοῦσαι) τὰς Νυμφικὰς σκοπιᾶς (τὴν κα-
 τοικίαν) τῆς κόρης (τῆς Θέτιδος): ἀλλὰ λεγέτωσαν καὶ ἄλλοι.—πατὴρ ἱππότας], ὁ Πη-
 λεύς, τὸν ὅποιον καὶ ὁ Ὅμηρος (ἱλ. Η, 123) [πηνελόπην] ἀποκαλεῖ. 418 19 Ἐν λιμέσιν
 Ναυπυλίοισι βεβῶτας], ἀποβάντες ἐν τῷ λιμένι τοῦ Ναυπλίου, τὸ ὅποιον τότε ἦτον, κατὰ
 τὸν Στρ.β. (ἡ', 569), ναυσταθμον τῶν Ἀργείων. 420 Σήματα, δαίματα], συνῆθεις αἱ παρ-
 ῆγῃσεις αὐτοῖς τοῖς Τραγικοῖς. 420 21 Δαίματα Φρύγια], φοβερὰ τοῖς Φρυγῇ (τοῖς Τρωαῖ)
 σύμβολα. 422 22] ἐν μὲν τῇ τῆς ἀσπίδος περιφερείᾳ τὸν Περσέα (ἰσταλόμενον) περρωτοῖς
 πεδίλοις, σὺν τῷ Ἑρμῇ τῷ Μαίᾳς ἀγροτέρῳ (διὰ τὴν ἐν Κυλλήνῃ τῆς Ἀρκად. γέννησιν
 καὶ διαμονὴν τοῦ) υἱῷ, ἔσχειν ὑπὲρ ἁλὸς τὴν λαϊμοτόμον κεφαλὴν (φυὰν) τῆς Γοργόνος.
 427 [ἵπποις ἂν πτεροίσσαις], ἐν περρωτοῖς ἵπποις, κατὰ τὸ « Ἀμπετρίαις ἡλιότασιν »,
 τοῦ Αἰσχύλου (ἰκετ. 362). 428 29 Ἑκτορος Ὀμῆαςι τροπαίοι] τρέποντες εἰς φυγὴν τὸν Ἑκ-
 τορα (ἀποτρέπονται εἰς αὐτὸν) βλέποντα αὐτοὺς, παρ.β. ἱλ. Τ, 14. 430 Ἄοιμον ἄγρην], ἄ-
 θατον, » ἰσορρεῖται γὰρ (λέγει ὁ Σχλ. Φοινισσ. 754) ὅτι εἰς ὕψος αὐτοῦς ἀνήγεν (ἢ Σφίγξ),
 καὶ ἤρειε ἐπὶ τῆς γῆς φέρεσθαι, πρῶτον ἂν ἀσπαράσσασα. Αἱ παλαιαὶ ἐκδόσεις ἔχουσιν
 Ἀοιδίμον, ἀπ' ἐναντίας τῷ θακτυλικῷ μέτρῳ, 431 Περιπλ. δὲ κύτει], τῷ θωρακί, περιφρ.

Πύρπνοος ἔσπευδε δρόμῳ λείαινα, χαλαῖς
 Πειρηναῖον θηρῶσα πῶλον·
 Ἐν δὲ δόρει φονίῳ τετραβάμονας ἵπποι· ἔπαλλον,

Ἐπεφ.
 435

Τοιῶνδ' ἀνακτα δοριπόνων
 Ἐκάνεν ἀνέρων Τυνδαρίς, ἃ λέγεα,
 Κακόφρων κούρα. τοιγάρ σέ ποτ'

Οὐρανίδαί πέμψουσιν θανάτοισι, κἄν
 Ἐτ', ἔτι φοίνιον ὑπὸ δέραν ὄψομαι αἷμα χυθὲν σιδάρεφ.

440

ΠΡ. Πού, πού νεῆνις παῖς, ἔμῃ, δέσποινά τε,
 Ἀγαμέμνωνος παῖς, ὃν ποτ' ἐξέθρεψ' ἐγώ;
 Ὡς πρόσθασιν τῶνδ' ὀρθίαν οἶκον ἔχει
 Ῥυσσῶ γέροντι τῷδε προσθῆναι ποδὶ!

Ὅμως δὲ πρὸς γε τοὺς φίλους ἐξελκτέον
 Διπλὴν ἄκανθαν καὶ καλὶβρόπον γόνυ.

445

Ὡ θύγατερ (ἄρτι γάρ σε πρὸς δόμοις ὄρῳ),
 Ἦκω φέρων σοι τῶν ἐμῶν βοσκημάτων
 Ποίμνης νεογνὸν θρέμῃ, ὑποσπάσας τόδε,
 Στεφάνους τε, τευχέων τ' ἐξελὼν τυρεύματα
 Πολιὸν τε θησαυρίσμα Διονύσου τόδε,
 Ὅσμῃ κατῆρες, μικρὸν, ἀλλ' ἐπεισθαλεῖν
 Ἦδὺ σκύφον τῷδ' ἀσθνεστερέφ ποτῶ.

450

Ἴτω φέρων τις τοῖς ξένοις τάδ' εἰς δόμους·
 Ἐγὼ δὲ τρύχει τῷδ' ἐμῶν πέπλων κόρας
 Δακρύοισι τέγξας ἐξομόρξασθαι θέλω.

455

ΠΑ. Τί δ', ὦ γεραίε, διάβρογον τόδ' ὅμῃ ἔχεις;
 Μῶν τὰ μὰ διὰ χρόνου σ' ἀνέμνησαν κακά;

⁴³² Πύρπνοος λείαινα], ἢ Χίμαιρα. ⁴³³ Πειρην. πῶλον], τὸν Πήγασον, ἀπὸ τῆς ἐν Κορίνθῳ πηγῆς Πειρήνης, περὶ ᾧ ἴδε τὴν μυθολογ. ⁴³⁴ Ἐν δὲ δόρει], ἀπίθανον δικαίως ἐκρίθη τὸ ἐπὶ τοῦ δόρατος ἵππους, καὶ τούτους κόνιν ἐγαίροντας, ἐντετυπῶσθαι. Καὶ διὰ τοῦτο διερθεύσαι τινες: «Ἐν δ' ἄορι α, ὥς τε τοὺς ἵππους μεμορφῶσθαι ἐπὶ τῆς τοῦ ξίφους γούνα λαβῆς. Τὸ δὲ ἔπαλλον ἀντὶ Ἐπάλλοντο, ἐσκίρτων, ὡς καὶ ἀνωτέρω (ξίφ. 407).

⁴³⁵ 37 Δοριπόνων. ἀνέρων], πολεμικῶν (ἐμπειροπολέμων) ἀνδρῶν. ⁴³⁷ Ἀ λέγεα], τὸν ἑαυτῆς ὀμόλεκτρον. ⁴³⁸ Σὲ], ἀποστρέφει τὸν λόγον πρὸς τὴν Κλυταίμν. ⁴³⁹ 40 Κῶν. ὄψομαι], κατὰ τὸ ἐν Ἰωνί (139) «Μάρψω σ' ἄν τέξοις, α. ⁴⁴³ Ὡς πρόσθ. ὀρθ. ἔχει], ἢ Ἠλέκτρα δηλονότι. ⁴⁴⁴ Γέροντι τῷδε], ἔμοι (ἴδε 43 καὶ 84) τῷ γέρ., ὥστε προσθῆναι ποδὶ. ⁴⁴⁵ 46 Ἐξελκτ. διπλὴν ἄκανθαν κτλ.], ἃς σύρωμεν ὅπως δῆποτε τὴν κυρτὴν ἰδύο διπλοῖς, καθὼς λέγομεν κοινῶς ῥάχιν μας. ⁴⁴⁷ Ἄρτι γάρ σε κτλ.], διότι μόλις τώρα σὲ εἶδα (ἀμβλυοπῶν διὰ τὸ γῆρας, ἐννοεῖται), πλησιάσας εἰς τὸν οἶκόν σου. ⁴⁴⁹ Ὑποσπάσας], ἀποσπάσας αὐτὸ θηλάζον τέως ὑπὸ τὴν μητέρα του. ⁴⁵⁰ Στεφάνους], συνηθισμένους εἰς τὰ συμπόσια τῶν παλαιῶν. Ἄλλοι γρφ. Πελάνοιο. — τευχέων], τῶν τυροβολίων, ἴδε Ὀδ. 1, 247. ⁴⁵¹ Πολιὸν θησ. Διον.], παλαιὸν τεθησαυρισμένον οἶνον. ⁴⁵² Ὅσμῃ κατῆρες], εὐώδῃ. ⁴⁵³ 55 Μικρὸν, ἀλλ' ἐπεισθ. ἄλλ.], ὀλίγον μὲν, ἀλλ' ἡδὺν ὥς τε, ὥς τε, πίνοντας πρῶτον ἄλλον ἀσθνεστέρον τοῦδε, ἐπιπίνειν ἔπειτα σκύφον ἐξ αὐτοῦ. ⁴⁵⁸ Τίμα σ' ἀνέμν. κακά;], τὰ ἐμὰ κακά ἐπανῆλθον εἰς τὴν μνήμην σου; Ὁ Bothe ἐξηγῇ: Οἱ πρὸς σὲ ἐπὶ τὴν ἀνέμνησάν σε τὰ ἐμὰ κακά. Ἀλλὰ πρῶτον ὁ σταλαῖς ἦτον αὐτὸς μόνος ὁ Διτρυγῆς· ἔπειτα ἡ φοριστολογία φέρεται: ἐνσταθὺς πάντα ξένη τοῦ Ἑλληνος λόγου.

- Ἡ τὰς Ὀρέστου τλήμονας φυγὰς στένεις,
 Καὶ πατέρα τὸν ἐμόν, ὃν ποτ' ἐν χεροῖν ἔχων 460
 Ἄνόνητ' ἔθρεψας σοί τε καὶ τοῖς σοῖς φίλοις;
 ΠΡ. Ἄνόνηβ'. ὅμως δ' οὖν τοῦτο γ' οὐκ ἡνεσγόμην*
 Ἦλθον γὰρ αὐτοῦ πρὸς τάφον πάρεργ' ὁδοῦ,
 Καὶ προσπεσὼν ἔκλαυσ', ἐρημίας τυγῶν,
 Σπονδὰς τε, λύσας ἀσκόν, ὃν φέρω ξένοις, 465
 Ἔσπεισα, τύμβῳ δ' ἀμφέθηκα μυρσίνας.
 Πυρᾶς δ' ἐπ' αὐτῆς οἶν μελάγχχιμον πόκιον
 Σφάγιον ἐσεῖδον, αἷμά τ' οὐ πάλαι χυθὲν,
 Ξανθῆς τε χαίτης βοστρύχους κεκαρμένους.
 Κἀθαύμασ', ὦ παῖ, τίς ποτ' ἀνθρώπων ἔτλη 470
 Πρὸς τύμβον ἔλθειν οὐ γὰρ Ἀργείων γέ τις.
 Ἄλλ' ἤλθ' ἔσως που σὸς κασίγνητος λάθρα,
 Μολὼν δ' ἐθαύμασ' ἄθλιον τύμβον πατρός.
 Σκέψαι δὲ χαίτην προστιθεῖσα σῇ κόμῃ,
 Εἰ χρῶμα ταύτῃ κευρίμης ἔσται τριχός. 475
 Φιλεῖ γὰρ, αἷμα ταῦτόν οἷς ἂν ἡ πατρός,
 Τὰ πολλὰ ὅμοια σώματος πεφυκέναι.
 ΠΛ. Οὐκ ἄξι' ἀνδρός, ὦ γέρον, σοφοῦ λέγεις.
 Εἰ κρυπτόν εἰς γῆν τήνδ' ἂν Διγίεθου φόβῳ
 Δοκεῖς ἀδελφὸν τὸν ἐμόν εὐχάρσῃ μολεῖν. 480
 Ἐπειτα χαίτης πῶς ξυνοῖσεται πλόκος,
 Ὅ μιν παλαιστραῖς ἀνδρός εὐγενοῦς τραφεῖς,
 Ὅ δὲ κτενισμοῖς θῆλος; ἀλλ' ἀμῆχανον.
 Πολλοῖς δ' ἂν εὖροι βοστρύχους ὁμοπτέρους,
 Καὶ μὴ γεγῶσιν αἵματος ταύτου, γέρον. 485
 ΠΡ. Σὺ δ', εἰς ἔγχος βᾶσ', ἀρβύλης σκέψαι βᾶσιν,
 Εἰ ξυμμετρος σῶ ποδὶ γενήσεται, τέκνον.
 ΠΛ. Πῶς δ' ἂν γένοιτ' ἂν ἐν κραταίλειῳ πέδῳ
 Γαίης ποδῶν ἐκμακτρον; εἰ δ' ἔστιν τόδε, 490
 Δυνεῖν ἀδελφοῖν ποὺς ἂν οὐ γένοιτ' ἔτος,
 Ἀνδρός τε καὶ γυναικός, ἀλλ' ἄρσῃν κραταῖ.
 ΠΡ. Οὐκ ἔστιν, εἰ * καὶ γῆν * κασίγνητος μολῶν,
 Κερκιδὸς ὅτῳ γυνὴς ἂν ἐξυφασμα σῆς,
 Ἐν ᾧ ποτ' αὐτὸν ἐξέκλειψα μὴ θανεῖν;
 ΗΛ. Οὐκ οἶσθ', Ὀρέστης ἤνικ' ἐκπίπτει χθονὸς, 495
 Νέαν μ' ἔτ' αὖσαν; εἰ δὲ κἄκρεκον πέπλους,

⁴⁶¹ Ἄνόνητ', ἀνόνητα, ἀνωφελῶς, ἐπὶρ. ⁴⁶² Τοῦτο γ', τοῦτο τὸ ἐξῆς. ⁴⁶³ Πάρεργ' ὁδοῖ], ἐν παρέργῳ, ἐν παρόδῳ, ἐπὶρ. ⁴⁶⁴ Πυρᾶς], ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ τάφου. ⁴⁶⁵ Ἐθαύμασ', ἐτίμωσα. ⁴⁶⁶ Ὀμοπτέρους], ὁμοτρίχους, μετῶνομα. ⁴⁶⁷ Κραταίλειῳ, σκληρολίθῳ. ⁴⁶⁸ Εἰ δ' ἔστιν τόδε], πλὴν καὶ τοῦτο ἂν ᾔνε (δυνατόν). ⁴⁶⁹], ἐν ἄλλοις γρφ. Μόλοι. ⁴⁷⁰ Εἰ δ' ἔστιν. . . ὅτῳ], οὐκ ἔστι (τρόπος, ἐν) ᾧ. ⁴⁷¹ Κἄκρεκον], ὃ ἐκρεκον, καὶ πρὸς (ὑποθετῶς ὅτι) ὕψακα.

Πῶς ἂν, τότε ὦν παῖς, νῦν τάδ' ἄρ' ἔχοι φάρη,
Εἰ μὴ ξυναύξισινθ' οἱ πέπλοι τῷ σώματι;
'Αλλ' ἥ τις αὐτοῦ τάφον ἐποικτεῖρας ξένος
'Εκείρατ', ἥ τῆσδε, σκότος λαβῶν, γθονός.

ΠΡ. Οἱ δὲ ξέναι πού; βούλομαι γάρ, εἰσιδὼν
Αὐτοὺς, ἔρεσθαι σοῦ κασιγνήτου πέρι.

ΗΛ. Οὔδ' ἐκ δόμων βαίνουσι λαυψήρῳ ποδί.

ΠΡ. 'Αλλ' εὐγενεῖς μὲν, ἐν δὲ κιβδήλῳ τόδε

Πολλοὶ γὰρ ὄντες εὐγενεῖς εἰσὶν κακοί·

Ὅμως δὲ χαίρειν τοὺς ξένους προσενέπω.

ΟΡ. Χαῖρ, ὦ γεραίε.—τοῦ ποτ', Ἠλέκτρα; τόδε

Παλαιὸν ἀνδρὸς λείψανον φίλων κυρεῖ;

ΗΛ. Οὗτος τὸν ἀμὸν πατέρ' ἔθρεψεν, ὦ ξένη.

ΟΡ. Τί φῆς; ὅδ', ὃς σὸν ἐξέκλεψε σύγγονον;

ΗΛ. Ὅδ' ἔσθ' ὁ σώσας κείνον, εἶπερ ἔστ' ἐτι.

ΟΡ. Ἔα,

Τί μ' εἰσδέδορκεν, ὥσπερ ἀργύρου σκοπῶν

Λαμπρὸν χαρακτήρ'; ἥ προσεικάζει μέ τῳ;

ΗΛ. Ἴσως Ὀρέστου σ' ἥλιγ' ἤδεται βλέπων.

ΟΡ. Φίλου γε φωτός; τί δὲ κυκλεῖ περίξ πόδα;

ΗΛ. Καυτὴ τόδ' εἰσορῶσα θανυμάζω, ξένη.

ΠΡ. ὦ πότνι, εὐχου, θύγατερ Ἠλέκτρα, θεῶς...

ΗΛ. Τί τῶν ἀπόντων, ἥ τί τῶν ὄντων πέρι;

ΠΡ. Λαβεῖν φίλον θησαυρὸν, ὃν φαίνει θεός.

ΗΛ. Ἰδοῦ, καλῶ θεούς· ἥ τί δὴ λέγεις, γέρον;

ΠΡ. Βλέψον νυν εἰς τὸν δ', ὦ τέκνον, τὸν φίλτατον.

ΗΛ. Πάλαι δέδοικα, μὴ σύ γ' οὐκ ἔτ' εὐ φρονῆς.

ΠΡ. Οὐκ εὐ φρονῶ γῶ, σὸν κασιγνήτον βλέπων;

ΗΛ. Πῶς εἶπας, ὦ γεραίε, ἀνέλπιστον λόγον;

ΠΡ. Ὁρᾶν Ὀρέστην τόνδε, τὸν Ἀγαμέμνονος.

ΗΛ. Ποῖον χαρακτήρ' εἰσιδὼν, ὦ πείσομαι;

ΠΡ. Οὐλήν παρ' ὄφρυν, ἣν ποτ', ἐν πατρός δόμοις

Νεβρὸν διώκων σοῦ μέθ', ἡμάχθῃ πεσών.

ΗΛ. Πῶς φῆς; ὅτῳ μὲν πτώματος τεκμήριον.

ΠΡ. Ἐπειτα μέλλεις προσπιπτεῖν τοῖς φιλάτοις;

ΗΛ. Ἀλλ' οὐκ ἔτ', ὦ γεραίε· συμβόλοισι γάρ

Τοῖς σοῖς πέπεισμαι θυμὸν. ὦ χρόνῳ φάνεις,

500 Ἡ τῆς δε, σκ. λαβῶν, γθ.] ἥ τις (ἀπὸ κεινοῦ, ἐκ) τῆς δε τῆς γῆς (ἐντόπιος), λαβῶν (σύμμαχον ἑαυτοῦ τὸ) σκότος (, ἐκείρατο). Ἄλλοι γρρ. Σκοποῦς λαβῶν. 501 Ἀλλ' ἐν κιβδ. τόδε], ἀλλὰ τοῦτο (τὸ γινώρισμα κείται) ἐν κιβδήλῳ, εἶνε ἀδόκιμον. 505 Κυκλῶτ' περίξ πόδα], περιέργεται τριγύρω μου, παρατηρῶν με πανταχόθεν. 513 Τί τῶν ἀπ. κελ.], τί εὐζῶμαι περὶ τῶν ἀπόντων; ἥ τί περὶ τῶν ὄντων; 527 Οὐλήν παρ' ὄφρυν], δι' οὐλῆς γίνεται καὶ ἡ ἀναγνώρισις τοῦ Ὀδυσσεύς (Ὀδ. Τ, 392). ἄλλως δὲ αὐτὴν οἰκονομεῖ ὁ Σοφοκλῆς (ἐν Ἠλ.) καὶ ἄλλως ὁ Δισχυλός (ἐν Χοηφ.), οὔτε περὶ τὰ τοιαῦτα καινοτομοῦσαι κατὰ τὸ δοκοῦν οἱ ποιηταί.

Ἐγώ σ' ἀέλπτας!

ΟΡ. Κάξ ἐμοῦ γ' ἔχει χρόνον!

ΗΛ. Οὐδέποτε' ἐδόξας'.

ΟΡ. Οὐδ' ἐγὼ γὰρ ἤλπισα.

ΗΛ. Ἐκεῖνος εἰ σύ;

535

ΟΡ. Εὐμαχός γέ σοι μόνος.

Ἦν ἐκσπάζωμαι γ', ὃν μετέρχομαι βόλον.

Πέποιθα δ', ἥ χρὴ μηκέθ' ἡγεῖσθαι θεούς,

Εἰ τὰδικ' ἔσται τῆς δίκης ὑπέρτερα.

ΧΟΡ. Ἐμολες, ἔμολες, ὦ χρόνος ἀμέρα!

Κατέλαμψας, ἔδειξας ἔμφανῇ

540

Πόλει πυρσὸν, ὃς παλαιᾷ φυγᾷ

Πατρῶν ἀπὸ δωμάτων

Τάλας ἀλαίνων ἔβα σοι!

Θεὸς αὖ, θεὸς ἀμετέραν τις ἄγει

Νίκαν, ὦ φίλα.

545

Ἄνεχε χέρας, ἄνεχε λόγον, ἔει

Λιτὰς εἰς θεούς, τύχα σοι, τύχα

Κασίγνητον ἐμβατεῦσαι πόλιν!

ΟΡ. Εἶεν φίλας μὲν ἡδονὰς ἀσπασμάτων

Ἐγώ, χρόνῳ δὲ καὺθις αὐτὰ δώσομεν.

550

Σὺ δ', ὦ γεραίε (καίριος γὰρ ἡλυθες),

Λέξον, τί δρῶν ἂν φονέα τισαίμην πατρὸς,

Μητέρα τε τὴν κοινωνὸν ἀνοσίων γάμων.

Ἔστιν τί μοι κατ' ἄργος εὐμενὲς φίλων,

Ἦ πάντ' ἀνεσκαυάσμεθ', ὥσπερ αἱ τύχαι;

555

Τῷ ξυγγένῳ μαι νόχιος, ἥ καθ' ἡμέραν;

Ποίαν ὁδὸν τραπώμεθ' εἰς ἐχθροὺς ἐμούς;

ΟΡ. ὦ τέκνον, οὐδεὶς δυστυχοῦντί σοι φίλος.

Εὐρημα γάρ τοι χρῆμα γίγνεται τόδε,

Κοινῇ μετασχεῖν τάγαθόν καὶ τοῦ κακοῦ.

560

Σὺ δ' (ἐκ βάρων γὰρ πᾶς ἀνήρῃσαι φίλοις,

Οὐδ' ἐλλέλοιπας ἐλπιδ') ἔσθι μου κλύων·

Ἐν χειρὶ τῇ σῇ πάντ' ἔχεις καὶ τῇ τύχῃ,

Πατρῶν οἶκον καὶ πόλιν λαβεῖν σέθεν.

ΟΡ. Τί δῆτα δρῶντες τοῦδ' ἂν ἐξικείμεθα;

565

ΠΡ. Κτανὼν Θυέστου παιῖδα, σὴν τε μητέρα.

⁵³⁷ Ἦν ἐκσπ. ὃν μετέρχ. βόλον]. εἰ μόνον κατορθώσω νῦν ἀνασύρω τὸν βόλον τοῦ δι-
εῖν μου εἰς τὴν ξηρὰν, εἰάν ἐπιτύχῃ δηλ. ὁ σκοπὸς μου, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀλίων.

⁵⁴⁹ Ἐμολες, ἐμ.], οἱ πλείστοι τῶν στίχων δογματικοί, διότι τὸ μέτρον τοῦτο μεταχει-
ρίζονται συνήθως οἱ τραγικοὶ πρὸς ἔκφρασιν χαρᾶς. ⁵⁵⁰ Ἄν. χέρας, ἄν. λόγον], ὑψωτον
χεῖρας, ὑψωτον φωνήν. ⁵⁵¹ 48 Τύχα σοι.. κασίγνητον ἐμῶ]. ἀγαθὴ τύχη ἔλθεῖν σου τὸν

ἀδελφὸν εἰς τὴν π. ⁵⁵² Τί.. φίλων], ἀνεί τινὲς φίλοι; ⁵⁵³ Ἦ πάντ' ἀνεσκ.] ἢ ὅλα τὰ
καθ' ἡμᾶς ἀνετράπησαν, ἐκ βάρων ἀνῆρηνται, καθὼς λέχει παρακατιῶν. ⁵⁵⁴ Χρῆμα. ο
τὸ δε], τούτῳ τὸ πρᾶγμα, ὁ φίλος δηλ.

- ΟΡ. Ἦκω ᾗ τόνδε στέφανον· ἀλλὰ πῶς λάβω;
 ΠΡ. Τειχέων μὲν ἔλθων ἐντὸς οὐδ' ἂν, εἰ θέλεις.
 ΟΡ. Φρουραῖς κέκασται, δεξιαῖς τε δορυφόρων;
 ΠΡ. Ἐγνώσ' εὐβείται γάρ σε, κοῦχ εὐδαί σαφῶς;
 ΟΡ. Ἐλεν σὺ δὴ τούνθενδε βούλευσον, γέρον.
 ΠΡ. Κάμου γ' ἄκουσον· ἄρτι γάρ μ' ἐσήλθέ τι.
 ΟΡ. Ἐσθλὸν τι μηνύσεις, αἰσθοίμην δ' ἐγώ.
 ΠΡ. Αἰγισθον εἶδον, ἥνιχ' εἶρπον ἐνθάδε.
 ΟΡ. Προσηκάμην τὸ ῥηθέν. ἐν ποίοις τόποις;
 ΠΡ. Ἀγῶν πέλας τῶνδ', ἵπποφορβίων ἐπι.
 ΟΡ. Τί δρῶνθ'; ὅρῳ γάρ ἐλπίδ' ἐξ ἀμυγάνων.
 ΠΡ. Νύμφαις ἐπόρσυν' ἔροτιν, ὥς ἔδοξε μοι.
 ΟΡ. Τροφεῖα παίδων, ἣ πρὸ μέλλοντος τόκου;
 ΠΡ. Οὐκ οἶδα πλὴν ἐν, βουσφαγεῖν ὠπλίζετο.
 ΟΡ. Πόσων μετ' ἀνδρῶν; ἢ μόνος ὁμῶν μετὰ;
 ΠΡ. Οὐδεὶς παρῆν Ἀργεῖος, οἰκεία δὲ χεῖρ.
 ΟΡ. Ἦ πού τις, ὅστις γνωρίζῃ μ' ἰδὼν, γέρον;
 ΠΡ. Διμῶες μὲν εἰσιν, οἳ σέ γ' οὐκ εἶδον ποτέ.
 ΟΡ. Ἕμιν δ' ἂν εἶεν, εἰ κρατοῦμεν, εὐμενεῖς;
 ΠΡ. Δούλων γάρ ἴδιον τοῦτο, σοὶ δὲ σύμφορον.
 ΟΡ. Πῶς οὖν ἂν αὐτῷ πλησιασθεῖην ποτέ;
 ΠΡ. Στείχων, ὅθεν σε βουθυτῶν ἐσώψεται.
 ΟΡ. Ὅδον παρ' αὐτὴν, ὥς ἔοικ', ἀγρούς ἔχει.
 ΠΡ. Ὅθεν γ' ἰδὼν σε, δαίτι κοινωνὸν καλεῖ.
 ΟΡ. Πικρὸν γε συνθινατόρ', ἣν θεὸς θέλη.
 ΠΡ. Τούνθενδε πρὸς τὸ πίπτον αὐτὸς ἐννόει.
 ΟΡ. Καλῶς ἔλεξας. ἡ τεκούσα δ' ἐστὶ ποῦ;
 ΠΡ. Ἀργεῖ· παρέσται δ' ἔτι πόσει θοίνην ἐπι.
 ΟΡ. Τί δ' οὐχ' αὖ· ἐξωρμάτ' ἐμὴ μήτηρ πόσει;
 ΠΡ. Ψόγον τρέμουςα δημοτῶν ἐλείπετο.
 ΟΡ. Ξυνήχ'. ὑποπτος οὐτα γιγνώσκει πόλει.
 ΠΡ. Τοιαῦτα· μισεῖται γὰρ ἀνόστιος γυνή.
 ΟΡ. Πῶς οὖν ἐκείνην τόνδε τ' ἐν ταύτῳ κτενῶ;
 ΗΔ. Ἐγὼ φόνον γε μητρὸς ἐξαρτύσομαι.
 ΟΡ. Καὶ μὴν ἐκεῖνά γ' ἡ τύχη θήσει καλῶς.

⁵⁶⁸ Τειχέων μὲν κτλ.] ἐντὸς μὲν τῶν τειχῶν ἔλθων οὐκ ἂν λάβοις, οὐδ' ἂν εἰ θέλεις (ἔλθεῖν, δυνατόν σοι τοῦτο). ⁵⁶⁹ Κέκασται], κοκίσμηται, πέφρακται. ⁵⁷² Μ' ἐσήλθέ τι.] μοῦ ἤλθέ τι κατὰ νοῦν. ⁵⁷⁵ Εἶρπον], προσφυῶς ἐπὶ γέροντος βραδυποροῦντος, παρῆλ. Ὁδ. Γ, 158. ⁵⁷⁸ Ἐπόρσυν' ἔροτιν], ηὔτρεπιζεν ἐορκήν, Διόλ. ⁵⁷⁹ Τροφ. παίδων, ἡ κτλκ.] ὑπὲρ ἀνατροφῆς καὶ αὐξήσεως τέκνου γεννηθέντος αὐτῷ (ταῦτα δὲ ἐτελοῦντο τῇ ζ' ἢ ἡμέρᾳ ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ τῇ Ἀρτέμιδι. Λογεία], ἡ ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος τεχθῆναι; ⁵⁸² Οἰ- κεία δὲ χεῖρ], οἱ οἰκέται αὐτοῦ μόνον. ⁵⁸⁶ Τοῦτο], τὸ προστίθεσθαι τὰς κρατούσας αἰ. Ὁ δὲ γὰρ αἰτιολογεῖ τὴν ὑπενωουμένην καταφατικὴν ἀπόκρισιν τοῦ γέροντος. ⁵⁸³ Ὅθεν], ἐκεῖ, ὅθεν (ἀπ' οὗπου). Διότι εἰς τὰς θυσίας ὅλοι οἱ παριόντες προσεκαλοῦντο καὶ ἐλάμβανον μέρος, ἴδε Ὁδ. Γ, 589 περὶ τὴν ἀρχὴν. ⁵⁹² Πρὸς τὸ πίπτον] κατὰ τὰς περιπτώσεις. ⁵⁹³ Τοιαῦτα], τοιοῦτον τι φαίνεται εἶναι. ⁶⁰¹ Ἐκεῖνά γ'], τὰ κατὰ τοῦ Διγίσθου.

- ΗΛ. Ὑπηρετεῖτω μὲν δοῦν ὄντοιν ὅδε.
 ΠΡ. Ἔσται τὰδ' εὐρίσκεις δὲ μητρὶ πῶς φόνον;
 ΗΛ. Λέγ', ὦ γεραίε, τὰδε Κλυταιμνήστρα μολῶν.
 Λεχῶ μ' ἀπάγγελλ' οὖσαν ἄρσενος τόκῳ. 605
 ΠΡ. Πότερα πάλαι τεκοῦσαν, ἢ νεωστὶ δῆ;
 ΗΛ. Λέγ' ἥλιους, ἐν οἷσιν ἀγνεύει λεχῶ.
 ΠΡ. Καὶ δὴ τί τοῦτο μητρὶ προσβάλλει φόνον;
 ΗΛ. Ἦξει κλύουσα λόγι' ἐμοῦ νοσήματα.
 ΠΡ. Πόθεν; Τί δ' αὐτῇ σοῦ μέλειν δοκεῖς, τέκνον;
 ΗΛ. Ναί· καὶ δακρύσει γ' ἄξιωμ' ἐμῶν τόκων.
 ΠΡ. Ἰσως· πάλιν τοι μῦθον εἰς καμπὴν ἄγω.
 ΗΛ. Ἐλθούσα μέντοι δῆλον ὥς ἀπόλλυται.
 ΠΡ. Καὶ μὴν ἐπ' αὐτάς γ' εἰσίτω δόμων πύλας.
 ΗΛ. Οὐκοῦν τραπέσθαι σμικρὸν εἰς Ἄδου τόδε. 615
 ΠΡ. Εἰ γὰρ θάνομι τοῦτ' ἰδὼν ἐγὼ ποτε!
 ΗΛ. Πρώτιστα μὲν νῦν τῷδ' ὑφήγησαι, γέρον.
 ΠΡ. Αἰγισθος ἔβα νῦν θυηπολεῖ θεοῖς.
 ΗΛ. Ἐπειτ' ἀπαντῶν μητρὶ τάπ' ἐμοῦ φράσον.
 ΠΡ. Ὡς ταυτὰ γ' ἐκ σοῦ στόματος εἰρησθῆαι δοκεῖν. 620
 ΗΛ. Σὺν ἔργον ᾗδ', πρόσθεν εἰληχας φόνου.
 ΟΡ. Στείχοιμ' ἄν, εἴ τις ἡγεμῶν γίγνοιθ' ὁδοῦ,
 ΠΡ. Καὶ μὴν ἐγὼ πέμποιμ' ἄν οὐκ ἀκουσίως.
 ΟΡ. Ὡ Ζεῦ πατράε, καὶ τροπαὶ' ἐχθρῶν ἐμῶν,
 Οἴκτειρέ θ' ἡμᾶς (οἴκτρα γὰρ πεπόνθαμεν)... 625
 ΗΛ. Οἴκτειρε δῆτα σοῦ γε φύντας ἐκγόνους.
 ΟΡ. Ἦρα τε, βομῶν ἢ Μυκηναίων κρατεῖς,
 Νίκην δὲς ἡμῖν, εἰ δίκαι' αἰτούμεθα.
 Καὶ Γαῖ' ἄνασσα, χεῖρας ἢ διδωμ' ἐμάς!
 ΗΛ. Δὸς δῆτα πατρός τοῖσδε τιμωρὸν δίκην! 630
 ΟΡ. Σὺ τ', ὦ κάτῳ γῆς ἀνοσίως οἰκῶν, πάτερ,
 Ἄμυν', ἄμυνε τοῖσδε φιλτάτοις τέκνοις.
 Νῦν πάντα νεκρὸν ἔλθῃ σύμμαχον λαβῶν,

601 ἥλιους, ἐν οἷσιν ἀγν. λ.], δηλ. δέκα ἡμέρας. Τῇ δεκάτῃ γὰρ ἔθυσον, ὡς προεῖρηται
 τῇ Λοχίᾳ Ἀρτέμιδι, ἴδε κατωτέρω στίχ. 1039. 612 ἄξιωμ' ἐμῶν τόκων], περιφρ. ἀντὶ
 τοῦς ἐμοὺς τόκους, ἐνεστί δὲ καὶ εἰρωνεύεις τι ἐν τῇ λόγῳ. 612 Πάλιν τοι μῦθον εἰς κ.
 ἄλ], ἀλλ' ἐπανάγω τὸν λόγον εἰς τὸ προκειμένον, καὶ ἐκνοεῖ τὴν ἀνωτέρω ἐρώτησίν του·
 εὐρίσκεις δὲ μητρὶ πῶς φόνον; 613 Καὶ μὴν ἐπ' αὐτάς κτλπ.], εἰ τοίνυν αὐτὸς ἔχει,
 εἰσίτω ἐπ' αὐτάς τὰς τῶν δόμων πύλας. 615 Οὐκοῦν κτλπ.], οὐκοῦν τοῦτο (τὸ εἰσελθεῖν
 αὐτὴν ἐνταῦθα) σμικρὸν ἐστίν ὥστε τραπέσθαι εἰς Ἄδου; ὅ ἐστιν: ἀπὸ τοῦ οἴκου τούτου
 εἰς τὸν ᾗδην μικρὸν ἔχει αὐτὴ τὸ διάστημα. 620] ἐρῶ ταῦτα οὕτως ἀκριβῶς, ὥς ἐκ σοῦ
 στόματος εἰρησθῆαι δοκεῖν. 621 Σὺν ἔργον ᾗδη], ἀποτεινέται πρὸς τὸν Ὀρέστην. — πρὸ-
 σθεν εἰλ.] πρώτος ἔλαγχες τοῦ φ. 622 Σοῦ... ἐκγόνους], διότι ἡ Κλυταιμνήστρα ἦταν θυγ-
 τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀθήας. 623 Χεῖρας ἢ δ. ἐμάς], καὶ λέγων ταῦτα ἐκτύπη συγχρόνως τὴν
 γῆν μετὰ τὰς χεῖρας του, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ἐπικαλούμενων τοὺς γθονίους θεοὺς, κο-
 θῶς τὸ ἐκπράξει σαφέστερον ὁ Ὅμηρος ἐν Ἰλίου Πέλοισι 332 κ. ε. ο. Ἀδίκη' ἔπειτ' ἤρα-
 το βούπης πότινα Ἦρη, Χεῖρὶ καταπρήνῃ δ' ἔλασε γθῶνα, καὶ φάτο μῦθον· Κέκλυτε νῦν
 μοί, Γαῖα καὶ Οὐρανός. — Ὡς ἔρα φωνήσας ἡμᾶς γθῶνα χεῖρὶ παχείῃ. 625] εἰ λ. 566 κ. ε.

Οἵπερ γε σὺν σοὶ Φρύγας ἀνάλωσαν δορί,
Χῶσοι: στυγοῦσιν ἀνοσίους μιάστορας.

635

Ἦκουσας, ὦ δεινὸν ἐξ ἐμῆς μητρὸς παθῶν;

ΠΑ. Πάντ' (οἶδ') ἀκούει τάδε πατήρ· στείχειν δ' ἀκμή·

Καὶ σοὶ προσωπῶ πρὸς τὰδ', Αἴγισθον θανεῖν·

Ὡς, εἰ παλαισθεὶς πτόμα θανάσιμον πεσεῖ,

Τέθνηκα κίχῳ, μηδὲ με ζῶσαν λέγε.

640

Παίσῳ κάρα γὰρ τοῦμόν ἀμφήκει ξίφει.

Δόμων δ' ἔσω βᾶσ', εὐτρεπὲς ποιήσομαι·

Ὡς, ἦν μὲν ἔλθῃ πύστις εὐτυχῆς σέθεν,

Ὅλολύζεται πᾶν δῶμα· θνήσκοντος δέ σου,

Τάναντί' ἔσται τῶνδε. ταῦτά σοι λέγω.

645

ΟΡ. Πάντ' οἶδα.

ΗΛ. Πρὸς τὰδ' ἄνδρα γίγνεσθαι σε χροῖ.

Ὑμεῖς δέ μοι, γυναῖκες, εὖ πυρσεύετε

Κραυγὴν ἀγῶνος τοῦδε. φρουρήσω δ' ἐγὼ,

Πρόχειρον ἔγχος χειρὶ βαπτάζουσ' ἐμῇ·

Οὐ γάρ ποτ' ἐχθροῖς τοῖς ἐμοῖς νικωμένη

Δίκην ὑφέξω σῶμ' ἐμόν καθυβρίσαι.

650

ΧΟΡ. Ἀταλᾶς ὑπὸ ματέρος Ἀργείων ὀρέων ποτὲ κληδῶν

Στρωφ. α.

Ἐν πολιαῖσι μένει φάμαις εὐαρμόστοις ἐν καλάμοις

Πᾶνα μούσαν ἡδύθροον πνέοντ', ἀγρῶν ταμίαν,

Χρυσέαν ἄρνα καλλιπλόκαμον πορεύσαι·

655

Πετρίνοις τ' ἐπιστάς κάρυξ ἰάχει βάθροισ'

„Ἀγορὰν, ἀγορὰν, Μυκηναῖοι, στείχετε, μακαρίων

Ὀφόμενοι τυράννων φάσματ' ἄδειμα!“

659

Χοροὶ δ' Ἀτρεΐδαν ἐγέραιρον οἴκους·

Θυμέλαι δ' ἐπίτναντο χρυσήλατοι, σελαγαῖτο δ' ἄν' ἄστει

Αντστρ. α.

Πῦρ ἐπιβώμιον Ἀργείων· λωτὸς δὲ φλόγγον κελάδει

Κάλλιστον, Μουσᾶν θεράπων. μολπαὶ δ' ἠῤῥοντ' ἑραταί

Χρυσέας ἄρνος, ὡς ἐπίλογοι Θυέστου.

Κρυφαῖας γὰρ εὐναῖς πείσας ἄλοχον φίλαν

Ἀτρεῶς, τέρας ἐκκομίζει πρὸς δώματα· νεόμενος δ'

665

Βίς ἀγόρους αὔτει τὰν κερέεσσαν

⁶⁴⁰ Ὅλολύζεται], ἀντηχῆσαι ὑπὸ τῶν χαρμωσύνων κραυγῶν (ἐλολυγῶν, ἴδε Ὀδ. κ. 411) τῶν γυναικῶν. ⁶⁴⁷ ⁴⁸ Πυρσεύετε Κραυγὴν ἀγ.] ἀναγγέλλετε μοι διὰ κραυγῆς ὡς διὰ πυρῶν τὰ κατὰ τὸν ἀγῶνα (τοῦ Ὀρέστου δηλονότι). ⁶⁴⁹ Ἐγχος], ξίφος.

⁶⁵⁵ Ἀταλ. ὑπὸ μ.] κληδῶν μένει ἐν πολιαῖσι φάμαις (τῶν) Ἀργείων ὀρέων Πᾶνα ποτὲ, ταμίαν ἀγρῶν, πνέοντα μούσαν ἡδύθροον ἐν εὐαρμόστοις καλάμοις, πορεύσαι ἄρνα χρυσέαν καλλιπλόκαμον ὑπὸ ματέρας ἀταλᾶς, ἴδε τὸν μῦθον καὶ ἐν Ὀρέστῃ 968. ⁶⁵⁶ Πετρίνοις .. βάθροισ'], διότι εἰς ὅλας τὰς ἀρχαίας Ἑλληνικὰς πόλεις ὑπῆρχον λίθοι ἐπίτηδες, ἐφ' ὧν ἀναβαίνοντες ἐκήρυττον οἱ δημόσιοι κήρυκες. ⁶⁵⁸ Φάσματ' ἄδειμα], εὐδενὸς δειμάτος (τρόβου) πρόξενον, ἀντὶ τοῦ ἐν ταῖς ἀρχαίαις ἐκδόσεσι: Φάσματα, δειμάτα, α τὸ ὅποτον ἄλλοι διορθ. Φάσματ' ἄδειματα. ⁶⁶⁰ Θυμέλαι δ' ἐπίτναντο], οἱ δὲ βωμοὶ (οἱ ναοὶ) ἀνεπε- τάννυντο. ⁶⁶¹ Λωτὸς], ὁ αὐλὸς, σονάδω. ⁶⁶⁵ Ἐπίλογοι], ἑπαινοί. ⁶⁶⁹ Κλεψύγμαι γὰρ παραπείσας (ὁ Θυέστῃς) τὴν τοῦ Ἀτρεῶς γυναῖκα (Ἀτρεΐνην). ⁶⁹⁹ Ἀγόρους], αγοράς, ὅς

- Σχεῖν χρυσόμαλλον κατὰ δῶμα ποιμναν·
 Τότε δὴ, τότε φαιννὰς ἄστρον μετέβας' ὁδοῦς Στρφ. 6'.
 Ζεὺς, καὶ φέγγος ἀελίου,
 Λευκὸν τε πρόσωπον Ἄους, τὰ δ' ἔσπερα νῶτ' ἐλαύνει 670
 Θερμὰ φλογὶ θεοπύρῳ, νεφέλαι δ' ἔνυδροι πρὸς ἄρκτον,
 Ξηραὶ τ' Ἀμμωνίδες ἔδραι φθίνουσ' ἀπειρόδροσοι,
 Καλλίστων ὁμβρῶν διόθεν στερεῖσαι.
 Λέγεται· τὰν δὲ πίστιν σμικρὰν παρ' ἐμοὶ γ' ἔχει, Ἀντ. ρρ. 6'.
 Στρέψαι θερμὰν ἀελίου 675
 Χρυσωπὸν ἔδραν ἀλλάζαντα δυστυχία βροτείῳ
 Θνατὰς ἔνεκεν δίκας. φοβεροὶ δὲ βροτοῖσι μῦθοι
 Κέρδος πρὸς θεῶν θεραπείας· ὧν οὐ μνασθεῖσα πόσιν
 Κτείνειν, κλεινῶν συγγετένειρ' ἀδελφῶν.
 Ἔα, ἔα,
 Φίλοι, βοῆς ἤκούσατ', ἥ δοκῶ κενῇ 680
 Ὑψηλὴ μ', ὥστε νερτέρᾳ βροντῇ Διός;
 Ἰδοὺ· τὰδ' οὐκ ἄσχημα πνεύματ' αἶρεται.
 Δέσποιν', ἀμειψὼν δώματ', Ἠλέκτρα, τάδε!
- ΗΛ.** Φίλοι, τί χρῆμα; πῶς ἀγῶνος ἤκομεν;
ΧΟΡ. Οὐκ οἶδα πλὴν ἓν, φόνιον οἰμωγὴν κλυῶ. 685
ΗΛ. Ἦκουσα κἀγὼ, τηλόθεν μὲν, ἀλλ' ὅμως.
ΧΟΡ. Μακρὰν γὰρ ἔρπει γῆρυς, ἐμφανὲς γε μῆνη
ΗΛ. Ἀργεῖος ὁ στεναγμός, ἥ φίλων ἐμῶν;
ΧΟΡ. Οὐκ οἶδα· πᾶν γὰρ μίγνυται μέλος βοῆς.
ΗΛ. Σφαγὴν αὐτέϊς τήνδε μοι. τί μέλλομεν; 690
ΧΟΡ. Ἐπισχε, τρανῶς ὡς μάθης τύχας σθέν.
ΗΛ. Οὐκ ἔστι, νικᾶμεσθα· ποῦ γὰρ ἄγγελος;
ΧΟΡ. Ἐβρῶσιν οὐ τοι βασιλέα φαῦλον κτανεῖν.
ΑΓ. ὦ καλλίνικοι παρθέναι Μυκηνίδες,
 Νεκῶντ' Ὀρέστην πᾶσιν ἀγγέλλω φίλοις, 695
 Ἀγαμέμνονος δὲ φονέα κείμενον πέδῳ
 Αἰγισθον· ἀλλὰ θεοῖσιν εὐχέσθαι χρεῶν.
ΗΛ. Τίς δ' εἰ σύ; πῶς μοι πιστὰ σημαίνεις τάδε;
ΑΓ. Οὐκ οἶσθ' ἀδελφοῦ μ' εἰσορῶσα πρόσπολον;

μῖλου. ⁶⁸⁷ Ποίμναν], ἀντὶ Ἄρνα, καθὼς καὶ οἱ Λατῖνοι τὸ pecus ἐκλαμβάνουσιν ἐνίοτε ἀντὶ ἐνὸς προβάτου. ^{670 71} τὰ δὲ νῶτα τῆς ἐσπερίας γῆς ἐλαύνει (μασιζέει ὁ Ζεὺς) θερμὰ γενόμενα φλογὶ θεοπύρῳ. ⁶⁷² Νεφ. δ' ἔν. πρὸς ἄρκτ.], ἔνν. μετέβησαν, (ἀπὸ κοινοῦ). ⁶⁷⁵ Στρέψαι], τὸν Δία. ⁶⁷⁶ Δυστυχία βρ.], ἐπὶ δυσ. ⁶⁷⁷ Θν. ἔν. δ'] ἔνεκα τῆς μεταξὺ δύο θνητῶν (τοῦ Ἄτρ. καὶ Θυέστου) δίκης, διότι ἐφιλονέκουν περὶ τῆς βασιλείας. ^{679 78} Φοβ. δὲ βροτ. μῦθοι κτλ.] οἱ φοβεροὶ μῦθοι εἰσι κέρδος τοῖς βροτοῖς πρὸς τὴν θεραπείαν τοῦ θεοῦ (ὡς συντελοῦντες πρὸς θεοσέβειαν). ⁶⁷⁹ Συγγετένειρα], συγγενῆς, (ἀδελφῆ) τῶν Διοσκούρων, καὶ οἱ καθὼς τὸ ἐξέλαβον ὁ Bothe καὶ ὁ Heath. ⁶⁸⁰ Δοκῶ], δοκῆς. ⁶⁸³ Πῶς ἀγῶνος ἤκομεν], πῶς ἔχει ἡμῖν ὁ ἀγὼν; ποῦ εὐρισκόμεθα ὡς πρὸς τὸν ἐκποῦν ἀνελάβομεν ἀγῶνα; ⁶⁹⁰ Σφαγὴν αὐτέϊς τήνδε μοι] σφαγῆναι με ἄρα λέγεις, τοῦτο λέγουσα.

- ΗΛ. ὦ φίλτατ', ἔκ τοι δειμᾶτος δυσγνωσίαν
700
Εἶχον προσώπου· νῦν δὲ γινώσκω σέ δῃ.
Τί φής; τέθνηκε πατὴρ ἐμοῦ στυγνὸς φονεὺς;
ΑΓ. Τέθνηκε· δὶς σοι ταῦθ', ἃ γοῦν βούλει, λέγω.
ΧΟΡ. ὦ θεοί, Δίκη τε πάνθ' ὄρωσ', ἤλθες ποτε!
ΗΛ. Πόῳ τρόπῳ δὲ καὶ τίνι ῥυθμῷ φόνου
705
Κτείνει Θεέστου παῖδα βούλομαι μαθεῖν.
ΑΓ. Ἐπεὶ μελάνθρων τῶνδ' ἀπήραμεν πόδα,
Εἰσθάντες ἤμεν δίκροτον εἰς ἀμαξιτόν,
Ἐνθ' ἦν ὁ κλεινὸς τῶν Μυκηναίων ἀναξ.
Κυροὶ δὲ κήποις ἐν καταρρύτοις βεδῶς,
710
Δρέπων τερείνης μυρσίνης κάρᾳ πλόκου·
Ἰδὼν τ' αὐτεῖ »χαίρετ', ὦ ξένοι! τίνες;
Πόθεν πορεύεσθ', ἔστε τ' ἐκ ποίας χθονός; α
Ὁ δ' εἶπ' Ὀρέστης »Θεσσαλοί· πρὸς δ' Ἀλφεὸν
Θύσσοντες ἐρχόμεσθ' Ὀλυμπίῳ Διὶ. α
715
Κλύων δὲ ταῦτ' Αἰγίσθος ἐννέπει τάδε·
» Νῦν μὲν παρ' ἡμῖν χρὴ ξυνεστίους ἐμοὶ
Θοῖνῃ γενέσθαι (τυγχάνω δὲ βουθυτῶ
Νύμφαις)· ἐγὼ δ' ἐξαναστάντες λέχους,
Εἰς ταυτὸν ἤξετ'· ἀλλ' ἴωμεν εἰς δόμους,
720
(Καὶ ταῦθ' ἄμ' ἡγόρευε, καὶ χερὸς λαβὼν
Παρῆγεν ἡμᾶς,) οὐδ' ἀπαρνεῖσθαι χρεῶν. α
Ἐπεὶ δ' ἐν οἴκοις ἤμεν, ἐννέπει τάδε·
» Δούτρ' ὥς τάχιστα τοῖς ξένοις τις αἰρέτω,
Ὡς ἀμφὶ βωμὸν στάσι χερνίδων πέλας.
725
Ἄλλ' εἰπ' Ὀρέστης· α ἀρίστας ἡγνίσμεθα
Δουτροῖσι καθαροῖς ποταμίων βείθρων ἅπο.
Εἰ δὲ ξένους ἀστοῖσι συνθῆεν χρεῶν,
Αἰγίσθ', ἔτοιμοι, κοῦκ ἀπαρνούμεθ', ἀναξ. α
Τούτον μὲν οὖν μεθεῖσαν ἐκ μέσου λόγον·
730
Λόγγας δὲ θέντες, δεσπότην φρουρήματα,
Διμῶες, πρὸς ἔργον πάντες ἔσαν χέρας·
Οἱ μὲν σφαγεῖον ἔφερον, οἱ δ' ἤρον κανᾶ,
Ἄλλοι δὲ πῦρ ἀνῆπτον, ἀμφὶ τ' ἐσχάρας
Λέβητας ὥρθουν· πᾶσα δ' ἐκτύπει στέγῃ.
735
Λαβὼν δὲ προχύτας μητρὸς εὐνέτης σέθεν
Ἐβαλλε βωμοῦς, τοιάδ' ἐννέπων ἔπη·

⁷⁰⁸ Τίνι], τὸ νι μακρὸν, διὰ τὴν ἐπιφορὰν τοῦ ρ. — τίνι ῥυθμῷ], τίνι τρόπῳ (τάξει). ⁷⁰⁹ Δίκροτον], ὅπου δύο συγγρόνως ἀμαξαὶ δύνανται νὰ τρέξωσι. ⁷¹⁰ Ὁ κλεινός], εἰρωνικῶς, καθὰ καὶ ἐν στίχῳ 299. ⁷¹¹ Ὁ δ' εἶπ' Ὀρέστης], καθ' ὑπερβ. ἀντὶ Ὁ δὲ Ὀρ. εἶπεν, ἢ Ἐκεῖνος δὲ, (καὶ κατ' ἐπεξηγήσειν) ὁ Ὀρέστης. ⁷¹² Εἰς ταυτὸν ἤξετ'], εἰς τὸ αὐτὸ (μέρος, ὅπου νῦν ἀπέρχεσθε). ⁷¹³ Αἰρέτω], ἄρας φερέτω, ἴδε τὸ Λεξ. ⁷¹⁴ Ἐκτύπει], ἀγέτησι. ⁷¹⁵ Ἐβαλλεν], ἐρ-

- » Νύμφαι πετραῖαι, πολλάκις με βουθυτεῖν,
 Καί τήν κατ' οἶκους Τυνδαρίδα δάμαρτ' ἐμῇν,
 Πράσσοντας, ὥς νῦν, τοὺς δ' ἐμοὺς ἐχθροὺς κακῶς· α 740
 Λέγων Ὀρέστην καὶ σέ. δεσπότης δ' ἐμὸς
 Τάναντί' εὐχετ', οὐ γεγωνίσκων λόγους,
 Λαθεῖν πατρῶα δώματ'. ἐκ κανοῦ δ' ἐλὼν
 Αἰγισθος ὀρθὴν σφαγίδα, μοσχίαν τρίχα
 Τερῶν, ἐφ' ἄγνόν πυρ ἔθηκε δεξιᾷ, 745
 Κᾶσφαξ' ἐπ' ὤμων μύσχον, ὥς ἦσαν χεροῖν
 Δμῶες· λέγει δὲ σφ' κασιγνήτῳ τάδε·
 » Ἐκ τῶν καλῶν κομποῦσι τοῖσι Θεσσαλοῖς
 Εἶναι τόδ', ὅστις ταῦρον ἀρταμεῖ καλῶς,
 Ἴππους τ' ὀχμάζει· λάβε σίδηρον, ὦ ξένη, 750
 Δειξόν τε φήμην ἔτυμον ἀμφὶ Θεσσαλῶν α.
 Ὁ δ', εὐκρότητον Δωρίδ' ἀρπάσας χεροῖν,
 Ῥίφας ἀπ' ὤμων εὐπρεπῇ πορπάματα,
 Πυλάδην μὲν εἴλετ' ἐν πόνοις ὑπηρετήν,
 Δμῶας δ' ἀπωθεῖ· καὶ λαβὼν μύσχου πόδα, 755
 Λευκάς ἐγύμνου σάρκας, ἐκτείνων χέρα·
 Θᾶσσαν δὲ βύρσαν ἐξέδειρεν ἢ ἀρομεύς
 Δισσοὺς διαύλους ἱππίους διήνυσεν,
 Κάνειτο λαγόνας· ἱερά δ' εἰς χεῖρας λαβὼν
 Αἰγισθος ἤθρει· καὶ λοβὸς μὲν οὐ προσῆν 760
 Σπλάγγχοις, πύλαι δὲ καὶ δοχαὶ γόλης πέλα·
 Κακὰς ἔφαντον τῷ σκοποῦντι προσβολάς.
 Χὼ μὲν σκυθάζει, δεσπότης δ' ἀνιστορεῖ
 „Τί χρῆμ' ἀθυμεῖς;“ — „ὦ ξέν', ὀρῶδῶ τινα
 Δόλον θυραῖον. ἔστι δ' ἔχθιστος βροτῶν 765
 Ἀγαμέμνονος παῖς, πολέμιός τ' ἐμοῖς δόμοις.“
 Ὁ δ' εἶπε „φυγάδος δῆτα δειμαίνεις δόλον,

ραίνε. 758 Βουθυτεῖν], ἔνν. Δότε. 740 Κακῶς], ἔνν. πράσσειν. 745 Κᾶσφαξ' ἐπ' ὤμων], ἐμπίπτει τὴν σφαγίδα εἰς τὸ μεταξὺ τῶν ὤμων καὶ τοῦ τραχήλου καίριον μέρος, καθὼς τὸ περιγράφει ὁ Όμηρος (Il. X. 324, 325): „Ἡ κληῖδες ἀπ' ὤμων αὐγὲν' ἔχουσιν, Λευκανίην, ἵνα τε ψυχῆς ὠκιστος ὄλεθρος. — ὥς ἦσαν χερσὶ δμῶες], ἀπ' οὗ οἱ ὑπηρεταὶ ἄρταντες τὴν κεφαλὴν τοῦ μύσχου ἐπέθηκαν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ. 748 50 Ἐκ τῶν καλῶν κομποῦσι κτλ.] θρυλλοῦσιν εἶναι τοῦτο παρὰ τοῖς Θεσς. ἐκ τῶν καλῶν, τὸ διατεμεῖν καλῶς ταῦρον καὶ τὸ ἱππους ὀχμάζειν. Τούτῃς καιριώτατα παρατίθενται τὰ ἐξῆς τοῦ Ὀνείστοι: „Θεσσαλοῖσι δὲ καλὸν τῶς ἱππῶς ἐκ τῆς ἀγέλης λαβόντι αὐτῶς δαμάσαι, καὶ πῶς ὀρέας· βῶς δὲ λαβόντι αὐτὸς σφάζει, καὶ ἐκδεῖραι καὶ κατακόψαι α.

753 Εὐκρότητον Δωρίδ'], καλῶς σιδηρουργημένην μάγαιραν. 759 Κάνειτο λαγόνας], καὶ διήνοιξε (διέτεμε) τὴν κοιλίαν τοῦ θύματος. 761 Πύλαι], καλεῖται δὲ τοῦ ἥπατος τὸ μὲν αὐτοῦ πύλαι, καθ' ἃς ὑπόκειται τὸ αἷμα, ὅπερ διὰ μίαν φλεβὸς εἰς πάσας τὰς φλέβας ἀπ' αὐτῶν ἀναπέμπεται· τὸ δὲ λοβοὶ κτλ., α Πολυδ. — δοχαὶ γόλης], τὸ δοχεῖον (ἢ κύστις) τῆς χ. ὁ Θεσθὺ δὲ θυσιᾶ μὴ παρόντος, ὥσπερ ἱερεῖον δογῆς, ἀθιγόν ἐστι καὶ ἀνεύρταρον καὶ ἀνευθορίαστον τὸ λειπόμενον, α Πλούτ. 765 Χὼ μὲν σκυθάζει], καὶ ὁ μὲν (Αἰγισθος) σκυθρωπάζει.

- Πόλεως ἀνάσσω· οὐχ, ὅπως πευστηρίαν
 θοινασόμεσθα, Φιλιάδ' ἀντί Δωρικῆς
 Οἴσει τις ἡμῖν κοπίδ' ; ἀπορρήξω χέλυ· 770
 Λαβὼν δὲ κόπτει· σπλάγχχνα δ' Αἰγισθος λαβὼν
 ἥθρει διαιρῶν. τοῦ δὲ νεύοντος κάτω,
 Ὀνυχας ἐπ' ἄκρους στὰς κασίγνητος σέθεν,
 Εἰς σφονδύλους ἔπαισε, νωτιαῖα δὲ 775
 Ἐρρῶξεν ἄρθρα· πᾶν δὲ σῶμ' ἄνω κάτω
 ἥσπαιρεν, ἡλάλαζε, δυσθυήσκον φόνω.
 Δμῶες δ' ἰδόντες εὐθύς ᾤξαν εἰς δόρυ,
 Πολλοὶ μάχεσθαι πρὸς δὴ· ἀνδρίας δ' ὕπο
 ἔστησαν ἀντίπερρα σείοντες βέλη 780
 Πυλάδης, Ὀρέστης τ'. εἶπε δ' „οὐχί· δυσμενής·
 ἥκω πόλει τῇδ', οὐδ' ἐμοῖς ὁπάοσιν,
 Φονέα δὲ πατὴρ ἀντετιμωρησάμην,
 Τλήμων Ὀρέστης. ἀλλὰ μὴ με κτείνετε,
 Πατὴρ παλαιοὶ δμῶες.“ οἱ δ', ἐπεὶ λόγων 785
 ἤκουσαν, ἔσχον κάμακας· ἐγνώσθη δ' ὕπο
 Γέροντος ἐν δόμοισιν ἀρχαίου τινός.
 Στέφουσι δ' εὐθύς σοῦ κασίγνητου κάρα
 Χαίροντες, ἀλαλάζοντες. ἔρχεται δέ σοι
 Κάρα· πιδεῖξον οὐχί Γοργόνας φέρων,
 Ἄλλ', ὃν στυγεῖς Αἰγισθον αἶμα δ' αἵματος 790
 Πικρὸς δανεισμὸς ἤλθε τῷ θανόντι νῦν.
- ΧΟΡ. Θες εἰς χορὸν, ὦ φίλα, ἱχνος, 795
 Ὡς νεβρός, οὐράνιον
 Πήδημα κουρίζουσα σὺν ἀγλαΐᾳ!
 Νικᾷ στεφανηφορίαν 795
 Κρείσσω παρ' Ἀλφειοῦ ρεέθροις τελεταῖς
 Κασίγνητος σέθεν· ἀλλ' ἐπάειδε
 Καλλίνικον ὥδ' ἐμῷ χορῷ!
- ΗΔ. Ὡ φέγγος, ὦ τέθριππον ἡλίου σέλας,
 Ὡ γαῖα, καὶ νῦς, ἣν ἐδερχόμεν πάρος,
 Νῦν ὄμμα τοῦμὸν ἀμπυχαί τ' ἐλεύθεροι,
 Ἐπεὶ πατὴρ πέπτωκεν Αἰγισθος φονεύς.
 Φέρ', οἶα δὴ γῶ καὶ δόμοι κεῖθουσί μου

768 29 Οὐχ, ὅπως πευστηρίαν κτλ.], οὐκ οἴσει τις ἡμῖν κοπίδα Φιλιάδα ἀντί Δωρικῆς;
 ὅπως πευστηρίαν (ἐνν. θοῖνην ἢ θυσίαν) θοινασόμεσθα; αἱ Φθιωτικαὶ (Θεσσαλικοὶ) κοπί-
 δες ἦσαν μεγαλύτεραι καὶ βαρύτεραι τῶν Δωρικῶν, ἡρέμα καμπύλαι. Τὸ δὲ Πευστηρίαν
 θοινασόμεθα ὑπαινίσσεται εἰρωνικῶς πῶς τὸν φόνον τοῦ Αἰγισθοῦ, καὶ δηλοῖ κατὰ λέξιν
 ὅπως θύομεν τὰ πευστήρια (ιερά). 770 Χέλυ] τὸ στήθος τοῦ θύματος. 776 Ἠλάλα-
 ζει], πῶς ἅπαν τὸ σῶμα ἡλάλαζεν; ἐκτὸς ἐὰν ἐκληφθῇ ἡ λέξις ἀντι τοῦ Ἐκτύπει σφα-
 δάζον. 781 εἶπε δ']· ὁ Ὀρέστης δηλονότι. 785 Κάμακας], τὰ δόρατά των. 790 Παρ' Ἀλφ-
 ρ.], διότι εἶχε προεῖπαι ὁ Ὀρέστης (714 15): Πρὸς δ' Ἀλφειὸν θύτοντες ἐρχομεσθ' Ὀ-
 λυμπῷ δι. 801 Ἀμπυχαί], ἀναπτυχαί (αἰθέρος, καθὼς τὸ ἔχει· ἀλλοῦ), ἀναπνοαί.

- Κόμης ἀγάματ', ἐξενέγκωμαι, φίλοι,
 Στέψω τ' ἀδελφοῦ κρᾶτα τοῦ νικηφόρου. 805
- ΧΘΡ. Σὺ μὲν νυν ἀγάματ' ἄειρε
 Κρατὶ· τὸ δ' ἀμέτερον
 Χωρήσεται Μούσαισι χόρευμα φίλον.
 Νῦν οἱ πάρος ἀμέτεροι 810
- Γαίας τυραννεύσουσι φίλοι βασιλῆς,
 Δικαίως τοὺς ἀδίκους καθελόντες.
 Ἄλλ' ἔτω ξύναυλος βοᾷ χαρᾷ!
- ΒΛ. Ὡ καλλίνικε, πατὴρ ἐκ νικηφόρου
 Γενῶς, Ὀρίεστα, τῆς ὑπ' Ἰλίου μάχης, 815
 Δέξαι κόμης σῆς βοστρύχων ἀναδήματα!
 Ἦκεις γὰρ οὐκ ἀχρεῖον ἐκπλεθρον δραμῶν
 Ἀγῶν' ἐς οἴκους, ἀλλὰ πολέμιον κτανῶν
 Αἴγισθον, ὃς σὸν πατέρα κάμῶν ὤλεσε.
 Σὺ τ', ὦ παρασπίστ', ἀνδρὸς εὐσεβεστάτου
 Παίδευμα, Πυλάδην, στέφανον ἐξ ἐμῆς χειρὸς 820
 Δέχου· φέρει γὰρ καὶ σὺ τῷδ' ἔσθ' ἕν μέρος
 Ἀγῶνος· αἰεὶ δ' εὐτυχεῖς φαίνοισθέ μοι.
- ΟΡ. Θεοὺς μὲν ἡγοῦ πρώτων, Ἥλεκτρά, τύχης
 Ἀρχηγέτας τῆσδ', εἴτα καὶ ἐπαίνεσον, 825
 Τὸν τῶν θεῶν τε τῆς τύχης θ' ὑπρέτην.
 Ἦκω γὰρ οὐ λόγῳ σιν, ἀλλ' ἔργοις, κτανῶν
 Αἴγισθον ὥς δέ τ' ὅσ' εἰδέναι τάδε
 Προθῶμεν, αὐτὸν τὸν θανόντα σοι φέρω,
 Ὅν, εἴτε χρήζεις, θηρσὶν ἀρπαγὴν πρόθεας, 830
 Ἦ σκύλον οἰωνοῖσιν, αἰθέρος τέκνοισι,
 Πήξας ἔρεισον σκόλοπι· σὸς γὰρ ἔστι νῦν
 Δούλος, πάροιθε δεσπότης κεκλημένος.
- ΒΛ. Αἰσχύνομαι μὲν (βούλομαι δ' εἰπεῖν ὁμῶς) . . .
- ΟΡ. Τί χρεῖμα; λέξον, ὥς φόβου γ' ἔξωθεν εἴ.
- ΒΛ. Νεκροὺς ὑβρίζειν, μή μέ τις φθόνῳ βάλῃ. 835
- ΟΡ. Οὐκ ἔστιν οὐδεὶς, ὅστις ἂν μέμψαιτό σοι.
- ΒΛ. Δυσάρεστος ἡμῶν καὶ φιλόσογος πόλις.
- ΟΡ. Λέγ', εἴ τι χρήζεις, ξύγγον' ἀσπόνδοισι γὰρ
 Νόμοισιν ἔχθραν τῷδε συμβεβλήκαμεν.
- ΒΛ. Εἴεν· τί' ἀρχὴν πρώτ' ἄσ' ἐξεῖπω κακῶν;
 Ποίας τελευτάς; τίνα μέσον τάξω λόγον;
 Καὶ μὴν δι' ὀρθρων γ' οὐποτ' ἐξελίμπανον

816 17 [Ἐκπλεθρον ἀγῶνα], στάδιον, διότι τὸ πλεθρον εἶνε τὸ ἕκτον μέρος τοῦ σταδίου.

819 Ἀνδρὸς εὐσεβ., τοῦ Στροφίου. 827, 28 Ὡς δέ τ' ὅσ' εἶδ. [ἵνα δέ προθῶμεν ἡ (τινι, ἐκαστῷ) πάντα (σαφῶς) εἰδέναι ταῦτα. 838 39 Ἀσπὸνδ. ν. ἔχθραν], ἀσπονδόν.

842 Δι' ὀρθρων], ὀρθρος.

Θρυλλοῦς, ἃ γ' εἰπεῖν ἤθελον κατ' ὄμμα σόν,
 Εἰ δὴ γενοίμην δειμάτων ἐλευθέρα
 Τῶν πρόσθε· νῦν ὅν ἐσμέν· ἀποδώσω δέ σοι
 Ἐκεῖν, ἃ σε ζώντ' ἤθελον λείξει κακά.
 Ἀπώλεσάς με κώφανήν φίλου πατρός
 Καὶ τόνδ' ἔθγκας, οὐδὲν ἠδίκημένος,
 Κᾶγχιμας αἰσχυρῶς μητέρ', ἄνδρα τ' ἔκτανες
 Στρατηλατοῦνθ' Ἑλλῆσιν, οὐκ ἐλθὼν Φρύγας.
 Εἰς τοῦτο δ' ἤλθες ἀμαθίας, ὥστ' ἤλπισας,
 Ὡς εἰς σέ μὲν δὴ μητέρ' οὐχ ἔξεις κακὴν
 Γήμας, ἐμοῦ δὲ πατρός ἠδίκεις λέχη.
 Ἰστω δ', ὅταν τις, διολέσας δάμαρτά του
 Κρυπταῖσιν εὐναῖς, εἴτ' ἀναγκασθῇ λαθεῖν,
 Δύστηνός ἐστιν, εἰ δοκεῖ τὸ σωφρονεῖν
 Ἐκεῖ μὲν αὐτὴν οὐκ ἔχειν, παρ' οἷ δ' ἔχειν.
 Ἀλγίστα δ' ὥκεις, οὐ δοκῶν οἰκεῖν κακῶς·
 Ἥδυσθα γὰρ δὴτ' ἀνόστιον γήμας γάμον,
 Μήτηρ δέ σ' ἄνδρα δυσσεβῆ κεκτημένη.
 Ἀμφω πονηρῶ δ' ὄντ' ἀφαιρεῖσθον τύχην,
 Κεῖνη τε τὴν σὴν, καὶ σὺ τοῦκείνης κακόν.
 Πᾶσιν δ' ἐν Ἀργείοισιν ἤκουες τάδε,
 Ὅ τῃς γυναικὸς, οὐχὶ τάνδρὸς ἡ γυνή.
 Καὶ τοι τόδ' αἰσχυρόν, προστατεῖν γε δομάτων·
 Γυναῖκα, μὴ τὸν ἄνδρα· κακείνους στιγῶ
 Τοὺς παῖδας, ὅστις τοῦ μὲν ἄρτενος, πατρός,
 Οὐκ ὠνόμασται, τῇς δὲ μητρός, ἐν πόλει.
 Ἐπίσημα γὰρ γήμαντι καὶ μείζω λέχη,
 Τάνδρὸς μὲν οὐδεὶς, τῶν δὲ θηλειῶν λόγος.
 Ὅ δ' ἡπάτα σε πλεῖστον οὐκ ἐγνωκότα,
 Ἡὔχεις τις εἶναι, τοῖσι χρήμασι σθένων·
 Τὰ δ' οὐδὲν, εἰ μὴ βραχὺν ὀμιλῆσαι χρόνον.
 Ἢ γὰρ φύσις βέβαιος, οὐ τὰ χρήματα.
 Ἢ μὲν γὰρ αἰεὶ παραμένουσ' αἰρεῖ κακά·
 Ὅ δ' ὄλθος, ἄδικος καὶ μετὰ σκαιῶν ξυνών,
 Ἐξέπτат' οἴκων, σμικρὸν ἀνθήσας χρόνον.
 Ἀ δ' εἰς γυναῖκας (παρθένω γὰρ οὐ καλὸν
 Λέγειν), σιωπῶ, γνωρίμως δ' αἰνίζομαι.
 Ὑβριζες, ὡς ἐν βασιλικού· ἔχων δόμους,

845

850

855

860

865

870

875

880

855 Διολέσας], διαφθείρας. 857 Ἐκεῖ], παρὰ τῷ πρώτῳ αὐτῆς συζύγῳ. 861 ὅτ' Ἀφαι-
 ρεῖσθον τύχην, κεῖνη τε τὴν σὴν κτλ.], ἀνεδέχθητε τὰς κακίας ἀλλήλων. 863 Ὅ τῇς
 γ.] ὁ ἀνὴρ τῆς Κλυτ. καὶ οὐχὶ ἡ γυνὴ τοῦ Αἰγίσθου· διότι αὐτὸς ἦτον ἄσημος καὶ ἐκείνη
 ἐπίσημος. 875 Εἰ μὴ βραχὺν ὁμ. χρ.] πρόσκαιρα. 875 Αἰρεῖ κακά], νικά τὰ κακά, κατὰ
 διόρθ. ἀντὶ Αἰρεῖ κακά, τὸ ὅποιον ἄλλοι γρρ. κάρα.

- Κάλλει τ' ἀραρώς· ἀλλ' ἐμοί γ' εἴη πόσις
 Μὴ παρθενωπὸς, ἀλλὰ τ' ἀνδρείου τρόπου
 Τὰ γὰρ τέκν' αὐτῶν Ἄρεος ἐκχερέμνυνται,
 Τὰ δ' εὐπρεπὴ δὴ κόσμος ἐν χροαῖς μόνον.
 Ἐρρ', οὐδὲν εἰδὼς ὦν, ἐφρευθεῖς χρόνῳ,
 Δίκην δέδωκας, ὧδέ τις κακοῦργος ὢν.
 Μὴ μοι, τὸ πρῶτον βῆμ' ἐὰν δράμῃ καλῶς,
 Νικᾶν δοκέτω τὴν δίκην, πρὶν ἂν πέλας
 Γραμμῆς ἔκηται καὶ τέλος κάμψῃ βίου.
 ΧΟΡ. Ἐπραξέ δεινὰ· δεινὰ δ' ἀντέδωκε σοί
 Καὶ τῷδ'. ἔχει γὰρ ἡ Δίκη μέγα σθένος;
 ΟΡ. Εἴεν κομίζειν τοῦδε σῶμ' εἰσω χρεῶν,
 Σκότῳ τε δοῦναι, δμῶες, ὥς, ὅταν μὴ
 Μήτηρ, σφαγῆς πάροιθε μὴ σῖδῃ νεκρόν.
 ΗΛ. Ἐπίσχε· ἐμβάλωμεν εἰς ἄλλον λόγον.
 ΟΡ. Τί δ'; ἐκ Μυκηνῶν μῶν βοηδρόμους ὄρεας;
 ΗΛ. Οὐκ, ἀλλὰ τὴν τεκοῦσαν, ἥ μ' ἐγείνατο.
 ΟΡ. Καλῶς ἄρ' ἄρχυν εἰς μέσσην πορεύεται.
 ΗΛ. Καὶ μὴν ὄχοις γε καὶ στολῇ λαμπρύνεται;
 ΟΡ. Τί δῆτα δρώμεν; μητέρ' ἢ φονεύσομεν;
 ΗΛ. Μῶν σ' οἶκτος εἴλε; μητρὸς ὡς εἶδες δέμας;
 ΟΡ. Φεῦ
 Πῶς γὰρ κτάνω νιν, ἥ μ' ἔθρεψε κατέκεν;
 ΗΛ. Ὡσπερ πατέρα σὺν ἧδε κάμὸν ὤλεσεν.
 ΟΡ. ὦ Φοῖβε, πολλὴν γ' ἀμαθίαν ἐθέσπισας...
 ΗΛ. Ὅπου δ' Ἀπόλλων σκαιὸς ἦ, τίνες σφοδρὶ;
 ΟΡ. Ὅστις μ' ἔχρησας μητέρ', ἦν οὐ χρὴν κτανεῖν.
 ΗΛ. Βλάπτει δὲ δὴ τί πατρὶ τιμωρῶν σέθεν;
 ΟΡ. Μητροκτόνος νῦν φεῦξομαι, τόθ' ἀγνὸς ὢν.
 ΗΛ. Καὶ μὴ γ' ἀμύνων πατρὶ, δυσσεβὴς ἔσθῃ.
 ΟΡ. Ἐγὼ δὲ μητρὶ τοῦ φόνου δώσω δίκας.
 ΗΛ. Τῷ δαί, πατρώων διαμεθεῖς τιμωρίαν;
 ΟΡ. Ἄρ' αὖτ' ἀλάστῳ εἴπ', ἀπεικασθεῖς θεῷ;
 ΗΛ. Ἰερὸν καθίζων τρίποδ'; ἐγὼ μὲν οὐ δοκῶ.
 ΟΡ. Οὐδ' ἂν πιθοίμην εὖ μεμαντευθῆναι τάδε.
 ΗΛ. Οὐ μὴ κακισθεῖς εἰς ἀνανδρίαν πέσῃς.

⁸⁸⁸ Ἄρ. ἐκχερμ.] ἀπρὶς ἀντέχονται, εἶνε φύσει φιλοπόλεμοι. ⁸⁸⁹ Πέλας γραμμῆς, πῆς ἄλλως βαλίδος καὶ ἀπειρίας τοῦ στοδίου, ἀπ' ὅπου κινούμεντοι ἔπρεπε πάλιν νὰ φθάσωσιν εἰς αὐτὴν εἰ ἀγωνιζόμενοι τὸν διαῦλον. ⁸⁹⁰ Σκότῳ τε δοῦναι, κρύψει εἰς σκοτεινὸν μέρος. ⁸⁹¹ Σφαγῆς πάροιθε, πρὶν σφαγῇ καὶ αὐτῇ. ⁸⁹² Ἐμβάλ. εἰς ἄλλ. λ.), ὡς ἀλλάξωμεν ἐμψίαν, ἄλλα λόγια, καθὼς λέγομεν κοινῶς. Τοῦτο δὲ, διότι εἶδεν ἐρχομένην τὴν μητέρα της. ⁸⁹³ Ὅχοις, δχηματι λαμπρῶ, ἴδε καὶ 1068 ⁸⁹⁴ Πολλὴν γ' ἀμαθ. ἐθ.] ἀκατανόητον χρησιμὸν καὶ ἔδωκες. ⁸⁹⁵ Φεῦξομαι] κατηγορηθήσομαι, ἢ συγγνώμης ὡς φυγὰς ἐλαθίσουμαι. ⁸⁹⁶ Δυσσεβής, προέμενος, παραμελήσας. ⁸⁹⁷ Αὐτ', αὐτὴ.

- ΟΡ. Ἀλλ' ἡ τὸν αὐτὸν τῆδ' ὑποστήσω δόλον;
 ΗΛ. Ὡ καὶ πόσιν καθεῖλες Αἰγισθον, κτανῶν.
 ΟΡ. Εἴσεμαι· δεινοῦ δ' ἄρχομαι προβλήματος.
 Καὶ δεινὰ δρᾶσω γ'. εἰ θεοὶς δοκεῖ τάδε,
 Ἔστω· πικρὸν δὲ γῆδ' ἰγώνισμά μοι.

920

- ΧΟΡ. ἰὼ,
 Βασιλεια γύναι χθονὸς Ἀργείας,
 Παῖ Τυνδαρέου, καὶ τοῖν ἀγαθοῖν
 Ξύγγονε κούροιν Διὸς, οἳ φλογεράν
 Αἰθέρ' ἐν ἄστροις ναίουσι, βροτῶν
 Ἐν ἄλδ' ἱερίοις
 Τιμὰς σωτήρας ἔχοντες,
 Χαῖρε· σεδίξω σ' ἴσα καὶ μάκρας
 Πλούτου, μεγάλης τ' εὐδαιμονίας·
 Τὰς σὰς δὲ τύχας θεραπεύεσθαι
 Καιρὸς, κειρὸς, βασιλεια.

925

930

- ΚΛ. Ἐκθ' ἀπῆνης, Τριφώδεϊ, χειρὸς δ' ἐμῆς
 Λέβεσθ', ἐν ἔξω τοῦδ' ὄχλου στήσω πόδα.
 Σκύλοισι μὲν γὰρ θεῶν κεκόσμηται δόμοι
 Φρυγίοις, ἐγὼ δὲ τάτδε, Ἰρφέδος χθονὸς
 Ἐξαίρετ', ἀντὶ παιδὸς, ἣν ἀπώλιστα.
 Σμικρὸν γέρας, καλὸν δὲ, κέκτημαι δόμοις.

935

- ΠΑ. Οὐκουν ἐγὼ, (δοῦλη γὰρ ἐκδεβλημένη
 Δόμων πατρῶν δυστυχεῖς οἰκῷ δόμους)
 Μητερ, λάβωμαι μακαρίας τῆς σῆς χειρὸς;

- ΚΛ. Δοῦλαι πάρεσιν αἶδε· μὴ σὺ μοι πόνει.

940

- ΗΛ. Τί δ'; αἰχμάλωτόν τοι μ' ἀπώκισας δόμων·
 Ἡορμένων δὲ δωμάτων ἥρῃμεθα,
 Ὡς αἶδε πατρός ὄφρα ναὶ ληλειμμένα.

- ΕΛ. Τοιαῦτα μέντοι σὸς πατήρ βουλευόμενα,
 Εἰς οὗς ἐχρῆν ἦκιστ' ἐβούλευσεν φίλων,
 Λέξω δὲ, καί τοι, δόξ' ὅταν λάβῃ κακὴ
 Γυναῖκα, γλώσση πικρότης ἐνεστί τις,
 Ὡς μὲν παρ' ἡμῖν, οὐ καλῶς· τὸ πρᾶγμα δὲ
 Μαθόντας, ἣν μὲν ἀξίως μισεῖν ἔχῃ,
 Στυγεῖν δίκαιον· εἰ δὲ μὴ, τί δεῖ στυγεῖν;

945

950

927 Τὰς σὰς τ. θ.] τὴν σὴν εὐτυλίαν κινᾶσθαι. 928 38] παρβλ. εἰχ. 7. 928 Ἐξαίρετ',
 ἔξαίρετα (ἐνν. δῶρα). — παιδός. τῆς Ισιγένειας. 935 Εἰς οὗς φίλων...]. εἰς ἐκείνους
 ἐκ τῶν φίλων (καὶ ἐννοεῖ ἑαυτὴν καὶ τὴν Ισιγένειαν), εἰς οὗς ἦκιστ' ἐχρῆν (βουλευσά-
 μοι τοιαῦτα). 940 47 Δόξ' ὅταν λάβῃ κακὴ γυναῖκα, γλ. κτλ.] ἡ δυσφημισθεῖσα γυνὴ ἔχει πι-
 κρὰν γλῶσσαν (ὀμιλεῖ μὲ πικρίαν). 948 Ὡς μὲν παρ' ἡμῖν, τὸ καθ' ἡμῖν, κατ' ἐμὴν
 γνώμην. — οὐ καλῶς,] κακῶς γίνεται ταῦτα, τὸ δυσφημίζεσθαι γυναῖκα ἀκρίτως· καὶ τὸ
 αἰτιολογεῖ κατωτέρω. 949 Ἦν μὲν δέ. μ. ε.] ἐάν μὲν ἔχῃ ἀξίως τοῦ μισεῖν (ἦν μίση-
 ῖται) τὸ πρᾶγμα.

Ἦμᾶς δ' ἔδωκε Τυνδάρεως τῷ σῷ πατρί,
 Οὐχ ὥστε θνήσκειν, οὐδ', ἃ γειναιμην ἐγώ·
 Κεῖνος δὲ παῖδα τὴν ἐμὴν, Ἀχιλλέως
 Λέκτροισι πείσας, ὅχρετ' ἐκ δόμων ἄγων
 Πρυμνοῦχον Αὔλιν ἐνθ' ὑπερτείνας πυρᾶς,
 Λευκὴν διήμησ' Ἰφιγόνως παρηίδα.
 Κεῖ μὲν πόλειωσ' ἄλυσιν ἐξιώμενος,
 Ἦ δ' ὦμ' ὀνήσων, τὰλλα τ' ἐκσώζων τέκνα,
 Ἐκτείνει πολλῶν μίαν ὑπερ, ξυγγνώστ' ἂν ἦν·
 Νῦν δ', οὐνεχ' Ἐλένη μάργος ἦν, ὃ τ' αὖ λαβῶν
 Ἄλοχον κολάζειν προδότιν ὡκ' ἥπιστατο,
 Τούτων ἕκατι παῖδ' ἐμὴν διώλεσεν.
 Ἐπὶ τοῖσδε τοίνυν, καίπερ ἡδικοημένη,
 Οὐκ ἡγριοῦμην, οὐδ' ἂν ἔκτανον πόσιν·
 Ἄλλ' ἤλθ' ἔχων μοι Μαινάδ', ἔνθεον κόρην,
 Λέκτροις τ' ἐπεισέφρησε, καὶ νύμφα δύο
 Ἐν τοῖσιν αὐτοῖς δώμασιν κατείχομεν.
 Μῶρον μὲν οὖν γυναῖκες, οὐκ ἄλλως λέγω·
 Ὅταν δ', ὑπόντος τοῦδ', ἀμαρτάνῃ πόσις,
 Τάνδον παρώσας λέκτρα, μιμῆσθαι θέλει
 Τυνὴ τὸν ἄνδρα, χᾶτερον κτᾶσθαι φίλον.
 Κᾶπειτ' ἐν ἡμῖν ὁ φόγος λαμπρύνεται,
 Οἱ δ' αἵτιοι τῶνδ' οὐ κλύουσ' ἄνδρες κακῶς.
 Εἰ δ' ἐκ δόμων ἤρπαστο Μενέλεως λᾶβρα,
 Κτανεῖν μ' Ὀρέστην χρῆν, κασιγνήτης πόσιν
 Μενέλαον ὡς σώσαιμι; σὸς δὲ πῶς πατὴρ
 Ἠνέσχετ' ἂν ταῦτ'; εἶτα τὸν μὲν οὐ θανεῖν
 Κτείνοντα χρῆν τᾶμ', ἐμὲ δὲ πρὸς κείνου παλεῖν;
 Ἐκτεῖν' ἐτρέφθην, ἦνπερ ἦν πορευέσμιον,
 Πρὸς τοὺς ἐκείνῳ πολεμίους, φίλων γὰρ ἂν
 Τίς ἂν πατρός σου φόνον ἐκοινώνησέ μοι;
 Δέγ', εἴ τι χρῆζεις, κἀντίθεος παρρησία,
 Ὅπως τέθνηκε σὸς πατὴρ οὐκ ἐνδίκως.
 ΗΛ. Δίκαι' ἔλεξας· ἡ δίκη δ' αἰσχροῦς ἔχει·
 Γυναῖκα γὰρ χρῆ πάντα συγχωρεῖν πόσει,
 Ἦτις φρενήρης. εἰ δὲ μὴ δοκεῖ τάδε,
 Οὐδ' εἰς ἀριθμὸν τῶν ἐμῶν ἔκει λόγων,

955

966

965

970

975

980

985

952 ἃ γειναιμην], τὰ τέκνα ἃ ἤθελον γεννήσῃ. 955 Πρυμνοῦχον Αὔλιν], ὡς κατέ-
 χουσιν τὰς πρύμνας τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων. 956 Διήμησ'], διέκοψε, διεθέρισε, Δια-
 μῶς. — Ἰφιγόνως], ἀντὶ Ἰφιγενείας, καθὼς Πηνελόπεια καὶ Πηνελόπη, Καλλιόπεια καὶ
 Καλλιόπη. 959 Μαινάδ'] τὴν Κασάνδραν. 967 Κατείχομεν], κατοικοῦμεν.
 972 Ἐν ἡμῖν] ταῖς γυναῖξιν. — λαμπρύνεται], μεγαλοποιεῖται. 979 Ἐτρέφθην], ἐτρέ-
 φην (ἡκολούθησα τὴν ὁδὸν ἐκείνου), ἦν κτλ. 983 Ἦ δίκη δ' αἰσχροῦς ἔχει], ἀλλὰ
 τὸ δίκαιον τοῦτο εἶνε αἰσχρὸν. 987 Οὐδ' εἰς ἀριθμὸν τῶν ἐμῶν, ἔκει λ.] οὐδὲ ἔκει (τάδε)

Μέμνησο, μήτερ, οὐδ' ἐλεῖας ὑστάτους
Λόγους, διδούσα πρὸς σέ μοι παρρησίαν.

ΚΛ. Καὶ νῦν γε φημί, κοῦκ ἀπαρνούμαι, τέκνονι.

990

ΗΛ. Ἄρα κλύουσα, μήτερ, εἴτ' ἐρῶεις κακῶς;

ΚΛ. Οὐκ ἔστι, τῇ σῇ δ' ἡδὺ προσθήσω φρενί.

ΗΛ. Λέγοιμ' ἂν ἀρχὴ δ' ἦδε μοι προσιμίου.

Εἴθ' εἶχες, ὦ τεκούσα, βελτίους φρένας!

995

Τὸ μὲν γὰρ εἶδος αἶνον ἄξιον φέρει,

Ἐλένης τε καὶ σοῦ, οὗο ὃ' ἔφυτε συγγόνω

Ἄμφω ματαίω, Κάστορός τ' οὐκ ἀξίω.

Ἡ μὲν γὰρ ἀρπασθεῖσ' ἔκουσ' ἀπώχετο

Σὺ δ' ἄνδρ' ἄριστον Ἑλλάδος διώλεσας,

Σκῆψιν προτείνουσ', ὡς ὑπὲρ τέκνου πόσιν

1000

Ἐκτείνας (οὐ γὰρ, ὡς ἔγωγ', ἴσασιν εὖ),

Ἡ, τῆς θυγατρὸς πρὶν κεκυρωσθαι σφαγᾶς,

Νέον τ' ἀπ' οἴκων ἀνδρὸς ἐξωρημένον,

Ξανθὸν κατόπτρῳ πλόκαμον ἐξήσκεις κόμῃς.

1005

Γυνὴ δ' ἀπόντος ἀνδρὸς ἦτις ἐκ δόμων

Εἰς κάλλος ἀσκει, διάγραφ' ὡς οὔσαν κακῇν.

Οὐδὲν γὰρ αὐτὴν δεῖ θύραισιν εὐπρεπές

Φαίνειν πρόσωπον, ἦν τι μὴ ζητῇ κακόν.

Μόνην δὲ πασῶν οἷδ' ἐγὼ σ' Ἑλληνίδων.

Εἰ μὲν τὰ Τρώων εὐτυχοῖ, κεχαρμένην,

1010

Εἰ δ' ἦσσαν εἴη, συννεφούσαν ὄμματα,

Ἀγαμέμνον' οὐ χρῆζουσιν ἐκ Τροίας μολεῖν.

Καίτοι καλῶς γε σωφρονεῖν παρεῖχέ σοι

Ἄνδρ' εἶχες οὐ κακίον Ἀγίσθου πόσιν,

Ὅν Ἑλλάς αὐτῆς εἴλετο στρατηλάτην

1015

Ἐλένης δ' ἀδελφῆς τοιάδ' ἐξαιρεγασμένης,

Ἐξὴν κλέος σοι μέγα λαβεῖν τὰ γὰρ κακὰ

Παράδειγμα τοῖς ἐσθλοῖσιν εἰσφύειν τ' ἔχει.

Εἰ δ', ὡς λέγεις, σὴν θυγατέρ' ἔκτεινεν πατὴρ,

1020

Ἐγὼ τί σ' ἡδίκησ', ἐμός τε σύγγονος;

Πῶς οὐ, πόσιν κτείνασα, πατρῴους δόμους

Ἡμῖν προσήψας, ἀλλ' ἀπηνέγκω λέχη

Ταλλότρια, μισθοῦ τοὺς γάμους ὠνούμενη;

Κοῦτ' ἀντιφεύγει παιδὸς ἀντὶ σοῦ πόσις,

εἰς ἀριθμὸν (εἰς τὴν σειρὰν) τῶν ἐμῶν λόγων, εἶνε ἀνάγκη εἰς τὸ ρῥῖον θυγατρὸς πρὸς μητέρα. Ἄλλοι γὰρ. "Πκεῖς. 998 Τῇ σῇ δ' ἡδὺ προσθ. φρ.] τῷ σῷ δὲ ἡδῶς προστεθῆσ-
μαι φρονήματι. 1001 (Οὐ γὰρ κτλ.) οὐ γὰρ ἴσασιν εὖ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τὴν περὶ τοί-
των ἀλήθειαν, ὡς ἔγωγε οἶδα. 1015 Παρεῖχέ σοι] ἐξῆν σοι, ἡδύνασο. 1018 Εἰσφύειν] πρὸ
τῆς ὄψεως κειμένην οἷον εἰκόνα. 1022 Προσήψας], ἀνέθου, παρεγώρησας. — ἀπηνέγκω
λέχη ταλλ., ἀλλὰ μετέφερες αὐτοῦς (τοὺς πατρ. δόμους) εἰς ταλλότρια λέχη.
1023 Παιδὸς ἀντὶ σοῦ], τοῦ Ὁρέστου. — πόσις] ὁ Διγίσθος.

- Οὐτ' ἀντ' ἐμοῦ τέθνηκε, οἷς τόσους ἐμέ 1025
 Κτείνας ἀδελφῆς ζῶσαν; εἴ δ' ἀμείψεται
 Φόνον δικάζων φόνος, ἀποκτενῶ σ' ἐγὼ
 Καὶ παῖς Ὀρέστης, πατρί τιμωρούμενοι.
 Εἰ γὰρ δίκαι' ἐκείνα, καὶ τὰδ' ἔνδिका.
 Ὅστις δὲ, πλοῦτον ἢ ὑγένειαν εἰσιδὼν, 1030
 Γαμῆι πονηρὰν, μῶρός ἐστι μικρὰ γὰρ
 Μεγάλων ἀμείνω σῶφρον' ἐν δόμοις λέχη.
 ΧΟΡ. Τύχη γυναικῶν εἰς γάμους· τὰ μὲν γὰρ εὐ,
 Τὰ δ' οὐ καλῶς πίπτοντα δέσκομαι βροτῶν.
 ΚΛ. Ὡ παῖ, πέφυκας πατέρα σὸν στέργειν ἀεὶ. 1035
 Ἔστιν δὲ καὶ τόδ'· οἱ μὲν εἰσὶν ἀρσένων,
 Οἱ δ' αὖ φιλοῦσι μητέρας μᾶλλον πατρός.
 Ξυγγνώσκομαί σοι· καὶ γὰρ οὐχ οὕτως ἄγαν
 Χαίρω τι, τέκνον, τοῖς δεδραμένοις ἐμοί.
 Σὺ δ' ὦδ' ἄλουτος, καὶ δυσείματος χροῶ, 1040
 Λεχῶ, νεογνῶν ἐκ τόκων πεπαυμένη;
 Οἶμοι τάλαινα τῶν ἐμῶν βουλευμάτων!
 Ὡς μᾶλλον ἢ χρεὴν ἦλας· εἰς δογὴν πόσιν!
 ΗΛ. Ὅψέ στεναῖεις, ἦνίκ' οὐκ ἔχεις ἄκη.
 Πατὴρ μὲν οὖν τέθνηκε· τὸν δ' ἔξω χηθὸς 1045
 Πῶς οὐ κομίζει παῖδ' ἀλητεύοντα σόν;
 ΚΛ. Δέδοικα· τοῦμόν δ', οὐχὶ τοῦκείνου, σκοπῶ
 Πατρός γάρ, ὥς λέγουσι, θυμοῦται φόνῳ.
 ΗΛ. Τί δαὶ πόσιν σὸν ἄγριον εἰς ἡμᾶς ἔχεις;
 ΚΛ. Τρόποι τοιοῦτοι· καὶ σὺ δ' αὐθάδης ἔφυς. 1050
 ΗΛ. Ἀλγῶ γὰρ ἀλλὰ παύσομαι θυμουμένη.
 ΚΛ. Καὶ μὴν ἐκεῖνος οὐκ ἔτ' ἔσται σοι βαρύν.
 ΗΛ. Φρονεῖ μέγ'· ἐν γὰρ τοῖς ἐμοῖς ναίει δόμοις.
 ΚΛ. Ὅρᾳς; ἀν' αὖ σὺ ζωपुरεῖς νείκη νέα.
 ΗΛ. Σιγῶν δέδοικα γὰρ νιν, ὥς δέδοικ' ἐγὼ. 1055
 ΚΛ. Παῦσαι λόγων τῶνδ'· ἀλλὰ τί μ' ἐκάλες, τέ
 ΗΛ. Ἦκουσας, οἶμαι, τῶν ἐμῶν λοχευμάτων·
 Τούτων ὑπέρ μοι θῆσον (οὐ γὰρ οἶδ' ἐγὼ),
 Δεκάτη σελήνῃ παιδὸς ὥς νομίζεται·
 Τρίθων γὰρ οὐκ εἴμ', ἄτοκος οὖσ' ἐν τῷ πάρος. 1060
 ΚΛ. Ἄλλης τόδ' ἔργον, ἢ σ' ἔλυθεν ἐκ τόκων.

¹⁰²⁸ Τύχη γυναικῶν εἰς γάμους], τὰ περὶ τοὺς γάμους τῶν γυναικῶν εἶνε τυχαῖα.

¹⁰³⁰ Οἱ μὲν εἰσὶν ἀρσένων]. ἄλλοι μὲν εἶνε ὅλοι τοῦ πατρὸς τῶν, αὐτὸν ἀγαποῦν μέ-
 νων. ¹⁰³² Ἀν' αὖ σὺ ζωपुरεῖς], ἀναζωपुरεῖς, καθ' ὑπερβόλῃν. ¹⁰³⁵ Δέδοικα... ὡς δέδοικα-
 κα], ὑπαινίσσεται τὸν περὶ τῆς ἀποτυχίας τῆς δολοφονίας φόβον τῆς. ¹⁰⁵⁹ Δεκάτη σε-
 λήνῃ παιδὸς] « ὅτι τὴν δεκάτην εἰστέων ἐπὶ τοῖς γεννηθεῖσι, καὶ ἐν αὐτῇ τὰ δνόματα
 ἐτίθεντο τοῖς παισὶ, » Σγλ. Ἄρξρ., 10. καὶ 579. ¹⁰⁶¹ Ἦ σ' ἔλυθεν ἐκ τ.] τῆς μαίας, ἥ
 τις σ' ἐξεγέννησε, καθὼς λέγομεν κοινῶς.

- ΗΛ. Αὐτὴ 'λόχευον, κάτεκον μόνη βρέφος.
 ΚΛ. Οὕτως ἀγείτον' οἶκον ἱδρῦσαι φίλων;
 ΗΛ. Πένητας οὐδεὶς βούλεται κτᾶσθαι φίλους.
 ΚΛ. 'Ἄλλ' εἰμι, παιδὸς ἀριθμὸν ὡς τελεσφόρον 1065
 θύσω θεοῖσι· σοὶ δ' ὅταν πρᾶξω χάριν
 τήνδ', εἰμ' ἐπ' ἀγρόν, οὐ πόσις θυηπολεῖ
 Νύμφαισιν. ἀλλὰ τοῖσδ' ὄχρους, ὁπάονες,
 Φάνταις ἄγοντες πρόσθεθ'. ἥνικ' ἂν δέ με 1070
 Δοκῇτε θυσίας τῆσδ' ἀπηλλάχθαι θεοῖς,
 Πάρεστε· δεῖ γὰρ καὶ πόσει δοῦναι χάριν.
 ΗΛ. Χῶρει πένητας εἰς δόμους· φρούρει δέ μοι,
 Μή σ' αἰθαλώσῃ πολύκαπνον στέγος πέπλους.
 Θύσεις γὰρ, οἷα χεῖρε δαίμοσιν θῆναι· 1075
 Κανοῦν δ' ἐνῆρκται, καὶ τεθηγμένη σφαγίς,
 Ἦπερ καθεῖλε ταύρον, οὐ πέλας πεσεῖ
 Πληγεῖσα· νομφεύσει δὲ κἂν Ἄιδου δόμοις,
 Ὡπερ ξυνηῦδες ἐν φάει. τόσῃ ἐγὼ
 Δώσω χάριν σοί· σὺ δὲ δίκην ἐμοὶ πατρὸς.
 ΧΟΡ. Ἀμοιβαὶ κακῶν 1080
 Μετάτροποι πνέουσιν αὔραι δόμων.
 Τότε μὲν ἐν λουτροῖς ἔπασεν ἐμὸς, ἐμὸς ἀρχέτας,
 Ἰάχχῃσε δὲ στέγα,
 Λαῖνοί τε θριγκοὶ δόμων,
 Τάδ' ἐνέποντος ὦ δὲ σχετλιά, τί με, γύναι, 1085
 Φονεῦεις, φίλαν πατρίδα δεκέτεσιν
 Σποραῖσιν ἐλθόντ' ἐμᾶν; α
 Παλὶρρὸς δὲ τάνδ' Ἄντρ.
 Ὑπάγεται δίκᾳ διαδρόμου λέχους,
 Μελέαν, ἃ πόσιν χρόνιον ἰκόμενον εἰς οἶκους, 1090
 Κυκλώπειά τ' οὐράνια
 Τείχε', ὀξυθήκῳ βέλει
 Ἐκάνεν αὐτόχειρ, πέλεκυν ἐν χεροῖν
 Λαβοῦσ'. ἃ τλάμων πόσις, ὅτι ποτὲ τᾶν
 Τάλαιναν ἔσχεν κακόν!
 Ὅρεῖα τις ὧς λείαν ὀργάδων 1095
 Ἐφωδ.
 Δρύοχα νεμομένα, τάδε κατήνυσεν.
 ΚΛ. ὦ τέκνα, πρὸς θεῶν μὴ κτάνητε μητέρα!

¹⁰⁶⁵ Ἀγείτονα. . φίλων] ἐστερημένον γειτόνων καὶ φίλων, κατὰ τὸ Ἀπεπλος φάρων καὶ ἄλλα τοιαῦτα. ¹⁰⁶⁸ Παιδὸς ἀριθμὸν τελεσφόρον], τὴν δεκάτην· διότι ὁ δέκα ἀριθμὸς ἐλογίζετο τέλειος. ¹⁰⁶⁸ Ὀχρους], τοὺς ἵππους τοῦ ὄχηματος. ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ τοὺς τελευταίους τοῦτους λόγους τῆς 'Ηλέκτρας δὲν ἀκούει ἡ Κλυτ. εἰσελθοῦσα ἤδη εἰς τὸν οἶκον.

¹⁰⁸⁸ ⁹⁰ Παλὶρρὸς δὲ κτλ.] ἡ δὲ παλὶρρὸς δίκη τοῦ διαδρόμου λέχους (τοῦ μοιχικοῦ) ὑπάγεται τήνδε μελέαν. ¹⁰⁹⁴ Κυκλώπειά τείχεα], τὰ τῶν Μυκηνῶν. ¹⁰⁹⁴ ⁹⁸ Ὅτι. . κακόν], διὰ τὸ κακὸν δὲ κατέσχε ποιεῖ τὴν τάλαιναν αὐτοῦ σύζυγον.

XOP. Κλύεις ὑπόροφον βοάν; ΚΛ. ὦ μοί, μοί!

XOP. ὦμωξά καγὼ, πρὸς τέκνων χειρουμένης.

1100

Νέμειται δίκαν θεός, ὅταν τύχη.

Σγέτλια μὲν ἔπαθες, ἀνόσια δ' εἰργάσω,

Τάλαιν', εὐνέταν.

Ἄλλ' οἶδε, μητρὸς νεοφόνους ἐν αἵμασιν

Πεφυρμένοι, βαίνουσιν ἐξ οἴκων πόδα,

1105

Τρόπαια δείγματ' ἀθλίων προσφθεγμάτων.

Οὐκ ἔστιν οὐδεὶς οἶκος ἀθλιώτερος

Τῶν Τανταλείων, οὐδ' ἔφυ ποτ', ἐγγόνων.

OP. ἰὼ Γᾶ, καὶ Ζεῦ, πανδερχέτα βροτῶν,

Ἰδετε τὰδ' ἔργα φόνια, μυσαρὰ, δίγονα

1110

Σώματ' ἐν χθονὶ κείμενα, πλαγᾶ

Χερὸς ὑπ' ἐμᾶς, ἅποιν' ἐμῶν πημάτων.

ΗΛ. Δακρύτ' ἄγαν, ὦ ξύγγον' αἰτία δ' ἐγώ·

Διὰ πυρὸς ἔμολον ἅ τάλαινα

Ματρὶ τᾶδ', ἃ μ' ἔτικτε κούραν.

1115

Ἰὼ τύχας, τὰς σᾶς τύχας, μάτερ τεκοῦσ',

Ἄλαστα, μέλεα, καὶ πέρα γε

Παθοῦσα σῶν τέκνων ὑπαί!

Πατρὸς δ' ἔτισας φόνον δικαίως.

OP. ἰὼ, Φοῖβ', ἀνύμνησας δίκαν

1120

Ἄφατα, φανερά, δὴ ἔπραξας ἄγχα, φοῖνια δ' ὤπατας

Λέχε' ἀπὸ γᾶς Ἑλλανίδος.

Τίνα δ' ἐτέραν μὲλ' ὦ πόλιν;

Τίς ξένος, τίς εὐσεβής, ἐμὸν κᾶρα προσόψεται

Ματέρα κτανόντος;

1125

ΗΛ. ἰὼ, ἰὼ μοί! ποῖ δ' ἐγώ; τίν' εἰς χορὸν,

Τίνα γάμον εἶμι; τίς πόσις με δεῖξεται

Νομφικὰς ἐς εὐνάς;

OP. Πάλιν, πάλιν φρόνημα σὸν μετεστάλη πρὸς αὔραν

1130

Φρονεῖς γάρ ὅσια νῦν, τότε οὐ φρονοῦσα γ' εὔ,

Δεινὰ δ' εἰργάσω, φίλα,

Κασίγνητον οὐκ ἐθέλοντα.

Κατείδες, οἷον ἅ τάλαιν' ἐὼν πέπλων

Ἔβαλεν, ἔδειξε μαστὸν ἐν φοναῖς —

ἰὼ, ἰὼ μοί! —

Πρὸς πέδῳ τιθεῖσα γόνιμα μέλεα; τακόμαν δ' ἐγώ.

1135

¹¹⁰⁰ Τρόπ. δείγμ.] τὰ ἀποτρόπαια δείγματα τῶν (ἣν ἤκούομεν ἀρτίως) ἀθλίων προσφθεγμάτων. ¹¹¹⁵ Δακρύτ' ἄγαν.] πολυδάκρυτα. ¹¹¹⁶ Μάτερ τεκοῦσα], συνάπτει ταῦτα πολλαχοῦ κατὰ παλιλλογίαν ὁ ποιητής. ¹¹¹⁷ Καὶ πέρα γε], δεινὰ, καὶ πέρα δεινῶν.

¹¹²⁰ Ἀνύμνησας], ἐνέκρινες, ἀπευφήμισες. ¹¹²¹ Ὀπάσας], ἀπεδίωξας. ¹¹²² Μετεστάλη πρὸς αὔραν], μετεβλήθη πρὸς τὸν (νῦν κνεόντα) ἀνεμον, ¹¹²³ Ἐὼν πέπλων], ἐξ ἐὼν πρ.

- ΠΑ. Σάφ' οἶδα, δι' ὀδύναις ἔβας, ἱήϊον κλύων γόνυ
Ματρός, ἃ σ' ἔτικτεν.
- ΟΡ. Βῶν δ' ἔλασκε τάνδε, πρὸς γένυν ἐμῶν
Τιθεῖσα χεῖρας, ὃ τέκος ἐμὸν λιταίνω! α
Παρθένων τέ γ' ἐξ ἐμῶν ἐκρήμναθ', 1140
ὥστε χέρας ἐμὰς λιπεῖν βέλος.
- ΠΑ. Τάλαινα, πῶς ἔτλας φόνον δι' ὀμμάτων ἰδεῖν σῖθεν
Ματρός ἐκπνεούσας;
- ΟΡ. Ἐγὼ μὲν, ἐπιβαλὼν φάρη κόραις ἐμαῖσι,
Φασγάνῳ κατηρξάμαν, 1145
Ματέρος ἔσω δέρας μεθείς.
- ΠΑ. Ἐγὼ δέ γ' ἐπεκέλευσά σοι,
Ξίφους τ' ἐφηψάμαν ἅμα,
- ΧΟΡ. Δεινότατον παθῶν ἔρεξας.
Λαβοῦ, κάλυπτε μέλεα ματέρος πέπλοις· 1150
Καθάρμοσον σφαγὰς.
Φονέας ἔτικτες ἄρα σοι.
- ΠΑ. Ἰδοῦ, φίλαι τε καὶ φίλαι·
Φάρεα δέ γ' ἀμφιβάλλομεν,
Τέρμα κακῶν μεγάλων δόμοισιν. 1155
- ΧΟΡ. Ἄλλ' οἶδε δόμον ὑπὲρ ἀκροτάτων
Φαίνουσί τινες δαίμονες, ἢ θεῶν
Τῶν οὐρανίων· οὐ γὰρ θνητῶν γ'
Ἦδε κέλευθος· τί ποτ' εἰς φανεράν
Ὅφιν βαίνουσι βροτοῖσιν; 1160
- ΔΙ. Ἀγαμέμνονος παῖ, κλυθὶ δίπτυχοι δέ σε
Καλοῦσι μητρὸς ξύγγονοι Διόσκοροι,
Κάστωρ, κασίγνητός τε Πολυδεύκης ὅδε·
Δεινὸν δὲ ναὸς ἄρτίως πόντου σάλον
Παύσαντ', ἀφίγμεθ' Ἀργος, ὥς εἰσεῖδομεν 1165
Σφαγὰς ἀδελφῆς τῆςδε, μητέρος δὲ σῆς.
Δίκαια μὲν νῦν ἦδ' ἔχει· σὺ δ' οὐχί ὄρεῃς,
Φοῖβός τε, Φοῖβος—ἄλλ' (ἄναξ γὰρ ἔστ' ἐμός)
Σιγῇ σοφός ὃ' ὦν, οὐκ ἐχρησέ σοι σοφίᾳ.
Αἰνεῖν δ' ἀνάγκη ταῦτα· τάντευθεν δὲ χρῆ 1170
Πράσσειν, ἃ μοῖρα Ζεὺς τ' ἔκρινε σοῦ περὶ.
Πυλάδῃ μὲν Ἠλέκτρην δὸς ἄλοχον εἰς δόμους,
Σὺ δ' Ἀργος ἔκλιπ'· οὐ γὰρ ἔστι σοι πόλιν
Τήνδ' ἐμβατεύειν, μητέρα κτείναντα σῆν·

1140 Τάλαινα], ἐγὼ εἰμι. 1145 Δέρας], δέρας. λαίμοῦ. 1152 Ἐτικτες], πρὸς τὴν Κλυ-
ταίμν. κειμένην. 1161 Δίπτυχοι ξύγγονοι] διδμοι ὁδελφοί. 1169 65 Δεινὸν δὲ κτλ.]
παύσαντε δὲ (ἀπὸ) ναὸς (τινος) δεινὸν πόντου σάλον· διότι ἐπιμύωντο ὡς σωτήρες τῶν πλοῖ-
ζομένων.

- Δειναὶ δὲ Κῆρες, αἱ κυνώπιδες θεαί, 1175
 Τροχληατήσουσ' ἐμμανῆ πλανώμενον.
 Ἐλθὼν δ' Ἀθήνας, Παλλάδος σεμνὸν βρέτας
 Πρόσπτυσον· εἶρξαι γάρ νιν ἐπτοημένας
 Δεινοῖς δράκουσιν, ὥστε μὴ ψαύειν σέθεν,
 Γοργῶν ὑπερτείνουσά σου κάρφ' κύκλον. 1180
 Ἔστιν δ' Ἀρσῶς τις ὄχθος, οὐ πρῶτον θεοῖ
 Ἔξοντ' ἐπὶ ψήφοισιν αἵματος πέρι,
 Ἀλιφρόθιον δ' ἔκταν' ὁμόφρων Ἀρης,
 Μῆνιν θυγατρὸς ἀνοσίων νυμφευμάτων,
 Πόντου κρέοντος παῖδ'· ἵν' εὐσεβεστάτη 1185
 Ψῆφος βεβαία τ' ἐστὶν ἐκ γε τοῦ θεοῖς.
 Ἐνταῦθα καὶ σέ δεῖ δραμεῖν φόνου πέρι,
 Ἴσαι δέ σ' ἐκώζουσι μὴ θανεῖν δίκη
 Ψῆφοι τεθεῖσαι· Δοξίας γὰρ αἰτίαν
 Βίς αὐτὸν οἶσει, μητέρος χρήσας φόνον· 1190
 Καὶ τοῖσι λοιποῖς ὅδε νόμος τεθήσεται,
 Νικᾶν ἴσαις ψήφοισι τὸν φεύγοντ' ἀεὶ.
 Δειναὶ μὲν οὖν θεαί, τῷδ' ἄγχι πεπληγμέναι,
 Πάγον παρ' αὐτὸν χάσμα δύνονται χθονός,
 Σεμνὸν βροτοῖσιν εὐσεβὲς χρηστήριον. 1195
 Σὲ δ' Ἀρκάδων χρὴ πόλιν ἐπ' Ἀλφειοῦ ῥαῖς
 Οἰκεῖν, Λυκαίου πλησίον σηκώματος·
 Ἐπώνυμος δέ σου πόλις κεκληθήσεται.
 Σοὶ μὲν τὰδ' εἶπον· τόνδε δ' Αἰγίσθου νέκυν
 Ἄργους πολῖται γῆς καλύψουσιν τάφῳ· 1200
 Μητέρα δὲ τὴν σὴν ἄρτι Ναυπλίαν παρὼν
 Μενέλαος, ἐξ οὗ Τρωϊκὴν εἴλε χθόνα,
 Ἐλένη τε θάψει· Πρωτέως γὰρ ἐκ δόμων
 Ἦκει, λιποῦσ' Αἴγυπτον, οὐδ' ἤλθε Φρύγας.
 1205
 Ζεὺς δ', ὥς ἕρις γένοιτο καὶ φόνος βροτῶν,
 Εἰδῶλον Ἐλένης ἐξέπεμψ' εἰς Ἴλιον.
 Πυλάδης μὲν οὖν κόρην τε καὶ δάμαρτ' ἔχων,
 Ἀχαΐδος γῆς οἶκαδ' εἰσπορευέτω,
 Καὶ τὸν λόγῳ σὸν πενθερὸν κομιζέτω

1175 Αἱ κυνώπιδες θεαί], αἱ Ἐρινυίδες. 1180 Γοργῶν... κύκλον], γοργῶπα κύκλον λέγει τὴν ἀσπίδα τῆς Ἀθηνᾶς, τὸ Γοργώνειον. 1182 Ἀρσῶς τις ὄχθος], ὁ Ἀρτεῖος πᾶρος. 1182 Ἔξοντ' ἐπὶ ψήφοισι], ἤδρευσαν δικάσαντες (ψηφισσορήσαντες). 1183 Μῆνιν], δίκην. 1183 Μῆνιν], δίκην. 1185 Πόντου κρ. π.], υἱὸν τοῦ βασιλέως τῆς θαλάσσης, τοῦ Ποσειδ. 1186 Ἐκ γε τοῦ], ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου, ἔκτοτε. 1187 Δραμεῖν], κρᾶθῃναι, ἀγωνίσασθαι δίκην, μισθω. ὅθεν καὶ Φεύγων (ὁ κατηγορούμενος) καὶ Διόκων (ὁ κατηγορός). 1197 Λυκαίου... σηκώματος], «τὸ τοῦ Λυκαίου Διὸς ἱερὸν κατὰ τὸ Λύκαιον ὄρος» τῆς Ἀρκადίας. 1207 Κόρην τε καὶ δάμαρτ], παρθένον ὕσαν καὶ γυναῖκα (τοῦ αὐτοῦ γοῦ) νομιζομένην. 1208 Ἀχαΐδος γῆς], τῆς Φωκίδος. 1200 Σοὺ πενθερὸν], τὸν ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρὸν σου.

- Φωκῶν ἐς αἶαν, καὶ δότω πλούτου βάρος. 1210
 Σὺ δ' Ἰσθμίας γῆς αὐχέν' ἐμβαίνων ποδί,
 Χώρει πρὸς οἶκον Κεκροπίας εὐδαίμονα·
 Πεπρωμένην γὰρ μοῖραν ἐκπλήσας φόνου,
 Εὐδαιμονήσεις, τῶνδ' ἀπαλλαχθεὶς πόνων.
- ΧΟΡ. ὦ παῖδε Διός, θέμις εἰς φθογγάς 1215
 Τὰς ὑμετέρας ἡμῖν πελάθειν;
 ΔΙ. Θέμις, οὐ μυσταροὺς τοῖσδε σφαγίοις.
 ΟΡ. Κῆμοι μύθου μέτα, Τυνδαρίδαι·
 ΔΙ. Καὶ σοί· Φοῖβη τήνδ' ἀναθήσω 1220
 Πράξιν φονίαν.
- ΧΟΡ. Πῶς, ὄντε θεῶ, τῆσδε τ' ἀδελφῶ,
 Τῆς καπφθιμένης,
 Οὐκ ἤρκεσσαντο Κῆρας μελάβροις;
 ΔΙ. Μοῖραν ἀνάγκης ἦγεν τὸ χρεῶν,
 Φοίβου τ' ἄσσοφι γλώσσης ἐνοπαί. 1225
 ΠΛ. Τίς δ' ἔμ' Ἀπόλλων, ποιοὶ χρησμοὶ
 Φονίαν ἔδωσαν μητρὶ γενέσθαι;
 ΔΙ. Κοιναὶ πράξεις, κοινοὶ δὲ πότμοι·
 Μία δ' ἀμφοτέρους
 Ἄτη πατέρων διέκναισεν. 1230
- ΟΡ. ὦ ξυγγόνε μοι, χρόνιαν σ' ἐσιδὼν,
 Τῶν σῶν εὐθύς φίλτρων στέρομαι,
 Καὶ σ' ἀπολείψω, σοῦ λειπόμενος.
 ΔΙ. Πόσις ἔστ' αὐτῇ καὶ δόμος· οὐχ ἦδ'
 Οἰκτρὰ πέπονθεν, πλὴν ὅτι λείπει 1235
 Πόλιν Ἀργείων.
- ΟΡ. Καὶ τίνες ἄλλαι στοναχαὶ μείζους
 Ἦ γῆς πατρίας ὄρον ἐκλείπειν;
 Ἀλλ' ἐγὼ οἶκων ἔξειμι πατρός,
 Καὶ ἐπ' ἄλλοτρίαις ψήροισι φόνον 1240
 Μητρός ὑφείσω.
- ΔΙ. Θάρσει· Παλλάδος ὅσιν ἤξεις
 Πόλιν· ἀλλ' ἀνέχου.
- ΠΛ. Περί μοι στέρνοις στέρνα πρόσαψον,
 Ξυγγονε φίλτατε· 1245
 Διὰ γὰρ ζευγνῦσ' ἡμᾶς πατρίων
 Μελάβρων μητρός φόνου καταράται.
- ΟΡ. Βάλε, πρόσπτυσον σῶμα· θανόντος δ'
 Ὡς ἐπὶ τύμβῳ καταθρήνησον.

1215 40 Εἰς φθ. τὰς ὑμ. πελ.] θεμιτόν ἐστιν ἡμῖν πλησιάζειν εἰς τὰς ὑμετέρας φθογγάς, συλλαβήσας ὑμῖν. 1220] Τὸ χρεῶν ἦγε πρὸς τὴν τῆς ἀνάγκης μοῖραν, τὸ πεπρωμένον, τὴν εἰσπρατήν. 1230 40 Φόνον ὑφείσω], φόνου δίκην.

- ΔΙ. Φεῖ, φεῦ, δεινὸν τόδ' ἐγερύσω 1250
 Καὶ θεοῖσι κλύειν
 Ἐνὶ γὰρ κάμοι, τοῖς τ' οὐρανίδαις,
 Οἴκτοι θνητῶν πολυμόχθων.
- ΟΡ. Οὐκ ἔτι σ' ὄψομαι.
- ΗΛ. Οὐδ' ἐγὼ εἰς σὸν βλέφαρον πελάσω. 1255
- ΟΡ. Τάδε λοίσθιά μοι προφθέγματα σου.
- ΗΛ. ὦ χαῖρε, πόλις·
 Χαίρετε δ' ὑμεῖς πολλὰ, πολίτιδες.
- ΟΡ. ὦ πιστοτάτη, στείχεις ἤδη;
- ΗΛ. Στείχω, βλέφαρον τέγγουσ' ἀπαλόν. 1260
- ΟΡ. Πυλάδῃ, χαίρων ἔθι· νυμφεύου
 Δέμας Ἠλέκτρας.
- ΔΙ. Τοῖσδε μελήσει γάμος· ἀλλὰ κύνας
 Τάσδ' ὑποφύγων, στείχ' ἐπ' Ἀθηνῶν
 (Δεινὸν γὰρ ἔχνος βάλλουσ' ἐπὶ σοὶ 1265
 Χειροδράκοντες, χρώτα κελαιναί,
 Δεινῶν ὀδυνῶν καρπὸν ἔχουσαι).
 Νῶ δ' ἐπὶ πόντον Σικελὸν σπουδῇ,
 Σῶσόντε νεῶν πρῶρας ἐνάλους.
 Διὰ δ' αἰθερίας στείχοντε πλακός, 1270
 Τοῖς μὲν μυσραῖς οὐκ ἐπαρήγομεν
 Οἷσιν δ' ὅσιον καὶ τὸ δίκαιον
 Φίλον ἐν βιότῳ, τούτους χαλεπῶν
 Ἐκλύοντες μόχθων σώζομεν.
 Οὕτως ἀδικεῖν μηδεὶς θελέτω, 1275
 Μηδ' ἐπιόρκων μέτα συμπλείτω
 Θεὸς ὦν, θνητοῖς ἀγορεύω.
- ΧΟΡ. Χαίρετε! χαίρειν δ' ὅστις δύναται,
 Καὶ ξυντυχίᾳ μήτιν κάμνει
 Θνητῶν, εὐδαίμονα πρᾶσσει. 1280

¹²⁵⁰ Ἐγερύσω], ἐφλέγω. ¹²⁶⁵ Τάς δ'], φαίνονται ἐπὶ τῆς σκηνῆς αἱ Ἑρινυίδες.

¹²⁶⁰ Χειροδράκοντες], κρατοῦσαι δράκοντας εἰς τὰς χεῖράς των. ¹²⁸⁰ Εὐδαίμονα πρᾶσσει], εὐδαίμονεϊ.

Ζ'. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

(Σ. Δ. Β.)

Σοφοκλῆς Σοφίλου, γεννηθεὶς ἐν Ἀθήναις (ἐν Ὀλ. 74, 6') καὶ διαπρέφας ὡς πολιτικός καὶ στρατηγός, ἀνεδείχθη εἰς τῶν ἀρίστων δραματικῶν ποιητῶν τῆς ἀρχαιότητος, ἀναπτύξας καὶ τελειοποιήσας τὴν τραγῳδίαν περισσώτερον ἀφ' ὅ,τι ὁ πατὴρ αὐτῆς καὶ διδάσκαλός του Αἰσχύλος. Ἡ πλοκὴ τῶν δραμάτων του εἶνε ἀπλουστέρα, ἀλλ' ἡ γλῶσσα καὶ στιχοῦργία του ἐντονωτέρα τῆς τοῦ Εὐριπίδου. Ἐκ τῶν πολλῶν τραγῳδιῶν του ἐννεα μόνον ἐσώθησαν.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.
ΙΣΜΗΝΗ.
ΧΟΡΟΣ.
ΚΡΕΩΝ.
ΦΥΛΑΞ.

ΑΙΜΩΝ.
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΕΥΡΥΔΙΚΗ.
ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἡ Σκηνὴ ὑποτίθεται ἐν Θήβαις τῆς Βασιλείας.

ΑΝΤ. Ω κοινὸν αὐτάδελφον Ἰσμήνης κára,

Ἄρ' οἶσθ' ὅ, τι Ζεὺς τῶν ἀπ' Οἰδίου κακῶν

Ὅποιον οὐχὶ νῦν ἐτι ζῶσαιν τελεῖ;

Οὐδὲν γὰρ οὐτ' ἀλγεινόν, οὐτ' ἄτης ἄτερ,

Οὐτ' αἰσχρόν, οὐτ' ἀτιμόν ἐσθ', ὁποῖον οὐ

Τῶν σῶν τε καμῶν οὐκ ὅπωπ' ἐγὼ κακῶν.

Καὶ νῦν τί τοῦτ' αὐ φασὶ πανδῆμῳ πόλει

Κήρυγμα θεῖναι τὸν στρατηγὸν ἀρτίως;

Ἐχεις τι, κείσῃκουσας; ἢ σε λανθάνει

Πρὸς τοὺς φίλους στείχοντα τῶν ἐχθρῶν κακά;

ΙΣΜ. Ἐμοὶ μὲν οὐδεὶς μῦθος, Ἀντιγόνη, φίλων

Οὐθ' ἡδύς, οὐτ' ἀλγεινὸς ἔκετ', ἐξ ὅπου

Δυοῖν ἀδελφοῖν ἐστερήθημεν δύο,

Μαθ' θανόντων ἡμέρα διπλῇ χερί·

Ἐπεὶ δὲ φρουδός ἐστιν Ἀργεῖων στρατός;

Ἐν νυκτὶ τῇ νῦν, οὐδὲν οἶδ' ὑπέρτερον,

Οὐτ' εὐτυχοῦσα μάλλον, οὐτ' ἀτωμένη.

ΑΝΤ. Ἢδὲ καλῶς, καί σ' ἐκτὸς αὐλείων πυλῶν

* Αὐτάδ. Ἰσμ. κára], περιφρ. ἀντὶ Αὐταδέλφῃ Ἰσμήνῃ. * οἶσθ' ὅ, τι... ὁποῖον], οἶσθά τι τῶν κακῶν, ὅπερ ὁ Ζεὺς ἡμῖν οὐχὶ τελεῖ (ἐκτελεῖ). * Οὐτ' ἄτης ἄτερ], μῆτε χωρὶς ἄτης, ἐπομ. μετ' ἄτης, βλαβερόν. * Τὸν στρατηγόν], τὸν Κρέοντα, διοικούντα τὰς Θήβας ἐν ἐλλείψει βασιλέως. * Φίλων], περὶ φίλων. * Δύο], δύο ἡμεῖς. * Ἐπεὶ ὁ τῶν Ἀργ. στρατός φρουδός ἐστιν (ἀναχωρεῖ) ἐν τῇ νῦν νυκτὶ, = Οὐδὲν εἰδ' ὑπέρτερον], τίποτε περισσώτερον τούτου δὲν γνωρίζω.

Τουδ' οὐνεκ' ἐξέπεμπον, ὡς μόνῃ κλύοις.

ΙΣΜ. Τί δ' ἔστι; δηλοῖς γάρ τι καλχαίνουσ' ἔπος.

20

ΑΝΤ. Οὐ γάρ τάφου νῶν τῷ κασιγνήτῳ Κρέων,

Τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει;

Ἐτεοκλέα μὲν, ὡς λέγουσι, σὺν δίκῃ

Χρησθεὶς δικαίᾳ καὶ νόμῳ κατὰ χθονός

Ἐκρυψε, τοῖς ἔνερθεν ἔντιμον νεκροῖς.

25

Τὸν δ' ἄθλιως θανόντα Πολυνείκους νέκυα

Ἀστοῖσι φασιν ἐκκεκρῦχθαι τὸ μὴ

Τάφῳ καλύψαι, μηδὲ κωκυσαί τινα,

Ἐὰν δ' ἄκλαυστον, ἄταφον, αἰωνοῖς γλυκύν

Θησαυρόν, εἰσρωῶσι πρὸς χάριν βορᾶς.

30

Τοιαυτὰ φασὶ τὸν ἀγαθὸν Κρέοντα σοὶ

Κάμοι (λέγω γὰρ κάμῃ) κηρύξαντ' ἔχειν,

Καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσι

Σαφῇ προκηρύζοντα· καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν

Οὐχ ὡς παρ' οὐδέν· ἀλλ' ὅς ἂν τούτων τι δρᾷ,

35

Φόνον προκείσθαι δημόλευστον ἐν πόλει.

Οὕτως ἔχει σοὶ ταῦτα, καὶ δείξεις τάχα,

Εἴτ' εὐγενὲς πέφυκας, εἴτ' ἐσθλῶν κακῇ.

ΙΣΜ. Τί δ', ὦ ταλαίφρων, εἰ τάδ' ἐν τούτοις, ἐγὼ

Λύουσ' ἂν ἢ φάπτουσα προσθεῖμην πλέον;

40

ΑΝΤ. Εἰ ξυμπονήσεις καὶ ξυνεργάσει, σκόπει.

ΙΣΜ. Ποῖόν τι κινδύνευμα; ποῦ γνώμης ποτ' εἶ;

ΑΝΤ. Εἰ τὸν νεκρὸν ζῶν τῇδε κουριεῖς χερσί.

ΙΣΜ. Ἢ γὰρ νοεῖς θάπτειν σφ', ἀπόρρητον πόλει;

ΑΝΤ. Τὸν γοῦν ἐμὸν καὶ τὸν σόν, ἦν σὺ μὴ θέλῃς,

45

Ἀδελφόν. οὐ γὰρ δὴ προδοῦσ' ἀλώσομαι.

ΙΣΜ. Ὡς σχετλία, Κρέοντος ἀντειρηκότος;

ΑΝΤ. Ἀλλ' οὐδὲν αὐτῷ τῶν ἐμῶν μ' εἵργειν μέτα.

ΙΣΜ. Οἴμοι· φρόνησον, ὦ κασιγνήτῃ, πατήρ

Ὡς νῶν ἀπεχθὴς δυσκλεὲς τ' ἀπώλετο,

50

Πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων διπλᾶς

Ὅφεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῶ χερσί.

Ἐπειτα μήτηρ καὶ γυνή, διπλοῦν ἔπος,

²⁰ Καλχαίνουσ' ἔπος], κρύπτουσα, βυσσοδομοῦσα. ²¹ ²² Τάφου. τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας], τὸν μὲν ἐντίμως ἀξιώσας, τὸν δὲ ἀτίμως στερησας. ²³ Τοῖς ἔνερθεν ἔντιμον νεκροῖς], ἐντίμως ἐναρθίμιον ποιήσας αὐτὸν διὰ τούτου τοῖς κάτω νεκροῖς, ἴδ. Εὐρ. Ἑκ. 31. ²⁴ Τὸν ἀγαθόν], εἰρωνικῶς. 27, 30 παρβλ. σίγ. 189—192.

²⁵ Λέγω γὰρ κάμῃ], διότι συγκαταλέγω καὶ ἐμνηστῇ, καὶ τοι παρ' ὁμῶν οὐδενὸς λόγου ἀξιομένην. ²⁶ ²⁷ Καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν οὐχ ὡς παρ' οὐδέν], καὶ δὲν θεωρεῖ τὸ πρᾶγμα τοῦτο ὡς μηδαμινόν. ²⁸ Εἴτ' ἐσθλῶν κακῇ], εἴτ' ἐξ ἀγαθῶν (γονέων) κακῇ αὐτῇ.

²⁹ Εἰ τάδ' ἐν τούτοις], εἰ ταῦθ' οὕτως ἔχει. ³⁰ Λύουσ' ἂν, ἢ φάπτουσα], ἀφαιροῦσα ἢ προστιθεῖσα. ³¹ Ἀπόρρητον], ἐνν. ὅν, ἀπολύτως. ³² Ἀλλὰ οὐδὲν αὐτῷ μέτα (μέτερι), ὥς με εἵργειν τῶν ἐμῶν, οὐδὲν ἔχει διχαίωμα. ³³ Μήτηρ καὶ γυνή διπλοῦν ἔπος], ἢ

- Πλεκταῖσιν ἀρτάναισι λωβᾶται βίον·
Τρίτον δ' ἀδελφῶ δύο μίαν καθ' ἡμέραν 55
Αὐτοκτονοῦντε τῷ τάλαιπῶρῳ, μόρον
Κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπ' ἀλλήλοισιν χεροῖν.
Νῦν δ' αὖ μόνᾳ δὴ νῶ λειψιμμένα, σκόπει,
"Ὅσῳ κάκιστ' ὀλοῦμεθ', εἰ νόμου βία 60
Ψῆφον τυράννων ἢ κράτη παρέξιμεν.
'Αλλ' ἐνοεῖν χρὴ τοῦτο μὲν, γυναῖχ' ὅτι
"Ἐφυμεν, ὡς πρὸς ἄνδρας οὐ μαχομένα·
"Ἐπειτα δ', οὐνεκ' ἀρχόμεσθ' ἐκ κρείσσωνων,
Καὶ ταῦτ' ἀκούειν, κάτι τῶνδ' ἀλγίονα.
'Εγὼ μὲν οὖν αἰτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθονὸς 65
Εὐγυνιοῖαν ἴσχειν, ὡς βιάζομαι τάδε,
Τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι. τὸ γὰρ
Περὶ σὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα.
ANT. Οὗτ' ἂν κελεύσαιμ', οὗτ' ἂν, εἰ θέλοις ἔτι
Πράσσειν, ἐμοῦ γ' ἂν ἡδέως δρόφης μέτα. 70
'Αλλ' ἴσθ' ὅποιά σοι δοκεῖ. κείνον δ' ἐγὼ
Θάψω. καλὸν μοι τοῦτο ποιούσθῃ θανεῖν.
Φίλῃ μετ' αὐτοῦ κείσομαι, φίλιμ μέτα,
"Ὅσια πανουργήσας· ἐπεὶ πλείων χρόνος,
"Ὅν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς κάτω, τῶν ἐνθάδε. 75
'Εκεῖ γὰρ αἰεὶ κείσομαι· σοὶ δ' εἰ δοκεῖ,
Τὰ τῶν θεῶν ἔντιμ' ἀτιμάσας· ἔχε.
ISM. 'Εγὼ γέν οὐκ ἄτιμα ποιούμαι· τὸ δὲ
Βία πολιτῶν δρᾶν ἔφυν ἀμήχανος.
ANT. Σὺ μὲν τάδ' ἂν προῦχοι· ἐγὼ δὲ δὴ τάφον 80
Χώσου· ἀδελφῶ φίλτάτῳ πορεύσομαι.
ISM. Οἴμοι· τάλαινής, ὡς ὑπερδίδοικά σου.
ANT. Μὴ μοῦ προτάρξει· τὸν σὸν ἐξόρθου πότμον.
ISM. 'Αλλ' οὖν προμηνύσῃς γε τοῦτο μηδενὶ
Τούργων· κρυφῇ δὲ κεῖθε· σὺν δ' αὐτῶς ἐγώ. 85
ANT. Οἴμοι· καταῦδα· πολλὸν ἐχθίων ἔσει
Σιγῶς, ἐὰν μὴ πᾶσι κηρύξῃς τάδε.
ISM. Θερμὴν ἐπὶ ψυχροῖσι καρδίαν ἔχεις.
ANT. 'Αλλ' οἷδ' ἀρέσκουσ', οἷς μάλισθ' ἀδεῖν με χρὴ.

λοκίστη διττὴν κλῆσιν ἔχουσα (ὡς πρὸς τὸν Οἰδίπουν). ⁵⁵ Πλεκτ. ἀρτ., δι' ἀγρότης, διὰ σγοινίου. ⁶⁰ Νόμου βία], σὺν βίᾳ (διὰ τῆς παραβάσεως) τοῦ νόμου. ⁶⁰ Παρέξιμεν], παραβῶμεν. ⁶⁴ Καὶ ταῦτ' ἀκούειν], καὶ κατὰ ταῦτα ὑπακούειν. ⁶⁵ ⁶⁶ Αἰτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθ. εὐγυν. ἴσχειν], ἐξαιτουμένη τοὺς ὑποχθονίους θεοὺς συγγνώμην μοι ἔχειν. ⁶⁷ Τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι], τοῖς ἀρχουσι. ⁶⁸ Περὶ σὰ πράσσειν], πολυπραγμονεῖν, νεωτεροῖζειν.

⁸⁰ Σὺ μὲν τάδ' ἂν προῦχοι], ταῦτα προτείνεις ὡς πρόσχημα (πρόφασις). ⁸⁵ Σὺν δ' αὐτῶς], ὡπαύτως διέ. ⁸⁸ Θερμ. ἐπὶ ψυχρ. κτλ.] ἐξάπτῃ ἐν οὐ δέοντι (ἐν πράγματι ἀπαι- τοῦντι) ψυχρότητα, du sang froid, καθὼς λέγουσιν οἱ Γάλλοι.

- ΙΣΜ. Εἰ καὶ δυνήσκει γ'· ἀλλ' ἀμυγχανῶν ἐρῶς. 90
 ANT. Οὐκοῦν, ὅταν δὴ μὴ σθένω, πεπαύσομαι.
 ΙΣΜ. Ἀρχὴν δὲ θηρᾶν οὐ πρόπει τὰ μὴ γίναται.
 ANT. Εἰ ταῦτα λέξεις, ἐχθαρεῖ μὲν ἐξ ἐμοῦ,
 Ἐχθρὰ δὲ τῷ θανάτῳ προσκίσει δίκη. 95
 Ἀλλ' ἔα με καὶ τὴν ἐξ ἐμοῦ δυσβουλίαν
 Παθεῖν τὸ δεινὸν τοῦτο. πείσομαι γὰρ οὐ
 Τοσοῦτον οὐδὲν, ὥστε μὴ οὐ καλῶς θανεῖν.
 ΙΣΜ. Ἀλλ', εἰ δοκεῖ σοι, στείχε' τοῦτο δ' ἴσθ', ὅτι
 Ἄνους μὲν ἔρχει, τοῖς φίλοις δ' ὀρθῶς φίλῃ.
 ΧΟΡ. Ἀκτὶς ἀελίου, τὸ κάλλιστον ἐπταπύλῳ φανέν 100
 Θήβα τῶν πρότερον φάος,
 Ἐσάνθης ποτ', ὃ χρυσέας ἀμέρας βλέφαρον,
 Διορκίων ὑπὲρ βρέθρων μολούσα,
 Τὸν λεύκασπιν Ἀργόθεν ποῖν φῶτα βάντα πανσαγία,
 Φυγάδα πρόδρομον δευτέρῳ κινήσασα χαλινῷ, 105
 Ὅν ἐφ' ἀμετέρῳ γὰρ Πολυνείκης
 Ἀρθεὶς νεικίων ἐξ ἀμφιλόγων,
 Ὅξέα κλάζων αἰετὸς εἰς γᾶν
 Ὡς, ὑπερέπτα, λευκῆς χιόνος
 Πτέρυγι στεγανὸς, πολλῶν μεθ' ὀπλων, 110
 Ἐν θ' ἱπποκόμοις κορύβησσι.
 Στάς δ' ὑπὲρ μελάρων, φονίαισιν ἀμυγχανῶν κύκλῳ Ἀντιφρ. α.
 Λόγχαῖς ἐπτάπυλον στόμα,
 Ἔβρα, πρὶν ποτ' ἀμετέρων αἱμάτων γένυσιν
 Πλησθῆναι τε, καὶ στεφάνωμα πύργων 115
 Πευκάενθ' Ἡφριστον ἐλεῖν τοῖς ἀμφὶ νῶτ' ἐτάλλῃ
 Πάταγος Ἄρεος, ἀντιπάλῳ δυσχείρωμα δράκοντι.
 Ζεὺς γὰρ μεγάλῃς γλώσσης κόμπους Ἀντισφ. α.
 Ὑπερεχθαίρει καὶ σφας ἐσιδὼν
 Πολλῷ ρεύματι [προσνιττομένους], χρυσοῦ κναγχῆς 120
 Ὑπεροπλῖαις, παλτῶ ρίπτει

90 Δίκη], ἐν δίκη, δ. καίως. 100 103 Ἀκτὶς Ἀελίου κελ.] Ὁ ἀκτὶς τοῦ ἡλίου, χρυσοῦς ἡμέρας βλέφαρον, τὸ κάλλιστον τῶν ἐν τῇ ἐπταπύλῳ θήβῃ φανέντων πρότερον φάος, ἀνέτειλος ποτὲ (τέλος πάντων), κινήσασα φυγάδα πρόδρομον (φυγαδεύσασα προτροπάδην) δευτέρῳ χαλινῷ τὸν Ἀργόθεν βάντα πανσαγία λεύκασπιν φῶτα. — Διρκ. ὑπὲρ βρέθρων], ὑπὲρ τῆν πηγὴν Δίρκην, ῥυάκ' τινα παρὰ τὰς Θήβας, πηγάζοντα πρὸς ἀνατολὰς, ὡς φαίνεται, τῆς πόλεως. — Λεύκασπιν. φῶτα], τὸν κρατὸν τῶν Ἀργείων, οἱ ὅποιοι εἶχον λευκὰς ἀσπίδας. 109 10 Δευκῆς χιόνος πτέρυγι στεγανός], διὰ τὰς λευκὰς πανοπλῖας τῶν. 112 ἱπποκόμοις κορύβη], περιεφασαῖαις ἱππων θριβὶ κομώσας. 113 13 Ἀμυγχανῶν ἐπτάπυλον στόμα], διότι ἦσαν ἐπτά κρατηλάται, τῶν ὁποίων τὰ τέγματα παραβάλλει με γόματα τοῦ ἀετὸς. Τὸ δὲ φονίαισιν ἐν ἄλλοις γρφε. φονώσασιν. 115 13 Καὶ στεφάνωμα πύργων Πευκάενθ' Ἡφρ. ἐλεῖν] ἢ πρὶν ἢ περικίνῃ φλὺξ κυριεύσῃ (καύσῃ) τὸν περίβολον τῶν πύργων μας. 120 13 Τὸ πάταγος τοῦ Ἄρεος, δυσχείρωμα τῷ ἀντιπάλῳ (τῷ ἀετῷ) δράκοντι (τοῖς δρακοντοφύεσι οὗτος πάταγος τοῦ Ἄρεος, δυσχείρωμα τῷ ἀντιπάλῳ (τῷ ἐχθρικοῦ κρατῷ). 121 Παλτῶ ρίπτει πυρὶ], κατεκρήμνισεν αὐτὸν (καὶ ἐγνοῖ τὸν κρημνισμόν), ἔβη Δις γλ. Ἐπτά ἐπ' Θ. 437, διὰ τοῦ τινακτοῦ πυ-

- Πυρὶ, βαλβίδων ἐπ' ἄκρων ἤδη
 Νίκην ὀρμῶντ' ἀλαλάξαι
 Ἀντίτυπα δ' ἐπὶ γὰ πέσε τανταλωθεῖς
 * Πυρφόρος, ὃς τότε μαινομένα ξὺν ὀρμῇ
 Βακχεύων ἐπέπνει ῥιπαῖς ἐχθίστων ἀνέμων.
 Εἶχε δ' ἄλλα τὰ μὲν γ'
 Ἄλλα, τὰ δ' ἄλλοις ἐπενώμα στυρελίζων μέγας Ἄρης
 Δεξιόσειρος.
 Ἑπτὰ λοχαγοὶ γὰρ ἐφ' ἑπτὰ πόλεις
 Ταχθέντες ἴσοι πρὸς ἴσους, ἔλιπον
 Ζηνὶ τροπαίῃ πάγχυαλκα τέλη·
 Πλὴν τοῖν στυγεροῖν, ὦ, πατρός ἐνός
 [Μητρός τε μιᾶς φύντε, καθ' αὐτοῖν]
 Δικρατεῖς λόγγας στήσαντ', ἔχετον
 Κοινοῦ θανάτου μέρος ἄμφο.
 Ἄλλὰ γὰρ ἃ μεγαλῶνυμος ἦλθε Νίκα
 Τᾷ πολυαρμάτῃ ἀντιχαρεῖσα Θήβα,
 Ἐκ μὲν δὴ πολέμων τῶν νῦν θέσθε λησμοσύναν,
 Θεῶν δὲ ναοὺς χοροῖς
 Παννυχίοις πάντας ἐπέλθωμεν ὁ Θήβας δ' ἐλελίχθων
 Βάκχιος ἄρχοι.
 Ἄλλ' ὅδε γὰρ δὴ βασιλεὺς χώρας
 Ὁ Μενοικεὺς θεῶν νεοχμῶς νεαροῖς
 Ἐπὶ συντυχίαις χωρεῖ, τινὰ δὴ
 Μῆτιν ἐρέσσω, ὅτι σύγκλητον
 Τήνδε γερόντων προῦθετο λέσχην,
 Κοινῷ κηρύγματι πέμψας;
 ΚΡΕ. Ἄνδρες, τὰ μὲν δὴ πόλεος ἀσφαλῶς θεοὶ
 Πολλῷ σάλῳ σείσαντες, ὥρθωσαν πάλιν·
 Ὑμᾶς δ' ἐγὼ πομπῶσιν ἐκ πάντων δίχα
 Ἔσταιν ἰκέσθαι τοῦτο μὲν, τὰ Λαῖου
 Σέβοντας εἰδῶς εὐ θρόνων ἀεὶ κράτη.
 Τοῦτ' αὖθις, ἡνίκ' Οἰδίπους ὤρθου πόλιν,
 Καπεὶ διώλετ', ἀμφὶ τοὺς κείνων ἔτι

Στρεφ. 6'.
125

Σύστ. 6'.

135

140

Ἀντισύστ. 6'.

145

150

ρὸς τοῦ κεραυνοῦ). 122 25 Βαλβ. ἐπ' ἄκρων ἤδη κτλ.] ἐπιβαίνοντα ἤδη τοῦ τείχεος τῶν
 Θ. 123 Πυρφόρος], ὑπαινίσσεται τὸν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τοῦ Καπανέως εἰκονισμένον πυρ-
 φόρον ἄνδρα. 127 29] ὁ δὲ μέγας δεξιόσειρος (ἴδε τὸ Λεξ.) Ἄρης, ἅλλα μὲν (μερὲς τοῦ ἐχ-
 θρικοῦ στρατοῦ) κατέχευεν ἄλλα δὲ στυρελίζων ἐπενώμα ἐπ' ἄλλοις. 131 32 ἔλιπον Ζ.
 τροπ. κτλ.], κατέλιπον (προευθέτης ἢ φυγόντες ἐν δὴ ποτε) τῶν ὀπλων τῶν ἵνα χρησι-
 μέυσθ' ὡς τροπαίον. 133 Τοῖν στυγεροῖν], τῶν μισητῶν δύο ἀδελφῶν, τοῦ Ἑκτοκλ. καὶ
 Πολυν. 134 35], στήσαντες καθ' αὐτῶν (κατ' ἀλλήλων) τὰς δικρατεῖς αὐτῶν λόγγας
 (μονομαχίαντες), ἔλαχον ἀμρότεροι κοινοῦ θανάτου. 137 Ἀντιχαρεῖσα], ἀντὶ λύπης χα-
 ρὰν χορηγοῦσα. 138 Νεοχμῶς], νέος (βατ. λεύς). 143 44 Νεαροῖς ἐπὶ σ.] μετὰ τὰς νέας
 θεοῖν τελεσθεῖσας περιπτώσεις. 145 Ἐρέσσω]. ἀστέφω, ἀνακυκλῶν, μετφορ.
 146 46 Σύγκλ. προῦθ'. λέσχην], συνεχέλεσε συμβούλιον. 148 Τοῦτ' αὖθις], ἀντὶ τοῦτο δ'
 αὖθις. — Ὁρθου πόλιν], διετίπε, διεύθυνεν, ἐθαλίκεν.

Παῖδας μένοντας ἐμπέδοις φρονήμασιν. 165
 Ὅτ' οὖν ἐκεῖνοι πρὸς διπλῆς μοίρας μίαν
 Καθ' ἡμέραν ὦλοντο, πείσαντές τε καὶ
 Πληγέντες αὐτόχειρι σὺν μιάσματι,
 Ἐγὼ κράτη δὴ πάντα καὶ θρόνους ἔχω 160
 Γένους κατ' ἀγχιστεῖα τῶν ὀλωλότων.
 Ἀμήχανον δὲ πάντος ἀνδρὸς ἐκμαθεῖν
 Ψυχὴν τε καὶ φρόνημα καὶ γνώμην, πρὶν ἂν
 Ἀρχαῖς τε κοὶ νόμοισιν ἐντριβὴς φανῇ.
 Ἔμοι γάρ, ὅστις, πᾶσαν εὐθύνων πόλιν, 165
 Μὴ τῶν ἀρίστων ἄπτεται βουλευμάτων,
 Ἀλλ' ἐκ φόβου του γλῶσσαν ἐγκλείσας ἔχει,
 Κάκιστος εἶναι νῦν τε καὶ πάλαι δοκεῖ.
 Καὶ μείζον' ὅστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας
 Φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω.
 Ἐγὼ γάρ, ἵστα Ζεὺς ὁ πάνθ' ὄρων ἀεὶ, 170
 Οὐτ' ἂν σιωπήσαιμι τὴν ἄτην ὄρων
 Στείγουσαν ἀστοῖς ἀντὶ τῆς σωτηρίας.
 Οὐτ' ἂν φίλον ποτ' ἄνδρα δυσμενῇ γυθὸς
 Θείμην ἑμαυτῷ, τοῦτο γιγνώσκων, ὅτι 175
 Ἡδ' ἐστὶν ἡ σώζουσα, καὶ ταύτης ἔπι
 Πλέοντες ὁρήης τοὺς φίλους ποιούμεθα.
 Τοιοῦδ' ἐγὼ νόμοισι τήνδ' αὔξω πόλιν,
 Καὶ νῦν ἀδελφὰ τῶνδε κηρύξας ἔχω
 Ἀστοῖσι, παῖδων τῶν ἀπ' Οἰδίπου πέρι. 180
 Ἐτεοκλέα μὲν, ὃς πόλεως ὑπερμαχῶν
 Ὀλωλε τῆςδε, πάντ' ἀριστεύσας δορὶ,
 Τάφῳ τε κρύψαι καὶ τὰ πάντ' ἐφαγνίσαι,
 Ἄ τοῖς ἀρίστοις ἔρχεται κάτω νεκροῖς
 Τὸν δ' αὖ ξυναίμμον τοῦδε, Πολυνείκην λέγω, 185
 Ὃς γῆν πατρώαν καὶ θεοὺς τοὺς ἐγγενεῖς,
 Φυγὰς κατελθὼν, ἠθέλησε μὲν πυρὶ
 Πρῆσαι κατάκρας, ἠθέλησε δ' αἵματος
 Κοινοῦ πάσασθαι, τοὺς δὲ δουλώσας ἄγειν,
 Τοῦτον πόλει τῇδ' ἐκκεκλήρυκται τάφῳ
 Μῆτε κτερίζειν, μῆτε κωκυῖσαι τινα, 190
 Ἐὰν δ' ἄθραπτον, καὶ πρὸς οἰωνῶν δέμας
 Καὶ πρὸς κυνῶν ἐδεστὸν αἰκισθέντ' ἰδεῖν.
 Τοιόνδ' ἐμὸν φρόνημα, κοῦ ποτ' ἐκ γ' ἐμοῦ
 Τιμὴν προέξουσ' οἱ κακοὶ τῶν ἐνδίκων.

160 Κατ' ἀγχιστ. τῶν ὀλωλ., διότι ἡ τοκάστη ἦτον ἀδελφὴ του. 178 Ἀδελφὰ τῶν δε],
 ὅμοια (σύμφωνα) τοῦτοις (τοῖς εἰρημένοις). 183 Ἐρχεται κάτω], προσφέρεται. 188 Τοὺς
 δε], τοὺς μὲν φονεῖσαι, τοὺς δὲ ἐνυλγῶνῃσαι. 190 Τιμὴν προέξ.] κατὰ τὴν τιμὴν.

Ἄλλ' ὅστις εὖνους τῆδε τῇ πόλει, θανὼν
καὶ ζῶν ὁμοίως ἐξ ἐμοῦ τιμῆται.

195

ΧΟΡ. Σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει, παῖ Μενοικέως Κρέον,
τὸν τῆδε δύνουν καὶ τὸν εὐμενῇ πόλει.
Νόμῳ δὲ χρῆσθαι παντὶ πού γ' ἔνεστι σοι,
καὶ τῶν θανόντων, χυπόσοι ζῶμεν, πέρι.

200

ΚΡΕ. Ὡς ἂν σκοποὶ νῦν ᾗτε τῶν εἰρημένων.

ΧΟΡ. Νεωτέρῳ τῷ τοῦτο βαστάζειν πρόβες.

ΚΡΕ. Ἄλλ' εἰς' ἐτοιμοὶ τοῦ νεκροῦ γ' ἐπίσκοποι.

ΧΟΡ. Τί δῆτ' ἂν ἄλλο τοῦτ' ἐπεντέλλοις ἐτι;

ΚΡΕ. Τὸ μὴ 'πιχωρεῖν τοῖς ἀπιστοῦσιν τάδε.

205

ΧΟΡ. Οὐκ ἔστιν οὕτω μῶρος, ὅς θανεῖν ἔρῃ.

ΚΡΕ. Καὶ μὴν ὁ μισθὸς γ' οὗτος. ἀλλ' ὑπ' ἐλπίδων

Ἄνδρας τὸ κέρδος πολλάκις διώλεσεν.

ΦΥΛ. Ἄναξ, ἐρῶ μὲν οὐχ ὅπως τάχους ὑπο

Δύσπνους ἰκάνω, κοῦφον ἐξάρας πόδα·

210

Πολλὰς γὰρ ἔσχον φροντίδων ἐπιστάσεις;

Ὅδοις κυκλῶν ἐμαυτὸν εἰς ἀναστροφὴν.

Ψυχὴ γὰρ ἡῦδα πολλὰ μοι μυθουμένη·

«Τάλας, τί χωρεῖς, οἱ μολῶν δῶσεις δίκην;

215

Τλήμων, μενεῖς αὖ; καὶ τὰδ' εἴσεται Κρέων

Ἄλλου παρ' ἀνδρός, πῶς σὺ δῆτ' οὐκ ἀλγυνεῖ;»

Τοιαυτ' ἐλίσσων ἥνυτον σκολῇ βραδύς·

Χούτας ὁδὸς βραχεῖα γίνεταί μακρά.

Τέλος γε μέντοι δεῦρ' ἐνίκησεν μολεῖν

Σοί· καὶ τὸ μῆδ' ἐξερῶ, φράσω δ' ὅμως·

220

Τῆς ἐλπίδος γὰρ ἔρχομαι δεδραγμένος

Τὸ μὴ παθεῖν ἂν ἄλλο πλὴν τὸ μόρσιμον.

Τί δ' ἔστιν, ἀνθ' οὗ τήνδ' ἔχεις ἀθυμίαν;

ΦΥ. Φράσαι θέλω σοι πρῶτα τάμαυτοῦ. τὸ γὰρ

Πρᾶγμ' οὗτ' ἔδρας', οὗτ' εἶδον ὅστις ἦν ὁ θρῶν·

225

Οὐδ' ἂν δικαίως εἰς κακὸν πέσοιμί τι.

ΚΡ. Εὖ γε στοχάζει, κάποφράγνυσαι κύκλῳ

Τὸ πρᾶγμα· δηλοῖς δ' ὥς τι σημανῶν νέον·

ΦΥ. Τὰ δεινὰ γάρτοι προστίθης ὄκνον πολύν.

ΚΡ. Οὐκουν ἐρεῖς ποτ', εἰτ' ἀπαλλαχθεὶς ἄπει;

230

ΦΥ. Καὶ δὴ λέγω σοι. τὸν νεκρὸν τις ἀρτίως

Θάψας βέβηκε, κἀπὶ χρωτὶ διψίαν

Κόνιν παλύνας, ἀφαγιστεύσας ἂ χρῆ.

ὑπερέξουσιν, ἧ' ἔξουσι τιμὴν ἐξ ἐμοῦ πρὸ τῶν ἐνδ. 201 Ὡς ἂν σκοποὶ ᾗτε], ἐνν. ὁρᾷτε
τοίνυν ὅπως ᾗτε. 202 Τοῦτο], τὸ φρερεῖν τὸν νεκρὸν. 203 Τὸ μὴ 'πιχ. τοῖς ἀπισ. τά
δε], τὸ μὴ συγχωρεῖν τοῖς ἀπειθήουσιν τυγόν περὶ ταῦτα. 207 Ὁ μισθός γ' οὗτος], τοῦ
ἀπειθήσαντος ὁ μισθός (ὁ θάνατος) ἔσται. 209 Ἐρῶ μὲν οὐχ ὅπως κτλ.] οὐκ ἐρῶ μὲν ὅτι
ἦλθον θυσιπνεύς ὑπὸ τάλῳ.

- ΚΡ. Τί φής; τίς ἀνδρῶν ἦν ὁ πολμήσας τάδε;
 ΦΥΛ. Οὐκ οἶδ'. ἐκεῖ γὰρ οὔτε του γενῆδος ἦν 235
 Πληγῆμ', οὐ δικέλλης ἐκβολή· στύφος δὲ γῆ,
 Κκι χέρσος ἀρρώξ', οὐδ' ἐπημαξευμένη
 Τροχοῖσιν, ἀλλ' ἄσκημος οὐργάτης τις ἦν.
 Ὅπως δ' ὁ πρῶτος ἡμῖν ἡμεροσκοπός
 Δείκνυστι, πᾶσι θαῦμα δυσχερὲς παρῆν. 240
 Ὁ μὲν γὰρ ἡφάνιστο, τυμδήρης μὲν οὐ·
 Λεπτὴ δ', ἄγος φεύγοντος ὧς, ἐπὶν κόνις,
 Σημεῖα δ' οὔτε θηρὸς, οὔτε του κυνῶν
 Ἐλθόντος, οὐ σπάσαντος ἐξεφαίνετο.
 Λόγοι δ' ἐν ἀλλήλοισιν ἐβρόθουν κακοί, 245
 Φύλαξ ἐλέγχων φύλακα· καὶ ἐγίγνετο
 Πληγῇ τελευτῶς, οὐδ' ὁ κωλύσων παρῆν.
 Εἷς γάρ τις ἦν ἕκαστος οὐξειργασμένος,
 Κούδεις ἐναργής, ἀλλ' ἔφρευγε μὴ εἰδέναι.
 Ἦμεν δ' ἔτοιμοι καὶ μύθους αἶρειν χερσίν, 250
 Καὶ πῦρ διέρπειν, καὶ θεοὺς ὀρκωμεῖν,
 Τὸ μῆτε δρᾶσαι, μῆτε τῷ ξυνεῖδέναι.
 Τὸ πρᾶγμα βουλευσάντι, μῆτ' εἰργασμένῳ.
 Τέλος δ', ὅτ' οὐδὲν ἦν ἐρευνῶσιν πλέον,
 Λέγει τις εἷς, ὅς πάντας εἰς πέδον κάρα 255
 Νεῦσαι φόβῳ προὔτρεψεν· οὐ γὰρ εἵχομεν
 Οὐτ' ἀντιφωνεῖν, οὐθ' ὅπως δρώντες καλῶς
 Πράξαίμεν. ἦν δ' ὁ μῦθος, ὡς ἀνοιστέον
 Σοὶ τοῦργον εἴη τοῦτο, κοῦχι κρυπτέον.
 Καὶ ταῦτ' ἐνίκα, καὶ μὲ τὸν δυσδαίμονα 260
 Πάλος καθαιρεῖ τοῦτο τὰ γὰθὸν λαβεῖν.
 Πάρεμι δ' ἄκων οὐχ ἐκούσιν, οἶδ' ὅτι.
 Στέργει γὰρ οὐδεὶς ἄγγελον κακῶν ἐπῶν.
 ΧΟΡ. Ἄναξ, ἐμοὶ τοι, μῆτι καὶ θεήλατον
 Τοῦργον τόδ', ἡ ξύννοια βουλευεῖ πάλοι. 265
 ΚΡ. Παῦσαι, πρὶν ὁργῆς καὶ μεστῶσαι λέγων,
 Μὴ φευρεθῆς ἄνους τε καὶ γέρον ἅμα.

235 30 Γενῆδος Πληγῆμ', ἀέτης πληγῆ.—δικέλλης ἐκβολή], γῶμα ἀνεσκαμμένον διὰ δικέλλης.—στύφος], στύφος, σκληρὸς, ἄττ. 237 Ἀρρώξ', ἀρρώξ, ἀσκαπτός. 241 Ὁ μὲν γὰρ (νεκρὸς) οὐκ ἐφαίνετο, ἐκεκάλυπτο (ὑπὸ τῆς κόνεως). 242 Ἄγος φεύγοντος ὧς], ὡς ἀρπασιζόμενον τινὸς τὸ ἄγος (τὸ μίasma, ὃ προσετρίβετο τῷ παρορῶντι νεκρῷ ἀταφόν). 246 Φ. ἐλέγχων φ.], εὐθεῖα ἀπόλυτος ἀπὸ γενικῆς. 248 49 Εἷς γάρ τις κτλ.], διότι αὐτὸς μὲν τις ἕκαστος ἡμῶν εἷς ἦν (ἐδόκει εἶναι) ὁ δρᾶσας, οὐδεὶς δ' ἦν ἐναργής.—ἐφρευγε τῷ μὴ εἰδέναι], ἀπέφρευγε τὴν ἐνοχλὴν τῆς πράξεως, λέγων ὅτι οὐκ οἶδε. 250 Μύθους αἶρειν], εἶδος ὀρκου, καθ' ὃ μύθους πεπρωτακτωμένους ἐβόσσαν. οὕτω δὲ τὸ: Πῦρ διέρπειν τοιαῦτα: ἦσαν δὲ περὶ τὸν μεσσίωνα αἱ καλούμεναι κρίσεις τοῦ θεοῦ, Jugemens de Dieu 261 Τοῦτο τ' ἀγαθόν], τοῦτο τὸ ἀριστέον, εἶρων, 263 θεήλατον], θεοῦ γενόμενον, ὡς ἐπὶ συμφορῆς ἡ θεομηνίας.

Λέγεις γὰρ οὐκ ἀνεκτὰ, δαίμονας λέγων
Πρόνοιαν ἴσχειν τοῦδε τοῦ νεκροῦ πέρι.

Πότερον ὑπερτιμῶντες, ὥς εὐεργέτην,

Ἐκκυπτον αὐτόν, ὅστις ἀμφικίονας

Ναοὺς πυρώσων ἤλθε κἀναθήματα,

Καὶ γῆν ἐκείνων καὶ νόμους διασκεδῶν;

Ἦ τοὺς κακοὺς τιμῶντας εἰσορᾷς θεοὺς;

Οὐκ ἔστιν ἄλλα ταῦτα καὶ πάλαι πόλεως

Ἄνδρες μόλις φέροντες ἐρρόθουν ἐμοί;

Κρυφῇ κἀρα σείοντες· οὐδ' ὑπὸ ζυγῷ

Δόφον δικαίως εἶχαν, ὥς στέργειν ἐμέ.

Ἐκ τῶνδε τούτους ἐξεπίσταμαι καλῶς

Παρηγμένους μισθοῖσιν εἰργάσθαι τάδε.

Οὐδέν γὰρ ἀνθρώποισιν, οἷον ἄργυρος,

Κακὸν νόμισμα ἔδλαστε. τοῦτο καὶ πόλεις

Πορθεῖ, τὸδ' ἄνδρας ἐξανίστησιν δομῶν·

Τὸδ' ἐκδιδάσκει καὶ παραλλάσσει φρένας

Χρηστὰς πρὸς αἰσχρὰ πράγμαθ' ἵστασθαι βροτῶν

Πανουργίας· ὃ ἔδειξεν ἀνθρώποις ἔχειν,

Καὶ παντὸς ἔργου δυσσέβειαν εἰδέναι.

Ὅσοι δὲ μισθοαρνούντες ἤγνυσαν τάδε,

Χρόνῳ ποτ' ἐξέπραξαν ὥς δοῦναι δίκην.

Ἄλλ' εἴπερ ἴσχει Ζεὺς ἔτ' ἐξ ἐμοῦ σέβας,

Εὖ τοῦτ' ἐπίστας, ὅρκιος δέ σοι λέγω,

Εἰ μὴ τὸν αὐτόχειρα τοῦδε τοῦ τάφου

Εὐρόντες ἐκφανεῖτ' ἐς οὐθαλμοὺς ἐμοῦ;

Οὐχ ὑμῖν ᾄδης μῦθος ἀρκέσει, πρὶν ἂν

Ζῶντες κρεμαστοὶ τῇδε δηλώσῃ ὕβριν,

Ἴν' εἰδότες τὸ κέρδος ἐνθεν οἰστέον,

Τὸ λοιπὸν ἀρπάξῃτε, καὶ μάθῃθ', ὅτι

Οὐκ ἐξ ἀπαντος δεῖ τὸ κερδαίνειν φιλεῖν.

Ἐκ τῶν γὰρ αἰσχυρῶν λημμάτων τοὺς πλείονας

Ἀτωμένους ἴδοις ἂν ἢ σεσωσμένους.

ΦΥΛ. Εἰπεῖν τι δώσεις, ἢ στραφαῖς οὕτως ἔω;

ΚΡ. Οὐκ οἶσθα καὶ νῦν ὥς ἀναιδῶς λέγεις;

ΦΥΛ. Ἐν τοῖσιν ὥσιν ἢ πῇ τῇ ψυχῇ δάκνει;

ΚΡ. Τί δὲ ρυθμίζεις τὴν ἐμὴν λύπην, ὅπου;

ΦΥΛ. Ὅ ὅσων σ' ἀνιᾷ τὰς φρένας, τὰ δ' ὧτ' ἐγώ.

ΚΡ. Οἶμα, ὥς ἀλλήματα δῆλον ἐκπεφυκὸς εἶ.

271 78 Ἀμφικίονας ναοῦς], περιτύλους. 276 Ἐρρόθουν ἐμοί], ὑπεψιθύριζον (ἐγόγγυζον) κατ' ἐμοῦ. 279 Τούτους], τοὺς φύλακας. 283 Νόμισμα], ἐθιμον, νόμιμον. 284 Οὐχ ἡμῖν ᾄδης μῦθος ἀρκέσει], δὲν θέλει εἶναι ἀρκετὸς δι' ὑμᾶς ἀπλῶς θάνατος, δὲν θέλετε φανεῖσθαι πρὶν αὐτοῦ. (ἄλλως ἢ δι' ἀγχόνης). 285 Ἐν τοῖσιν ὥσιν ἢ πῇ τῇ ψυχῇ δάκνει], τί σε λύπει λοιπὸν, ἐὰν ἀκούσῃς;

ΦΓΑ. Οὐκ οὖν τὸ γ' ἔργον τοῦθ' ὁ ποιήσας ποτε.

ΚΡ. Καὶ ταῦτ' ἐπ' ἀργύρῳ γε τὴν ψυχὴν προδούς.

ΦΓΑ. Φεῦ!

Ἡ δεινὸν, ᾧ δοκεῖ γε, καὶ ψευδῇ δοκεῖν.

ΚΡ. Κόμψενε νῦν τὴν δόξαν· εἰ δὲ ταῦτα μὴ

Φανεῖτέ μοι τοὺς δρῶντας, ἐξερεῖθ', ὅτι

Τὰ δειλὰ κέρδη πημονὰς ἐργάζεται.

ΦΓΑ. Ἄλλ' εὐρεθῇ μὲν μάλιστα· ἔαν δέ τοι

Ληθῇ τε καὶ μὴ (τοῦτο γὰρ τύχῃ κοινῇ),

Οὐκ ἔσθ' ὅπως ὅψει σὺ δεῦρ' ἐλθόντα με·

Καὶ νῦν γὰρ ἐκτὸς ἐλπίδος γνώμης τ' ἐμῆς

Σωθεῖς θρεῖλω τοῖς θεοῖς πολλὴν χάριν.

ΧΟΡ. Πολλὰ τὰ δεινὰ, κούδεν ἀνθρώπου δεινότερον πέλει.

Στρεφ. α.

Τοῦτο καὶ πολλοὺ πέραν πόντου χειμερίῳ νότῳ

Χωρεῖ, περιβρυχίοισι περὶ ὑπ' οἰδίμασι

Θεῶν τε τὰν ὑπερτάταν, Γᾶν

Ἄσθιτον, ἀκαμάταν ἀποτρύεται,

Ἰλλομένων ἀρότρων ἔτος εἰς ἔτος,

Ἰππεῖφ γένει πολεύων.

Κουφονόων τε φύλον ὀρνίθων ἀμφιβάλων ἄγει,

Ἀντιστρεφ. α.

Καὶ θηρῶν ἀγρίων ἔθνη, πόντου τ' εἰναλίαν φύσιν

Σπείρασι δικτυοκλώστοις, ἀριφραδῆς ἀνῆρ·

Κρατεῖ δὲ μηχαναῖς ἀγραυλοῦ

Θηρὸς ὀρεσσιβάτα, λασιαυχενά θ'

* Ἴππον ἄζεται ἀμφίλορον ζυγόν,

330

Οὐρεῖον τ' ἀδμήτα ταῦρον.

Καὶ φθέγμα, καὶ ἀνεμὸν φρονήμα, καὶ ἀστυνόμους

Στρεφ. β'.

Ὅργας ἐοιδαζατο, καὶ δυσαύλων πάγων

Αἰθρία καὶ οὐτομθρα φεύγειν βέλη.

³²⁸ Ἡ δεινὸν [χρ.], δεινὸν ἢ ψευδὲς δόξα (ἢ πρόληψις). ³²⁹ Κόμψενε νῦν τὴν δόξαν], ῥη-
τόρευε κομψῶς περὶ δόξης. ³³² Τὰ δειλὰ κέρδη], τὰ αἰσχρὰ, ὡς ἐκ τοῦ ἱπακοῦσθαι. ³³³ Τοὺς
καλυπτομένους τοῦτους λόγους ἐννοεῖται ὅτι λέγει ὁ κήρυξ, ἀναχωρήσαντος ἤδη τοῦ Κρέοντος.

³³⁴ Τὰ δεινὰ], τὰ θαυμάσια. ³³⁵ 20 Πολιού.. πόντου], τοῦ λευκοῦ, διὰ τὰ ἀπρίζοντα
κύματα, καθὼς λέγουσι καὶ σήμερον οἱ ναῦται Ἀσπρὴν θάλασσαν. Τὸ Αἰγαῖον πέλαγος,
τὸ ὅποιον φαίνεται ὅτι ἐννοεῖ καὶ ὁ ποιητής, ὅθεν ἐπιφέρει: Χειμερίῳ νότῳ, διότι ἵνα

πλευσῇ τις πέραν (ἐπέκεινα) τοῦ Αἰγαίου, πρὸς τὴν Μαύρην θάλασσαν, χρειάζεται νότιον
ἄνεμον. ³³⁶ Περιβρυχ.. οἰδμ.], ἵσως ἐννοεῖ τὰς Κυανέας πέτρας καὶ τὸν Βόσπορον.

* Τρηχεῖς σπιλάδεςσιν ἐεργμένον ἀμφοτέρωθεν, δινηεῖς δ' ὑπένερθεν ἀνακλύζουσιν [οὐ-
σάν νῆα βόος, * κατὰ τὸν Ἀπολλών. ³⁴⁰ Ἀκαμάταν], ἀκούραστον εἰς τὸ βλαστάνειν. —
ἀποτρύεται], ἀποδρύνει, γεωργεῖ. ³⁴¹ Ἰλλομένων], στρεφόμενων. — ἔτος εἰς ἔτος], κατ'
ἔτος. ³⁴² Ἰππεῖφ γένει πολεύων], περιπολῶν (στρέφων) διὰ τῶν ἵππων. ³⁴³ Κουφονόα
ων], διὰ τὸ εὐκατάτητον. — ἀμφιβάλων], διὰ τοῦ ἀμφιβλήστρου (δικτύου) θηρεύσας.

³⁴⁴ Ἴππον ἄξ. ἀμφ. ζυγόν], ἄξει ὑπὸ τὸν ἀμφίλορον ζυγόν (τὴν ζεύγλην).
³⁴⁵ 34 Καὶ φθέγμα], τὴν γλῶσσαν, τὸν λόγον. — ἀνεμὸν φρονήμα], τὴν περὶ τῶν με-
τεώρων (τῆς αἰμοσφαίρας) γνώσιν. — Ἀστυνόμους ἀρχάς], τοὺς ἀρχοντας τῆς πόλεως,
κατὰ διόρθ. ἀντὶ Ὅργας. — βέλη, τὰς προσβολὰς (τὰς ἐπιηρείας) τῆς αἰθρίας, τῶν παγε-
τῶν καὶ τῶν ὁμῶν.

Παντοπόρος, ἄπορος
Ἐπ' οὐδὲν ἔρχεται τὸ μέλλον·
Ἀἶδα μόνον φεῦξιν οὐκ ἐπάξεται·
Νόσων δ' ἀμηχάνων φυγὰς συμπεφρασται·
Σοφὸν τι τὸ μηχανόεν τέχνας ὑπὲρ ἐλπίδ' ἔχων, Ἀντιστρ. 6'.
Ποτὲ μὲν κακὸν, ἄλλοτ' ἐπ' ἐσθλὸν ἔρπει, νόμους 340

Παρείρων θεῶν τ' ἐνορκον δίκαν,
Ἵψίπολις· ἄπολις δ',
Ὅτω τὸ μὴ καλὸν ξύνεστι
Τόλμας χάριν. μήτ' ἐμοὶ παρέστις
Γένοιτο, μήτ' ἴσον φρονῶν, ὃς τάδ' ἔρδει. 345

Βίς δαιμόνιον τέρας ἀμφινῶ
Τόδε, πῶς εἰδὼς ἀντιλογήσω
Τήνδ' οὐκ εἶναι παῖδ' Ἀντιγόνην.
Ὡ εὐστήνος,

Καὶ δυστήνου πατρός Οἰδιπόδα, 350
Τί ποτ'; οὐ δὴ που σέ γ' ἀπιστοῦσαν
Τοῖς βασιλείοισιν ἄγουσι νόμοις,
Καὶ ἐν ἀφροσύνῃ καθελόντες;

ΦΥΛ. Ἦδ' ἔστ' ἐκείνῃ τοῦργον ἢ ἔχειρασμένη.
Τήνδ' εἴλομεν θάπτουσαν. ἀλλὰ ποῦ Κρέων; 355

ΧΟΡ. Ὅδ' ἐκ δόμων ἀφορρὸς εἰς θεόν περᾶ.

ΚΡ. Τί δ' ἔστι; ποῖα ξύμμετρος προῦθην τύχη;

ΦΥΛ. Ἄναξ, βροτοῖσιν οὐδὲν ἔστ' ἀπώμοτον.
Ψεῦδει γάρ ἢ πίνουσι τὴν γνώμην· ἐπεὶ
Σχολῇ ποῖ' ἤξειν δευρ' ἂν ἐξήλχουν ἐγώ, 360
Ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς, αἷς ἐχειμάσθην τότε.

Ἄλλ' ἢ γὰρ ἐκτός καὶ παρ' ἐλπίδας χαρὰ
Ἔοικεν ἄλλῃ μῆκος οὐδὲν ἡδονῇ,

Ἦκω, δι' ὅρκων καίπερ ὦν ἀπώμοτος,
Κόρην ἄγων τήνδ', ἢ καθευρέθῃ τάφον 365
Κοσμοῦσα. κληρὸς ἐνθάδ' οὐκ ἐπάλλετο,

Ἄλλ' ἔστ' ἐμὸν θυόρμαιον, οὐκ ἄλλου, τόδε.
Καὶ νῦν, ἄναξ, τήνδ' αὐτὸς, ὡς θέλεις, λαβὼν

Καὶ κτεῖνε, καξέλεγχε· ἐγὼ δ' ἐλεύθερος
Δίκαιός εἰμι τῶνδ' ἀπηλλάχθαι κακῶν. 370

535 359]. Πάντα πόρον ἐφευρίσκων, ἐπ' οὐδὲν τὸ μέλλον ἔρχεται ἄπορος. 539], ἔχων τε ὑπὲρ ἐλπίδα σοφὸν τὸ μηχανόεν τῆς τέχνης διὰ τῆς περὶ τὰς τέχνας σοφίας αὐτοῦ μηχανώμενος καὶ τὰ ἀνέλπιστα. 540 41. Νόμους παρείρων κτλ., περιβέβλων μὲν ἔχων γηινους (ἀνθρωπίνους) καὶ θεῖους νόμους, ὑψὸς τὰς πόλεις· ὅτω δὲ τὸ μὴ καλὸν ξύνεστι τολμας χάριν, (αὗτος) ἄπολις. 345 Εἰς δαιμ. τέρας κτλ., ὁ χορὸς, βλέπων αἵρνης τὴν Ἀντιγόνην ἀγομένην, ἀπορεῖ. 351 Καὶ ἐν ἀφρ. καθελ.] καὶ τοὶ ἐλόντες ἀφρόνως (ἀνοήτως).

557 Σύμμετρ. πρ. τ.] τί εἴλογον ἢ ἐπόμενον τοῖς προσηγγελλομένοις συνέβη;

359 Ψεῦδει γάρ κτλ.] ἢ ἐπιγιννομένη ἐννοία ψεῦδει τὴν γενομένην ἀπόφασιν.

560 Σχολῇ ποῖ', ἀντὶ τοῦ Οὐδέποτα. 567 Θυόρμαιον], τὸ ἔρμαιον, τὸ εὐρημα τοῦτα.

- ΚΡ. Ἄγεijs δὲ τήνδῃ τῷ τρόπῳ πόθεν λαδῶν;
 ΦΥΛ. Αὐτὴ τὸν ἄνδρ' ἔθαπτε. πάντ' ἐπίστασο.
 ΚΡ. Ἡ καὶ ξυνίης καὶ λέγεις ὀρθῶς, ἃ φής;
 ΦΥΛ. Ταύτην γ' ἰδὼν θάπτουσαν ὃν σὺ τὸν νεκρὸν
 Ἀπειπας. Ἄρ' ἐνδὸν καὶ σαφεὲς λέγω; 375
 ΚΡ. Καὶ πῶς ὁράται, κἀπὶληπτος εὐρέθῃ;
 ΦΥΛ. Τοιοῦτον ἦν τὸ πρᾶγμ'. ὅπως γὰρ ἤκομεν,
 Πρὸς σοῦ τὰ δεῖν' ἐκεῖν' ἐπηπειλημένοι,
 Πᾶσαν κόνιν σήσαντες, ἥ κατείχετο
 Νέκυς, μυδῶν τε σῶμα γυμνώσαντες, εὖ 380
 Καθήμεθ' ἄκρων ἐκ πάγων ὑπὴνερμοι,
 Ὅσμην ἀπ' αὐτοῦ, μὴ βάλῃ, περρυγότες,
 Ἐγερτοὶ κινῶν ἄνδρ' ἀνὴρ ἐπιρρόθοις
 Κακοῖσιν, εἴ τις τοῦδ' ἀφειδήσοι πόνου.
 Χρόνον τάδ' ἦν τοσοῦτον, ἔστ' ἐν αἰθέρι 385
 Μέσῳ κατέστη λαμπρὸς ἡλίου κύκλος,
 Καὶ καὺμ' ἔθαλπε· καὶ τότε' ἐξαίφνης χθονὸς
 Τυφῶς ἀείρας σκηπτὸν, οὐράνιον ἄχος,
 Πύμπλησσι πεδίον, πᾶσαν αἰκίῳ φόβῳ
 Ὅλης πεδιάδος· ἐν δ' ἐμεστώθη μέγας 390
 Αἰθήρ· μύσαντες δ' εἴχομεν θείαν νόστον.
 Καὶ τοῦδ' ἀπαλλαγέντος ἐν χρόνῳ μακρῷ,
 Ἡ παῖς ὁράται, κἀνακακῶναι πικρὰς
 Ὅρνιθος ὄζυν φθόγγον, ὥς ἔταν κενῆς
 Εὐνῆς νεοσσῶν ὄρνανδον βλήψῃ λέχος· 395
 Οὕτω δὲ γαῦτη, ψιλὸν ὡς ὄρε νέκυν,
 Γόισιν ἐξώμωξεν, ἐκ δ' ἀράς κακῆς
 Ἠρᾶτο τοῖσι τοῦργον ἐξεργασμένοις.
 Καὶ χερσὶν εὐθύς διψίαν φέρει κόνιν,
 Ἐκ τ' εὐκροτήτου χαλκείας ἄρδην πρόχου 400
 Χραῖσι τρισπόνδοισι τὸν νέκυν στέφει.
 Χήμεις δ' ἰδόντες ἱέμεσθα, σὺν δὲ νιν
 Θηρώμεθ' εὐθύς οὐδὲν ἐκπεπληγμένην,
 Καὶ τὰς τε πρόσθεν, τὰς τε νῦν, ἡλέγχκομεν
 Πράξεις· ἄπαρνος δ' οὐδαμὸς καθίστατο, 405
 Ἄλλ' ἡδέως ἔμοιγε κάλγεινῳ ἅμα·

574 Ὁν σὺ τὸν νεκρὸν], ἀντὶ τοῦ νεκρὸν ὃν σὺ. 576 κἀπὶληπτος], καὶ ἐπ' αὐτοσώρῳ ληρθεῖσα. 577 Ὅπως γὰρ], διότι ἀπ' αὐτοῦ. 385 89 Ἐπιρρόθοις κακοῖσιν], κακολογίας, ὑβρεσιν. 388 89 Χθονὸς Τυφῶς ἀείρας σκηπτὸν], ὁ Τυφὼν ἡγείρεν ἀπὸ τῆς γῆς ἀνεμὸς θ-εῖλον. 390 Ὅλης πεδιάδος], τῆς ἐν τῷ πεδίῳ, ἐπιθετ. 391 Μύσαντες δ' εἴχ. θ. ν.], συγ-κλεισάντες τὸ στόμα καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, περιεμένοντες νὰ παρέλθῃ ἡ θεία αὐτῇ νόστος (ἡ θύελλα). 401 Τρισπόνδοισι (ἐκ τριῶν εἰδῶν συγκεκλιμέναις, μέλιτος, γάλακτος καὶ οἶνου). 402 403 Σὺν δὲ νιν Θηρώμεθα], συνθηρώμεθα αὐτήν, συλλαμβάνομεν περιστάνας ὁμοῦ πάντας. 408 Ἄλλ' ἡδ. ἔμοιγε κάλγ. ἅμα], ἐνν. ἔχει ταῦτα, δηλ. καὶ ἀλγῶ ἡ ἡδοναί.

Τὸ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐκ κακῶν πεφευγέναι
Ἡδίστον, εἰς κακὸν δὲ τοὺς φίλους ἄγειν
Ἀλγεινόν. ἀλλὰ πάντα ταῦθ' ἤσσω λαθεῖν
Ἐμοὶ πέφυκε τῆς ἐμῆς σωτηρίας.

410

ΚΡ. Σὲ δὲ, σὲ τὴν νεύουσταν εἰς πέδον κᾶρα,
Φῖς, ἥ καταρνή μὴ δεδρακέναι τάδε;

ΑΝ. Καὶ φημί δρᾶσαι, κρῖν ἀπαρνοῦμαι τὸ μῆ.

ΚΡ. Σὺ μὲν κομίζεις ἂν σεαυτὸν, ἥ θέλεις,
Ἐξω βρδείας αἰτίας ἐλεύθερον.

415

Σὺ δ' εἶπέ μοι, μὴ μῆκος, ἀλλὰ σύντομα,
Ἦδης τὰ κηρυχθέντα μὴ πράσσειν τάδε;

ΑΝ. Ἦδη. τί δ' οὐκ ἐμελλον; ἐμφανῆ γὰρ ἦν.

ΚΡ. Καὶ δὴτ' ἐτόλμας τοῖσδ' ὑπερβαίνειν νόμους;

ΑΝ. Οὐ γὰρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε,
Οὐδ' ἡ ξυνοικος τῶν κάτω θεῶν Δίκη,

420

Οἱ τοῖσδ' ἐν ἀνθρώποισιν ὤρισαν νόμους
Οὐδὲ σθένειν τοσοῦτον ὥσθιν τὰ σά

Κηρύγμαθ', ὥστ' ἄγραπτα κἀσφαλῆ θεῶν
Νόμιμα δύνασθαι θνητὸν ὄνθ' ὑπερδραμεῖν.

425

Οὐ γὰρ τι νῦν γε κἀχθές, ἀλλ' αἰεί ποτε

Ζῇ ταῦτα, κούδεις οἶδεν ἐξ ὅτου φάνη.

Τούτων ἐγὼ οὐκ ἐμελλον, ἀνδρὸς αὐθενός

Φρόνημα δεῖσας, ἐν θεοῖσι τὴν δίκην

430

Δώσειν. θανουμένη γὰρ ἐξήδη, τί δ' οὐ;

Κεὶ μὴ σὺ προῦκήρυξας· εἰ δὲ τοῦ χρόνου

Πρόσθεν θανοῦμαι, κέρδος αὐτ' ἐγὼ λέγω.

Ὅστις γὰρ ἐν πολλοῖσιν, ὡς ἐγὼ, κακοῖς

Ζῇ, πῶς δδ' οὐχὶ κατθανὼν κέρδος φέρει;

435

Οὕτως ἔμοιγε τοῦδε τοῦ μόρου τυχεῖν

Παρ' οὐδὲν ἄλγος· ἀλλ' ἂν, εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς

Μητρὸς θανόντ' ἄθαπτον ἐσχόμην νέκυν,

Κείνοις ἂν ἤλγουν τοῖσδε δ' οὐκ ἀλγύνομαι.

Σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν μῶρα ὀρώσα τυγχάνειν,

440

Σχεδὸν τι μῶρῳ μωρίαν ὀφλισκάνω.

ΧΟΡ. Ἀηλοὶ τὸ γέννημ' ὥμὸν ἐξ ὥμοῦ πατρός;

Τῆς παιδὸς· εἴκειν δ' οὐκ ἐπίσταται κακοῖς.

ΚΡ. Ἀλλ' ἔστι τοι τὰ σκληρὰ ἄγαν φρονήματα

Πίπτειν μάλιστα· καὶ τὸν ἐγκρατέστατον

445

Σιδήρον, ὅππὸν ἐκ πυρὸς περικελᾷ,

Θραυσθέντα καὶ ραγέντα πλεῖστ' ἂν εἰσίδοις·

καὶ ἐπιφέρει τὴν αἰτίαν. ⁴⁰⁹ Ἦσσω λαθεῖν], ἐλάττωνα εἶσιν, ὥστε λαθεῖν. ⁴¹⁰ Μὴ μῆ-
κος], μὴ εἰς μῆκος, μετὰ πολλὰ λόγια. ⁴²⁹ Τούσδ'] τοὺς περὶ ταφῆς τῶν νεκρῶν.

⁴³⁰ Ἐν θεοῖσι], ἐνώπιον τῶν θεῶν. ⁴⁴¹ 42 Τὸ γέννημα.. τῆς παιδὸς] ἡ αὐτῆς γεννηθεῖσα.

Σμικρῷ χαλινῷ δ' οἶδα τοὺς θυμουμένους
 Ἴππους καταρτυθέντας. οὐ γὰρ ἐκπέλει
 Φρονεῖν μέγ', ὅστις δουλὸς ἐστί τῶν πέλας.
 Αὐτὴ δ' ὑβρίζει· μὲν τότ' ἐξηπίστατο,
 Νόμους ὑπερβαίνουσα τοὺς προκειμένους.
 Ἰθρὺς δ', ἐπεὶ δέδρακεν, ἦδε δευτέρα,
 Τούτοις ἐπαυχεῖν, καὶ δεδρακυῖαν γελᾶν.
 Ἦ νῦν ἐγὼ μὲν οὐκ ἀνὴρ, αὐτὴ δ' ἀνὴρ,
 Εἰ ταῦτ' ἀνατεῖ τῇδε κείσεται κράτη.
 Ἀλλ' εἴτ' ἀδελφῆς, εἴθ' ὁμαιμονεστέρα
 Τοῦ παντός ἡμῖν Ζηνὸς Ἑρκείου κυρεῖ,
 Αὐτὴ τε χῆρ' ὅμαιμος οὐκ ἀλύζετον
 Μόρου κακίστου. καὶ γὰρ οὖν κείνην ἴσον
 Ἐπαιτῶμαι τοῦδε βουλευσάι τάφου.
 Καὶ νῦν καλεῖτ'! ἔσω γὰρ εἶδον ἀρτίως
 Λυσσῶσαν αὐτήν, οὐδ' ἐπήβολον φρενῶν.
 Φιλεῖ δ' ὁ θυμὸς πρόσθεν ἡρῆσθαι κλοπεύς
 Τῶν μηδὲν ὀρθῶς ἐν σκότῳ τεχνωμένων.
 Μισῶ γε μέντοι χῶταν ἐν κακοῖσι τις
 Ἀλοὺς ἔπειτα τοῦτο καλλύνειν θέλῃ.

- AN. Θέλεις τι μεῖζον ἢ κατακτεῖναι μ' ἐλῶν;
 KP. Ἐγὼ μὲν οὐδὲν τοῦτ' ἔχων ἅπαντ' ἔχω.
 AN. Τί δῆτα μέλλεις; ὥς ἐμοὶ τῶν σῶν λόγων
 Ἀρεστὸν οὐδὲν, μηδ' ἀρεσθεῖν ποτέ.
 Οὕτω δὲ καὶ σοὶ τὰ μ' ἀφανδάνοντ' ἔφυ.
 Καίτοι πόθεν κλέος γ' ἂν εὐκλεέστερον
 Κατέσχον ἢ τὸν αὐτάδελφον ἐν τάφῳ
 Τιθεῖσα; τούτοις τοῦτο πᾶσιν ἀνδάνειν
 Λέγουτ' ἂν, εἰ μὴ γλῶσσαν ἐγκλείσοι φόβος.
 Ἀλλ' ἢ τυραννὶς πολλὰ τ' ἄλλ' εὐδαιμονεῖ,
 Κᾶζεστιν αὐτῇ ὄρεᾶν, λέγειν θ', αἰ βούλεται.
 KP. Σὺ τοῦτο μούνη τῶνδε Καθμεῖων ὄρεᾶς.
 AN. Ὅρῳσι χ' οἶδε σοὶ δ' ἐπίλλουσι στόμα.
 KP. Σὺ δ' οὐκ ἐπαίδῃ, τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς;
 AN. Οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν τοὺς ὁμοσπλάγγχους σέβειν.
 KP. Οἴκουν ὁμαιμος χῶ καταντίον θανῶν;
 AN. Ὅμαιμος ἐκ μίας τε καὶ ταύτου πατρός.
 KP. Πῶς δῆτ' ἐκείνῳ δυσσεβῇ τιμᾶς χάριν;

⁴⁴⁵ Ἐκπέλει, ἔξεστι. ⁴⁵⁵ Εἰ ταῦτα τὰ κράτη κείσεται ταύτῃ ἀνατεῖ, εἰ ἔξῃσι οὕτῃ ταῦτα ποιεῖν ἀτιμωρητῇ. ⁴⁵⁶ 57], ἀλλ' εἴτε τῆς ἐμῆς ἀδελφῆς (θυγάτρός), εἴτε ἢ αὐτοῦ τοῦ Ἑρκείου διδὸς οἰκειοτέρως ἡμῖν τυγχάνει οὕτα. ⁴⁶⁵ Κλοπεύς], προσδότῃς. ⁴⁷¹ Ἀφανδάνοντ']. ἀπαρῆσκοντα. ⁴⁸⁵ Πῶς δῆτ' ἐκείνῳ κτλ.], πῶς οὖν τιμᾶς χάριν (προσφέρεις πῶς μὴν) δυσσεβῇ ἐκείνῳ;

ΑΝΤ. Οὐ μαρτυρήσει τάδ' ὁ κατὰ χθονὸς νέκυς.

485

ΚΡ. Εἴ τοί σφε τιμᾶς ἐξ ἔσου τῷ δυσσεβεῖ.

ΑΝΤ. Οὐ γάρ τι δοῦλος, ἀλλ' ἀδελφὸς ὤλετο.

ΚΡ. Πορθῶν γε τῇδε γῆν' ὁ δ', ἀντιστάς ὕπερ.

ΑΝΤ. Ὅμως ὁ γ' Ἀΐδης τοὺς νόμους ἔσους ποθεῖ.

490

ΚΡ. Ἀλλ' οὐχ ὁ χρηστός τῷ κακῷ λαχεῖν ἔσος.

ΑΝΤ. Τίς οἶδεν, εἰ κάτωθεν εὐαγὴ τάδε;

ΚΡ! Οὐ τοί ποθ' οὐχθρὸς, οὐδ' ὅταν θάνῃ, φίλος.

ΑΝΤ. Οὐ τοι συνέχθην, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν.

ΚΡ. Κάτω νῦν ἔλθουσ', εἰ φιλητέον, φίλει

Κείνους· ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἄρξει γυνή.

495

ΧΟΡ. Καὶ μὴν πρὸ πυλῶν ἦδ' Ἰσμήνῃ,

Φιλᾶδελφα κάτω δάκρυ' εἰβομένη·

Νεφέλῃ δ' ὀφρύων ὕπερ αἱματόεν

ῥέθος αἰσχύνηι,

Τέγγουσ' εὐῶπα παρειάν.

500

ΚΡ. Σὺ δ', ἥ κατ' οἴκους, ὡς ἔχιδν', ὕφειμένη

Λήθουσά μ' ἐξέπινες, οὐδ' ἐμάνθανον

Τρέφων δὲ ἄτας κάπαναστάσεις θρόνων,

Φέρ', εἰπέ δὴ μοι, καὶ σὺ τοῦδε τοῦ τάφου

Φήσεις μετασχεῖν, ἥ ῥομεῖ τὸ μὴ εἰδέναι;

505

ΙΣΜ. Δέδρακα τοῦργον, εἴπερ ἦδ' ὁμορροθεῖ,

Καὶ συμμετίσχω καὶ φέρω τῆς αἰτίας.

ΑΝΤ. Ἀλλ' οὐκ ἔασει τοῦτό γ' ἡ δίκη σ', ἐπεὶ

Οὐτ' ἠβέλγασας, οὐτ' ἐγὼ κοινωτάμην.

ΙΣΜ. Ἀλλ' ἐν κακοῖς τοῖς σοῖσιν οὐκ αἰσχύνομαι

Εὐμπλον ἐμαυτὴν τοῦ πάθους ποιουμένη.

510

ΑΝΤ. Ὡν τοῦργον, Ἀΐδης χ' οἱ κάτω ξυνίστορες

Λόγοις δ' ἐγὼ φιλοῦσαν οὐ στέργω φίλην.

ΙΣΜ. Μὴ τοι, κασιγνήτη, μ' ἀτιμάσῃς τὸ μὴ οὐ

Θανεῖν τε σὺν σοί, τὸν θανόντα θ' ἀγνίσαι.

515

ΑΝΤ. Μὴ μοι θάνῃς σὺ κοινά, μὴθ', ἂ μὴ ἦγες,

Ποιοῦ σεαυτῆς ἀρκέσω θνήσκουσ' ἐγώ.

ΙΣΜ. Καὶ τίς βίος μοι, σοῦ λελειμμένη, φίλος;

ΑΝΤ. Κρέοντ' ἐρώτα· τοῦδε γὰρ σὺ κηδεμών.

ΙΣΜ. Τί ταῦτ' ἀνιάς μ', οὐδὲν ὠφελουμένη;

520

ΑΝΤ. Ἀλγοῦσα μὲν ὄητ', εἰ γέλωτ' ἐν σοί γελῶ.

ΙΣΜ. Τί ὄητ' ἂν ἀλλὰ νῦν σ' ἔτ' ὠφελοῖμ' ἐγώ;

ΑΝΤ. Σῶσον σεαυτήν. οὐ φθονῶ σ' ὑπεκφυγεῖν.

⁴⁹⁸ 99 Αἱματόεν ῥέθος], τὸ αἱματόχρουν ἐρύθημα (τῶν παρειῶν). ⁵¹² Ὡν τοῦργον, Ἀΐδης κτλ.] ὁ Ἀΐδης καὶ οἱ καταχθόνιοι θεοὶ μόνοι οἶδασιν σὺν ἐμοὶ ἐκείνους, ὧν ἐστὶ τοῦτο τὸ ἔργον. ⁵²⁴ Ἀλγοῦσα μὲν ὄητ', εἰ κτλ.], εἰ καὶ καταγελῶ σου (διότι εἶπεν εἰρωνευομένη: Κρέοντ' ἐρώτα), ἀλλ' οὐκ ἀλγοῦσα πράττω τοῦτο. ⁵²⁵ Ἀλλὰ νῦν], εἰ ἔτι μὴ πρότερον, ἀλλὰ νῦν κἄν.

- ΙΣΜ. Οἷμοι τάλαινα, κάμπλάκω τοῦ σοῦ μόρου;
 ΑΝΤ. Σὺ μὲν γὰρ εἴλου ζῆν, ἐγὼ δὲ κατθανεῖν. 525
- ΙΣΜ. Ἄλλ' οὐκ ἐπ' ἀρρήτοις γε τοῖς ἑμοῖς λόγοις.
 ΑΝΤ. Καλῶς σὺ μὲν σοί, τοῖς δ' ἐγὼ δόκουν φρονεῖν.
 ΙΣΜ. Καὶ μὴν ἴση νῶν ἐστὶν ἡ ἔαμαρτία.
 ΑΝΤ. Θάρσει. σὺ μὲν ζῆς· ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ πάλα
 Τέθνηκεν, ὥστε τοῖς θανούσιν ὠφελεῖν. 530
- ΚΡ. Τῷ παιδε φημί τῷδε, τὴν μὲν ἀρτίως
 Ἄνουν περᾶνθαι, τὴν ἀφ' οὗ τὰ πρῶτ' ἔφυ.
 ΙΣΜ. Οὐ γὰρ ποτ', ὦ νᾶξ, οὐδ' ὅς ἂν βλαστῇ μένει
 Νοῦς τοῖς κακοῖς πράσσουσιν, ἀλλ' ἐξίσταται.
 ΚΡ. Σοὶ γοῦν, ὅθ' εἴλου ξὺν κακοῖς πράσσειν κακά. 535
- ΙΣΜ. Τί γὰρ μόνῃ μοι τῆςδ' ἄτερ βιώσιμον;
 ΚΡ. Ἄλλ' ἡ δὲ μὲν τοι μὴ λέγ', οὐ γὰρ ἔστ' ἐτί.
 ΙΣΜ. Ἀλλὰ κτενεῖς νομφεῖα τοῦ σαυτοῦ τέκνου;
 ΚΡ. Ἀρώσιμοι γὰρ χᾶτέρων εἰσὶν γυαί.
 ΙΣΜ. Οὐχ ὥς γ' ἐκείνῳ τῇδε τ' ἦν ἡρμισμένα, 540
 ΚΡ. Κακὰς ἐγὼ γυναῖκας υἷασιν στυγῶ.
 ΙΣΜ. Ὡ φίλταθ' Αἰμον, ὥς σ' ἀτιμάζει πατήρ;
 ΚΡ. Ἀγὰν γε λυπεῖς, καὶ σὺ, καὶ τὸ σὺν λέχος;
 ΙΣΜ. Ἢ γὰρ στερήσεις τῆςδε τὸν σαυτοῦ γόνον;
 ΚΡ. Αἰδὼς ὁ παύσων τοῖςδε τοὺς γάμους ἔφυ. 545
- ΙΣΜ. Δεδογμέν', ὡς εἴκει, τήνδε κατθανεῖν.
 ΚΡ. Καὶ σοὶ γε κάμοι. μὴ τριβὰς ἔτ', ἀλλὰ νιν
 Κομίζετ' εἴσω, δμῶες· ἐκ δὲ τοῦδε χρῇ
 Γυναῖκας εἶναι τὰςδε, μὴδ' ἀνειμένας.
 Φεύγουσι γὰρ τοι χ' οἱ θρασεῖς, ὅταν πέλας 550
 Ἦδῃ τὸν Αἰδὼν εἰσορῶσι τοῦ βίου.
- ΧΟΡ. Εὐδαίμονες, οἷσι κακῶν ἄγευστος αἰὼν. Στροφ. 4
 Οἷς γὰρ ἂν σεισθῇ θεῶθεν δόμος, ἅτας
 Οὐδὲν ἰλλεῖπει, γενεᾶς ἐπὶ πλῆθος ἔρπον·
 Ὅμοιον ὥστε ποντιαῖς οἶδμα δυσπνόοις ὅταν 555
 Θρήσσησιν ἔρεβος ὑραλον ἐπιδράμη πνοαῖς,
 Κυλίνδει βυσσόθεν κελαινὰν
 Θίνα καὶ δυσάνεμον,
 Στόνῳ βρέμουςι δ' ἀντιπλήγες ἀκταί.

521 Κάμπλάκω], ἢ ἀμπλάκω; ἢ νᾶ ἀποτόχω λοιπόν; 525 Ἄλλ' οὐκ ἐπ' ἀρρήτοις γε τοῖς ἐ. λ.] ἀλλ' οὐκ (ἂν εἴποις ὡς) οὐκ ἐβρίθυσάν σοι παρ' ἐμοῦ τὰ δέοντα (οὐ συνεβούλευσά σοι τὰναντία). 527 Σὺ μὲν τοῖς, τοῖς δ' ἐγὼ], σὺ μὲν ἐπ' ἐκείνους (τοῖς λόγοις ἐδόκει φρονεῖν) ἐγὼ δὲ ἐπὶ τοῖς τοῖς. 530 Ὡς τοῖς θ. ὡρ.], ἵνα ὠφελήσω (βάψω, τιμῇσω) τοὺς θανόντας. 535 Οὐδ' ὅς ἂν βλαστῇ], οὕτε ὁ φυσικός. 538 Νομφεῖα], τὴν νύμφην, τὴν μνηστῆρ. 540 Καὶ ἄλλων θυγατέρες εἰσὶν ἐπίγαμοι, μετρω. 547 Μὴ τριβὰς ἔτ'], μὴ χρονοτριβὰς ἐμποιῇτε ἔτι. 548 Ἐκ δὲ τοῦδε], τοῦ λοιποῦ δέ. 549 Γυναῖκας εἶναι τὰςδε], ἐπομένως φρουρεῖσθαι ἐγκλείεσθαι. 554 555 Γενεᾶς ἐπὶ πλῆθος ἔρπον], ἐπὶ πάντας τοὺς ἐκ σοῦ γένους αὐτῶν (ἢ ἐπὶ πολλὰς γενεὰς) ἐκτεινομένην. 555 557], Ὡς περ ὅταν ἔρεβος ὑφασ-

Ἀρχαῖα τὰ Λαβδακιδῶν οἰκῶν ὀρώμαι Ἀντρ. α.

Πήματα φθιμένον ἐπὶ πήμασι πίπτοντ'.

Οὐδ' ἀπαλλάσσει γενεὰν γένος, ἀλλ' ἐρείπει

Θεῶν τις, οὐδ' ἔχει λύσιν. νῦν γὰρ ἐσχάτας ὑπὲρ

Ῥίζας ὁ τέτατο φάος ἐν Οἰδίπου δόμοις,

Κατ' αὐτὴν φοινία θεῶν τῶν

Νερτέρων ἀμὰ κόνης,

Λόγου τ' ἀνοῖα, καὶ φρενῶν Ἑρινύς.

Τεῶν, Ζεῦ, δύνασιν τίς ἀνδρῶν ὑπερβασία κατὰ τ'χοι, Στρεφ. 6'.

Τὰν οὐβ' ὕπνος αἰρεῖ πολ' ὁ παντογῆρος,

Οὔτε θεῶν ἀκάματοι μῆνες; ἀγῆρω δὲ χρόνῳ δυνάστας 570

Κατέχεις Ὀλύμπου μαρμαρόεσσαν αἴγλαν

Τό τ' ἐπειτα καὶ τὸ μέλλον, ὥς τὸ πρῖν, ἐπαρκέσει

Νόμος ὅδ' οὐδὲν ἔρπει

Θνατῶν βιότῳ πάμπαν πολὺ γ' ἐκτὸς ἄτας.

Ἄ γὰρ δὴ πολὺπλαγκτος ἐλπίς πολλοῖς μὲνόνασιν ἀνδρῶν, Ἀντρ. 6'

Πολλοῖς δ' ἀπάτα κουρονῶν ἐρώτων

Εἰδοῖσι δ' οὐδὲν ἔρπει, πρὶν πυρὶ θερμῇ πῶδα τις προσάυρη.

Σοφία γὰρ ἐκ τοῦ κλεινὸν ἔπος πέφανται,

Τὸ κακὸν δοκεῖν πατ' ἐσθλὸν τῷδ' ἔμμεν, ὅτῳ φρένας

Θεὸς ἄγει πρὸς ἄταν 580

Πράσσει δ' ὀλιγοστόν χρόνον ἐκτὸς ἄτας.

Ὅδε μὲν Αἴμων, παίδων τῶν σῶν

Νέατον γέννημ' ἄρ' ἀγνύμενος

Τῆς μελλογάμου τάλιδος ἔχει

Μόρον Ἀντιγόνης, 585

Ἀπάτας λεχέον ὑπεραλγῶν;

ΚΡ. Τάχ' εἰσόμεθα μάντεων ὑπέρτερον.

Ὡ παῖ, τελείαν ψῆφον ἄρα μὴ κλύων

Τῆς μελλονόμου πατρὶ λυσσαίνων πάρει,

Ἦ σοὶ μὲν ἡμεῖς πανταγῇ δρῶντες φίλοι; 590

ΑΙΜ. Πάτερ, σὸς εἰμι· καὶ σύ μοι γνώμας ἔχων

λαν οἶμα ἐπιδράμη δυσπρόδοις πονηταῖς θρησσηται πνοαῖς, κλίνουσι βυσσόθεν κελευάναν ἔ
δυσάμενον θίνα. Συνήθως γράφεται: «Πονηταῖς ἀλὸς οἶμα, α 590 61]. Ὁρῶ τὰ τῶν Λαβδα-
κιδῶν φθιμένον οἰκῶν ἀρχαῖαν πῆματα πίπτοντα ἐπὶ πῆμασιν (ἀλλεπαλλήλα).

602 63 Οὐδ' ἀπῆλ. γ. γ.] οὐδ' ἀπαλλάσσει τὸ γένος τὴν γενεάν, ἢ μία γενεὰ διαδέχεται
τὰ πῆματα τῆς ἄλλης. 603 64] Ὑπὲρ τῆς ἐσχάτης ρίζης ἐτέτατο φάος (ἐλπίς, βλαστός)

ἐν δόμοις Οἰδίουδοις. ἐνοεῖ δὲ τὴν Ἀντιγόνην. 607 Λόγου τ' ἀνοῖα], ἀλογιστία. 608 Ὑ-
περβ. κατ.] ὑπερβῆ, ὑπερικήσει. 609 10] Τὰν οὐβ' ὕπνος αἰρεῖ πολ' (εἰν' ἀκοίμητος, ἀκού-
ρατος), οὐδ' ἀκάματοι θεῶν μῆνες (οἱ αἰῶνες). 615 616] ὁ νόμος ὅδε (ἵτι οὐδὲν ἔρπει ἐκ-
τὸς ἄτας) διαρκέσει· ἔς εἰς τὸ ἐπειτα, καθὰ διήρκει ἔς εἰς τὸ πρῖν. 617 Προσάυρη], προσ-
εγγίσθ. Ἀλλ. γρφ. Προσάυρη ἔ. ἄλλ. Προσάυρη].

618 80 Σοφία γὰρ κτλ.] Σοφῶς γὰρ
τις τὸ κλεινὸν τοῦτο ἔπος ἀπερήνατο. 632 Ὅδε μὲν Αἴμων κτλ.] βλέπων ὁ χορὸς τὸν
Αἴμωνα εἰσερχόμενον, λέγει ταῦτα πρὸς τὸν Κρέοντα παρόντα. 635 85] Ἀγνύμενος (διὰ τὸν

μόρον τῆς μελλογ. τάλιδος (μνηστῆς, ἵτε τὸ Λεξ.) Ἀντιγ., ἥκει ἀλγῶν ὑπὲρ τῆς ἀπ-
της τῶν λεγέων (ψευδοεις τοῦ γάμου). 638 Τελείαν ψῆφον], τὴν τελευταίαν (τὴν θα-
νατικὴν). 649 Δυσσαίνων], θυμούμενος,

- Χρηστὰς ἀπορροῖς, αἷς ἔγωγ' ἐρέφομαι.
 Ἔμοι γὰρ οὐδεὶς ἀξίως ἔσται γάμος
 Μείζων φέρεσθαι σοῦ καλῶς ἡγουμένου.
- KP. Οὐτῷ γάρ, ὦ παῖ, γρή διὰ στέρνων ἔχειν,
 Γνώμης πατρῶας πάντ' ὀπισθεν ἐστάναι.
 Τούτου γὰρ οὐνεκ' ἄνδρες εὐχονται γονὰς
 Κατηρόους φύσαντες ἐν δόμοις ἔχει
 Ὡς καὶ τὸν ἐχθρὸν ἀνταμύνονται κακοῖς,
 Καὶ τὸν φίλον τιμῶσιν ἐξ ἑσού πατρί.
 Ὅστις δ' ἀνωφέλγητα φιτῦει τέκνα,
 Τί τόνδ' ἂν εἴποις ἄλλο πλὴν αὐτῷ πέδας
 Φῦσαι, πολὺν δὲ τοῖσιν ἐχθροῖσιν γέλων;
 Μὴ νῦν ποτ', ὦ παῖ, τὰς φρένας γ' ὑφ' ἡδονῆς,
 Γυναικὸς οὐνεκ', ἐκθάλης, εἰδῶς, ὅτι
 Ψυχρὸν παραγκάλισμα τοῦτο γίγνεται,
 Γυνή κακῇ ξύνευνος ἐν δόμοις. τί γάρ
 Γένοيت' ἂν ἔλκος μείζον ἢ φίλος κακός;
 Ἄλλ' ἀπύσας, ὥσεί τε δυσμενῇ, μέθες
 Τὴν παῖδ' ἐν ἄδου τήνδε νυμφεύσειν τινί.
 Ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν εἶλον ἐμμανῶς ἐγὼ
 Πόλεως ἀπιστήσασαν ἐκ πάσης μόνην,
 Ψευδῇ γ' ἐμαυτὸν οὐ καταστήσω πόλει,
 Ἄλλ' ἀκτενῶ. πρὸς ταῦτ' ἐφωμνείτω Δία
 Ξύναιμον. εἰ γὰρ δὴ τὰδ' ἐγγενῇ φύσει
 Ἄκοσμα θρέψω, κάρτα τοὺς ἐξω γένους.
 Ἐν τοῖς γὰρ οἰκείοισιν ὅστις ἔστ' ἀνὴρ
 Χρηστὸς, φανέται κἀν πόλει δίκαιος ὢν.
 Καὶ τοῦτον ἂν τὸν ἄνδρα θαρσοίην ἐγὼ
 Καλῶς μὲν ἄρχειν, εὐ δ' ἂν ἄρχεσθαι θέλειν.
 Δορός τ' ἂν ἐν χειμῶνι προστεταγμένον
 Μένειν δίκαιον κἀγαθὸν παραστάτην.
 Ὅστις δ' ὑπερβάς ἢ νόμους διάζεται,
 Ἢ τοῦπιτάσσειν τοῖς κρατοῦσιν ἐννοεῖ,
 Οὐκ ἔστ' ἐπαίνου τοῦτον ἐξ ἐμοῦ τυχεῖν.
 Ἄλλ' ὃν πόλις στήσῃς, τοῦδε χρὴ κλύειν,
 Καὶ σμικρὰ, καὶ δίκαια, καὶ τάναντία.
 Ἀναρχίας γὰρ μείζον οὐκ ἔστιν κακόν.
 Αὐτὴ πόλεις ὄλλυσιν, ἥδ' ἀναστάτους

⁸⁹² Ἀπορροῖς], διευθύνει, ὀδηγεῖ. ⁸⁹³ 92] ἔμοι γὰρ οὐδεὶς γάμος ἔσται ἀξίως μείζων σου (προτιμότερος). ⁸⁹⁵ Διὰ στέρν. ἔχ.] φρονεῖν. ⁸⁹⁸ Πέδας], ἡ λέξις ὑπεμφανίει εἶδος λογοπαγνίου, κατὰ παρήγησιν πρὸς τὸ Παῖδας, τὸ ὅποιον ὁμοῦ ἀπέφυγεν ἐπίτηδες, φανταίτε, ὁ ποιητής. ⁹¹² 15] Ἐφωμνείτω Δ. ξύναιμον], ἐπικαλεῖσθαι τὸν παραστάτην τῆς συγγενείας (τὸν ὁμόγειον) Δία. ⁹¹⁶ Κάρτα], πολὺ μᾶλλον, ⁹²⁸ Δορός. ἐν χειμῶνι], ἐν ταραγῇ (συμπλοκῇ) μάχης. ⁹²⁵ Ἰπερβάζ], ἐκβάς τῶν ὀρίων του, ὑπερρρηθῆσας. ⁹²⁰ Στήσῃς], καταστήσῃς ἄρχοντα.

* Οἴκους τίθησιν, ἥδε σὺν μάχῃ δορός
Τροπὰς καταρρήγνυσιν τῶν δ' ὀρθομένων
Σώζει τὰ πολλὰ σώμαθ' ἡ πειθαρχία.
Οὕτως ἀμυντέ' ἐστὶ τοῖς κοσμουμένοις,
Κοῦ τοι γυναικὸς οὐδαμῶς ἡσσητέα.
Κρεῖσσον γάρ, εἴπερ δεῖ, πρὸς ἀνδρὸς ἐκπεσεῖν
Κοῦκ ἂν γυναικῶν ἥσσονες καλοῖμεθ' ἂν.

XOP. Ἡμῖν μὲν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλήμεθα,
Λέγειν φρονούντως ὧν λέγεις δοκεῖς περὶ.

AIM. Πάτερ, θεοὶ φύουσιν ἀνθρώποις φρένας,
Πάντων, ὅσ' ἐστὶ, χρημάτων ὑπέρτατον.
Ἐγὼ δ' ὅπως σὺ μὴ λέγεις ὀρθῶς τάδε,
Οὐτ' ἂν δυναίμην, μήτ' ἐπιστάμην λέγειν
Γένοιτο μὲν τ' ἂν χάτερες καλῶς ἔχον.

Σὺ δ' οὐ πέφυκας πάντα προσκοπεῖν, ὅσα
Λέγει τις, ἢ πράσσει τις, ἢ φέγειν ἔχει.
Τὸ γὰρ σὸν ὄμμα δεινὸν ἀνδρὶ δημότῃ
Λόγοις τοιούτοις, οἷς σὺ μὴ τέρψει κλύων.
Ἐμοὶ δ' ἀκούειν ἔσθ' ὑπὸ σκότου τάδε,

Τὴν παῖδα ταύτην οἷ' ὀδύρεται πόλις,
Πασῶν γυναικῶν ὡς ἀναξιώτατη
Κάκιστ' ἀπ' ἔργων εὐκλεεστάτων φθίνει.
Ἦτις τὸν αὐτῆς αὐτάξειλον ἐν φοναῖς

Πεπτῶτ' ἄθαπτον μὴθ' ὑπ' ὀμχστῶν κυνῶν
Εἷας' ὀλέσθαι, μὴθ' ὑπ' οἰωνῶν τινός.
» Οὐγ' ἦδε χρυστὴς ἀξία τιμῆς λαχεῖν; α
Τοιάδ' ἔρεμνῇ σιγ' ἐπέσχεται φάτις.

Ἐμοὶ δὲ σοῦ πρόσσοντος εὐτυχῶς, πάτερ,
Οὐκ ἔστιν οὐδὲν κτῆμα τιμιώτερον.
Τὶ γὰρ πατὴρς θάλλοντος εὐκλεία τέκνοις
Ἄγαλμα μείζον, ἢ τί πρὸς παίδων πατρί;

Μὴ γυν' ἐν ἡβῳ μόνον ἐν σαυτῷ φέροι,
ᾧς φῆς σὺ, κοῦδὲν ἄλλο, τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν.
ᾧς φῆς σὺ, κοῦδὲν ἄλλο, τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν.
ᾧς φῆς σὺ, κοῦδὲν ἄλλο, τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν.

ᾧς φῆς σὺ, κοῦδὲν ἄλλο, τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν.
ᾧς φῆς σὺ, κοῦδὲν ἄλλο, τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν.
ᾧς φῆς σὺ, κοῦδὲν ἄλλο, τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν.
ᾧς φῆς σὺ, κοῦδὲν ἄλλο, τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν.

631 Τροπὰς καταρρήγνυσιν.] τροπὴν ἐπιφέρει (διασπῶσα τὰς τάξεις). — Τῶν δ' ὀρθομένων
κτλ.] τῶν δὲ σωζομένων (ὀρθοποδούντων) οἱ πλεῖστοι σώζονται διὰ τὴν πειθαρχίαν.

635 Ἀμυντέ' ἐστὶ τοῖς κομ.] βοηθεῖν γὰρ τοῖς καθιστάσι. 637 Εἰ μὴ τῷ γρ. κεκλόμεν.]
ἔάν ὑπὸ τοῦ γήρεως μὴ ἀπατώμεθα. 643 Γένοιτο μὲν τ' ἂν κτλ.] εἴθε μὲν τοι ἔτι τῶν ἀλ-

λοῖς ταῦτα εὐέχοντα δόξειεν. 645 27] Διότι ἡ παρουσία σου φεβίζει πάντα δημότη, ὥστε
εἰπεῖν ἐνώπιόν σου δυσάρεστόν τι. 648 Ὑπὸ σκότου] κρυφίως. 650 51] ᾧς πασῶν γυ-

ναικῶν ἀναξιώτατη ἐστὶν ἀπολέσθαι κάκιστα διὰ πρᾶξιν εὐκλεεστάτην. 655 Χρυστῆς; τι-
μῆς], χρυσοῦ ἀνδριάντος. 656 Ἐρεμνῇ], κρυφία, σκοτεινῇ. 660 Ἦ τί πρὸς π. π.], ἢ τί
μείζον ἄγαλμα (ἀγαλίσματα, ἐγκαλλώπισμα) πατρί τοῦ προσγινομένου αὐτῷ ἀπὸ τῶν παί-

δων; 663 Διαπτυχθέντες,] ἐξετασθέντες κατὰ βῆλιν, παρατηρητέα καὶ ἡ σύνταξις τοῦ ὅς

- 667 'Αλλ' ἄνδρα, καὶ τις ἡ σοφός, τὸ μανθάνειν
Πόλλ' αἰσχρὸν οὐδὲν, καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν,
Ὅρᾳς, παρὰ βρείθροισι χειμάρροισι ὅσα
Δένδρων ὑπείκει; κλῶνας ὡς ἐκσώζεται.
Τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται. 670
- 668 Αὐτως δὲ ναὸς ὅστις ἐγκρατὴς πόδα
Τείνας ὑπείκει μηδὲν, ὑπτίαις κάτω
Στρέψας τὸ λοιπὸν σέλμασιν ναυτίλλεται.
'Αλλ' εἶχε θυμοῦ, καὶ μετὰστασιν δίδου.
Γνώμη γὰρ εἴ τις κατ' ἐμοῦ νεωτέρου 675
Πρόσεστι, φῆμ' ἐγωγε πρεσβεῦειν πολὺ,
Φύναι τὸν ἄνδρα πάντ' ἐπιστήμης πλέων.
Εἰ δ' οὖν (φιλεῖ γὰρ τοῦτο μὴ ταύτη ῥέπειν),
Καὶ τῶν λεγόντων εὖ καλὸν τὸ μανθάνειν.
- XOP. "Αναξ, σέ τ' εἰκός, εἴ τι καίριον λέγει,
Μαθεῖν, σέ τ' αὖ τοῦδ' εὖ γὰρ εἴρηται διπλᾶ. 680
- KP. Οἱ τηλικοῖδε καὶ διδασκόμεθα δὴ
Φρονεῖν πρὸς ἄνδρὸς τηλικοῦδε τὴν φύσιν;
ΑΙΜ. Μηδὲν τὸ μὴ δίκαιον· εἰ δ' ἐγὼ νέος,
Οὐ τὸν χρόνον χρὴ μᾶλλον ἢ τάργα σκοπεῖν. 685
- KP. Ἔργον γάρ ἐστι τοὺς ἀκοσμοῦντας σέβειν;
ΑΙΜ. Οὐδ' ἂν κελεύσαιμ' εὐσεβεῖν εἰς τοὺς κακοῦς.
KP. Οὐχ ἦδε γὰρ τοιαῶδ' ἐπελήπται νόσφ;
ΑΙΜ. Οὐ φησι· Θέλης τῆσδ' ὀμύπολις λεῶς.
KP. Πόλις γὰρ ἡμῖν ἅμ' ἐχρή τάσσειν ἐρεῖ; 690
ΑΙΜ. Ὅρᾳς τὸδ' ὡς εἰρηκας ὡς ἄγαν νέος;
KP. Ἄλλω γὰρ ἢ μοι χρή γε τῆσδ' ἄρχειν χθονός;
ΑΙΜ. Πόλις γὰρ οὐκ ἔσθ', ἥτις ἀνδρός ἐσθ' ἐνός.
KP. Οὐ τοῦ κρατοῦντος ἡ πόλις νομίζεται;
ΑΙΜ. Καλῶς ἐρήμης γ' ἂν σὺ γῆς ἀρχοῖς μόνος. 695
KP. Ὅδ', ὡς εἰσικε, τῇ γυναικὶ συμμαχεῖ.
ΑΙΜ. Εἵπερ γυνὴ σὺ· σοῦ γὰρ αὖν προκήδομαι.
KP. ὦ παγκάκιστε, διὰ δίκης ὦν πατρί!
ΑΙΜ. Οὐ γὰρ δίκαιά σ' ἐξαμαρτάνονθ' ὀρώ.
KP. Ἀμαρτάνω γὰρ τὰς ἐμὰς ἀρχὰς· σέβων; 700

τις ἡ, ἡ, ἡ. Οὗτοι. 667 Μὴ τείνειν ἄγαν], ἐνν. τὸν πόδα τῆς νεῆς, μεταφορὰ τὴν ὁποῖαν ἐπιφέρει παρακατιῶν. 674 75] Ὁ νεῶς κρατῶν (κυβερνήτης), ὅς τις, τείνας τὸν πόδα (χυθ. μπόζον), μηδὲν ὑπείκει, εὐτος, κάτω στρέψας (ἀνατραπέντος αὐτοῦ τοῦ πλοίου), ὑπτίαις τὸ λοιπὸν σέλμασι ναυτίλλεται. 674 Μετὰστασιν], μεταβολήν. 676 Πρεσβεῦειν πολὺ], πολὺ πρόχει (σημαίνει), εἶνε τὸ πᾶν. 677 Πάντ'], κατὰ πάντα. 681 Σέ τ' αὖ τοῦδ'], καὶ σέ (τὸν Αἴμονα) πάλιν (παρὰ) τοῦδε (τοῦ Κρέοντος εἰκὸς μαθεῖν). 682 85 Οἱ τηλικοῖδε.. πρὸς τηλικοῦδε] οἱ εἰς τοιαύτην (γεροντικὴν) ἡλικίαν.. ὑπὸ τοῦ πόσον νέου τὴν ἡλικίαν. 683 Μηδὲν τὸ μὴ δίκαιον], μηδὲν διδασκόμενος δὲ μὴ δίκαιόν ἐστιν. 698 Διὰ δίκης ὦν πατρί], διαδοχόμενος πρὸς τὸν πατέρα σου; 700 Τὰς ἐμὰς ἀρχὰς

ΑΙΜ. Οὐ γὰρ σέβεις, τιμὰς γε τὰς θεῶν πατῶν.

ΚΡ. Ὁ μιαιφόνος ἦτορ, καὶ γυναικὸς ὑπερὸν!

ΑΙΜ. Οὐκ ἂν γ' ἔλοις ἡσσω γε τῶν αἰσχυρῶν ἐμέ.

ΚΡ. Ὁ γοῦν λόγος σοι πᾶς ὑπὲρ κείνης ὁδε.

ΑΙΜ. Καὶ σοῦ γε, κάμου, καὶ θεῶν τῶν νερτέρων.

ΚΡ. Ταύτην ποτ' οὐκ ἔσθ' ὥς ἐτι ζῶσαν γαμεῖς.

ΑΙΜ. Ἦδ' οὖν θανεῖται, καὶ θανοῦσ' ὀλεῖ τινά.

ΚΡ. Ἡ κάπαπειλῶν ὧδ' ἐπεξέρχει θρασύς.

ΑΙΜ. Τίς ὃ ἐστ' ἀπειλή, πρὸς κενὰς γνώμας λέγεις;

ΚΡ. Κλαίων φρονήσεις, ὦν φρονῶν αὐτὸς κενός.

ΑΙΜ. Βί μὴ πατὴρ ἦσθ', εἶπον ἄν σ' οὐκ εὖ φρονεῖν.

ΚΡ. Γυναικὸς ὦν δούλευμα, μὴ κώτιλλέ με.

ΑΙΜ. Βούλει λέγειν τι, καὶ λέγων μὴδὲν κλύειν.

ΚΡ. Ἀλγῆς; ἀλλ' οὐ, τόνδ' Ὀλυμπον, ἔσθ' ὅτι

Χαίρων ἐπὶ ψόγοισι δεννάσεις ἐμέ.

Ἄγετε τὸ μῖσος, ὡς κατ' ὅμματ' αὐτίκα

Παρόντι θνήσκη πλησία τῷ νυμφίῳ.

ΑΙΜ. Οὐ δῆτ' ἔμοιγε (τοῦτο μὴ δόξης ποτέ)

Οὐδ' ἦδ' ὀλεῖται πλησία, σύτ' οὐδαμᾶ

Τούμῳ προσόψει κρατ' ἐν ὀφθαλμοῖς ὄρων,

Ὡς τοῖς θέλουσι τῶν φίλων μαίνη ξυνών.

ΧΟΡ. Ἀνὴρ, ἀναεῖ, βέβηκεν ἐξ ὀργῆς ταχύ.

Νοῦς δ' ἐστὶ τηλικούτος ἀλγῆσας βαρύς.

ΚΡ. Δράττω, φρονεῖτω μετίζον ἢ κατ' ἀνδρ' ἰών.

Τὰ δ' οὖν κόρα τάδ' οὐκ ἀπαλλάξει μόρου.

ΧΟΡ. Ἀμφω γὰρ αὐτὰ καὶ κατακτείναι νοεῖς;

ΚΡ. Οὐ τήν γε μὴ θιγοῦσαν εὖ γὰρ οὖν λέγεις!

ΧΟΡ. Μόρω δὲ ποῖα καὶ σοι βουλευεῖ κτανεῖν;

ΚΡ. Ἄγων ἔρημος ἐνθ' ἂν ἦ βροτῶν στίβος,

Κρύψω πετρώδει ζῶσαν ἐν κατώρυγι,

Φορβὴς τοσοῦτον ὡς ἄγος μόνον προβεῖς,

Ὅπως μῖασμα πᾶσ' ὑπεκφυγή πόλις.

Κἄκεῖ, τὸν Ἀἰδῶν, ἐν μόνον σέβει θεῶν,

Αἰτουμένην που, τεύξεται τὸ μὴ θανεῖν,

Ἢ γινώσεται γοῦν ἀλλὰ τηνικαῦθ', ὅτι

σέβων], φυλάττων τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς κυβερνήσεώς μου; ἤθελεν εἰπεῖ Κρέων τις τοῦ αἰῶνος. ⁷⁰⁹ Γυναικὸς ὑπερὸν], κατώτερον, νικώμενον ὑπὸ. ⁷¹⁰ Κώτιλλε], κεφαλὰ πόνει. ⁷¹¹ Τὸν δ' Ὀλυμπον], μὴ τὸν (μαρτύρομαι τὸν) Ὀλ., τὸν Ὀρανό. ⁷¹² Τὸ μῖσος], τὸ βδελύγμα (τὸ μῖσος) ἐκείνο, τὴν Ἀντιγ. ⁷¹³ ἵνα μαίνη συνὼν τοῖς θεῶσι τῶν φίλων (καὶ οὐχ ἑμοί). ⁷¹⁴ Εἰς τοιαύτην ἡλικίαν ὁ νοῦς τοῦ ἀνδρ. ὅταν βραχυαλγήσῃ, εἶν' ἐπικινδύνος. ⁷¹⁵ Πετρώδει ἐν κατώρυγι], ἐν ὑπογείῳ σπηλαίῳ. ⁷¹⁶ Ὡς ἄγος μόνον], ὅσον ἀφοσιώσασθαι μόνον τὸ ἄγος (τὸ μῖασμα τοῦ θανάτου τῆς), ἢ ἐρμηνεύει τούτο διὰ τοῦ ἐπιφωρομένου στίχου. ⁷¹⁷ Ὃν μόνον ἐκ πάντων σέβει τῶν θεῶν. Καταγελᾷ δὲ διὰ τούτων τῆς Ἀντιγόνης, ὡς περὶ κλειστοῦ προσημεινῆς τὴν ταφήν τῶν νεκρῶν, ἴδε στίχ. 448 κ. ε.

Πόνος περισσός ἐστὶ τᾶν "Αἰδοῦ σέθειν.

XOP. "Ερως ἀνίκате μάχαν, "Ερως, ὃς ἐν κτήμασι πίπτει, Στρφ. 4.

"Ὅς ἐν μαλακαῖς παρειαῖς νεανίδος ἐννυχεύεις

Φοιτᾷς δ' ὑπερπόντιος, ἐν τ' ἀγρονόμοις αὐλαῖς

Καί σ' οὐτ' ἀθανάτων φύξιμος οὐδεὶς, 740

Οὐθ' ἀμερίων ἐπ' ἀνθρώπων· ὁ δ' ἔχων μέμνηεν.

Σὺ καὶ δικαίων ἀδίκους φρένας παρασπᾷς ἐπὶ λῶβα· "Αντστρφ. 4.

Σὺ καὶ τόδε νεῖκος ἀνδρῶν ξύναιμον ἔχεις ταραξά·

Νικᾷ δ' ἐναργῆς βλεφάρων ἥμερος εὐλέκτρον

Νύμφας, τῶν μεγάλων πάρεδρος ἐν ἀρχαῖς 745

Θεσμῶν· ἄμαχος γὰρ ἐμπαίζει θεὸς Ἀφροδίτα.

Νῦν δ' ἤδη ἔγω καὶ τὸς θεσμῶν

"Εξω φέρομαι, τὰ δ' ὄρων, ἴσχειν δ'

Οὐκ ἔτι πηγὰς δύναιμι δακρύων,

Τὸν παγκοίταν οὐθ' ὄρω θάλαμον 750

Τήνδ' Ἀντιγόνην ἀνύτουσαν.

ANT. Ὁρατέ μ', ὦ γᾶς πατρίας πολῖται, Στρφ. 6.

Τὴν νεάταν ὁδὸν

Στείχουσιν, νεάτον δὲ φέγγος λεύσσουν ἀελίου,

Κοῦ ποτ' αὖθις, ἀλλὰ μ' ὁ παγκοίτας "Αἰδας ζῶταν ἄγει 755

Τὴν Ἀχέροντος ἀκτάν, οὐθ' ὕμεναίων

"Εγκληρον, οὐτ' ἐπιθυμῖδιός πώ μέ τις

"Γυνος ὕμνησεν, ἀλλ' Ἀχέροντι νυμφεύσω.

XOP. Οὐκοῦν κλεινὴ καὶ ἔπαινον ἔχουσ'

Εἰς τόδ' ἀπέργει κεῦθος νεκύων, 760

Οὔτε φθινάσιν πλήγεισα νόσοις,

Οὔτε ξιφῶν ἐπίχειρα λαχοῦσ',

'Αλλ' αὐτόνομος ζῶσα μόνῃ δῇ

Θνατῶν αἶδαν καταθήσει.

ANT. Ἦκουσα δὴ λυγροτάταν ὀλέσθαι "Αντστρφ. 6.

Τὴν Φρυγίαν γέναν

Ταντάλου, Σιπύλῳ πρός ἄκρῳ τὴν, κισσὸς ὥς, ἀτενὴς

⁷³⁷ "Εν ἄλλοις γρφ. Ἀνίκαι' ἀμάχαν'. — ἐν κτήμ. πίπτει], διότι πολλοὶ κτημάτων ἐρῶσιν, οἱ καὶ φιλοκτήμονες. ⁷⁴¹ Ἀμερίων ἐπ' ἀνθρ.] ἀντὶ Ἑρμῆρων. ⁷⁴² Δικαίων ἀδίκους φρ.] παρασπᾷς τῶν δικαίων (τῆς δικαιοσύνης) τὰς τῶν ἀδίκων φρένας, ἢ τὸ ἀδίκους ἐκκληπτέον ἐπιρρηματικῶς. ⁷⁴³ ἔχεις ταραξάς], Ἐτάραξας, καὶ σημειωτέον καὶ ἐνταῦθα τὴν βοηθητικὴν δύναιμι τοῦ ῥήματος. ⁷⁴⁴ 45] Νικᾷ γὰρ ὁ τῶν βλεφάρων τῆς εὐλέκτρον νύμφης ἥμερος, ὁ πάρεδρος τῶν μεγάλων ἐν ἀρχαῖς (τῶν ἀρχαίων τῆς φύσεως) θεσμῶν. ⁷⁴⁶ Διότι ἐν αὐτοῖς (τῶς βλεφαροῖς τῆς νύμφης) παίζει ἡ ἄμαχος θεὰ Ἀφροδίτη. ⁷⁴⁷ Ἐγὼ καὶ τὸς, ἀντὶ καὶ ἐγὼ αὐτός. — θεσμῶν ἐξω], τῶν τοῦ Κρέοντος. ⁷⁵¹ Ἀνύτουσαν (τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσαν πρὸς τὸν) θάλαμον. Προστίθεται γὰρ ἡ Ἀντιγ. ἀπαγομένη τὴν ἐπὶ θάνατον. ⁷⁵⁶ 57] Ἵμεν. ἔγκληρον], μέτοχον. ⁷⁶⁰ 67] κεῦθος νεκύων], νεκρῶν νεκρικόν, τάφον ὑπόγειον. ⁷⁶³ αὐτόνομος], κατ' ἰδιαίτερόν τινα νόμον, κατὰ σὺ μόνος ταθέντα, καὶ τὸ ἐρμηνεύει κατωτέρω. ⁷⁶⁶ 67] Τὴν Φρυγ. γέναν Ταντ.], τὴν Νιόβην, θυγ. τοῦ Τ. (ὅλαι αἱ ἐκδόσεις, ὅσας εἶδον, ἔχουσι Ξέναν. Ἀλλ' ἐγὼ ἐτόλμησα νὰ μεταβάλω τὴν λέξιν, ὥς ἃς κριγῶτιν αἱ σφρ.] διότι ἀσκαλαὶ ἐὰν ἔχω δίκαιον]. ⁷⁶⁷ 63] Κισσὸς ὥς ἄκρῳ,

Πετραία βλάστα δάμασεν· καὶ νιν ὄμβροι τακομέναν,

Ὡς φάτις ἀνδρῶν, χιών τ' οὐδ' αὖ λείπει,

Τέγγει δ' ὑπ' ὄφρυσι παγκλαύτοις δειράδας·

770

Ἄ με δαίμων ὁμοιοτάταν κατευνάξει.

ΧΟΡ. Ἀλλὰ θεός τοι καὶ θεογεννής·

Ἡμεῖς δὲ βροτοὶ καὶ θνητογενεῖς.

Καί τοι φημέν· αὖ τοῖς ἰσοθέοις

Ἐγκλήρα λαγεῖν μέγ' ἀκούσαι,

776

ΑΝΤ. Οἴ μοι, γελῶμαι· τί με, πρὸς θεῶν πατρῶων,

Στρυ. γ'.

Οὐκ ὀλλυμέναν ὑβρίζεις,

Ἄλλ' ἐπίφρανον; ὦ πόλις, ὦ πόλειω;

Πολυκτήμενες ἄνδρες·

Ἰὼ

Δικαῖαι κρῆναι, Θήβας τ' εὐαρχάτου ἄλσος· ἔμπας

780

Συμμάστuras ὕμῃ ἐπικτῶμαι,

Οἶα, φίλων ἀκλαυτος, οἷσι νόμοις πρὸς ἔρμα τυμβόχωστον

Ἔρχομαι τάφου ποταίνου·

Ὡ δύστανος,

Οὔτε βροτοῖσιν, οὔτ' ἐν νεκροῖσι

785

Μέτοικος, οὐ ζῶσιν, οὐ θανοῦσι.

ΧΟΡ. Προβάς' ἐπ' ἔσχατον θράσους,

Ἵψηλὸν εἰς Δίκας βάθρον

Προσέπεσες, ὦ τέκνον, πολὺ·

Πατρῶν δ' ἐκτίνεις τιν' ἄθλον.

790

ΑΝΤ. Ἐψαυσας ἀλγεινοτάτας ἐμοὶ μερίμνας,

Ἀντστρυ. γ'.

Πατρός τριπόλιστον οἶκτον,

Τοῦ τε πρόπαντος ἀμετέρου πότμου,

Κλεινοῖς Λαδοκχίδασι.

Ἰὼ

Ματρῶναι λέκτρων ἄται, κοιμήματά τ' αὐτογέννητ'

795

Ἀμὼ πατρί δυσμόρου ματρός,

Οἷων ἐγὼ ποθ' ἄ ταλαίφρων ἔφυν· πρὸς οὐδ' ἀραῖος, ἄγαμος,

Ἄδ' ἐγὼ μέτοικος ἔρχομαι.

ἡ πέτρα βλαστήσασα περιέσχεν αὐτὴν ὥς κισσός. 769 Χιών τ' οὐδ' ἄλ.], διότι αἱ κορυφαὶ τοῦ Σιπύλου εἰν' ολοχρονικῶς χιονασκέπασται, ἔμπας. 770 Τέγγει δ' ὑπ' ὄφρ. παγκλ. δειρ.], ἡ χιών ἀναλυομένη βρέχει ἀενάως τὰς ὑπὸ τὰς ὄφρους τοῦ ὄρους δειράδας (φάραγγας).

Φουσιωτάτη καὶ ὀρειοτάτη ἐξήγησις τῆς σακρυούσης πέτρας, εἰς ἣν μεταμορφώθη, κατὰ τὴν μυθολογίαν, ἡ Νιόβη. 776 Ἄ με... ὁμοιοστ.], διότι καὶ αὐτὴ μέλλει νὰ ἐγκατορυχθῇ ζῶσα εἰς πέτρινον ὑπόγειον. 778 Ἐγκλ. λαγεῖν] τῆς αὐτῆς τύχης γενέσθαι μέτοχον.

777 78 Οὐκ ὀλομ. ... ἄλλ' ἐπίφ.] οὐ μετὰ θάνατον, ἀλλ' ἐτι ζῶσαν καὶ φαινομένην. 781 Συμμάστ. ὕμῃ. ἐπικτ.] ἐπικαλοῦμαι, συνεπιμαρτύρομαι. 782 Ἐρμα], ἔρκος, ἔρμα.

783 Ποταίνου], καινοφανοῦς, παραδίξου, ἴδε τὸ Δεξ. 784 94] ἔψαυσας ἀλγεινοτάτης ἐμοὶ μερίμνης (ιδέας), τοῦ τριπλοῦ ὀλέθρου τοῦ πατρός μου, καὶ τῆς τύχης ἀπάντων ἡμῶν τῶν κλεινῶν Λαδοκχιδῶν. 785 Κοιμήματ' αὐτογέννητα]. αἱ μετὰ τοῦ ἑαυτῆς γεννήματος (τοῦ ἐμοῦ πατρός) συγχρημῆσεις (τῆς δυσμόρου μου μητρός). 787 Ἀραῖος], ἐπικατάρτος.

- ᾧ δυσπότημων
Κασίγνητε γάμων κυρήσας, 800
Θανὼν ἐτ' οὖσαν κατήναρές με!
- ΧΟΡ.** Σέθειν μὲν εὐσέβειά τις
Κράτος δ', ὅτω κράτος μέλει,
Παραβατὸν οὐδαμῇ πέλει·
Σὲ δ' αὐτόγνωτος ὤλεσ' ὀργά. 805
- ΑΡΤ.** Ἀκλαυτος, ἀφίλος, ἀνυμέναιος,
Ταλαίφρων ἄγομαι τάνδ' ἐτοίμαν ὁδόν·
Οὐκ ἔτι μοι τόδε λαμπάδος ἱερὸν ὄμμα
Θέμις ὅρᾳν ταλαίνα·
Τὸν δ' ἐμὸν πότμον ἀδάκρυτον οὐδεὶς φίλων στενάζει. 810
- ΚΡ.** Ἄρ' ἴστ', αἰοιδὰς καὶ γόους πρὸ τοῦ θανεῖν,
Ὡς οὐδ' ἂν εἰς παύσαιτ' ἂν, εἰ χρεὶή λέγειν;
Οὐκ ἄξῃθ' ὥς τάχιστα, καὶ κατηρεφεῖ
Τύμβῳ περιπτύξαντες, ὥς εἴρηκ' ἐγὼ,
Ἄπιτε μόνην ἔρημον, εἴτε χρὴ θανεῖν, 815
Εἴτ' ἐν τοιαυτῇ ζῶσα τυμβεύσει στέγη·
Ἥμεῖς γὰρ ἄγνοί τοῦπὶ τήνδε τὴν κόρην·
Μετοικίας δ' οὖν τῆς ἄνω στερήσεται.
- ΑΝΤ.** ᾧ τύμβος, ᾧ νυμφεῖον, ᾧ κατασκαφῆς
Οἰκησις αἰείφρουρος, οἷ πορεύομαι 820
Πρὸς τοὺς ἐμαυτῆς, ὧν ἀριμὸν ἐν νεκροῖς
Πλεῖστον δέδεκται Περσέφασσ' ὀλωλότων·
ᾧ λοιπὴ θάλασσα γὰρ καὶ κάκιστα δὴ μακρῷ
Κάτειμι, πρὶν μοι μοῖραν ἐξήμεν βίου.
Ἐλθούσα μέντοι κάρτ' ἐν ἐλπίσιν τρέφω 825
Φίλῃ μὲν ἤξειν πατρί, προσφιλὴς δὲ σοί,
Μῆτερ, φίλῃ δὲ σοί, κασίγνητον κάρα,
Ἐπεὶ θανόντας αὐτόχειρ ὑμᾶς ἐγὼ
ἔλουσα, κἀκέσμησα, κἀπιτυμβίους
Χοᾶς ἔδωκα, νῦν δὲ, Πολύνεικες, τὸ σὸν 830
Δέμας περιστέλλουσα τοιᾶδ' ἀρτυμαί.
Καίτοι σ' ἐγὼ τίμησα τοῖς φρονούσιν ἐγώ.
Οὐ γὰρ ποτ' οὗτ' ἂν, εἰ τέκνων μήτηρ ἔφυν,
Οὗτ' εἰ πόσις μοι κατθανὼν ἐτήκετο,

799 800 Δυσπότημων γάμων], τῶν τοῦ Πολυνείκου μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀδράστου Ἀρ-
κάας. 801 Θανὼν ἐτ' οὖσαν κατήναρές με], θανὼν οὐ ἀπέκτεινας ἐμὲ ζῶσαν ἐτι.
805 806] Τὸ κράτος τοῦ φρονιζόντος νὰ διατηρῇ τοῦτα ἀπρόσβλητον (τοῦ τυραννοῦντος
μονάρχου) οὐ παραβαίνεται. 808 Αὐτόγνωτος], αὐθαίρετος. 809 Τόδε λαμπ. (ἱερὸν ὄμμα),
τὸν ἥλιον. 811 82] συνακτέον εὐτω ταῦτα. Ἄρ' ἴστε ὥς, εἰ χρεὶή λέγειν αἰοιδὰς καὶ γ.
πρὸ τοῦ θ., οὐδ' ἂν εἰς παύσαιτ' ἂν (τούτου, τοῦ λέγειν τοιαῦτα); 827 Ἥμεῖς γὰρ ἄγνοί
κτλ.], ἡμεῖς γὰρ, ὅσον τὸ ἐπὶ (καθ' ὅσον ἀφορᾷ) τήνδε τὴν κόρην, ἄγνοί ἐσμεν. Διότι νο-
μίζει, ὅτι, παραθεῖς αὐτῇ μικρὸν τροφῆς, ἀπαλλέττεται τοῦ ἄγους τοῦ φόνου. 825 Κάκιστα
μακρῷ], μακρῷ (τῷ μέτρῳ) κάκιστα.

- Βίᾳ πολιτῶν τόνδ' ἂν ἡρώμην πόνον. 835
 Τίνος νόμου δὴ ταῦτα πρὸς χάριν λέγω;
 Πόσις μὲν ἂν μοι, καθανόντος, ἄλλος ἦν,
 Καὶ παῖς ἀπ' ἄλλου φωτός, εἰ τοῦδ' ἡμιπλακόν.
 Μητρὸς δ' ἐν Ἀδου καὶ πατρὸς κεκευθότων,
 Οὐκ ἔστ' ἀδελφὸς ὅστις ἂν βλάστοι ποτέ. 840
 Ταιῶδε μέντοι σ' ἐκπροσηύχασ' ἐγώ.
 Νόμῳ, Κρέοντι ταῦτ' ἔδοξ' ἀμαρτάνειν,
 Καὶ δεινὰ τολμᾶν, ὧ κασίγνητον κάρα ποιοῦν.
 Καὶ νῦν ἄγει με διὰ χειρῶν οὕτω λαβὼν,
 Ἀλεκτρον, ἀνυμνείον, οὔτε του γάμου 845
 Μέρους λαγοῦσαν, οὔτε παιδείου τροφῆς,
 Ἄλλ' ὧδ' ἔρημος πρὸς φίλων ἢ δύσμορος
 Ζῶσ' εἰς θανόντων ἔρχομαι κατασκαφάς.
 Ποίαν παρεξελθούσα δαιμόνων δίκην;—
 Τί χρεῖ με τὴν δύστηνον εἰς θεοὺς ἔτι 850
 Βλέπειν, τίν' αὐδᾶν ξυμμάχων, ἐπεὶ γε δὴ
 Τὴν δυσσέβειαν εὐσεβοῦς' ἐκτησάμην;
 Ἄλλ' εἰ μὲν οὖν τάδ' ἐστὶν ἐν θεοῖς καλὰ,
 Παλόντες ἂν ξυγγνώμην ἡμαρτηκότας
 Εἰ δ' οὐδ' ἀμαρτάνουσι, μὴ πλείω κακὰ 855
 Πάθωιν ἢ καὶ δρῶσιν ἐκδίκως ἐμέ.
 Ἔτι τῶν αὐτῶν ἀνέμων αὐταὶ
 Ψυχῆς ῥίπαι τήνδ' ἔτ' ἔχουσιν.
 KP. Τοιγάρ τοῦτων τοῖσιν ἄγουσιν
 Κλαυμάθ' ὑπάρξει βραδυτήτος ὑπερ.
 ANT. Οἴμοι, θανάτου τοῦτ' ἐγγυτάτω
 Τούπος ἀφίκεται!
 XOP. Θαρσεῖν οὐδὲν παραμυθούμαι
 Μὴ οὐ τάδε ταύτῃ κατακυροῦσθαι.
 ANT. Ὡ γῆς Θήβης ἄστυ πατρώον,
 Καὶ θεοὶ προγενεῖς,
 Ἄγομαι δὴ, κοῦκ ἔτι μέλλω.
 Λεύσσετε, Θήβης οἱ κοιρανίδαι,
 Τὴν βασιλίδα τὴν μούνην λοιπὴν,
 Οἷα πρὸς οἶων ἀνδρῶν πάσχω, 870
 Τὴν εὐσεβίαν σεθίσασα.

835 Βίᾳ πολιτῶν], ἀπ' ἐναντίας τῆς θελήσεως τῶν συμπολιτῶν μου. 837 Καθανόντος], ἀντὶ τοῦ θανόντος. 838 Τοῦδ'], τοῦ πατρὸς, ἢ μᾶλλον τοῦ ἀνδρός. 844 Διὰ χειρῶν οὕτω λαβὼν], κρατουμένην διὰ τῶν δορυφόρων αὐτοῦ ἐκατέρωθεν. 849 Παρεξελθούσα], παραβάσα. 857 88] Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πάθους (ὡς ὑπὸ ἀνέμου) παραφέρεται εἰς ἐπὶ αὐτῇ. 865 69] Θαρσεῖν σε οὐδὲν παραμυθῶν ὅτι ταῦτα οὐχ οὕτως (ὡς ἔφη δηλ. ἡ Ἀντιγ.) ἐπικυρωθήσονται. 868 Καὶ θεοὶ προγενεῖς], πατῶροι. Ἐν ἄλλοις γὰρ, θεοὶ τε πατρογενεῖς. 869 Κοιρανίδαι], οἱ ἄριστοι, οἱ ἀρχόντες. 869], Διὰ τὴν μούνην, ἐν ᾗ ζῷ ἡ ἱσμήνη.

- ΧΟΡ. Ἔλλα καὶ Δανάας οὐράνιον φῶς
 Ἀλλάξαι δέμας ἐν χαλκοδέτοις αὐλαῖς,
 Κρυπτομένα δ' ἐν
 Τυμβήρει θαλάμῳ κατεζεύχθη· 875
 Καίτοι γενεᾷ τίμιος, ὦ παῖ, παῖ,
 Καὶ Ζηνὸς ταμειέσκα γονὰς χρυσορύτους.
 Ἀλλ' ἅ μοιριδία τις δύναισι δεινὰ
 Οὐτ' ἂν νιν ὄμβρος, οὐτ' Ἄρης, οὐ πύργος, οὐχ ἀλίκτηποι
 Κελαινὰ νᾶες ἐκφύγοιεν 880
 Ζεύχθη δ' ὀξύχολος παῖς ὁ Δρύαντος,
 Ἐδωνῶν βασιλεὺς, κερτομίαις ὀργαῖς
 Ἐκ Διονύσου
 Πετρώδει καταφρακτός ἐν δεσμῷ.
 Οὕτω μανίας δεινὸν ἀποστάζει 885
 Ἀνθρόν τε μένος. κείνος ἐπέγνων μανίαις
 Ψαύον τὸν θεὸν ἐν κερτομίαις γλωσσᾶν.
 Παύεσκε μὲν γὰρ ἐνθέους γυναῖκας, εὐϊὸν τε πῦρ,
 Φιλαύλους τ' ἠρέθιζε Μούσας.
 Παρὰ δὲ Κυανέων πελαγέων διδύμας ἄλδ·
 Ἀκταὶ Βοσπόρῃαι, ἰδ' ὁ Θρηκῶν Σαλμυδησός,
 Ἰν' ἀγχίπολις Ἄρης δισσοῖσι Φινειδῆαις
 Εἶδεν ἀρατὸν ἔλκος
 Τυφλωθέν ἐξ ἀγρίας δάμαρτος
 Ἀλαὸν ἀλαστόροισιν ὀμμάτων κύκλοις, 895
 Ἄραχθέν ἐγγέων, ὕψ' αἵματηραῖς
 Χεῖρεςσι καὶ κερκίδων ἀκμαῖσι
 Κατὰ δὲ τοκόμενοι μέλει μελέαν πάθων
 Κλαῖον ματρός, ἔχοντες ἀνύμφευτον γονάν ᾧ
 Σπέρμ' ἀρχαιογόνων ἄντας Ἐρεχθιδῶν,
 900
 Τηλεπόροις δ' ἐν ἄντροις;

872 κ. ε.] Ἔλλα καὶ τῆς Δανάης τὸ δέμας (περιφρ. ἀντὶ τῆς Δανάης) ἀλλάξει (ὑπερβαίνει, στερεοποιεῖται, ἀπαλλάξει) τὸ οὐράνιον φῶς ἐν αὐλαῖς χαλκοδέτοις (ἐν χαλκοθύρῳ φυλάκῃ).
 875 Κατεζεύχθη], κατεκλείσθη. 877 Γονὰς χρυσορύτους], ὁμοί. γνωστόν ὅτι ἡ Δανάη ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ διδύμου, μεταμορφωθέντος εἰς χρυσὴν βροχήν. 878 Μοιριδία δύναισι], ἡ τῆς εἰμαρμένης δύναμις. 880 Παῖς ὁ Δρ.] ὁ Λυκαῦργος, βασιλεὺς τῆς Θράκης (ἴδε Ἰλ. Ζ. 110 κ. ε.). 882 Πετρώδει ἐν δεσμῷ], ἐν σπηλαίῳ. 883 Ἐνθέας γυναῖκας]. τὰς Βάρχας. —εὐϊὸν τε πῦρ], τῆς δῆδας (τῆς ὀργῆς) τοῦ Διονύσου (Εὐβοῖ, εὐβόν). 890 99 Παρὰ δὲ τῶν Κυανέων πελάγειων τῆς διδύμης ἄλδς (τῆς Προποντ. καὶ τοῦ Εὐξ.), ὅπου (ἴν') αἱ Βοσπόροις ἀκταὶ ἔχουσιν ὁ τῶν Θρηκῶν Σαλμυδησός, ὁ ἀγχίπολις τοῖς διδύμοις Φινειδαῖς Ἄρης εἶδε τυφλωθέν (ἐπενεχθέν πρὸς τυφλωσιν) ἐξ ἀγρίας δάμαρτος ἀρατὸν ἔλκος, ἀλαὸν ἀλαστόροισιν ὀμμάτων κύκλοις, χωρὶς ἐγγέων, ἀλλ' ὕψ' αἵματι, χεῖρ. καὶ κερκ. ἀκμ. Ὁ δὲ μῦθος ἔχει οὕτως: Φινεὺς ὁ Ἀθήνορος ἢ Περσίδωνος, βασιλεὺς τῶν περὶ τὴν Σαλμυδησὸν καὶ τὸν Βόσπορον χωρίων, γήμας Κλεοπάτραν τὴν Βορέως καὶ Ὀρειθυίας τῆς Ἐρεχθιδῆς, ἐπιγήμεν αὐτῇ Ἰδαίαν τὴν Δαρδάνου, ἧτις, ζηλωτοῦσα, ἐτύφλωσε διὰ τῆς κερκίδος τοὺς δύο πριγόνους αὐτῆς, Πληξίππον καὶ Πανδίονα, υἱοὺς τῆς Κλεοπάτρας. 890 Ἀνύμφ. γονάν [έχοντες] γεννηθέντες πρὸς τὸ μὴ νυμφευθῆναι. 900 Ἄντας], ἡγήτησεν, ἔλαχεν, ἤν. 901 Τηλεπόροις ἢ ἐν ἄντροις], ἐν ταῖς ὑπερβορέαις.

- Τράφη θεῆλλχσιν ἐν πατρώσιν,
 Βορέας ἄμιππος, ὀρθόποδος ὑπὲρ πάγου,
 Θεῶν παῖς· ἀλλὰ κἀπ' ἐκείνα
 Μοῖραι μακραιώνες ἔσχον, ὦ παῖ. 905
- ΤΖΙ. Θίβης ἀνακτες, ἤκομεν κοινὴν ὁδὸν
 Δι' ἐξ ἐνὸς βλέποντες τοῖς τυφλοῖσι γὰρ
 Αὕτη κέλευθος ἐκ προηγητοῦ πέλει.
- ΚΡ. Τί δ' ἔστιν, ὦ γεραῖε Τειρεσία, νέον;
 ΤΕΙ. Ἐγὼ διδάξω. καὶ σὺ τῷ μάντει πιθοῦ. 910
- ΚΡ. Οὐκ οὐν πάρος γε σὴς ἀπεστάτου φρενός.
 ΤΕΙ. Τοιγὰρ δι' ὀρθῆς τῆδε ναυκλήρεις πόλιν.
 ΚΡ. Ἐχω πεπονθὼς μαρτυρεῖν ὄντισμα
 ΤΕΙ. Φρόνει βεβώς αὖ νῦν ἐπὶ ξυροῦ τύχης.
 ΚΡ. Τί δ' ἔστιν; ὡς ἐγὼ τὸ σὸν φρίσσω στόμα. 915
- ΤΕΙ. Γνώσει, τέχνης σημεῖα τῆς ἐμῆς κλύων.
 Εἰς γὰρ παλαιὸν θακὼν ὀρνιθοσκόπον
 Ἰζων, ἐν' ἤν μοι παντὸς οἰωνοῦ λιμὴν,
 Ἀγνώτ' ἀκούω φλόγγον ὀρνίθων, κακῶ
 Κλάζοντας οἷστρον καὶ βεβαρβαρωμένῳ, 920
 Καὶ σπῶντας ἐν χηλαῖσιν ἀλλήλους φοναῖς
 Ἐγνων πτερῶν γὰρ βοῦδος οὐκ ἄσημος ἦν.
 Εὐθὺς δὲ δέισας ἐμπύρων ἐγευόμην
 Βωμοῖσι παμφλέκτοισιν· ἐκ δὲ θυμάτων
 Ἦφαιστος οὐκ ἔλαμπε, ἀλλ' ἐπὶ σποδῶ 925
 Μυδῶσα κηκίσ-μηρίων ἐτήξετο,
 Κῆτρε, κἀνέπτυσ' καὶ μετάρροιο
 Χολαὶ διεσπείροντο, καὶ καταρβύεις
 Μηροὶ καλυπτῆς ἐξέκειντο πιμελῆς.
 Τοιαῦτα παιδὸς τοῦδ' ἐμάνθανον πάρα 930
 Φθίνοντ' ἀσῆμων ὀργίων μαντεύματα·
 Ἐμοὶ γὰρ οὗτος ἡγέμων, ἄλλοις δ' ἐγὼ.
 Καὶ ταῦτα τῆς σὴς ἐκ φρενός νοσεῖ πόλις·
 Βωμοὶ γὰρ ἡμῖν ἐσχάραί τε παντελεῖς
 Πλήρεις, ὑπ' οἰωνῶν τε καὶ κυνῶν βορᾶς, 935

905 Βορέας ἄμιππος], ἡ τοῦ Βορέως ταχύπους (ἴσα ἔπικρ θέουσα) θυγάτηρ. — ὀρθόποδος ὑπὲρ πάγου] ὑπὲρ τοῦ ὀρθοῦ (ὀρθοῦς ἢ ἀποκρήμνη) πάγου. 904 905 Κἀπ' ἐκείνα. ἔσχον], καὶ ἐπ' ἐκείνη ἔσχον (κατέσχον), κακείνης κατέσχον. 911 Σὺς ἀπείρ. φρεν.] παρήκατον τῶν φρονίμων σου συμβουλῶν. 912 Δι' ὀρθῆς], ὀρθῶς. 913 Παντὸς οἰωνοῦ λιμὴν], παντὸς πτηνοῦ καταγωγή. 923 Ἐμπύρων ἐγευόμην βωμ. παμφλ.], ἐδοκίμασα (ἐσυμβουλεύθην) τὴν δι' ἐμπύρων (ὀλοκαυτωμάτων) μαντεῖαν. 926 Κηκίς], ἡ λιγυρὸς τοῦ καπνοῦ. 928 Χολαὶ διεσπείροντο], αἱ κύστες τῆς χολῆς ἢ τοῦ οὔρου (αἱ συγκατακαίμεναι τοῖς μηρίοις, ἴδε Εὐρ. Φοινισσ. 1271) διεβρῆγγυντο πάντοθεν. — ἢ καταρβύεις μηροὶ κτλ.] ἢ αἱ μηροὶ ἐξέκειντο καταρβύεις καλυπτῆς πιμελῆς. Ἡ καλύπτουσα τοὺς μηροὺς πιμελὴ καταρβύεσσα ἀφῆκεν αὐτοὺς γυμνοῦς. 930 91 Τοιαῦτα. ἐμάνθανον. φθίνοντα τὰ μαντ.] ἀντὶ οὗτω φθίνοντα.

- Τοῦ δυσμύθου πεπρωτός Οἰδίπου γόνου
 Κἄτ' οὐ δέχονται θυστάδας λιτάς ἔτι
 Θεοὶ παρ' ἡμῶν, οὐδὲ μυχίων φλόγα,
 Οὐδ' ὄρνις εὐσήμους ἀπορόροιθδεῖ βοῶς,
 Ἀνδροβόρου βεβρωῶτες αἵματος λίπας. 940
 Ταῦτ' οὖν, τέκνον, φρόνησον· ἀνθρώποισι γὰρ
 Τοῖς πᾶσι κοινόν ἐστι τοῦ ξαμπατάνειν.
 Ἐπεὶ δ' ἀμάστη, κείνος οὐκ ἔτ' ἔστ' ἀνὴρ
 Ἀβουλος οὐδ' ἀνολβος, ὅστις εἰς κακὸν
 Πσῶν ἀκείται, μὴδ' ἀκίνητος πέλει. 945
 Αὐθαδία τοι σκαιότητ' ὀφλισκάνει.
 Ἄλλ' εἶχε τῷ θανόντι, μὴδ' ὀλωλότα
 Κέντει. τίς ἄλκῃ τὸν θανόντ' ἐπικτανεῖν;
 Εὐ σοὶ φρονήσας εὐ λέγω· τὸ μανθάνειν δ'
 Ἦδιστον εὐ λέγοντος, εἰ κέρδος φέρει. 950
 ΚΡ. Ὡ πρέσβυ, πάντες, ὥστε τοξόται σκοποῦ,
 Τοξεύετ' ἀνδρὸς τοῦδε, κοῦδὲ μαντικῆς
 Ἀπρακτος ὑμῖν εἰμὶ· τῶν δ' ὑπαὶ γένους
 Ἐξημπόλημαι κάκπεφόρτισμαι πάλαι.
 Κερδαίνειτ', ἐμπολᾶτε τὸν πρὸς Σάρδεων 955
 Ἠλεκτρον, εἰ βούλεσθε, καὶ τὸν Ἰνδικὸν
 Χρυσόν· τάσῳ δ' ἔκεινον οὐχὶ κρύψετε.
 Οὐδ' εἰ θέλουσ' εἰ Ζηγὸς αἰετοὶ βορᾶν
 Φέρειν νιν ἀρπάζοντες εἰς Διὸς θρόνους,
 Οὐδ' ὧς, μίᾱσμα τοῦτο μὴ τρέσας, ἐγὼ 960
 Θάπτειν παρῆσσω κείνον· εὐ γὰρ οἶδ' ὅτι
 Θεοὺς μαιίνειν οὕτως ἀνθρώπων σθένει.
 Πίπτουσι δ', ὧ γεραιῇ Τειρεσίᾳ, βροτῶν
 Χοῖ πολλὰ δεινοὶ πτώματ' αἴσχο', ὅταν λόγους
 Αἰσχροῦς καλῶς λέγωσι τοῦ κέρδους χάριν. 965
 ΤΕΙ. Φεῦ.
 Ἄρ' οἶδεν ἀνθρώπων τις, ἄρα φράζεται...
 ΚΡ. Τί χρῆμα; ποῖον τοῦτο πάγκοινον λέγεις;
 ΤΕΙ. Ὅσῳ κράτιστον κτημάτων εὐθυλία;
 ΚΡ. Ὅσῳ περ, οἶμαι, μὴ φρονεῖν πλείστη βλάβη.
 ΤΕΙ. Ταῦτ' αὖ σὺ μέντοι τῆς νόσου πλήρης ἐφυσ. 970
 ΚΡ. Οὐ βολομαι τὸν μάντιν ἀντειπεῖν κακῶς.
 ΤΕΙ. Καὶ μὴν λέγεις, ψευδῇ με θεσπίζειν λέγων.

937 Θυστάδας λιτάς. θυσίας ἐκτετηρίους. 939 40 Ὀρνις... βεβρωῶτες], ἀπὸ ἐνικοῦ εἰς πληθ. διὰ τὸ οὐδὲ, ὡς ἐάν ἦτον: οὐδένες ἐκ τῶν ὀρνίθων. 932 Ἀνδρὸς τοῦδε]. ἐμοῦ, ἴδε Εὐρ. ΠΑ. 43. 932 933 Μαντικῆς ἀπρακτος ὑμῖν], ἀπείρατος τῆς μαντικῆς σας διότι ἔαλλοτε ἔπαθε δι' αὐτήν.— τῶν ὑπαί], ὑμῖν, ὑφ' ὧν. 954 Κάκπεφόρτισμαι], ἐστερήθην, ἀπώλεσα, ἐννοεῖ δὲ τὸν υἱὸν τοῦ Μεναικῆα, θυσιασθέντα ἐκουσίως εἰς τὸν Ἄρην, πολιτορκουμένων τῶν Θηβῶν. 957 Πάγκοινον], πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις κοινόν.

- ΚΡ. Τὸ μαντικὸν γὰρ πᾶν φιλάργυρον γένος.
 ΤΕΙ. Τὸ δ' ἐκ τυράννων αἰσχροκέρδειαν φιλεῖ.
 ΚΡ. Ἄρ' οἶσθα ταγούς ὄντας, ἅ' ν λέγῃς, λέγων;
 ΤΕΙ. Οἶδ'· ἐξ ἐμοῦ γὰρ τήνδ' ἔχεις σώσας πόλιν.
 ΚΡ. Σοφὸς σὺ μάντις, ἀλλὰ τάδικεῖν φιλῶν.
 ΤΕΙ. Ὅρσεις με τᾶκίνητα διὰ φρενῶν φράσαι.
 ΚΡ. Κίνει, μόνον δὲ μὴ τί κέρδεις λέγων.
 ΤΕΙ. Οὕτω γὰρ ἤδη καὶ δοκῶ τὸ σὸν μέρος.
 ΚΡ. Ὡς μὴ μ' πολήσων ἴσθι τὴν ἐμὴν φρένα.
 ΤΕΙ. Ἀλλ' εὖ γέ τοι κάτισθι μὴ πολλοὺς ἔτι
 Τροχὸς ἀμιλλητῆρας Ἑλίου τελῶν,
 Ἐν οἷσι τῶν σῶν αὐτὸς ἐκ σπλάγχχων ἓνα
 Νέκυν νεκρῶν ἀμοιβὴν ἀντιδούς ἔσει,
 Ἄνδ' ὧν ἔχεις μὲν τῶν ἄνω βαλὼν κάτω,
 Ψυχὴν τ' ἀτίμως ἐν τάφῳ κατφύσας·
 Ἔχεις δὲ τῶν κάτωθεν ἐνθάδ' αὖ θεῶν
 Ἄμοιρον, ἀκτέριστον, ἀνόσιον νέκυν·
 Ὃν οὔτε σοὶ μέτεστιν οὔτε τοῖς ἄνω
 Θεοῖσιν, ἀλλ' ἐκ σοῦ βιάζονται τάδε.
 Τοῦτων σε λωδητῆρες ὑστεροφθόροι
 Λοχῶσιν Ἄιδου καὶ θεῶν Ἑρινύες,
 Ἐν τοῖσιν αὐτοῖς τοῖσδε ληφθῆναι κακοῖς.
 Καὶ ταῦτ' ἄθροισον εἰ κατηργωμένος
 Λέγω. φανεῖ γὰρ οὐ μακροῦ χρόνου τριβὴ
 Ἀνδρῶν, γυναικῶν, σοῖς δόμοις κωκύματα·
 Ἐχθραὶ δὲ πᾶσαι ξυνταράσσονται πόλεις,
 Ὅσων σπαράγματ' ἡ κύνες καθήρισαν,
 Ἡ θῆρες, ἡ τις πτηνὸς οἰωνός, φέρων
 Ἀνόσιον ὁσμήν ἐστιούχον εἰς πόλιν.
 Τοιαυτὰ σου (λυπεῖς γάρ), ὥστε παῖδός,
 Ἀσῆκα θυμῷ καρδίας τοξεύματα
 Βέβαια, τῶν σὺ θάλλπος οὐκ ὑπεκδραμεῖ.
 Ὡ παῖ, σὺ δ' ἡμᾶς ἀπαγε πρὸς δόμους, ἵνα
 Τὸν θυμὸν οὗτος εἰς νεωτέρους ἀφῇ,
 Καὶ γνῶ τρέφειν τὴν γλῶσσαν ἡσυχωτέρην,
 Τὸν νοῦν τ' ἀμείνω τῶν φρενῶν ἣ νῦν φέροι.

975 Ταγούς ὄντας], οἶσθα λέγων ταῦτα πρὸς ἡμᾶς, ταγούς (ἄρχοντας) ὄντας; 981 Μὴ
 "μολήσων], ἀπατήσων. 983 Τροχὸς ἀμιλλητῆρας], κύκλος διαδοχόμενος ἐξ ὑπομοιθεῖς
 ἀλλήλους. — τελῶν] τελέσων. 985 88, "ἔχεις μὲν τῶν ἄνω βαλὼν κάτω. ἔχεις δὲ τῶν κα-
 τῶθεν θεῶν ἐνθάδε], ἔθαψας μὲν ἀνθρώπων ζῶντα, ἀφῆκες δὲ ἀταφον νεκρόν. 996 97], "Ἡ
 γὰρ τριβὴ οὐ μακροῦ χρόνου φανεῖ (θέλει δεῖξῃ) σοῖς δόμοις κωκύματα ἀνδρ. καὶ γυν.
 998 Ἐχθραὶ ξυνταράσσονται], εἰς ἔχθραν συγκρούονται, 999 Σπαράγματα], κομμάτια
 νεκρῶν πτωμάτων. 1001 Ἐστιούχον ἐς π.], εἰς πόλιν ἐστιούχον. 1002 θάλλπος], τῇ
 καύσειν, τὴν δριμύτητα. 1007 6 Τρέφειν τὴν γλῶσσαν, τὸν νοῦν τε], ἀντὶ ἔχειν.

- ΧΟΡ. Ἄνῆρ, ἄναξ, βέβηκε δεινὰ θεσπίσας
Ἐπιστάμεσθα δ', ἐξ οὗτου λευκὴν ἐγὼ 1010
Τῇδ' ἐκ μελαίνης ἀμφιβάλλομαι τρίχα,
Μὴ πώποτ' αὐτὸν ψεύδος εἰς πόλιν λακτεῖν.
- ΚΡ. Ἐγνώκα καυτὸς, καὶ ταράσσομαι φρένας.
Τότ' εἰκάθειν γὰρ δεινὸν ἀντιστάντα δὲ
Ἄτῃ πατάζει θυμὸν, ἐν δεινῷ πάρα. 1015
- ΧΟΡ. Εὐδουλίας δεῖ, παῖ Μενοικέως Κρέον.
- ΚΡ. Τί δῆτα χρὴ δρᾶν; φράζε' πείσομαι δ' ἐγώ.
- ΧΟΡ. Ἐλθὼν, κόρην μὲν ἐκ κατώρυχος στέγης
Ἄνες· κτίσον δὲ τῷ προκειμένῳ τάφον.
- ΚΡ. Καὶ ταῦτ' ἐπαινεῖς, καὶ δοκεῖς παρειακάθειν; 1020
- ΧΟΡ. Ὅσον γ', ἄναξ, τάχιστα. συντέμνουσι γὰρ
Θεῶν ποδώκεις τοὺς κακόφρονας βλάβαι.
- ΚΡ. Οἰμοί, μόλις μὲν, καρδίας δ' ἐξίσταμαι
Τὸ δρᾶν· ἀνάγκη δ' οὐχὶ δυσμαχῆτεον.
- ΧΟΡ. Δρᾶ νυν τὰδ' ἐλθὼν, μῆδ' ἐπ' ἄλλοισιν τρέπε. 1025
- ΚΡ. Ὡδ', ὡς ἔχω, στείχοιμ' ἄν. ἴτ', ἴτ', ὁπάονες,
Οἳ τ' ὄντες, οἳ τ' ἀπόντες, ἀξίνας χερσὶν
Ὀρμαῖσθ' ἐλόντες εἰς ἐπόψιον τόπον!
Ἐγὼ δ', ἐπειδὴ δόξα τῇδ' ἐπεστράφη,
Αὐτὸς τ' ἔδισα, καὶ παρῶν ἐκλύσομαι· 1030
Δίδωκα γὰρ, μὴ τοὺς καθεστῶτας νόμους
Ἄριστον ἢ σώζοντα τὸν βίον τελεῖν.
- ΧΟΡ. Πολυώνυμε, Καδμείας νύμφας ἄγαλμα 1035
Καὶ Διὸς βαρυθεμεμέτα γένος, κλειτὰν δὲ ἀμφέπεις
Ἰταλίαν, μέδεις δὲ παγκοῖνοις Ἐλευτινίας
Δηρὺς ἐν κόλποις, ὦ Βακχεῦ, Βακχεῖαν μητροπόλιν Θήβαν
Ναῖων παρ' ὕγρων Ἰσμηνοῦ ρεέθρων,
Ἀγρείου τ' ἐπὶ σπορᾷ δράκοντος·
Σὲ δ' ὑπὲρ διλόφου πέτρας στέροψ' ὅπωπε
Ἀργυρὺς, ἐνθα Κωρύκται Νύμφαι στείχουσι Βακχιῖδες, 1040
Κασταλίας τε νῆμα καὶ σὲ Νυσταίων ὀρέων
Κισσῆρεις ὄχθαι χλωρὰ τ' ἄκτα πολυστάφυλος πέμπει,
Ἀδρότων ἐπέων εὐαζόντων,

4015 Ἐν δεινῷ πάρα], πάρεστι. 4025 23 Καρδ. δ' ἐξέστ. τὸ δρᾶν], ἡ καρδία μου ἀποποιεῖται τὴν τῶν δεδογμένων ἐκτέλεσιν. 4025 Μῆδ' ἐπ' ἄλλ. τρέπει], μῆδ' ἐπίτρεπε τοῦτω ἄλλως (ἐνν. δρᾶν). 4028 Εἰς ἐπόψιον τόπον], εἰς μέτρος ἐμφανές (περίοπτον). 4033 Πολυώνυμε], ἀποτείνεται πρὸς τὸν Διόνυσον. 4033 Ἰταλίαν], διὰ τὸν ἄριστον αὐτῆς οἶνον. 4038 Ἀγρείου τ' ἐπὶ σπορᾷ δράκ.] τοῦ κατασταθέντος ὑπὸ τοῦ Ἄρεως φύλακος τῆς Δίρκης, ὃν ὁ Καδμὸς φονεύσας, ἐσπείρειν αὐτοῦ τοῦς δόντας, ἐξ ὧν ἀνεφύησαν οἱ καλούμενοι Σπαρτοί. 4039 Ὑπὲρ διλόφου πέτρας], τοῦ δικαρυφίου Παρνασσοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ ἕτερον ἄκρον κατεῖχεν ὁ Διόνυσος. 4039 40 Στέροψ λιγνύς], ἡ τῶν θυσιῶν. — Κωρύκται Νύμφαι], αἱ τοῦ Κωρυκίου ἐπηλείου. 4043 Ἀδρότων], θεῶν. ἐννοεῖ δὲ τὰ Βακχικὰ ἐπιφωνήματα Εὐῶ, Εὐῶν.

Θηβαίαις ἐπισκοποῦντ' ἀγυίαις,
Τὰν ἐκ πασαν τιμᾶς ὑπερτάταν πόλεων
Ματρὶ σὺν κεραυνίᾳ. Στρυ. β'.

Καὶ νῦν, ὡς βιαίαις ἔχεται πάνδημος πόλις ἐπὶ νόσου,
Ποδὶ καθαρσίῳ
Μολεῖν, μολεῖν, Παρνασσίαν ὑπὲρ κλιτῶν,
"Ἢ στονόεντα πορθῶν! 1050

Ἰδὼ, πῦρ πνεόντων χοράγ' ἄστρον. νυχίων Ἀντιστρ. β'.
Φθεγμάτων ἐπίσκοπε

Παῖ, Ζητὸς γένεθλον, προσάνθηθι Ναξίαις Θυιάσι
Σαῖς ἅμα περιπόλοις,
Αἰ μαινόμεναί σε πάννυχτοι χορεύουσι, 1055

Τὸν ταμίαν ἱαχχον!

ἈΓ. Κάδμου πάροιχοι καὶ δόμων Ἀμφίονος,
Οὐκ ἔσθ' ὅποιον στάντ' ἄν ἀνθρώπου βίον
Οὐτ' αἰνέσαιμ' ἄν, οὔτε μεμψαίμην ποτέ
Τύχῃ γὰρ ὀρθοῖ καὶ τύχῃ καταρρέπει 1060

Τὸν εὐτυχοῦντα, τὸν τε δυστυχοῦντ', αἶε,
Καὶ μάντις οὐδεὶς τῶν καθεστῶτων βροτοῖς,
Κρέων γὰρ ἦν ζηλωτὸς, ὡς ἐμοί, ποτέ,
Σώσας μὲν ἐχθρῶν τήνδε Καδμείαν γλῶσσα
Λαβὼν τε χώρας ταντελῇ μοναρχίαν, 1065

Εὐθυνη, θάλλων εὐγενεῖ τέκνων σπορά·
Καὶ νῦν ἀρεῖται πάντα. τὰς γὰρ ἡδονὰς
Ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίθημι, ἐγὼ
Ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἐμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν.
Πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον, εἰ βούλει, μέγα, 1070

Καὶ ζῆ τύραννον σχῆμ' ἔχων· ἐὰν δ' ἀπῇ
Τούτων τὸ χαίρειν, τάλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς
Οὐκ ἂν πριαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν.

ΧΟΡ. Τί δ' αὖ τόδ' ἄγθος βασιλέων ἦκεις φέρων;
ΑΓ. Τεθνᾶσιν οἱ δὲ ζῶντες αἵτιοι θανεῖν. 1075

ΧΟΡ. Καὶ τίς φονεύει; τίς δ' ὁ κείμενος; λέγε.

ΑΓ. Αἰῶν ὄλωλεν, αὐτόχειρ δ' αἰμάσσεται.

¹⁰⁴⁸ Ματρὶ σὺν κεραυνίᾳ, τῇ Σεμέλῃ, ὡς ἀποβαλοῦσα ὑπὸ κεραυνοῦ, ἔδε τὴν Μυθολογ.
¹⁰⁴⁹ Ἐπεὶ ἡ πόλις ἔχεται πανδημία ἐπὶ νόσου. ¹⁰⁴⁸ Καθαρσίῳ ποδί, καθαραικίῃ
τοῦ κατέχοντος τὴν πόλιν μιάματος. ¹⁰⁴⁹ Μολεῖν, δεόμεθα σου μολεῖν. ¹⁰⁵⁰ Στονό-
εντα πορθῶν, τὸν τῆς Εὐβοίας. ¹⁰⁵¹ 52, Νυχίων φθεγμάτων, τῶν νυκτερινῶν ἐπιφω-
νημάτων τῶν Μαινάδων. ¹⁰⁵³ 54 Ναξίαις περιπόλ., ταῖς Βάγκαις τῆς Νάξου, ὅπου συν-
ῆλθεν ὁ Διόνυσος τῇ Ἀριάδνῃ. ¹⁰⁶⁰ Τὸν Ταμίαν, τὸν χορηγὸν τῶν ἀγαθῶν, τὸν ἀγαθο-
δότην κτλ. ¹⁰⁶⁷ Ὡς ἐμοί, ἐνν. δοκεῖ. ¹⁰⁶⁸ Ὅταν προδῶσιν, ἀπολέσωσι.
¹⁰⁷¹ Ζῆ, ζῆθι. ¹⁰⁷² Αὐτόχειρ, ἀπὸ χειρὸς, δηλ. οὐχὶ κατὰ σύμπτωσιν, ὅταν ἔρωται
δ' ἄλλος. Πότερα, παρῳάς ἢ.;

- ΧΟΡ. Πότερα πατρώας ἢ πρὸς οἰκείας χερσὶ;
 ΑΓ. Αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ, πατέρι μνηίσας φόνου.
 ΧΟΡ. Ὁ μάντι, τοῦπος ὡς ἄρ' ὀρθὸν ἤνυσας.
 ΑΓ. Ὡς ὧδ' ἐχόντων, πᾶλλα βουλευέειν πάρα.
 ΧΟΡ. Καὶ μὴν ὅρῳ τάλαιναν Εὐρυδίκην ὁμοῦ
 Δάμαρτα τὴν Κρέοντος· ἐκ δὲ δωμάτων,
 ἦτοι κλύουσα παιδὸς, ἢ τύχη, πάρα.
 ΕΥΡ. Ὁ πάντες ἀστοί, τοῦ λόγου γ' ἐπὶ σθέμην
 Πρὸς ἐξοδὸν στείχουσα, Παλλάδος θεᾶς
 Ὅπως ἰκοίμην εὐχμάτων προσήγορος;
 Καὶ τυγχάνω γε κλειῖθρ' ἀνασπαστοῦ πύλης
 Χαλῶσα, καί με φθόγγος οἰκείου κακοῦ
 Βάλλει δι' ὧτων ὑπὲρ τὰ κλίνομαι
 Δείσασα πρὸς θμωαῖσι, κἀποπλήσσομαι.
 Ἄλλ' ὅστις ἦν ὁ μῦθος, αὐθις εἵπαται.
 Κακῶν γὰρ οὐκ ἄπειρος οὗς' ἀκούσομαι.
 ΑΓ. Ἐγὼ, φίλῃ δέσποινα, καὶ παρὼν ἐρῶ,
 Κούδεν παρήσω τῆς ἀληθείας ἔπος.
 Τί γὰρ σε μαλθάσοιμ' ἄν, ὦν εἰς ὑστερον
 Ψεῦσται φανούμεθ'; ὀρθὸν ἢ ἀλήθει' αἰεὶ.
 Ἐγὼ δὲ σὺ παδαγὸς ἐσπόμην πόσει
 Πεδίον ἐπ' ἄκρον, ἐνθ' ἔκειτο νηλεὲς
 Κυνοσπάρακτον σῶμα Παλυνείκους ἔτι
 Καὶ τὸν μὲν, αἰτήσαντες ἐνοδίαν θεόν,
 Πλούτωνά τ', ὀργὰς εὐμενεῖς κατασχέειν,
 Λούσαντες ἄγρον λουτρὸν, ἐν νεοσπάσει
 Θαλλοῖς δ' ὅθι λείπειτο συγκατῆθμεν,
 Καὶ τύμβον ὀρθόκρανον οἰκείας γλονὸς
 Χώσαντες αὐθις πρὸς λιθόστρωτον κόρης
 Νυμφεῖον Ἰδίου κοῖλον εἰσεβαίνομεν.
 Φωνῆς δ' ἄπωθεν ὀρθίων κωκυμάτων
 Κλύει τις ἀκτέριστον ἀμφὶ παστάδα,
 Καὶ δεσπότη Κρέοντι σημαίνει μολῶν.
 Τῷ δ' ἀθλίας ἄημα περιβαίνει βοῆς
 Ἐρποντι μᾶλλον ἄσπον· οἰμῶζας δ', ἔπος
 Ἰῆσι δυσθρήνητον· ὦ τάλας ἐγὼ,
 Ἄρ' εἰμὶ μάντις; ἄρα δυστυχαστάτην

4080 [ἠντιχας], ἐπίτυχας. 4086 87 [Παλλάδος.. εὐχμ., προσήγ.], προσευχομένη τῇ Παλλὰδι. 4094 [Κακῶν γὰρ οὐκ ἄπειρος οὗς'], διότι εἶχεν ἀκοὴν πρὸ ὀλίγου καὶ τοῦ Μενoit-
 κέως τὸν θάνατον. 4101 [ἐνοδίαν θεόν], τὴν Ἐκάτην ἢ τὴν Περσεφόνην. 4109 ὁ δὲ λέ-
 λειπτο], ὅσον μέρος τοῦ σώματος τοῦ εἶχεν ἐναπολειφθῆ, τὸ λεῖψανόν του. 4105 Ὀρθό-
 κρανον], ὀψήλῳν. 4108 Ὀρθίων], δυνατῶν, μεγαλοφώνων. 4109 Ἀκτέριστον ἀμφὶ πρὸς],
 πρὸν τάπον, περὶ ὃν οὐκ ἐτελέσθησαν τὰ νομιζόμενα; ὅν ἀνωτέρω εἶπε Νυμφεῖον Ἰδίου.

4111 ἄημα.. βοῆς], πνοῆ, ἤχος. Εἰς τὰς παλαιὰς ἐκδόσεις γράφεται Ἀσημα,

- Κέλευθον ἔρπω τῶν παρελθουσῶν ὁδῶν; 1115
 Παιδὸς με σάινει φθόγγος· ἀλλὰ, πρόσπολοι,
 ἴτ' ἄσπον ὠκείς, καὶ παραστάντες τάφῳ
 Ἀθρήσασθ', ἀρμὴν χόματος λιθοσπαθῆ,
 Δύντες πρὸς αὐτὸ στόμιον, εἰ τὸν Αἰμονος 1120
 Φθόγγον ξυνήνῃ, ἣ θεοῖσι κλέπτομαι. α
 Τὰδ' ἐξ ἀθύμου δεσπότης κελεύσμασιν
 ἔθρουμέν. ἐν δὲ λοισθίῳ τυμβεύματι
 Τὴν μὲν κρεμαστὴν αὐχένος κατείδομεν,
 Βρόγχῳ μιτάδῃ σινδόνης καθημένην· 1125
 Τὸν δ' ἀμφὶ μέσση περιπετὴ προσκείμενον,
 Εὐνῆς ἀποιμύζοντα τῆς κάτω φθορᾶν,
 Καὶ πατρός ἔργα, καὶ τὸ δύστηνον λέχος.
 Ὁ δ' ὡς ὅρᾳ σφε, στυγνὸν οἰμῶξας, ἔσω
 Χωρεῖ πρὸς αὐτόν, κἀνακωκύσας καλεῖ· 1130
 ὦ Τληπόμον, ὅσον ἔργον εἰργάσαι; τίνα
 Νῦν ἔσχεις; ἐν τῷ ξυμφορᾶς διεφθάρης;
 Ἐξέλθε, τέκνον! ἰκέσιός σε λίσσομαι α.
 Τὸν δ' ἀγρίοις ὄσσοισι παπτήνας ὁ παῖς,
 Πύσας προσώπων, κοῦδεν ἀντεκπῶν, ἔφρου· 1135
 Ἐλκει διπλοῦς κνώδοντάς· ἐκ δ' ὀρυμμένου
 Πατρός φυγαῖσιν ἤμπλακ'· εἴθ' ὁ δύσμορος
 Αὐτῷ χολωθείς, ὥσπερ εἴχ', ἐπενταθείς
 Ἦρεισε πλευραῖς μέσσον ἔγχος, εἰς δ' ὕγρὸν
 Ἀγκῶν' ἔτ' ἔμφρων παρθένης προσπτύσσεται· 1140
 Καὶ φυσῶν ὀξεῖαν ἐκβάλλει πνοήν
 Λευκῇ παρεῖα φονίου σταλάγματος.
 Κεῖται δὲ νεκρὸς περὶ νεκρῷ, τὰ νυμφικὰ
 Τέλη λαχὼν δέλαιος εἰν Ἀΐδου δόμοις,
 Δείξας ἐν ἀνθρώποισι τὴν ἀβουλίαν,
 Ὅσῳ μέγιστον ἀνδρὶ πρόσκειται κακόν. 1145
 (ΧΟΡ. Τί τοῦτ' ἂν εἰκάσειας; ἡ γυνὴ πάλιν
 Φροῦδῃ, πρὶν εἰπεῖν ἐσθλὸν ἢ κακὸν λόγον.
 ΑΓ. Καυτὸς τεθάμνηκ'· ἐλπίσιν δὲ βόσκομαι,
 Ἀχὴ τέκνου κλύουσιν, εἰς πόλιν γόους
 Οὐκ ἀξιώσειν, ἀλλ' ὑπὸ στέγῃς ἔσω 1150

4115 Σαίνει], ταραττει. 4118 Ἀρμὴν χόματος λιθοσπαθῆ], τὸ ἐκ λίθων συνηρασμένον
 ζόμιον τοῦ χόματος. 4120 Θεοῖσι κλέπτομαι], ἀπατώμαι ὑπὸ τῶν θεῶν. 4126] Ἀποιμύ-
 ζοντα τὴν ἀπώλειαν τοῦ γάμου τῆς ἀποθανούσης. 4131 Ἐν τῷ ξυμφ. διεφθ.] ἐν ποίᾳ
 συμφορᾷ φθοροποιῶ περιέπεσες; 4135 Διπλοῦς κνώδοντας], τὸ διπλοῦς (ἔφρου).
 4140 41] Καὶ ἀναφυσῶν, ἐκβάλλει ἐπὶ τῇ λευκῇ (τῆς νεύματος) παρεῖα ὀξεῖαν πνοήν
 φονίου σταλάγματος· μετὰ τοῦ ἀναφυσισμένου αἵματος ἐξέβαλε καὶ τὴν πνοήν (ἐξέπνευ-
 σεν). 4142 45 Τὰ νυμφικὰ τέλη], τὸ τέλος τοῦ γάμου. 4146 47 Ἡ γυνὴ πάλιν Φροῦδῃ],
 ἡ Εὐρυδίκη ὅπως ἀνεχώρησεν.

- Διωαῖς προήσσειν πένθος οἰκεῖον στένειν.
Γνώμης γὰρ οὐκ ἄπειρος, ὥσθ' ἀμαρτάνειν.
- ΧΟΡ. Οὐκ οἶδ' ἐμοὶ δ' οὖν ἦ τ' ἄγαν σιγὴ βαρὺ
Δοκεῖ προσεῖναι, χῆ μάτην πολλὴ βοή.
- ΑΓ. Ἄλλ' εἰσόμεσθα, μή τι καὶ κατάσχετον
Κρυφῇ καλύπτει καρδίᾳ θυμουμένη,
Δόμους παραστείχοντες. εὐ γὰρ οὖν λέγεις,
Καὶ τῆς ἄγαν γὰρ ἐστὶ που σιγῆς βᾶρος.
- ΧΟΡ. Καὶ μὴν ὃδ' ἀναξ αὐτὸς ἐφῆκει
Μνημ' ἐπίσημον διὰ χειρὸς ἔχων,
Εἰ θέμις εἰπεῖν, οὐκ ἄλλοτρίαν
Ἄτην, ἀλλ' αὐτὸς ἀμαρτῶν.
- ΚΡ. Ἴδω
Φρενῶν δυσφρόνων ἀμαρτήματα
Στερεὰ, θανατόεντα! ὦ κτανόντας τε καὶ
Θανόντας βλέποντες ἐμφυλίου!
- ὦ μοι ἐρῶν ἀνολθα βουλευμάτων!
ὦ παῖ, παῖ, νέος νέφ ξὺν μόρῳ,
Αἰαῖ, αἰαῖ, ἔθανες, ἀπελύθης,
Ἑμαῖς, οὐδὲ σαῖσι δυσβουλαις!
- ΧΟΡ. Οἶμ', ὡς ἔοικας ὀψὲ τὴν δίκην ἰδεῖν!
- ΚΡ. Οἶμοι,
Ἐγὼ μαθὼν δειλαιοῖ! ἐν δ' ἐμῷ κᾶρα
Θεὸς τότε ἄρα, τότε, μέγα βᾶρος μ' ἔχων
Ἐπαισεν, ἐν δ' ἔσεισεν ἀγρίαις ὁδοῖς,
Οἶμοι, λαξπάτητον ἀντρέπων χαράν.
Φεῦ, φεῦ! ὦ πόνοι βροτῶν δύσπονοι!
- ΕΞ. ὦ δέσποθ', ὡς ἔχωντε καὶ κεκτημένοις
[Τὰ μὲν πρὸ χειρῶν τάδε φέρων, τὰ δ' ἐν δόμοις]
Ἑοικας ἦκειν καὶ τάχ' ὄψεσθαι κακὰ!
- ΚΡ. Τί δ' ἔστιν αὖ; κάκιον ἢ κακῶν ἔτι;
- ΕΞ. Γυνὴ τέθνηκε, τοῦδε παμμήτωρ νεκροῦ,
Δύστηνος, ἄρτι νεοτόμοισι πλήγμασιν.
- ΚΡ. Ἴδω,
Ἴδω δυσκάθαρτος Ἄιδου λιμὴν,
Τί μ' ἄρα, τί μ' ὀλέκεις; ὦ κακάγγελτά μοι
Προπέμψας ἄχῃ, τίνα θροεῖς λόγον;
Αἰαῖ, ὀλωλότ' ἄνδρ' ἐπεξείργασω!

¹¹⁶² Γνώμης γὰρ οὐκ ἄπειρος, οὐκ ἐστέρηται γνώσεως. ¹¹⁷⁰ Μνημ' ἐπίσημον], ἴσως τὸν νεκρὸν τοῦ υἱοῦ τοῦ, ἀπρόμενον μὲν ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, συνανακουφίζομενον δὲ ὑπ' αὐτοῦ.
¹¹⁶¹ 62 Οὐκ ἄλλοτρ. ἄτην], οὐ (δι') ἄλλοτρίαν βλάβην. ¹¹⁶⁶ Ἀνολθα βουλευμάτων], ἀτυχῇ βουλευμάτων. ¹¹⁸² Δυσκάθαρτος Ἄδου λιμὴν], λιμὴν ὅπου καταίρουσιν ὅλα τὰ δυστυχήματα· ἢ καταχώγιον τοῦ Ἄδου, τοῦ δυσκόλως διὰ καθαρμῶν ἐξιλεομένου.

Τί φῆς, ὦ παῖ; τίνα λέγεις μοι νέα;

Αἶ, αἶ, αἶ, αἶ. σφάγιον ἐπ' ὀλέθρῳ

Γυναικίον ἀμφικεῖσθαι μόρον;

ΕΞ. Ὅρᾶν πάρεστιν· οὐ γὰρ ἐν μυχοῖς ἐτι.

ΚΡ. Οἱμοι,

Κακὸν τόδ' ἄλλο δεύτερον βλέπω τάλας.

Ἄντ. ρρ. 6'.

Τίς ἄρα, τίς με πότμος ἐτι περιμένει;

Ἐγὼ μὲν ἐν χεῖρεσσιν ἄρτίως τέκνον,

Τάλας, τὸν δ' ἔναντα προσβλέτω νεκρόν.

Φεῦ, φεῦ, μάτερ ἀθλία! φεῦ, τέκνον!

ΕΞ. Ἢ δ' ὀξύθηκτος ἦδε βωμία περίξ

1195

Λύει κελαινὰ βλέφαρα, κωκύσασα μὲν

Τοῦ πρὶν θανόντος Μεγαρέως κλεινὸν λάχος,

Αὔθις δὲ τοῦδε, λοίσθιον δὲ σοι κακὰς

Πράξεις ἐφυμνήσασα τῷ παιδοκτόνῳ.

ΚΡ. Αἰαῖ, αἰαῖ,

Στρφ. γ'.

Ἀνέπτan φόβῳ. τί μ' οὐκ ἀνταῖαν

Ἐπαισέν τις ἀμφιθήκῃ ξίφει;

Δεῖλαιος ἐγὼ, ἔ, ἔ,

Δειλαίᾳ δὲ συγκέκραμαι δῦα.

ΕΞ. Ὡς αἰτίαν γε τῶνδε κακείνων ἔχων

1205

Πρὸς τῆς θανούσης τῆςδ' ἐπεσκήπτου μόρων.

ΚΡ. Ποίῳ δὲ κάπελῦσατ' ἐν φοναῖς τρόπῳ;

ΕΞ. Παίσας ὕψ' ἦπαρ αὐτόχειρ αὐτήν, ὅπως

Παιδὸς τόδ' ἦσθετ' ὀξυκώκυτον πάθος.

ΚΡ. ὦ μοί μοι, τάδ' οὐκ ἐπ' ἄλλον βροτῶν

Στρφ. δ'.

Ἐμὰς ἀρμόσει ποτ' ἐξ αἰτίας·

Ἐγὼ γάρ σ', ἐγὼ γ' ἔκανον ὁ μέλεος,

Ἐγὼ. φάμ' ἔτυμον ἰὼ, πρόσπολοι,

Ἀγετέ μ' εἰ τάχος, ἀγετέ μ' ἐκποδῶν,

Τὸν οὐκ ὄντα μᾶλλον ἢ, μηδένα.

1215

ΧΟΡ. Κέρδη παραινεῖς, εἴ τι κέρδος ἐν κακοῖς·

Βράχιστα γὰρ κακίστα τὰν προσὶν κακά.

ΚΡ. ἴτω, ἴτω,

Ἄντ. ρ. γ'.

¹¹⁹⁵ 96 Ἢ δ' ὀξυθ. κτλ.] πολλὰ πράγματα παρέσχε τοῖς σχολιασταῖς ὁ στίχος οὗτος, ὃ οἱ πλείστοι αὐτῶν ὑπετόπισαν ἑλλείπειν εἶχον ὅλον τοῦ χωρίου. Ἐὰν ὅμως τὸ κείμενον μείνῃ ὅπως ἔχει, τὸ ὀξυθηκτος πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν Εὐρυδίκην ἢ νὰ ἐκκλησθῇ ἀντὶ Περιθῆμος, ἐρεθισμένη εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν ὑπὸ τῆς λύπης, κατὰ τὸ «Ὅργῃ συντε-
θηγμένος φρένας (Ἰππολ. 653). Τὸ δὲ βωμία περίξ, ἀντὶ Περι τὸν βωμόν. ¹¹⁹⁷ Μεγαρέως,] τοῦ Μενοικίως, ὁστις εἶχε δύο ὀνόματα. » Μεγαρέως. Κρέοντος σπέρμα, τῷ Σπαρτῶν γένει,» Αἰσχλ. 'Ε. ἐπὶ Θ. 470. ¹²⁰⁵ 206] Ὡς ἔχων τὴν αἰτίαν τῶν δε κακείνων τῶν μόρων (τῶν θανάτων ἀμφοτέρων) ἐπεσκήπτου πρὸς τῆς δε τῆς θανούσης. ¹²¹⁰ 211] Τάδε ἐπ' οὐδένα ἄλλον βροτῶν ἀρμόσαι ἐξ ἐμῆς αἰτίας, οὐδένα ἄλλον ἢ ἑμαυτὸν αἰτιῶμαι ἐπὶ τοῦτοις. ¹²¹⁷ Βράχιστα γὰρ κράτιστα κτλ., διότι τὰ ἐν ποσὶ κακά ὅσῳ ὀλιγώτερα τόσῳ καλ-
λιώτερον.

- Φανήτω μὲρῶν ὁ κάλλιστ' ἐμῶν,
 Ἴπαι τερμίαν ἄγων ἡμέραν 1220
 Ἵπαιτος! ἴτω, ἴτω,
 Ὅπως μῆκέτ' ἄμαρ ἄλλ' εἰσίδω!
- ΕΞ. Μέλλοντα ταῦτα τῶν προκειμένων τι χρὴ
 Πράσσειν μέλει γὰρ τῶνδ' ὅτοισι χρὴ μέλειν. 1225
- ΚΡ. Ἄλλ' ὦν ἐρῶ μὲν, ταῦτα συγκατηυξάμην.
- ΕΞ. Μὴ νῦν προσεύχου μὴδὲν, ὡς πεπρωμένης
 Οὐκ ἔστι θνητοῖς ξυμπορᾶς ἀπαλλαγὴ.
- ΚΡ. Ἄγοιτ' ἂν μάταιον ἄνδρ' ἐκποδῶν,
 Ὅς, ὦ παῖ, σέ τ' οὐχ ἐκὼν κάκτανον,
 Σέ τ' αὐτὰν (ῶ μοι μέλεος), οὐδ' ἔχω, 1130
 Ὅπα πρὸς πότερον ἴδω. πᾶ καὶ θῶ;
 Λέχρια τὰν χερσῶν, τὰ τ' ἐπὶ κρατὶ μοι.
 Πότμος δυσκόμιστος εἰσήλατο.
- ΧΟΡ. Πολλῶ τὸ φρονεῖν εὐδαιμονίας
 Πρῶτον ὑπάρχει·
 Χρὴ δὲ τὰ γ' εἰς θεοὺς μὴδὲν ἀσπετεῖν·
 Μεγάλοι δὲ λόγοι μεγάλας πληγὰς
 Τῶν ὑπεραύχων ἀποτίσαντες
 Γῆρα τὸ φρονεῖν ἐδίδαξαν. 1235

¹²¹⁹ 1220] Φανήτω τῶν ἐμῶν μέρων ὁ ὑπαιτος, ὁ κάλλιστα ἄγων ἐμοὶ τὴν τερμίαν ἡμέραν. ¹²²¹ Μέλλει γὰρ τῶνδ', ὅτοισι χρὴ μέλειν], ἐννοεῖ τοὺς θεοὺς. ¹²²² Μάταιον], ἄχρηστον ἢ ἄφρονα. ¹²²³ Πᾶ καὶ θῶ], ἐνν. τὸν πόδα, ποῦ νὰ σταθῶ; ¹²²⁴ Λέχρια τὰν χερσῶν, τὰ τ' ἐπὶ κρατὶ μοι], ὅλα λαβὴ (ἀνάποδα) καὶ τὰ ἐν ταῖς χερσὶ, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἃ τὰ νῦν παρόντα καὶ τὰ ἐπικείμενα. ¹²²⁵ Πρῶτον], ἀνώτερον, προτιμότερον ¹²²⁶ 1227] Τῶν ὑπεραύχων ἀποτίσαντες], ἀπὸ τῶν ὑπεραύχων εἰσπραξάμενοι, ἐπενεγκόντες αὐτοῖς.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

	Σελ.	4
Α'. Ὀμήρου Ἰλιάδος	Α.	23
» » »	Ι.	46
» » »	Χ.	62
Ὀμήρου Ὀδυσσεύς	Ι.	79
» » »	Ρ.	98
» » »	Χ.	112
Β'. Ἡσιόδου ἐκ τῶν Ἔργων καὶ ἡμερῶν.		119
Γ'. Ἀπολλωνίου Ῥοδίου Ἀργοναυτικῶν.		126
Δ'. Καλλιμάχου ὕμνος εἰς Διμήτρα.		132
Ε'. Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ τοῦ Θεολόγου.		135
ΣΤ'. Εὐριπίδου Ἐκάδη.		170
» » Ἠλέκτρα.		207
Ζ'. Σοφοκλέους Ἀντιγόνη.		

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΤΟΜΟΥ.

02/09/25

902895

НБ ОНУ

472 275

1948

2/3

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

НБ ОНУ імені І. Мечникова